॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ-ਮੂਲਸਿਕ੍ਖਾ

ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ

ਗਨ੍ਥਾਰਮ੍ਭਕਥਾ

(ਕ)

ਆਦਿਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨ-ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ ਸਮਾਤਿਕਂ।
ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਂ ਪਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਰਤਨਤ੍ਤਯਂ॥

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਮਾਤਿਕਾ –

(ਖ)

ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਗਰੁਕਾ ਨਵ ਚੀਵਰਂ।
ਰਜਨਾਨਿ ਚ ਪਤ੍ਤੋ ਚ, ਥਾਲਕਾ ਚ ਪਵਾਰਣਾ॥

(ਗ)

ਕਾਲਿਕਾ ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹੋ, ਮਂਸੇਸੁ ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ।
ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ, ਸਮਣਕਪ੍ਪ ਭੂਮਿਯੋ॥

(ਘ)

ਉਪਜ੍ਝਾਚਰਿਯਵਤ੍ਤਾਨਿ, ਵਚ੍ਚਪ੍ਪਸ੍ਸਾਵਠਾਨਿਕਂ।
ਆਪੁਚ੍ਛਕਰਣਂ ਨਗ੍ਗੋ, ਨ੍ਹਾਨਕਪ੍ਪੋ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ॥

(ਙ)

ਚਮ੍ਮਂ ਉਪਾਹਨਾ ਚੇਵ, ਅਨੋਲੋਕਿਯਮਞ੍ਜਨੀ।
ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਯਨਾਨਿ, ਸਮਾਨਾਸਨਿਕੋਪਿ ਚ॥

(ਚ)

ਅਸਂਵਾਸਿਕੋ ਚ ਕਮ੍ਮਂ, ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਵਿਵਜ੍ਜਨਾ।
ਵਤ੍ਤਂ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਚੇਵ, ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ॥

(ਛ)

ਪਥਵੀ ਚ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ, ਭੇਸਜ੍ਜੁਗ੍ਗਹਦੂਸਨਂ।
ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾ ਚੇਵਾਵੇਭਙ੍ਗਿਯਂ ਪਕਿਣ੍ਣਕਂ॥

(ਜ)

ਦੇਸਨਾ ਛਨ੍ਦਦਾਨਾਦਿ, ਉਪੋਸਥਪ੍ਪਵਾਰਣਾ।
ਸਂਵਰੋ ਸੁਦ੍ਧਿ ਸਨ੍ਤੋਸੋ, ਚਤੁਰਕ੍ਖਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਤਿ॥

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋਤਿ –

੧. ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇ ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖੋ ਸਨ੍ਥਤਸਨ੍ਥਤੇ।
ਅਲ੍ਲੋਕਾਸੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸਂ, ਤਿਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਥਤਂ॥

੨. ਅਸਨ੍ਥਤਮੁਪਾਦਿਣ੍ਣਂ, ਪਵੇਸਨ੍ਤੋ ਚੁਤੋਥ ਵਾ।
ਪਵੇਸਨਟ੍ਠਿਤੁਦ੍ਧਾਰਪਵਿਟ੍ਠਕ੍ਖਣਸਾਦਕੋ॥

੩. ਆਦਿਯੇਯ੍ਯ ਹਰੇਯ੍ਯਾਵਹਰੇਯ੍ਯ ਇਰਿਯਾਪਥਂ।
ਕੋਪੇਯ੍ਯ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਯ੍ਯ, ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਵੀਤਿਨਾਮਯੇ॥

੪. ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ, ਭਵੇ ਪਾਰਾਜਿਕੋਥ ਵਾ।
ਥੇਯ੍ਯਾਬਲਕੁਸਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰਕੋ।
ਭਣ੍ਡਕਾਲਗ੍ਘਦੇਸੇਹਿ, ਪਰਿਭੋਗੇਤ੍ਥ ਨਿਚ੍ਛਯੋ॥

੫. ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਂ ਚਿਚ੍ਚ, ਜੀਵਿਤਾ ਵਾ ਵਿਯੋਜਯੇ।
ਸਤ੍ਥਹਾਰਕਂ ਵਾਸ੍ਸ ਮਰਣਚੇਤਨੋ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪੇ॥

੬. ਗਾਹੇਯ੍ਯ ਮਰਣੂਪਾਯਂ, ਵਦੇਯ੍ਯ ਮਰਣੇ ਗੁਣਂ।
ਚੁਤੋ ਪਯੋਗਾ ਸਾਹਤ੍ਥਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਣਤ੍ਤਿਥਾਵਰਾ॥

੭. ਇਦ੍ਧਿਵਿਜ੍ਜਾਮਯਾ ਕਾਲਵਤ੍ਥਾਵੁਧਿਰਿਯਾਪਥਾ।
ਕ੍ਰਿਯਾਵਿਸੇਸੋ ਓਕਾਸੋ, ਛ ਆਣਤ੍ਤਿਨਿਯਾਮਕਾ॥

੮. ਝਾਨਾਦਿਭੇਦ ਨੇਸਨ੍ਤੁਮਤ੍ਤੁਨਤ੍ਥੁਪਨਾਯਿਕਂ।
ਕਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਠਾਸਮੇਕੇਕਂ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਭਵਸ੍ਸਿਤਂ॥

੯. ਅਵ੍ਵਾਪਦੇਸਰਹਿਤਂ , ਦੀਪੇਨ੍ਤੋਨਧਿਮਾਨਿਕੋ।

ਕਾਯੇਨ ਵਾਚਾ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ-ਪਥੇ ਞਾਤੇ ਚੁਤੋ ਭਵੇ॥

੧੦. ਪਾਰਾਜਿਕੇਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਅਸਂਵਾਸਾ ਯਥਾ ਪੁਰੇ।
ਅਭਬ੍ਬਾ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯ, ਸੀਸਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋਵ ਜੀਵਿਤੁਂ॥

੧੧. ਪਰਿਯਾਯੋ ਚ ਆਣਤ੍ਤਿ, ਤਤਿਯੇ ਦੁਤਿਯੇ ਪਨ।
ਆਣਤ੍ਤਿਯੇਵ ਸੇਸੇਸੁ, ਦ੍ਵਯਮੇਤਂ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ॥

੧੨. ਸੇਵੇਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤਂ , ਮਗ੍ਗੇ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਵੇਸਨਂ।
ਇਮਂ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਆਹੁ ਅਙ੍ਗਦ੍ਵਯਂ ਬੁਧਾ॥

੧੩. ਮਨੁਸ੍ਸਸਂ ਤਥਾਸਞ੍ਞੀ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਵਤ੍ਥੁਨੋ।
ਗਰੁਤਾ ਅਵਹਾਰੋ ਚ, ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਹੇਤੁਯੋ॥

੧੪. ਪਾਣੋ ਮਾਨੁਸ੍ਸਕੋ ਪਾਣ-ਸਞ੍ਞਿਤਾ ਘਾਤਚੇਤਨਾ।
ਪਯੋਗੋ ਤੇਨ ਮਰਣਂ, ਪਞ੍ਚੇਤੇ ਵਧਹੇਤੁਯੋ॥

੧੫. ਅਸਨ੍ਤਤਾ ਅਤ੍ਤਨਿ ਪਾਪਮਿਚ੍ਛਤਾ-
ਯਾਰੋਚਨਾ ਤਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਤਾ।
ਨਾਞ੍ਞਾਪਦੇਸੋ ਚ ਤਦੇਵ ਜਾਨਨਂ,
ਪਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਅਸਨ੍ਤਦੀਪਨੇ॥

੧੬. ਅਸਾਧਾਰਣਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਮਭਬ੍ਬਕਾ।
ਏਕਾਦਸ ਚ ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤਾ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਮੁਦੁਪਿਟ੍ਠਿਕੋ॥

੧੭. ਲਮ੍ਬੀ ਮੁਖੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ, ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਪਰਸ੍ਸ ਚ।
ਤਤ੍ਥੇਵਾਭਿਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਨੁਲੋਮਿਕਾ॥

੧੮. ਮਗ੍ਗੇ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਵੇਸਨਾ, ਮੇਥੁਨਸ੍ਸ ਇਧਾਗਤਾ।
ਚਤ੍ਤਾਰੋਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬੀਸ, ਸਮੋਧਾਨਾ ਪਰਾਜਿਕਾਤਿ॥

੨. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਗਰੁਕਾ ਨਵਾਤਿ –

੧੯. ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਤਾ ਸੁਕ੍ਕ-ਸ੍ਸੁਪਕ੍ਕਮ੍ਮ ਵਿਮੋਚਯਂ।
ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨ, ਸਮਣੋ ਗਰੁਕਂ ਫੁਸੇ॥

੨੦. ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਂ, ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗਵਾ।
ਸਮ੍ਫੁਸਨ੍ਤੋ ਉਪਕ੍ਕਮ੍ਮ, ਸਮਣੋ ਗਰੁਕਂ ਫੁਸੇ॥

੨੧. ਤਥਾ ਸੁਣਨ੍ਤਿਂ ਵਿਞ੍ਞੂਞ੍ਞੂ, ਮਗ੍ਗੰ ਵਾਰਬ੍ਭ ਮੇਥੁਨੰ।
ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਰਾਗੇਨ, ਓਭਾਸੇਤ੍ਵਾ ਗਰੁੰ ਫੁਸੇ॥

੨੨. ਵਤ੍ਵਾਤ੍ਤਕਾਮੁਪਟ੍ਠਾਨ-ਵਣ੍ਣੰ ਮੇਥੁਨਰਾਗਿਨੋ।
ਵਾਚਾ ਮੇਥੁਨਯੁਤ੍ਤੇਨ, ਗਰੁੰ ਮੇਥੁਨਯਾਚਨੇ॥

੨੩. ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਦੇਸੰ, ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਾ।
ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾ ਹਰੰ ਪਚ੍ਚਾ, ਸਮਣੋ ਗਰੁਕੰ ਫੁਸੇ॥

੨੪. ਸੰਯਾਚਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰੰ, ਕਤ੍ਵਾਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕੰ।
ਕੁਟਿੰ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ, ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸੰ ਗਰੁੰ ਫੁਸੇ॥

੨੫. ਮਹਲ੍ਲਕੰ ਵਿਹਾਰੰ ਵਾ, ਕਤ੍ਵਾਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕੰ।
ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ, ਸਮਣੋ ਗਰੁਕੰ ਫੁਸੇ॥

੨੬. ਅਮੂਲਕੇਨ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ, ਚੋਦਾਪੇਨ੍ਤੋਵ ਵਤ੍ਥੁਨਾ।
ਅਨ੍ਤਿਮੇਨ ਚ ਚਾਵੇਤੁੰ, ਸੁਣਮਾਨੰ ਗਰੁੰ ਫੁਸੇ॥

੨੭. ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਤੇਨ ਲੇਸੇਨ ਚੋਦਯੰ।
ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਅਨ੍ਤਿਮੇਨਾਞ੍ਞੰ, ਚਾਵੇਤੁੰ ਗਰੁਕੰ ਫੁਸੇ॥

੨੮. ਛਾਦੇਤਿ ਜਾਨਮਾਪਨ੍ਨੰ, ਪਰਿਵਸੇਯ੍ਯ ਤਾਵਤਾ।
ਚਰੇਯ੍ਯ ਸਙ੍ਘੇ ਮਾਨਤ੍ਤੰ, ਪਰਿਵੁਤ੍ਥੋ ਛ ਰਤ੍ਤਿਯੋ॥

ਚਿਣ੍ਣਮਾਨਤ੍ਤੁਮਬ੍ਭੇਯ੍ਯ, ਤੰ ਸਙ੍ਘੋ ਵੀਸਤੀਗਣੋ।

੨੯. ਆਪਤ੍ਤਿਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮਨਨ੍ਤਰਾਯ
ਪਹੁਤ੍ਤਤਾਯੋ ਤਥਸਞ੍ਞਿਤਾ ਚ।
ਛਾਦੇਤੁਕਾਮੋ ਅਥ ਛਾਦਨਾਤਿ,
ਛਨ੍ਨਾ ਦਸਙ੍ਗੇਹਜਰੁਣੁਗ੍ਗਮਮ੍ਹੀਤਿ॥

੩. ਚੀਵਰਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਚੀਵਰਨ੍ਤਿ –

੩੦. ਖੋਮਕੋਸੇਯ੍ਯਕਪ੍ਪਾਸ-ਸਾਣਭਙ੍ਗਾਨਿ ਕਮ੍ਬਲੰ।
ਕਪ੍ਪਿਯਾਨਿ ਛਲੇਤਾਨਿ, ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਿ ਜਾਤਿਤੋ॥

੩੧. ਦੁਕੂਲਞ੍ਚੇਵ ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣ-ਪਟੰ ਸੋਮਾਰਚੀਨਜੰ।
ਇਦ੍ਧਿਜੰ ਦੇਵਦਿਨ੍ਨਞ੍ਚ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸਾਨੁਲੋਮਿਕੰ॥

੩੨. ਤਿਚੀਵਰਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰ-ਚੋਲ਼ਂ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਂ।
ਅਧਿਟ੍ਠੇ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਯ੍ਯ, ਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਨਿਸੀਦਨਂ॥

੩੩. ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਕਂ ਕਣ੍ਡੁ-ਚ੍ਛਾਦਿਮੇਤ੍ਥ ਤਿਚੀਵਰਂ।
ਨ ਵਸੇਯ੍ਯ ਵਿਨੇਕਾਹਂ, ਚਾਤੁਮਾਸਂ ਨਿਸੀਦਨਂ॥

੩੪. ‘‘ਇਮਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂਧਿਟ੍ਠਾਮਿ’’, ਸਙ੍ਘਾਟਿਮਿਚ੍ਚਧਿਟ੍ਠਯੇ।
ਅਹਤ੍ਥਪਾਸਮੇਤਨ੍ਤਿ, ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਅਯਂ ਨਯੋ॥

੩੫. ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਸਙ੍ਘਾਟਿ-ਪ੍ਪਭੁਤਿਂ ਪੁਬ੍ਬਚੀਵਰਂ।
ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾਧਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ, ਪਤ੍ਤਾਧਿਟ੍ਠਹਨੇ ਤਥਾ॥

੩੬. ਏਤਂ ਇਮਂ ਵ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ, ਸਂਸੇ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮਿਤਿ।
ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨਾਮੇਨ, ਵਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰੇ ਵਿਦੂ॥

੩੭. ਸਙ੍ਘਾਟਿ ਪਚ੍ਛਿਮਨ੍ਤੇਨ, ਦੀਘਸੋ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕੋ।
ਉਤ੍ਤਮਨ੍ਤੇਨ ਸੁਗਤ-ਚੀਵਰੂਨਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੩੮. ਮੁਟ੍ਠਿਤ੍ਤਿਕਞ੍ਚ ਤਿਰਿਯਂ, ਤਥਾ ਏਕਂਸਿਕਸ੍ਸਪਿ।
ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੋ ਚਾਪਿ, ਦੀਘਸੋ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕੋ।
ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯੋ ਦ੍ਵਿਹਤ੍ਥੋ ਵਾ, ਤਿਰਿਯਨ੍ਤੇਨ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੩੯. ਨਿਸੀਦਨਸ੍ਸ ਦੀਘੇਨ, ਵਿਦਤ੍ਥਿ ਦ੍ਵੇ ਵਿਸਾਲਤੋ।
ਦਿਯਡ੍ਢਂ ਦਸਾ ਵਿਦਤ੍ਥਿ, ਸੁਗਤਸ੍ਸ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ॥

੪੦. ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਸ੍ਸ, ਤਿਰਿਯਂ ਦ੍ਵੇ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ।
ਦੀਘਨ੍ਤਤੋ ਚਤਸ੍ਸੋਵ, ਸੁਗਤਸ੍ਸ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ॥

੪੧. ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਯਾਪਿ, ਦੀਘਸੋ ਛ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ।
ਤਿਰਿਯਂ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਾਵ, ਸੁਗਤਸ੍ਸ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ॥

੪੨. ਏਤ੍ਥ ਛੇਦਨਪਾਚਿਤ੍ਤਿ, ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਦੁਤ੍ਤਰਿ।
ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣ ਮੁਖਚੋਲ਼ਾ, ਆਕਙ੍ਖਿਤਪ੍ਪਮਾਣਿਕਾ॥

੪੩. ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ੇ ਗਣਨਾ, ਪਮਾਣਂ ਵਾ ਨ ਦੀਪਿਤਂ।
ਤਥਾ ਵਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ, ਥਵਿਕਾਦਿਂ ਵਿਕਪ੍ਪਿਯਂ॥

੪੪. ਅਹਤਾਹਤਕਪ੍ਪਾਨਂ, ਸਙ੍ਘਾਟਿ ਦਿਗੁਣਾ ਸਿਯਾ।
ਏਕਚ੍ਚਿਯੋਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੋ, ਤਥਾ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੋ॥

੪੫. ਉਤੁਦ੍ਧਟਾਨ ਦੁਸ੍ਸਾਨੰ, ਸਙ੍ਘਾਟਿ ਚ ਚਤੁਗ੍ਗੁਣਾ।
ਭਵੇਯਜੁੰ ਦਿਗੁਣਾ ਸੇਸਾ, ਪੰਸੁਕੂਲੇ ਯਥਾਰੁਚਿ॥

੪੬. ਤੀਸੁ ਦ੍ਵੇ ਵਾਪਿ ਏਕੰ ਵਾ, ਛਿਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੰ ਪਹੋਤਿ ਯੰ।
ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇਸੁ, ਅਨ੍ਵਾਧਿਮਾਦਿਯੇਯਜ ਵਾ।
ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਞ੍ਚ ਅਨਾਦਿਣ੍ਣੰ, ਨ ਧਾਰੇਯਜ ਤਿਚੀਵਰੰ॥

੪੭. ਗਾਮੇ ਨਿਵੇਸਨੇ ਉਦ੍ਦੋ-ਸਿਤਪਾਸਾਦਹਮ੍ਮਿਯੇ।
ਨਾਵਾਟ੍ਟਮਾਲ਼ਆਰਾਮੇ, ਸਤ੍ਥਖੇਤ੍ਤਖਲੇ ਦੁਮੇ॥

੪੮. ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਾ, ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਿਚੀਵਰੰ।
ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾਞ੍ਞਤ੍ਰ, ਵਿਪ੍ਪਵਤ੍ਥੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੪੯. ਰੋਗਵਸ੍ਸਾਨਪਰਿਯਨ੍ਤਾ, ਕਣ੍ਡੁਚ੍ਛਾਦਿਕਸਾਟਿਕਾ।
ਤਤੋ ਪਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਯਜ, ਸੇਸਾ ਅਪਰਿਯਨ੍ਤਿਕਾ॥

੫੦. ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਥਰਣ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰ-ਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਚੋਲ਼ਕੰ।
ਦਸੰ ਪਜਰਤ੍ਤੁਨਾਦਿਣ੍ਣਕਪ੍ਪੰ ਲਬ੍ਭੰ ਨਿਸੀਦਨੰ॥

੫੧. ਅਦਸੰ ਰਜਿਤੰਯੇਵ, ਸੇਸਚੀਵਰਪਞ੍ਚਕੰ।
ਕਪ੍ਪਤਾਦਿਣ੍ਣਕਪ੍ਪੰਵ, ਸਦਸੰਵ ਨਿਸੀਦਨੰ॥

੫੨. ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੰ, ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਯੇ।
ਹਤ੍ਥਦੀਘੰ ਤਤੋਪਡ੍ਢ-ਵਿਤ੍ਥਾਰਞ੍ਚ ਵਿਕਪ੍ਪਿਯੰ॥

੫੩. ਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ, ਸਬ੍ਬਮੇਤੰ ਪਕਾਸਿਤੰ।
ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਿਯੋ ਸਬ੍ਬੰ, ਤਥਾ ਵਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਤਿ॥

੫੪. ਅਚ੍ਛੇਦਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਗਾਹਵਿਬ੍ਭਮਾ ,
ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰੋ ਮਾਰਣਲਿਙ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾ।
ਸਬ੍ਬੇਸ੍ਵਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਯੋਗਕਾਰਣਾ,
ਵਿਨਿਵਿਦ੍ਧਛਿਦ੍ਦਞ੍ਚ ਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸ॥

੫੫. ਕੁਸਵਾਕਫਲਕਾਨਿ, ਕਮ੍ਬਲੰ ਕੇਸਵਾਲਜੰ।
ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਧਾਰਯਤੋਲੂਕਪਕ੍ਖਾਜਿਨਕ੍ਖਿਪੇ॥

੫੬. ਕਦਲੇਰਕਕ੍ਕਦੁਸ੍ਸੇ, ਪੋਤ੍ਥਕੇ ਚਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟੰ।
ਸਬ੍ਬਨੀਲਕਮਞ੍ਜੇਟ੍ਠ-ਪੀਤਲੋਹਿਤਕਣ੍ਹਕੇ॥

੫੭. ਮਹਾਰਙ੍ਗਮਹਾਨਾਮ-ਰਙ੍ਗਰਤ੍ਤੇ ਤਿਰੀਟਕੇ।
ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਦੀਘਦਸਕੇ, ਫਲਪੁਪ੍ਫਦਸੇ ਤਥਾ।
ਕਞ੍ਚੁਕੇ ਵੇਠਨੇ ਸਬ੍ਬਂ, ਲਭਤਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰੋਤਿ॥

੪. ਰਜਨਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਰਜਨਾਨਿ ਚਾਤਿ –

੫੮. ਮੂਲਕ੍ਖਨ੍ਧਤਚਪਤ੍ਤ-ਫਲਪੁਪ੍ਫਪ੍ਪਭੇਦਤੋ।
ਰਜਨਾ ਛਪ੍ਪਕਾਰਾਨਿ, ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨਿ ਸਤ੍ਥੁਨਾ॥

੫੯. ਮੂਲੇ ਹਲਿਦ੍ਦਿਂ ਖਨ੍ਧੇ ਚ, ਮਞ੍ਜੇਟ੍ਠੁ ਤੁਙ੍ਗਹਾਰਕੇ।
ਅਲ੍ਲਿਂ ਨੀਲਞ੍ਚ ਪਤ੍ਤੇਸੁ, ਤਚੇ ਲੋਦ੍ਦਞ੍ਚ ਕਣ੍ਡੁਲਂ।
ਕੁਸੁਮ੍ਭਂ ਕਿਂਸੁਕਂ ਪੁਪ੍ਫੇ, ਸਬ੍ਬਂ ਲਬ੍ਭਂ ਵਿਵਜ੍ਜਿਯਾਤਿ॥

੫. ਪਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਪਤ੍ਤੋ ਚਾਤਿ –

੬੦. ਅਯੋਪਤ੍ਤੋ ਭੂਮਿਪਤ੍ਤੋ, ਜਾਤਿਯਾ ਕਪ੍ਪਿਯਾ ਦੁਵੇ।
ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਚੇਵ, ਓਮਕੋ ਚ ਪਮਾਣਤੋ॥

੬੧. ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਮਗਧੇ ਨਾਲ਼ਿ-ਦ੍ਵਯਤਣ੍ਡੁਲਸਾਧਿਤਂ।
ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਓਦਨਂ ਸੂਪਂ, ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਞ੍ਚ ਤਦੂਪਿਯਂ॥

੬੨. ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਤਸ੍ਸੁਪਡ੍ਢੋਵ, ਤਤੋਪਡ੍ਢੋਵ ਓਮਕੋ।
ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਤੋ ਚ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋ, ਅਪਤ੍ਤੋ ਓਮਕੋਮਕੋ॥

੬੩. ਅਤਿਰੇਕਪਤ੍ਤੋ ਧਾਰੇਯ੍ਯੋ, ਦਸਾਹਪਰਮਂ ਸਕੋ।
ਕਪ੍ਪੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇਤਿਨਾਮਿਤੇ॥

੬੪. ਅਚ੍ਛੇਦਦਾਨਗਾਹੇਹਿ, ਵਿਬ੍ਭਮਾ ਮਰਣੁਦ੍ਧਟਾ।
ਲਿਙ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾਹਿ ਛਿਦ੍ਦੇਨ, ਪਤ੍ਤਾਧਿਟ੍ਠਾਨਮੁਜ੍ਝਤਿ॥

੬੫. ਪਤ੍ਤਂ ਨ ਪਟਿਸਾਮੇਯ੍ਯ, ਸੋਦਕਂ ਨ ਚ ਓਤਪੇ।
ਉਣ੍ਹੇ ਨ ਨਿਦਹੇ ਭੁਮ੍ਯਾ, ਨ ਠਪੇ ਨੋ ਚ ਲਗ੍ਗਯੇ॥

੬੬. ਮਿਡ੍ਢਨ੍ਤੇ ਪਰਿਭਣ੍ਡਨ੍ਤੇ, ਅਙ੍ਕੇ ਵਾ ਆਤਪਤ੍ਤਕੇ।
ਪਾਦੇਸੁ ਮਞ੍ਚਪੀਠੇ ਵਾ, ਠਪੇਤੁਂ ਨ ਚ ਕਪ੍ਪਤਿ॥

੬੭. ਨ ਨੀਹਰੇਯ੍ਯ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠੋ-ਦਕਞ੍ਚ ਚਲਕਟ੍ਠਿਕੰ।
ਪਤ੍ਤੇਨ ਪਤ੍ਤਹਤ੍ਥੋ ਵਾ, ਕਵਾਟੰ ਨ ਪਣਾਮਯੇ॥

੬੮. ਭੂਮਿਆਧਾਰਕੇ ਦਾਰੁਦਣ੍ਡਾਧਾਰੇ ਸੁਸਜ੍ਜਿਤੇ।
ਦੁਵੇ ਪਤ੍ਤੇ ਠਪੇਯ੍ਯੇਕੰ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਨ ਭੂਮਿਯੰ॥

੬੯. ਦਾਰੁਰੂਪਿਯਸੋਵਣ੍ਣ-ਮਣਿਵੇਲੁਰਿਯਾਮਯਾ।
ਕੰਸਕਾਚਤਿਪੁਸੀਸਫਲਿਕਾਤਮ੍ਬਲੋਹਜਾ॥

੭੦. ਛਵਸੀਸਮਯੋ ਚਾਪਿ, ਘਟੀਤੁਮ੍ਬਕਟਾਹਜਾ।
ਪਤ੍ਤਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾ ਸਬ੍ਬੇ, ਵੁਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਕਾਤਿ॥

੬. ਥਾਲਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਥਾਲਕਾ ਚਾਤਿ –

੭੧. ਕਪ੍ਪਿਯਾ ਥਾਲਕਾ ਤਿਸ੍ਸੋ, ਤਮ੍ਬਾਯੋਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯਾ।
ਦਾਰੁਸੋਵਣ੍ਣਰਜਤਮਣਿਵੇਲੁਰਿਯਾਮਯਾ॥

੭੨. ਅਕਪ੍ਪਾ ਫਲਿਕਾਕਾਚਕੰਸਜਾ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕਾ।
ਸਙ੍ਘਿਕਾ ਕਪ੍ਪਿਯਾ ਤੁਮ੍ਬਘਟਿਜਾ ਤਾਵਕਾਲਿਕਾਤਿ॥

੭. ਪਵਾਰਣਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਪਵਾਰਣਾਤਿ –

੭੩. ਯੇਨੀਰਿਯਾਪਥੇਨਾਯੰ, ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ ਪਵਾਰਿਤੋ।
ਤਤੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਨਤਿਰਿਤ੍ਤਕੰ॥

੭੪. ਅਸਨੰ ਭੋਜਨਞ੍ਚੇਵ, ਅਭਿਹਾਰੋ ਸਮੀਪਤਾ।
ਕਾਯਵਾਚਾਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ, ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਾ ਪਵਾਰਣਾ॥

੭੫. ਓਦਨੋ ਸਤ੍ਤੁ ਕੁਮ੍ਮਾਸੋ, ਮਚ੍ਛੋ ਮੰਸਞ੍ਚ ਭੋਜਨੰ।
ਸਾਲਿ ਵੀਹਿ ਯਵੋ ਕਙ੍ਗੁ, ਕੁਦ੍ਰੂਸਵਰਗੋਧੁਮਾ।
ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮੇਸੰ ਧਞ੍ਞਾਨੰ, ਓਦਨੋ ਭੋਜ੍ਜਯਾਗੁ ਚ॥

੭੬. ਸਾਮਾਕਾਦਿਤਿਣੰ ਕੁਦ੍ਰੂਸਕੇ ਵਰਕਚੋਰਕੋ।
ਵਰਕੇ ਸਾਲਿਯਞ੍ਚੇਵ, ਨੀਵਾਰੋ ਸਙ੍ਗਹੰ ਗਤੋ॥

੭੭. ਭਟ੍ਠਧਞ੍ਞਮਯੋ ਸਤ੍ਤੁ, ਕੁਮ੍ਮਾਸੋ ਯਵਸਮ੍ਭਵੋ।

ਮੰਸੋ ਚ ਕਪ੍ਪਿਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਮਚ੍ਛੋ ਉਦਕਸਮ੍ਭਵੋ॥

੭੮. ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਭੋਜਨੰ ਕਪ੍ਪ-ਮਕਪ੍ਪੰ ਵਾ ਨਿਸੇਧਯੰ।
ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾਭਿਹਟੰ ਕਪ੍ਪੰ, ਤਨ੍ਨਾਮੇਨ ਇਮਨ੍ਤਿ ਵਾ॥

੭੯. ਲਾਜਾ ਤੰਸਤ੍ਤੁਭਤ੍ਤਾਨਿ, ਗੋਰਸੋ ਸੁਦ੍ਧਖਜ੍ਜਕੋ।
ਤਣ੍ਡੁਲਾ ਭਟ੍ਠਪਿਟ੍ਠਞ੍ਚ, ਪੁਥੁਕਾ ਵੇਲੁਆਦਿਨੰ॥

੮੦. ਭਤ੍ਤੰ ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਾਨੰ, ਰਸਯਾਗੁ ਰਸੋਪਿ ਚ।
ਸੁਦ੍ਧਯਾਗੁਫਲਾਦੀਨਿ, ਨ ਜਨੇਨ੍ਤਿ ਪਵਾਰਣੰ॥

੮੧. ਪਵਾਰਿਤੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਯ, ਅਭੁਤ੍ਤੇਨ ਚ ਭੋਜਨੰ।
ਅਤਿਰਿਤ੍ਤੰ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਯੇਨ ਯੰ ਵਾ ਪੁਰੇ ਕਤੰ॥

੮੨. ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਗਹਿਤਞ੍ਚੇਵੁ-ਚ੍ਚਾਰਿਤੰ ਹਤ੍ਥਪਾਸਗੰ।
ਅਤਿਰਿਤ੍ਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਵੰ, ‘‘ਅਲਮੇਤ’’ਨ੍ਤਿ ਭਾਸਤੁ॥

੮੩. ਨ ਕਰੇਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨ-ਹਤ੍ਥਗੰ ਪੇਸਯਿਤ੍ਵਾਪਿ।
ਕਾਰੇਤੁੰ ਲਬ੍ਭਤੇ ਸਬ੍ਬੋ, ਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਤਮਕਾਰਕੋਤਿ॥

੮. ਕਾਲਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਕਾਲਿਕਾ ਚਾਤਿ –

੮੪. ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਕਾਲਿਕਾ ਯਾਵਕਾਲਿਕੰ।
ਯਾਮਕਾਲਿਕੰ ਸਤ੍ਤਾਹ-ਕਾਲਿਕੰ ਯਾਵਜੀਵਿਕੰ॥

੮੫. ਪਿਟ੍ਠੰ ਮੂਲੰ ਫਲੰ ਖਜ੍ਜੰ, ਗੋਰਸੋ ਧਞ੍ਞਭੋਜਨੰ।
ਯਾਗੁਸੂਪਪ੍ਪਭੁਤਯੋ, ਹੋਨ੍ਤੇਤੇ ਯਾਵਕਾਲਿਕਾ॥

੮੬. ਮਧੁਮੁਦ੍ਦਿਕਸਾਲੂਕ-ਚੋਚਮੋਚਮ੍ਬਜਮ੍ਬੁਜੰ।
ਫਾਰੁਸੰ ਨਗ੍ਗਿਸਨ੍ਤਤ੍ਤੰ, ਪਾਨਕੰ ਯਾਮਕਾਲਿਕੰ॥

੮੭. ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਿ ਧਞ੍ਞਾਨਿ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਫਲਜੋ ਰਸੋ।
ਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਮਞ੍ਞਤ੍ਰ, ਸਬ੍ਬੋ ਪੁਪ੍ਫਰਸੋਪਿ ਚ॥

੮੮. ਸਬ੍ਬਪਤ੍ਤਰਸੋ ਚੇਵ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਡਾਕਜੰ।
ਸੀਤੋਦਮਦ੍ਦਿਤੋਦਿਚ੍ਚ-ਪਾਕੋ ਵਾ ਯਾਮਕਾਲਿਕੋ॥

੮੯. ਸਪ੍ਪਿਨੋਨੀਤਤੇਲਾਨਿ , ਮਧੁਫਾਣਿਤਮੇਵ ਚ।

ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਾ ਸਪ੍ਪਿ, ਯੇਸਂ ਮਂਸਮਵਾਰਿਤਂ॥

੯੦. ਤੇਲਂ ਤਿਲਵਸੇਰਣ੍ਡ-ਮਧੁਸਾਸਪਸਮ੍ਭਵਂ।
ਖੁਦ੍ਦਾਭਮਰਮਧੁਕਰਿ-ਮਕ੍ਖਿਕਾਹਿ ਕਤਂ ਮਧੁ।
ਰਸਾਦਿਉਚ੍ਛੁਵਿਕਤਿ, ਪਕ੍ਕਾਪਕ੍ਕਾ ਚ ਫਾਣਿਤਂ॥

੯੧. ਸਵਤ੍ਥੁਪਕ੍ਕਾ ਸਾਮਂ ਵਾ, ਵਸਾ ਕਾਲੇ ਅਮਾਨੁਸਾ।
ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਨ ਪਚੇ ਵਤ੍ਥੁਂ, ਯਾਵਕਾਲਿਕਵਤ੍ਥੁਨਂ॥

੯੨. ਹਲਿਦ੍ਦਿਂ ਸਿਙ੍ਗਿਵੇਰਞ੍ਚ, ਵਚਤ੍ਥਂ ਲਸੁਣਂ ਵਚਾ।
ਉਸੀਰਂ ਭਦ੍ਦਮੁਤ੍ਤਞ੍ਚਾਤਿਵਿਸਾ ਕਟੁਰੋਹਿਣੀ।
ਪਞ੍ਚਮੂਲਾਦਿਕਞ੍ਚਾਪਿ, ਮੂਲਂ ਤਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ॥

੯੩. ਬਿਲ਼ਙ੍ਗਂ ਮਰਿਚਂ ਗੋਟ੍ਠ-ਫਲਂ ਪਿਪ੍ਫਲਿ ਰਾਜਿਕਾ।
ਤਿਫਲੇਰਣ੍ਡਕਾਦੀਨਂ, ਫਲਂ ਤਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ॥

੯੪. ਕਪ੍ਪਾਸਨਿਮ੍ਬਕੁਟਜਪਟੋਲਸੁਲਸਾਦਿਨਂ।
ਸੂਪੇਯਜਪਣ੍ਣਂ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ, ਪਣ੍ਣਂ ਤਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ॥

੯੫. ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਚ੍ਛੁਨਿਯਜਾਸਂ,
ਸਰਸਂ ਉਚ੍ਛੁਜਂ ਤਚਂ।
ਨਿਯਜਾਸੋ ਚ ਤਚੋ ਸਬ੍ਬੋ,
ਲੋਣਂ ਲੋਹਂ ਸਿਲਾ ਤਥਾ॥

੯੬. ਸੁਦ੍ਧਸਿਤ੍ਥਞ੍ਚ ਸੇਵਾਲੋ, ਯਞ੍ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸੁਝਾਪਿਤਂ।
ਵਿਕਟਾਦਿਪ੍ਪਭੇਦਞ੍ਚ, ਞਾਤਬ੍ਬਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ॥

੯੭. ਮੂਲਂ ਸਾਰਂ ਤਚੋ ਫੇਗ੍ਗੁ, ਪਣ੍ਣਂ ਪੁਪ੍ਫਂ ਫਲਂ ਲਤਾ।
ਆਹਾਰਤ੍ਥ ਮਸਾਧੇਨ੍ਤੁਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ॥

੯੮. ਸਬ੍ਬਕਾਲਿਕਸਮ੍ਭੋਗੋ, ਕਾਲੇ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਤਿ।
ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਵਿਕਾਲੇ, ਕਪ੍ਪਤੇ ਕਾਲਿਕਤ੍ਤਯਂ॥

੯੯. ਕਾਲਯਾਮਮਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ , ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਂ ਜਨਯਨ੍ਤੁਭੋ।
ਜਨਯਨ੍ਤਿ ਉਭੋਪੇਤੇ, ਅਨ੍ਤੋਵੁਤ੍ਥਞ੍ਚ ਸਨ੍ਨਿਧਿਂ॥

੧੦੦.ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੇ ਸਤ੍ਤ, ਅਹਾਨਿ ਅਤਿਨਾਮਿਤੇ।
ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਨਾਰੁਲ਼੍ਹੇ, ਸਪ੍ਪਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ॥

੧੦੧.

ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਲਦ੍ਧਂ ਮਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਨਙ੍ਗਂ ਨਜ੍ਝੋਹਰੇਯ੍ਯ ਚ।
ਵਿਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਹੇ, ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸਧਿਟ੍ਠਤੋ।
ਮਕ੍ਖਨਾਦਿਞ੍ਚ ਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦਦਤੋਪਿ ਚ॥

੧੦੨.ਯਾਵਕਾਲਿਕਆਦੀਨਿ, ਸਂਸਟ੍ਠਾਨਿ ਸਹਤ੍ਤਨਾ।
ਗਾਹਾਪਯਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਭਾਵਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮੁਦੀਰਿਤਂ॥

੧੦੩.ਪੁਰੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ, ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ।
ਸੇਸਕਾਲਿਕਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ॥

੧੦੪.ਯਾਵਕਾਲਿਕਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ, ਇਤਰਂ ਕਾਲਿਕਤ੍ਤਯਂ।
ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਤਦਹੁ, ਤਦਹੇਵ ਚ ਭੁਞ੍ਜਯੇ॥

੧੦੫.ਯਾਮਕਾਲਿਕਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ, ਸੇਸਮੇਵਂ ਵਿਜਾਨਿਯਂ।
ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਮਿਸ੍ਸਞ੍ਚ, ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਕਪ੍ਪਤੇਤਰਨ੍ਤਿ॥

੯. ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਪਟਿਗ੍ਗਾਹੋਤਿ –

੧੦੬.ਦਾਤੁਕਾਮਾਭਿਹਾਰੋ ਚ, ਹਤ੍ਥਪਾਸੇਰਣਕ੍ਖਮਂ।
ਤਿਧਾ ਦੇਨ੍ਤੇ ਦ੍ਵਿਧਾ ਗਾਹੋ, ਪਞ੍ਚਙ੍ਗੇਵਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੋ॥

੧੦੭.ਅਸਂਹਾਰਿਯੇ ਤਤ੍ਥਜਾਤੇ, ਸੁਖੁਮੇ ਚਿਞ੍ਚਆਦਿਨਂ।
ਪਣ੍ਣੇ ਵਾਸਯ੍ਹਭਾਰੇ ਚ, ਪਟਿਗ੍ਗਾਹੋ ਨ ਰੂਹਤਿ॥

੧੦੮.ਸਿਕ੍ਖਾਮਰਣਲਿਙ੍ਗੇਹਿ, ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸਗ੍ਗਤੋ।
ਅਚ੍ਛੇਦਾਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨ-ਦਾਨਾ ਗਾਹੋਪਸਮ੍ਮਤਿ॥

੧੦੯.ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਸਬ੍ਬਂ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ।
ਸੁਦ੍ਧਞ੍ਚ ਨਾਤਿਬਹਲਂ, ਕਪ੍ਪਤੇ ਉਦਕਂ ਤਥਾ॥

੧੧੦.ਅਙ੍ਗਲਗ੍ਗਮਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ, ਦਨ੍ਤਕ੍ਖਿਕਣ੍ਣਗੂਥਕਂ।
ਲੋਣਸ੍ਸੁਖੇਲ਼ਸਿਙ੍ਘਾਣਿ-ਸੇਮ੍ਹਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸਕਂ॥

੧੧੧.ਗੂਥਮਤ੍ਤਿਕਮੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਛਾਰਿਕਞ੍ਚ ਤਥਾਵਿਧੇ।
ਸਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੇਵੇਯ੍ਯ, ਅਸਨ੍ਤੇ ਕਪ੍ਪਕਾਰਕੇ॥

੧੧੨.ਦੁਰੂਪਚਿਣ੍ਣੇ ਰਜੋਕਿਣ੍ਣੇ, ਅਥੁਗ੍ਗਹਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇ।
ਅਨ੍ਤੋਵੁਤ੍ਥੇ ਸਯਂਪਕ੍ਕੇ, ਅਨ੍ਤੋਪਕ੍ਕੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ॥

੧੦. ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੰਸਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਮੰਸੇਸੁ ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ –

੧੧੩.ਮਨੁਸ੍ਸਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਨਂ, ਮਂਸਂ ਸੁਨਖਦੀਪਿਨਂ।
ਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘਤਰਚ੍ਛਾਨਂ, ਅਚ੍ਛਸ੍ਸ ਉਰਗਸ੍ਸ ਚ॥

੧੧੪.ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤਮਂਸਞ੍ਚ, ਯਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤਂ।
ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ, ਮਂਸੇ ਸੇਸੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ॥

੧੧੫.ਅਟ੍ਠੀਪਿ ਲੋਹਿਤਂ ਚਮ੍ਮਂ, ਲੋਮਮੇਸਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ।
ਸਚਿਤ੍ਤਕਂਵ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ-ਕਤਂ ਸੇਸਾ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਤਿ॥

੧੧. ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨੀਤਿ –

੧੧੬.ਅਰੂਪਿਯਂ ਰੂਪਿਯੇਨ, ਰੂਪਿਯਂ ਇਤਰੇਨ ਚ।
ਰੂਪਿਯਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿ ਇਧ ਰੂਪਿਯਂ॥

੧੧੭.ਕਹਾਪਣੋ ਸਜਤ੍ਥੁ ਸਿਙ੍ਗੀ, ਵੋਹਾਰੂਪਗਮਾਸਕਂ।
ਵਤ੍ਥਮੁਤ੍ਤਾਦਿ ਇਤਰਂ, ਕਪ੍ਪਂ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁ ਚ॥

੧੧੮.''ਇਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਤ੍ਵਾ ਵਾ, ਇਮਂ ਦੇਹਿ ਕਰਾਨਯ।
ਦੇਮਿ ਵਾ''ਤਿ ਸਮਾਪਨ੍ਨੇ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯੇ॥

੧੧੯.ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਞ੍ਞਤੋ ਲਾਭਂ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਨਤਂ।
ਪਰਿਣਾਮੇਯ੍ਯ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਚਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ॥

੧੨੦.ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਂ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇ ਨ ਦੇਯ੍ਯ ਵਾ।
ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਅਞ੍ਞਥੇਤਰਨ੍ਤਿ॥

੧੨. ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਪਾਚਿਤ੍ਤੀਤਿ –

੧੨੧.ਮੁਸਾਵਾਦੋਮਸਾਵਾਦੇ, ਪੇਸੁਞ੍ਞਹਰਣੇ ਤਥਾ।
ਪਦਸੋਧਮ੍ਮਸਾਗਾਰੇ, ਉਜ੍ਝਾਪਨਕਖੀਯਨੇ॥

੧੨੨.ਤਲਸਤ੍ਤਿਅਨਾਦਰਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੁਪ੍ਪਾਦਨੇਸੁ ਚ।
ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਪੁਚ੍ਛਾ, ਭੋਜਨੇ ਚ ਪਰਮ੍ਪਰਾ॥

੧੨੩.ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨੇ, ਸੇਯਜਂ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਵਾ।
ਇਤ੍ਥਿਯਾਦ੍ਧਾਨਗਮਨੇ, ਏਕੇਕਾਯ ਨਿਸੀਦਨੇ॥

੧੨੪.ਭੀਸਾਪਨਾਕੋਟਨਅਦ੍ਵਵਾਦੇ,
ਵਿਹੇਸਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਪਕਾਸਛਾਦੇ।
ਹਾਸੋਦਕੇ ਨਿਚ੍ਛੁਭਨੇ ਵਿਹਾਰਾ,
ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨੁਪਖਜ੍ਜਸਯਨੇਤਿ॥

੧੩. ਸਮਣਕਪ੍ਪਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਸਮਣਕਪ੍ਪਾਤਿ –

੧੨੫.ਭੂਤਗਾਮਸਮਾਰਮ੍ਭੇ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਕਤਕਪ੍ਪਿਯਂ।
ਨਖੇਨ ਵਾਗ੍ਗਿਸਤ੍ਥੇਹਿ, ਭਵੇ ਸਮਣਕਪ੍ਪਿਯਂ॥

੧੨੬.ਸ ਮੂਲਖਨ੍ਧਬੀਜਗ੍ਗ-ਫਲੁਬੀਜਪ੍ਪਭਾਵਿਤੋ।
ਆਰਮ੍ਭੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਬੀਜਂ, ਭੂਤਗਾਮਵਿਯੋਜਿਤਂ॥

੧੨੭.ਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟਬੀਜਂ ਨੋਬੀਜ-ਮਕਤਞ੍ਚਾਪਿ ਕਪ੍ਪਤਿ।
ਕਟਾਹਬਦ੍ਧਬੀਜਾਨਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾਪਿ ਕਾਰਯੇ॥

੧੨੮.ਏਕਾਬਦ੍ਧੇਸੁ ਬੀਜੇਸੁ, ਭਾਜਨੇ ਵਾਪਿ ਭੂਮਿਯਂ।
ਕਤੇ ਚ ਕਪ੍ਪਿਯੇਕਸ੍ਮਿਂ, ਸਬ੍ਬੇਸ੍ਵੇਵ ਕਤਂ ਭਵੇ॥

੧੨੯.ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਮੂਲਪਣ੍ਣਾਨਿ ਜਾਯਰੁਂ।
ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਪੁਨ ਕਾਰੇਯਜ, ਭੂਤਗਾਮੋ ਹਿ ਸੋ ਤਦਾ॥

੧੩੦.ਸਪਣ੍ਣੋ ਵਾ ਅਪਣ੍ਣੋ ਵਾ, ਸੇਵਾਲੋਦਕਸਮ੍ਭਵੋ।
ਚੇਤਿਯਾਦੀਸੁ ਸੇਵਾਲੋ, ਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟਦ੍ਵਤ੍ਤਿਪਤ੍ਤਕੋ।
ਭੂਤਗਾਮੋਵ ਬੀਜਮ੍ਪਿ, ਮੂਲਪਣ੍ਣੇ ਵਿਨਿਗ੍ਗਤੇ॥

੧੩੧.ਘਟਾਦਿਪਿਟ੍ਠੇ ਸੇਵਾਲੋ, ਮਕੁਲ਼ਂ ਅਹਿਛਤ੍ਤਕਂ।
ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸੇਵ ਵਤ੍ਥੂਨਿ, ਫੁਲ੍ਲਮਬਜਵਹਾਰਿਕਂ॥

੧੩੨.ਲਾਖਾਨਿਯਜਾਸਛਤ੍ਤਾਨਿ, ਅਲ੍ਲਰੁਕ੍ਖੇ ਵਿਕੋਪਿਯ।
ਗਣ੍ਹਤੋ ਤਤ੍ਥ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ, ਛਿਨ੍ਦਤੋ ਵਾਪਿ ਅਕ੍ਖਰਂ॥

੧੩੩.ਪੀਲ਼ੇਤੁਂ ਨਾਲ਼ਿਕੇਰਾਦਿਂ, ਦਾਰੁਮਕ੍ਕਟਕਾਦਿਨਾ।
ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਗਣ੍ਠਿਕਂ ਕਾਤੁਂ, ਤਿਣਾਦਿਂ ਨ ਚ ਕਪ੍ਪਤਿ॥

੧੩੪.ਭੂਤਗਾਮਂ ਵ ਬੀਜਂ ਵਾ, ਛਿਨ੍ਨ ਭਿਨ੍ਨੋਚਿਨਾਹਿ ਵਾ।
ਫਾਲੇਹਿ ਵਿਜ੍ਝ ਪਚ ਵਾ, ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਨ ਭਾਸਯੇ॥

੧੩੫.ਇਮਂ ਕਰੋਹਿ ਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਇਮਂ ਗਣ੍ਹੇਦਮਾਹਰ।
ਇਮਂ ਦੇਹਿ ਇਮਂ ਸੋਧੇਹੇਵਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਭਾਸਿਤੁਨ੍ਤਿ॥

੧੪. ਭੂਮਿਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਭੂਮਿਯੋਤਿ –

੧੩੬.ਸਮ੍ਮੁਤੁਸ੍ਸਾਵਨਨ੍ਤਾ ਚ, ਗੋਨਿਸਾਦੀ ਗਹਾਪਤਿ।
ਕਪ੍ਪਿਯਾ ਭੂਮਿਯੋ ਯਾਸੁ, ਵੁਤ੍ਥਂ ਪਕ੍ਕਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਤਿ॥

੧੩੭.ਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਕਤੇ ਗੇਹੇ, ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਵੇਕਸਨ੍ਤਕੇ।
ਕਪ੍ਪਿਯਾ ਕੁਟਿ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬਾ, ਸਹਸੇਯਜਪ੍ਪਹੋਨਕੇ॥

੧੩੮.ਗੇਹੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵੇਕਸ੍ਸ, ਕਰਮਾਨੇਵਮੀਰਯਂ।
ਪਠਮਿਟ੍ਠਕਥਮ੍ਭਾਦਿਂ, ਠਪੇਯਜੁ**ਸ੍ਸਾਵਨਨ੍ਤਿਕਾ**।
‘‘ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਂ ਕਰੋਮ, ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਂ ਕਰੋਮਾ’’ਤਿ॥

੧੩੯.ਯੇਭੁਯਜੇਨਾਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ, ਆਰਾਮੋ ਸਕਲੋਪਿ ਵਾ।
ਵੁਚ੍ਚਤੇ “**ਗੋਨਿਸਾਦੀ**”ਤਿ, **ਸਮ੍ਮੁਤੀ** ਸਙ੍ਘਸਮ੍ਮਤਾ॥

੧੪੦.ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਹਿ, ਦਿਨ੍ਨੋ ਤੇਸਂਵ ਸਨ੍ਤਕੋ।
ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਪ੍ਪਕੁਟਿਯਾ, ਗੇਹੋ **ਗਹਪਤੀ** ਮਤੋ॥

੧੪੧.ਅਕਪ੍ਪਕੁਟਿਯਾ ਵੁਤ੍ਥਸਪ੍ਪਿਆਦੀਹਿ ਮਿਸ੍ਸਿਤਂ।
ਵਜੇਯਜ ਅਨ੍ਤੋਵੁਤ੍ਥਤੁਂ, ਪੁਰਿਮਂ ਕਾਲਿਕਦ੍ਵਯਂ॥

੧੪੨.ਤੇਹੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਕ੍ਕਂ, ਕਪ੍ਪਤੇ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ।
ਨਿਰਾਮਿਸਂਵ ਸਤ੍ਤਾਹਂ, ਸਾਮਿਸੇ ਸਾਮਪਾਕਤਾ॥

੧੪੩.ਉਸ੍ਸਾਵਨਨ੍ਤਿਕਾ ਯੇਹਿ, ਥਮ੍ਭਾਦੀਹਿ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਾ।
ਤੇਸੁਯੇਵਾਪਨੀਤੇਸੁ, ਤਦਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਤਿਟ੍ਠਤਿ॥

੧੪੪.ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਅਪਨੀਤੇਸੁ, ਭਵੇ ਜਹਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾ।
ਗੋਨਿਸਾਦੀ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ, ਸੇਸਾ ਛਦਨਵਿਬ੍ਭਮਾਤਿ॥

੧੫. ਉਪਜ੍ਝਾਚਰਿਯਵਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਉਪਜ੍ਝਾਚਰਿਯਵਤ੍ਤਾਨੀਤਿ –

੧੪੫.ਨਿਸ੍ਸਾਯੁਪਜ੍ਝਾਚਰਿਯੇ, ਵਸਮਾਨੋ ਸੁਪੇਸਲੋ।
ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਾਸਨਂ ਤੋਯਂ, ਯਾਗੁਂ ਕਾਲੇ ਦਦੇ ਸਦਾ॥

੧੪੬.ਪਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਤਂ ਚਰੇ ਗਾਮ-ਪ੍ਪਵੇਸੇ ਗਮਨਾਗਮੇ।
ਆਸਨੇ ਪਾਦਪੀਠੇ ਚ, ਕਥਲੋਪਾਹਨਚੀਵਰੇ॥

੧੪੭.ਪਰਿਭੋਜਨੀਯਪਾਨੀਯ-ਵਚ੍ਚਪ੍ਪਸ੍ਸਾਵਠਾਨਿਸੁ ।
ਵਿਹਾਰਸੋਧਨੇ ਵਤ੍ਤਂ, ਪੁਨ ਪਞ੍ਞਾਪਨੇ ਤਥਾ॥

੧੪੮.ਨ ਪਪ੍ਫੋਟੇਯ੍ਯ ਸੋਧੇਨ੍ਤੋ, ਪਟਿਵਾਤੇ ਚ ਸਙ੍ਗਣੇ।
ਵਿਹਾਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਨੀਯ-ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਸਯਨਾਸਨਂ॥

੧੪੯.ਨ੍ਹਾਨੇ ਨ੍ਹਾਤਸ੍ਸ ਕਾਤਬ੍ਬੇ, ਰਙ੍ਗਪਾਕੇ ਚ ਧੋਵਨੇ।
ਸਿਬ੍ਬਨੇ ਚੀਵਰੇ ਥੇਵੇ, ਰਜਨ੍ਤੋ ਨ ਵਜੇ ਠਿਤੇ॥

੧੫੦.ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ, ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਚੀਵਰਾਨਿ ਵਾ।
ਨ ਦਦੇਯ੍ਯ ਨ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਞ੍ਚ ਕਿਞ੍ਚਨਂ॥

੧੫੧.ਏਕਚ੍ਚਂ ਪਚ੍ਛਤੋ ਕਾਤੁਂ, ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ।
ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਞ੍ਚ ਨਿਨ੍ਨੇਤੁਂ, ਨੀਹਰਾਪੇਤੁਮਤ੍ਤਨੋ॥

੧੫੨.ਕਿਚ੍ਚਯਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਵਾ, ਕੇਸਚ੍ਛੇਦਞ੍ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ।
ਕਾਰਾਪੇਤੁਂ ਵ ਕਾਤੁਂ ਵਾ, ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੧੫੩.ਗਾਮਂ ਸੁਸਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸੀਮਂ, ਦਿਸਂ ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਮਿਚ੍ਛਤੋ।
ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚਯਂ ਵਾਪਿ, ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੧੫੪.ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਰਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ, ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਵਾ ਵਿਨੋਦਯੇ।
ਕਰੇਯ੍ਯ ਵਾਪਿ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ, ਸਙ੍ਘਾਯਤ੍ਤੇਸੁ ਕਮ੍ਮਸੁ॥

੧੫੫.ਗਿਲਾਨੇਸੁ ਉਪਟ੍ਠੇਯ੍ਯ, ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨੇਸਮਾਗਮੇ।
ਵਤ੍ਤਭੇਦੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ, ਅਨਾਦਰੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ॥

੧੬. ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨਿਕਨ੍ਤਿ –

੧੫੬.ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਂ, ਵਚ੍ਚਂ ਯਾਤਾਨੁਪੁਬ੍ਬਿਯਾ।

ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਕੁਟਿਯੋ, ਨ੍ਾਨਤਿਤ੍ਥਞ੍ਚ ਲਬ੍ਭਤਿ॥

੧੫੭.ਪਵਿਸੇਯਜੁਬ੍ਭਜਿਤ੍ਵਾ ਨੋ, ਸਹਸਾ ਪਵਿਸੇਯਜ ਚ।
ਉਕ੍ਕਾਸਿਤ੍ਵਾਵੁਬ੍ਭਜੇਯਜ, ਪਾਦੁਕਾਸ੍ਵੇਵ ਸਣ੍ਠਿਤੋ॥

੧੫੮.ਨ ਕਰੇ ਨਿਤ੍ਥੁਨਂ ਵਚ੍ਚਂ, ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਖਾਦਯਂ।
ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਦੋਣੀਨਂ, ਨ ਕਰੇਯਜੁਭਯਂ ਬਹਿ॥

੧੫੯.ਕੂਪੇ ਕਟ੍ਠਂ ਨ ਪਾਤੇਯਜ, ਖੇਲ਼ਂ ਪਸ੍ਸਾਵਦੋਣਿਯਾ।
ਨਾਵਲੇਖੇਯਜ ਫਰੁਸੇ-ਨੁਹਤਞ੍ਚਾਪਿ ਧੋਵਯੇ॥

੧੬੦.ਨ ਨਿਕ੍ਖਮੇਯਜ ਸਹਸਾ-ਵੁਬ੍ਭਜਿਤ੍ਵਾ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮੇ।
ਚਪੁ ਚਪੁ ਨਾਚਮੇਯਜ, ਉਕ੍ਲਾਪਞ੍ਚ ਵਿਸੋਧਯੇਤਿ॥

੧੭. ਆਪੁਚ੍ਛਕਰਣਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਆਪੁਚ੍ਛਕਰਣਨ੍ਤਿ –

੧੬੧.ਅਨਜ੍ਝਿਟ੍ਠੋਵ ਥੇਰੇਨ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਨ ਉਦ੍ਦਿਸੇ।
ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਕਥਯੇ ਪਞ੍ਹਂ, ਨ ਪੁਚ੍ਛੇ ਨ ਚ ਵਿਸ੍ਸਜੇ॥

੧੬੨.ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਪੁਨ ਵੁਡ੍ਢਤਰਾਗਮੇ।
ਪੁਨ ਆਪੁਚ੍ਛਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਚਾਨੁਮੋਦਤੋ॥

੧੬੩.ਵਸਨ੍ਤੋ ਚ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ, ਵੁਡ੍ਢੇਨੇਕਵਿਹਾਰਕੇ।
ਨ ਸਜ੍ਝਾਯੇਯਜ ਉਦ੍ਦੇਸਂ, ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਞ੍ਚ ਨੋ ਦਦੇ॥

੧੬੪.ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਭਾਸਯੇ ਦੀਪਂ, ਨ ਕਰੇ ਨ ਚ ਵਿਜ੍ਝਪੇ।
ਵਾਤਪਾਨਂ ਕਵਾਟਂ ਵਾ, ਵਿਵਰੇਯਜ ਥਕੇਯਜ ਚ॥

੧੬੫.ਚਙ੍ਕਮੇ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋਪਿ, ਵੁਡ੍ਢੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਯੇ।
ਯੇਨ ਵੁਡ੍ਢੋ ਸ ਸਙ੍ਘਾਟਿ-ਕਣ੍ਣੇਨੇਨਂ ਨ ਘਟ੍ਟਯੇਤਿ॥

੧੮. ਨਗ੍ਗਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਨਗ੍ਗੋਤਿ –

੧੬੬.ਨਗ੍ਗੋ ਮਗ੍ਗਂ ਵਜੇ ਭੁਞ੍ਜੇ, ਪਿਵੇ ਖਾਦੇ ਨ ਸਾਯਯੇ।
ਨ ਗਣ੍ਹੇ ਨ ਦਦੇ ਨੇਵ, ਵਨ੍ਦੇ ਵਨ੍ਦਾਪਯੇਯਜ ਵਾ॥

੧੬੭.ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਾਰੇਯਜ, ਨ ਕਰੇ ਪਟਿਛਾਦਿਸੁ।

ਪਰਿਕਮ੍ਮੇ ਦੁਵੇ ਵਤ੍ਥ-ਢ੍ਛਾਦਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕਪ੍ਪਿਯਾਤਿ॥

੧੯. ਨ੍ਹਾਨਕਪ੍ਪਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਨ੍ਹਾਨਕਪ੍ਪੋਤਿ –

੧੬੮.ਨ ਚ ਨ੍ਹਾਯੇਯ੍ਯ ਥੇਰਾਨਂ, ਪੁਰਤੋਪਰਿ ਵਾ ਤਥਾ।
ਦਦੇਯ੍ਯ ਓਤਰਨ੍ਤਾਨਂ, ਮਗ੍ਗਮੁਤ੍ਤੁਰਮਾਨਕੋ॥

੧੬੯.ਕੁਟ੍ਟਤ੍ਥਮ੍ਭਤਰੁਟ੍ਟਾਨੇ, ਨ੍ਹਾਯਮਾਨੋ ਨ ਘਂਸਯੇ।
ਕਾਯਂ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਹਤ੍ਥੇਨ, ਕੁਰੁਵਿਨ੍ਦਕਸੁਤ੍ତਿਯਾ॥

੧੭੦.ਮਲ੍ਲਕੇਨਾਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਾ, ਸਰੀਰੇਨ ਨ ਘਂਸਯੇ।
ਕਪਾਲਿਟ੍ਠਕਖਣ੍ਡਾਨਿ, ਵਤ੍ਥਵਟ੍ਟਿ ਚ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੧੭੧.ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪੁਥੁਪਾਣੀ ਚਾ-ਕਲ੍ਲਸ੍ਸਾਕਤਮਲ੍ਲਕਂ।
ਪਾਸਾਣਫੇਣਕਥਲਾ, ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਪਾਦਘਂਸਨੇਤਿ॥

੨੦. ਅਵਨ੍ਦਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਅਵਨ੍ਦਿਯੋਤਿ –

੧੭੨.ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨ-ਨਾਨਾਸਂਵਾਸਇਤ੍ਥਿਯੋ।
ਨਵੋ ਚ ਗਰੁਕਟ੍ਠੋ ਚ, ਪਣ੍ਡਕੋ ਚ ਅਵਨ੍ਦਿਯਾਤਿ॥

੨੧. ਚਮ੍ਮਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਚਮ੍ਮਨ੍ਤਿ –

੧੭੩.ਮਿਗਾਜੇਲ਼ਕਚਮ੍ਮਾਨਿ, ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ।
ਰੋਹਿਤੇਣਿਪਸਦਾ ਚ, ਕੁਰੁਙ੍ਗਾ ਮਿਗਜਾਤਿਕਾ॥

੧੭੪.ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਯਾ ਅਞ੍ਞਂ, ਚਮ੍ਮਂ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਕਂ।
ਥਵਿਕੋਪਾਹਨੇ ਚਮ੍ਮਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਕਪ੍ਪਤਿਮਾਨੁਸਨ੍ਤਿ॥

੨੨. ਉਪਾਹਨਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਉਪਾਹਨਾ ਚੇਵਾਤਿ –

੧੭੫.ਮਜ੍ਝਦੇਸੇ ਨ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ, ਗਣਙ੍ਗਣੂਪਾਹਨਾ ਨਵਾ।
ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਾਰਾਮੇ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਕਲ੍ਲਕਸ੍ਸ ਚ॥

੧੭੬.ਸਬ੍ਬਨੀਲਕਓਦਾਤਪੀਤਲੋਹਿਤਕਣ੍ਹਕਾ ।
ਮਹਾਰਙ੍ਗਮਹਾਨਾਮ-ਰਙ੍ਗਰਤ੍ਤਾ ਚੁਪਾਹਨਾ॥

੧੭੭.ਸਬ੍ਬਮਞ੍ਜੇਟ੍ਠਿਕਾ ਚਿਤ੍ਰਾ, ਨੀਲਪੀਤਾਦਿਵਦ੍ਧਿਕਾ।
ਤਿਤ੍ਤਿਰਪਤ੍ਤਿਕਾ ਮੇਣ੍ਡ-ਅਜਵਿਸਾਣਵਦ੍ਧਿਕਾ॥

੧੭੮.ਖਲ੍ਲਬਦ੍ਧਾ ਪੁਟਬਦ੍ਧਾ, ਤੂਲਪੁਣ੍ਣਾ ਚੁਪਾਹਨਾ।
ਪਾਲਿਗੁਣ੍ਠਿਮਕਾ ਮੋਰ-ਪਿਞ੍ਛੇਨ ਪਰਿਸਿਬ੍ਬਿਤਾ॥

੧੭੯.ਵਿਚ੍ਛਿਕਾਲ਼ਿਕਤਾ ਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘੁਦ੍ਦਾਜਿਨਦੀਪਿਨੰ।
ਮਜ੍ਜਾਰਕਾਲ਼ਕੋਲੂਕਚਮ੍ਮੇਹਿ ਚ ਪਰਿਕ੍ਖਟਾ।
ਪਾਦੁਕਾ ਸਙ੍ਕਮਨੀਯਾ, ਕੋਚਿ ਧਾਰੇਯ੍ਯ ਦੁਕ੍ਕਟੰ॥

੧੮੦.ਨੀਲਾਦਿਵਣ੍ਣੰ ਸਕਲੰ, ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵੇਕਦੇਸਕੰ।
ਉਪਾਹਨਾ ਵਲ਼ਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਖਲ੍ਲਕਾਦਿਕਨ੍ਤਿ॥

੨੩. ਅਨੇਲੋਕਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਅਨੇਲੋਕਿਯਨ੍ਤਿ –

੧੮੧.ਸਾਰਤ੍ਤੋ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਯੋਨਿੰ, ਮੁਖੰ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਦਾਯਿਯਾ।
ਪਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਮੁਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞੀ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖੰ।
ਆਦਾਸੋਦਕਪਤ੍ਤੇ ਵਾ, ਓਲੋਕੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ॥

੨੪. ਅਞ੍ਜਨੀਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਅਞ੍ਜਨੀਤਿ –

੧੮੨.ਵਟ੍ਟਾਟ੍ਠਸੋਲ਼ਸੰਸਾ ਵਾ, ਮਟ੍ਠਾ ਵਟ੍ਟਤਿ ਅਞ੍ਜਨੀ।
ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਮੂਲੇ ਗੀਵਾਯੰ, ਲੇਖਾ ਏਕਾਵ ਬਨ੍ਧਿਤੁੰ॥

੧੮੩.ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪੰ ਮਾਲਾਦਿਕਮ੍ਮੰ ਮਕਰਦਨ੍ਤਕੰ।
ਗੋਮੁਤ੍ਤਕਡ੍ਢਚਨ੍ਦਾਦਿ-ਵਿਕਾਰੰ ਨੇਤ੍ਥ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੧੮੪.ਲਬ੍ਭੇਕਵਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤੇਨ, ਸਿਬ੍ਬਿਤੁੰ ਥਵਿਕਾ ਤਥਾ।
ਸਿਪਾਟਿ ਕੁਞ੍ਚਿਕਾਕੋਸੋ, ਸਲਾਕਾਪਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾ॥

੧੮੫.ਸਙ੍ਖਨਾਭਿਵਿਸਾਣਟ੍ਠਿ-ਨਲ਼ਦਨ੍ਤਮਯਾ ਤਥਾ।
ਫਲਕਟ੍ਠਮਯਾ ਵੇਲ਼ੁ-ਲਾਖਾਲੋਹਮਯਾਪਿ ਚ॥

੧੮੬.ਅਞ੍ਜਨਿਯੋ ਸਲਾਕਾਯੋ, ਧੂਮਨੇਤ੍ਤਾ ਚ ਲਬ੍ਭਰੇ।
ਤਥਾ ਸਤ੍ਥਕਦਣ੍ਡਾਨਿ, ਨਤ੍ਥਦਾਨਾ ਚ ਤਮ੍ਮਯਾਤਿ॥

੨੫. ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਯਨਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਯਨਾਨੀਤਿ –

੧੮੭.ਆਸਨ੍ਦੀ ਤੂਲੀ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ, ਪਟਿਕਂ ਗੋਨਚਿਤ੍ਤਕਂ।
ਪਟਲੀ ਵਿਕਤੀ ਉਦ੍ਦ-ਲੋਮੀ ਏਕਨ੍ਤਲੋਮਿਕਾ॥

੧੮੮.ਕੁਤ੍ਤਂ ਕੋਸੇਯ੍ਯਜਂ ਕਟ੍ਟਿਸ੍ਸਂ, ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਰਥਤ੍ਥਰਾ।
ਜਿਨਪ੍ਪਵੇਣਿਕਦਲੀ-ਮਿਗਪ੍ਪਵਰਅਤ੍ਥਰਾ॥

੧੮੯.ਸਲੋਹਿਤਵਿਤਾਨਞ੍ਚ-ਭਤੋਰਤ੍ਤੂਪਧਾਨਕਂ ।
ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਨਿ ਏਤਾਨਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ॥

੧੯੦.ਆਸਨ੍ਦਾਦਿਤ੍ਤਯਾ ਸੇਸੇ, ਲਬ੍ਭਤੇ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕੇ।
ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਚ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ, ਘਰੇ ਚਾਪਿ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ।
ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਸਙ੍ਖੇਪੇ, ਸਯਿਤੁਞ੍ਚਾਪਿ ਕਪ੍ਪਤਿ॥

੧੯੧.ਚਤੁਰਂਸਪੀਠਾ ਸਤ੍ਤਙ੍ਗਾ, ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਾ ਉਚ੍ਚਪਾਦਕਾ।
ਤੂਲੋਨਦ੍ਧਾ ਘਰੇਯੇਵ, ਮਞ੍ਚਪੀਠਾ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ॥

੧੯੨.ਚੋਲਵਾਕੁਣ੍ਣਪਣ੍ਣਾਨਂ, ਤਿਣਾਨਞ੍ਚੇਵ ਪੂਰਿਤਾ।
ਚੀਵਰਚ੍ਛਵਿਯੋ ਪਞ੍ਚ, ਭਿਸੀ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕਪ੍ਪਿਯਾ॥

੧੯੩.ਤੂਲਤ੍ਤਯਂ ਭਿਸਿਗਬ੍ਭੇ, ਲੋਮਾਨਿ ਮਿਗਪਕ੍ਖਿਨਂ।
ਬਿਮ੍ਬੋਹਨੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ, ਤੂਲਵਜ੍ਜਾ ਮਸੂਰਕੇ॥

੧੯੪.ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਮਮੁਣ੍ਣਾਯਂ, ਪਣ੍ਣੇ ਪੁਪ੍ਫਂ ਤਮਾਲਕਂ।
ਸੁਦ੍ਧਂ ਨ ਆਸਨਞ੍ਚੇਵ, ਲਬ੍ਭਮਪ੍ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤਨ੍ਤਿ॥

੨੬. ਸਮਾਨਾਸਨਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਸਮਾਨਾਸਨਿਕੋਪਿ ਚਾਤਿ –

੧੯੫.ਤਿਵਸ੍ਸਨ੍ਤਰਾਨੁਞ੍ਞਾਤਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਮੇਕਮਾਸਨਂ।
ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਤਿਵਸ੍ਸੇਹਿ, ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸੋ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ॥

੧੯੬.ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਡਕਂ ਇਤ੍ਥਿਂ, ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਮੁਨਿ।

ਦੀਘਾਸਨੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਸਿ, ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ॥

੧੯੭.ਅਨੁੰ ਦੀਘਾਸਨੰ ਤਿਣ੍ਣੰ, ਯੰ ਪਹੋਤਿ ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ।
ਮਞ੍ਚਕੇ ਵਾਪਿ ਪੀਠੇ ਵਾ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਲਬ੍ਭੰ ਨਿਸੀਦਿਤੁਨ੍ਤਿ॥

੨੭. ਅਸੰਵਾਸਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਅਸੰਵਾਸਿਕੋ ਚਾਤਿ –

੧੯੮.ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਕੋ।
ਨਾਨਾਸੰਵਾਸਨਿਸ੍ਸੀਮ-ਟ੍ਠਿਤਵੇਹਾਯਸਣ੍ਠਿਤਾ।
ਏਕਾਦਸ ਅਭਬ੍ਬਾ ਚ, ਅਸੰਵਾਸਾਤਿ ਦੀਪਿਤਾਤਿ॥

੨੮. ਕਮ੍ਮਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਕਮ੍ਮਞ੍ਚਾਤਿ –

੧੯੯.ਵਗ੍ਗੇਨ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮੰ, ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਅਧਮ੍ਮਿਕੰ।
ਵਗ੍ਗੇਨ ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਞ੍ਚ, ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਚ ਧਮ੍ਮਿਕੰ।
ਚਤੁਤ੍ਥੰਯੇਵਾਨੁਞ੍ਞਾਤੰ, ਸੇਸਕਮ੍ਮੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟੰ॥

੨੦੦.ਚਤੁਵਗ੍ਗੋ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗੋ, ਦਸਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗਿਕੋ।
ਤਿਰੇਕਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗੋ, ਪਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਾ ਵਿਭਾਵਿਤਾ॥

੨੦੧.ਚਤੁਵਗ੍ਗੇਤ੍ਥ ਅਬ੍ਭਾਨੁ-ਪਸਮ੍ਪਦਾਪਵਾਰਣਾ।
ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗੋ ਚ ਅਬ੍ਭਾਨੰ, ਮਜ੍ਝਦੇਸੁਪਸਮ੍ਪਦੰ॥

੨੦੨.ਦਸਵਗ੍ਗੋ ਚ ਅਬ੍ਭਾਨੰ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਿਕੋ।
ਇਤਰੋ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮੇਸੁ, ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਦੀਪਿਤੋ॥

੨੦੩.ਚਤੁਵਗ੍ਗੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਕਤਤ੍ਤਕਾ।
ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਪਰੇ ਛਨ੍ਦਾ-ਰਹਾ ਸੇਸੇਪਜਯੰ ਨਯੋ॥

੨੦੪.ਚਤੁਵਗ੍ਗਾਦਿਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਅਸੰਵਾਸਕਮ੍ਮਾਰਹ।
ਗਰੁਕਟ੍ਠੇਸ੍ਵਞ੍ਞਤਰੰ, ਕਤ੍ਵਾਨ ਗਣਪੂਰਕੰ।
ਪਰਿਵਾਸਾਦਿਕੰ ਕਮ੍ਮੰ, ਕਤੰ ਕੁਪ੍ਪਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਕਟੰ॥

੨੦੫.ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮੰ ਵਾਰੇਯਜ, ਅਨ੍ਤੁਰਾਯੇ ਦੁਵੇ ਤਯੋ।
ਦਿਟ੍ਠਾਵਿਮੇਕੋਧਿਟ੍ਠਾਨੰ, ਵਾਰੇਨ੍ਤੇਵ ਤਤੋਧਿਕਾ॥

੨੦੬.ਕਮ੍ਮਾਰਹਾ ਅਸਂਵਾਸਾ, ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਦੁਖਟ੍ਟਿਤਾ।
ਏਤੇਸਂ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝਮ੍ਹਿ, ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਨ ਰੁਹਤਿ॥

੨੦੭.ਪਕਤਤ੍ਤੇਕਸੀਮਟ੍ਠ-ਸਮਸਂਵਾਸਭਿਕ੍ਖੁਨੋ।
ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸਨ੍ਤਮਸੋ-ਨਨ੍ਤਰਸ੍ਸਾਪਿ ਰੂਹਤਿ॥

੨੦੮.ਕੋਪੇਤੁਂ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਕਮ੍ਮਂ, ਪਟਿਕ੍ਕੋਸੇਯ੍ਯ ਸਮ੍ਮੁਖਾ।
ਤਿਰੋਕ੍ਖਾ ਕਾਯਸਾਮਗ੍ਗਿਂ, ਛਨ੍ਦਂ ਨੋ ਦੇਯ੍ਯ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ॥

੨੯. ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਵਿਵਜ੍ਜਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਵਿਵਜ੍ਜਨਾਤਿ –

੨੦੯.ਦਾਰੁਂ ਵੇਲੁਂ ਫਲਂ ਪੁਪ੍ਫਂ, ਚੁਣ੍ਣਂ ਨ੍ਹਾਨਮੁਖੋਦਕਂ।
ਮਤ੍ਤਿਕਾਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਾਦਿਂ, ਨ ਦਦੇ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਾ॥

੨੧੦.ਪਾਰਿਭਟਕਤਾਮੁਗ੍ਗ-ਸੂਪਜਤਾਵਤ੍ਥੁਵਿਜ੍ਜਯਾ।
ਪਹੇਣਦੂਤਕਮ੍ਮੇਨ, ਜਙ੍ਘਪੇਸਨਿਯੇਨ ਵਾ॥

੨੧੧.ਅਨੁਪ੍ਪਦਾਨਪ੍ਪਟਿਪਿਣ੍ਡ-ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮੇਨ ਵਾ ਪਨ।
ਨਾਵ੍ਹੇਨ ਵਾਪਿ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਟਿਕੁਟ੍ਠੇਨ ਜੀਵਯੇ॥

੨੧੨.ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਨੇਸਨਾਭੂਤੁਲ੍ਲਪਨਾਕੁਹਨਾਦਿਹਿ।
ਕੁਲਦੂਸਾਦਿਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਵਜ੍ਜਯੇਤਿ॥

੩੦. ਵਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਵ**ਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ –

੨੧੩.ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਨ ਆਰਾਮਂ, ਪਵਿਸੇ ਸਉਪਾਹਨੋ।
ਸਛਤ੍ਤੋਗੁਣ੍ਠਿਤੋ ਸੀਸੇ, ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾਪਿ ਚੀਵਰਂ॥

੨੧੪.ਪਾਨੀਯੇਨ ਨ ਧੋਵੇਯ੍ਯ, ਪਾਦੇ ਵੁਡ੍ਢਤਰੇਪਿ ਚ।
ਆਵਾਸਿਕੇਭਿਵਾਦੇਯ੍ਯ, ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸਯਨਾਸਨਂ॥

੨੧੫.ਗਮਿਕੋ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ, ਦਾਰੁਮਤ੍ਤਿਕਭਣ੍ਡਕਂ।
ਵਿਹਾਰਞ੍ਞ ਥਕੇਤ੍ਵਾਨ, ਆਪੁਚ੍ਛ ਸਯਨਾਸਨਂ॥

੨੧੬.ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੇ ਅਸਤਿ, ਸਂਗੋਪੇਤ੍ਵਾਨ ਸਾਧੁਕਂ।
ਪਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯਞ੍ਞਥਾ ਤਸ੍ਸ, ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੁਂ ਨ ਚ ਕਪ੍ਪਤਿ॥

੨੧੭.ਆਵਾਸਿਕੋ ਪਞ੍ਞਾਪੇਯਜ, ਵੁਡ੍ਢਾਗਨ੍ਤੁਸ੍ਸ ਆਸਨੰ।
ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪੇ ਪਾਦੋਦ-ਪ੍ਪਭੁਤਿੰ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ॥

੨੧੮.ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਗਣ੍ਹੇਯਜ, ਪਾਨੀਯੇਨ ਚ ਪੁਚ੍ਛਯੇ।
ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਭਿਵਾਦੇਯਜ, ਪਞ੍ਞਪੇ ਸਯਨਾਸਨੰ॥

੨੧੯.ਅਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਮਵੁਤ੍ਥੰ ਵਾ, ਗੋਚਰਾਗੋਚਰੰ ਵਦੇ।
ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਠਾਨਾਨਿ, ਕਤਿਕੰ ਸੇਕ੍ਖਸਮ੍ਮੁਤਿੰ॥

੨੨੦.ਪਵੇਸਨਿਕ੍ਖਮੇ ਕਾਲੰ, ਪਰਿਭੋਜਿਯਪਾਨਿਯੰ।
ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਨਵਕਸ੍ਸ, ਏਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਸਮੁਦ੍ਦਿਸੇਤਿ॥

੩੧. ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਚੇਵਾਤਿ –

੨੨੧.ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਤਿ, ਦੁਵੇ ਵੁਤ੍ਤਾ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾ।
ਸਮ੍ਮੁਖਾਯ ਵਿਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੋ, ਬ੍ਯਤ੍ਤਸ੍ਸੇਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ।
''ਇਮੰ ਚੀਵਰੰ ਤੁਯ੍ਹੰ, ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ''ਤਿ ਭਾਸਯੇ॥

੨੨੨.ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨਿਧੇਤੁੰਵ, ਕਪ੍ਪਤੀ ਨ ਚ ਕਪ੍ਪਤਿ।
ਪਰਿਭੋਗਾਦਿਕੰ ਤੇਨ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਟਭਾਵਤੋ॥

੨੨੩. ''ਮਯ੍ਹੰ ਸਨ੍ਤਕੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹਿ ਵਾ ਯਥਾਪਚ੍ਚਯੰ ਵਾ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ –

ਤੇਨ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਟੇਯੇਵ, ਪਰਿਭੋਗਾਦਿ ਕਪ੍ਪਤਿ॥

੨੨੪.ਅਪਰਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵੇਕਾ, ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸੇਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ।
ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਾਮਮੇਕਸ੍ਸ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਸਹਧਮ੍ਮਿਨੰ॥

੨੨੫. ''ਇਮੰ ਚੀਵਰੰ ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ, ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ, ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ, ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ, ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ।

ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ''ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ, ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ, ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ , ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ, ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਸਨ੍ਤਕੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹਿ ਵਾ ਯਥਾਪਚ੍ਚਯੰ ਵਾ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ।

੨੨੬.ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨੇ-ਕਸ੍ਸਨ੍ਤਿਕੇਵਮੀਰਯੇ।
''ਇਮੰ ਚੀਵਰੰ ਤੁਯ੍ਹੰ ਵਿਕਪ੍ਪਨਤ੍ਥਾਯ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ॥

੨੨੭. ਤੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ‘‘ਕੋ ਤੇ ਮਿਤ੍ਤੋ ਵਾ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਵਾ’’ਤਿ। ਇਤਰੇਨ ਚੇਵੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ‘‘ਤਿਸ੍ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਤਿਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਾਮਣੇਰੋ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਤਿਸ੍ਸਾ ਸਾਮਣੇਰੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਤਿਸ੍ਸਾ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ’’ਤਿ ਵਾ।

ਪੁਨ ਤੇਨ ‘‘ਅਹੰ ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਵਾ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ‘‘ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ, ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ, ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ, ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ, ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਸਨ੍ਤਕੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹਿ ਵਾ ਯਥਾਪਚ੍ਚਯੰ ਵਾ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬੰ।

੨੨੮.ਦੂਰਸਨ੍ਤਿਕਤ੍ਤੇਕਤ੍ਤਬਹੁਭਾਵੰ ਵਿਜਾਨਿਯ।
‘‘ਏਤੰ ਇਮ’’ਨ੍ਤਿ ‘‘ਏਤਾਨਿ, ਇਮਾਨੀ’’ਤੇਤ੍ਥ ਯੋਜਯੇ॥

੨੨੯.ਦਸਾਹੰ ਮਾਸਮੇਕੰ ਵਾ, ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਕਥਿਨਤ੍ਥਤੇ।
ਪਾਰਿਪੂਰਤ੍ਥਮੂਨਸ੍ਸ, ਪਚ੍ਚਾਸਾ ਸਤਿ ਮਾਸਕੰ।
ਨੁਪ੍ਪਾਦਯਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿੰ, ਨਾਧਿਟ੍ਠਿਤਵਿਕਪ੍ਪਿਤਨ੍ਤਿ॥

੩੨. ਨਿਸ੍ਸਯਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਨਿਸ੍ਸਯੋਤਿ –

੨੩੦.ਬ੍ਯਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਸ੍ਸ, ਨਤ੍ਥਿ ਨਿਸ੍ਸਯ ਕਾਰਿਯੰ।
ਯਾਵਜੀਵਮ੍ਪਿ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਨਿਸ੍ਸਿਤੋਯੇਵ ਜੀਵਤਿ॥

੨੩੧.ਏਕੰਸੰ ਚੀਵਰੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਨ ਅਞ੍ਜਲਿੰ।
ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੰ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ, ਵਦੇ ਯਾਵਤਤੀਯਕੰ।
‘‘ਆਚਰਿਯੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਹੋਹਿ,
ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਚ੍ਛਾਮੀ’’ਤਿ॥

੨੩੨.ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਸਙ੍ਕਨ੍ਤੇ, ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤੇ ਵਾਪਿ ਨਿਸ੍ਸਯੋ।
ਮਰਣਾਣਤ੍ਤੁਪਜ੍ਝਾਯ-ਸਮੋਧਾਨੇਹਿ ਸਮ੍ਮਤਿ॥

੨੩੩.ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨ ਵਸੇਲਜ੍ਜਿਂ, ਅਪੁਬ੍ਬੰ ਠਾਨਮਾਗਤੋ।
ਆਗਮੇ ਚਤੁਪਞ੍ਚਾਹੰ, ਞਾਤੁੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਭਾਗਤੰ॥

੨੩੪.ਅਦ੍ਧਿਕਸ੍ਸ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ, ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਕਸ੍ਸ ਚ।
ਯਾਚਿਤਸ੍ਸ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾ, ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ ਫਾਸੁਕੰ।
ਸਭਾਗੇ ਦਾਯਕੇਸਨ੍ਤੇ, ਵਸਿਤੁੰ ਤਾਵ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ॥

੩੩. ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਨ੍ਤਿ –

੨੩੫.ਅਕਾਯਬਨ੍ਧਨੋ ਗਾਮੰ, ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਪਵਿਸੇਯਜ ਚੇ।
ਬਨ੍ਧੇਯਜ ਯਤ੍ਥ ਸਰਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵਾਸਤਿਯਾ ਗਤੋ॥

੨੩੬.ਪਟ੍ਟਿਕਾ ਸੂਕਰਨ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਦੁਵਿਧੰ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨੰ।
ਦੁਸ੍ਸਪਟ੍ਟੋ ਚ ਰਜ੍ਜੁ ਚ, ਏਕਾ ਤਦਨੁਲੋਮਿਕਾ॥

੨੩੭.ਮਚ੍ਛਕਣ੍ਟਕਖਜ੍ਜੂਰੀ-ਪਤ੍ਤਾ ਮਟ੍ਠਾ ਚ ਪਟ੍ਟਿਕਾ।
ਲਬ੍ਭਾ ਦਸਾ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ, ਅਨ੍ਤੇ ਦਿਗੁਣਸੁਤ੍ਤਕੰ॥

੨੩੮.ਮਾਲਾਦਿੰ ਕਕ੍ਕਟਚ੍ਛਾਦਿੰ, ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਗੁਣਸੁਤ੍ਤਕ।
ਕੋਟ੍ਟਿਤਾ ਕੁਞ੍ਜਰਚ੍ਛਾਦਿੰ, ਪਟ੍ਟਿਕਾ ਨ ਚ ਕਪ੍ਪਤਿ॥

੨੩੯.ਘਟਕੰ ਮਕਰਮੁਖਾਦਿੰ, ਨ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਦਸਾਮੁਖੇ।
ਉਭਨ੍ਤੇ ਘਟਕਾ ਲੇਖਾ, ਵਿਧੇ ਅਞ੍ਞਞ੍ਞ ਚਿਤ੍ਤਕੰ॥

੨੪੦.ਦੇਡ੍ਡੁਭਕਞ੍ਞ ਮੁਰਜੰ, ਮਦ੍ਦਵੀਣੰ ਕਲਾਬੁਕੰ।
ਨ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਦਸਾਸੁ ਦ੍ਵੇ, ਮਜ੍ਝਿਮਾਯੇਵ ਕਪ੍ਪਰੇ॥

੨੪੧.ਵੇਲੁਦਨ੍ਤਵਿਸਾਣਟ੍ਠਿਕਟ੍ਠਲਾਖਾਫਲਾਮਯਾ।
ਸਙ੍ਖਨਾਭਿਮਯਾ ਸੁਤ੍ਤਨਲ਼ਲੋਹਮਯਾਪਿ ਚ।
ਵਿਧਾ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਾ, ਗਣ੍ਠਿਯੋ ਚਾਪਿ ਤਮ੍ਮਯਾਤਿ॥

ਪਠਮਭਾਣਵਾਰੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

੩੪. ਪਥਵੀਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਪਥਵੀ ਚਾਤਿ –

੨੪੨.ਜਾਤਾਜਾਤਾਤਿ ਦੁਵਿਧਾ, ਸੁਦ੍ਧਮਤ੍ਤਿਕਪੰਸੁਕਾ।
ਜਾਤਾਦਡ੍ਢਾ ਚ ਪਥਵੀ, ਬਹੁਮਤ੍ਤਿਕਪੰਸੁਕਾ।
ਚਾਤੁਮਾਸਾਧਿਕੋਵਟ੍ਠਪੰਸੁਮਤ੍ਤਿਕਰਾਸਿ ਚ॥

੨੪੩.ਸੁਦ੍ਧਸਕ੍ਖਰਪਾਸਾਣਮਰੁਮ੍ਬਕਥਲਵਾਲੁਕਾ।
ਦਡ੍ਢਾ ਚ ਭੂਮਿ ਯੇਭੁਯਜਸਕ੍ਖਰਾਦਿਮਹੀਪਿ ਚ।
ਦੁਤਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਰਾਸਿ ਚ, ਚਾਤੁਮਾਸੋਮਵਟ੍ਠਕੋ॥

੨੪੪.ਦ੍ਵੇ ਭਾਗਾ ਤੀਸੁ ਭਾਗੇਸੁ, ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਯਸ੍ਸ ਭੂਮਿਯਾ।
ਯੇਭੁਯਜਮਤ੍ਤਿਕਾ ਏਸਾ, ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਅਯੰ ਨਯੋ॥

੨੪੫.ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਖਣਨੇ ਜਾਤੇ, ਜਾਤਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ।

ਦ੍ਵੇਲ੍ਹਸ੍ਸਾਜਾਤਸਵ੍ਹਿਸ੍ਸ, ਨਾਪਤ੍ਤਾਣਾਪਨੇ ਤਥਾ॥

੨੪੬.ਪਹਾਰੇ ਪਹਾਰਾਪਤ੍ਤਿ, ਖਣਮਾਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਾ।
ਏਕਾਯਾਣਤ੍ਤਿਯਾ ਏਕਾ, ਨਾਨਾਣਤ੍ਤੀਸੁ ਵਾਚਸੋ॥

੨੪੭.‘‘ਇਮਂ ਠਾਨਮਿਮਂ ਕਨ੍ਦਮਿਧ ਵਾਪਿਂ ਖਣੇਤ੍ਥ ਚ।
ਜਾਲੇਹਗ੍ਗਿ’’ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤੁਂ, ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੨੪੮.‘‘ਥਮ੍ਭਸ੍ਸਿਮਸ੍ਸਾਵਾਟਂ ਵਾ, ਮਤ੍ਤਿਕਂ ਜਾਨ ਮਾਹਰ।
ਕਰੋਹਿ ਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚੇ’’ਤਿ, ਵਚਨਂ ਵਟ੍ਟਤੇਦਿਸਂ॥

੨੪੯.ਅਸਮ੍ਬਦ੍ਧਂ ਪਥਵਿਯਾ, ਸੁਕ੍ਖਕਦ੍ਦਮਆਦਿਕਂ।
ਕੋਪੇਤੁਂ ਤਨੁਕਂ ਲਬ੍ਭਮੁਸ੍ਸਿਞ੍ਚਨੀਯਕਦ੍ਦਮਂ॥

੨੫੦.ਗਣ੍ਡੁਪ੍ਪਾਦਂ ਉਪਚਿਕਾਮਤ੍ਤਿਕਂ ਮੂਸਿਕੁਕ੍ਕਿਰਂ।
ਚਾਤੁਮਾਸਾਧਿਕੋਵਟ੍ਠਂ, ਲੇਡ੍ਡਾਦਿਞ੍ਚ ਨ ਕੋਪਯੇ॥

੨੫੧.ਪਤਿਤੇ ਵਾਪਿਆਦੀਨਂ, ਕੂਲੇ ਉਦਕਸਨ੍ਤਿਕੇ।
ਪਾਸਾਣੇ ਚ ਰਜੇ ਲਗ੍ਗੇ, ਪਤਿਤੇ ਨਵਸੋਣ੍ਡਿਯਾ॥

੨੫੨.ਵਮ੍ਮਿਕੇ ਮਤ੍ਤਿਕਾਕੁਟ੍ਟੇ, ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੁਟ੍ਠਿਤੇ ਤਥਾ।
ਯੇਭੁਯ੍ਯਕਥਲਟ੍ਠਾਨੇ, ਤਿਟ੍ਠਤਿਟ੍ਠਕਕੁਟ੍ਟਕੋ॥

੨੫੩.ਥਮ੍ਭਾਦਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਭੂਮਿਂ, ਸਞ੍ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਵਿਕੋਪਯਂ।
ਧਾਰਾਯ ਭਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਭੂਮਿਂ, ਕਾਤੁਂ ਵਾ ਵਿਸਮਂ ਸਮਂ॥

੨੫੪.ਸਮ੍ਮੁਞ੍ਜਨੀਹਿ ਘਂਸਿਤੁਂ, ਕਣ੍ਟਕਾਦਿਂ ਪਵੇਸਿਤੁਂ।
ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ, ਭੂਮਿਂ ਚਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਪਦਂ॥

੨੫੫.ਘਂਸਿਤੁਂ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਂ, ਕਣ੍ਡੁਰੋਗੀ ਤਟਾਦਿਸੁ।
ਹਤ੍ਥਂ ਵਾ ਧੋਵਿਤੁਂ ਭੂਮਿਂ, ਘਂਸਿਤੁਂ ਨ ਚ ਕਪ੍ਪਤਿ॥

੨੫੬.ਥਮ੍ਭਾਦਿਉਜੁਕੁਦ੍ਧਾਰੋ, ਪਾਸਾਣਾਦਿਪਵਟ੍ਟਨਂ।
ਸਾਖਾਦਿਕਡ੍ਢਨਂ ਰੁਕ੍ਖਲਤਾਚ੍ਛੇਦਨਫਾਲਨਂ॥

੨੫੭.ਸੇਕੋ ਪਸ੍ਸਾਵਆਦੀਨਂ, ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਤਿ।
ਅਲ੍ਲਹਤ੍ਥਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾਨ, ਰਜਗ੍ਗਾਹੋ ਚ ਭੂਮਿਯਾ॥

੨੫੮.ਅਗ੍ਗਿਸ੍ਸ ਅਨੁਪਾਦਾਨੇ, ਕਪਾਲੇ ਇਟ੍ਠਕਾਯ ਵਾ।
ਪਾਤੇਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੇ ਅਗ੍ਗਿਂ, ਭੂਮਿਯਂ ਵਾਵਸੇ ਸਤੀਤਿ॥

੩੫. ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋਤਿ –

੨੫੯.ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣੇਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ, ਅਨ੍ਤੋ ਬਹਿ ਚ ਸਿਬ੍ਬਿਤੁਂ।
ਗਿਰਿਕੂਟਡ੍ਢਚਨ੍ਦਾਦਿਂ, ਛਤ੍ਤੇ ਪਣ੍ਣੇ ਚ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ॥

੨੬੦.ਘਟਕਂ ਵਾਲਰੂਪਂ ਵਾ, ਦਣ੍ਡੇ ਲੇਖਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।
ਵਟ੍ਟਤੀ ਦਣ੍ਡਬੁਨ੍ਦਮ੍ਹਿ, ਅਹਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਸਾਦਿਸਂ॥

੨੬੧.ਸਿਬ੍ਬਿਤੁਂ ਏਕਵਣ੍ਣੇਨ, ਪਞ੍ਜਰਂ ਵਾ ਵਿਨਨ੍ਧਿਤੁਂ।
ਥਿਰਤ੍ਥਂ ਵਟ੍ਟਤੀ ਛਤ੍ਤੇ, ਦਣ੍ਡੇ ਲੇਖਾਵ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ॥

੨੬੨.ਅਨ੍ਤੇ ਪਟ੍ਟਮੁਖੇ ਵਾਪਿ, ਵੇਣਿ ਸਙ੍ਖਲਿਕਾਪਿ ਵਾ।
ਸੂਚਿਵਿਕਾਰਮਞ੍ਞਂ ਵਾ, ਚੀਵਰੇ ਨ ਚ ਕਪ੍ਪਤਿ।
ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁਵਿਕਾਰਮ੍ਪਿ, ਪਾਲ਼ਿਕਣ੍ਣਿਕਆਦਿਕਂ॥

੨੬੩.ਗਣ੍ਠਿਪਾਸਕਪਟ੍ਟਾਪਿ, ਚਤੁਕ੍ਕੋਣਾਵ ਅਗ੍ਘਿਯਂ।
ਮੁਗ੍ਗਰੋ ਕਕ੍ਕਟਚ੍ਛਾਦਿ-ਵਿਕਾਰਂ ਨੇਤ੍ਥ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੨੬੪.ਕੋਣਸੁਤ੍ਤਾ ਚ ਪੀਲ਼ਕਾ, ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯਜਾਵ ਕਪ੍ਪਰੇ।
ਗਨ੍ਧਂ ਤੇਲਂ ਵ ਲਾਖਂ ਵਾ, ਰਜਨੇ ਨ ਚ ਪਕ੍ਖਿਪੇ॥

੨੬੫.ਰਤ੍ਤਂ ਸਙ੍ਖੇਨ ਮਣਿਨਾ, ਘਟ੍ਟੇਯਜਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਨ ਚ।
ਘਂਸੇਯਜ ਦੋਣਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਪਹਾਰੇ ਨ ਚ ਮੁਟ੍ਠਿਨਾ॥

੨੬੬.ਕਣ੍ਣਕੋਣਕਸੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਰਤ੍ਤੇ ਛਿਨ੍ਦੇਯਜ ਚੀਵਰੇ।
ਲੇਖਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ ਧਮ੍ਮ-ਕਰਣੇ ਛਤ੍ਤਵਟ੍ਟਿਯਂ॥

੨੬੭.ਲੇਖਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਣਿਕਾ, ਪੀਲ਼ਕਾ ਕੁਞ੍ਚਿਕਾਯ ਚ।
ਪਿਪ੍ਫਲੇ ਚ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦ-ਲੇਖਾ ਦਣ੍ਡਮ੍ਹਿ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੨੬੮.ਮਾਲਾਦਜਰਣਿਯਂ ਪਤ੍ਤ-ਮਣ੍ਡਲੇ ਭਿਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮ ਚ।
ਹੇਟ੍ਠਾ ਲੇਖਾਦ੍ਵਯਂ ਉਦ੍ਧਂ, ਅਹਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਸਾਦਿਸਂ॥

੨੬੯.ਹਿਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਰਯਟ੍ਠਿਮ੍ਹਿ, ਸੂਚਿਸਣ੍ਡਾਸਕੇਪਿ ਚ।
ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਿਰਿਕੂਟਾਦਿ-ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੨੭੦.ਬਿਮ੍ਬੋਹਨੇ ਭਿਸਿਮਞ੍ਚ-ਪੀਠਾਦਿਸਯਨਾਸਨੇ।
ਸਮ੍ਮੁਞ੍ਜਨਿਮ੍ਹਿ ਸਙ੍ਕਾਰ-ਛਡ੍ਡਨੇ ਰਙ੍ਗਭਾਜਨੇ॥

੨੭੧.ਪਾਨੀਯਭਾਜਨੇ ਪਾਦ-ਪੀਠੇ ਕਥਲਿਕਾਯ ਚ।
ਪਤ੍ਤਾਧਾਰਪਿਧਾਨੇਸੁ, ਤਾਲਵਣ੍ਟੇ ਚ ਬੀਜਨੇ।
ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਾਲਾਕਮ੍ਮਾਦਿ-ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਮਵਾਰਿਤਂ॥

੨੭੨.ਸੇਨਾਸਨੇ ਪਨ ਦ੍ਵਾਰਕਵਾਟਾਦਿਪ੍ਪਭੇਦਨੇ।
ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਨੁਞ੍ਞਾਤਂ, ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਮ੍ਹਿ ਕਾ ਕਥਾ॥

੨੭੩.ਵਿਸਾਣਨਾਲ਼ਿਲਾਬ੍ਵਾਦਿਪ੍ਪਭੇਦੇ ਤੇਲਭਾਜਨੇ।
ਪੁਮਿਤ੍ਥਿਰੂਪਰਹਿਤਂ, ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਮਵਾਰਿਤਨ੍ਤਿ॥

੩੬. ਭੇਸਜ੍ਜਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਭੇਸਜ੍ਜਨ੍ਤਿ –

੨੭੪.ਜਨਸ੍ਸ ਕਾਤੁਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ, ਦਾਤੁਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ।
ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਸਕੇਹਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਨਂ॥

੨੭੫.ਪਿਤੂਨਂ ਤਦੁਪਟ੍ਠਾਕਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸ੍ਸਿਤਭਣ੍ਡੁਨਂ।
ਲਬ੍ਭਂ ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣਂ, ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਸ੍ਸ ਚ॥

੨੭੬.ਮਹਾਚੂਲ਼ਪਿਤਾਮਾਤਾਭਾਤਾਭਗਿਨਿਆਦਿਨਂ।
ਤੇਸਂ ਸਕੇਨਤ੍ਤਨਿਯੇ, ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ॥

੨੭੭.ਕੁਲਦੂਸਨਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣਾਦਿ ਹਿ।
ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਞ੍ਞਾਤਕੇਸੁ ਨ ਰੂਹਤਿ॥

੨੭੮.ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਅਨਾਮਟ੍ਠੋ, ਮਾਤਾਦੀਨਮਵਾਰਿਤੋ।
ਛਨ੍ਨਂ ਦਾਮਰਿਕਚੋਰਸ੍ਸ, ਦਾਤੁਮਿਸ੍ਸਰਿਯਸ੍ਸ ਚ॥

੨੭੯.ਤੇਸਂ ਸੁਤ੍ਤੋਦਕੇਹੇਵ, ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਕਯਿਰਾ ਨਤ੍ਤਨੋ।
ਭਣਿਤਬ੍ਬਂ ਭਣਾਪੇਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਸਾਸਨੋਗਧਂ॥

੨੮੦.ਸੀਲਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਵਾ, ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੇਤੁ ਭਾਸਤੁ।
ਦਾਤੁਂ ਵਤ੍ਤੁਞ੍ਚ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕੇਨਚਿ ਪੇਸਿਤੋਤਿ॥

੩੭. ਉਗ੍ਗਹਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਉਗ੍ਗਹੋਤਿ –

੨੮੧.ਕਮ੍ਮਚੇਤਿਯਸਙ੍ਘਞ੍ਞ-ਪੁਗ੍ਗਲਤ੍ਥਂ ਗਣਸ੍ਸ ਚ।

ਦਸਭੇਦਮ੍ਪਿ ਰਤਨੰ, ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ॥

੨੮੨.ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿ ਤੇਸੁ ਅਤ੍ਤਤ੍ਥੰ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਸੇਸੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟੰ।
ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੁ, ਗਣੰ ਸਙ੍ਘਞ੍ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੰ॥

੨੮੩.''ਚੇਤਜਸ੍ਸ ਨਵਕਮ੍ਮਸ੍ਸ, ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੇ।
ਵਦੇ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਾਨੰ, ''ਵਦਨ੍ਤੇਵਮਿਮੇ'' ਇਤਿ॥

੨੮੪.ਖੇਤ੍ਤੰ ਵਤ੍ਥੰ ਤਲ਼ਾਕੰ ਵਾ, ਦੇਨ੍ਤੇ ਦਾਸਪਸ੍ਵਾਦਿਕੰ।
ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਕਪ੍ਪਿਯੇਨ ਕਮੇਨ ਚ।
ਖੇਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ, ਵੁਤ੍ਤੇ ਦਮ੍ਮੀਤਿ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੨੮੫.ਨਵਮਾਤਿਕਕੇਦਾਰ-ਤਲ਼ਾਕਕਿਰਿਯਾਨਵੇ।
ਮਤ੍ਤਿਕੁਦ੍ਧਰਣੰ ਬਨ੍ਧੋ, ਥਿਰਕਾਰੋ ਚ ਆਲ਼ਿਯਾ॥

੨੮੬.ਤਿਰੇਕਭਾਗਗਹਣੰ , ਕੇਦਾਰੇ ਅਨਵੇ ਨਵੇ।
ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਾਗੇ ਚ, ਸਸ੍ਸੇ ''ਦੇਥੇਤ੍ਤਕੇ'' ਇਤਿ।
ਕਹਾਪਣੁਟ੍ਠਾਪਨਞ੍ਚ, ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯੰ॥

੨੮੭.ਅਵਤ੍ਵਾ ਕਸ ਵਪ੍ਪਿਚ੍ਚਾਦੇਤ੍ਤਿਕਾਯ ਚ ਭੂਮਿਯਾ।
ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ ਭੂਮਿਂ ਵਾ, ਭਾਗੋ ਦੇਯ੍ਯੋਤਿ ਏਤ੍ਤਕੋ॥

੨੮੮.ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਕਤੰ ਸਸ੍ਸੰ, ਏਤ੍ਤਕੇ ਗਣ੍ਹਥੇਤ੍ਤਕੰ।
ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਤ੍ਥੰ ਵਦਨ੍ਤੇਵੰ, ਪਮਾਣੰ ਦਣ੍ਡਰਜ੍ਜੁਭਿ॥

੨੮੯.ਮਿਨਨੇ ਰਕ੍ਖਣੇ ਠਤ੍ਵਾ, ਖਲੇ ਤੰਨੀਹਰਾਪਨੇ।
ਕੋਟ੍ਠਾਦਿਪਟਿਸਾਮਨੇ, ਤਸ੍ਸੇਵੇਤਮਕਪ੍ਪਿਯੰ॥

੨੯੦.ਪਟਿਸਾਮੇਯ੍ਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ, ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕੰ।
ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਸੀਸੇਨ, ਸਚੇਪਿ ਪਿਤੁਸਨ੍ਤਕੰ॥

੨੯੧.ਪਿਤੂਨੰ ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਵਤ੍ਥੰ, ਅਵਸ੍ਸੰ ਪਟਿਸਾਮਿਯੰ।
ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਲਬ੍ਭਤੇ ਪਟਿਸਾਮਿਤੁੰ॥

੨੯੨.ਦੇਹੀਤਿ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ, ਵੁਤ੍ਤੇ ਚਾਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੇ।
ਪਾਤੇਤ੍ਵਾਨ ਗਤੇ ਲਬ੍ਭੰ, ਪਲਿਬੋਧੋਤਿ ਗੋਪਿਤੁੰ॥

੨੯੩.ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਆਰਾਮੇ, ਸਕੰ ਵਡ੍ਢਕਿਆਦਯੋ।
ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਞ੍ਚ ਸਯਨ-ਭਣ੍ਡੰ ਵਾ ਰਾਜਵਲ੍ਲਭਾ॥

੨੯੪.ਦੇਹੀਤਿ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵ◌ਾ, ਵਦਨ੍ਤਿ ਯਦਿ ਛਨ੍ਨਤੋ।
ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ ਭਯਾ ਠਾਨਂ, ਗੁਤ੍ਤੁਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੨੯੫.ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਪਾਤੇਤ੍ਵ◌ਾ, ਗਤੇਸੁ ਪਟਿਸਾਮਿਤੁਂ।
ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਙ੍ਕਨ੍ਤਿ, ਨਟ੍ਠੇ ਵਤ੍ਥਮ੍ਹਿ ਤਾਦਿਸੇ॥

੨੯੬.ਵ◌ਿਹਾਰਾਵਸਥਸ੍ਸਨ੍ਤੋ, ਰਤਨਂ ਰਤ੍ਨਸਮ੍ਮਤਂ।
ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾਨ, ਮਗ੍ਗੇਰਵ੍ਵੇਪਿ ਤਾਦਿਸੇ।
ਸਾਮਿਕਾਨਾਗਮਂ ਞਤ੍ਵ◌ਾ, ਪਤਿਰੂਪਂ ਕਰੀਯਤੀਤਿ॥

੩੮. ਕੁਲਦੂਸਨਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਦੂਸਨਨ੍ਤਿ –

੨੯੭.ਪੁਪ੍ਫਂ ਵ◌ੇਲੁਂ ਫਲਂ ਚੁਣ੍ਣਂ, ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਮਤ੍ਤਿਕਂ।
ਸਙ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਦਦਤੋ, ਕੁਲਦੂਸਨਦੁਕ੍ਕਟਂ॥

੨੯੮.ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ, ਇਸ੍ਸਰੇਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਿਕਂ।
ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਾਦੀਨਿ, ਥੇਯ੍ਯਾ ਸਙ੍ਘਞ੍ਞ ਸਨ੍ਤਕਂ॥

੨੯੯.ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਾ ਰੋਪੇਤੁਂ, ਰੋਪਾਪੇਤੁਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਥਾ।
ਫਲਪੁਪ੍ਫੂਪਗਂ ਰੁਕ੍ਖਂ, ਜਗ੍ਗਿਤੁਞ੍ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੩੦੦.ਨਿਮਿਤ੍ਤੋਭਾਸਤੋ ਕਪ੍ਪਵ◌ੋਹਾਰਪਰਿਯਾਯਤੋ।
ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਂ, ਰੋਪਨਾਦੀਨਿ ਲਬ੍ਭਰੇ॥

੩੦੧.ਵ◌ੁਤ੍ਤਾਵ ਵ◌ੇਜ੍ਜਿਕਾ ਜਙ੍ਘਪੇਸਨੇ ਗਿਹਿਕਮ੍ਮਸੁ।
ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਿਤਰੋ ਭਣ੍ਡੁਂ, ਵ◌ੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਂ ਸਕਂ॥

੩੦੨.ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਦਵ◌ਾਰੇਨ, ਹਰਣੇ ਦੂਤਸਾਸਨਂ।
ਸਾਸਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾਪਿ, ਪਠਮਂ ਵਦਤੋ ਪੁਨ॥

੩੦੩.ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਾ ਏਵ◌ਂ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾ।
ਅਭੂਤਾਰੋਚਨਾਰੂਪ-ਸਂਵ◌ੋਹਾਰੁਗ੍ਗਹਾਦਿਸਾ॥

੩੦੪.ਹਰਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾਪਿ, ਪਿਤੂਨਂ ਸੇਸਞਾਤਿਨਂ।
ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਤ੍ਥਂ, ਦਾਤੁਂ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਲਬ੍ਭਤਿ।
ਮਣ੍ਡਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਲਿਙ੍ਗਾਦਿ-ਪੂਜਤ੍ਥਞ੍ਚ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ॥

੩੦੫.ਤਥਾ ਫਲਂ ਗਿਲਾਨਾਨਂ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸ੍ਸਰਿਯਸ੍ਸ ਚ।

ਪਰਿਬ੍ਬਯਵਿਹੀਨਾਨਂ, ਦਾਤੁਂ ਸਪਰਸਨੁਕਂ॥

੩੦੬.ਭਾਜੇਨ੍ਤੇ ਫਲਪੁਪ੍ਫਮ੍ਹਿ, ਦੇਯਜਂ ਪਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ।
ਸਮ੍ਮਤੇਨਾਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ, ਦਾਤਬ੍ਬਮਿਤਰੇਨ ਤੁ॥

੩੦੭.ਵਿਹਾਰੇ ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਜ੍ਜ, ਕਤ੍ਵਾਨ ਕਤਿਕਂ ਤਤੋ।
ਦੇਯਜਂ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ, ਗਿਲਾਨਸ੍ਸੇਤਰਸ੍ਸ ਵਾ।
ਯਾਚਮਾਨਸ੍ਸ ਕਤਿਕਂ, ਵਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਾਵ ਦਸ੍ਸਿਯਾ॥

੩੦੮.ਸਿਰੀਸਕਸਵਾਦੀਨਂ, ਚੁਣ੍ਣੇ ਸੇਸੇ ਚ ਨਿਚ੍ਛਯੋ।
ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੋ ਏਵ, ਪਣ੍ਣਮ੍ਪੇਤ੍ਥ ਪਵੇਸਯੇਤਿ॥

੩੯. ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਵ**ਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾ ਚੇ**ਵਾਤਿ –

੩੦੯.ਪੁਰਿਮਿਕਾ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾ, ਦੁਵੇ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾ।
ਤਤ੍ਥਾਲਯਪਰਿਗ੍ਗਾਹੋ, ਵਚੀਭੇਦੋ ਚ ਏਦਿਸੋ॥

੩੧੦.''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਇਮਂ, ਤੇਮਾਸਂ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪੇਮਿ।
ਇਧ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪੇਮੀ''ਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਥ ਆਲਯੋ॥

੩੧੧.ਨੋਪੇਤੁਕਾਮੋ ਆਵਾਸਂ, ਤਦਹੁਤਿਕ੍ਕਮੇਯਜ ਵਾ।
ਭਵੇਯਜ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿ, ਜਾਨਂ ਵਾਨੁਪਗਚ੍ਛਤੋ॥

੩੧੨.ਦੁਤਿਯਂ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯਜ, ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸੋਨੁਪਾਗਤੋ।
ਨ ਪਕ੍ਕਮੇਯਜ ਤੇਮਾਸਂ, ਅਵਸਿਤ੍ਵਾਨ ਚਾਰਿਕਂ॥

੩੧੩.ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਮਤ੍ਥਾਯ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਸਹਧਮ੍ਮਿਨਂ।
ਗਿਲਾਨਤਦੁਪਟ੍ਠਾਕ-ਭਤ੍ਤਮੇਸਿਸ੍ਸਮੋਸਧਂ॥

੩੧੪.ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ ਉਪਟ੍ਠਿਸ੍ਸਂ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨਭਿਰਤਂ ਅਹਂ।
ਵੂਪਕਾਸਿਸ੍ਸਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ, ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਗਰੁਕਮਾਦਿਕਂ॥

੩੧੫.ਕਰਿਸ੍ਸਂ ਵਾਪਿ ਕਾਰੇਸ੍ਸਂ, ਵਿਨੋਦਨਂ ਵਿਵੇਚਨਂ।
ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾਪਿ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ, ਗਨ੍ਤੁਮਿਚ੍ਚੇਵਮਾਦਿਨਾ।
ਲਬ੍ਭਂ ਸਤ੍ਤਾਹਕਿਚ੍ਚੇਨ, ਪਹਿਤਾਪਹਿਤੇਪਿ ਵਾ॥

੩੧੬.ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮੇ ਵਜੇ ਧਮ੍ਮ-ਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਂ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ।
ਗਰੂਹਿ ਪਹਿਤੋ ਵਾਪਿ, ਗਰੂਨਂ ਵਾਪਿ ਪਸ੍ਸਿਤੁਂ॥

੩੧੭.ਨ ਭਣ੍ਡਧੋਵਨੁਦ੍ਦੇਸ-ਞਾਤੁਪਟ੍ਠਾਕਦਸ੍ਸਨੇ।
ਲਬ੍ਭੰ ਨ ਪਾਪੁਣੇਯਜਜ੍ਜੇ-ਵਾਗਮਿਸ੍ਸਨੁਦੂਰਗੋ॥

੩੧੮.ਸੇਸਞਾਤੀਹਿ ਪਹਿਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸ੍ਸਿਤਕੇਨ ਚ।
ਉਪਾਸਕੋਪਾਸਿਕਾਹਿ, ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾਵ ਪੇਸਿਤੇ॥

੩੧੯.ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਅਨੁਰਾਯੇ ਸਤਤ੍ਤੁਨੋ।
ਸਙ੍ਘਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਵਾ ਨੋ, ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸੋ ਪਵਾਰਯੇ॥

੩੨੦.ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਚ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ, ਸੁਸਿਰੇ ਵਿਟਪੇਪਿ ਵਾ।
ਛਵਕੁਟਿਛਤ੍ਤੁਚਾਟੀ-ਸੂਪਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੩੨੧.ਅਸੇਨਾਸਨਿਕੇਨਾਪਿ, ਉਪਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ।
ਪਵਾਰੇਤੁਞ੍ਚ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨਾਵਾਸਤ੍ਥਵਜੂਪਗੋਤਿ॥

੪੦. ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਨ੍ਤਿ –

੩੨੨.ਆਰਾਮਾਰਾਮਵਤ੍ਥੂਨਿ, ਵਿਹਾਰੋ ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਚ।
ਮਞ੍ਚੋ ਪੀਠੰ ਭਿਸਿ ਬਿਬ੍ਬੋ-ਹਨਾਦਿਸਯਨਾਸਨੰ॥

੩੨੩.ਲੋਹਕੁਮ੍ਭੀ ਕਟਾਹੋ ਚ,
ਲੋਹਭਾਣਕਵਾਰਕੋ।
ਕੁਠਾਰੀ ਵਾਸਿ ਫਰਸੁ,
ਕੁਦ੍ਦਾਲੋ ਚ ਨਿਖਾਦਨੰ॥

੩੨੪.ਵਲ੍ਲਿ ਵੇਲੁ ਤਿਣੰ ਪਣ੍ਣੰ, ਮੁਞ੍ਜਪਬ੍ਬਜਮਤ੍ਤਿਕਾ।
ਦਾਰੁਮਤ੍ਤਿਕਭਣ੍ਡਾਨਿ, ਪਞ੍ਚੇਤੇ ਅਵਿਭਾਜਿਯਾ॥

੩੨੫.ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਭਾਜਯਤੋ, ਭਾਜਿਤਾਪਿ ਅਭਾਜਿਤਾ।
ਗਰੁਭਣ੍ਡਾਨਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਏਤੇਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਾਨਿ ਚ॥

੩੨੬.ਵਲ੍ਲਿਡ੍ਢਬਾਹੁਮਤ੍ਤਾਪਿ , ਵੇਲੁ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਾਯਤੋ।
ਤਿਣਾਦਿ ਮੁਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ, ਪਣ੍ਣੰ ਏਕਮ੍ਪਿ ਮਤ੍ਤਿਕਾ॥

੩੨੭.ਪਾਕਤਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾ ਵਾ, ਸੁਧਾਕਙ੍ਗੁਟ੍ਠ ਆਦਿਕਾ।
ਤਾਲਪਕ੍ਕਪ੍ਪਮਾਣਾਪਿ, ਦਿਨ੍ਨਾ ਵਾ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਾ॥

੩੨੮.ਰਕ੍ਖਿਤਾ ਸਙ੍ਘਿਕਾ ਰਜ੍ਜੁ-ਯੋਤ੍ਤਾਦੀਪਿ ਅਭਾਜਿਯਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਭਾਜਿਯਾ ਕਮ੍ਮੇ, ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ॥

੩੨੯.ਪਤ੍ਤਾਦਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਾਰੁਪ੍ਪਂ, ਤਥਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤਾਕਤਂ।
ਭਾਜਿਯਂ ਲੋਹਭਣ੍ਡੇਸੁ, ਵਾਰਕਂ ਪਾਦਗਣ੍ਹਕਂ॥

੩੩੦.ਵੇਲੁਮ੍ਹਿ ਭਾਜਿਯਾ ਤੇਲ-ਨਾਲ਼ਿ ਕਤ੍ਤਰਦਣ੍ਡਕੋ।
ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡਸਲਾਕਾਯੋ, ਤਥੋਪਾਹਨਦਣ੍ਡਕੋ॥

੩੩੧.ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਵਾਸਿਦਣ੍ਡੋ, ਕਰਣ੍ਡੋ ਪਾਦਗਣ੍ਹਕੋ।
ਅਰਣਞ੍ਜਨਿਸਿਙ੍ਗਾਦਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਪਕਰਣਂ ਤਥਾ॥

੩੩੨.ਤਚ੍ਛਿਤਾਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਦਾਰੁਭਣ੍ਡਂ ਦਨ੍ਤਞ੍ਚ ਭਾਜਿਯਂ।
ਭਿਕ੍ਖੂਪਕਰਣੇ ਪਾਦਘਟਕੋ ਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯੋ॥

੩੩੩.ਭਾਜਿਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਚਮ੍ਮਂ, ਏਲ਼ਚਮ੍ਮਮਭਾਜਿਯਂ।
ਗਰੁਨਾ ਗਰੁਭਣ੍ਡਞ੍ਚ, ਥਾਵਰਂ ਥਾਵਰੇਨ ਚ॥

੩੩੪.ਥਾਵਰਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ, ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਚ ਭੁਞ੍ਜਤੁ।
ਵਲ੍ਲਾਦਿਂ ਫਾਤਿਕਮ੍ਮੇਨ, ਗਣ੍ਹੇ ਸੇਸਮਭਾਜਿਯਨ੍ਤਿ॥

੪੧. ਪਕਿਣ੍ਣਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਪਕਿਣ੍ਣਕਨ੍ਤਿ –

੩੩੫.ਸਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਨੇ ਠਾਨੇ, ਸੋਦੁਕ੍ਖਲਕਪਾਸਕੇ।
ਸਯਨ੍ਤੇਨ ਦਿਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ, ਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯ ਪਰਿਵਟ੍ਟਕਂ॥

੩੩੬.ਸਨ੍ਤੇ ਵਿਞ੍ਞੂਮ੍ਹਿ ਪੁਰਿਸੇ, ਆਭੋਗੋ ਚਾਪਿ ਕਪ੍ਪਤਿ।
ਸਵਸੇ ਤਂ ਵਿਨਾਕਾਰਂ, ਸਯਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਫੁਸੇ॥

੩੩੭.ਰਤਨਾਨਿਤ੍ਥਿਰੂਪਾਨਿ, ਧਞ੍ਞਮਿਤ੍ਥਿਪਸਾਧਨਂ।
ਤੂਰਿਯਾਵੁਧਭਣ੍ਡਾਨਿ, ਆਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ॥

੩੩੮.ਸਿਤ੍ਥਤੇਲੋਦਤੇਲੇਹਿ, ਫਣਹਤ੍ਥਫਣੇਹਿ ਵਾ।
ਕੋਚ੍ਛੇਨਵਾਪਿ ਯੋ ਕੇਸੇ, ਓਸਣ੍ਠੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ॥

੩੩੯.ਨੇਕਪਾਵੁਰਣਾ ਏਕਤ੍ਥਰਣਾ ਵਾ ਤੁਵਟ੍ਟਯੁਂ।
ਤਥੇਕਮਞ੍ਚੇ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਾਪਿ ਭਾਜਨੇ॥

੩੪੦.ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਤੋ ਊਨਮਧਿਕਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਂ ਤਥਾ।

ਦਨੁਕਟ੍ਠੰ ਨ ਖਾਦੇਯ੍ਯ, ਲਸੁਣੰ ਨ ਅਕਲ੍ਲਕੋ॥

੩੪੧.ਹੀਨੁਕ੍ਕਟ੍ਠੇਹਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੰ, ਹੀਨੰ ਵਾ ਜਾਤਿਆਦਿਹਿ।
ਉਜੁੰ ਵਾਞ੍ਞਾਪਦੇਸੇਨ, ਵਦੇ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤੰ ਦਵਾ॥

੩੪੨.ਦੀਘੇ ਨਖੇ ਚ ਕੇਸੇ ਚ, ਨਾਸਲੋਮੇ ਨ ਧਾਰਯੇ।
ਨ ਲਬ੍ਭੰ ਵੀਸਤਿਮਟ੍ਠੰ, ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਲੋਮਹਾਰਣੰ॥

੩੪੩.ਯਥਾਵੁਡ੍ਢੰ ਨ ਬਾਧੇਯ੍ਯ, ਸਙ੍ਘੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠੰਵ ਸਙ੍ਘਿਕੰ।
ਅਧੋਤਅਲ੍ਲਪਾਦੇਹਿ, ਨਕ੍ਕਮੇ ਸਯਨਾਸਨੰ।
ਸੁਧੋਤਪਾਦਕੰ ਵਾਪਿ, ਤਥੇਵ ਸਉਪਾਹਨੋ॥

੩੪੪.ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ ਨ ਪਲ੍ਲਤ੍ਥੇ, ਭਿਤ੍ਤਾਦਿੰ ਨ ਅਪਸ੍ਸਯੇ।
ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤੰ ਸਨ੍ਤੇ, ਉਦਕੇ ਨੋ ਨ ਆਚਮੇ॥

੩੪੫.ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਮਾਦਾਨੇ, ਦਵਾ ਸਿਲਾਪਵਿਜ੍ਝਨੇ।
ਦੇਸਨਾਯ ਸਭਾਗਾਯ, ਆਵਿਕਮ੍ਮੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟੰ॥

੩੪੬.ਪਟਿਸ੍ਸਵਵਿਸੰਵਾਦੇ, ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ।
ਪਟਿਸ੍ਸਵਕ੍ਖਣੇ ਏਵ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਇਤਰਸ੍ਸ ਤੁ॥

੩੪੭.ਨ ਰੁਕ੍ਖਮਭਿਰੂਹੇਯ੍ਯ, ਸਤਿ ਕਿਚ੍ਚੇਵ ਪੋਰਿਸੰ।
ਆਪਦਾਸੁ ਯਥਾਕਾਮੰ, ਕਪ੍ਪਤੀ ਅਭਿਰੂਹਿਤੁੰ॥

੩੪੮.ਵਿਨਾਦ੍ਧਾਨੰ ਵਜਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਪਰਿਸਾਵਨੰ।
ਯਾਚਮਾਨਸ੍ਸ ਅਦ੍ਧਾਨੇ, ਅਦਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ॥

੩੪੯.ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਫੁਸੇ ਅਙ੍ਗਜਾਤਚ੍ਛੇਦੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟੰ।
ਆਬਾਧਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾਞ੍ਞਤ੍ਰ, ਸੇਸਙ੍ਗੇ ਅਤ੍ਤਘਾਤਨੇ॥

੩੫੦.ਚਿਤ੍ਤਪੋਤ੍ਥਕਰੂਪਾਨਿ, ਨ ਕਰੇ ਨ ਚ ਕਾਰਯੇ।
ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਯ੍ਯ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੰ, ਆਰਾਮਾਰਞ੍ਞਗੇਹਸੁ॥

੩੫੧.ਯਾਨਾਨਿ ਪੁਮਯੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਸਿਵਿਕੰ ਹਤ੍ਥਵਟ੍ਟਕੰ।
ਪਾਟਙ੍ਕਿਞ੍ਚ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ, ਕਪ੍ਪਤੀ ਅਭਿਰੂਹਿਤੁੰ॥

੩੫੨.ਬੁਦ੍ਧੰ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਞ੍ਚ, ਆਰਬ੍ਭ ਕਰਣੇ ਦਵੰ।
ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਪਰਿਸੰ ਵਾਪਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਪਲਾਲ਼ਨੇ॥

੩੫੩.ਕਾਯੰ ਊਰੁੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਨ ਦਸ੍ਸਯੇ।

ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨ ਸਿਬ੍ਬੇਯ੍ਯ, ਤਾ ਕਦ੍ਦੁਮੁਦਕਾਦਿਨਾ॥

੩੫੪.ਨ ਗਣ੍ਹਤੋ ਚ ਓਵਾਦੰ, ਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤੋਪਿ ਚ।
ਬਾਲੰ ਗਿਲਾਨੰ ਗਮਿਯੰ, ਵਜ੍ਜਯਿਤ੍ਵਾਨ ਦੁਕ੍ਕਟੰ॥

੩੫੫.ਲੋਕਾਯਤੰ ਨ ਵਾਚੇਯ੍ਯ, ਪਲਿਤੰ ਨ ਚ ਗਾਹਯੇ।
ਪੇਲ਼ਾਯਪਿ ਨ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਨ ਕੀਲ਼ੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕੀਲ਼ਿਤੰ॥

੩੫੬.ਪਾਰੁਪੇ ਨ ਨਿਵਾਸੇਯ੍ਯ, ਗਿਹਿਪਾਰੁਤਨਿਵਾਸਨੰ।
ਸੰਵੇਲ੍ਲਿਯੰ ਨਿਵਾਸੇਯ੍ਯ, ਦਾਯੰ ਨਾਲਿਮ੍ਪਯੇਯ੍ਯ ਵਾ॥

੩੫੭.ਵਡ੍ਢਿੰ ਪਯੋਜਯੇ ਯਾਚੇ, ਨੋਞ੍ਞਾਤਕਪ੍ਪਵਾਰਿਤੇ।
ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥੰ, ਦਿਨ੍ਨਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਨੋ ਦਦੇ।
ਅਗ੍ਗੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਤ੍ਵਾ ਵਾ, ਕਤਿਪਾਹੰ ਪੁਨੋ ਦਦੇ॥

੩੫੮.ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਯਾਚਨੇ ਰਕ੍ਖੰ, ਞਤ੍ਵਾਞਤ੍ਵਾ ਵ ਦਣ੍ਡਿਨੰ।
ਗੀਵਾਸ੍ਸ ਦਣ੍ਡਿਤੇ ਦਣ੍ਡੋ, ਸਯੰ ਦਣ੍ਡਾਪਨੇ ਪਨ।
ਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਅਗ੍ਘਭੇਦੇਨ, ਞੇਯ੍ਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਕਾ॥

੩੫੯.ਹਰਨ੍ਤੇਸੁ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੰ, ''ਚੋਰੋ ਚੋਰੋ''ਤਿ ਭਾਸਿਤੇ।
ਅਨਤ੍ਥਾਯੇਸੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ, ਦਣ੍ਡੰ ਗੀਵਾਸ੍ਸ ਤਤ੍ਤਕੰ॥

੩੬੦.ਵਿਘਾਸੁਚ੍ਚਾਰਸਙ੍ਕਾਰ-ਮੁਤ੍ਤੰ ਛਡ੍ਡੇਯ੍ਯ ਦੁਕ੍ਕਟੰ।
ਬਹਿ ਪਾਕਾਰਕੁਟ੍ਟਾਨੰ, ਵਲਞ੍ਜੇ ਨਾਵਲੋਕਿਯ।
ਹਰਿਤੇ ਵਾਪਿ ਵੀਹਾਦਿ-ਨਾਲ਼ਿਕੇਰਾਦਿਰੋਪਿਮੇ॥

੩੬੧.ਯੋਜਾਪੇਤੁੰ ਪਯੋਜੇਤੁੰ, ਪਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ।
ਨ ਲਬ੍ਭੰ ਧਮ੍ਮਯੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ, ਨਚ੍ਚੰ ਗੀਤਞ੍ਚ ਵਾਦਿਤੰ।
''ਉਪਹਾਰੰ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ, ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁੰ॥

੩੬੨.ਰਾਜਾਗਾਰੰ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿੰ, ਉਯ੍ਯਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਗਾਰਕੰ।
ਕੀਲ਼ਤ੍ਥੰ ਗਚ੍ਛਤੋ ਦਟ੍ਠੁੰ, ਆਰਾਮੰ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਕਤੰ॥

੩੬੩.ਨਵੇ ਨ ਪਟਿਬਾਹੇਯ੍ਯਾ-ਸਨੇਨੁਞ੍ਞੇ ਨ ਚੀਵਰੰ।
ਨਿਦਹੇਯ੍ਯ ਖਮਾਪੇਯ੍ਯ, ਗਰੁਨਾ ਚ ਪਣਾਮਿਤੋ॥

੩੬੪.ਅਕ੍ਕੋਸਨੇ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ, ਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਚ ਸਤ੍ਤਹਿ।
ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਉਪਾਸਕੰ ਵਾਪਿ, ਅਞ੍ਞੇਨੇਵ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟੰ॥

੩੬੫.

ਨ ਲਬ੍ਭਂ ਵਿਨਿਪਾਤੇਤੁਂ, ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਞ੍ਚ ਚੀਵਰਂ।
ਲਬ੍ਭਂ ਪਿਤੂਨਂ ਸੇਸਾਨਂ, ਞਾਤੀਨਮ੍ਪਿ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ॥

੩੬੬.ਵਸ੍ਸਂਵੁਟ੍ਠੋਞ੍ਞਤੋਞ੍ਞਤ੍ਰ , ਭਾਗਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।
ਪਟਿਦੇਯ੍ਯ ਨਟ੍ਠੇ ਜਿਣ੍ਣੇ, ਗੀਵਾ ਨੋ ਦੇਯ੍ਯ ਚੋਦਿਤੋ।
ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਤੇਸਂ, ਹੋਤਿ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘਕਾਰਿਯੋ॥

੩੬੭.ਨ ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰੋ ਗਾਮਂ, ਕਲ੍ਲੋ ਵਾ ਸਉਪਾਹਨੋ।
ਪਵਿਸੇਯ੍ਯ ਨ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਚਾਮਰੀਮਕਸਬੀਜਨਿਂ॥

੩੬੮.ਅਗਿਲਾਨੋ ਨ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਕੇਸੇ ਕਤ੍ਤਰਿਯਾ ਬਹਿ।
ਆਰਾਮਤੋ ਨ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਛਤ੍ਤਂ ਲਬ੍ਭਤਿ ਗੁਤ੍ਤਿਯਾ॥

੩੬੯.ਗਾਹੇਯ੍ਯ ਨੁਭਤੋਕਾਜਂ, ਏਕਨ੍ਤਰਿਕਕਾਜਕਂ।
ਸੀਸਕ੍ਖਨ੍ਧਕਟਿਭਾਰਾ, ਹਤ੍ਥੋਲਮ੍ਬੋ ਚ ਲਬ੍ਭਤਿ॥

੩੭੦.ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੋਕਾਸ-ਕਤਂ ਚੋਦੇਯ੍ਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।
ਸੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚ ਅਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ, ਤਥਾ ਓਕਾਸਕਾਰਣੇ॥

੩੭੧.ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਾਧਿਕਂ ਮਞ੍ਚਪਟਿਪਾਦਂ ਨ ਧਾਰਯੇ।
ਪਕਤਙ੍ਗੁਲੇਨ ਸਤ੍ਤਾਨਂ, ਮਞ੍ਚਂ ਵਾ ਉਚ੍ਚਪਾਦਕਂ॥

੩੭੨.ਮੂਗਬ੍ਬਤਾਦਿਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਬ੍ਬਤਂ।
ਖੁਰਭਣ੍ਡਂ ਪਰਿਹਰੇ, ਤਥਾ ਨ੍ਹਾਪਿਤਪੁਬ੍ਬਕੋ॥

੩੭੩.ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਯਾਚਿਤੁਂ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਤਦਨੁਸਾਰਤੋ।
ਲਦ੍ਧਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨਿਕ੍ਕਮ੍ਮਮਯਾਚਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕਪ੍ਪਤਿ।
ਕਾਰੇਤੁਮਾਹਰਾਪੇਤੁਂ, ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿਪਰਸਨ੍ਤਕਂ॥

੩੭੪.ਗਿਹੀਨਂ ਗੋਪਕੇ ਦੇਨ੍ਤੇ, ਗਹੇਤੁਂ ਦੇਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ।
ਲਬ੍ਭਂ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ, ਸਙ੍ਘਚੇਤਿਯਸਨ੍ਤਕੇ॥

੩੭੫.ਦ੍ਵੀਹਾਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਆਪਤ੍ਤਿਂ, ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਵਾ ਛਹਿ।
ਅਲਜ੍ਜਿਞ੍ਞਾਣਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਕਤਤ੍ਤਾ ਸਤਿਪ੍ਲਵਾ।
ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯੇ, ਕਪ੍ਪਾਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਿਤਾ॥

੩੭੬.ਅਲਜ੍ਜਿਞ੍ਞਾਣਤਾਪਤ੍ਤਿਂ , ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਛਾਦਯੇ।
ਲਿਙ੍ਗੇ ਸਙ੍ਘੇ ਗਣੇਕਸ੍ਮਿਂ, ਚਤੁਧਾਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਿਤਿ॥

੩੭੭.

ਪਰਿਕਥੋਭਾਸਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਨ ਲਬ੍ਭਾ ਪਚ੍ਚਯਦ੍ਵਯੇ।
ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੇਵ ਤਤਿਯੇ, ਸੇਸੇ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਲਬ੍ਭਤਿ॥

੩੭੮.ਨ ਰੂਹਤਚ੍ਚਯੇ ਦਾਨਂ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਸਹਧਮ੍ਮਿਨਂ।
ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ ਚ ਤਂ ਹੋਤਿ, ਗਿਹੀਨਂ ਪਨ ਰੂਹਤਿ॥

੩੭੯.ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੋ ਵਾ, ਕਾਲਂ ਕਯਿਰਾਥੂਪਸ੍ਸਯੇ।
ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋਵ ਦਾਯਜ੍ਜੋ, ਤਤ੍ਥ ਸੇਸੇਪਜਯੰਨਯੋ॥

੩੮੦.ਪੁਰਿਮਸ੍ਸੇਵਿਮਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਦੇਹਿ ਨੇਤ੍ਵਾਸੁਕਸ੍ਸਤਿ।
ਪਚ੍ਛਿਮਸ੍ਸੇਵ ਦਮ੍ਮੀਤਿ, ਦਿਨ੍ਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਵਿਧਿਂ।
ਗਣ੍ਹੇ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗਾਹਂ ਵਾਧਿਟ੍ਠੋ ਮਤਕਚੀਵਰਂ॥

੩੮੧.ਲੋਹਭਣ੍ਡੇ ਪਹਰਣਿਂ, ਦਾਰੁਭਣ੍ਡੇ ਚ ਦਾਰੁਜਂ।
ਪਤ੍ਤਂ ਪਾਦੁਕਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ, ਆਸਨ੍ਦਿਂ ਮਤ੍ତਿਕਾਮਯੇ।
ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਤਿ ਸਬ੍ਬਂ, ਕਤਕਂ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਿਕਨ੍ਤਿ॥

੪੨. ਦੇਸਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਦੇਸਨਾਤਿ –

੩੮੨.ਚਾਗੋ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਸ੍ਸ, ਸਾ ਪਾਰਾਜਿਕਦੇਸਨਾ।
ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਦੇਸਨਾ॥

੩੮੩.ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ, ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਨ ਅਞ੍ਜਲਿਂ।
ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਦਿਂ ਦੇਸੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ॥

੩੮੪. ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂ, ਤਂ ਤੁਮ੍ਹਮੂਲੇ ਪਟਿਦੇਸੇਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ''ਪਸ੍ਸਸਿ, ਆਵੁਸੋ, ਤਂ ਆਪਤ੍ਤਿ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤੇਨ ''ਆਯਤਿਂ, ਆਵੁਸੋ, ਸਂਵਰੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਸਾਧੁ ਸੁਟ੍ਠੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਂਵਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦ੍ਵੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਿਂ, ਅਹਂ ਭਨ੍ਤੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਿਂ, ਤਾ ਤੁਮ੍ਹਮੂਲੇ ਪਟਿਦੇਸੇਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਸੁ ਪਨ ''ਇਦਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰਂ ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ, ਇਮਾਹਂ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ। ''ਇਮਾਨਿ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰਾਨਿ...ਪੇ॰... ਏਤਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰਂ...ਪੇ॰... ਏਤਾਨਿ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰਾਨਿ ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ, ਏਤਾਨਾਹਂ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ।

੩੮੫.ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਨ ਦੇਸੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ।
ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਂ, ਦੇਯ੍ਯਂ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਚੀਵਰਂ॥

''ਇਮਂ, ਇਮਾਨਿ, ਏਤਂ, ਏਤਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ।

੩੮੬. (ਕ) ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰੰ ਰਤ੍ਤਿਵਿਪ੍ਪਵੁਤ੍ਥੰ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ।

(ਖ) ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਕਾਲਚੀਵਰੰ ਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ।

(ਗ) ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਰਾਣਚੀਵਰੰ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਧੋਵਾਪਿਤੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ।

(ਘ) ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰੰ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ।

(ਙ) ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰੰ ਅਞ੍ਞਾਤਕੰ ਗਹਪਤਿਕੰ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਮਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ।

(ਚ) ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰੰ ਅਞ੍ਞਾਤਕੰ ਗਹਪਤਿਕੰ ਤਤੁਤ੍ਤਰਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ।

(ਛ) ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋ ਅਞ੍ਞਾਤਕੰ ਗਹਪਤਿਕੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੰ ਆਪਨ੍ਨੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ।

(ਜ) ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋ ਅਞ੍ਞਾਤਕੇ ਗਹਪਤਿਕੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੰ ਆਪਨ੍ਨੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ।

(ਝ) ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰੰ ਅਤਿਰੇਕਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਚੋਦਨਾਯ ਅਤਿਰੇਕਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਠਾਨੇਨ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਾਦਿਤੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ।

(ਞ) ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੋਸਿਯਮਿਸ੍ਸਕੰ ਸਨ੍ਥਤੰ ਕਾਰਾਪਿਤੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ।

(ਟ) ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਾਨੰ ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨੰ ਸਨ੍ਥਤੰ ਕਾਰਾਪਿਤੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ।

(ਠ) ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਨ੍ਥਤੰ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਤੁਲੰ ਓਦਾਤਾਨੰ ਤੁਲੰ ਗੋਚਰਿਯਾਨੰ ਕਾਰਾਪਿਤੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ।

(ਡ) ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਨ੍ਥਤੰ ਊਨਕਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਕਾਰਾਪਿਤੰ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ।

(ਢ) ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤੰ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਾਣਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸ ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿੰ ਕਾਰਾਪਿਤੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ।

(ਣ) ਇਮਾਨਿ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਿ ਤਿਯੋਜਨਪਰਮੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਿਤਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ।

(ਤ) ਇਮਾਨਿ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਿ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਧੋਵਾਪਿਤਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ।

(ਥ) ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰੂਪਿਯੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸਿੰ, ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ, ਇਮਾਹੰ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮਿ।

(ਦ) ਅਹੰ , ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕੰ ਰੂਪਿਯਸੰਵੋਹਾਰੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿੰ, ਇਦੰ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ, ਇਮਾਹੰ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀਤਿ।

੩੮੭.ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਨ ਆਪਤ੍ਤਿੰ, ਦੇਸੇਯ੍ਯਾਥ ਗਿਹਿੰ ਵਦੇ।
''ਜਾਨਾਹਿਮ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ, ਸੋ ਵਦੇਯ੍ਯਾਹਰਾਮਿ ਕਿੰ॥

੩੮੮.ਅਵਤ੍ਵਾਮਨ੍ਤਿ ਤੇਲਾਦਿੰ, ਵਦੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨ ਕਪ੍ਪਿਯੰ।
ਯੰ ਆਹਰਤਿ ਸੋ ਤੇਨ, ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾਨ ਕਪ੍ਪਿਯੰ॥

੩੮੯.ਲਬ੍ਭੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇਪੇਤੇ, ਸੇਸੇਹਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ।
ਤਤੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਲਦ੍ਧੋਪਿ, ਭਾਗੋ ਤੇਸਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ॥

੩੯੦.ਰੁਕ੍ਖਚ੍ਛਾਯਾਪਜਨੁਮਸੋ, ਤਨ੍ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ।
ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਪਟਿਲਦ੍ਧਮ੍ਪਿ, ਆਦਿਤੋ ਸਨ੍ਤਤਤ੍ਤੁਯਂ॥

੩੯੧.ਨੋ ਚੇ ਲਭੇਥ ਏਵਂ ਸੋ, ਇਮਂ ਛਡ੍ਡੇਹਿ ਸਂਸਿਯੋ।
ਏਵਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਡ੍ਡੇਯ੍ਯ, ਨੋ ਚੇ ਲਭੇਥ ਸਮ੍ਮਤੋ॥

੩੯੨.ਏਤਾਨਿ ਦੁਤਿਯੋ ਪਤ੍ਤੋ, ਸਙ੍ਘੇ ਸੇਸਾਨਿ ਲਬ੍ਭਰੇ।
ਸਙ੍ਘੇਕਸ੍ਮਿਂ ਗਣੇ ਵਤ੍ਥੁਂ, ਲਬ੍ਭਂ ਭਾਸਨ੍ਤਰੇਨਪਿ॥

੩੯੩. (ਕ) ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕਂ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਂ, ਇਦਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ।

(ਖ) ਅਯਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਤ੍ਤੋ ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ।

(ਗ) ਅਯਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਤ੍ਤੋ ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੇਨ ਪਤ੍ਤੇਨ ਚੇਤਾਪਿਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ, ਇਮਾਹਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀਤਿ।

੩੯੪.ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਨ ਦੇਸੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਤ੍ਤਗਾਹਕਂ।
ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤ੍ਵਾਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ, ਪਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਦਾਪਯੇ॥

੩੯੫. (ਕ) ਇਦਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ।

(ਖ) ਇਦਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਚੀਵਰਂ ਅਤਿਰੇਕਮਾਸੇ ਸੇਸੇ ਗਿਮ੍ਹਾਨੇ ਪਰਿਯਿਟ੍ਠਂ, ਅਤਿਰੇਕਡ੍ਢਮਾਸੇ ਸੇਸੇ ਗਿਮ੍ਹਾਨੇ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਦਹਿਤਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ।

(ਗ) ਇਦਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਾਮਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ।

(ਘ) ਇਦਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰਂ ਸਾਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਨ੍ਤਵਾਯੇਹਿ ਵਾਯਾਪਿਤਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ।

(ਙ) ਇਦਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋ ਅਞ੍ਞਾਤਕਸ੍ਸ ਗਹਪਤਿਕਸ੍ਸ ਤਨ੍ਤਵਾਯੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਨ੍ਨਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ।

(ਚ) ਇਦਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਂ ਚੀਵਰਕਾਲਸਮਯਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਿਤਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ।

(ਛ) ਇਦਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰਂ ਅਤਿਰੇਕਛਾਰਤ੍ਤਂ ਵਿਪ੍ਪਵੁਤ੍ਥਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ।

(ਜ) ਇਦਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਜਾਨਂ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਲਾਭਂ ਪਰਿਣਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਣਾਮਿਤਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ, ਇਮਾਹਂ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀਤਿ।

੩੯੬. ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਂ ਯਥਾਯੋਗਂ, ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਵਿਯ ਯੋਜਯੇ।

੩੯੭. (ਕ) ਅਹਂ , ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂ। ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਿਂ।

(ਖ) ਗਾਰਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਧਮ੍ਮਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯਂ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ, ਤਂ ਪਟਿਦੇਸੇਮੀਤਿ। ਤੇਨ ''ਪਸ੍ਸਸਿ, ਆਵੁਸੋ, ਤਂ ਧਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬਂ।

(ਗ) ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂ। ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਿਂ।

(ਘ) ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਂ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂ। ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਿਂ। ਤਾ ਤੁਮ੍ਹਮੂਲੇ ਪਟਿਦੇਸੇਮੀਤਿ।

(ਙ) ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦ੍ਵੇ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਿਂ। ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਿਂ, ਤਾ ਤੁਮ੍ਹਮੂਲੇ ਪਟਿਦੇਸੇਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ''ਪਸ੍ਸਸਿ, ਆਵੁਸੋ, ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤੇਨ ''ਆਯਤਿਂ, ਆਵੁਸੋ, ਸਂਵਰੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਸਾਧੁ ਸੁਟ੍ਠੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਂਵਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬਂ।

੩੯੮.ਅਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨਿਯਂ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਦੇਸਿਤਂ।
ਨਾਨਾ ਸਂਵਾਸਨਿਸ੍ਸੀਮਟ੍ਠਿਤਾਨਂ ਚਤੁਪਞ੍ਚਹਿ।
ਮਨਸਾ ਪਕਤਤ੍ਤਾਨਂ, ਨਾਨੇਕਾਤਿ ਨ ਦੇਸਯੇਤਿ॥

੪੩. ਛਨ੍ਦਦਾਨਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਛਨ੍ਦਦਾਨਾਦੀਤਿ –

੩੯੯.ਭੇਰਿਂ ਘਣ੍ਟਿਂ ਪਤਾਲ਼ੇਤ੍ਵਾ, ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਸਮਾਗਤੇ।
ਸਙ੍ਘੇ ਹਰੇਯ੍ਯ ਛਨ੍ਦਂ ਵਾ, ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਪਵਾਰਣਂ॥

੪੦੦.ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਉਪਗ੍ਗਮ੍ਮ, ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ।
ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਨ, ਦਦੇ ਛਨ੍ਦਂ ਵਿਚਕ੍ਖਣੋ॥

੪੦੧. (ਕ) ''ਛਨ੍ਦਂ ਦਮ੍ਮਿ, ਛਨ੍ਦਂ ਮੇ ਹਰ, ਛਨ੍ਦਂ ਮੇ ਆਰੋਚੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬਂ।

(ਖ) ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਦੇਨ੍ਤੇਨ ''ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਦਮ੍ਮਿ, ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਮੇ ਹਰ, ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਮੇ ਆਰੋਚੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬਂ।

੪੦੨.ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਦਾਨੇਨ, ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ ਉਪੋਸਥਂ।
ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਾਪਿ, ਸੇਸਕਮ੍ਮਂ ਵਿਬਾਧਤਿ॥

੪੦੩.ਛਨ੍ਦਦਾਨੇਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ, ਦ੍ਵਯਂ ਸਾਧੇਤਿ ਨਤ੍ਤਨੋ।
ਤਸ੍ਮਾ ਛਨ੍ਦਂ ਦਦਨ੍ਤੇਨ, ਦਾਤਬ੍ਬਾ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਪਿ॥

੪੦੪.ਹਰੇਯ੍ਯੇਕੋ ਬਹੂਨਮ੍ਪਿ, ਪਰਮ੍ਪਰਾ ਨ ਹਾਰਯੇ।
ਪਰਮ੍ਪਰਾਹਟਾ ਛਨ੍ਦ-ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ॥

੪੦੫. ਸਬ੍ਬੂਪਚਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾਨ, ਏਵਂ ਦੇਯਜਾ ਪਵਾਰਣਾ। ''ਪਵਾਰਣਂ ਦਮ੍ਮਿ, ਪਵਾਰਣਂ ਮੇ ਹਰ, ਪਵਾਰਣਂ ਮੇ ਆਰੋਚੇਹਿ, ਮਮਤ੍ਥਾਯ ਪਵਾਰੇਹੀ''ਤਿ।

੪੦੬. ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾਥ ਸੋ ਸਙ੍ਘਂ, ਪਵਾਰੇਯਜੇਵਮਾਗਤੋ। ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘਂ ਪਵਾਰੇਤਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਤੁ ਤਂ ਸਙ੍ਘੋ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

੪੦੭.ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਵਾ, ਛਨ੍ਦਂ ਵਾਪਿ ਪਵਾਰਣਂ।
ਹਾਰਕੋ ਸਙ੍ਘਮਪ੍ਪਤ੍ਵਾ, ਵਿਬ੍ਭਮੇਯਜ ਮਰੇਯਜ ਵਾ॥

੪੦੮.ਸਾਮਣੇਰਾਦਿਭਾਵਂ ਵਾ,
ਪਟਿਜਾਨੇਯਜ ਨਾਹਟਾ।
ਪਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਂ ਤਥਾ ਹੇਯਜ,
ਆਹਟਾ ਹੋਤਿ ਹਾਰਕੋ॥

੪੦੯.ਸਙ੍ਘਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਪਮਤ੍ਤੋ ਵਾ, ਸੁਤ੍ਤੋ ਨਾਰੋਚਯੇਯਜ ਵਾ।
ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ, ਨਾਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ॥

੪੪. ਉਪੋਸਥਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਉਪੋਸਥੋਤਿ –

੪੧੦.ਦੁਵੇ ਉਪੋਸਥਾ ਚਾਤੁ-ਦ੍ਦਸੋ ਪਨ੍ਨਰਸੋ ਇਤਿ।
ਸੁਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਮਧਿਟ੍ਠਾਨ-ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਵਸਾ ਤਯੋ॥

੪੧੧.ਸੁਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸੋਵ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਉਪੋਸਥੋ।
ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸੇਵ ਸੇਸਾਨਂ, ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੋ॥

੪੧੨.ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇ ਚ ਕਰਣੇ, ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲੇ ਸਮਾਨਿਤੇ।
ਸੁਤ੍ਤਂ ਉਦ੍ਦਿਸਤਿ ਸਙ੍ਘੋ, ਪਞ੍ਚਧਾ ਸੋ ਵਿਭਾਵਿਤੋ॥

੪੧੩.ਵਿਨਾਨ੍ਤਰਾਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪੇ-ਨੁਦ੍ਦੇਸੋ ਵਿਨਿਵਾਰਿਤੋ।
''ਥੇਰੋਵ ਇਸ੍ਸਰੋ ਦ੍ਵੀਸੁ, ਉਦ੍ਦੇਸੇਸ੍ਵੇਤ੍ਥ ਤੀਸੁ ਵਾ।
ਵਿਸਦੇਸੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਅਵਤ੍ਤਨ੍ਤੇਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ॥

੪੧੪.ਆਗਚ੍ਛੇਯਜੁਂ ਯਦਿ ਸਮਾ, ਉਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤੇ ਵ ਥੋਕਿਕਾ।
ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ ਯਂ ਸੁਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ, ਸੋਤਬ੍ਬਮਵਸੇਸਕਂ॥

੪੧੫.ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤੇ ਸਕਲਾ-ਯੇਕਚ੍ਚਾਯੁਟ੍ਠਿਤਾਯ ਵਾ।
ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਕਰੇਯਜੇਸਂ, ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਬਹੁਕਾਥ ਚੇ।
ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਵਿਕਪ੍ਪੇਸੁ, ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਪੁਨੁਦ੍ਦਿਸੇ॥

੪੧੬.ਪਨ੍ਨਰਸੋਵਾਸਿਕਾਨੰ, ਇਤਰਾਨੰ ਸਚੇਤਰੋ।
ਸਮਾਨੇਤਰੇਨੁਵਤ੍ਤੁਨ੍ਤੁ, ਪੁਰਿਮਾਨੰ ਸਚੇਧਿਕਾ।
ਪੁਰਿਮਾ ਅਨੁਵਤ੍ਤੁਨ੍ਤੁ, ਤੇਸੰ ਸੇਸੇਪਜਯੰ ਨਯੋ॥

੪੧੭.ਪਾਟਿਪਦੋਵਾਸਿਕਾਨੰ, ਇਤਰਾਨੰ ਉਪੋਸਥੋ।
ਸਮਥੋਕਾਨੰ ਸਾਮਗ੍ਗਿੰ, ਮੂਲਟ੍ਠਾ ਦੇਨ੍ਤੁ ਕਾਮਤੋ॥

੪੧੮.ਬਹਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਨੋ ਚੇ ਦੇਨ੍ਤਿ ਉਪੋਸਥੋ।
ਦੇਯਜਾਨਿਚ੍ਛਾਯ ਸਾਮਗ੍ਗੀ, ਬਹੂਸੁ ਬਹਿ ਵਾ ਵਜੇ॥

੪੧੯.ਪਾਟਿਪਦੇਗਨ੍ਤੁਕਾਨੰ , ਏਵਮੇਵ ਅਯੰ ਨਯੋ।
ਸਾਵੇਯਜ ਸੁਤੁੰ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ, ਅਸ੍ਸਾਵੇਨ੍ਤੁਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ॥

੪੨੦.ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤੁੰ ਪਦੀਪੇਤੁੰ, ਪਞ੍ਞਾਪੇਤੁੰ ਦਕਾਸਨੰ।
ਨ ਕਰੇਯਜ ਤਥਾ ਕਲ੍ਲੋ, ਮਹਾਥੇਰੇਨ ਪੇਸਿਤੋ॥

੪੨੧. ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਦੀਪੇਤ੍ਵਾ, ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਕਾਸਨੰ। ਗਣਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਠਪੇਤ੍ਵੇਵੰ, ਕਤ੍ਤੁਬ੍ਬੋ ਤੀਹੁਪੋਸਥੋ। ''ਸੁਣਨ੍ਤੁ ਮੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾ, ਅਜ੍ਜੁਪੋਸਥੋ ਪਨ੍ਨਰਸੋ, ਯਦਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾਨੰ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲੰ, ਮਯੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੰ ਕਰੇਯਜਾਮਾ''ਤਿ।

੪੨੨. ਏਕੰਸੰ ਚੀਵਰੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੰ,। ਥੇਰੇਨ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਤੇਵੰ, ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਸਮੁਦੀਰਿਯਾ। ''ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਅਹੰ ਆਵੁਸੋ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋਤਿ ਮੰ ਧਾਰੇਥਾ''ਤਿ, ਵਦੇ ਯਾਵਤਤੀਯਕੰ।

੪੨੩. ਸਮਤ੍ਤੁਪੁਬ੍ਬਾਰਮ੍ਭੇਨ, ਤੇ ਨਵੇਨੇਵਮੀਰਿਯਾ। ''ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਅਹੰ ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋਤਿ ਮੰ ਧਾਰੇਥਾ''ਤਿ, ਵਦੇ ਯਾਵਤਤੀਯਕੰ।

੪੨੪. ਦ੍ਵੀਸੁ ਥੇਰੇਨ ਕਤ੍ਤੁਬ੍ਬੰ, ਕਤ੍ਵੇਵਮੀਰਿਯੋ ਨਵੋ। ''ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਅਹੰ ਆਵੁਸੋ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋਤਿ ਮੰ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬੋ।

੪੨੫.ਨਵੇਨ ਥੇਰੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ, ਏਵਮਸ੍ਸ ਉਦੀਰਿਯੋ।
''ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਅਹੰ ਭਨ੍ਤੇ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋਤਿ ਮੰ ਧਾਰੇਥਾ''ਤਿ॥

੪੨੬. ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੰ ਸਮਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਅਧਿਟ੍ਠੇਯਜੇਵਮੇਕਕੋ। ''ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਉਪੋਸਥੋ ਪਨ੍ਨਰਸੋਤਿ ਵਾ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੋਤਿ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬੰ, ਨੋ ਚੇਧਿਟ੍ਠੇਯਜ ਦੁਕ੍ਕਟੰ।

੪੨੭.ਯਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਤਯੋ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾ ਦੁਵੇ।
ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿੰ ਹਰਿਤ੍ਵਾਨ, ਏਕੇਕਸ੍ਸਿਤਰੀਤਰੇ।
ਤੰ ਤੰ ਉਪੋਸਥੰ ਕਯਿਰੁੰ, ਸਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟੰ॥

੪੨੮.ਵਗ੍ਗੇ ਸਮਗ੍ਗੇ ਵਗ੍ਗੋਤਿ, ਸਞ੍ਞਿਨੋ ਵਿਮਤਿਸ੍ਸ ਵਾ।
ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਕਰੋਤੋ ਭੇਦਾ-ਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ।
ਵਗ੍ਗੇ ਸਮਗ੍ਗੇਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਸਮਗ੍ਗੋ ਇਤਿ ਸਞ੍ਞਿਨੋ॥

੪੨੯.ਉਕ੍ਖਿਤੁਸ੍ਸ ਗਹਟ੍ਠਸ੍ਸ, ਸੇਸਾਨੰ ਸਹਧਮ੍ਮਿਨੰ।
ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾਭਬ੍ਬਸ੍ਸ, ਸਿਕ੍ਖਾਨਿਕ੍ਖਿਤੁਕਸ੍ਸ ਚ॥

੪੩੦.ਨਿਸਿਨ੍ਨਪਰਿਸਾਯਞ੍ਚ, ਸਭਾਗਾਪਤ੍ਤਿਕੋ ਤਥਾ।
ਛਨ੍ਦੇਨ ਪਰਿਵੁਤ੍ਥੇਨ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਨ ਉਦ੍ਦਿਸੇ॥

੪੩੧.ਅਦੇਸයਿਤ੍ਵਾਨਾਪਨ੍ਨੰ, ਨਾਵਿਕਤ੍ਵਾਨ ਵੇਮਤਿੰ।
ਨੁਪੋਸਥੇਪਿ ਵਾ ਕਾਤੁੰ, ਪੋਸਥੋ ਨ ਚ ਕਪ੍ਪਤਿ॥

੪੩੨.ਅਟ੍ਠਿਤੋਪੋਸਥਾਵਾਸਾ, ਨ ਵਜੇ ਤਦਹੂ ਵਿਨਾ।
ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਵ ਸਙ੍ਘਂ ਵਾ-ਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ ਸੀਮਮੇਵ ਵਾਤਿ॥

੪੫. ਪਵਾਰਣਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਪਵਾਰਣਾਤਿ –

੪੩੩.ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਚਤੁਨ੍ਨਞ੍ਚ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਪ੍ਪਵਾਰਣਾ।
ਏਕਸ੍ਸ ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ, ਸੇਸਾ ਸਙ੍ਘਪ੍ਪਵਾਰਣਾ॥

੪੩੪.ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇ ਚ ਕਰਣੇ, ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲੇ ਸਮਾਨਿਤੇ।
ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਞਤ੍ਤਿਂ ਸਙ੍ਘੇਨ, ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇਵਂ ਪਵਾਰਣਾ॥

''ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ ਭਨ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘੋ, ਅਜ੍ਜ ਪਵਾਰਣਾ ਪਨ੍ਨਰਸੀ, ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲੰ, ਸਙ੍ਘੋ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ।

੪੩੫.ਏਕਂਸਂ ਚੀਵਰਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ।
ਥੇਰੇਨ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਸਙ੍ਘੋ, ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਸਮੁਦੀਰਿਯੋ॥

੪੩੬. ''ਸਙ੍ਘਂ, ਆਵੁਸੋ, ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਨ੍ਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ, ਆਵੁਸੋ, ਸਙ੍ਘਂ ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਨ੍ਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ।

੪੩੭.ਪਵਾਰੇਨ੍ਤੇਸੁ ਥੇਰੇਸੁ, ਨਿਸਜ੍ਜੁਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਵੋ।
ਪਵਾਰੇਤਿ ਸਯਂ ਯਾਵ, ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੋਵ ਅਚ੍ਛਤੁ॥

੪੩੮. ਪੁਬ੍ਬਾਰਮ੍ਭਂ ਸਮਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਨਵੋ ਸਙ੍ਘਮੁਦੀਰਯੇ।

੪੩੯. ''ਸਙ੍ਘਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਨ੍ਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘਂ ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਨ੍ਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ।

੪੪੦.ਦਾਨੇਨ ਧਮ੍ਮਸਾਕਚ੍ਛਾ, ਕਲਹੇਹਿ ਚ ਰਤ੍ਤਿਯਾ।
ਤੇਵਾਚਿਕਾਯ ਓਕਾਸੇ-ਸਤਿ ਖੇਪਿਤਭਾਵਤੋ।
ਅਨ੍ਤਰਾਯੇ ਦਸਵਿਧੇ, ਵਤ੍ਤਿਂ ਵਤ੍ਵਾਨੁਰੂਪਤੋ॥

੪੪੧. ‘‘ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ ਭਨ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘੋ, ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤੇਹਿ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਧਮ੍ਮਂ ਸਾਕਚ੍ਛਨ੍ਤੇਹਿ, ਕਲਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਰਤ੍ਤਿ ਖੇਪਿਤਾ। ਸਚੇ ਸਙ੍ਘੋ ਤੇਵਾਚਿਕਂ ਪਵਾਰੇਸ੍ਸਤਿ, ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋਵ ਸਙ੍ਘੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਥਾਯਂ ਰਤ੍ਤਿ ਵਿਭਾਯਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਯਂ ਰਾਜਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਅਯਂ ਚੋਰਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਅਯਂ ਅਗ੍ਯਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਅਯਂ ਉਦਕਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਅਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਅਯਂ ਅਮਨੁਸ੍ਸਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਅਯਂ ਵਾਲ਼ਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਅਯਂ ਸਰੀਸਪਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਅਯਂ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਅਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਰਾਯੋ। ਸਚੇ ਸਙ੍ਘੋ ਤੇਵਾਚਿਕਂ ਪਵਾਰੇਸ੍ਸਤਿ, ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋਵ ਸਙ੍ਘੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਥਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਰਾਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ, ਸਙ੍ਘੋ ਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕਂ, ਏਕਵਾਚਿਕਂ, ਸਮਾਨਵਸ੍ਸਿਕਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ।

੪੪੨.ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾਨੁਰੂਪੇਨ , ਯਥਾਠਪਿਤਵਤ੍ਤਿਯਾ।
ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ ਯਦਿ ਸਮਾ, ਆਦਿਕਾ ਚੇਤ੍ਥ ਆਹਰੇ॥

੪੪੩. ਏਵਂ ਤਿਚਤੁਵਗ੍ਗੋ ਚ, ਵਤ੍ਤਿਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪਵਾਰਯੇ। ‘‘ਸੁਣਨ੍ਤੁ ਮੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾ, ਅਜ੍ਜ ਪਵਾਰਣਾ ਪਨ੍ਨਰਸੀ, ਯਦਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ, ਮਯਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾਮਾ’’ਤਿ।

੪੪੪.ਏਕਂਸਂ ਚੀਵਰਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ।
ਥੇਰੇਨ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਤੇਵਂ, ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਸਮੁਦੀਰਿਯਾ॥

੪੪੫. ‘‘ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਨ੍ਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਨ੍ਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

ਨਵੇਨਾਪਿ ‘‘ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਨ੍ਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਨ੍ਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

੪੪੬. ਦ੍ਵੀਸੁ ਥੇਰੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਨਵੋ ਕਤ੍ਵੇਵਮੀਰਿਯੋ।

੪੪੭. ‘‘ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

ਨਵੇਨਾਪਿ ‘‘ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

੪੪੮. ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਸਮਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਅਧਿਟ੍ਠੇਯਜੇਵਮੇਕਕੋ। ‘‘ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਪਵਾਰਣਾ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀਤਿ ਵਾ ਪਨ੍ਨਰਸੀਤਿ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

੪੪੯.ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਸਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਞ੍ਚ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾ ਤਯੋ ਦੁਵੇ।
ਪਵਾਰਣਂ ਹਰਿਤ੍ਵਾਨ, ਏਕੇਕਸ੍ਸਿਤਰੀਤਰੇ॥

੪੫੦.ਤਂ ਤਂ ਪਵਾਰਣਂ ਕਯਿਰੁਂ,
ਸਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।
ਸੇਸਾ ਉਪੋਸਥੇ ਵੁਤ੍ਤਾ,
ਗਾਥਾਯੋ ਚੇਤ੍ਥ ਆਹਰੇ॥

੪੫੧.ਪਵਾਰਿਤੇਵ ਸਙ੍ਘਮ੍ਹਿ, ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥਂ।
ਕਰੇਯ੍ਯ ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸੋ ਵਾ, ਅਵੁਤ੍ਥੋ ਵਾਨੁਪਗਤੋ॥

੪੫੨.ਚਾਤੁਮਾਸਿਨਿਯਾ ਚਾਪਿ, ਕਤੇ ਸਙ੍ਘੇਨੁਪੋਸਥੇ।
ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯੁਂ, ਸਚੇ ਅਪ੍ਪਤਰਾ ਸਿਯੁਨ੍ਤਿ॥

੪੬. ਸਂਵਰਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਸਂਵਰੋਤਿ –

੪੫੩.ਚਕ੍ਖੁਸੋਤਾਦਿਭੇਦੇਹਿ, ਰੂਪਸਦ੍ਦਾਦਿਗੋਚਰੇ।
ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਾਦਿ-ਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਵਿਨਿਵਾਰਯੇ॥

੪੫੪.ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ ਸਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਕਿਟ੍ਠਾਦਿਂ ਵਿਯ ਦੁਪ੍ਪਸੁਂ।
ਸਤਿਮਾ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਚ, ਚਰੇ ਸਬ੍ਬਿਰਿਯਾਪਥੇਤਿ॥

੪੭. ਸੁਦ੍ਧਿਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਸੁਦ੍ਧੀਤਿ –

੪੫੫.ਦੇਸਨਾ ਸਂਵਰੋ ਏਟ੍ਠਿਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣ ਭੇਦਤੋ।
ਸੁਦ੍ਧੀ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸਮ੍ਮਤਂ।
ਦੇਸਨਾਯ ਵਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ, **ਦੇਸਨਾਸੁਦ੍ਧਿ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

੪੫੬.‘‘ਨ ਪੁਨੇਵਂ ਕਰਿਸ੍ਸ’’ਨ੍ਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਾਧਿਟ੍ਠਾਨਸਂਵਰਾ।
ਵੁਤ੍ਤੋ **ਸਂਵਰਸੁਦ੍ਧੀ**ਤਿ, ਸੁਜ੍ਝਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੋ॥

੪੫੭.ਪਹਾਯਾਨੇਸਨਂ ਧਮ੍ਮੇਨੁਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਟ੍ਠਿਯਾ।
ਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ **ਏਟ੍ਠਿਸੁਦ੍ਧੀ**ਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਮਾਜੀਵਨਿਸ੍ਸਿਤਂ॥

੪੫੮.ਯੋਨਿਸੋ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਯ, ਚੀਵਰਂ ਪਟਿਸੇਵਤਿ।
ਏਵਮਾਦਿਯਥਾਵੁਤ੍ਤ-ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸੁਜ੍ਝਨਾ।
ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸੁਦ੍ਧੀਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਯਨਿਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ॥

੪੮. ਸਨ੍ਤੋਸਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਸਨ੍ਤੋਸੋਤਿ –

੪੫੯.ਅਪ੍ਪੇਨ ਅਨਵਜ੍ਜੇਨ, ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਸੁਲਭੇਨ ਚ।
ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੂ ਸੁਭਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਚਰੇ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਗਾਰਵੋ॥

੪੬੦.ਅਤੀਤਂ ਨਾਨੁਸੋਚਨ੍ਤੋ, ਨਪ੍ਪਜਪ੍ਪਮਨਾਗਤਂ।
ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਯਾਪੇਨ੍ਤੋ, **ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ॥

੪੯. ਚਤੁਰਾਰਕ੍ਖਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਚਤੁਰਕ੍ਖਾਤਿ –

੪੬੧.ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾ ਚ, ਅਸੁਭਂ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿ।
ਆਰਕਤ੍ਤਾਦਿਨਾਰਹਂ, ਸਮ੍ਮਾ ਸਾਮਞ੍ਞ ਬੁਦ੍ਧਤੋ॥

੪੬੨.ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਇਤਿ ਵਾਨੁਸ੍ਸਤਿ ਯਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ।
ਨਵਭੇਦੇ ਭਗਵਤੋ, **ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿ** ਸਾ ਗੁਣੇ॥

੪੬੩.ਸੀਮਟ੍ਠਸਙ੍ਘੇ ਸੀਮਟ੍ਠਦੇਵਤਾਸੁ ਚ ਇਸ੍ਸਰੇ।
ਜਨੇ ਗੋਚਰਗਾਮਮ੍ਹਿ, ਤਤ੍ਥੂਪਾਦਾਯ ਮਾਨੁਸੇ॥

੪੬੪.ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਸੁ ਸੁਖਿਤਾ, ਹੋਨ੍ਤਾਵੇਰਾਤਿਆਦਿਨਾ।
ਪਰਿਚ੍ਛਿਜ੍ਜ ਪਰਿਚ੍ਛਿਜ੍ਜ, ਭਾਵਨਾ **ਮੇਤ੍ਤਭਾਵਨਾ**॥

੪੬੫.ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਓਕਾਸ-ਦਿਸਤੋ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ।
ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਕੇਸਾਦਿ-ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਤੋ॥

੪੬੬.ਨਾਤਿਸੀਘਞ੍ਚ ਸਣਿਕਂ, ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਪਟਿਬਾਹਯਂ।
ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ, ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤਸ੍ਸਾਨੁਪੁਬ੍ਬਤੋ॥

੪੬੭.ਵਣ੍ਣਆਸਯਸਣ੍ਠਾਨ-ਗਨ੍ਧੋਕਾਸੇਹਿ ਭਾਵਨਾ।
ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾਤਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ, ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਾਦਿਵਤ੍ਥੁਸੁ।
ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਸੁਭਾਕਾਰਂ, ਪਵਤ੍ਤਾ ਭਾਵਨਾਸੁਭਂ॥

੪੬੮.‘‘ਮਰਣੰ ਮੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਜੀਵਿਤੰ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ।
ਮਰਣੰ ਮਰਣੰ ਵਾ’’ਤਿ, ਭਾਵਯਿਤ੍ਵਾਨ ਯੋਨਿਸੋ॥

੪੬੯.ਵਧਕਸ੍ਸੇਵੁਪਟ੍ਠਾਨਾ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਨੰ ਵਿਪਤ੍ତਿਤੋ।
ਉਪਸੰਹਰਤੋ ਕਾਯਬਹੁਸਾਧਾਰਣਾ ਤਥਾ॥

੪੭੦.ਆਯੁਦੁਬ੍ਬਲਤੋ ਕਾਲਵਵਤ੍ਥਾਨਸ੍ਸਭਾਵਤੋ।
ਅਦ੍ਧਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾ, ਭਾਵਨਾ **ਮਰਣਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ॥

੫੦. ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

ਵਿ**ਪਸ੍ਸਨਾ**ਤਿ –

੪੭੧.ਨਾਮਰੂਪੰ ਪਰਿਗ੍ਗਯ੍ਹ, ਤਤੋ ਤਸ੍ਸ ਚ ਪਚ੍ਚਯੰ।
ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਤੋ**ਨਿਚ੍ਚਾ,** ਉਦਯਬ੍ਬਯਪੀਲ਼ਨਾ॥

੪੭੨.**ਦੁਕ੍ਖਾ** ਅਵਸਵਤ੍ਤਿਤ੍ਤਾ, **ਅਨਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਤਿਲਕ੍ਖਣੰ।
ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾਨ ਸਙ੍ਖਾਰੇ, ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ।
ਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯਾਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ, ਸਬ੍ਬਸੰਯੋਜਨਕ੍ਖਯਨ੍ਤਿ॥

ਨਿਗਮਨਕਥਾ

੪੭੩.ਅਧਿਸੀਲਾਧਿਚਿਤ੍ਤਾਨੰ, ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਯ ਸਿਕ੍ਖਨਾ।
ਭਿਕ੍ਖੁਕਿਚ੍ਚਮਤੋ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾਯੰ ਸਮੁਦਾਹਟਾ॥

੪੭੪.ਮਹਤੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦਸ੍ਸ, ਯਸ੍ਸ ਲੋਕਵਿਚਾਰਿਨੋ।
ਪਰਿਸ੍ਸਮੋ ਨ ਸਮ੍ਭੋਤਿ, ਮਾਲੁਤਸ੍ਸੇਵ ਨਿਚ੍ਚਸੋ॥

੪੭੫.ਤੇਨ **ਧਮ੍ਮਸਿਰੀਕੇਨ,** ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਕੇਤੁਨਾ।
ਥੇਰੇਨ ਰਚਿਤਾ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਞ੍ਞੂਪਸੰਸਿਤਾ॥

੪੭੬.ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਯੰ ਨਿਟ੍ਠਾਨੰ, ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ ਉਪਾਗਤਾ।
ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਗਾਥਾਨੰ, ਸਤੇਹਿ ਪਰਿਮਾਣਤੋਤਿ॥

ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ-ਪੁਰਾਣਟੀਕਾ

ਗਨ੍ਥਾਰਮ੍ਭਕਥਾ

ਯੋ ਚਿਰੰ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨੰ, ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਿਤੰ ਜਨੰ।
ਤਥਾਪਿ ਨਾਵਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤਮਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਚੋਦਿਤੋ॥

ਬੋਧਾਯ ਪਣਿਧਿੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਪਤ੍ਤੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿਮੁਤ੍ਤਮੰ।
ਤਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਨਮਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ, ਧਮ੍ਮੰ ਸਙ੍ਘਞ੍ਚ ਸਾਧੁਕੰ॥

ਪੁਬ੍ਬਾਚਰਿਯਪਾਦੇਸੁ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੀਸਮਤ੍ਤਨੋ।
ਥੇਰੇਨ **ਧਮ੍ਮਸਿਰਿਨਾ,** ਥਿਰਸੀਲੇਨ ਯਾ ਕਤਾ॥

‘‘ਆਦਿਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ।
ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ ਸਮਾਸੇਨ, ਤਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ॥

ਲਿਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਹਿਤਤ੍ਥਾਯ, ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਭਿਕ੍ਖੁਨੰ।
ਤਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤਬ੍ਬਮਯੁਤ੍ਤੰ ਤੁਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬਕਨ੍ਤਿ।

ਗਨ੍ਥਾਰਮ੍ਭਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

(ਕ) ਏਤ੍ਥਾਹ – ਕਤਮਾ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ, ਕਥੰ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ, ਕਸ੍ਮਾ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ, ਕੇ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਕੇ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਾਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਅਧਿਸੀਲਅਧਿਚਿਤ੍ਤਅਧਿਪਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ, ਗਨ੍ਥਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਦ੍ਦੀਪਨੇ ਗਨ੍ਥੇ ‘‘ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਥ ਵਾ ‘‘ਖੁਦ੍ਦੰ ਅਨੇਲਕੰ ਮਧੁਪਟਲ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਿਯ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮਾਨੰ ਮਧੁਰਤਾਯ ਖੁਦ੍ਦਾ ਚ ਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾ ਚਾਤਿ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ, ਅਥ ਵਾ ‘‘ਖੁਦ੍ਦਪੁਤ੍ਤਮ੍ਹਿ ਸਮਣ ਪੋਸ ਮ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਬਹੁਵਿਧਤ੍ਤਾਪਿ ਖੁਦ੍ਦਾ ਚ ਤਾ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਚਾਤਿ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ। ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਚਾਰਿਤ੍ਤਵਾਰਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸੀਲੰ ਯਥਾਨੁਸਿਟ੍ਠੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੇਨ ਤਪ੍ਪਟਿਪਕ੍ਖੇ ਕਿਲੇਸੇ ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨਵਸੇਨ ਪਜਹਨ੍ਤੇਨ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ, ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾ ਪਨ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਅਭਿਯੋਗਕਰਣਵਸੇਨ ਝਾਨਪ੍ਪਟਿਪਕ੍ਖਾਨੰ ਨੀਵਰਣਗਣਾਨੰ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਪ੍ਪਹਾਨੰ ਕੁਰੁਮਾਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ, ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਸਿਕ੍ਖਾ ਪਨ ਯਥਾਨੁਰੂਪੰ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਸਾਨੁਸਯੇ ਕਿਲੇਸੇ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ।

ਕਸ੍ਮਾ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਏਤ੍ਥ –

ਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਦੁਕ੍ਖੇਹਿ, ਅਨੇਕੇਹਿ ਉਪਦ੍ਦੁਤੰ।
ਖਨ੍ਧਲੋਕੰ ਜਹਿਤ੍ਵਾਨ, ਪਤ੍ਤੁੰ ਖੇਮੰ ਪੁਰੰ ਸਿਵੰ॥

ਕਲ੍ਯਾਣਪੁਥੁਜ੍ਜਨੇਨ ਸਹ ਸਤ੍ਤ ਸੇਕ੍ਖਾ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਿਤਸਿਕ੍ਖਾ।

ਯੇ ਵੀਤਮੋਹਾ ਮੁਨਿਪੁਙ੍ਗਵਸ੍ਸ।
ਸਿਸ੍ਸੇਸੁ ਅਗ੍ਗਾ ਮੁਨਿਨਾ ਪਸਤ੍ਥਾ।
ਤੇ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਸਮਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾ।

ਤਤੋ ਪਰੇ ਕੇਨ ਸਮਤ੍ਤੁਸਿਕ੍ਖਾਤਿ॥

ਆਦਿਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਦਿਮ੍ਹਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਵਾ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਚ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ **ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ**। ਸਹ ਮਾਤਿਕਾਯ **ਸਮਾਤਿਕਂ**। ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਂ ਪਵਕ੍ਖਾਮਿ ਆਦਰੇਨ, ਪਕਾਰੇਨ ਵਾ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਰਤਨਤ੍ਤਯਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਪਿਚ ਥੇਰੋ **ਆਦਿਤੋ**ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਆਲਸਿਯਦੋਸੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂ ਅਞ੍ਞਾਣਦੋਸੇਨ ਅਞ੍ਞਥਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂ ਸਂਵੇਗਂ ਜਨੇਤਿ। ਕਥਂ? ਅਤਿਦੁਲ੍ਲਭਂ ਖਣਸਮਵਾਯਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਙ੍ਖਣਂ ਨ ਕੁਸੀਤੇਨ ਵਾ ਨਿਰਤ੍ਥਕਕਥਾਪਸੁਤੇਨ ਵਾ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤਬ੍ਬਂ, ਕਿਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ? ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਰਨ੍ਤਰਮੇਵ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਆਦਰੋ ਜਨੇਤਬ੍ਬੋਤਿ। ਏਤ੍ਥਾਹ – ਕਿਂ ਤਂ ਰਤਨਤ੍ਤਯਂ ਨਾਮ, ਯਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰੋ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਂ ਪਵਕ੍ਖਤੀਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਬੁਦ੍ਧਰਤਨਂ ਧਮ੍ਮਰਤਨਂ ਸਙ੍ਘਰਤਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਰਤਨਾਨਿ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਰਤਿਜਨਨਟ੍ਠੇਨ ''ਰਤਨਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਅਪਿਚ –

''ਚਿਤ੍ਤੀਕਤਂ ਮਹਗ੍ਘਞ੍ਚ, ਅਤੁਲਂ ਦੁਲ੍ਲਭਦਸ੍ਸਨਂ।
ਅਨੋਮਸਤ੍ਤਪਰਿਭੋਗਂ, ਰਤਨਂ ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ (ਦੀ॰ ਨੀ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੩; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩.੫.੨੨੩; ਖੁ॰ ਪਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੬.੩; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੨੨੬; ਮਹਾਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੫੦; ਉਦਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੪੫) –

ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਗਾਥਾਯ ਵਸੇਨ ਰਤਨਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਮਾਤਿਕਾਵਣ੍ਣਨਾ

(ਖ-ਜ) ਇਦਾਨਿ ''ਸਮਾਤਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਮਾਤਿਕਂ ਤਾਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਨਂ ਪਨ ਮੂਲਭੂਤਤ੍ਤਾ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾਵ ਪਠਮਂ ਵੁਤ੍ਤਾ। ''ਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯਾ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧.੨੩, ੧੯੨; ਪੇਟਕੋ॰ ੨੨; ਮਿ॰ ਪ॰ ੨.੧.੯) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਤ੍ਤਾ, ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ ਚ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਵ ਪਠਮਂ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਯਥਾਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ ਮਾਤਿਕਾਪਦਾਨਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ''ਤਿ ਪਠਮਪਦਂ ਉਦ੍ਧਟਂ, ਤਸ੍ਸਾਯਮਤ੍ਥੋ – **ਪਾਰਾਜਿਕਾ**ਤਿ ਪਰਾਜਿਤਾ ਪਰਾਜਯਮਾਪਨ੍ਨਾ, ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ਤਾਯ ਵਾ ਪਰਾਜਯਮਾਪਾਦਿਤਾਨਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ, ਤੇ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧-੨. ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸਾਮਨੁਸ੍ਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਤਿਸ੍ਸੋ ਇਤ੍ਥਿਯੋ, ਤਯੋ ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾ, ਤਯੋ ਪਣ੍ਡਕਾ, ਤਯੋ ਪੁਰਿਸਾਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤਾਨਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਯਾ ਦ੍ਵਾਦਸਮਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਪ੍ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਮੁਖਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ। ਤਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਯੋ, ਅਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਯੋ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਯੋਤਿ ਨਵ, ਤਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾਦੀਨਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਪਣ੍ਡਕਾਦੀਨਂ ਪਨ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਮੁਖਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਕਤ੍ਵਾ ਛ, ਤਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਪੁਰਿਸਾਦੀਨਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਵਸੇਨ ਤਿਂਸ ਮਗ੍ਗਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਧ **"ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਤੋ ਚਵਿਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤੇਨ ਯਥਾਲਕ੍ਖਣਂ ਅਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਸਿਕ੍ਖੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਨ੍ਥਤਸਨ੍ਥਤੇ**ਤਿ ਵਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਨ੍ਥਤੇ ਵਾ ਅਸਨ੍ਥਤੇ ਵਾ। **ਅਲ੍ਲੋਕਾਸੇ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਸ੍ਸ ਪਕਤਿਵਾਤੇਨ ਅਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠਪ੍ਪਦੇਸੇ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ। **ਸਂਸਨ੍ਥਤਂ ਵਾ ਅਸਨ੍ਥਤਂ** ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਵਤ੍ਥਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ। **ਉਪਾਦਿਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਟ੍ਠਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦਂ। ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇ ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇ ਪਵੇਸਨ੍ਤੋ ਚੁਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਨਟ੍ਠਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦਂ ਪਨ ਪੀਲਕਂ ਵਾ ਚਮ੍ਮਖਿਲਂ ਵਾ ਲੋਮਂ ਵਾ ਪਵੇਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਨ ਜੀਵਮਾਨਕਸਰੀਰੇ

ਅਕ੍ਖਿਨਾਸਾਕਣ੍ਣਚ੍ਛਿਦ੍ਦਵਤ੍ਥਿਕੋਸੇਸੁ ਸਤ੍ਥਕਾਦੀਹਿ ਕਤਵਣੇ ਵਾ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਤਿਲਬੀਜਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਪਵੇਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਅਵਸੇਸਸਰੀਰੇਸੁ ਉਪਕਚ੍ਛਕਾਦੀਸੁ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਂ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਗੋਣਗਦ੍ਰਭਓਟ੍ਠਮਹਿਂਸਾਦੀਨਂ ਨਾਸਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਤਥਾ ਤੇਸਂ ਵਤ੍ਥਿਕੋਸੇਸੁ। ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਂ ਅਕ੍ਖਿਕਣ੍ਣਵਣੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤਥਾ ਤੇਸਂ ਅਵਸੇਸਸਰੀਰੇਸੁਪਿ।

ਇਦਾਨਿ ਪਵੇਸਨਂ ਨਾਮ ਨ ਕੇਵਲਂ ਅਤ੍ਤੁਪਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਦੀਨਂ ਪਨ ਵਸੇਨ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨਾਪਿ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ **"ਅਥ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਵੇਸਨਪਵਿਟ੍ਠਠਿਤਉਦ੍ਧਾਰਣਕ੍ਖਣੇਸੁ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤਿ, ਸੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋ ਆਸੀਵਿਸਮੁਖਂ ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁਞ੍ਚ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਵਿਯ ਮਞ੍ਞਤਿ, ਸੋ ਨਿਪ੍ਪਰਾਧੋ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਠਿਤਂ ਨਾਮ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਮਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ।

ਪਠਮਂ।

੩-੪. ਇਦਾਨਿ ਦੁਤਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਆਦਿਯੇਯ੍ਯਜਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ''ਆਦਿਯੇਯ੍ਯਜਾ''ਤਿਆਦੀਨਂ ਪਦਾਨਂ ''ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਭਵੇ ਪਾਰਾਜਿਕੋ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਆਦਿਯੇਯ੍ਯਜਾ**ਤਿ ਆਰਾਮਾਦਿਂ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਭਵੇ ਪਾਰਾਜਿਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਹਰੇਯ੍ਯਜਾ**ਤਿ ਵੇਤਨੇਨ ਵਾ ਮਿਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਂ ਹਰਨ੍ਤੋ ਪੁਨ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ''ਸੀਸੇ ਭਾਰਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਆਮਸਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਵਹਰੇਯ੍ਯਜਾ**ਤਿ ''ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ 'ਦੇਹਿ ਮੇ ਭਣ੍ਡ'ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ 'ਨਾਹਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਵਹਰੇਯ੍ਯ। **ਇਰਿਯਾਪਥਂ ਕੋਪੇਯ੍ਯਜਾ**ਤਿ ''ਸਹਭਣ੍ਡਹਾਰਕਂ ਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੇਨੇਵ ਪੁਰਿਸੇਨ ਤਂ ਨੇਤੁਂ ਤਸ੍ਸ ਗਮਨਪਥਂ ਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਤਂ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨੇਤਿ, ਏਵਂ ਨੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਠਮਪਾਦੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਦੁਤਿਯਪਾਦੁਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ''ਥਲਟ੍ਠਂ ਭਣ੍ਡਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਆਮਸਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ **ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਯ੍ਯ**। ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਂ ਵਾ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤੋ **ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਯ੍ਯ**। ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਤੇਹਿ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਨ ਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ **ਅਦਿਨ੍ਨਂ**।

ਇਦਾਨਿ ਨ ਇਮਿਨਾਵ ਆਕਾਰੇਨ ਅਵਹਾਰਕੋ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਥ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਕੋ ਚ ਬਲਾਵਹਾਰਕੋ ਚ ਕੁਸਾਵਹਾਰਕੋ ਚ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵਹਾਰਕੋ ਚ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰਕੋ ਚ ਭਵੇ ਪਾਰਾਜਿਕੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰੋ** ਨਾਮ ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦਾਦੀਹਿ ਵਾ ਕਂਸਕੂਟਮਾਨਕੂਟਤੁਲਾਕੂਟਾਦੀਹਿ ਵਾ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਗਹਣਂ। ਪਸਯ੍ਹਾਵਹਾਰੋ **ਬਲਾਵਹਾਰੋ**। ਕੁਸਸਙ੍ਕਮਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਕੋਟ੍ਠਾਸਗ੍ਗਹਣਂ **ਕੁਸਾਵਹਾਰੋ**। ਪਰਭਣ੍ਡਂ ਪਂਸੁਆਦਿਨਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੇਸੁ ਅਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਗਤੇਸੁ ਪਚ੍ਛਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਹਣਂ **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵਹਾਰੋ। ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ** ਪਨ ਦੁਵਿਧੋ ਭਣ੍ਡੋਕਾਸਵਸੇਨ। ਤਤ੍ਥ ''ਸਾਟਕੋ ਚੇ, ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇ, ਨ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਣ੍ਡਂ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਪਸਿਬ੍ਬਕਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚੇ ਸਾਟਕੋ ਹੋਤਿ, ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਸੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ, ਪੁਨ ''ਸੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾਪਿ ''ਯਂ ਲਦ੍ਧਂ, ਤਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਅਯਂ **ਭਣ੍ਡਪਰਿਕਪ੍ਪੋ**। ਓਕਾਸਪਰਿਕਪ੍ਪੋ ਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਪ੍ਪਮੁਖਵਿਹਾਰਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਕਰੋਤਿ ''ਸਚੇ ਮਂ ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਨੋ ਚੇ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਦਵਾਰੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ **ਓਕਾਸਪਰਿਕਪ੍ਪੋ**।

ਇਦਾਨਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਨਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਭਣ੍ਡਕਾਲਗ੍ਘਦੇਸੇਹੀ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ। **ਨਿਚ੍ਛਯੋ**ਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਕੇਨਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ''ਮਯਾ ਇਦਂ ਨਾਮ ਭਣ੍ਡਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਿਨਯਧਰੇਨ ਸਹਸਾਵ ਤਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨਾਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕਅਸ੍ਸਾਮਿਕਭਾਵਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਯਦਿ

ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਂ, ਤਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਅਗ੍ਘਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਨਿਰਾਲਯਕਾਲੇ ਗਹਿਤਂ , ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ, ਅਯਂ ਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਕਾਲੋਤਿ ਅਵਹਾਰਕਾਲੋ। ਤਦੇਵ ਹਿ ਭਣ੍ਡਂ ਕਦਾਚਿ ਮਹਗ੍ਘਂ ਹੋਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਅਵਹਟਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਯੋ ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਘੋ, ਤੇਨ ਅਗ੍ਘੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ, ਅਯਂ ਕਾਲਵਸੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਅਗ੍ਘੋਤਿ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੋ। ਨਵਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਹਿ ਯੋ ਅਗ੍ਘੋ, ਸੋ ਪਚ੍ਛਾ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਦਾ ਭਣ੍ਡਂ ਪਕਤਿਅਗ੍ਘਵਸੇਨੇਵ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਅਗ੍ਘਵਸੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। **ਦੇਸੋ**ਤਿ ਅਵਹਾਰਦੇਸੋ। ਭਣ੍ਡੁਟ੍ਠਾਨਦੇਸੇ ਹਿ ਭਣ੍ਡਂ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਂ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਮਹਗ੍ਘਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਸ੍ਮਿਂ ਦੇਸੇ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਟਂ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਦੇਸੇ ਅਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ, ਅਯਂ ਦੇਸਵਸੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਪਰਿਭੋਗੇਨਪਿ ਸਾਟਕਾਦਿਕਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਅਗ੍ਘੋ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗਵਸੇਨ ਪਰਿਹੀਨਾਪਰਿਹੀਨਭਾਵੋ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਯਂ ਪਰਿਭੋਗਵਸੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਦੁਤਿਯਂ।

੫. ਇਦਾਨਿ ਤਤਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਲਲਰੂਪਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕਤਿਯਾ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਸਤਾਯੁਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਵ ਮਰਣਕਾਲਾ ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਵੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਏਸੋ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋ ਨਾਮ, ਏਵਰੂਪਂ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਵਧਕਚੇਤਨਾਵਸੇਨ ਸਞ੍ਚੇਤੇਤ੍ਵਾ ਪਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਵਿਤਰਿਤ੍ਵਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਜੀਵਿਤਾ ਵਾ ਵਿਯੋਜਯੇ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਂ ਕਲਲਕਾਲੇਪਿ ਤਾਪਨਮਦ੍ਦਨੇਹਿ ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਸਮ੍ਪਦਾਨੇਨ ਵਾ ਤਤੋ ਵਾ ਉਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਤਦਨੁਰੂਪੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਸਨ੍ਤਤਿਵਿਕੋਪਨਵਸੇਨ ਯੋ ਜੀਵਿਤਾ ਵਿਯੋਜੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਚੁਤੋ ਭਵਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਿਞ੍ਚ ਭਿਯ੍ਯੋ – **"ਸਤ੍ਥਹਾਰਕਂ** ਵਾ"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਹਰਤੀਤਿ ਹਾਰਕਂ, ਕਿਂ ਹਰਤਿ? ਜੀਵਿਤਂ, ਹਰਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਾ ਹਾਰਕਂ, ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਸਤ੍ਥਞ੍ਚ ਤਂ ਹਾਰਕਞ੍ਚਾਤਿ **ਸਤ੍ਥਹਾਰਕਂ। ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ। ਯਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿਤਕ੍ਖਣੇ ਤਂ ਅਸਿਆਦਿਸਤ੍ਥਂ ਪਟਿਲਭਤਿ, ਤਥਾ ਸਯਂ **ਮਰਣਚੇਤਨੋ** ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ। ਸੋਪਿ ਚੁਤੋ ਭਵਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤੇਨ ਥਾਵਰਪ੍ਪਯੋਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੬-੭. ਇਦਾਨਿ ''ਮਰਣਵਣ੍ਣਂ ਵਾ ਸਂਵਣ੍ਣੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਆਦਿਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਗਾਹੇਯ੍ਯ ਮਰਣੂਪਾਯਂ, ਵਦੇਯ੍ਯ ਮਰਣੇ ਗੁਣ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ''ਸਤ੍ਥਂ ਵਾ ਆਹਰ, ਵਿਸਂ ਵਾ ਖਾਦ, ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਵਾ ਉਬ੍ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਰਣਤ੍ਥਾਯ ਉਪਾਯਂ ਗਾਹੇਯ੍ਯ। ਮਰਣਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਬਹੁਵਿਧਾ ''ਕਾਯੇਨ ਸਂਵਣ੍ਣੇਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਕਾਯਵਾਚਾਯ ਦੂਤੇਨ ਲੇਖਾਯ ਵਾ ਸਂਵਣ੍ਣੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਯੇਨ ਸਂਵਣ੍ਣੇਤਿ** ਨਾਮ ਕਾਯੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ। ''ਯੋ ਪਪਾਤੇ ਪਪਤਨਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਸੋ ਧਨਂ ਵਾ ਲਭਤਿ, ਯਸਂ ਵਾ ਲਭਤਿ, ਸਗ੍ਗਂ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਂਵਣ੍ਣੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕੋਚਿ ''ਮਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵੇਦਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਮਰਤਿ ਚੇ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਦੂਤੇਨ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯਂ** ਪਨ ਦੂਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਆਰੋਚਾਪੇਤਿ ''ਏਵਂ ਆਰੋਚੇਹੀ''ਤਿ, ''ਯੋ ਏਵਂ ਮਰਤਿ, ਸੋ ਧਨਂ ਵਾ ਲਭਤੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵ। **ਲੇਖਾਯ ਸਂਵਣ੍ਣੇਤਿ** ਨਾਮ ਗਿਰਿਪਬ੍ਬਤਪੁਰਾਣਾਦਿਲੇਖਂ ਲਿਖਤਿ, ''ਯੋ ਏਵਂ ਮਰਤੀ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਯੋ ਮਰਣੂਪਾਯਂ ਵਾ ਗਾਹੇਯ੍ਯ, ਮਰਣੇ ਵਾ ਗੁਣਂ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਚੁਤੋ ਭਵਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਇਮਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ ਛਬ੍ਬਿਧੇ ਪਯੋਗੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਪਯੋਗਾ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਕਆਣਤ੍ਤਿਕਥਾਵਰਇਦ੍ਧਿਮਯਵਿਜ੍ਜਾਮਯਾਨਂ ਵਸੇਨ ਤਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ ਛਪ੍ਪਯੋਗਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤਤ੍ਥ **ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ**ਤਿ ਸਯਂ ਮਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਵਾ ਪਹਰਣਂ। **ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਕੋ**ਤਿ ਦੂਰੇ ਠਿਤਂ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮਸ੍ਸ

ਕਾਯਾਦੀਹਿ ਉਸੁਸਤ੍ਤਿਯਨੁਪਾਸਾਣਾਦੀਨਂ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ। **ਆਣਤ੍ਤਿਕੋ**ਤਿ ''ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਮਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਣਾਪਨਂ। **ਥਾਵਰੋ**ਤਿ ਓਪਾਤਕ੍ਖਣਨਂ, ਅਪਸ੍ਸੇਨਸਂਵਿਧਾਨਂ, ਅਸਿਆਦੀਨਂ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨਂ, ਤਲ਼ਾਕਾਦੀਸੁ ਵਿਸਸਮ੍ਪਯੋਜਨਂ, ਰੂਪੂਪਹਾਰੋਤਿ ਏਵਮਾਦਿ। ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਜਾਯ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਪਯੋਜਨਂ **ਇਦ੍ਧਿਪਯੋਗੋ**। ਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਪਰਿਜਪ੍ਪਨਂ **ਵਿਜ੍ਜਾਮਯੋ**ਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਇਮੇਸੁ ਛਸੁ ਪਯੋਗੇਸੁ ਆਣਤ੍ਤਿਯਂ ਸਙ੍ਕੇਤਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਕਾਲਵਤ੍ਥਾਵੁਧਿਰਿਯਾਪਥਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਲੋ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਾਯਨ੍ਹਾਦਿਕਾਲੋ ਚ ਯੋਬ੍ਬਨਥਾਵਰਿਯਾਦਿਕਾਲੋਪਿ ਚ। ਇਮੇਸੁ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਲਂ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਕਾਲੇ ਮਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਆਣਤ੍ਤੋ ਸਚੇ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਕਾਲੇ ਮਾਰੇਤਿ, ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਨਿਯਮਿਤਕਾਲਤੋ ਪੁਰੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ, ਆਣਾਪਕੋ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵਤ੍ਥੂ**ਤਿ ਮਾਰੇਤਬ੍ਬੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ। ਸਚੇ ਆਣਤ੍ਤੋ ਤਮੇਵ ਮਾਰੇਤਿ, ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਥ ਅਞ੍ਞਂ ਮਾਰੇਤਿ, ਆਣਾਪਕੋ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਆਵੁਧ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਿਆਦਿ। **ਇਰਿਯਾਪਥੋ**ਤਿ ਮਾਰੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਗਮਨਂ ਵਾ ਨਿਸਜ੍ਜਾ ਵਾਤਿ ਏਵਮਾਦਿਕੋ। **ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸੋ**ਤਿ ਵਿਜ੍ਝਨਂ ਵਾ ਛੇਦਨਂ ਵਾ ਭੇਦਨਂ ਵਾ ਸੂਲਾਰੋਪਨਂ ਵਾਤਿ ਏਵਮਾਦਿਕੋ। **ਓਕਾਸੋ**ਤਿ ਗਾਮੋ ਵਾ ਵਨਂ ਵਾ ਗੇਹਂ ਵਾਤਿ ਏਵਮਾਦਿਕੋ। ਇਮੇਸੁ ਯਥਾ ਯਥਾ ਵਧਕੋ ਆਣਤ੍ਤੋ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਕਤੇ ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਥਾ ਕਤੇ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਹੋਤਿ। ਆਣਤ੍ਤਿਯਂ ਪਨ ਅਯਂ ਵਿਸੇਸੋ ''ਅਧਿਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਆਣਾਪੇਤਿ 'ਏਵਂ ਵਿਜ੍ਝ, ਏਵਂ ਪਹਰ, ਏਵਂ ਘਾਤੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਞਾਤਬ੍ਬੋ।

ਤਤਿਯਂ।

੮-੯. ਇਦਾਨਿ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਝਾਨਾਦਿਭੇਦ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ''ਝਾਨਂ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਸਮਾਧਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾ ਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਂ ਵਿਨੀਵਰਣਤਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੇ ਅਭਿਰਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਤਨਿ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਨੋਸਨ੍ਤਂ ''ਮਯਿ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਵਾ ਤਂ ''ਅਹਂ ਏਤ੍ਥ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਉਪਨੇਤ੍ਵਾ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਚੁਤੋ ਭਵੇ। **ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਝਾਨਲਾਭੀ, ਵਿਮੋਕ੍ਖਲਾਭੀ, ਸਮਾਧਿਲਾਭੀ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭੀਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਕੋਟ੍ਠਾਸਤੋ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕੇਕਂ** ਵਾਤਿ ''ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਲਾਭੀ, ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਏਕੇਕਂ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਅਤੀਤਭਵੇ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵਦਤੋ ਅਤੀਤਭਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਥਿਤਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ **"ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਭਵਸ੍ਸਿਤ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਭਵਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞਾਪਦੇਸਰਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ''ਯੋ ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਲਾਭੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਞ੍ਞਾਪਦੇਸਂ ਵਿਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮਾਪਜ੍ਜਤਿ। **ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਂ, ਸਮਾਪਜ੍ਜਾਮਿ, ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ, ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਲਾਭੀਮ੍ਹਿ, ਵਸੀਮ੍ਹਿ, ਸਚ੍ਛਿਕਤਂ ਅਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਅਧਿਗਤੋ''ਤਿ ਮਾਨੋ ਅਧਿਮਾਨੋ, ਸੋ ਯਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੋ **ਅਨਧਿਮਾਨਿਕੋ**। ਕੇਨ ਏਵਂ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋਤਿ ਚੇ? ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਕਾਯੇਨ ਵਾਚਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ , ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਤਦੁਭਯੇਨ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਥੋ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਠਿਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕੋ ਗਹਟ੍ਠੋ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਪਕਤਿਸੋਤੇਨ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਮਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ''ਇਮਂ ਨਾਮ ਏਸ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਠਤ੍ਵਾ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਚੁਤੋ ਭਵੇ, ਨ ਦੇਵਬ੍ਰਹ੍ਮਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਞਾਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੧੦. ਇਦਾਨਿ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਾਧਾਰਣਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਵਤ੍ਤੁਂ **"ਪਾਰਾਜਿਕੇਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥਾਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪੋ – **ਚਤ੍ਤਾਰੋ**ਪਿ **ਏਤੇ** ਪਾਰਾਜਿਕਾ ''ਏਕਕਮ੍ਮਂ ਏਕੁਦ੍ਦੇਸੋ ਸਮਸਿਕ੍ਖਤਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਸਂਵਾਸਸ੍ਸ ਅਭਬ੍ਬਤਾਯ **ਅਸਂਵਾਸਾ, ਯਥਾਪੁਰੇ** ਪੁਬ੍ਬੇ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਚ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਚ ਅਸਂਵਾਸਿਕਾ, ਏਵਂ ਪਚ੍ਛਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਨ੍ਨਾਪਿ ਅਸਂਵਾਸਾਤਿ। ਕਿਞ੍ਚ ਭਿਯ੍ਯੋ – **ਅਭਬ੍ਬਾ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯ** ਪੁਨ ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਅਵਤ੍ਥੁਤਾਯ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਭਵਿਤੁਮ੍ਪਿ ਅਭਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਂ ਵਿਯਾਤਿ ਚੇ? **ਸੀਸਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋਵ ਜੀਵਿਤੁਂ,** ਯਥਾਪਿ ਸੀਸਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਪੁਨ ਜੀਵਿਤੁਂ ਅਭਬ੍ਬੋ, ਏਵਮਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੧੧. ਇਦਾਨਿ ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਪਾਰਾਜਿਕੇਸੁ ਯੇ ਪਰਿਯਾਯਾਣਤ੍ਤੀਹਿ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਪਰਿਯਾਯੋ ਚਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਪਰਿਯਾਯੋ**ਤਿ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਕਾਯਪਯੋਗੋ ਵਾ ਵਚੀਪਯੋਗੋ ਵਾ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਯੋ ਈਦਿਸੇ ਮੁਹੁਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਥਂ ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸਂ ਵਾ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਸੋਬ੍ਭਾਦੀਸੁ ਵਾ ਪਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਸੋ ਧਨਂ ਵਾ ਲਭਤਿ, ਯਸਂ ਵਾ ਲਭਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਰਣਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦੇਨ੍ਤੋ ''ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੋ ਕੋਚਿ ਮਰਤੂ''ਤਿ ਯੋ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਦਤਿ, ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਤਥਾ ਮਰਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਨਿਯਮਿਤੇਨ ਪਨ ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਮਰਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। **ਆਣਤ੍ਤਿ** ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯੇਵ। **ਤਤਿਯੇ** ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਪਾਰਾਜਿਕੇ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਦੁਤਿਯੇ ਪਨ** ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ ਆਣਤ੍ਤਿ ਏਵ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਪਰਿਯਾਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਨਂ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਨਾਪਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਯਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੇ ''ਮਰਣਵਣ੍ਣਂ ਵਾ ਸਂਵਣ੍ਣੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾ ਇਧ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ ''ਵਣ੍ਣਂ ਵਾ ਸਂਵਣ੍ਣੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। **ਸੇਸੇਸੂ**ਤਿ ਪਠਮਚਤੁਤ੍ਥੇਸੁ ਪਰਿਯਾਯਾਣਤ੍ਤਿਦ੍ਵਯਂ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੨. ਇਦਾਨਿ ਚਤੂਸੁਪਿ ਯਥਾਸਮ੍ਭਵਂ ਅਙ੍ਗਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਸੇਵੇਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। **ਬੁਧਾ**ਤਿ ਵਿਨਯਧਰਾ।

੧੩. **ਮਨੁਸ੍ਸਸ**ਨ੍ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਸਨ੍ਤਕਤਾ। ਏਤੇਨ ਪੇਤਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਪਰਿਗ੍ਗਹੇਸੁ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਤਥਾਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਸਨ੍ਤਕਵਸੇਨ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਸਞ੍ਞੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਗਰੁਤਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ ਵਾ ਤਦਗ੍ਘਨਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਵਾ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਵਹਾਰੋ ਚਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯਾ ਅਵਹਾਰੇਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਵਹਾਰੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਹੇਤੁਯੋ**ਤਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਏਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੧੪. **ਪਾਣੋ ਮਾਨੁਸ੍ਸਕੋ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਪਾਣੋ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਾਣੇ **ਪਾਣਸਞ੍ਞਿਤਾ। ਘਾਤਚੇਤਨਾ**ਤਿ ਵਧਕਚੇਤਨਾ। **ਪਯੋਗੋ**ਤਿ ਤਂਸਮੁਟ੍ਠਿਤੋ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਾਦੀਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਪਯੋਗਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਪਯੋਗੋ। **ਤੇਨ** ਪਯੋਗੇਨ ਮਰਣਂ। **ਪਞ੍ਚੇਤੇ ਵਧਹੇਤੁਯੋ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੫. **ਅਸਨ੍ਤਤਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਸਨ੍ਤਤਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਾਪਮਿਚ੍ਛਤਾਯਾਰੋਚਨਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਯੋ ਕੇਵਲਂ ਪਾਪਮਿਚ੍ਛਤਂ ਵਿਨਾ ਮਨ੍ਦਤ੍ਤਾ ਮੋਮੂਹਤ੍ਤਾ ਭਣਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਤਾ ਚ। ''ਯੋ ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਹਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਰਿ॰ ੧੬੦, ੩੩੬) **ਨਾਞ੍ਞਾਪਦੇਸੋ ਚ। ਤਦੇਵਾ**ਤਿ ਤਦਾ ਏਵ ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਜਾਨਨਂ। **ਅਸਨ੍ਤਦੀਪਨੇ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾਰੋਚਨਪਾਰਾਜਿਕੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੬. ਇਦਾਨਿ ''ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਸਾਧਾਰਣਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਿਕਾ ਵਜ੍ਜਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾ ਅਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਕਾਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾ ਨਾਮ। ਏਤਾਸੁ **ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਿਕਾ** ਨਾਮ ਯਾ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਤੇਨੇਵ ਰਾਗੇਨ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖਕਾਨਂ ਅਧੋ, ਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਾਨਂ ਕਪ੍ਪਰਾਨਞ੍ਚ ਉਪਰਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਰੀਰਾਵਯਵੇਨ ਆਮਸਨਾਦਿਂ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਯਾ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਸਙ੍ਖਾਤਂ ਵਜ੍ਜਂ ਜਾਨਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਸਾ **ਵਜ੍ਜਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ** ਨਾਮ। ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਪਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਯਂਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਸੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਗਹਣਵਸੇਨ ਅਨੁਵਤ੍ਤਤਿ, ਸਾ **ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾ** ਨਾਮ। ਯਾ ਪਨ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਤਿਨ੍ਤਾ ਤਥਾਵਿਧਸ੍ਸੇਵ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਹਣਂ ਵਾ ਸਙ੍ਘਾਟਿਕਣ੍ਣਗ੍ਗਹਣਂ ਵਾ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਟਿਸੇਵਨਤ੍ਥਾਯ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਵਾ, ਤਤ੍ਥ ਠਤ੍ਵਾ ਸਲ੍ਲਪਤਿ ਵਾ, ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਆਗਮਨਂ ਵਾ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਕੇਨਚਿ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋਕਾਸਂ ਪਵਿਸਤਿ, ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਕਾਯਂ ਉਪਸਂਹਰਤਿ, ਅਯਂ **ਅਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਕਾ** ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਭਬ੍ਬਕਾ ਏਕਾਦਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਣ੍ਡਕੋ ਥੇਯ੍ਯਸੰਵਾਸਕੋ ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਕੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੋ ਮਾਤੁਘਾਤਕੋ ਪਿਤੁਘਾਤਕੋ ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਦੂਸਕੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਲੋਹਿਤੁਪ੍ਪਾਦਕੋ ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕੋਤਿ ਇਮੇ ਏਕਾਦਸ ਅਭਬ੍ਬਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨਾਮ। **ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ**ਤਿ ਯਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਵਿਬ੍ਭਮਿਤੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੇਤਵਤ੍ਥੰ ਵਾ ਕਾਸਾਯਮੇਵ ਵਾ ਗਿਹਿਨਿਵਾਸਨਾਕਾਰੇਨ ਨਿਵਾਸੇਤਿ, ਤਦਾ ਪਾਰਾਜਿਕਮਾਪਨ੍ਨਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਪੁਨ ਉਪਸਮ੍ਪਦੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਸਾ ਚ ਪਾਰਾਜਿਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮੁਦੁਪਿਟ੍ਠਿਕੋ** ਨਾਮ ਕਤਪਰਿਕਮ੍ਮਾਯ ਮੁਦੁਕਾਯ ਪਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਸੋ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨ ਪਾਰਾਜਿਕੋ, ਅਥ ਖੋ ਯਦਾ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖਮਗ੍ਗਂਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਤਦਾ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ।

੧੭-੧੮. **ਲਮ੍ਬੀ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਸ੍ਸ ਦੀਘਤ੍ਤਾ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਸੋਪਿ ਯਦਾ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖੇ ਵਾ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਤਦਾ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ। **ਮੁਖੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਪਰਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖੇਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੋ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਤ੍ਥੇ**ਵਾਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । ਯੋ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਪਰਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਕਮ੍ਮਨਿਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇਨ ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੰ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਸੋ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਨੁਲੋਮਿਕਾ ਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਥਮਿਤਿ ਚੇ? ਮਗ੍ਗੇ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਵੇਸਨਸਦਿਸਤਾਯ, ਨ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਰਾਗਵਸੇਨ ਸਦਿਸਭਾਵੂਪਗਤਾਨੰ ਦ੍ਵਯੰਦ੍ਵਯਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਦਿਸਤਾਯ। **ਇਧਾਗਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਾਦਿਵਸੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚਾਤਿ ਏਵੰ ਸਮੋਧਾਨਤੋ ਚਤੁਵੀਸਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਤ੍ਥਾਹ – ਮਾਤੁਘਾਤਕਪਿਤੁਘਾਤਕਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕਾ ਤਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕੰ ਆਪਨ੍ਨਾ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਦੂਸਕੋ ਲਮ੍ਬੀਆਦਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੰ ਆਪਨ੍ਨਾਯੇਵਾਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਕੁਤੋ ਚਤੁਵੀਸਤੀਤਿ? ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਿ, ਮਾਤੁਘਾਤਕਾਦਯੋ ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਧ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਲਮ੍ਬੀਆਦਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ, ਯਸ੍ਮਾ ਏਕੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੰ ਅਪ੍ਪਟਿਸੇਵਿਨੋਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਸੁੰ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ। ਪਾਰਾਜਿਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਪਾਰਾਜਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯. ਇਦਾਨਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੰ ਪਕਾਸੇਤੁੰ **"ਗਰੁਕਾ ਨਵਾ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। **ਗਰੁਕਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਨ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਿ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ''ਤੇਰਸਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਨਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਪਠਮਾਪਤ੍ਤਿਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਸਙ੍ਘਾਯਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚਿਰੇਨ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਤ੍ਥ **ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਤਾ**ਤਿ ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ''ਅਲਜ੍ਜਿਤਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ। ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਨਯੇਨ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੋ ਮੁਚ੍ਚਨਸ੍ਸਾਦੋ ਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦੋ ਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਦੋ ਫਸ੍ਸਸ੍ਸਾਦੋ ਕਣ੍ਡੁਵਨਸ੍ਸਾਦੋ ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਦੋ ਨਿਸਜ੍ਜਨਸ੍ਸਾਦੋ ਵਾਚਸ੍ਸਾਦੋ ਗੇਹਸਿਤਪੇਮੰ ਵਨਭਙ੍ਗਿਯਨ੍ਤਿ ਏਕਾਦਸ ਅਸ੍ਸਾਦਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੁ ਏਕੰਯੇਵ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਤੇਸੰ ਅਸ੍ਸਾਦਾਨੰ ਵਸੇਨ ਏਵੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਮੋਚੇਤੁੰ ਅਸ੍ਸਾਦੋ **ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੋ**। ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਚੇਤਨਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਚੇ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। **ਮੁਚ੍ਚਨਸ੍ਸਾਦੇ** ਸਚੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਮੁਚ੍ਚਮਾਨੰ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤਿ, ਨ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਮੁਚ੍ਚਮਾਨੰ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੋ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਵ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਮੁਤ੍ਤੇ ਅਸ੍ਸਾਦੋ **ਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦੋ**। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਉਪਕ੍ਕਮਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਇਤ੍ਥਿੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਅਯੰ **ਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਦੋ। ਫਸ੍ਸਸ੍ਸਾਦੋ** ਦੁਵਿਧੋ ਅਜ੍ਝਤ੍ତਿਕੋ ਬਾਹਿਰੋ ਚਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕੇ ਤਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ''ਥਦ੍ਧੰ ਮੁਦੁਕਨ੍ਤਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਲੋਲਭਾਵੇਨ ਵਾ ਕੀਲ਼ਾਪਯਤੋ ਸਚੇ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਬਾਹਿਰਫਸ੍ਸਸ੍ਸਾਦੇ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਮਾਤੁਗਾਮੰ ਫੁਸਤੋ ਆਲਿਙ੍ਗਤੋ ਚ ਮੁਤ੍ਤੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਕਣ੍ਡੁਵਨਸ੍ਸਾਦੇ** ਦਦ੍ਦੁਕਚ੍ਛਾਦੀਨੰ ਵਸੇਨ ਖਜ੍ਜਮਾਨੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਕਣ੍ਡੁਵਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਕਣ੍ਡੁਵਤੋ

ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਦੇ** ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਅਨੋਕਾਸਂ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਤੋ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਨਿਸਜ੍ਜਨਸ੍ਸਾਦੇ** ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰਹੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਵਾਚਾਯ ਅਸ੍ਸਾਦੋ **ਵਾਚਸ੍ਸਾਦੋ**। ਤੇਨ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਮੇਥੁਨਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਓਭਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਗੇਹਸਿਤਪੇਮੇ** ਮਾਤਾਦੀਨਂ ਮਾਤਾਦਿਪੇਮੇਨ ਆਲਿਙ੍ਗਨਾਦਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਵਨਭਙ੍ਗੇ ਚ** ਸਨ੍ਥਵਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਪੇਸਿਤਂ ਪੁਪ੍ਫਾਦਿਵਨਭਙ੍ਗਸਞ੍ਞਿਤਂ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਾਯ ਨਾਮ ਇਦਂ ਮੇ ਪੇਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ ਆਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਏਤੇਸੁ ਪਨ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨੇਵ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਸੇਸਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸੁਕ੍ਕਸ੍ਸਾਤਿ ''ਨੀਲਂ ਪੀਤਕਂ ਲੋਹਿਤਕਂ ਓਦਾਤਂ ਤਕ੍ਕਵਣ੍ਣਂ ਦਕਵਣ੍ਣਂ ਤੇਲਵਣ੍ਣਂ ਖੀਰਵਣ੍ਣਂ ਦਧਿਵਣ੍ਣਂ ਸਪ੍ਪਿਵਣ੍ਣ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੩੭) ਏਵਂ ਆਗਤੇਸੁ ਦਸਸੁ ਵਣ੍ਣੇਸੁ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸੁਕ੍ਕਸ੍ਸਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ । **ਉਪਕ੍ਕਮ੍ਮਾ**ਤਿ ''ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇ ਮੋਚੇਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾਰੂਪੇ ਮੋਚੇਤਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾਰੂਪੇ ਮੋਚੇਤਿ, ਆਕਾਸੇ ਕਟਿਂ ਕਮ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਮੋਚੇਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੩੭) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਉਪਾਯੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਉਪਾਯੇਨ ''ਰਾਗੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਮੋਚੇਤਿ, ਵਚ੍ਚੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਮੋਚੇਤਿ, ਪਸ੍ਸਾਵੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਮੋਚੇਤਿ, ਵਾਤੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਮੋਚੇਤਿ, ਉਚ੍ਚਾਲਿਙ੍ਗਪਾਣਕਦਟ੍ਠੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਮੋਚੇਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਲੇਸੁ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਕਾਲੇ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯਂ ਪਤ੍ਤੇ ''ਆਰੋਗਜਤ੍ਥਾਯ ਮੋਚੇਤਿ, ਸੁਖਤ੍ਥਾਯ ਮੋਚੇਤਿ, ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ, ਦਾਨਤ੍ਥਾਯ, ਪੁਞ੍ਞਤ੍ਥਾਯ, ਯਞ੍ਞਤ੍ਥਾਯ, ਸਗ੍ਗਤ੍ਥਾਯ, ਬੀਜਤ੍ਥਾਯ, ਵੀਮਂਸਤ੍ਥਾਯ, ਦਵਤ੍ਥਾਯ ਮੋਚੇਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੨੩੭) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਦਸਸੁ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਹਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਮੋਚਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਯਂ ਏਕਾ ਖੁਦ੍ਦਕਮਕ੍ਖਿਕਾ ਪਿਵੇਯ੍ਯ, ਤਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਯਾ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮਣੋ**ਤਿ ਯੋ ਕੋਚਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਗਰੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ। **ਫੁਸੇ**ਤਿ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਠਮਂ।

੨੦. ਇਦਾਨਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਦੀਪੇਤੁਂ **"ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਤਦਹੁਜਾਤਾਯਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀਯੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਵੇਮਤਿਕੋ ਵਾ ਪਣ੍ਡਕਪੁਰਿਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਸਞ੍ਞੀ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਤਥਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾਮਸਨੇ ਚ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਕਾਯਾਮਸਨੇ ਚ ਯਕ੍ਖੀਪੇਤੀਪਣ੍ਡਕਾਨਂ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਾਮਸਨੇ ਚ। ਪੁਰਿਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥੀਨਂ ਪਨ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਾਮਸਨੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤਥਾ ਯਕ੍ਖੀਆਦੀਨਂ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਚ। ਮਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਪਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। **ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗ**ਵਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਮਾਤੁਪੇਮਾਦਿਂ ਮੋਕ੍ਖਾਧਿਪ੍ਪਾਯਞ੍ਚ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। **ਸਮ੍ਫੁਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਲੋਮੇਨਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਂ ਸਮ੍ਫੁਸਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਇਮਿਨਾ ਯੋ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਆਲਿਙ੍ਗਤੋਪਿ ਕਾਯੇਨ ਨ ਵਾਯਮਤਿ, ਕੇਵਲਂ ਫਸ੍ਸਂਯੇਵ ਅਨੁਭਵਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤਿ।

ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਦੁਤਿਯਂ।

੨੧. ਇਦਾਨਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਂ ਪਕਾਸੇਤੁਂ **"ਤਥਾ ਸੁਣਨ੍ਤਿ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਤਥਾ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ। ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਂ ਸੁਣਨ੍ਤਿਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸੁਣਨ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਟਿਬਲਾਯਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਅਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਥੇ ਠਿਤਾਯ ਦੂਤੇਨ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਵਿਞ੍ਞੁਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਯਾ ਮਹਲ੍ਲਿਕਾਪਿ ਬਾਲਾਪਿ ਏਲ਼ਮੂਗਾਪਿ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਕਥਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸਾ ਇਧ ਨਾਧਿਪ੍ਪੇਤਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਾਨਂ ਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਮੇਥੁਨਂ ਵਾ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਯ ਰਾਗੋ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਰਾਗੋ, ਤੇਨ **ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਰਾਗੇਨ**। ਤਂ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੋ **ਓਭਾਸੇਤ੍ਵਾ** ਦੁਰੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ਵਤ੍ਵਾ ਗਰੁਕਂ ਫੁਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਥੰ ਦ੍ਵੇ ਮਗ੍ਗੇ ਆਰਬ੍ਭ ਪਸੰਸਤਿ ਗਰਹਤਿ? ਤਤ੍ਥ ਪਸੰਸਾਯਪਿ ਤਾਵ ‘‘ਇਤ੍ਥਿਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸੁਭਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਸੀ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਨ ਤਾਵਸੀਸੰ ਏਤਿ। ‘‘ਤਵ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੋ ਚ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੋ ਚ ਸੁਭੋ ਸੁਸਣ੍ਠਾਨੋ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ, ਈਦਿਸੇਨ ਨਾਮ ਇਤ੍ਥਿਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸੁਭਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਸੀ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਸੀਸੰ ਏਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਗਰਹਣੇ ਪਨ ‘‘ਸਿਖਰਣੀਸਿ, ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਾਸਿ, ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਸੀ’’ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਸੁਦ੍ਧਾਨਿਯੇਵ ਸੀਸੰ ਏਨ੍ਤਿ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਾਨੰ ਨਿਯਤਵਚਨਤ੍ਤਾ ਅਚ੍ਚੋਲਾਰਿਕਤ੍ਤਾ ਚ। ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਪਨ ‘‘ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਸਿ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤਾਸੀ’’ਤਿਆਦੀਨਿ ਮਗ੍ਗਾਨੰ ਅਨਿਯਤਵਚਨਤ੍ਤਾ ਮੇਥੁਨੇਨ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਏਵ ਸੀਸੰ ਏਨ੍ਤਿ। ਮੇਥੁਨਪ੍ਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਦੇਹਿ ਮੇ, ਅਰਹਸਿ ਮੇ ਦਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਨ ਸੀਸੰ ਨ ਏਤਿ, ‘‘ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੰ ਦੇਹੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੇ ਘਟਿਤੇਯੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਧਕ੍ਖਕੰ ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲੰ ਆਦਿਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਾਦਿਭਣਨੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ, ਤਥਾ ਯਕ੍ਖੀਪੇਤੀਪਣ੍ਡਕੇਸੁ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੇ ਮੇਥੁਨੇਪਿ। ਇਮੇਸੰ ਪਨ ਯਕ੍ਖੀਆਦੀਨੰ ਅਧਕ੍ਖਕਾਦਿਕੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇ ਪਦੇਸੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਤਥਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾਦੀਨੰ ਉਬ੍ਭਕ੍ਖਕੇ ਅਧੋਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲੇ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇ ਚਾਤਿ।

ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਤਤਿਯੰ।

੨੨. ਇਦਾਨਿ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **“ਵਤ੍ਵਾ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਵਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੋਭਾਸਨੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੰ ਇਤ੍ਥਿੰ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀਯੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਤਕਾਮੁਪਟ੍ਠਾਨਵਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਕਾਮੇਨ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ ਕਾਮੁਪਟ੍ਠਾਨੰ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਾਮੁਪਟ੍ਠਾਨੰ ਅਤ੍ਤਕਾਮੁਪਟ੍ਠਾਨੰ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਕਾਮਿਤੰ ਇਚ੍ਛਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਕਾਮੰ, ਸਯੰ ਮੇਥੁਨਰਾਗਵਸੇਨ ਪਤ੍ਥਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਤ੍ਤਕਾਮਞ੍ਚ ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਤਕਾਮੁਪਟ੍ਠਾਨੰ, ਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੋ ਅਤ੍ਤਕਾਮੁਪਟ੍ਠਾਨਵਣ੍ਣੋ, ਤੰ ਅਤ੍ਤਕਾਮੁਪਟ੍ਠਾਨਵਣ੍ਣੰ। ‘‘ਏਤਦਗ੍ਗੰ, ਭਗਿਨਿ, ਪਾਰਿਚਰਿਯਾਨੰ ਯਾ ਮਾਦਿਸੰ ਸੀਲਵਨ੍ਤੰ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿੰ ਏਤੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਪਰਿਚਰੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਏਵੰ ਵਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਮੇਥੁਨਰਾਗਿਨੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਾਦੀਹਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਭਣਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤੰ ਹੋਤਿ। **ਵਾਚਾ ਮੇਥੁਨਯੁਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮੇਥੁਨਯੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਵਾਚਾਯ ਮੇਥੁਨਯਾਚਨੇ ਗਰੁਕੰ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਥਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਚਤੁਤ੍ਥੰ।

੨੩. ਇਦਾਨਿ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **“ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ”**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਤਤ੍ਥ **ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਪੁਰਿਸੇਨ ਵਾ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਮਾਤਾਦੀਹਿ ਵਾ ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੰ ਇਤ੍ਥਿੰ ਵਾ ਪੁਰਿਸੰ ਵਾ ਏਵੰ ਭਣਾਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਤੇਸੰ ਵਚਨੰ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਭਣਾਮੀ’’ਤਿ ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਵਚੀਭੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਸੀਸਕਮ੍ਪਨਾਦੀਹਿ ਵਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਨ੍ਦੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਇਤ੍ਥੀ ਦਸਵਿਧਾ ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾ ਪਿਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾ ਮਾਤਾਪਿਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾ ਭਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾ ਭਗਿਨਿਰਕ੍ਖਿਤਾ ਞਾਤਿਰਕ੍ਖਿਤਾ ਗੋਤ੍ਤਰਕ੍ਖਿਤਾ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਾ ਸਾਰਕ੍ਖਾ ਸਪਰਿਦਣ੍ਡਾਤਿ। ਦਸ ਭਰਿਯਾਯੋ ਧਨਕ੍ਕੀਤਾ ਛਨ੍ਦਵਾਸਿਨੀ ਭੋਗਵਾਸਿਨੀ ਪਟਵਾਸਿਨੀ ਓਦਪਤ੍ਤਕਿਨੀ ਓਭਟਚੁਮ੍ਬਟਕਾ ਦਾਸੀ ਚ ਭਰਿਯਾ ਚ ਕਮ੍ਮਕਾਰੀ ਚ ਭਰਿਯਾ ਚ ਧਜਾਹਟਾ ਮੁਹੁਤ੍ਤਿਕਾ ਚਾਤਿ।

ਤਾਸੁ ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪਹਿਣਤਿ ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੰ ਬ੍ਰੂਹਿ ‘ਹੋਮਿ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਧਨਕ੍ਕੀਤਾ…ਪੇ॰… ਮੁਹੁਤ੍ਤਿਕਾ ਚਾ’’ਤਿ, ਅਯੰ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਨ੍ਦੇਸੋ ਨਾਮ। ਸਚੇ ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾਯ ਮਾਤਾਪਿਤਾਭਾਤਾਭਗਿਨਿਆਦਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪਹਿਣਨ੍ਤਿ ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੰ ਬ੍ਰੂਹਿ ‘ਹੋਤੁ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਧਨਕ੍ਕੀਤਾ…ਪੇ॰… ਮੁਹੁਤ੍ਤਿਕਾ ਚਾ’’ਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਨ੍ਦੇਸੋਯੇਵ ਨਾਮ। ਏਵੰ ਪਿਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾਦੀਸੁਪਿ ਨਯੋ ਨੇਤਬ੍ਬੋ। ਪੁਰਿਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪਹਿਣਤਿ ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੰ ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤੰ ਬ੍ਰੂਹਿ…ਪੇ॰… ਸਪਰਿਦਣ੍ਡੰ ਬ੍ਰੂਹਿ ‘ਹੋਤੁ ਕਿਰ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਧਨਕ੍ਕੀਤਾ…ਪੇ॰… ਮੁਹੁਤ੍ਤਿਕਾ ਚਾ’’ਤਿ, ਅਯੰ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਨ੍ਦੇਸੋ ਨਾਮ। ਸਚੇ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਾਭਾਤਾਭਗਿਨਿਆਦਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪਹਿਣਨ੍ਤਿ ‘‘ਗਚ੍ਛ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੰ ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤੰ ਬ੍ਰੂਹਿ…ਪੇ॰… ਸਪਰਿਦਣ੍ਡੰ ਬ੍ਰੂਹਿ ‘ਹੋਤੁ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਧਨਕ੍ਕੀਤਾ…ਪੇ॰… ਮੁਹੁਤ੍ਤਿਕਾ ਚਾ’’ਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਨ੍ਦੇਸੋਯੇਵ ਨਾਮ, ਆਣਾਪਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਸਾਸਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਾ ਤੇਸੰ ਅਵਸ੍ਸਾਰੋਚਨਕਾਨੰ ਮਾਤਾਪਿਤਾਭਾਤਾਭਗਿਨਿਆਦੀਨੰ ਵਾ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਹਰ**ਨ੍ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਪਹਿਤੋ, ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਾ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਵਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤੁ ਵਾ, ਮਾ ਵਾ, ਲਜ੍ਜਾਯ ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤੁ, ਪੁਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਾ ਹਰਨ੍ਤੋ ਗਰੁਕੰ ਫੁਸੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ''ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਤਿ ਵੀਮੰਸਤਿ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਅਙ੍ਗਤ੍ਤਯੰ ਸਮ੍ਪਾਦਿਤੰ ਹੋਤਿ। ਇਮਾਯ ਤਿਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਇਤੋ ਯੇਹਿ ਕੇਹਿਚਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ, ਏਕੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਯਕ੍ਖੀਪੇਤੀਪਣ੍ਡਕੇਸੁ ਅਙ੍ਗਤ੍ਤਯੇਨਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ, ਏਕੇਨ ਵਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਾ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ।

ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਚਮੰ।

੨੪. ਇਦਾਨਿ ਕੁਟਿਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਆਵਿ ਕਾਤੁੰ **"ਸੰਯਾਚਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ''ਵਾਸਿੰ ਦੇਥ, ਫਰਸੁੰ ਦੇਥਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਯੰ ਪਵਤ੍ਤਿਤਯਾਚਨਾਯ ਗਹਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰੰ **ਸੰਯਾਚਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰੰ** ਪਦਭਾਜਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਙ੍ਘੰ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵਾ ਸਙ੍ਘੇਨੇਵ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਰਮ੍ਭਾਨਾਰਮ੍ਭਸਪਰਿਕ੍ਕਮਨਾਪਰਿਕ੍ਕਮਨਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ **ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕੰ** ''ਕੁਟਿ ਨਾਮ ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਵਲਿਤ੍ਤਾ ਵਾ ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਵਲਿਤ੍ਤਾ ਵਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੪੯) ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੰ **ਕੁਟਿੰ**। ''ਤਤ੍ਰਿਦੰ ਪਮਾਣੰ, ਦੀਘਸੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ, ਤਿਰਿਯੰ ਸਤ੍ਤਨ੍ਤਰਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੪੮) ਏਵੰ ਵੁ**ਤ੍ਤਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ,** ''ਮਯ੍ਹੰ ਵਾਸਾਗਾਰੰ ਏਸਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਾ ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਏਤਿਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਾ, ਤੰ **ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸੰ** ਕਤ੍ਵਾ **ਗਰੁੰ** ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੰ ਫੁਸੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਅਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕੰ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੰ ਕੁਨ੍ਥਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾਦੀਨੰ ਆਸਯੇ ਕਤਤ੍ਤਾ ਸਾਰਮ੍ਭੰ ਦ੍ਵੀਹਿ ਬਲੀਬਦ੍ਦੇਹਿ ਯੁਤ੍ਤੇਨ ਸਕਟੇਨ ਗਨ੍ਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਾਯ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨੰ ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਦਿਭੇਦੰ ਕੁਟਿੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਾ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਨਿਟ੍ਠਾਨੰ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਠਮਪਿਣ੍ਡਦਾਨੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ, ਦੁਤਿਯਪਿਣ੍ਡਦਾਨੇਨ ਲੇਪੇ ਘਟਿਤੇ ਦ੍ਵੇ ਚ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ ਦ੍ਵੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ, ਸਚੇ ਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾਯੇਵ ਵਾ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯੇਵ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਏਕੰ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੰ ਦ੍ਵੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ।

ਕੁਟਿਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਛਟ੍ਠੰ।

੨੫. ਇਦਾਨਿ ਵਿਹਾਰਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਮਹਲ੍ਲਕ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਤਤ੍ਥ **ਮਹਲ੍ਲਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਭਾਵੇਨ ਸੰਯਾਚਿਤਕੁਟਿਤੋ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵੋ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿ, ਯਸ੍ਮਾ ਵਾ ਵਤ੍ਥੁੰ ਦੇਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨਾਪਿ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਮਾਣਮਹਨ੍ਤਤਾਯਪਿ ਮਹਲ੍ਲਕੋ, ਤੰ ਮਹਲ੍ਲਕੰ ਵਿਹਾਰੰ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਭਾਵੇਨ ਏਕੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਸੇਸੰ ਅਨਨ੍ਤਰਸਦਿਸਮੇਵ। ਇਧ ਚ ਤਤ੍ਥ ਚ ਵਾਸਾਗਾਰੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰੰ ਵਾ ਜਨ੍ਤਾਘਰੰ ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲੰ ਵਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਵਿਹਾਰਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਸਤ੍ਤਮੰ।

੨੬. ਇਦਾਨਿ ਅਮੂਲਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਕਾਸੇਤੁੰ **"ਅਮੂਲਕੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਤਤ੍ਥ **ਅਮੂਲਕੇਨਾ**ਤਿ ਯੰ ਚੋਦਕੇਨ ਚੁਦਿਤਕਮ੍ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਅਦਿਟ੍ਠੰ ਅਸੁਤੰ ਅਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ, ਇਦੰ ਏਤੇਸੰ ਦਸ੍ਸਨਸਵਨਪਰਿਸਙ੍ਕਾਸਙ੍ਖਾਤਾਨੰ ਮੂਲਾਨੰ ਅਭਾਵਤੋ ਅਮੂਲਕੰ, ਤੇਨ ਅਮੂਲਕੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਅਦਿਟ੍ਠੰ** ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਸਾਦਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਾ ਅਦਿਟ੍ਠੰ। **ਅਸੁਤੰ** ਨਾਮ ਤਥੇਵ ਕੇਨਚਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੰ ਨ ਸੁਤੰ। **ਅਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ** ਨਾਮ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ, ਤੰ ਪਨ ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਮੁਤਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧੰ। ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁਞ੍ਚ ਮਾਤੁਗਾਮਞ੍ਚ ਤਥਾਰੂਪੇ ਠਾਨੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਦ੍ਧਾ ਇਮੇਹਿ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਤਿ, ਇਦੰ **ਦਿਟ੍ਠਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ** ਨਾਮ। ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋਕਾਸੇ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਚ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਚ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵੰ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਰਿਸਙ੍ਕਤਿ, ਇਦੰ **ਸੁਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ** ਨਾਮ। ਧੁਤ੍ਤੇਹਿ ਇਤ੍ਥੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਵਿਹਾਰੇਸੁ

ਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧਸੁਰਾਦੀਹਿ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਗਤਟ੍ਠਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਇਦਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੀਮਂਸਨ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥ ਕੇਨਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਗਨ੍ਧਾਦੀਹਿ ਪੂਜਾ ਕਤਾ ਹੋਤਿ, ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਅਰਿਟ੍ਠਂ ਵਾ ਪੀਤਂ, ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧਂ ਘਾਯਿਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਤਿ, ਇਦਂ **ਮੁਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ** ਨਾਮ। ਏਵਂ ਤਿਵਿਧਾਯ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਅਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਚੋਦੇਨ੍ਤੋਤਿ ''ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਆਪਨ੍ਨੋਸਿ, ਅਸ੍ਸਮਣੋਸਿ, ਅਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯੋਸੀ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਵਚਨੇਹਿ ਸਯਂ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। **ਚੋਦਾਪੇਨ੍ਤੋ** ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਤਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚੋਦਾਪੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਗਰੁਂ ਫੁਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਸੋਪਿ ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ''ਮਯਾਪਿ ਦਿਟ੍ਠਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਚੋਦੇਤਿ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਾਚਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿ। **ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਅਨ੍ਤਿਮੇਨ ਚਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਰੂਪੇਸੁ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚਾਵੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾ ਚਾਵੇਤੁਂ, ਯੋ ਸੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਅਸੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਕਤੂਪਸਮ੍ਪਦਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਸੁਦ੍ਧਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਸਮਾਨੋ ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਚੋਦੇਤਿ ਵਾ ਚੋਦਾਪੇਤਿ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸੁਣਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਦੂਤੇਨ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਚੋਦੇਤਿ। ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਰੁਹਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਪਨ ਸਤ੍ਤਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਅਮੂਲਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੨੭. ਇਦਾਨਿ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਿਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਖਤ੍ਤਿਯਾਦਿਜਾਤਿਕਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਸਙ੍ਖਾਤਂ ਕਿਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤੇਨ ਲੇਸੇਨਾ**ਤਿ ''ਦਸ ਲੇਸਾ ਜਾਤਿਲੇਸੋ ਨਾਮਲੇਸੋ ਗੋਤ੍ਤਲੇਸੋ ਲਿਙ੍ਗਲੇਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਲੇਸੋ ਪਤ੍ਤਲੇਸੋ ਚੀਵਰਲੇਸੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਲੇਸੋ ਆਚਰਿਯਲੇਸੋ ਸੇਨਾਸਨਲੇਸੋ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੯੪) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਦਸਸੁ ਲੇਸੇਸੁ ਯੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੇਨ ਲੇਸੇਨ ਤਦਞ੍ਞਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾ ਚਾਵੇਤੁਂ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ ਗਰੁਕਂ ਫੁਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁਂ ਲਿਸ੍ਸਤਿ ਸਿਲਿਸ੍ਸਤਿ ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਈਸਕਂ ਅਲ੍ਲੀਯਤੀਤਿ ਲੇਸੋ, ਜਾਤਿਯੇਵ ਲੇਸੋ **ਜਾਤਿਲੇਸੋ**। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ। ਲੇਸੇਨ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ ਕਥਂ ਚੋਦੇਤਿ? ਅਞ੍ਞੋ ਖਤ੍ਤਿਯਜਾਤਿਕੋ ਇਮਿਨਾ ਚੋਦਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਅਞ੍ਞਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਰਿਂ ਖਤ੍ਤਿਯਜਾਤਿਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਖਤ੍ਤਿਯਜਾਤਿਲੇਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਚੋਦੇਤਿ ''ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮਯਾ ਦਿਟ੍ਠੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ, ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਆਪਨ੍ਨੋਸੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਸੋ ਤ੍ਵਂ ਖਤ੍ਤਿਯੋ, ਨਾਞ੍ਞੋ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਸੀ''ਤਿ ਵਾ ਚੋਦੇਤਿ। ਏਵਂ ਨਾਮਲੇਸਾਦਯੋਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਨਵਮਂ।

੨੮. ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ''ਗਰੁਕਾ ਨਵਾ''ਤਿ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤੇਸੁ ਆਪਨ੍ਨੇਸੁ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਛਾਦੇਤਿ ਜਾਨਮਾਪਨ੍ਨ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਸਾਯਂ ਪਿਣ੍ਡਤ੍ਥੋ – ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਅਯਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਾ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵਾ ''ਇਦਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਵਾ **ਜਾਨਮਾਪਨ੍ਨਂ** ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਯਾਵ **ਛਾਦੇਤਿ, ਤਾਵ ਤੇਨ** ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਕਾਮਾ **ਪਰਿਵਾਸੋ** ਵਸਿਤਬ੍ਬੋਤਿ। **ਚਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਮਾਨਤ੍ਤਂ ਸਮਾਦਾਯ ਵਸੇਯ੍ਯ। ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਦਿਵਸਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਛ ਰਤ੍ਤਿਯੋ। ਮਾਨਤ੍ਤਵਾਸੋ ਪਨ ਸਙ੍ਘੇਯੇਵ, ਨ ਗਣੇ, ਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਸਙ੍ਘੇ"**ਤਿ। **ਪਰਿਵੁਤ੍ਥੋ**ਤਿ ''ਤਯੋ ਖੋ ਉਪਾਲਿ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦਾ ਸਹਵਾਸੋ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋ ਅਨਾਰੋਚਨਾ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੮੩) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵੁਤ੍ਥੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਸਹਵਾਸੋ**ਤਿ ਪਕਤਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਉਦਕਪਾਤਟ੍ਠਾਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਵਾਸੋ। **ਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋ** ਨਾਮ ਅਞ੍ਞਂ ਪਕਤਤ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵਿਨਾ ਵਾਸੋ। **ਅਨਾਰੋਚਨਾ**ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਦੀਨਂ ਅਨਾਰੋਚਨਾ। ਏਤੇਸੁ ਤੀਸੁ ਏਕੇਨਾਪਿ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋ ਹੋਤਿ ਏਵ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਉਪਚਾਰਸੀਮਗਤਾਨਂ ਆਰੋਚੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਬਹਿ ਠਿਤਾਨਂ, ਬਹਿ ਠਿਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਚੇ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਾਤਿ, ਪਸ੍ਸਤਿ, ਦੂਰਂ ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਤਬ੍ਬਮੇਵ,

ਅਨਾਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋ ਚੇਵ ਵਤ੍ਤਭੇਦੋ ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ ਹੋਤਿ। ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪਚਾਰਸੀਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਚੇ, ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਵਤ੍ਤਭੇਦੋ।

ਚਿਣ੍ਣਮਾਨਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਖੋ, ਉਪਾਲਿ, ਮਾਨਤ੍ਤਚਾਰਿਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦਾ ਸਹਵਾਸੋ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋ ਅਨਾਰੋਚਨਾ ਊਨੇ ਗਣੇ ਚਰਣ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੯੨) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਚਿਣ੍ਣਮਾਨਤ੍ਤਂ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਮਾਨਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸਹਵਾਸਾਦਯੋ ਪਰਿਵਾਸੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾ ਏਵ। ''ਊਨੇ ਗਣੇ ਚਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਗਣੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਾ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਚੇਪਿ ਤੀਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਸਤਿ, ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋ ਹੋਤਿਯੇਵ, ''ਸਚੇ ਪਨ ਤੇਨ ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਰੋਚਿਤੇ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਊਨੇ ਗਣੇ ਚਰਣਦੋਸੋ ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੯੭) **ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ ਕਿਰ। **ਅਬ੍ਭੇਯ੍ਯਜਾ**ਤਿ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵੀਸਤਿਗਣੋ ਸਙ੍ਘੋ ਅਬ੍ਭੇਯ੍ਯ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਅਬ੍ਭਾਨਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਓਸਾਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਚੇ ਏਕੇਨਪਿ ਊਨੋ ਵੀਸਤਿਗਣੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਬ੍ਭੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਅਬ੍ਭਿਤੋ, ਤੇ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਾਰਯ੍ਹਾ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੯. ਇਦਾਨਿ ਯਥਾ ਛਾਦਿਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਛਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਪਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **''ਆਪਤ੍ਤੀ''**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਦਯੋਜਨਾ – ਆਪਤ੍ਤਿਤਾ ਚ ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤਾ ਚ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਤਾ ਚ ਪਹੁਤ੍ਤਤਾ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਅਨਨ੍ਤਰਾਯਪਹੁਤ੍ਤਤਾਯੋ, ਏਤਾਸੁ ਚਤੂਸੁ ਤਥਾਸਞ੍ਞਿਤਾ ਚ ਛਾਦੇਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਛਾਦਨਾ ਚਾਤਿ ਏਵਂ ਦਸਹਙ੍ਗੇਹਿ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਮ੍ਹਿ ਛਨ੍ਨਾ ਹੋਤੀਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਆਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞਿਤਾ ਚ ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਤਾ ਚ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਸਞ੍ਞਿਤਾ ਚ ਪਹੁਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਤਾ ਚਾਤਿ ਏਵਂ ਸਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਾਨਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਨਿ, **ਛਾਦੇਤੁਕਾਮੋ**ਤਿ ਇਦਮੇਕਂ, **ਛਾਦਨਾ**ਤਿ ਇਦਮੇਕਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਦਸ।

ਏਤੇਸੁ ਪਨ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – ''ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞੀ ਚਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਂ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਸਾ ਤੇਰਸਨ੍ਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਹੋਤਿ, ਸੋਪਿ ਚ ਤਤ੍ਥ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞੀਯੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਛਾਦੇਤਿ, ਛਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞੀ ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞੀ ਵਾ ਵੇਮਤਿਕੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਅਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵ ਹੋਤਿ। ਤਿਵਿਧਂ ਪਨ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਂ, ਤੇਨ ਅਕਤੋ ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ। ਸੋ ਚੇ ਪਕਤਤ੍ਤਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਛਾਦੇਤਿ, ਛਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਅਪਕਤਤ੍ਤਸਞ੍ਞੀ ਛਾਦੇਤਿ, ਅਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ। ਅਪਕਤਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਪਕਤਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨਾਪਿ ਅਪਕਤਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨਾਪਿ ਛਾਦਿਤਂ ਅਚ੍ਛਾਦਿਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ। **ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਿਕੋ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਦਸਸੁ ਰਾਜਚੋਰਅਗ੍ਗਿਉਦਕਮਨੁਸ੍ਸਾਮਨੁਸ੍ਸਵਾਲ਼ਸਰੀਸਪਜੀਵਿਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਰਾਯੇਸੁਪਿ ਏਕੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਚੇ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਿਕਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਛਾਦੇਤਿ, ਛਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਸੋ ਅਨ੍ਧਕਾਰਭੀਰੁਕੋ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇ ਏਵ ਵਾਲ਼ਾਦਿਅਨ੍ਤਰਾਯਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਛਾਦੇਤਿ, ਅਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵ ਹੋਤਿ। **ਪਹੂ**ਤਿ ਯੋ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਸਭਾਗਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਮੀਪਂ ਗਨ੍ਤੁਞ੍ਚੇਵ ਆਰੋਚਿਤੁਞ੍ਚ , ਸੋ ਚੇ ਪਹੁਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਛਾਦੇਤਿ, ਛਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਅਪਹੁ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਹੁਸਞ੍ਞੀ, ਪਹੁ ਵਾ ਅਪਹੁਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਛਾਦੇਤਿ, ਅਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵ ਹੋਤੀਤਿ।

ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਮ੍ਹੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਵਾ, ਯਾਵ ਅਰੁਣਂ ਨ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਾਵ ਆਰੋਚੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਰੁਣਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਤਕ੍ਖਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਛਾਦੇਤੁਕਾਮਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵ ਹੋਤਿ। ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਪਨ ਸਭਾਗਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਨ ਆਵਿਕਤਾ ਹੋਤਿ, ਆਰੋਚਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਨ ਅਞ੍ਞਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁਸਭਾਗਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ''ਅਹਂ ਤਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਆਚਿਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਆਰੋਚੇਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਏਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨਭਾਵਂ ਜਾਨਾਹੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਏਕਂ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਵਿ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਅਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ''ਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਛਨ੍ਨਾਵ ਹੋਤੀਤਿ। ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਚੀਵਰਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦. ਏਵਂ ਗਰੁਕੇ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਚੀਵਰੇਸੁ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਚੀਵਰ**"ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧਟਂ। ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਿਤੋ ਛ ਚੀਵਰਾਨਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੩੯; ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੬੨-੪੬੩; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ), ਤਾਨਿ ਕਾਨੀਤਿ ਚੇ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਖੋਮਾ**"ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਖੋਮਂ** ਨਾਮ ਖੋਮਵਾਕਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਕਤਂ ਵਤ੍ਥਂ। **ਸਾਣਂ** ਨਾਮ ਸਾਣਵਾਕੇਹਿ ਕਤਂ ਵਤ੍ਥਂ। **ਭਙ੍ਗਂ** ਨਾਮ ਖੋਮਸੁਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਵਤ੍ਥਂ। ਪਾਟੇਕ੍ਕਂ ਵਾਕਮਯਮੇਵ ਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਕਮ੍ਬਲਂ** ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਮਂ ਵਾਲਲੋਮਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਲੋਮੇਹਿ ਵਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਵਤ੍ਥਂ। **ਛਲ਼ੇਤਾਨੀ**ਤਿ ਛ ਏਤਾਨਿ। ਸਹ ਅਨੁਲੋਮੇਹੀਤਿ **ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਿ**। ਜਾਤਿਤੋ ਪਨ ਕਪ੍ਪਿਯਾਨਿ ਛ ਚੀਵਰਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੩੧. ਇਦਾਨਿ ਤੇਸਂ ਅਨੁਲੋਮਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਦੁਕੂਲ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੦੫) **ਦੁਕੂਲਂ** ਸਾਣਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਂ ਵਾਕਮਯਤ੍ਤਾ। **ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣਦੇਸੇ ਪਾਣਕੇਹਿ ਸਞ੍ਜਾਤਵਤ੍ਥਂ। ਸੋਮਾਰਦੇਸੇ, ਚੀਨਦੇਸੇ ਜਾਤਂ **ਸੋਮਾਰਚੀਨਜਂ** ਪਟਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿਪਿ ਕੋਸੇਯਜਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਾਨਿ ਪਾਣਕੇਹਿ ਕਤਸੁਤ੍ਤਮਯਤ੍ਤਾ। **ਇਦ੍ਧਿਜ**ਨ੍ਤਿ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪੁਞ੍ਞਿਦ੍ਧਿਯਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਚੀਵਰਂ। ਤਂ ਪਨ ਖੋਮਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਹੋਤਿ। ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖੇਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਜਾਲਿਨਿਯਾ ਦੇਵਕਞ੍ਞਾਯ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਵਤ੍ਥਾਦਿਕਂ **ਦੇਵਦਿਨ੍ਨਂ**। ਤਮ੍ਪਿ ਖੋਮਾਦੀਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਵਤ੍ਥਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਨੁਲੋਮਂ ਹੋਤਿਯੇਵ ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਸ੍ਸ ਵਾ, ਇਦ੍ਧਿਜਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਖੋਮਾਦਿਕਸ੍ਸ। **ਅਨੁਲੋਮਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਰੂਪਂ।

੩੨-੩੩. ਏਵਂ ਜਾਤਿਤੋ ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਿ ਛ ਚੀਵਰਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤੇਸੁ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾਦਿਕਂ ਵਿਧਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਤਿਚੀਵਰ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਕਥਿਨਸਿਕਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ; ਮਹਾਵ॰ ੩੫੮) ਧਿਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਿਚੀਵਰਂ ਨਾਮ ਪਾਟੇਕ੍ਕਂ ਨਤ੍ਥਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦਿਪ੍ਪਹੋਨਕਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਣਾਦਿਵਸੇਨਾਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ "**ਤਿਚੀਵਰਂ ਅਧਿਟ੍ਠੇਯਜ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਯਜਾ**"ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਇਮਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਨਾਮੇ ਗਹਿਤੇ ''ਅਧਿਟ੍ਠਾਨ''ਮਿਚ੍ਚੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ''ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ''ਤਿ ਪਨ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। ਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਞ੍ਚ ਨਿਸੀਦਨਞ੍ਚ **ਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਨਿਸੀਦਨਂ। ਕਣ੍ਡੁਚ੍ਛਾਦਿ**ਨ੍ਤਿ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਂ ਅਧਿਟ੍ਠੇਯਜ, ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਯਜਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਨਵਸੁ ਚੀਵਰੇਸੁ। **ਤਿਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਚੀਵਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨਨਯੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਤਿਚੀਵਰਂ। **ਵਿਨਾ** ਅਲਦ੍ਧਸਮ੍ਮੁਤਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸਮ੍ਮੁਤਿਅਲਦ੍ਧਟ੍ਠਾਨੇ ਏਕਾਹਮ੍ਪਿ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਨ ਵਸੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਚਾਤੁਮਾਸਂ ਨਿਸੀਦਨੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵਸਿਤਬ੍ਬਂ, ਯੋ ਵਿਪ੍ਪਵਸੇਯਜ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ **ਖੁਦ੍ਦਕਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੬੩) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚਾਤੁਮਾਸਂ ਨਿਸੀਦਨਂ ਵਿਨਾ ਨ ਵਸੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੪. ਇਦਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਇਮਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਮਿਚ੍ਚਧਿਟ੍ਠਯੇ**ਤਿ ਇਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਯੇ, ''ਇਮਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਅਧਿਟ੍ਠਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਹਤ੍ਥਪਾਸਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਦੂਰੇ ਠਿਤਂ ਪਨ ਠਪਿਤੋਕਾਸਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਏਕਂ, ''ਏਤ''ਨ੍ਤਿ, ਬਹੂਨਿ ਚੇ, ''ਏਤਾਨੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਅਯਂ ਨਯੋ**ਤਿ ਯਥਾ ''ਇਮਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਏਵਂ ''ਇਮਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ, ਇਮਂ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਮੇਨੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਪਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੩੫. ਇਦਾਨਿ ਸਚੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਤਿਚੀਵਰਂ ਨਿਸੀਦਨਂ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਂ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੀਤਿ ਇਮੇਸੁ ਛਸੁ ਚੀਵਰੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਚੀਵਰਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਪੁਨ ਤਥਾਵਿਧਂ ਚੀਵਰਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਰਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ''ਦ੍ਵੇ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੬੯; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। **ਪਤ੍ਤਾਧਿਟ੍ਠਹਨੇ ਤਥਾ**ਤਿ ''ਇਮਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਏਤਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਨਾਮਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵਿਸੇਸੋ। ਸੇਸਂ ਤਾਦਿਸਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੬. **ਏਤੰ ਇਮੰ** ਵ **ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਸੰਸੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭੇ ਵਾ ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰੇ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਵਾਚਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਸਚੇ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਹੋਤਿ, ''ਇਮੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿ''ਨ੍ਤਿ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਨਾਮਵਸੇਨ ਵਾਚਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ''ਦ੍ਵੇ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤੀ''ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੨੨) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦਿਕੰ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਭੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕਾਯਵਿਕਾਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਕਾਯੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੰ, ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਰੀਰਾਵਯਵੇਨ ਅਫੁਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵਾਚਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਨ ਵਚੀਭੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੰ। ਤਥਾ ਪਤ੍ਤੇਪਿ। **ਵਿਦੂ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੋ।

੩੭-੮. ਇਦਾਨਿ ਤੇਸੰ ਪਮਾਣਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਸਙ੍ਘਾਟਿ ਪਚ੍ਛਿਮਨ੍ਤੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਦੀਘਤੋ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕਤੋ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੬੯; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਤਤ੍ਰਿਦੰ ਸੁਗਤਸ੍ਸ ਸੁਗਤਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣੰ, ਦੀਘਸੋ ਨਵ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ, ਤਿਰਿਯੰ ਛ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੫੪੮) ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਸੁਗਤਚੀਵਰੂਨਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਿਰਿਯੰ ਪਨ ਮੁਟ੍ਠਿਤ੍ਤਿਕੰ। ਚ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਤਿਰੇਕਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਸ੍ਸਪਿ ਏਤਦੇਵ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਤਥਾ ਏਕੰਸਿਕਸ੍ਸਾਪੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਸ੍ਸ ਪਨ ''ਪਾਰੁਪਨੇਨਪਿ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਨਾਭਿੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੬੯) **ਅਟ੍ਠਕਥਾ**ਵਚਨਤੋ **"ਦ੍ਵਿਹਤ੍ਥੋ** ਵਾ"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੩੯. **ਨਿਸੀਦਨਸ੍ਸ ਦੀਘੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਪਾਚਿ॰ ੫੩੧ ਆਦਯੋ; ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੫੩੧; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਨਿਸੀਦਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) **ਨਿਸੀਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਥਤਸਦਿਸੰ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਅਨ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਕਤਾਹਿ ਤੀਹਿ ਦਸਾਹਿ ਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸੇਤੰ ਨਾਮੰ।

੪੦. **ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ** (ਪਾਚਿ॰ ੫੩੮; ਮਹਾਵ॰ ੩੫੪; ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੫੩੭; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਨਾਮ ਯਸ੍ਸ ਅਧੋਨਾਭਿਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲੰ ਕਣ੍ਡੁ ਵਾ ਪਿਲਕਾ ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਵੋ ਵਾ ਥੁਲ੍ਲਕਚ੍ਛੁ ਵਾ ਆਬਾਧੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਤ੍ਥਾਯ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ ਚੀਵਰੰ। ਗਾਥਾਯੋ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾਵ।

੪੧. **ਅਙ੍ਕਤੇਯ੍ਯਾ**ਵਾਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੫੪੪) ਏਤ੍ਥ ਤਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੨. **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ, ਤਾਵ ਦਸ੍ਸਿਤਚੀਵਰੇਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਦੁਤ੍ਤਰਿ**ਨ੍ਤਿ ਤਤੋ ਤੇਸੰ ਚੀਵਰਾਨੰ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਛੇਦਨਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ, ਤੰ ਅਤਿਰੇਕੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਮੁਖਚੋਲ਼ਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਾਵ ਮਹਨ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੰ ਆਕਙ੍ਖਤਿ, ਤਾਵ ਮਹਨ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੰ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੩) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਸ੍ਸ ਪਮਾਣਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ,। ਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਚੋਲ਼ਸ੍ਸ ਪਨ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਵਸੇਨ ਵਾ ਅਨ੍ਤਿਮਵਸੇਨ ਵਾ ਪਮਾਣਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਮ੍ਪਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣਿਕੰ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ **"ਆਕਙ੍ਖਿਤਪ੍ਪਮਾਣਿਕਾ"**ਤਿ, ਇਚ੍ਛਿਤਪ੍ਪਮਾਣਿਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਾਵ ਏਕੰ ਧੋਵੀਯਤਿ, ਤਾਵ ਅਞ੍ਞੰ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ।

੪੩. **ਨ ਦੀਪਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਥ ਨ ਦੀਪਿਤੰ? ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ। ਕਸ੍ਮਾਤਿ ਚੇ? ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਹੋਤਿ ਤਿਚੀਵਰੰ, ਅਤ੍ਥੋ ਚ ਹੋਤਿ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨੇਹਿਪਿ ਥਵਿਕਾਹਿਪਿ। ਭਗਵਤੋ ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਕ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੭) ਬਹੂਨੰ ਪਤ੍ਤਥਵਿਕਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਾਦੀਨੰ ਸਙ੍ਗਹਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਾਟੇਕ੍ਕੰ ਨਿਧਾਨਮੁਖਨ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਗਵਤਾ ''ਯੰ ਯੰ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤੰ ਤੰ ਇਮਿਨਾ ਵਿਧਾਨੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਯੇਨ ਯੇਨ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਾਦਿਨਾ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤੰ ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣੰ ਥਵਿਕਮ੍ਪਿ ਪਟਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਮ੍ਪਿ ਬਹੂਨਿਪਿ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤੰ **"ਤਥਾ ਵਤ੍ਵਾ"**ਤਿ, ''ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਕਪ੍ਪਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗੰ।

੪੪. **ਅਹਤਕਪ੍ਪਾਨ**ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੪੮) ਏਕਵਾਰਂ ਧੋਵਿਤਕਾਨਂ।

੪੫. **ਉਤੁਦ੍ਧਟਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਉਤੁਤੋ ਦੀਘਕਾਲਤੋ ਉਦ੍ਧਟਾਨਂ, ਕਤਵਤ੍ਥੁਕਿਚ੍ਚਾਨਂ ਪਿਲੋਤਿਕਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸੇਸਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਾ। ਪਂਸੁ ਵਿਯ ਕੁਚ੍ਛਿਤਭਾਵਂ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਭਾਵਂ ਉਲਤਿ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਪਂਸੁਕੂਲਂ, ਚੋਲ਼ਖਣ੍ਡਾਨਮੇਤਂ ਨਾਮਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ **ਪਂਸੁਕੂਲੇ** ਯਥਾਰੁਚੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾਤਿ ਚੇ? ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਹਤਾਨਂ ਦੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਹਤਕਪ੍ਪਾਨਂ ਦਿਗੁਣਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਏਕਚ੍ਚਿਯਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਏਕਚ੍ਚਿਯਂ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਂ, ਉਤੁਦ੍ਧਟਾਨਂ ਦੁਸ੍ਸਾਨਂ ਚਤੁਗ੍ਗੁਣਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਦਿਗੁਣਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਦਿਗੁਣਂ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਂ, ਪਂਸੁਕੂਲੇ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ, ਪਾਪਣਿਕੇ ਉਸ੍ਸਾਹੋ ਕਰਣੀਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਸਾਨਾਦੀਸੁ ਪਤਿਤਪਂਸੁਕੂਲੇ ਚ ਅਨ੍ਤਰਾਪਣੇ ਪਤਿਤਪਿਲੋਤਿਕਚੀਵਰੇ ਚ ਪਟਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਟਸਤਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧਂ।

੪੬. ਇਦਾਨਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਛਿਨ੍ਨਕਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਛਿਨ੍ਨਕਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਛਿਨ੍ਨਕਂ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੪੫) ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਿਚੀਵਰੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਸਬ੍ਬਂ ਛਿਨ੍ਨਕਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ। ਭਗਵਤੋ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦ੍ਵੇ ਛਿਨ੍ਨਕਾਨਿ ਏਕਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਨ੍ਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਛਿਨ੍ਨਕਾਨਿ ਏਕਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦ੍ਵੇ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਾਨਿ ਏਕਂ ਛਿਨ੍ਨਕਨ੍ਤਿ। ਏਕਂ ਛਿਨ੍ਨਕਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨ੍ਵਾਧਿਕਮ੍ਪਿ ਆਰੋਪੇਤੁਂ। ਨ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਂ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਂ, ਯੋ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੬੦) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਵਿਧਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਤੀਸੂ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ – ਤੀਸੁ ਚੀਵਰੇਸੁ ਯਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਿਬ੍ਬਿਤੁਂ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪਹੋਤਿ, ਤਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਪਨ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇਸੁ ਅਨ੍ਵਾਧਿਕਂ ਆਦਿਯੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨ੍ਵਾਧਿ** ਨਾਮ ਅਨੁਵਾਤਂ ਵਿਯ ਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਕਾਰੇਨ ਆਰੋਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਆਗਨ੍ਤੁਕਪਤ੍ਤਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਅਪ੍ਪਹੋਨਕੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ। ਸਚੇ ਪਹੋਤਿ, ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਮੇਵ। **ਅਨਾਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਾਰੋਪਿਤਂ ਅਨ੍ਵਾਧਿਕਂ। **ਨ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਤਿਚੀਵਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਨ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੪੭-੮. ਇਦਾਨਿ ਉਦੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਗਾਮੇ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸਚੇ ਗਾਮੋ (ਪਾਰਾ॰ ੪੭੮; ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੭੭-੪੭੮; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਉਦੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਏਕਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਵਾ ਭੋਜਕਸ੍ਸ ਵਾ ਵਸੇਨ ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਹੋਤਿ, ਪਾਕਾਰਾਦਿਨਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਕੂਪਚਾਰੋ ਚ, ਏਵਰੂਪੇ ਗਾਮੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਯਥਾਰੁਚਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਸਿਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਸਚੇ ਸੋ ਗਾਮੋ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਘਰੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਘਰੇ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਘਰਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਾ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸਚੇ ਸੋ ਗਾਮੋ ਵੇਸਾਲਿਕੁਸਿਨਾਰਾਦਯੋ ਵਿਯ ਨਾਨਾਰਾਜੂਨਂ ਵਾ ਭੋਜਕਾਨਂ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਚ, ਏਵਰੂਪੇ ਗਾਮੇ ਯਸ੍ਮਿਂ ਘਰੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਘਰੇ ਵਾ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ। ਯਸ੍ਸਾ ਵੀਥਿਯਾ ਤਂ ਘਰਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਵੀਥਿਯਾ ਤਸ੍ਸ ਘਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਸਭਾਯੇ ਵਾ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰੇ ਵਾ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ, ਤੇਸਂ ਸਭਾਯਦ੍ਵਾਰਾਨਂ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਵਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਘਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਵਾ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ।

ਨਿਵੇਸਨਾਦਯੋ ਹਮ੍ਮਿਯਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਗਾਮਪਰਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਬਹਿ ਸਨ੍ਨਿਵਿਟ੍ਠਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਤਰਥਾ ਤੇਸਂ ਗਾਮਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਗਾਮਸ੍ਸ ਏਕਕੁਲਨਾਨਾਕੁਲਏਕੂਪਚਾਰਨਾਨੂਪਚਾਰਤਾਵਸੇਨੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਸਿਯਾ। ਨਿਵੇਸਨਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨੇਵ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** (ਪਾਰਾ॰ ੪੭੮ ਆਦਯੋ) ਅਤ੍ਥੋ ਵਿਭਤ੍ਤੋ, ਨ ਗਾਮਵਸੇਨ। ਉਦੋਸਿਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਅਯਂ ਨਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋਯੇਵ।

ਨਿਵੇਸਨੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ ਹੋਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਞ੍ਚ, ਅਨ੍ਤੋਨਿਵੇਸਨੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਨਿਵੇਸਨੇ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ। ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਞ੍ਚੇ ਹੋਤਿ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਗਬ੍ਭੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਸ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਵਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਨਾਨਾਕੁਲਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਞ੍ਚ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਗਬ੍ਭੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਬ੍ਭੇ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ

ਸਾਧਾਰਣਦ੍ਵਾਰਮੂਲੇ ਵਾ ਤੇਸਂ ਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਮੂਲੇ ਵਾ ਤੇਸਂ ਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਮੂਲਾਨਂ ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਞ੍ਚੇ ਹੋਤਿ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਗਬ੍ਭੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਬ੍ਭੇ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ, ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਵਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ।

ਉਦੋਸਿਤੋਤਿ ਯਾਨਾਦੀਨਂ ਭਣ੍ਡਾਨਂ ਸਾਲਾ। **ਪਾਸਾਦੋ**ਤਿ ਦੀਘਪਾਸਾਦੋ। **ਹਮ੍ਮਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਣ੍ਡਚ੍ਛਦਨਪਾਸਾਦੋ। **ਨਾਵਾ** ਪਨ ਥਲਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਪਿ ਹੋਤਿ, ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਠਿਤਾਪਿ। ਸਚੇ ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਨਾਵਾ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਾਵਾਯ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਨਾਵਾਯ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ। ਨਾਨਾਕੁਲਸ੍ਸ ਨਾਵਾ ਹੋਤਿ ਨਾਨਾਗਬ੍ਭਾ ਨਾਨਾਓਵਰਕਾ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਓਵਰਕੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ, ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਵਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਟ੍ਟੋਤਿ ਪਟਿਰਾਜਾਦੀਨਂ ਪਟਿਬਾਹਨਤ੍ਥਂ ਇਟ੍ਠਕਾਹਿ ਕਤੋ ਬਹਲਭਿਤ੍ਤਿਕੋ ਚਤੁਪਞ੍ਚਭੂਮਿਕੋ ਪਤਿਸ੍ਸਯਵਿਸੇਸੋ। **ਮਾਲ਼ੋ**ਤਿ ਏਕਕੂਟਸਙ੍ਗਹਿਤੋ ਚਤੁਰਸ੍ਸਪਾਸਾਦੋ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਉਦੋਸਿਤਾਦੀਸੁ ਮਾਲ਼ਪਰਿਯੋਸਾਨੇਸੁ ਨਿਵੇਸਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਨਿਵੇਸਨਨ੍ਤਿ ਪਨ ਉਦੋਸਿਤਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਅਕਤਾਯ ਪਤਿਸ੍ਸਯਵਿਕਤਿਯਾ ਅਧਿਵਚਨਂ।

ਆਰਾਮੋ ਨਾਮ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਫਲਾਰਾਮਾਦਿਕੋ। ਸਚੇ ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਆਰਾਮੋ ਹੋਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਚ, ਅਞ੍ਞਆਰਾਮੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਆਰਾਮੇ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ, ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਨਾਨਾਕੁਲਸ੍ਸ ਆਰਾਮੋ ਹੋਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਚ, ਦ੍ਵਾਰਮੂਲੇ ਵਾ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ, ਦ੍ਵਾਰਮੂਲਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਵਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਚੇ, ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਜਙ੍ਘਸਤ੍ਥਸਕਟਸਤ੍ਥਾਨਮਞ੍ਞਤਰੋ। ਸਚੇ ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਸਤ੍ਥੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਾ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਾ, ਪਸ੍ਸਤੋ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ** ਨਾਮ ਅਟ੍ਠਵੀਸਤਿਹਤ੍ਥਂ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੋ ਸਕਟੇ ਵਾ ਭਗ੍ਗੇ, ਗੋਣੇ ਵਾ ਨਟ੍ਠੇ ਅਨ੍ਤਰਾ ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਨਾਨਾਕੁਲਸ੍ਸ ਹੋਤਿ , ਸਤ੍ਥੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ।

ਖੇਤ੍ਤਖਲੇਸੁ ਆਰਾਮੇ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸੋਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। **ਦੁਮੋ**ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ। ਸਚੇ ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਕਾਲੇ ਸਮਨ੍ਤਾ ਛਾਯਾ ਫਰਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਵਿਰਲ਼ੇ ਪਦੇਸੇ ਤਸ੍ਸ ਛਾਯਾਯ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਏਵ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਵਿਰਲ਼ਸਾਖਸ੍ਸ ਪਨ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਆਤਪੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੇ ਠਪੇਤਿ, ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਸਚੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਠਾਨੇ ਤਸ੍ਸ ਛਾਯਾਯਪਿ ਹੋਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਨਾਨਾਕੁਲਸ੍ਸ ਚੇ ਹੋਤਿ, ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਪਨ ਵਿਞ੍ਝਾਟਵੀਆਦੀਸੁ ਅਰਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਸਮੁਦ੍ਦਮਜ੍ਝੇ ਮਚ੍ਛਬਨ੍ਧਾਨਂ ਅਗਮਨਪਥੇਸੁ ਦੀਪਕੇਸੁਪਿ ਚੀਵਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪਦੇਸੇ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਪੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ''ਗਾਮੋ ਏਕੂਪਚਾਰੋ ਨਾਨੂਪਚਾਰੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੪੭੭) ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਮਾਤਿਕਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਪਿ ਗਾਮਨਿਵੇਸਨਉਦੋਸਿਤਖੇਤ੍ਤਧਞ੍ਞਕਰਣਆਰਾਮਵਿਹਾਰਾਨਂ ਏਕੂਪਚਾਰਨਾਨੂਪਚਾਰਤਾ ''ਗਾਮੋ ਏਕੂਪਚਾਰੋ ਨਾਮ ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਗਾਮੋ ਹੋਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਚ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਚਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੪੭੮) ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵਿਭਤ੍ਤਾ। ਅਟ੍ਟਮਾਲ਼ਪਾਸਾਦਹਮ੍ਮਿਯਨਾਵਾਸਤ੍ਥਰੁਕ੍ਖਮੂਲਅਜ੍ਝੋਕਾਸਾਨਮ੍ਪਿ ਏਵਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਅਟ੍ਟੋ ਹੋਤਿ, ਨਾਨਾਕੁਲਸ੍ਸ ਅਟ੍ਟੋ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੪੮੪) ਨਯੇਨ ਏਕਕੁਲਨਾਨਾਕੁਲਵਸੇਨ ਚ ਅਨ੍ਤੇ ''ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੋ ਏਕੂਪਚਾਰੋ ਨਾਮ ਅਗਾਮਕੇ ਅਰਞ੍ਞੇ ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾ ਏਕੂਪਚਾਰੋ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਨਾਨੂਪਚਾਰੋ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੪੯੪) ਚ ਏਵਂ ਏਕੂਪਚਾਰਨਾਨੂਪਚਾਰਤਾ ਵਿਭਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ

ਗਾਮਾਦੀਸੁ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੁਂ ਏਕੂਪਚਾਰਂ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੁਂ ਨਾਨੂਪਚਾਰਨ੍ਤਿ ਚ ਅਟ੍ਟਾਦੀਸੁ ਯਂ ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ, ਤਂ ਏਕੂਪਚਾਰਂ ਨਾਨਾਕੁਲਸ੍ਸ ਨਾਨੂਪਚਾਰਨ੍ਤਿ ਚ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਜ੍ਝੋਕਾਸਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾਞ੍ਞਤ੍ਰਾਤਿ ਯਂ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚੀਵਰਂ ਆਦਾਯ ਪਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸਮ੍ਮੁਤਿ ਦੀਯਤਿ, ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਲਦ੍ਧਸਮ੍ਮੁਤਿਕਸ੍ਸ ਪਨ ਯਾਵ ਰੋਗੋ ਨ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞੋ ਵਾ ਕੁਪ੍ਪਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ।

੪੯. ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਂ ਯਾਵ ਆਬਾਧਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁਂ। ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਚਾਤੁਮਾਸਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੮) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਰੋਗਪਰਿਯਨ੍ਤਾ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ, ਵਸ੍ਸਾਨਪਰਿਯਨ੍ਤਾ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੇਸਾ**ਤਿ ਤਿਚੀਵਰਾਦਯੋ ਕਾਲਵਸੇਨ **ਅਪਰਿਯਨ੍ਤਿਕਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੫੦. ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਦਿਤ੍ਤਯਂ ਸਦਸਮ੍ਪਿ ਅਦਸਮ੍ਪਿ ਰਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਰਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਦਿਣ੍ਣਕਪ੍ਪਮ੍ਪਿ ਅਨਾਦਿਣ੍ਣਕਪ੍ਪਮ੍ਪਿ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਸੀਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਸੀਦਨਞ੍ਚ ਰਤ੍ਤਂ ਅਨਾਦਿਣ੍ਣਕਪ੍ਪਞ੍ਚ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਪਰਿਕ੍ਖਾਰਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਚੋਲ਼ਾਨਿ ਪਨ ਨੀਲਮ੍ਪਿ ਪੀਤਕਮ੍ਪਿ ਲੋਹਿਤਕਮ੍ਪਿ ਪੁਪ੍ਫਦਸਾਦਿਕਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **“ਸਦਸਮ੍ਪੀ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਰੂਪਂ ਪਨ ਨਿਵਾਸੇਤੁਂ ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਤੁਂ ਵਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕੇਵਲਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਦਿਵਸੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਮਤ੍ਤਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੫੧. ਤਿਚੀਵਰਂ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਤਿ ਇਦਂ ਪਨ **ਸੇਸਚੀਵਰਪਞ੍ਚਕਂ** ਅਦਸਂ ਰਜਿਤਂਯੇਵ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਆਦਿਣ੍ਣਕਪ੍ਪਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਦਸਂਵ ਨਿਸੀਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬੇ ‘‘ਸਦਸਮ੍ਪੀ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਦਸਮ੍ਪਿ ਨਿਸੀਦਨਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਮੋਹਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੫੨. **ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਚੀਵਰਾਦਿਵਸੇਨ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਂ। **ਅਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ** ਨਾਮ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਂ, ਤਂ ਪਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਦਾਨਿ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਸ੍ਸ ਪਮਾਣਂ ਹੇਟ੍ਠਿਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਹਤ੍ਥਦੀਘ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਯਾਮੇਨ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਂ ਸੁਗਤਙ੍ਗੁਲੇਨ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਵਿਤ੍ਥਤਂ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਚੀਵਰਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੮) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਦੀਘਤੋ ਏਕਹਤ੍ਥਂ ਪੁਥੁਲਤੋ ਉਪਡ੍ਢਹਤ੍ਥਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੫੩. **ਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਨਯਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸ, ਨ ਧੁਤਙ੍ਗਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਇਮੇਸੁ ਨਵਸੁ ਚੀਵਰਤ੍ਤਯਮੇਵ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਲਬ੍ਭਤਿ। **ਸਬ੍ਬਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਧਾਨਞ੍ਚ ਪਰਿਹਰਣਵਿਧਾਨਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਿਯੋ ਸਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਚੀਵਰਾਦਿਕਂ ਨਵਵਿਧਮ੍ਪਿ ਚੀਵਰਂ। **ਤਥਾ ਵਤ੍ਵਾ**ਤਿ ‘‘ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ। **ਅਧਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਤਿਚੀਵਰਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ? ਆਮ ਵਟ੍ਟਤਿ, ‘‘ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਂ ਨਾਮ ਪਾਟੇਕ੍ਕਂ ਨਿਧਾਨਮੁਖਮੇਤਨ੍ਤਿ ਤਿਚੀਵਰਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਉਦੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਨ ਤਿਚੀਵਰਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤੋ’’ਤਿ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੬੯) ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਿਚੀਵਰਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਨ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ।

੫੪. ਇਦਾਨਿ ਏਤੇਸਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਅਚ੍ਛੇਦਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਗਾਹਵਿਬ੍ਭਮਾ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਚ੍ਛੇਦੋ**ਤਿ ਚੋਰਾਦੀਹਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਾ। **ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਦਾਨਂ। ਕਥਂ ਪਨ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਕਥਂ ਗਹਿਤਂ ਸੁਦਿਨ੍ਨਂ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤੀਤਿ? ਸਚੇ ‘‘ਇਦਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਦੇਮਿ ਦਦਾਮਿ ਦਜ੍ਜਾਮਿ ਓਣੋਜੇਮਿ ਪਰਿਚ੍ਚਜਾਮਿ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਦੇਮਿ...

ਪੇ॰… ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਵਦਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਖਾਪਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਪਿ ਦਿਨ੍ਨਂਯੇਵ ਹੋਤਿ। ''ਤੁਯ੍ਹਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਮਯ੍ਹਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਸੁਦਿਨ੍ਨਂ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ। ''ਤਵ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਰੋਹਿ, ਤਵ ਸਨ੍ਤਕਂ ਹੋਤੁ, ਤਵ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਮਮਸਨ੍ਤਕਂ ਕਰੋਮਿ, ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਹੋਤੁ, ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਦੁਦ੍ਦਿਨ੍ਨਂ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ। ਸਚੇ ਪਨ ''ਤਵ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਂ।

ਗਾਹੋਤਿ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹੋ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੩੧)। ਸੋ ਪਨ ਏਵਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਾਸਂ ਗਹੇਤੁਂ। ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਭਤ੍ਤੋ ਚ, ਆਲਪਿਤੋ ਚ, ਜੀਵਤਿ ਚ, ਜਾਨਾਤਿ ਚ 'ਗਹਿਤੇ ਮੇ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ'''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੬)। ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਕਮਿਤ੍ਤੋ। **ਸਮ੍ਭਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਦਲ੍ਹਮਿਤ੍ਤੋ। **ਆਲਪਿਤੋ**ਤਿ ''ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਯਂ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਤਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣੇ ਕਾਰਣਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਜੀਵਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਟ੍ਠਾਨਸੇਯ੍ਯਾਯ ਸਯਿਤੋਪਿ ਯਾਵ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪਚ੍ਛੇਦਂ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। **ਗਹਿਤੇ ਚ ਅਤ੍ਤਮਨੋ**ਤਿ ਗਹਿਤੇ ਚ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ। ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ''ਗਹਿਤੇ ਮੇ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਨਵਸੇਸਪਰਿਯਾਦਾਨਵਸੇਨ ਚੇਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹੋ ਪਨ ਤੀਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਰੁਹਤਿ। ਕਥਂ? ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਜੀਵਤਿ ਗਹਿਤੇ ਅਤ੍ਤਮਨੋ, ਸਮ੍ਭਤ੍ਤੋ ਜੀਵਤਿ ਗਹਿਤੇ ਅਤ੍ਤਮਨੋ, ਆਲਪਿਤੋ ਜੀਵਤਿ ਗਹਿਤੇ ਅਤ੍ਤਮਨੋਤਿ ਏਵਂ।

ਯੋ ਪਨ ਜੀਵਤਿ, ਨ ਚ ਗਹਿਤੇ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸਭਾਵੇਨ ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਪੁਨ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਦਦਨ੍ਤੇਨ ਮਤਕਧਨਂ ਤਾਵ ਯੇ ਤਸ੍ਸ ਧਨੇ ਇਸ੍ਸਰਾ ਗਹਟ੍ਠਾ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਵਾ, ਤੇਸਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਪਨ ਪਠਮਂਯੇਵ ''ਸੁਟ੍ਠੁ ਕਤਂ ਤਯਾ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਨਾ''ਤਿ ਵਚੀਭੇਦੇਨ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਕੇਨਚਿ ਕਾਰਣੇਨ ਕੁਪਿਤੋ, ਸੋ ਪਚ੍ਚਾਹਰਾਪੇਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਯੋਪਿ ਅਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਅਧਿਵਾਸੇਤਿ, ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਦਤਿ, ਸੋਪਿ ਪੁਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਾਪੇਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਯੋ ਪਨ ''ਮਯਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਪਰਿਭੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨਾਧਿਵਾਸੇਤਿ, ''ਪਟਿਦੇਹੀ''ਤਿ ਭਣਤਿ, ਸੋ ਪਚ੍ਚਾਹਰਾਪੇਤੁਂ ਲਭਤਿ।

ਵਿਬ੍ਭਮਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾਯੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨਂ ਗਹਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਸਾ ਪਨ ਯਦਾ ਵਿਬ੍ਭਮਤਿ, ਤਦਾ ਅਸ੍ਸਮਣੀ ਹੋਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਨ ਵਿਬ੍ਭਮਨ੍ਤੋਪਿ ਯਾਵ ਸਿਕ੍ਖਂ ਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਤਾਵ ਭਿਕ੍ਖੁਯੇਵਾਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਵਿਜਹਤੀਤਿ। **ਲਿਙ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਨਞ੍ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਬ੍ਬੇਸੂ**ਤਿ ਨਵਸੁ ਚੀਵਰੇਸੁ। **ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਯੋਗਕਾਰਣਾ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨਕਾਰਣਾ, ਇਮੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਿਞ੍ਚ ਭਿਯ੍ਯੋ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੬੯) – ਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸ ਪਨ ਵਿਨਿਬ੍ਬਿਦ੍ਧਛਿਦ੍ਦਞ੍ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਾਟਿਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਾਨਂ ਦੀਘਨ੍ਤਤੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ ਤਿਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ ਪਦੇਸਸ੍ਸ ਓਰਤੋ ਕਨਿਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਿਨਖਪਿਟ੍ਠਿਪ੍ਪਮਾਣਕਂ ਛਿਦ੍ਦਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ। ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਸ੍ਸ ਦੀਘਨ੍ਤਤੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸੇਵ ਤਿਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ ਪਦੇਸਸ੍ਸ ਓਰਤੋ ਛਿਦ੍ਦਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਪਰਤੋ ਪਨ ਨ ਭਿਨ੍ਦਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਛਿਦ੍ਦੇ ਜਾਤੇ ਤਿਚੀਵਰਂ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਹੋਤਿ, ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਇਤਰੇਸਂ ਪਨ ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਵਿਜਹਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਯੋ ਪਨ ਤਿਚੀਵਰੇਪਿ ਦੁਬ੍ਬਲਟ੍ਠਾਨੇ ਪਠਮਂ ਅਗ੍ਗਲ਼ਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਦੁਬ੍ਬਲਟ੍ਠਾਨਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪਨੇਤਿ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। ਮਣ੍ਡਲਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਯੋ ਪਨ ਉਭੋ ਕੋਟਿਯੋ ਮਜ੍ਝੇ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਚੇ ਪਠਮਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਘਟੇਤਿ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਜਹਤਿ, ਅਥ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਨ ਵਿਜਹਤਿ। ਰਜਕੇਹਿ ਧੋਵਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਤਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਨ ਵਿਜਹਤਿ ਏਵ।

੫੫. ਇਦਾਨਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਚੀਵਰਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਕੁਸਵਾਕਫਲਕਾਨੀ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਕੁਸਚੀਰਂ** (ਮਹਾਵ॰ ੩੭੧; ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰) ਨਾਮ ਕੁਸੇ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਕਤਚੀਵਰਂ। **ਵਾਕਚੀਰਂ** ਨਾਮ ਤਾਪਸਾਨਂ ਵਕ੍ਕਲਂ। **ਫਲਕਚੀਰਂ** ਨਾਮ ਫਲਕਾਨਿ ਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਕਤਚੀਵਰਂ। **ਕੇਸਕਮ੍ਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਕੇਸੇਹਿ ਤਨ੍ਤੇ ਵਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਤਕਮ੍ਬਲਂ। **ਵਾਲਕਮ੍ਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਚਮਰਵਾਲੇਹਿ ਵਾਯਿਤ੍ਵਾ

ਕਤਕਮ੍ਬਲਂ। **ਉਲੂਕਪਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਉਲੂਕਸਕੁਣਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖੇਹਿ ਕਤਨਿਵਾਸਨਂ। **ਅਜਿਨਕ੍ਖਿਪ**ਨ੍ਤਿ ਸਲੋਮਂ ਸਖੁਰਂ ਅਜਿਨਮਿਗਚਮ੍ਮਂ। ਇਮੇਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਵਤ੍ਥੇਸੁ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਧਾਰਯਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਥਾ ਇਮੇਸੁ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਤਥਾ ਅਕ੍ਕਨਾਲ਼ਂ ਨਿਵਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਅਕ੍ਕਨਾਲ਼ਂ** ਨਾਮ ਅਕ੍ਕਦਣ੍ਡੇ ਵਾਕਾਦੀਹਿ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਕਤਚੀਵਰਂ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਅਕ੍ਕਨਾਲ਼ਂ ਨਿਵਾਸੇਤਬ੍ਬਂ, ਯੋ ਨਿਵਾਸੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੭੧) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੫੬. ਕਦਲੇਰਕਕ੍ਕਦੁਸ੍ਸੇ ਪੋਤ੍ਥਕੇ ਚਾਪੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਦਲਿਏਰਕਅਕ੍ਕਮਕਚਿਵਾਕੇਹਿ ਕਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਏਤੇਸੁ ਪੋਤ੍ਥਕੋਯੇਵ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਆਗਤੋ, ਇਤਰਾਨਿ ਤਗ੍ਗਤਿਕਤ੍ਤਾ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ। ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਨਗ੍ਗਿਯਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਮਾਦਾਨਂ ਸਮਾਦਿਯਿਤਬ੍ਬਂ, ਯੋ ਸਮਾਦਿਯੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੭੦) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨਗ੍ਗਿਯਮ੍ਪਿ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ ਏਵ। ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਨੀਲਕਂ **ਸਬ੍ਬਨੀਲਕਂ**। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। ਏਤ੍ਥ **ਨੀਲਂ** ਉਮਾਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ। **ਮਞ੍ਜੇਟ੍ਠਕਂ** ਮਞ੍ਜੇਟ੍ਠਕਵਣ੍ਣਮੇਵ। **ਪੀਤਕਂ** ਕਣਿਕਾਰਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਂ। **ਲੋਹਿਤਕਂ** ਜਯਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਂ। **ਕਣ੍ਹਕਂ** ਅਦ੍ਦਾਰਿਟ੍ਠਕਵਣ੍ਣਂ।

੫੭. ਮਹਾਰਙ੍ਗਂ ਨਾਮ ਸਤਪਦਿਪਿਟ੍ਠਿਵਣ੍ਣਂ। **ਮਹਾਨਾਮਂ** ਨਾਮ ਰਤ੍ਤਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਵਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ। ਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਮਨ੍ਦਰਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਿਰੀਟਕੇ**ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਤਚੇ। **ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਦੀਘਦਸਕੇ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਦਸਕੇ ਚ ਮਜ੍ਝੇ ਛਿਨ੍ਨਦਸਕੇ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਂਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਕਤਦਸਂ **ਫਲਦਸਂ** ਨਾਮ। ਕੇਤਕਪੁਪ੍ਫਾਦਿਪੁਪ੍ਫਸਦਿਸਾਹਿ ਦਸਾਹਿ ਯੁਤ੍ਤਂ **ਪੁਪ੍ਫਦਸਂ** ਨਾਮ। ਏਤੇਸੁਪਿ ''ਪੋਤ੍ਥਕੇ ਚਾਪੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਅਪਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਥਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਏਤੇਸੁ ਕਦਲਿਦੁਸ੍ਸਾਦੀਸੁ ਪੁਪ੍ਫਦਸਾਵਸਾਨੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤਥਾ ਕਞ੍ਚੁਕਵੇਠਨੇਸੁਪਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਧਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਤੇਸੁ ਪਨ ਅਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੭੨) – ਸਬ੍ਬਨੀਲਕਾਦੀਨਿ ਰਜਨਾਨਿ ਵਮੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਚੇ ਵਮੇਤੁਂ, ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਦੀਨਿ ਵਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਤਿਪਟ੍ਟਚੀਵਰਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਦਸਕਾਦੀਨਿ ਦਸਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਕਞ੍ਚੁਕਂ ਵਿਜਟੇਤ੍ਵਾ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਵੇਠਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਿਰੀਟਕਂ ਪਾਦਪੁਞ੍ਛਨਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। **ਸਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਕੁਸਚੀਰਾਦਿਕਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਚੀਵਰਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰੋ ਲਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ **ਪਰਿਵਾਰੇ**।

''ਅਕਪ੍ਪਕਤਂ ਨਾਪਿ ਰਜਨਾਯ ਰਤ੍ਤਂ,
ਤੇਨ ਨਿਵਤ੍ਥੋ ਯੇਨ ਕਾਮਂ ਵਜੇਯ੍ਯ।
ਨ ਚਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ,
ਸੋ ਚ ਧਮ੍ਮੋ ਸੁਗਤੇਨ ਦੇਸਿਤੋ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ''ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੪੮੧)।

ਅਯਞ੍ਹਿ ਪਞ੍ਹੋ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਭਿਕ੍ਖੁਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਚੀਵਰਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ''ਇਧ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਿਸ੍ਸੀਮਗਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਚੀਵਰਂ ਦੇਨ੍ਤਿ 'ਇਮਂ ਚੀਵਰਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਦੇਮਾ'ਤਿ, ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਾਦਿਤੁਂ, ਨ ਤਾਵ ਤਂ ਗਣਨੂਪਗਂ, ਯਾਵ ਨ ਹਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੯) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯਾਵ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਨ ਦਿਨ੍ਨਂ, ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਪਹਿਣਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਾਰੋਚਿਤਂ, ਤਾਵ ਗਣਨਂ ਨ ਉਪੇਤਿ, ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਤ੍ਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇ ਵਾ ਆਰੋਚਿਤੇ ਵਾ ਪਰਿਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਦਸਾਹਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਚੀਵਰਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਚੀਵਰਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਰਜਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੫੮. ਇਦਾਨਿ ਤੇਸਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਰਜਨਵਿਧਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਰਜਨਾਨਿ ਚਾ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਛ ਰਜਨਾਨਿ ਮੂਲਰਜਨਂ ਖਨ੍ਧਰਜਨਂ ਤਚਰਜਨਂ ਪਤ੍ਤਰਜਨਂ ਪੁਪ੍ਫਰਜਨਂ ਫਲਰਜਨ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੪੪) ਏਵਂ ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ **“ਛਪ੍ਪਕਾਰਾਨਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨਿ ਸਤ੍ਥੁਨਾ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੫੯. ਤਤ੍ਥ **ਮੂਲੇ**ਤਿ ਮੂਲਰਜਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਹਲਿਦ੍ਦਿਂ ਵਿਵਜ੍ਜਿਯ ਸਬ੍ਬਂ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਤੁਙ੍ਗਹਾਰਕੋ** ਨਾਮ ਏਕੋ ਸਕਣ੍ਟਕਰੁਕ੍ਖੋ, ਤਸ੍ਸ ਹਰਿਤਾਲਵਣ੍ਣਂ ਖਨ੍ਧਰਜਨਂ ਹੋਤਿ। ਗਿਹਿਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਪਨ ਅਲ੍ਲਿਪਤ੍ਤੇਨ ਏਕਵਾਰਂ ਰਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਫਲਰਜਨੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਰਜਨਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਰਜਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਪਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੬੦. ਇਦਾਨਿ ਭਾਜਨਵਿਕਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਪਤ੍ਤੋ ਚਾ”**ਤਿ ਉਦ੍ਧਟਂ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਠਮਗਾਥਾ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ।

੬੧. ਦੁਤਿਯੇ ‘‘ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਦ੍ਵਯਤਣ੍ਡੁਲਸਾਧਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਵਿਭਤ੍ਤਿਲੋਪਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਗਾਥਾਬਨ੍ਧਸੁਖਤ੍ਥਂ **“ਮਗਧੇ ਨਾਲ਼ਿਦ੍ਵਯਤਣ੍ਡੁਲਸਾਧਿਤ”**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਪਚਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ (ਪਾਰਾ॰ ੬੦੨; ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੬੦੨; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) **ਮਗਧਨਾਲ਼ਿ** ਨਾਮ ਅਡ੍ਢਤੇਰਸਪਲਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਓਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਵਸ੍ਸਾਵਿਤੋਦਨਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਓਦਨਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗਪ੍ਪਮਾਣਂ ਨਾਤਿਘਨਂ ਨਾਤਿਤਨੁਕਂ ਹਤ੍ਥਹਾਰਿਯਮੁਗ੍ਗਸੂਪਞ੍ਚ ਆਲੋਪਸ੍ਸ ਆਲੋਪਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਂ ਯਾਵ ਚਰਿਮਕਾਲੋਪਪ੍ਪਹੋਨਕਂ ਮਚ੍ਛਮਂਸਾਦਿਬ੍ਯਞ੍ਜਨਞ੍ਚ ਯੋ ਪਤ੍ਤੋ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੋ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਤਕ੍ਕਰਸਕਞ੍ਜਿਕਾਦੀਨਿ ਪਨ ਗਣਨੂਪਗਾਨਿ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਹਿ ਓਦਨਗਤਿਕਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨੇਵ ਹਾਪੇਤੁਂ, ਨ ਵਡ੍ਢੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਸਚੇ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਰਾਜਿਸਮਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਹੀਰੇਨ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਹੀਰਸ੍ਸ ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਨ੍ਤਂ ਫੁਸਤਿ, ਅਯਂ **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋ** ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਚੇ ਤਂ ਰਾਜਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਥੂਪੀਕਤਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਯਂ **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋਮਕੋ** ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਚੇ ਤਂ ਰਾਜਿਂ ਨ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਨ੍ਤੋਗਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੁਕ੍ਕਟ੍ਠੋ** ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ।

੬੨. ‘‘ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ ਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **“ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਤਸ੍ਸੁਪਡ੍ਢੋ ਵਾ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਮਜ੍ਝਿਮੋਮਕੋ ਮਜ੍ਝਿਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠੋਤਿ ਪਤ੍ਤਤ੍ਤਿਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ‘‘ਓਮਕੋ ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ ਪਤ੍ਥੋਦਨਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੦੨) ਵਚਨਤੋ **“ਤਤੋਪਡ੍ਢੋ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਯਾ ਉਪਡ੍ਢਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਞ੍ਚ ਤਦੂਪਿਯਂ ਸੂਪਂ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੋ **ਓਮਕੋ** ਨਾਮ। ਇਧਾਪਿ ਓਮਕੋ ਓਮਕੋਮਕੋ ਓਮਕੁਕ੍ਕਟ੍ਠੋਤਿ ਪਤ੍ਤਤ੍ਤਿਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਨਵਸੁ ਪਤ੍ਤੇਸੁ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੁਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਚ ਓਮਕੋਮਕੋ ਚ ਅਪਤ੍ਤੋ। ਏਤੇਸੁ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਕਿਞ੍ਚਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੇਸਾ ਸਤ੍ਤ ਪਤ੍ਤਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ, ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੬੩. **ਅਤਿਰੇਕਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੦੧) ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤੋ। **ਸਕੋ**ਤਿ ਸਸਨ੍ਤਕੋ। **ਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯੋ। ਅਯਮੇਵੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ – ਯੋ ਪਤ੍ਤੋ ਕਾਕਣਿਕਮਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮੂਲਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਸਕੋ। ਅਯੋਪਤ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਾਕੇਹਿ ਮਤ੍ਤਿਕਾਪਤ੍ਤੋ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਾਕੇਹਿ ਪਕ੍ਕਤ੍ਤਾ ਕਪ੍ਪੋ। ਸੋ ਦਸਾਹਪਰਮਂ ਕਾਲਂ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤੋ ਧਾਰੇਯ੍ਯੋਤਿ।

੬੪. **ਅਚ੍ਛੇਦਾ**ਦਯੋ ਚੀਵਰੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਭੇਦਾਯੇਵ। **ਛਿਦ੍ਦੇਨਾ**ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੬੦੮; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਪ੍ਪਦੇਸੇ ਯੇਨ ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਕਙ੍ਗੁਸਿਤ੍ਥਂ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਤਤ੍ਤਕੇਨ ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਅਯਚੁਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਪਟਿਪਾਕਤਿਕੇ ਕਤੇ ਦਸਾਹਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। **ਪਤ੍ਤਾਧਿਟ੍ਠਾਨਮੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਪਤ੍ਤੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਉਜ੍ਝਤਿ।

੬੫. ਇਦਾਨਿ ਪਰਿਹਰਣਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਪਤ੍ਤਂ ਨ ਪਟਿਸਾਮੇਯ੍ਯ ਸੋਦਕ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਸੋਦਕਂ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੪) ਪਤ੍ਤਂ ਨ ਪਟਿਸਾਮੇਯ੍ਯ, ਆਤਪੇ ਚ ਸੋਦਕਂ ਪਤ੍ਤਂ ਨ ਓਤਪੇਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਨ ਨਿਦਹੇ**ਤਿ ਨਿਰੁਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਅਤਿਕਾਲਂ ਨ ਨਿਦਹੇਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਭੂਮ੍ਯਾ**ਤਿ ਭੂਮਿਯਂ। **ਨ ਠਪੇ**ਤਿ ਤਟ੍ਟਿਕਾਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡਾਦੀਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਨਤ੍ਥਤਾਯ ਪਂਸੁਸਕ੍ਖਰਮਿਸ੍ਸਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਨ ਠਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨੋ ਚ ਲਗ੍ਗਯੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਨਾਗਦਨ੍ਤਾਦੀਸੁ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੪) ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਲਗ੍ਗਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

੬੬. **ਮਿਡ੍ਢਨ੍ਤੇ**ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੪; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੫੪) ਮਿਡ੍ਢਪਰਿਯਨ੍ਤੇ। ਸਚੇ ਪਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਏਵਰੂਪਾਯ ਵਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣਾਯ ਮਿਡ੍ਢਿਯਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ। **ਪਰਿਭਣ੍ਡਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਬਾਹਿਰਪਸ੍ਸੇ ਕਤਾਯ ਤਨੁਕਮਿਡ੍ਢਿਯਾ ਅਨ੍ਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਙ੍ਕੇ** ਵਾਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੪) ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਊਰੂਨਂ ਮਜ੍ਝੇ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਂਸਬਦ੍ਧਕੇ ਅਂਸਕੂਟੇ ਲਗ੍ਗੇਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਕੇ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਇਤਰਥਾ। **ਆਤਪਤ੍ਤਕੇ**ਤਿ ਛਤ੍ਤੇ। ਏਤ੍ਥ ਭਤ੍ਤਪੂਰੋਪਿ ਅਂਸਕੂਟੇ ਲਗ੍ਗਿਤਪਤ੍ਤੋਪਿ ਠਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੬੭. **ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠੋਦਕਂ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੫; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੫੫) ਨਾਮ ਮੁਖਵਿਕ੍ਖਾਲਨੋਦਕਂ, ਤਂ ਪਤ੍ਤੇ ਨਿਟ੍ਠੁਭਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੇਨ ਨ ਨੀਹਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਚਲਕਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਿਕਞ੍ਚ **ਚਲਕਟ੍ਠਿਕਂ**। ਏਤੇਸੁ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਤ੍ਤੇਨ ਨੀਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਪਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਂ ਧੋਵਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਲਭਤਿ। ਹਤ੍ਥਧੋਵਿਤਵਤ੍ਥਧੋਵਿਤਉਦਕਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਤੇ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਨੁਚ੍ਛਿਟ੍ਠਪਤ੍ਤਂ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਹਤ੍ਥਂ ਪਨ ਬਹਿ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮਚ੍ਛਮਂਸਫਲਾਫਲਾਦੀਨਿ ਖਾਦਨ੍ਤੋ ਯਂ ਮੁਖੇਨ ਲੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਲੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਤਿ, ਤਂ ਵਾ ਤੇਸਂ ਅਟ੍ਠਿਆਦਿਕਂ ਵਾ ਮੁਖਤੋ ਨੀਹਟਂ ਪੁਨ ਅਖਾਦਿਤੁਕਾਮੋ ਛਡ੍ਡੇਤੁਕਾਮੋ ਪਤ੍ਤੇ ਠਪੇਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਸਿਙ੍ਗਿਵੇਰਨਾਲ਼ਿਕੇਰਖਣ੍ਡਾਦੀਨਿ ਖਾਦਨ੍ਤੇਹਿ ਡਂਸਿਤ੍ਵਾ ਡਂਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਠਪੇਤੁਂ ਲਭਤਿ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਪਤ੍ਤਹਤ੍ਥੇਨ ਕਵਾਟਂ ਪਣਾਮੇਤਬ੍ਬਂ, ਯੋ ਪਣਾਮੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੫) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਰੀਰਾਵਯਵੇਨ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਰੀਰਾਵਯਵੇਨ ਕਵਾਟਂ ਪਣਾਮੇਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ “**ਪਤ੍ਤਹਤ੍ਥੋ**ਵਾ”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਂਸਕੂਟੇ ਲਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੬੮. **ਭੂਮਿਆਧਾਰਕੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦਨ੍ਤਵਲ੍ਲਿਵੇਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਕਤੇ ਵਲਯਾਧਾਰਕੇ। **ਦਾਰੁਦਣ੍ਡਾਧਾਰੇ**ਤਿ ਏਕਦਾਰੁਨਾ ਕਤਆਧਾਰਕੇ ਚ ਬਹੂਹਿ ਦਣ੍ਡੇਹਿ ਕਤਆਧਾਰਕੇ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਿਦਣ੍ਡੇ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਤੇਸੁ ਪਨ ਸੁਸਜ੍ਜਿਤੇਸੁ ਏਕਂ ਪਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾਵ ਤਸ੍ਸੁਪਰਿ ਏਕਂ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਯੋ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। **ਏਕਂ ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਭੂਮਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਭੂਮਿਯਂ ਕਟਸਾਰਕਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੁਪਰਿ ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਏਕਂ ਠਪੇਯ੍ਯ, ਦ੍ਵੇ ਠਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਦ੍ਵੇ ਪਨ ਠਪੇਨ੍ਤੇਨ ਉਪਰਿ ਠਪਿਤਪਤ੍ਤਂ ਏਕੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਭੂਮਿਯਂ ਫੁਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੬੯-੭੦. ਇਦਾਨਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਪਤ੍ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਦਾਰੁਰੂਪਿਯਸੋਵਣ੍ਣਾ**”ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਮਣਿਵੇਲ਼ੁਰਿਯਾਮਯਾ**ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੨; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੫੨) **ਮਣੀ**ਤਿ ਇਨ੍ਦਨੀਲਕਬਰਕਤਾਦਿ। ਸਚੇ ਗਹਟ੍ਠਾ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਸੁਵਣ੍ਣਰੂਪਿਯਤਟ੍ਟਕਾਦੀਸੁ ਸੂਪਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਨਾਮੇਨ੍ਤਿ, ਆਮਸਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਘਟਿਕਟਾਹਜਾ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੫; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੫੫) ਚ ਤੁਮ੍ਬਕਟਾਹਜਾ ਚ **ਘਟਿਤੁਮ੍ਬਕਟਾਹਜਾ**। ਏਤ੍ਥ **ਤੁਮ੍ਬਕਟਾਹਜਾ**ਨਾਮ ਅਲਾਬੁ। ਪਤ੍ਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਪਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਥਾਲਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੭੧-੨. ਇਦਾਨਿ ਥਾਲਕੇਸੁ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਥਾਲਕਾ ਚਾ**”ਤਿ ਪਦਂ ਉਦ੍ਧਟਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਕਪ੍ਪਾ**ਤਿ ਦਾਰੁਮਯਾਦਯੋ ਥਾਲਕਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਫਲਿਕਥਾਲਕਾਦਯੋ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੫੨) ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕਾ ਵਾ ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਤਕਾ ਵਾ

ਕਪ੍ਪਿਯਾ। **ਘਟਿਤੁਮ੍ਬਕਟਾਹਜਾ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੫) ਤਾਵਕਾਲਿਕਾ, ਤਾਸੁ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਪਰਿਹਰਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਥਾਲਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਥਾਲਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਪਵਾਰਣਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩. ਇਦਾਨਿ ਪਵਾਰਣਾਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਪਵਾਰਣਾ"**ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੨੩੮-੨੩੯; ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੩੮-੨੩੯; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਠਮਪਵਾਰਣਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਪਦਂ ਉਦ੍ਧਟਂ। ਤਤ੍ਥ **ਇਰਿਯਾਪਥੇਨਾ**ਤਿ ਠਾਨਗਮਨਸਯਨਨਿਸਜ੍ਜਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤੋ ਇਰਿਯਾਪਥਤੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥੇਨ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ ਚੇ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਨਤਿਰਿਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਕਂ।

੧੪. ਇਦਾਨਿ ਯੇਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਪਵਾਰਣਾ ਹੋਤਿ, ਤਾਨਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਸਨ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨ ਅਵਿਪ੍ਪਕਤਭੋਜਨਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ ਚ ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭੋਜਨਞ੍ਚੇ**ਵਾਤਿ ਯਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਪਵਾਰੇਤਿ, ਤਂ ਓਦਨੋ ਕੁਮ੍ਮਾਸੋ ਸਤ੍ਤੁ ਮਚ੍ਛੋ ਮਂਸਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਭਿਹਾਰੋ**ਤਿ ਦਾਯਕੋ ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਭਤ੍ਤਂ ਕਾਯੇਨ ਅਭਿਹਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਵਾਚਾਭਿਹਾਰੋ ਪਨ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਸਮੀਪਤਾ**ਤਿ ਦਾਯਕੋ ਪਵਾਰਣਪ੍ਪਹੋਨਕਭੋਜਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣੇ ਓਕਾਸੇ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਾਯਵਾਚਾਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਿਤੇਨ ਅਭਿਹਟਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਆਨਿਸਦਸ੍ਸ ਪਾਰਿਮਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ, ਸਚੇ ਠਿਤੋ, ਪਣ੍ਹਿਅਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ, ਸਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ, ਯੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਪਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਿਮਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਾਯਕਸ੍ਸਾਪਿ ਤਥਾਵਿਧਸ੍ਸ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਸਾਰਿਤਹਤ੍ਥਂ ਯਂ ਤਸ੍ਸ ਆਸਨ੍ਨਤਰਂ ਅਙ੍ਗਂ, ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। **ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾ ਪਵਾਰਣਾ**ਤਿ ''ਅਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਭੋਜਨਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਿਤੋ ਅਭਿਹਰਤਿ, ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੨੩੯; ਪਰਿ॰ ੪੨੮) **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਪਵਾਰਣਾ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੫. ਇਦਾਨਿ ਏਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਭੋਜਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਓਦਨੋ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਦਾਨਿ ਓਦਨਾਦਯੋ ਇਮੇਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਸਾਲੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਸੇਤਰਤ੍ਤਕਾਲ਼ਭੇਦਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਕਙ੍ਗੁਜਾਤਿਯੋ **ਕਙ੍ਗੂ**ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਕਾਲ਼ਸੇਤਾ **ਕੁਦ੍ਰੂਸਵਰਕਾ**। ਇਮੇਸਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਧਞ੍ਞਾਨਂ ਓਦਨੋ ਚ ਭੋਜ੍ਜਯਾਗੁ ਚ ਓਦਨੋ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੬. ਸਾਮਾਕਾਦਿਤਿਣਂ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੩੮-੨੩੯) ਕੁਦ੍ਰੂਸਕੇ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਰਕਚੋਰਕੋ ਵਰਕੇ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਤੋ, ਸਾਲਿਯਞ੍ਞੇਵ ਨੀਵਾਰੋ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਤੋ ਸੇਤਤ੍ਤਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਇਮੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾਨਂ ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਧਞ੍ਞਾਨਂ ਤਣ੍ਡੁਲੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਯਾਗੁਂ ਪਚਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਭਤ੍ਤਂ ਪਚਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਾ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪਚਨ੍ਤਿ, ਸਚੇ ਉਣ੍ਹਂ ਵਾ ਸੀਤਲਂ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂ ਭੋਜਨਕਾਲੇ ਗਹਿਤਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਓਧਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਅਯਂ ਓਦਨੋ ਨਾਮ, ਪਵਾਰਣਂ ਜਨੇਤਿ। ਯੋਪਿ ਪਾਯਾਸੋ ਵਾ ਅਮ੍ਬਿਲਯਾਗੁ ਵਾ ਉਦ੍ਧਨਤੋ ਓਤਾਰਿਤਮਤ੍ਤੋ ਅਬ੍ਭੁਣ੍ਹੋ ਆਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਿਵਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਗਹਿਤੋਕਾਸੇਪਿ ਓਧਿਂ ਨ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਅਯਂ ਪਵਾਰਣਂ ਨ ਜਨੇਤਿ। ਉਸੁਮਾਯ ਪਨ ਵਿਗਤਾਯ ਘਨਭਾਵਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਓਧਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਪੁਨ ਪਵਾਰਣਂ ਜਨੇਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਨੁਕਭਾਵੋ ਨ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਭਤ੍ਤੇ ਪਨ ਉਦਕਕਞ੍ਜਿਕਖੀਰਾਦੀਨਿ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ''ਯਾਗੁਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤਨੁਕਾ ਹੋਤਿ, ਪਵਾਰਣਂ ਜਨੇਤਿਯੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਯਾਗੁਯਾ ਨਤ੍ਥਿਭਾਵਤੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਪਕ੍ਕੁਥਿਤੇਸੁ ਉਦਕਾਦੀਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਯਾਗੁਸਙ੍ਗਹਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ।

੧੭. **ਭਟ੍ਠਧਞ੍ਞਮਯੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਵਿਧਾਨਿਪਿ ਧਞ੍ਞਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਰਪਾਕਭਜ੍ਜਿਤਾਨਂ ਤੇਸਂ ਤਣ੍ਡੁਲੇ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕਤਚੁਣ੍ਣਕੁਣ੍ਡਕਾਨਿ **ਸਤ੍ਤੁ** ਨਾਮ। ਸਮਪਾਕਭਜ੍ਜਿਤਾਨਂ ਪਨ ਆਤਪਸੁਕ੍ਖਾਨਂ ਵਾ ਤਣ੍ਡੁਲਾਨਂ ਚੁਣ੍ਣਕੁਣ੍ਡਕਾਨਿ ਸਤ੍ਤੁਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਯਵਸਮ੍ਭਵੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਪਨ ਮੁਗ੍ਗਾਦੀਹਿ ਕਤ**ਕੁਮ੍ਮਾਸੋ** ਨ ਪਵਾਰੇਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਉਦਕਸਮ੍ਭਵੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ

ਕਕ੍ਕਟਕਸਿਪ੍ਪਿਕਸਮ੍ਬੁਕਾਦਯੋਪਿ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਯਾਗੁਪਾਨਕਾਲੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਭਾਜਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਚ੍ਛਮਂਸਂ ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਚੇ ਅਖਾਦਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਪਵਾਰਣਪ੍ਪਹੋਨਕਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਨ ਪਵਾਰੇਤਿ। ਖਾਦਿਤੇਪਿ ਸਚੇ ਮੁਖੇ ਅਵਸਿਟ੍ਠਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਦਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਪਵਾਰੇਤਿਯੇਵ। ਸਚੇ ਪਤ੍ਤੇ ਅਵਸਿਟ੍ਠਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਮੁਖੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਞ੍ਚੇ ਅਖਾਦਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤੁਕਾਮੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਪਵਾਰੇਤਿਯੇਵ।

੭੮. **ਭੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੩੮-੨੩੯) ਪਞ੍ਚਸੁ ਭੋਜਨੇਸੁ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭੋਜਨਂ। ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਨਿਸੇਧਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯੇਨਾਭਿਹਟਂ ਅਙ੍ਗੁਲਿਚਲਨਾਦਿਨਾ ਵਾ ਭਮੁਕਵਿਕਾਰੇਨ ਵਾ ਕੁਦ੍ਧਭਾਵੇਨ ਓਲੋਕੇਨ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ''ਅਲ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਨ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਮਾ ਆਕਿਰਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਅਪਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਵਾ ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਨਿਸੇਧਯਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਭੋਜਨਮੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਸੋ ਪਵਾਰੇਤਿ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਂ ਵਾ ਭੋਜਨਂ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਨ ਪਵਾਰੇਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ। ਸਚੇ ਕਪ੍ਪਿਯਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਨ ਪਵਾਰੇਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਤੋ। ਇਦਾਨਿ ਮਿਸ੍ਸਕਨਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਤਨ੍ਨਾਮੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਿਣ੍ਡਤ੍ਥੋ – ਤਨ੍ਨਾਮੇਨ ਵਾ ਇਮਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਭਿਹਟਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨਿਸੇਧਯਂ ਪਵਾਰੇਯਜਾਤਿ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ਯੋ ਪਨ ਮਚ੍ਛਮਂਸਮਿਸ੍ਸਂ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਠਮਪਵਾਰਣਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ; ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੩੮-੨੩੯) ਯਾਗੁਂ ਬਜਞ੍ਜਨਂ ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ''ਮਚ੍ਛਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਮਂਸਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤੋ ਪਵਾਰਣਾ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ''ਯਾਗੁਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਰਸਬਜਞ੍ਜਨਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤੋ ਪਵਾਰਣਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ। ਸਚੇ ''ਇਮਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਸਵਤ੍ਥੁਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤੋ ਪਵਾਰਣਾ ਹੋਤਿ। ਭਤ੍ਤਮਿਸ੍ਸਕੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਚੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਭਿਹਟਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਪਵਾਰਣਾ ਨਤ੍ਥਿਯੇਵ।

੭੯-੮੦. ਇਦਾਨਿ ਪਵਾਰਣਂ ਅਜਨੇਨ੍ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਲਾਜਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ **ਲਾਜਾ ਤਂਸਤ੍ਤੁਭਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਠਮਪਵਾਰਣਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਲਾਜਾ ਚ ਲਾਜੇਹਿ ਕਤਸਤ੍ਤੁਭਤ੍ਤਾਨਿ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਚ੍ਛਮਂਸਪੂਵੇਸੁ ਪਨ ਪਵਾਰਣਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **"ਸੁਦ੍ਧਖਜ੍ਜਕੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਭਟ੍ਠਪਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਮਕਂ ਪਚ੍ਛਾ ਭਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਵੇਲੁਆਦੀਨਂ ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਾਨਂ ਭਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਰਸਯਾਗੁ ਰਸੋ** ਪਕ੍ਕਯਾਗੁ। ਮਂਸਾਦੀਹਿ ਅਮਿਸ੍ਸਿਤਾ **ਸੁਦ੍ਧਯਾਗੁ**। ਪੁਥੁਕਾਮਯਂ ਪਨ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਵਾਰਣਂ ਨ ਜਨੇਤਿ।

੮੧. **ਵੁਟ੍ਠਾਯਾ**ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੩੮-੨੩੯) ਆਸਨਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਸਚੇ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਾ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਕਾਤੁਂ ਲਭਤਿ। **ਅਭੁਤ੍ਤੇਨ ਚ ਭੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭੋਜਨਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭੋਜਨਂ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਕੁਸਗ੍ਗੇਨਾਪਿ ਨ ਭੁਤ੍ਤਂ, ਤੇਨਾਪਿ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੇਨ ਪਨ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮੇਪਿ ਭੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਚੇ ਅਪਵਾਰਿਤੋ ਆਸਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋਪਿ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਸਮਯੇਪਿ ਪੁਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਭੁਤ੍ਵਾਪਿ ਕਾਤੁਂ ਲਭਤਿ। **ਯੇਨ ਯਂ ਵਾ ਪੁਰੇ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਯਂ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਂ, ਤੇਨ ਤਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਛਾ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਞ੍ਞੇਨ ਪਨ ਤਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੮੨. ਯਂ ਫਲਂ ਵਾ ਕਨ੍ਦਮੂਲਂ ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਮਣਕਪ੍ਪੇਹਿ ਕਤਕਪ੍ਪਿਯਂ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਭੋਜਨਂ ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਂ ਵਾ, ਇਦਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨਾਮ, ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਵਿਪਰੀਤਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਕਰਣਂ ਨ ਰੁਹਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨ ਗਹਿਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਨ ਰੁਹਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਗਹਿਤਞ੍ਚੇਵਾ"**ਤਿ। **ਉਚ੍ਚਾਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਾਰੇਤੁਂ ਆਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਈਸਕਮ੍ਪਿ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਅਪਨਮਿਤਂ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਹਤ੍ਥਪਾਸਤੋ ਬਹਿ ਠਿਤਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਹਤ੍ਥਪਾਸਗਾ"**ਨ੍ਤਿ। **ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ**ਵਨ੍ਤਿ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **"ਅਲਮੇਤਂ** ਸਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਚੀਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ **ਏਵਂ ਭਾਸਤੂ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਅਲਮੇਤਂ ਸਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਕਿਰ ਆਚਿਣ੍ਣੋ। ਵਿਨਯਧਰਾ ਕਿਰ ਪਨ ''ਸਕਿਂ ਏਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਅਲਮੇਤਂ ਸਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਵੋ ਅਧਿਕਂ, ਇਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਲਚ੍ਛਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੮੩. **ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਹਤ੍ਥਗ**ਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਿਤਂਯੇਵ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਪਨ ਅਞ੍ਞੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਿਤਂ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਤ੍ਤਨਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਚ **ਪੇਸਯਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕਾਰੇਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਂ** ਪਨ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਕਾਰਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ **ਸਬ੍ਬੋ** ਪਵਾਰਿਤੋਪਿ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋਪਿ **ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ** ਲਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਚੇ ਪਵਾਰਿਤੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਯਥਾ ਅਕਤੇਨ ਮਿਸ੍ਸਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਮੁਖਞ੍ਚ ਹਤ੍ਥਞ੍ਚ ਸੁਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਭੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸ ''ਅਜ੍ਜ ਵਾ ਸ੍ਵੇ ਵਾ ਖਾਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਹਟਮ੍ਪਿ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਕਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਪਵਾਰਣਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਪਵਾਰਣਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਕਾਲਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੮੪. ਇਦਾਨਿ ਯੇ ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਾਲਿਕਾ ਮੁਨਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ ''ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ ਯਾਮਕਾਲਿਕਂ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕ''ਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਕਾਲਿਕਾ ਚਾ**"ਤਿ ਪਦਂ ਉਦ੍ਧਟਂ। ਤਤ੍ਥ (ਪਾਚਿ॰ ੨੫੪-੨੫੬; ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੫੩-੨੫੬) ਕਤਮੇ ਤੇ ਕਾਲਿਕਾਤਿ ਚੇ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਯਾਵਕਾਲਿਕ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤੇਸੁ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਤੋ ਯਾਵ ਠਿਤਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ **ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ**। ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਤੋ ਯਾਵ ਯਾਮਾਵਸਾਨਾ ਪਿਪਾਸਾਯ ਸਤਿ ਪਿਪਾਸਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥਂ ਪਾਤਬ੍ਬਤੋ ਯਾਮੋ ਕਾਲੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਯਾਮਕਾਲਿਕਂ**। ਤੇਨ ਉਪਸਮੇਤਬ੍ਬੇ ਆਬਾਧੇ ਸਤਿ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਾਹਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ **ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ**। ਆਬਾਧੇ ਸਤਿ ਯਾਵਜੀਵਂ ਪਰਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ **ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ**।

੮੫. ਤੇਸੁ ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਪਿਟ੍ਠਂ ਮੂਲਂ ਫਲਂ ਖਜ੍ਜ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ (ਪਾਚਿ॰ ੨੪੮-੨੫੦; ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੪੮-੨੪੯) **ਪਿਟ੍ਠਖਾਦਨੀਯਂ** ਨਾਮ ਸਤ੍ਤੁਨ੍ਨਂ ਤਾਵ ਧਞ੍ਞਾਨਂ ਧਞ੍ਞਾਨੁਲੋਮਾਨਂ ਅਪਰਣ੍ਣਾਨਞ੍ਚ ਪਿਟ੍ਠਂ ਪਨਸਪਿਟ੍ਠਂ ਲਬੁਜਪਿਟ੍ਠਂ ਅਮ੍ਬਾਟਕਪਿਟ੍ਠਂ ਸਾਲਪਿਟ੍ਠਂ ਧੋਤਕਤਾਲਪਿਟ੍ਠਂ ਖੀਰਵਲ੍ਲਿਪਿਟ੍ਠਞ੍ਚਾਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਪਕਤਿਆਹਾਰਵਸੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਖਾਦਨੀਯਤ੍ਥਞ੍ਚ ਭੋਜਨੀਯਤ੍ਥਞ੍ਚ ਫਰਣਕਾਨਿ ਪਿਟ੍ਠਾਨਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਾਨਿ। ਇਮਿਨਾਵ ਲਕ੍ਖਣੇਨ **ਮੂਲਖਾਦਨੀਯਾ**ਦੀਸੁਪਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਲਕ੍ਖਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਤਿਵਿਤ੍ਥਾਰਭਯੇਨ ਸਂਖਿਤ੍ਤਂ। **ਗੋਰਸੋ** ਨਾਮ ਖੀਰਦਧਿਤਕ੍ਕਰਸੋ। **ਧਞ੍ਞਭੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤਧਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਪਞ੍ਚਵਿਧਭੋਜਨਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਾਗੁਸੂਪਪ੍ਪਭੁਤਯੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਭੁਤਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਨ੍ਦਖਾਦਨੀਯਂ ਮੁਲ਼ਾਲਖਾਦਨੀਯਂ ਮਤ੍ਥਕਖਾਦਨੀਯਂ ਖਨ੍ਧਖਾਦਨੀਯਂ ਤਚਖਾਦਨੀਯਂ ਪਤ੍ਤਖਾਦਨੀਯਂ ਪੁਪ੍ਫਖਾਦਨੀਯਂ ਅਟ੍ਠਿਖਾਦਨੀਯਂ ਨਿਯ੍ਯਾਸਖਾਦਨੀਯਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਮੁਖਮਤ੍ਤਨਿਦਸ੍ਸਨਂ – ਭਿਸਸਙ੍ਖਾਤੋ ਪਦੁਮਪੁਣ੍ਡਰੀਕਕਨ੍ਦੋ ਪਿਣ੍ਡਾਲੁਮਸਾਲੁਕਆਦਯੋ ਵਲ੍ਲਿਕਨ੍ਦੋ ਆਲੁਵਕਨ੍ਦੋ ਤਾਲਕਨ੍ਦੋਤਿ ਏਵਮਾਦਿ **ਕਨ੍ਦਖਾਦਨੀਯਂ**। ਪਦੁਮਮੁਲ਼ਾਲਾਦਯੋ **ਮੁਲ਼ਾਲਖਾਦਨੀਯਂ**। ਤਾਲਹਿਨ੍ਤਾਲਕੁਨ੍ਤਾਲਕੇਤਕਨਾਲ਼ਿਕੇਰਪੂਗਰੁਕ੍ਖਖਜ੍ਜੂਰੀਆਦੀਨਂ ਕਲ਼ੀਰਸਙ੍ਖਾਤਾ ਮਤ੍ਥਕਾ **ਮਤ੍ਥਕਖਾਦਨੀਯਂ**। ਉਚ੍ਛੁਖਨ੍ਧੋ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਰਤ੍ਤੁਪ੍ਪਲਕੁਮੁਦਸੋਗਨ੍ਧਿਕਾਨਂ ਪੁਪ੍ਫਦਣ੍ਡਕਾਨੀਤਿ ਏਵਮਾਦਿ **ਖਨ੍ਧਖਾਦਨੀਯਂ। ਤਚਖਾਦਨੀਯਂ** ਉਚ੍ਛੁਤਚੋ ਏਵ ਏਕੋ ਯਾਵਕਾਲਿਕੋ, ਸੋਪਿ ਸਰਸੋ। ਮੂਲਕਂ ਖਾਰਕੋ ਚਚ੍ਚੁ ਤਮ੍ਬੁਕੋ ਤਣ੍ਡੁਲੇਯ੍ਯਕੋਤਿ ਏਵਮਾਦਿ **ਪਤ੍ਤਖਾਦਨੀਯਂ**। ਮੂਲਕਪੁਪ੍ਫਂ ਖਾਰਕਪੁਪ੍ਫਂ ਚਚ੍ਚੁਪੁਪ੍ਫਂ ਤਮ੍ਬੁਕਪੁਪ੍ਫਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ **ਪੁਪ੍ਫਖਾਦਨੀਯਂ,** ਅਸੋਕਪੁਪ੍ਫਂ ਪਨ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ। ਲਬੁਜਪਨਸਟ੍ਠਿਆਦਿ **ਅਟ੍ਠਿਖਾਦਨੀਯਂ। ਨਿਯ੍ਯਾਸਖਾਦਨੀਯੇ** ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਤੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾ ਯਾਵਕਾਲਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੮੬. ਇਦਾਨਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਟ੍ਠ ਪਾਨਾਨਿ ਅਮ੍ਬਪਾਨਂ ਜਮ੍ਬੁਪਾਨਂ ਚੋਚਪਾਨਂ ਮੋਚਪਾਨਂ ਮਧੁਕਪਾਨਂ ਮੁਦ੍ਦਿਕਪਾਨਂ ਸਾਲੂਕਪਾਨਂ ਫਾਰੁਸਕਪਾਨ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੦) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਵਿਧਂ ਪਾਨਕਂ ਯਾਮਕਾਲਿਕਂ ਨਾਮਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਮਧੂ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੦੦) ਮਧੁਜਂ ਮੁਦ੍ਦਿਕਜਂ ਸਾਲੂਕਜਂ ਚੋਚਜਂ ਮੋਚਜਂ ਅਮ੍ਬੁਜਂ ਜਮ੍ਬੁਜਞ੍ਚਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਤ੍ਥ **ਮਧੁਜਂ** ਨਾਮ ਮਧੁਕਾਨਂ ਜਾਤਿਰਸੇਨ ਕਤਂ, ਤਂ ਪਨ ਉਦਕਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੁਦ੍ਧਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਮੁਦ੍ਦਿਕਪਾਨਂ** ਨਾਮ

ਮੁਦ੍ਦਿਕਾ ਉਦਕੇ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਂ। **ਸਾਲੂਕਪਾਨਂ** ਨਾਮ ਰਤ੍ਤੁਪ੍ਪਲਨੀਲੁਪ੍ਪਲਾਦੀਨਂ ਕਿਞ੍ਜਕ੍ਖਰੇਹਿ ਕਤਂ। ਸੇਸਾਨਿ ਪਾਕਟਾਨੇਵ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸਚੇ ਸਯਂ ਏਤਾਨਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਵਤ੍ਥੂਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਤਪੇ ਆਦਿਚ੍ਚਪਾਕੇਨ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਪਾਨਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ ਕਪ੍ਪਤਿ। ਸਚੇ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਕਤਂ ਲਭਤਿ, ਤਦਹੁਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਨਿਰਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗੇਨ ਯਾਵ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਮਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਪਾਨਾਨਿ ਸੀਤਾਨਿਪਿ ਆਦਿਚ੍ਚਪਾਕਾਨਿਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਅਗ੍ਗਿਪਾਕਾਨਿ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **"ਨਗ੍ਗਿਸਨ੍ਤਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੮੭. ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬਂ ਫਲਰਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਧਞ੍ਞਫਲਰਸ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੦) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਧਞ੍ਞਫਲਰਸੋ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਿ ਧਞ੍ਞਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ"**ਤਿ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬਂ ਪੁਪ੍ਫਰਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਰਸ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਰਸੋ ਆਦਿਚ੍ਚਪਾਕੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਗ੍ਗਿਪਾਕੋ ਵਾ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਮਞ੍ਞਤ੍ਰਾ"**ਤਿ।

੮੮. ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬਂ ਪਤ੍ਤਰਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਡਾਕਰਸ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਦਕੇਨ ਪਕ੍ਕਾਨਮ੍ਪਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਪਤ੍ਤਾਨਂ ਰਸੋ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੀਤੋਦਕੇਨ ਮਦ੍ਦਿਤਾਨਂ ਰਸੋ ਯਾਮਕਾਲਿਕੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਡਾਕਜ"**ਨ੍ਤਿ। ਯਾਵਜੀਵਿਕਪਣ੍ਣਸ੍ਸ ਉਦਕੇਨ ਪਕ੍ਕਸ੍ਸ ਰਸੋ ਯਾਵਜੀਵਿਕੋ ਹੋਤਿ।

੮੯. ਇਦਾਨਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਸਪ੍ਪੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੦) ਪਨ –

> ''ਸਪ੍ਪਿਨੋਨੀਤਤੇਲਾਨਿ, ਮਧੁਫਾਣਿਤਮੇਵ ਚ।
> ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਾ ਸਪ੍ਪਿ, ਯੇਸਂ ਮਂਸਮਵਾਰਿਤ''ਨ੍ਤਿ॥ –

ਪਾਠੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਂ ਪਨ ਗਹਿਤੇ ਵਸਾ ਤੇਲਗ੍ਗਹਣੇਨ ਗਹਿਤਾਵ ਹੋਤਿ ''ਤੇਲਂ ਨਾਮ ਤਿਲਤੇਲਂ ਸਾਸਪਤੇਲਂ ਮਧੁਕਤੇਲਂ ਏਰਣ੍ਡਤੇਲਂ ਵਸਾਤੇਲ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੨੩; ਪਾਚਿ॰ ੨੬੦) ਏਵਂ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਤ੍ਤਾ। ਏਵਂ ਪਨ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਸਾ ਚ ''ਮਧੁਫਾਣਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਾਠੇ ਗਹਿਤੇ ਯਾਵਕਾਲਿਕਭੂਤਾ ਵਸਾ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਾਤਿ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ''ਯਾਨਿ ਖੋ ਪਨ ਤਾਨਿ ਗਿਲਾਨਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਟਿਸਾਯਨੀਯਾਨਿ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਸਪ੍ਪਿ ਨਵਨੀਤਂ ਤੇਲਂ ਮਧੁ ਫਾਣਿਤ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੨੨) ਏਵਂ ਪਞ੍ਚੇਵ ਭਗਵਤਾ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨਿ, ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਛਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਭੇਸਜ੍ਜਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਤਾਪਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, **ਭੇਸਜ੍ਜਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇਪਿ** ਭਗਵਤਾ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਸਾਨਿ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਅਚ੍ਛਵਸਂ ਮਚ੍ਛਵਸਂ ਸੁਸੁਕਾਵਸਂ ਸੂਕਰਵਸਂ ਗਦ੍ਰਭਵਸਂ ਕਾਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਕਾਲੇ ਨਿਪ੍ਪਕ੍ਕਂ ਕਾਲੇ ਸਂਸਟ੍ਠਂ ਤੇਲਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੨) ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਵਸੇਨ ਵਸਂ ਅਨਨੁਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤੇਲਮੇਵ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਮਧੁਫਾਣਿਤਮੇਵ ਚਾ''ਤਿ ਪਾਠੇ ਅਗ੍ਗਹਿਤੇ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਚ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਥੇਰੇਨ ਪਨ ਉਤ੍ਤਰਵਿਹਾਰਵਾਸੀਨਂ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾਯ ਆਗਤਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਸਂ ਪਨ –

> ''ਸਪ੍ਪਿ ਨਵਨੀਤਂ ਤੇਲਂ, ਮਧੁ ਫਾਣਿਤਪਞ੍ਚਮਂ।
> ਅਚ੍ਛਮਚ੍ਛਵਸਾਦਿ ਚ, ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਾ''ਤਿ॥ –

ਏਵਮਾਗਤਂ। ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਵਿਸੁਂ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੇ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ।

ਇਦਾਨਿ ਤੇਸੁ ਸਪ੍ਪਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਯੇਸਂ ਮਂਸਪਵਾਰਿਤਾ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਸਪ੍ਪਿਨਾਮ ਗੋਸਪ੍ਪਿ ਵਾ ਅਜਿਕਾਸਪ੍ਪਿ ਵਾ ਮਹਿਂਸਸਪ੍ਪਿ ਵਾ। ਯੇਸਂ ਮਂਸਂ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਤੇਸਂ ਸਪ੍ਪਿ, ਨਵਨੀਤਂ ਨਾਮ ਤੇਸਂਯੇਵ ਨਵਨੀਤ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੨੩; ਪਾਚਿ॰ ੨੬੦) **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨਵਨੀਤਂ ਪਨ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਂ , ਸਪ੍ਪਿ ਪਨ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਤਦਹੁ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿਨਿਰਾਮਿਸਮ੍ਪਿ

ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰਾਮਿਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਸਚੇ ਏਕਭਾਜਨੇ ਠਪਿਤਂ, ਏਕਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ। ਸਚੇ ਬਹੂਸੁ, ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਪ੍ਪਿ ਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਾਮਂਪਾਕੋ ਨ ਹੋਤਿ, ''ਨਵਨੀਤਂ ਪਨ ਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਸਾਮਂਪਾਕੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਸਾਮਂਪਕ੍ਕੇਨ ਪਨ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਮਿਸਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚ ''ਸਚੇ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਨਵਨੀਤੇਨ ਸਪ੍ਪਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਸਯਂ ਕਰੋਤਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚ **ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯਂ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੬੨੨) ਨਵਨੀਤਮ੍ਹਿਯੇਵ ਸਾਮਂਪਾਕਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਸਪ੍ਪਿਮ੍ਹਿ। ਯਂ ਪਨ **ਕਙ੍ਖਾਵਿਤਰਣਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਸਪ੍ਪਿ ਵਾ ਨਵਨੀਤਂ ਵਾ ਪਚਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ, ''ਤਂ ਪਨ ਤਦਹੁ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਮਿਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਭੇਸਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਚ, ਤਤ੍ਥ ਯਾਵਕਾਲਿਕਵਤ੍ਥੁਨਾ ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ ਸੁਧੋਤਂ ਨਵਨੀਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਪਚਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਯਂਪਚਿਤਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯਦਿ ਆਮਿਸਂ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਆਮਿਸਂ ਸਯਂਪਕ੍ਕਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੇਨ ਮਿਸ੍ਸਿਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਯਾਵਕਾਲਿਕਭਾਵਂ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੇਨ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤਿ, ਤਥਾ ਚ ਸਤਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ ਅਪਕ੍ਕਮ੍ਪਿ ਸਯਂਪਕ੍ਕਭਾਵਂ ਉਪਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ''ਸਾਮਿਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਥਾ ਸਯਂਪਕ੍ਕਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਵਸਾਤੇਲਂ ਸਯਂਭਜ੍ਜਿਤਸਾਸਪਾਦਿਯਾਵਜੀਵਿਕਵਤ੍ਥੂਨਂ ਤੇਲਞ੍ਚ ਸਾਮਿਸਂ ਤਦਹੁ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਥਾ ਨਵਨੀਤਸਪ੍ਪੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਵਕ੍ਖਤਿ ਚ ਆਚਰਿਯੋ –

''ਯਾਵਕਾਲਿਕਆਦੀਨਿ, ਸਂਸਟ੍ਠਾਨਿ ਸਹਤ੍ਤਨਾ। ਗਾਹਾਪਯਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ ਚ,

''ਤੇਹੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਕ੍ਕਂ, ਕਪ੍ਪਤੇ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ।
ਨਿਰਾਮਿਸਞ੍ਚ ਸਤ੍ਤਾਹਂ, ਸਾਮਿਸੇ ਸਾਮਪਾਕਤਾ''ਤਿ ਚ॥

ਯਾ ਪਨ **ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯਂ** ਨਵਨੀਤਮ੍ਹਿ ਸਾਮਂਪਾਕਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸਾ ਤਕ੍ਕਾਦਿਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ ਅਧੋਤਨਵਨੀਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਞ੍ਞੂਨਂ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਪਿ ਕਙ੍ਖਾਵਿਤਰਣੀਪਿ ਸਮੇਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨਵਨੀਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਆਚਰਿਯਾ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਇਦਮੇਵ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਯਦਿ ਸਪ੍ਪਿਮ੍ਹਿ ਸਾਮਂਪਾਕਤਾ ਹੋਤਿ, ਅਵਸ੍ਸਂਯੇਵ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯਂ ਵੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ, ਤਤ੍ਥ ਪਨ ''ਸਪ੍ਪਿ ਤਾਵ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਤਦਹੁ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਨਿਰਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੬੨੨) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਚਨਵਿਧਾਨਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਾਨਂ, ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦੀਨਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਾਨਂ ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਕਿਂ ਪਨ ਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ? ਆਮ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਾਭਾਵਾ ਚ ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਚ। ''ਯੇਸਂ ਮਂਸਂ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਤੇਸਂ ਸਪ੍ਪਿ, ਨਵਨੀਤ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੨੩) ਇਦਂ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਾਰਣਤ੍ਥਾਯ।

੯੦. ਇਦਾਨਿ ਤੇਲਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਤੇਲਂ ਤਿਲਵਸੇਰਣ੍ਡਮਧੁਸਾਸਪਸਮ੍ਭਵ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ ਤਿਲਾਦੀਹਿ ਸਮ੍ਭਵਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਤੇਲਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਤ੍ਥ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੦੦) ਪਨ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਤਿਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਤਤੇਲਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯਂ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਤਤੇਲਂ ਅਨਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯਂ, ਸੀਸਮਕ੍ਖਨਾਦੀਸੁ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਰਣ੍ਡਮਧੁਕਸਾਸਪਟ੍ਠੀਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਤਾਨਿ ਭਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇਲਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਦਹੁ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਮਿਸਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਾਮਂਪਾਕਤਾ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਅਭਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਤਦਹੁ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਵਤ੍ਥੂਨਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕਤ੍ਤਾ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਤੇਲਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਏਰਣ੍ਡਕਟ੍ਠਿਆਦੀਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਥਾ ਪਾਲਿਯਂ ਅਨਾਗਤਾਨਿ ਅਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ ਕੋਸਮ੍ਬਕਕੁਸੁਮ੍ਭਾਦੀਨਂ ਤੇਲਾਨਿ।

ਇਦਾਨਿ ਮਧੁਵਿਕਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਖੁਦ੍ਦਾਭਮਰਮਧੁਕਰਿ-ਮਕ੍ਖਿਕਾਹਿ ਕਤ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੬੨੩) **ਖੁਦ੍ਦਾ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਮਕ੍ਖਿਕਾ। **ਭਮਰਾ**ਤਿ ਮਹਾਭਮਰਮਕ੍ਖਿਕਾ । ਦਣ੍ਡਕੇਸੁ ਮਧੁਕਰਾ **ਮਧੁਕਰਿਮਕ੍ਖਿਕਾ** ਨਾਮ। ਏਤਾਹਿ ਤੀਹਿ ਮਕ੍ਖਿਕਾਹਿ ਕਤਂ ਮਧੁ

ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਮਧੁ ਨਾਮ ਮਕ੍ਖਿਕਾਮਧੂ’’ਤਿ **ਪਾਲ਼ਿਯੰ** (ਪਾਰਾ॰ ੬੨੩; ਪਾਚਿ॰ ੨੬੦) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਤੁਮ੍ਬਟਕਾਦੀਹਿ ਕਤੰ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੰ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਇਦਾਨਿ ਫਾਣਿਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **‘‘ਰਸਾਦਿਉਚ੍ਛੁਵਿਕਤਿ, ਪਕ੍ਕਾਪਕ੍ਕਾ ਚ ਫਾਣਿਤ’’**ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਪਕ੍ਕਾ ਚ ਅਪਕ੍ਕਾ ਚ ਰਸਾਦਿਉਚ੍ਛੁਵਿਕਤਿ ਫਾਣਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਫਾਣਿਤੰ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਸਾਮਿਸੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਚਿਞ੍ਚਫਾਣਿਤਞ੍ਚ ਅਮ੍ਬਫਾਣਿਤਞ੍ਚ ਯਾਵਕਾਲਿਕਮੇਵ।

੯੧. ਇਦਾਨਿ ਏਤੇਸੁ ਵਸਾਤੇਲਸ੍ਸ ਓਦਿਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਤੰ ਵਿਸੁੰ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **‘‘ਸਵਤ੍ਥੁਪਕ੍ਕਾ ਸਾਮੰ** ਵਾ’’ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਸਤ੍ਤਵਿਧਞ੍ਹਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੬੨੩) ਓਦਿਸ੍ਸੰ ਨਾਮ ਬ੍ਯਾਧੋਦਿਸ੍ਸੰ ਪੁਗ੍ਗਲੋਦਿਸ੍ਸੰ ਕਾਲੋਦਿਸ੍ਸੰ ਸਮਯੋਦਿਸ੍ਸੰ ਦੇਸੋਦਿਸ੍ਸੰ ਵਸੋਦਿਸ੍ਸੰ ਭੇਸਜ੍ਜੋਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਮਨੁਸ੍ਸਿਕਾਬਾਧੇ ਆਮਕਮਂਸੰ ਆਮਕਲੋਹਿਤ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੪) ਵੁਤ੍ਤੰ, ਇਦੰ **ਬ੍ਯਾਧੋਦਿਸ੍ਸੰ** ਨਾਮ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਕਾਲੇਪਿ ਵਿਕਾਲੇਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਲੋਹਿਤੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰੋਮਨ੍ਥਕਸ੍ਸ ਰੋਮਨ੍ਥਨ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੭੩) ਏਵੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ **ਪੁਗ੍ਗਲੋਦਿਸ੍ਸੰ** ਨਾਮ। ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਵਿਕਟਾਨਿ ਦਾਤੁੰ ਗੂਥੰ ਮੁਤ੍ਤੰ ਛਾਰਿਕੰ ਮਤ੍ਤਿਕ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੮) ਏਵੰ ਸਪ੍ਪਦਟ੍ਠਕਾਲੇ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਕੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ **ਕਾਲੋਦਿਸ੍ਸੰ** ਨਾਮ। ਗਣਭੋਜਨਾਦਿ **ਸਮਯੋਦਿਸ੍ਸੰ** ਨਾਮ। ਗਣਙ੍ਗਣੂਪਾਹਨਾਨਿ **ਦੇਸੋਦਿਸ੍ਸੰ** ਨਾਮ। **ਵਸੋਦਿਸ੍ਸੰ** ਨਾਮ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਸਾਨਿ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨੀ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੨) ਏਵੰ ਵਸਾਨਾਮੇਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ। ਤੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਵਸੰ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਵਸਾਨੰ ਤੇਲੰ ਤੰਤਦਤ੍ਥਿਕਾਨੰ ਤੇਲਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਭੇਸਜ੍ਜੋਦਿਸ੍ਸੰ** ਨਾਮ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨੀ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੧) ਏਵੰ ਭੇਸਜ੍ਜਨਾਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਿ ਪਞ੍ਚ।

ਯਥਾ ਪਨ ਖੀਰਦਧਿਆਦੀਹਿ ਪਕ੍ਕਤੇਲੰ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਏਵਮਿਦੰ। ਇਦੰ ਪਨ ਤੇਲੰ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਕ੍ਕਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ‘‘ਸਵਤ੍ਥੁਪਕ੍ਕਾ ਸਾਮੰ ਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਵਸੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਵਤ੍ਥੁਪਕ੍ਕਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਾਮੰ ਪਕ੍ਕਾ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਥਾ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸਾਮੰਪਕ੍ਕਤ੍ਤਾ ਦਧਿਆਦੀਹਿ ਪਕ੍ਕਤੇਲੰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤੰ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਏਵਮਿਦੰ। ਇਦੰ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਕ੍ਕਮ੍ਪਿ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਕਾਰਣੂਪਚਾਰੇਨ ਵਸਾਤੇਲੰ ‘‘ਵਸਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਕਾਲੇਤਿ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਕਾਲੇ ਪਰੇਹਿ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਪਨ ਪਚਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ‘‘ਕਾਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਕਾਲੇ ਨਿਪ੍ਪਕ੍ਕੰ ਕਾਲੇ ਸਂਸਟ੍ਠ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੨) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਕਾਲੇ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੋ ਪਨ ਵਿਕਾਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਕਾਲੇ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਾਲੇ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਸੋ ਤੀਣਿ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਅਮਾਨੁਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੨) ਪਨ ਅਚ੍ਛਵਸਾਦੀਨੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਵਸੰ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਾਨੰ ਵਸਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਮਂਸੇਸੁ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਹਤ੍ਥਿਮਂਸਾਦੀਨਿ ਦਸ ਮਂਸਾਨਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ, ਵਸਾ ਪਨ ਏਕਾ ਮਨੁਸ੍ਸਵਸਾ ਏਵ।

ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੬੨੩) ਕਤਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟਿਤਵਸਾਤੇਲੰ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸੁਖੁਮਰਜਸਦਿਸੰ ਮਂਸੰ ਵਾ ਨ੍ਹਾਰੁ ਵਾ ਅਟ੍ਠਿ ਵਾ ਲੋਹਿਤੰ ਵਾ, ਤੰ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕੰ। ਸਚੇ ਸਯੰ ਕਰੋਤਿ, ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਨਿਰਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗਞ੍ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਕਾਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਕਾਲੇ ਨਿਪ੍ਪਕ੍ਕੰ ਕਾਲੇ ਸਂਸਟ੍ਠੰ ਤੇਲਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੨)। **ਅਞ੍ਞੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨੰ। **ਵਤ੍ਥੂ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਭੂਤੰ ਵਤ੍ਥੁੰ। ਯਾਵਕਾਲਿਕਵਤ੍ਥੂਨੰ ਵਤ੍ਥੁੰ ਨ ਪਚੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੯੨. ਇਦਾਨਿ ਯਾਵਜੀਵਿਕਵਿਕਤਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ “**ਹਲਿਦ੍ਦੀ**”ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤੁੰ। ਤਤ੍ਥਾਯਮਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਤ੍ਥੋ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੩; ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੪੮-੨੪੯) – **ਪਞ੍ਚਮੂਲਾਦਿਕਞ੍ਚਾਪੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਪਞ੍ਚਮੂਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਤਗ੍ਗਤਿਕਾਨਿ ਮੂਲਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਗਹਿਤਾਨੀਤਿ ਞਾਤਬ੍ਬੰ।

੯੩-੫. ਬਿਲਙ੍ਗਾਦੀਨਿ ਫਲਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੩) **ਗੋਟ੍ਠਫਲ**ਨ੍ਤਿ ਮਦਨਫਲਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਕਪ੍ਪਾਸਾਦੀਨੰ ਪਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਇਮੇ ਪਨ ਵੁੱਤੁਪ੍ਪਕਾਰਾ ਮੂਲਭੇਸਜ੍ਜਫਲਭੇਸਜ੍ਜਪਣ੍ਣਭੇਸਜ੍ਜਵਸੇਨ ਵੁੱਤਾ ਸਬ੍ਬੇ ਕਪ੍ਪਿਯਾ। ਇਮੇਸੰ ਪੁਪ੍ਫਫਲਪਣ੍ਣਮੂਲਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਾ ਯਾਵਜੀਵਿਕਾਯੇਵ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਚ੍ਛੁਨਿਯ੍ਯਾਸੰ ਸਬ੍ਬੋ ਚ ਨਿਯ੍ਯਾਸੋ ਸਰਸਞ੍ਚ ਉਚ੍ਛੁੰ ਤਚੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੋ ਚ ਤਚੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੯੬. ਮਧੁਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੬੨੩) ਅਮਕ੍ਖਿਤੰ **ਸੁਦ੍ਧਸਿਤ੍ਥਞ੍ਚ**। ਮਧੁਮਕ੍ਖਿਤੰ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਮੇਵ। **ਯਞ੍ਚ ਕਿਞ੍ਚੀ**ਤਿ ਓਦਨੰ ਮੰਸੰ ਅਟ੍ਠਿਆਦੀਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੯੭. ‘‘ਯਾਨਿ ਵਾ ਪਨਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਨੇਵ ਖਾਦਨੀਯੇ ਖਾਦਨੀਯਤ੍ਥੰ ਫਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਭੋਜਨੀਯੇ ਭੋਜਨੀਯਤ੍ਥੰ ਫਰਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵਜੀਵੰ ਪਰਿਹਰਿਤੁੰ, ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ , ਅਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੩) ਵੁੱਤੁਤ੍ਤਾ “**ਆਹਾਰਤ੍ਥਮਸਾਧੇਨ੍ਤੰ, ਸਬ੍ਬੰ ਤੰ ਯਾਵਜੀਵਿਕ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੁੰ।

੯੮. **ਸਬ੍ਬਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸਾਪਿ ਅਗਿਲਾਨਸ੍ਸਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਾਲਿਕਤ੍ਤਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕੰ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸੰ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਵਿਕਾਲੇ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੯੯. **ਜਨਯਨ੍ਤੁਭੋ**ਤਿ ਜਨਯਨ੍ਤਿ ਉਭੋ। ਕਿੰ ਵੁੱਤੁੰ ਹੋਤਿ? ਯਾਵਕਾਲਿਕਯਾਮਕਾਲਿਕਸਙ੍ਖਾਤਾ ਉਭੋ ਕਾਲਿਕਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਲਮਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿੰ ਜਨਯਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਞ੍ਚ ਭਿਯ੍ਯੋ (ਮਹਾਵ॰ ੨੭੪; ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੭੪; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) – ਉਭੋਪਿ ਪਨੇਤੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਯੰ ਵੁੱਤਾ ਅਨ੍ਤੋਵੁੱਤ੍ਥੰ ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ, ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ ਸਨ੍ਨਿਧਿੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਜਨਯਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੦੦. **ਅਨਾਰੁਲ੍ਹੇ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਅਨਾਗਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਸਪ੍ਪਿਆਦਿਮ੍ਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੦੧. **ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਲਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੨੪) ਵਿਨਯਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਲਦ੍ਧਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਿ**ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਹੇ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ‘‘ਇਦੰ ਸਪ੍ਪਿੰ ਤੇਲ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਨਾਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੁਯ੍ਹੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ’’ਤਿ ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਪਿ ਵਾ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਪਿ ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਾਲ਼ਿਯੰ** ਪਨ ‘‘ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹੇ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ, ਨਸ੍ਸਤਿ, ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਡਯ੍ਹਤਿ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਵਿਸ੍ਸਾਸੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੨੫) ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁੱਤੁੰ, ‘‘ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ’’ਤਿ ਇਦੰ ਪਨ ਨਤ੍ਥਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਥ ਖੋ ‘‘ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤੇ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਸਞ੍ਞੀ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ, ਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤੇ ਵਿਕਪ੍ਪਿਤਸਞ੍ਞੀ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ’’ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੨੪) **ਆਪਤ੍ਤਿਵਾਰੇ** ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਥੇਰੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਸਚੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਏਵ ਸਨ੍ਤਕੰ ਹੋਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਜਹਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਵਸੇਨ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤੰ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਵਿਕਪ੍ਪਿਤੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮ੍ਪਿ ਵਿਜਹਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਪਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ। **ਅਧਿਟ੍ਠਤੋ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਨਾਦੀਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾਹਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਜਤਿ, ਪਰਿਚ੍ਚੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਇਤਰਸ੍ਸ ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਾਯਿਕਪਰਿਭੋਗੋ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਤ੍ਤਾ ਪਨ ਬਾਹਿਰਪਰਿਭੋਗੇਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ‘‘ਤਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਮੰ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨੀ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੨੩) ਏਵੰ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਵੁੱਤੁੰ “**ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦਦਤੋਪਿ ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**”ਤਿ।

੧੦੨. **ਸਬ੍ਭਾ**ਵਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਭਾਵੇਨ। ਯਸ੍ਮਾ ਗਾਹਾਪਯਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮੁਦੀਰਿਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਾਨਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ "**ਏਵ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੦੩-੫. **ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕ**ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੫; ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਞ੍ਚ ਯਾਵਜੀਵਿਕਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਯਾਵਜੀਵਿਕਦ੍ਵਯਂ ਸੇਸਕਾਲਿਕਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਰਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ ਸਨ੍ਨਿਧਿਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਉਦੀਰਿਤਨ੍ਤਿ। ਤਦਹੁ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਤਦਹੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਯਾਵਜੀਵਿਕਦ੍ਵਯਂ। **ਇਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ। ਪੁਰੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਤਦਹੁ ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੇਨ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ''ਯਾਵਕਾਲਿਕੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਾਮਕਾਲਿਕਂ, ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ, ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ ਤਦਹੁ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਕਾਲੇ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਨੋ ਵਿਕਾਲੇ। ਯਾਮਕਾਲਿਕੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ, ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ ਤਦਹੁ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਯਾਮੇ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਯਾਮਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ। ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਹਿ **ਭੇਸਜ੍ਜਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੫) ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ''ਤਦਹੁ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੇਸਵਚਨਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਪੁਰੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਿਦ੍ਧਨ੍ਤਿ। ਕਾਲਿਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਕਾਲਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੬. ਇਦਾਨਿ ''ਪਟਿਗ੍ਗਾਹੋ''ਤਿ ਪਦਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤੁਂ "**ਦਾਤੁਕਾਮਾਭਿਹਾਰੋ ਚਾ**"ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ ਦਾਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਅਭਿਹਾਰੋ **ਦਾਤੁਕਾਮਾਭਿਹਾਰੋ**। ਏਤੇਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਆਲੁਲੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਫੁਸਿਤਾਨਿ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਸਚੇ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਨ ਰੁਹਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਏਰਣਕ੍ਖਮ**ਨ੍ਤਿ ਥਾਮਮਜ੍ਝਿਮੇਨ ਪੁਰਿਸੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਨਕ੍ਖਮਂ, ਤਤੋ ਮਹਨ੍ਤੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਨ ਰੁਹਤਿ। **ਤਿਧਾ ਦੇਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਕਾਯਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਵਸੇਨ ਤਿਧਾ ਦੇਨ੍ਤੇ। ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਾਯਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਹਿ **ਦ੍ਵਿਧਾ ਗਾਹੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਞ੍ਚਙ੍ਗੋ ਏਵਂ **ਪਞ੍ਚਙ੍ਗੇ**ਵਂ। ਦਾਤੁਕਾਮਾਭਿਹਾਰੋ ਏਕਂ, ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ ਏਕਂ, ਏਰਣਕ੍ਖਮਤਾ ਏਕਂ, ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੇਸੁ ਏਕੇਨ ਤਿਧਾ ਦਾਨਮੇਕਂ, ਦ੍ਵਿਧਾ ਗਾਹੋ ਏਕਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ।

੧੦੭. ਇਦਾਨਿ ਯੇਨ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਨ ਰੁਹਤਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਅਸਂਹਾਰਿਯੇ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਖਾਣੁਕੇ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੬੫) ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਮਞ੍ਚਾਦਿਮ੍ਹਿ ਵਾ ਫਲਕੇ ਵਾ ਪਾਸਾਣੇ ਵਾ ਅਸਂਹਾਰਿਯੇ ਨ ਰੁਹਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਤ੍ਥਜਾਤੇ** ਪਦੁਮਿਨਿਪਣ੍ਣੇ ਵਾ ਕਿਂਸੁਕਪਣ੍ਣਾਦਿਮ੍ਹਿ ਵਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, **ਸੁਖੁਮੇ ਚਿਞ੍ਚਆਦੀਨਂ ਪਣ੍ਣੇ** ਵਾ ਨ ਰੁਹਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਮਜ੍ਝਿਮਪੁਰਿਸੋ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ **ਅਸਯ੍ਹਭਾਰੇ ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਹੋ ਨ ਰੁਹਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੦੮. ਇਦਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਜਹਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਸਿਕ੍ਖਾਮਰਣਲਿਙ੍ਗੇਹੀ**"ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥਾਯਂ ਪਿਣ੍ਡਤ੍ਥੋ – ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੇਨ ਚ ਮਰਣੇਨ ਚ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇਨ ਚ ''ਨ ਤਂ ਦਾਨਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਨ ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਨ ਚ ਚੋਰਾਦੀਹਿ ਵਾ ਅਚ੍ਛੇਦਾ ਚ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਾਨਾ ਚ **ਗਾਹੋ** ਪਟਿਗ੍ਗਾਹੋ **ਉਪਸਮ੍ਮਤਿ** ਵਿਜਹਤੀਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਵਿਬ੍ਭਮਨੇਨ ਚ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੧੦੯-੧੧੦

. ਇਦਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਸਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਦਨ੍ਤਪੋਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦ) – ਚਤੁਕਾਲਿਕਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਰਜਰੇਣੁਮ੍ਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਸੁਦ੍ਧਞ੍ਚ ਨਾਤਿਬਹਲ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਦ੍ਧਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਰਸੇਨ ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਂ। ਹਿਮੋਦਕਸਮੁਦ੍ਦੋਦਕਾਦੀਸੁ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਲੋਣਞ੍ਚ ਅਸ੍ਸੁ ਚ **ਲੋਣਸ੍ਸੁ**। ਏਤ੍ਥ ਲੋਣਂ ਨਾਮ ਸਰੀਰੇ ਉਟ੍ਠਿਤਂ। ਏਤਾਨਿ ਪਨ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਅਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਨੇਵ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ, ਨੇਤਰਾਨਿ।

੧੧੧. ਇਦਾਨਿ ਅਨਙ੍ਗਲਗ੍ਗਾਨਿਪਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਗੂਥਮਤ੍ਤਿਕਮੁਤ੍ਤਾਨੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਤਥਾਵਿਧੇ**ਤਿ ਤਥਾਵਿਧੇ ਕਾਲੇ, ਸਪ੍ਪਦਟ੍ਠਕਾਲੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਪਨ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਅਨਙ੍ਗਲਗ੍ਗਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ? ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸ੍ਵੇਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹੋ ਕਤੋ, ਨ ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੮) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ।

੧੧੨. **ਦੁਰੂਪਚਿਣ੍ਣੇ**ਤਿ ਦੁਪ੍ਪਰਾਮਟ੍ਠੇ ਫਲਿਕਰੁਕ੍ਖਵਲ੍ਲਿਆਦਿਂ ਚਾਲੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਆਮਿਸਭਰਿਤਭਾਜਨਂ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਪਰਾਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਦੁਰੂਪਚਿਣ੍ਣਦੁਕ੍ਕਟਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰਜੋਕਿਣ੍ਣੇ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਤਰਜਂ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਵਿਨਯਦੁਕ੍ਕਟਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਥੁਗ੍ਗਹਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇ**ਤਿ ਅਥ ਉਗ੍ਗਹਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਏਵ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਯਂ ਅਨ੍ਤੋਵੁਤ੍ਥੇ ਚ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਯਂਪਕ੍ਕੇ ਚ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਪਰੇਨ ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਯਂ ਅਨ੍ਤੋਪਕ੍ਕੇ ਚਾਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੩. ਇਦਾਨਿ ਮਂਸੇਸੁ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਮਂਸੇਸੁ ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯ"**ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧਟਂ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਮ੍ਹਿ ਦਸ੍ਸਿਤੇ ਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਂ ਦਸ੍ਸਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ ਪਾਰਿਸੇਸਨਯੇਨ। **ਉਰਗਸ੍ਸ ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਉਰਗੋ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ।

੧੧੪. ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਜਾਤਿਵਸੇਨ ਦਸਵਿਧਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸੇਸੁਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤਮਂਸਞ੍ਚ, ਯਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਸੁ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤਂ **ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤਂ** ਨਾਮ, ਤਂ ਪਨ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਨਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਮਚ੍ਛੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਂ, ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਮਂਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਯੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੮੧) ਵੁਤ੍ਤਂ। ਮਚ੍ਛੇਸੁ ਪਨ ਆਪੁਚ੍ਛਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਚ੍ਛਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਏਤੇਸੁ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੧੧੫. ਇਦਾਨਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਇਮੇਸਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਦੀਨਂ ਮਂਸਮੇਵ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਅਟ੍ਠਿਆਦੀਨਿਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਨੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਟ੍ਠੀਪੀ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ ੨੮੧) **ਲੋਮਮ੍ਪੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਮਮ੍ਪਿ ਏਸਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਵਤ੍ਥੂਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ** ਵਾਤਿ ਏਤੇਸੁ ਪਨ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤਮੇਵ ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਸੇਸਾ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਤਿ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੧. ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੬-੭. ਇਦਾਨਿ ਅਚੋੱਲਾਰਿਕਾਨਂ ਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਅਰੂਪਿਯ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ ਯੁਤ੍ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥਾਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ (ਪਾਰਾ॰ ੫੯੧; ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੫੯੯; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਜਾਤਰੂਪਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) – ਯੋ ਰੂਪਿਯੇਨ ਅਰੂਪਿਯਞ੍ਚ ਪਰਿਵੱਤੇਯ੍ਯ, ਯੋ ਚ ਇਤਰੇਨ ਚ ਅਰੂਪਿਯੇਨ ਰੂਪਿਯਂ ਪਰਿਵੱਤੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤੀਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਰੂਪਿਯਞ੍ਚ ਅਰੂਪਿਯਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਇਧ ਰੂਪਿਯ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਏਤ੍ਥ (ਪਾਰਾ॰ ੫੮੯; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਜਾਤਰੂਪਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) **ਸਜਞ੍ਝੁ ਸਿਙ੍ਗੀ**ਤਿ **ਸਜਞ੍ਝੂ**ਤਿ ਰਜਤਂ। **ਸਿਙ੍ਗੀ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਂ। ਤਮ੍ਬਲੋਹਾਦੀਹਿ ਵਾ ਦਾਰੂਹਿ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਹਿ ਵਾ ਲਾਖਾਯ ਵਾ ਰੂਪਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਤਂ ਚਮ੍ਮਬੀਜਮਯਮ੍ਪਿਯਂ ਯਂ ਦੇਸੇ ਵੋਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਇਦਂ **ਵੋਹਾਰੂਪਗਮਾਸਕਂ** ਨਾਮ। ਇਦਮਿਧ ਰੂਪਿਯਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਵਤ੍ਥਾਦਿ ਚ ਮੁਤ੍ਤਾਦਿ ਚ **ਵਤ੍ਥਮੁਤ੍ਤਾਦਿ। ਇਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਰੂਪਿਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ਵਤ੍ਥਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਫਾਲੋ ਪਟਕੋ ਕਪ੍ਪਾਸੋ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਂ ਅਪਰਣ੍ਣਂ ਸਪ੍ਪਿ ਨਵਨੀਤਂ ਤੇਲਂ ਮਧੁ ਫਾਣਿਤਾਦਿਭੇਸਜ੍ਜਞ੍ਚਾਤਿ ਇਦਂ **ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁ** ਨਾਮ। ਮੁਤ੍ਤਾ ਮਣਿ ਵੇਲੁਰਿਯੋ ਸਙ੍ਖੋਸਿਲਾ ਪਵਾਲਂ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕੋ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਂ ਸਤ੍ਤ ਧਞ੍ਞਾਨਿ ਦਾਸੀ ਦਾਸੋ ਖੇਤ੍ਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਫਲਾਰਾਮਾਦਯੋਤਿ ਇਦਂ **ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁ** ਨਾਮ, ਤਦੁਭਯਂ ਅਰੂਪਿਯਂ ਨਾਮਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੧੧੮. ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਇਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ । ਤਤ੍ਥ **ਇਮ**ਨ੍ਤਿ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦਿਕਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ **ਗਹੇਤ੍ਵਾ** ਵਾ ਓਦਨਾਦਿਂ **ਭੁਤ੍ਵਾ** ਵਾ **“ਇਮਂ** ਵਤ੍ਥਾਦਿਕਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ **ਦੇਹਿ, ਇਮਂ** ਰਜਨਪਚਨਾਦਿਕਂ **ਕਰ,** ਰਜਨਕਟ੍ਠਾਦਿਮਾ **ਨਯ, ਇਮਂ** ਵਾ ਤਵ **ਦੇਮਿ,** ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਇਮਞ੍ਚ ਇਮਞ੍ਚ ਆਹਰ, **ਕਰ, ਦੇਹੀ**”ਤਿ ਏਵਂ **ਕਯਵਿਕ੍ਕਯੇ ਸਮਾਪਨ੍ਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੧੧੯. ਇਦਾਨਿ ਪਰਿਣਾਮਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਅਤ੍ਤਨੋ”**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਿਣ੍ਡਤ੍ਥੋ (ਪਾਰਾ॰ ੬੫੯; ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੬੫੮; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਰਿਣਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) – ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਨਤਂ ਪਰਿਣਤਂ ਲਾਭਂ ਲਭਿਤਬ੍ਬਂ ਚੀਵਰਾਦਿਪਚ੍ਚਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਣਾਮੇਯ੍ਯ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਆਦੀਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ। ਕਥਂ? ਯੋ ਪਨ ਮਾਤੁਸਨ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਣਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਸੁਦ੍ਧਿਕਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਯੋ ਪਨ ਅਞ੍ਞਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਣਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਅਞ੍ਞਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ।

੧੨੦. ਯੋ ਪਨ **ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਂ** ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ **ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ** ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ **ਦੁਕ੍ਕਟਂ**। ਯੋ ਵਾ ਪਰੇਨ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਤ੍ਥਾਯ **ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ** ਨ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ **ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਅਞ੍ਞਥੇਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਞ੍ਞਥਾ**ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਸਞ੍ਞਾਯ ਸਚੇ ਨ ਦਦੇਯ੍ਯ, **ਇਤਰਂ** ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਘਵਸੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਞ੍ਚ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੨. ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੧. ਇਦਾਨਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ‘‘ਪਾਚਿਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਮਾਤਿਕਾਪਦਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ **“ਮੁਸਾਵਾਦੋਮਸਾਵਾਦੇ, ਪੇਸੁਞ੍ਞਹਰਣੇ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਮੁਸਾਵਾਦੇ ਚ ਓਮਸਵਾਦੇ ਚ ਪੇਸੁਞ੍ਞਹਰਣੇ ਚ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ‘‘ਅਦਿਟ੍ਠਂ, ਅਸੁਤਂ, ਅਮੁਤਂ , ਅਵਿਞ੍ਞਾਤਂ, ਦਿਟ੍ਠਂ, ਸੁਤਂ, ਮੁਤਂ, ਵਿਞ੍ਞਾਤ’’ਨ੍ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੩; ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩) ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ‘‘ਮੁਸਾ ਭਣਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਚੇਤੇਤ੍ਵਾ ਵਚਨਕ੍ਖਣੇਵ ‘‘ਮੁਸਾ ਭਣਾਮੀ’’ਤਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਮੁਸਾਭਣਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਸ੍ਸ ਭਣਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਨ ਸੁਣਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਮੁਸਾਵਾਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ)।

“ਓਮਸਵਾਦੋ ਨਾਮ ਦਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਓਮਸਤਿ ਜਾਤਿਯਾਪਿ ਨਾਮੇਨਪਿ ਗੋਤ੍ਤੇਨਪਿ ਕਮ੍ਮੇਨਪਿ ਸਿਪ੍ਪੇਨਪਿ ਆਬਾਧੇਨਪਿ ਲਿਙ੍ਗੇਨਪਿ ਕਿਲੇਸੇਨਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਅਕ੍ਕੋਸੇਨਪੀ’’ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੧੫) ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਦਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਯੋ ਖੁੰਸੇਤਿ ਵਮ੍ਭੇਤਿ, ਅਯਂ ਓਮਸਤਿ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤਥਾ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਨਾਗਤੇਹਿ ‘‘ਚੋਰੋ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਗਣ੍ਠਿਭੇਦਕੋ’’ਤਿ ਵਾ ਆਦੀਹਿ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ। ‘‘ਸਨ੍ਤਿ ਇਧੇਕਚ੍ਚੇ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਚਣ੍ਡਾਲਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

ਪਿਯਕਮ੍ਯਤਾਯ ਵਾ ਭੇਦਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਓਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਉਪਸਂਹਰਣਂ **ਪੇਸੁਞ੍ਞਹਰਣਂ** ਨਾਮ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨੇਨ ਚ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਪਸਂਹਰਣੇਨ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

ਪਦਸੋਧਮ੍ਮੋਤਿ ਏਤ੍ਥ **“ਧਮ੍ਮੋ** ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧਭਾਸਿਤੋ ਸਾਵਕਭਾਸਿਤੋ ਇਸਿਭਾਸਿਤੋ ਦੇਵਤਾਭਾਸਿਤੋ ਅਤ੍ਥੂਪਸਂਹਿਤੋ ਧਮ੍ਮੂਪਸਂਹਿਤੋ’’ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੪੬) ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਙ੍ਗੀਤਿਤ੍ਤਯਮਾਰੁਲ਼੍ਹਂ ਤਿਪਿਟਕਧਮ੍ਮਂ ਪਦਅਨੁਪਦਅਨ੍ਵਕ੍ਖਰਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਵਸੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਏਕਤੋ ਵਾਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਾਗਾਰੇਤਿ ਯਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਦਿਯਡ੍ਢਹਤ੍ਥੁਬ੍ਬੇਧੇਨ ਪਾਕਾਰਾਦਿਨਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਞ੍ਚ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਵਿਤਾਨਾਦਿਨਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਵਤ੍ਥੇਨਪਿ ਛਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਚ੍ਛਨ੍ਨਞ੍ਚ ਸੇਨਾਸਨਂ, ਤਥਾਰੂਪੇ ਸੇਨਾਸਨੇ ਏਕੂਪਚਾਰਟ੍ਠਾਨੇ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਸਹ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਪਜ੍ਜਨਗਣਨਾਯ ਚ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਗਣਨਾਯ ਚ ਦੇਵਸਿਕਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਉਜ੍ਝਾਪਨਕਖਿਯ੍ਯਨੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਸਙ੍ਘੇਨ ਸਮ੍ਮਤਂ ਸੇਨਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਕਂ ਵਾ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕਂ ਵਾ ਯਾਗੁਭਾਜਕਂ ਵਾ ਫਲਭਾਜਕਂ ਵਾ ਖਜ੍ਜਭਾਜਕਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਕਂ ਵਾ ਮਙ੍ਕੁਕਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਛਨ੍ਦੇਨ ‘‘ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਭਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਉਦ੍ਦਿਸਤੀ’’ਤਿ ਵਾ ਵਦਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਉਜ੍ਝਾਪੇਤਿ ਤੇਨ ਅਵਜਾਨਾਪੇਤਿ, ਯੋ ਪਨ ਤਥੇਵ ਵਦਨ੍ਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਤਸ੍ਸ ਅਯਸਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਖੀਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਜ੍ਝਾਪਨਕੇ ਚ ਖੀਯਨਕੇ ਚ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਦ੍ਵਯਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੧੨੨. ਤਲਸਤ੍ਤਿਅਨਾਦਰ-ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੁਪ੍ਪਾਦਨੇਸੁ ਚਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਹਰਣਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਕਾਯਂ ਵਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਵਾ ਉਚ੍ਚਾਰੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਸਚੇ ਵਿਰਦ੍ਧੋ ਪਹਾਰਂ ਦੇਤਿ, ਅਪ੍ਪਹਰਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤਥਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਤਂ ਅਸਿਕ੍ਖਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਅਸੋਤੁਕਾਮਤਾਯ ਵਾ ਯੋ ਅਨਾਦਰਿਯਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਦਰਕਰਣੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਸ੍ਸ ਚ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ‘‘ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸੋ ਮਞ੍ਞੇ ਤ੍ਵਂ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਵਿਕਾਲੇ ਮਞ੍ਞੇ ਤਯਾ ਭੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਾਤਿਕ੍ਕਮਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਾ **ਵਿਕਾਲੋ** ਨਾਮ, ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਸਚੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਕੇਨਚਿ ਕਮ੍ਮੇਨ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ‘‘ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਂ ਆਪੁਚ੍ਛਾਮਾ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਪਠਮਪਾਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਦੁਤਿਯਪਾਦੁਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਆਪਦਾਸੁ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਭੋਜਨੇ ਚ ਪਰਮ੍ਪਰਾਤਿ ਪਰਮ੍ਪਰਭੋਜਨੇ ਚ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਞ੍ਚਸੁ ਭੋਜਨੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਨਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਓਦਨੇਨ ਵਾ ਸਤ੍ਤੁਨਾ ਵਾ ਕੁਮ੍ਮਾਸੇਨ ਵਾ ਮਂਸੇਨ ਵਾ ਮਚ੍ਛੇਨ ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ, ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਵੇਵਚਨੇਨ ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਨਿਮਨ੍ਤਨਾਯ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਸ੍ਸ ਯੇਨ ਯੇਨ ਪਠਮਂ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਭੋਜਨਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ, ਅਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਠਮਨਿਮਨ੍ਤਨਂ ਪਰਸ੍ਸ ਪਰਸ੍ਸ ਕੁਲਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭੋਜਨਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਮ੍ਪਰਭੋਜਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। ਗਿਲਾਨਚੀਵਰਦਾਨਚੀਵਰਕਾਲਸਮਯੇਸੁ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਪਞ੍ਚ ਭੋਜਨਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

੧੨੩. **ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨੇ ਸੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦਸਵਿਧਾ ਸੇਯ੍ਯਾ ਭਿਸਿ ਚਿਮਿਲਿਕਾ ਉਤ੍ਤਰਤ੍ਥਰਣਂ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਂ ਤਟ੍ਟਿਕਾ ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡੋ ਨਿਸੀਦਨਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ ਤਿਣਸਨ੍ਥਾਰੋ ਪਣ੍ਣਸਨ੍ਥਾਰੋਤਿ। ਏਤੇਸੁ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਵਿਹਾਰੇ ਗੁਤ੍ਤਸੇਨਾਸਨੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸ੍ਸਗ੍ਗੇਨ ਗਹਿਤਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ, ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਗਮਿਕਵਸੇਨ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਨੇਵ ਸਯਂ ਉਦ੍ਧਰੇਯ੍ਯ ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਉਦ੍ਧਰਾਪੇਯ੍ਯ, ਯਥਾ ਉਪਚਿਕਾਦੀਹਿ ਨ ਖਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਏਵਂ ਨ ਠਪੇਯ੍ਯ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਨ ਉਦ੍ਧਰਾਪੇਯ੍ਯ, ਪਤਿਰੂਪਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਂ ਵਾ ਆਰਾਮਿਕਮੇਵ ਵਾ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਵਾ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਮਣ੍ਡਪਰੁਕ੍ਖਮੂਲਾਦਿਅਗੁਤ੍ਤਸੇਨਾਸਨੇ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤਥਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਭਿਸਿਕੋਚ੍ਛਕੇਸੁ, ਗੁਤ੍ਤਸੇਨਾਸਨੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਮਞ੍ਚੋ ਪੀਠਂ ਭਿਸਿ ਕੋਚ੍ਛਕਨ੍ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਮ੍ਪਿ ਸੇਨਾਸਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਹੇਮਨ੍ਤਾਨਂ ਅਟ੍ਠਸੁ ਮਾਸੇਸੁ ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਵਾ ਓਵਸ੍ਸਕਮਣ੍ਡਪੇ ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਵਾ ਸਯਂ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਸਨ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤਂ ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਨੁਦ੍ਧਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਾਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਸਮ੍ਮੁਞ੍ਜਨੀਯਾਦਿ ਸੇਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਇਤ੍ਥਿਯਾਦ੍ਧਾਨਗਮਨੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ''ਗਚ੍ਛਾਮ ਭਗਿਨਿ, ਗਚ੍ਛਾਮ ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਵਾ ਸ੍ਵੇ ਵਾ ਪਰਸੁਵੇ ਵਾ''ਤਿ ਨਿਯਮਿਤਕਾਲਂ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ ਮਗ੍ਗਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਗਚ੍ਛਤੋ ਗਾਮਨ੍ਤਰੇ ਗਾਮਨ੍ਤਰੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਅਗਾਮਕੇ ਅਰਞ੍ਞੇ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨੇ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ।

ਏਕੇਕਾਯ ਨਿਸੀਦਨੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕੋ ਏਕਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਨਿਸੀਦਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੨੪. **ਭਿਂਸਾਪਨੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਭਿਂਸਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਚੋਰਕਨ੍ਤਾਰਵਾਲ਼ਕਨ੍ਤਾਰਾਦੀਨਿ ਆਚਿਕ੍ਖਤਿ, ਭਯਾਨਕਂ ਵਾ ਰੂਪਸਦ੍ਦਾਦਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਸੋ ਭਾਯਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਆਕੋਟਨੇਤਿ ਪਹਾਰਦਾਨੇ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਉਪ੍ਪਲਪਤ੍ਤੇਨਪਿ ਪਹਾਰਂ ਦੇਤਿ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਗਹਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਹਾਰਂ ਦੇਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

ਅਨਾਚਾਰਂ ਆਚਰਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਵਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਯਮਾਨੋ ਤਂ ਅਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ''ਕੋ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਕਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਵਚਨੇਹਿ ਤਂ ਵਚਨਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੋ ਸੋ ਅਞ੍ਞਂ ਵਦਤਿ, ਅਯਂ ਅਞ੍ਞਵਾਦਕੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ **ਅਞ੍ਞਵਾਦਕੇ** ਚ ਕਞ੍ਚਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਆਵੁਸੋ, ਇਦਂ ਨਾਮ ਤਯਾ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਂ ਨ ਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋਵ ਸਙ੍ਘਂ ਵਿਹੇਸਤੀਤਿ ਸਙ੍ਘਵਿਹੇਸਕੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ **ਵਿਹੇਸਕੇ** ਚ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਧ ਪਨ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਅਞ੍ਞਵਾਦਕੇ ਚ ਵਿਹੇਸਕੇ ਚ ਆਰੋਪਿਤੇ ਪੁਨ ਅਞ੍ਞਂ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਿਹੇਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ। ਅਨਾਰੋਪਿਤੇ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਪਕਾਸਛਾਦੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਨਾਮ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਤੇਰਸ ਚ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੩੯੯) ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਥਾਪਿ ਇਧ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਘਸਮ੍ਮੁਤਿਂ ਵਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ''ਅਯਂ ਅਸੁਚਿਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਨ੍ਨੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਦਿਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਰੋਚਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਚ੍ਛਾਦਨੇਪਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਸਯਂ ਵਾ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਇਮਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਸਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮਙ੍ਕੁਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨਾਰੋਚਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਧੁਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਧੁਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਆਰੋਚਿਤੇਪਿ ਨ ਰਕ੍ਖਤਿ ਏਵ।

ਹਾਸੋਦਕੇਤਿ ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕੇਨ ਹਾਸੋ ਚ ਉਦਕੇ ਹਾਸੋ ਚਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਹਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਂ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ, ਕੋ ਪਨ ਵਾਦੋ ਉਪਕਚ੍ਛਕਾਦੀਸੁ ਘਟ੍ਟਨੇ। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾਮਸਨੇ ਚ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾਮਸਨੇ ਚ। ਏਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਪਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਾ। **ਉਦਕੇ ਹਸਨਧਮ੍ਮੋ** ਨਾਮ ਉਪਰਿਗੋਪ੍ਫਕੇ ਉਦਕੇ ਕੀਲ਼ਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਨਿਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨਪ੍ਲਵਨਾਦਿਕਂ। ਇਧ **ਹਾਸੋ** ਨਾਮ ਕੀਲ਼ਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਨਿਚ੍ਛੁਭਨੇ ਵਿਹਾਰਾਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕਾ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯੋ ਕੁਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਹਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ''ਨਿਕ੍ਖਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਾ ਯਤ੍ਤਕਾਨਿ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਏਕੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵਾਰਗਣਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਏਕਤ੍ਤਾ ਏਕਾ ਏਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਨਾਨਾਪਯੋਗੇਹਿ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵਾਰਗਣਨਾਯ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤਥਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ, ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨੇ ਚ। ਅਲਜ੍ਜਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਅਨੁਪਖਜ੍ਜ ਸਯਨੇਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਵਿਹਾਰੇ ''ਵੁਡ੍ਢੋ''ਤਿ ਵਾ ''ਗਿਲਾਨੋ''ਤਿ ਵਾ ''ਸਙ੍ਘੇਨ ਦਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵਾ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਸ੍ਸ ਵਾ ਪੀਠਸ੍ਸ ਵਾ ਪਵਿਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪਚਾਰੇ ਸੇਯ੍ਯਂ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ''ਯਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬਾਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਅਭਿਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਭਿਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਪਯੋਗਗਣਨਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੩. ਸਮਣਕਪ੍ਪਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੫. ਭੂਤਾਨਂ ਜਾਤਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਂ ਗਾਮੋ ਭੂਤਗਾਮੋ (ਪਾਚਿ॰ ੯੧; ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੯੧; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਭੂਤਗਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ)। ਸਮਾਰਮ੍ਭੋਤਿ ਛੇਦਨਫਾਲਨਪਚਨਾਦਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ **ਭੂਤਗਾਮਸਮਾਰਮ੍ਭੇ** ਭੂਤਗਾਮਸਮਾਰਮ੍ਭਹੇਤੁ **ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ** ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਤਕਪ੍ਪਿਯਂ** (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਭੂਤਗਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਪਨ ਸਮਣਕਪ੍ਪਿਯਂ ਭਵੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਸਮਣਾਨਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ **ਸਮਣਕਪ੍ਪਿਯਂ**। ਇਦਾਨਿ ਯੇਨ ਕਤਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਸਮਣਕਪ੍ਪਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਨਖੇਨ ਵਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਮਣਕਪ੍ਪੇਹਿ ਫਲਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ, ਅਗ੍ਗਿਪਰਿਜਿਤਂ ਸਤ੍ਥਪਰਿਜਿਤਂ ਨਖਪਰਿਜਿਤਂ ਅਬੀਜਂ ਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟਬੀਜਞ੍ਞੇਵ ਪਞ੍ਚਮ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੦) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੨੬. ਇਦਾਨਿ ਤਂ ਭੂਤਗਾਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਸਮੂਲਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ (ਪਾਚਿ॰ ੯੧; ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੯੧) **ਸ**-ਇਤਿ ਸੋ ਭੂਤਗਾਮੋ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਮੂਲਬੀਜਾਦੀਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਬੀਜੇਹਿ ਪਭਾਵਿਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਮੂਲਬੀਜਂ** ਨਾਮ ਹਲਿਦ੍ਦਿਸਿਙ੍ਗਿਵੇਰਾਦਿ।

ਖਨ੍ਧਬੀਜं ਨਾਮ ਅਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਨਿਗ੍ਰੋਧੋਤਿ ਏਵਮਾਦਿ। **ਅਗ੍ਗਬੀਜं** ਨਾਮ ਅਜ੍ਜੁਕਫਣਿਜ੍ਜਕਾਦਿ। **ਫਲੁਬੀਜं** ਨਾਮ ਉਚ੍ਛੁਵੇਲੁਨਲ਼ਾਦਿ। “**ਬੀਜਬੀਜं** ਨਾਮ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣं ਅਪਰਣ੍ਣं, ਯਾਨਿ ਵਾ ਪਨਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਬੀਜੇ ਜਾਯਨ੍ਤਿ ਬੀਜੇ ਸਞ੍ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਏਤं ਬੀਜਬੀਜं ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤं। ਇਦਾਨਿ ''ਬੀਜਗਾਮਭੂਤਗਾਮਸਮਾਰਮ੍ਭਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦, ੧੯੫; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੯੩, ੪੧੧; ੨.੧੧; ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੯੯; ਪੁ॰ ਪ॰ ੧੭੯) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਾਨੁਲੋਮੇਨ ਆਗਤं ਬੀਜਗਾਮਸਮਾਰਮ੍ਭं ਦਸ੍ਸੇਤੁं “**ਆਰਮ੍ਭੇ ਦੁਕ੍ਕਟ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤं ਪਠਮं ''ਕਪ੍ਪਿਯं ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਭੂਤਗਾਮਪਰਿਮੋਚਨं ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਬੀਜਗਾਮਪਰਿਮੋਚਨਤ੍ਥं ਪੁਨ ਕਪ੍ਪਿਯं ਕਾਰੇਤਬ੍ਬं।

੧੨੭. **ਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟਬੀਜं** (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੯੨; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਭੂਤਗਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਨਾਮ ਅਮ੍ਬਪਨਸਾਦਿ। **ਨੋਬੀਜं** ਨਾਮ ਤਰੁਣਮ੍ਬਫਲਾਦਿ, ਏਤं ਪਨ ਸਬ੍ਬं ਅਕਪ੍ਪਿਯਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਟਾਹਬਦ੍ਧਬੀਜਾਨਿ** ਕਪਿਤ੍ਥਫਲਾਦੀਨਿ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾਪਿ ਕਾਰਯੇ**ਤਿ ਕਪਾਲੇਪਿ ਕਾਤੁं ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਚੇ ਏਕਾਬਦ੍ਧਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਟਾਹਮੁਤ੍ਤं ਪਨ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬं।

੧੨੮. ਭਾਜਨੇ ਵਾ ਭੂਮਿਯं ਵਾ ਏਕਾਬਦ੍ਧੇਸੁ ਬੀਜੇਸੁ ਏਕਸ੍ਮਿं ਬੀਜੇ ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਕਤੇ ਸਬ੍ਬੇਸ੍ਵੇਵ ਕਤं ਭਵੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਥਾ ਚ ਬੀਜੇ, ਏਵं ਰੁਕ੍ਖਸਹਸ੍ਸं ਵਾ ਉਚ੍ਛੁਸਹਸ੍ਸं ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਾਬਦ੍ਧੇ ਕਤੇਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੨੯. ਕਪ੍ਪਿਯं ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਬੀਜਗਾਮੇ ਪੁਨ ਮੂਲਪਣ੍ਣਾਨਿ ਸਚੇ ਜਾਯਰੁं, ਪੁਨ ਕਪ੍ਪਿਯं ਕਾਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਦਾ**ਤਿ ਮੂਲੇ ਚ ਅਙ੍ਕੁਰੇ ਚ ਜਾਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੩੦. **ਉਦਕਸਮ੍ਭਵੋ**ਤਿ ਉਦਕਜਾਤੋ। **ਚੇਤਿਯਾਦੀਸੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਗੇਹਪ੍ਪਮੁਖਪਾਕਾਰਵੇਦਿਕਾਦੀਸੁ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਗਹਿਤਾ। ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਦ੍ਵਤ੍ਤਿਪਤ੍ਤਕੋ ਭੂਤਗਾਮੋਵ, ਅਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕੋ ਅਗ੍ਗਬੀਜੇ ਸਙ੍ਗਹं ਗਚ੍ਛਤਿ। ਬੀਜਮ੍ਪਿ ਯਾਵ ਮੂਲं ਵਾ ਪਣ੍ਣं ਵਾ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਤਾਵ ਬੀਜਗਾਮੋਵ, ਮੂਲੇ ਚ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਪਣ੍ਣੇ ਚ ਹਰਿਤੇ ਜਾਤੇ ਭੂਤਗਾਮੋਵ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੩੧. **ਮਕੁਲ਼**ਨ੍ਤਿ ਅਫੁਲ੍ਲं। **ਅਹਿਛਤ੍ਤਕं** ਨਾਮ ਰੁਕ੍ਖੇ ਜਾਤं ਅਹਿਛਤ੍ਤਕं।

੧੩੨. ਅਲ੍ਲਰੁਕ੍ਖੇ ਗਣ੍ਹਤੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਅਲ੍ਲਰੁਕ੍ਖੇ ਛਿਨ੍ਦਤੋ ਵਾਪੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੧੩੪. ''ਇਮं ਰੁਕ੍ਖं, ਇਮं ਲਤं, ਇਮं ਕਨ੍ਦं ਛਿਨ੍ਦ, ਭਿਨ੍ਦਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਭਾਸਿਤੁं ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਇਦं, ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲं ''ਰੁਕ੍ਖं ਛਿਨ੍ਦਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੯੨; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਭੂਤਗਾਮਹਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਨਯੇਨ ਵਤ੍ਤੁं ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਸਮਣਕਪ੍ਪਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਸਮਣਕਪ੍ਪਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੪. ਭੂਮਿਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੬. ਇਦਾਨਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਕਪ੍ਪਿਯਭੂਮਿਯੋ ਉਸ੍ਸਾਵਨਨ੍ਤਿਕं ਗੋਨਿਸਾਦਿਕं ਗਹਪਤਿं ਸਮ੍ਮੁਤਿ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੯੫) ਏਵं ਵੁਤ੍ਤਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਕਪ੍ਪਿਯਭੂਮਿਯੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁं “**ਸਮ੍ਮੁਤੁਸ੍ਸਾਵਨਨ੍ਤਾ ਚਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਯਾਸੂ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਭੂਮੀਸੁ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ)।

੧੩੭. ਇਦਾਨਿ ਯਤ੍ਥ ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ, ਤं ਦਸ੍ਸੇਤੁं “**ਵਾਸਤ੍ਥਾਯਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਵਾਸਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਭਤ੍ਤਸਾਲਾਚੇਤਿਯਘਰਸਮ੍ਮੁਞ੍ਜਨੀਮਾਲ਼ਕਾਦਿ ਯं ਯं ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਕਰੀਯਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਕਰਣਕਿਚ੍ਚं

ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦੀਪਿਤੰ ਹੋਤਿ। ਭੋਜਨਸਾਲਾ ਪਨ ਸੇਨਾਸਨਮੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਕਾਤਬ੍ਬਾ ਏਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਙ੍ਘਿਕੇਵੇਕਸਨ੍ਤਕੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਸਨ੍ਤਕੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸਨ੍ਤਕੋਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੩੮. ਇਦਾਨਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਗੇਹੇ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਵਾ ਗੇਹੇ ਵਿਹਾਰੇ ਕਰਿਯਮਾਨੇ ਏਵੰ **ਈਰਯੰ** ''ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿੰ ਕਰੋਮ, ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿੰ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟੀ''ਤਿ ਵਾ ਵਦਨ੍ਤੋ ਪਠਮਿਟ੍ਠਕਤ੍ਥਮ੍ਭਾਦਿੰ ਠਪੇਯ੍ਯ, ਏਵੰ ਕਤਾ **ਉਸ੍ਸਾਵਨਨ੍ਤਿਕਾ** ਨਾਮ, ਏਵੰ ਉਦਾਹਰਿਤਵਚਨਨ੍ਤਿਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੩੯. ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਵਾ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ, ਸਕਲੋਪਿ ਵਾ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਆਰਾਮੋ "**ਗੋਨਿਸਾਦੀ**"ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਆਰਾਮੇ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਕਰਣਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਮ੍ਮੁਤਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ ਕਤੰ ਪਰਿਯੋਸਿਤੰ ''ਇਮੰ ਵਿਹਾਰੰ ਅਡ੍ਢਯੋਗੰ ਪਾਸਾਦੰ ਹਮ੍ਮਿਯੰ ਗੁਹੰ ਤਿਣਕੁਟਿਕੰ ਮਣ੍ਡਪ''ਨ੍ਤਿ ਤੇਸੰ ਨਾਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਟਿਯਾ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਵਾ ਠਤ੍ਵਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਅਨ੍ਤੋ ਵਾ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਞਤ੍ତਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੰ।

੧੪੦. ''ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਹੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਸੇਸਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਹਿਪਿ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿਪਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਯਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨੋ ਵਾ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਕੋ ਵਾ ਗੇਹੋ "**ਗਹਪਤੀ**"ਤਿ **ਮਤੋ** ਞਾਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਤਕਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਨ੍ਤਕਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਗੇਹੋ ਗਹਪਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੧੪੧. **ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਹਿ ਮਿਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਚ ਹਲਿਦ੍ਦਿਸਿਙ੍ਗਿਵੇਰਾਦਿਯਾਵਜੀਵਿਕੇਨ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਜੇਯ੍ਯ ਅਨ੍ਤੋਵੁਤ੍ਥਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਾਵਕਾਲਿਕਯਾਮਕਾਲਿਕਸਙ੍ਖਾਤੰ ਪੁਰਿਮਕਾਲਿਕਦ੍ਵਯੰ ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਵਾ ਸਨ੍ਤਕੰ ਸਯੰ ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਯਾ ਵੁਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਇਤਰੇਹਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਯਾ ਵੁਤ੍ਥੇਹਿ ਮਿਸ੍ਸਿਤੰ ਅਨ੍ਤੋਵੁਤ੍ਥਭਾਵੰ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੪੨. **ਤੇਹੇ**ਵਾਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਯੰ ਵੁਤ੍ਥਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਦੀਹਿ। **ਸਾਮਪਾਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮੰਪਕ੍ਕਭਾਵੰ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੪੩-੪. ਇਮਾ ਪਨ ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਯੋ ਯਦਾ ਜਹਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਉਸ੍ਸਾਵਨਨ੍ਤਿਕਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਸਚੇ ਥਮ੍ਭੇ ਵਾ ਭਿਤ੍ਤਿਪਾਦੇ ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਯੋ ਯੋ ਠਿਤੋ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਨ ਵਿਜਹਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾਵ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਗੋਨਿਸਾਦਿ** ਵਿਜਹਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾ। **ਸੇਸਾ ਛਦਨਵਿਬ੍ਭਮਾ**ਤਿ ਛਦਨਵਿਨਾਸਾ ਜਹਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਭੂਮਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਭੂਮਿਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੫. ਉਪਜ੍ਝਾਚਰਿਯਵਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੫. **ਉਪਜ੍ਝਾਚਰਿਯੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਮਹਾਵ॰ ੬੪, ੬੭, ੭੪, ੭੮-੭੯; ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੭੫, ੩੭੭; ੩੭੯-੩੮੨; ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੬੪, ੬੭, ੭੫, ੭੬, ੭੭) **ਆਚਰਿਯੋ** ਨਾਮ ਨਿਸ੍ਸਯਾਚਰਿਯੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਚਰਿਯੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਚਰਿਯੋ ਧਮ੍ਮਾਚਰਿਯੋਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ। ਏਤੇਸੁ ਹਿ ਨਿਸ੍ਸਯਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਨ ਯਾਵ ਆਚਰਿਯੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਤਿ, ਤਾਵ ਸਬ੍ਬਮਾਚਰਿਯਵਤ੍ਤੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਉਪਸਮ੍ਪਦਾਧਮ੍ਮਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਹਿ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਯਮੁਤ੍ਤਕੇਹਿਪਿ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਚੀਵਰਰਜਨੰ, ਤਾਵ ਵਤ੍ਤੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਦਾਨਾਦਿਮ੍ਹਿ ਪਨ ਏਤੇਸੰ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਏਤੇਸੁ ਚ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਚ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਯਾਵਜੀਵੰ ਭਾਰੋ, ਨਿਸ੍ਸਯਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਚ ਧਮ੍ਮਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਚ ਯਾਵ ਸਮੀਪੇ ਵਸਤਿ, ਤਾਵਦੇਵ। ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਿਯਸੀਲੋ **ਸੁਪੇਸਲੋ**, ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠੰ** ਦੇਨ੍ਤੇਨ ਏਕੰਸੰ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੰ ਮਜ੍ਝਿਮੰ ਖੁਦ੍ਦਕਨ੍ਤਿ ਤੀਣਿ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਾਨਿ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤੇਸੁ ਯੰ ਤੀਣਿ ਦਿਵਸਾਨਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਾਦਿਸੰਯੇਵ ਸਮ੍ਮਾ ਉਭੋਹਿ ਹਤ੍ਥੇਹਿ

ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਯਥਾਲਦ੍ਧਂ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। **ਤੋਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਤਞ੍ਚ ਉਣ੍ਹਞ੍ਚ ਉਦਕਂ ਉਪਨੇਤ੍ਵਾ ਯਂ ਤੀਣਿ ਦਿਵਸਾਨਿ ਵਲਞ੍ਜੇਤਿ, ਚਤੁਤ੍ਥਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਾਦਿਸਂ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਵਲਞ੍ਜੇਤਿ, ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਯਾਗੁ ਹੋਤਿ, ਭਾਜਨਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ।

੧੪੬. **ਪਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਤਂ ਚਰੇ**ਤਿ ''ਯਾਗੁਂ ਪੀਤਸ੍ਸ ਉਦਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਭਾਜਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨੀਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕਂ ਅਪਰਿਘਂਸਨ੍ਤੇਨ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਾਮੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੬੬, ੭੮; ਚੂਲ਼ਵ· ੩੭੬, ੩੮੦) ਵੁਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਤਂ ਚਰੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸੇ ਵਤ੍ਤਂ ਚਰੇਤਿ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ''ਸਚੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਵਾ ਆਚਰਿਯੋ ਵਾ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਨਿਵਾਸਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਪਟਿਨਿਵਾਸਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਸਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਾਟਿਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬਾ, ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤੋ ਸੋਦਕੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੬੬, ੭੮; ਚੂਲ਼ਵ· ੩੭੬, ੩੮੦) ਇਦਂ **ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨੇ ਵਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ। ''ਸਚੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਵਾ ਆਚਰਿਯੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਸਮਣਂ ਆਕਙ੍ਖਤਿ, ਤਿਮਣ੍ਡਲਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਾਟਿਯੋ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਠਿਕਂ ਪਟਿਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਵਾ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਸਮਣੇਨ ਹੋਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ· ੬੬, ੭੮; ਚੂਲ਼ਵ· ੩੭੬, ੩੮੦) ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਗਮਨੇ ਵਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ। ''ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੇਨ ਪਠਮਤਰਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ· ੬੬, ੭੮; ਚੂਲ਼ਵ· ੩੭੬, ੩੮੦) ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਆਗਮੇ ਵਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ। ''ਉਪਜ੍ਝਾਯਮ੍ਹਿ ਵੁਟ੍ਠਿਤੇ ਆਸਨਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬਂ, ਪਾਦੋਦਕਂ ਪਾਦਪੀਠਂ ਪਾਦਕਥਲਿਕਂ ਪਟਿਸਾਮੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੬੬, ੭੮; ਚੂਲ਼ਵ· ੩੭੬, ੩੮੦) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਆਸਨਾਦੀਸੁ ਵਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ। **ਉਪਾਹਨਾਯ ਵਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ ''ਉਪਾਹਨਾ ਪੁਞ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ, ਉਪਾਹਨਾ ਪੁਞ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਪਠਮਂ ਸੁਕ੍ਖੇਨ ਚੋਲ਼ਕੇਨ ਪੁਞ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ, ਪਚ੍ਛਾ ਅਲ੍ਲੇਨਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਚੂਲ਼ਵ· ੩੫੭, ੩੫੯) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਚੀਵਰੇ ਵਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ ''ਸਚੇ ਚੀਵਰਂ ਸਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਉਣ੍ਹੇ ਓਤਾਪੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਚ ਉਣ੍ਹੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਦਹਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ· ੬੬, ੭੮; ਚੂਲ਼ਵ· ੩੭੬, ੩੮੦) ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੪੭. **ਪਰਿਭੋਜਨੀਯਪਾਨੀਯ-ਵਚ੍ਚਪ੍ਪਸ੍ਸਾਵਠਾਨਿਸੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਪਾਨੀਯਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਪਾਨੀਯਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਰਿਭੋਜਨੀਯਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਭੋਜਨੀਯਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਵਚ੍ਚਕੁਟਿ ਉਕ੍ਲਾਪਾ ਹੋਤਿ, ਵਚ੍ਚਕੁਟਿ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ। **ਤਥਾ** ਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨੇ ਏਵਂ **ਵਤ੍ਤਂ** ਚਰਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਵਿਹਾਰਂ ਸੋਧੇਨ੍ਤੇਨ ਪਠਮਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਵਿਹਾਰਸੋਧਨੇ ਵਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ। ''ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਂ ਓਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਅਤਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ· ੬੬, ੭੮; ਚੂਲ਼ਵ· ੩੭੬, ੩੮੦) ਵੁਤ੍ਤਂ ਪੁਨ **ਪਞ੍ਞਾਪਨੇ ਵਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ।

੧੪੮. ਇਦਾਨਿ ਵਿਹਾਰਂ ਸੋਧੇਨ੍ਤੇਨ ਏਵਂ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **''ਨ ਪਪ੍ਫੋਟੇਯ੍ਯਜਾ''**ਤਿਆਦਿਮਾਹ । ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਵਿਹਾਰਂ ਸੋਧੇਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਾਦਿਸਯਨਾਸਨਂ ਪਟਿਵਾਤੇ ਵਾ ਪਙ੍ਗਣੇ ਵਾ ਪਾਨੀਯਸਾਮਨ੍ਤਾ ਵਾ ਨ ਪਪ੍ਫੋਟੇਯ੍ਯਜਾਤਿ। **ਪਙ੍ਗਣੇ**ਤਿ ਬਹੂਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇ ਠਾਨੇ।

੧੪੯. **ਨ੍ਹਾਨੇ**ਤਿ ''ਸਚੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਨਹਾਯਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਨਹਾਨਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਸੀਤੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਸੀਤਂ ਪਟਿਯਾਦੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ· ੬੬; ਚੂਲ਼ਵ· ੩੭੬) ਵੁਤ੍ਤਂ **ਨਹਾਨੇ ਵਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ, ''ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਗਤ੍ਤਤੋ ਉਦਕਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਨਿਵਾਸਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ· ੬੬; ਚੂਲ਼ਵ· ੩੭੬) ਵੁਤ੍ਤਂ **ਨਹਾਤਸ੍ਸ ਕਾਤਬ੍ਬਂ** ਨਾਮ। **ਰਙ੍ਗਪਾਕੇ**ਤਿ ''ਸਚੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਰਜਨਂ ਪਚਿਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੇਨ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਨ ਪਚਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੬੬, ੭੮; ਚੂਲ਼ਵ· ੩੭੬, ੩੮੦) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਧੋਵਨੇ**ਤਿ ''ਸਚੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਧੋਵਿਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੇਨ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਨ ਧੋਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੬੬, ੭੮; ਚੂਲ਼ਵ· ੩੭੬, ੩੮੦) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਿਬ੍ਬਨੇ**ਤਿ ''ਸਚੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਆਚਰਿਯੇਨ ਚੀਵਰਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੇਨ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੬੬, ੭੮; ਚੂਲ਼ਵ·

੩੭੬, ੩੮੦) ਵੁਤ੍ਤੰ। ਚੀਵਰੇ ਥੇਵੇ ਠਿਤੇ ਰਜਨ੍ਤੋ ਨ ਵਜੇ ਨ ਪਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਚੀਵਰੰ ਰਜਨ੍ਤੇਨ ਸਾਧੁਕੰ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਕੰ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਕੰ ਰਜਿਤਬ੍ਬੰ, ਨ ਚ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਥੇਵੇ ਪਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੬੬, ੭੮; ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੭੬, ੩੮੦) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੧੫੦. **ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨੰ ਵਿਸਭਾਗਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਕਾਮਸ੍ਸ ਵੇਰਿਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ। **ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨੰ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾ। **ਕਿਞ੍ਚਨ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ।

੧੫੧-੨. **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ। **ਨਿਨ੍ਨੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਨੀਹਰਿਤੁੰ। **ਕਿਚ੍ਚਯੰ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ** ਵਾਤਿ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚੰ ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਪਰਿਕਮ੍ਮਾਦਿਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਤਸ੍ਸ ਕਾਤੁੰ ਵਾ ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਰਾਪੇਤੁੰ ਵਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੫੩. ਸਚੇ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਵੇਣੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੇਹਿ ਗਾਮੰ ਪਵਿਸਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਗਾਮੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਸਚੇ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਮੇਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ''ਉਪਜ੍ਝਾਯੰ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਨ ਦਿਸਾ ਪਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੬੬, ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੭੬) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਤ੍ਤਨੋ **ਕਿਚ੍ਚਯੰ** ਨਾਮ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਪਚਨਚੀਵਰਕਮ੍ਮਕੇਸਚ੍ਛੇਦਨਾਦਿ।

੧੫੪. **ਸਙ੍ਘਾਯਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਨਿ** ਨਾਮ ਪਰਿਵਾਸਮਾਨਤ੍ਤਅਬ੍ਭਾਨਤਜ੍ਜਨੀਯਨਿਯਸ੍ਸਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਪਟਿਸਾਰਣੀਯਉਕ੍ਖੇਪਨਾਦਯੋ।

੧੫੫. **ਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨੇਸਮਾਗਮੇ**ਤਿ ''ਸਚੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਵਾ ਆਚਰਿਯੋ ਵਾ ਗਿਲਾਨੋ ਹੋਤਿ, ਯਾਵਜੀਵੰ ਉਪਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੋ, ਵੁਟ੍ਠਾਨਮਸ੍ਸ ਆਗਮੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੬੬; ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੭੬) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਉਪਜ੍ਝਾਚਰਿਯਵਤ੍ਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਉਪਜ੍ਝਾਚਰਿਯਵਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੬. ਵਚ੍ਚਪ੍ਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੬. ਯਥਾਵੁਡ੍ਢੰ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ ਵਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਯਥਾਨੁਪੁਬ੍ਬਿਯਾ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਯੋ ਯੋ ਪਠਮੰ ਆਗਚ੍ਛਤਿ ਵੁਡ੍ਢੋ ਵਾ ਨਵੋ ਵਾ, ਸੋ ਸੋ ਆਗਤਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਕਾਤੁਞ੍ਚ ਨਹਾਯਿਤੁਞ੍ਚ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੧੫੭. **ਉਬ੍ਭਜਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੭੩, ੩੭੪) ਨਿਵਾਸਨੰ ਦੂਰਤੋਵ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਨੋ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯ। ਸਹਸਾ ਚ ਨੋ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ''ਬਹਿ ਠਿਤੇਨ ਉਕ੍ਕਾਸਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਚ ''ਸਾਧੁਕੰ ਅਤਰਮਾਨੇਨ ਵਚ੍ਚਕੁਟਿ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਕ੍ਕਾਸਿਤ੍ਵਾਵ ਅਤਰਮਾਨੋ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਨ ਉਬ੍ਭਜਿਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬਾ, ਵਚ੍ਚਪਾਦੁਕਾਯ ਠਿਤੇਨ ਉਬ੍ਭਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੭੪) ਵਚਨਤੋ **''ਉਬ੍ਭਜੇਯ੍ਯ ਪਾਦੁਕਾਸ੍ਵੇਵ ਸਣ੍ਠਿਤੋ''**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੧੫੮. ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ ਉਭਯੰ **ਨ ਕਰੇਯ੍ਯੁਭਯੰ**।

੧੫੯. **ਕੂਪੇ**ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੭੪) ਵਚ੍ਚਕੂਪੇ। **ਕਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਲੇਖਨਕਟ੍ਠੰ। ਪਸ੍ਸਾਵਦੋਣਿਯਾ ਖੇਲ਼ੰ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਾਵਲੇਖੇਯ੍ਯ ਫਰੁਸੇਨਾ**ਤਿ ਫਾਲਿਤਕਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਖਰੇਨ ਵਾ ਗਣ੍ਠਿਕੇਨ ਵਾ ਕਣ੍ਟਕੇਨ ਵਾ ਸੁਸਿਰੇਨ ਵਾ ਪੂਤਿਨਾ ਵਾ ਨਾਵਲੇਖਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਹਤਞ੍ਚਾਪੀ**ਤਿ ਗੂਥਮਕ੍ਖਿਤਮ੍ਪਿ ਧੋਵਯੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਪਰੇਨ ਵਾ ਕਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੧੬੦. **ਉਬ੍ਭਜਿਤ੍ਵਾ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਵਚ੍ਚਪਾਦੁਕਾਯ ਠਿਤੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੭੪) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਪੁਨ ''ਆਚਮਨਪਾਦੁਕਾਯੰ ਠਿਤੇਨ ਉਬ੍ਭਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੭੪) ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਚਪੁ ਚਪੂ''ਤਿ ਸਦ੍ਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਾਚਮੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਚ੍ਚਪ੍ਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨਿਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਵਚ੍ਚਪ੍ਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਟਾਨਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੭. ਆਪੁਚ੍ਛਕਰਣਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੧. **ਥੇਰੇਨਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੇਨ।

੧੬੨. ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਵੁਡ੍ਢੋ ਵੁਡ੍ਢਤਰੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵੁ**ਡ੍ਢਤਰਾਗਮੇ** ਪੁਨ ਆਪੁਚ੍ਛਨਂ ਨਤ੍ਥਿ। **ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਚਾਨੁਮੋਦਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦਾਨਪਤਿਨਾ ਯਾਚਿਤੇਨ ਦਹਰੇਨ ਵੁਡ੍ਢੇਨ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੧੬੩. **ਏਕਵਿਹਾਰਕੇ**ਤਿ ਏਕੋਵਰਕੇ ਵੁਡ੍ਢੇਨ ਵਸਨ੍ਤੋ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਨ ਸਜ੍ਝਾਯੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਞ੍ਚ ਨੋ ਦਦੇ**ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਵਾ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਂ ਵਾ ਨੋ ਦਦੇਯ੍ਯ।

੧੬੪. ਨ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ ਨ ਥਕੇਯ੍ਯ ਚਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਦ੍ਵਾਰਂ ਨਾਮ ਮਹਾਵਲਞ੍ਜਂ, ਤਤ੍ਥ ਆਪੁਚ੍ਛਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ।

੧੬੫. ਵੁਡ੍ਢੇਨ ਚਙ੍ਕਮੇ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋਪਿ ਯੇਨ ਵੁਡ੍ਢੋ, ਤੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਯੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਆਪੁਚ੍ਛਕਰਣਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਆਪੁਚ੍ਛਕਰਣਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੮. ਨਗ੍ਗਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੬. ''ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਨਗ੍ਗੇਨ ਆਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਯੋ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੧੭) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੬੧;) **"ਨਗ੍ਗੋ ਮਗ੍ਗਂ ਨ ਵਜੇ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੬੭. **ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਸੂ**ਤਿ ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜਨ੍ਤਾਘਰੇਪਿ ਉਦਕੇਪਿ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਨ੍ਤਿ। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਯੋ ਜਨ੍ਤਾਘਰਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਂ ਉਦਕਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਂ ਵਤ੍ਥਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਸੁ ਤੀਸੁ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੀਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦ੍ਵੇ**ਤਿ ਏਤਾਸੁ ਤੀਸੁ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੀਸੁ ਉਦਕਜਨ੍ਤਾਘਰਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਯੋ ਪਰਿਕਮ੍ਮੇ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਵਤ੍ਥਚ੍ਛਾਦੀ**ਤਿ ਵਤ੍ਥਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ। **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਖਾਦਨੀਯਸਾਯਨੀਯਾਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮੇਸੁ ਕਪ੍ਪਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਗ੍ਗਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਨਗ੍ਗਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੯. ਨ੍ਹਾਨਕਪ੍ਪਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੮. **ਪੁਰਤੋ**ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੭੨) ਥੇਰਾਨਂ ਪੁਰਤੋ ਉਪਰਿ ਵਾ ਨ ਚ ਨ੍ਹਾਯੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੬੯-੧੭੧. **ਕੁਟ੍ਟਤ੍ਥਮ੍ਭਤਰੁਟ੍ਟਾਨੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੪੩; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੪੩) ਕੁਟ੍ਟੇ ਵਾ ਥਮ੍ਭੇ ਵਾ ਤਰੁਮ੍ਹਿ ਵਾ ਅਟ੍ਟਾਨਫਲਕੇ ਵਾ ਕਾਯਂ ਨ ਘਂਸਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਹਤ੍ਥੋ** ਨਾਮ ਮਕ੍ਕਟਹਤ੍ਥਸਦਿਸੋ ਦਾਰੁਆਦਿਮਯੋ। **ਕੁਰੁਵਿਨ੍ਦਕਸੁਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਕੁਰੁਵਿਨ੍ਦਸੁਤ੍ਤਿਯਾ। ਮਲ੍ਲਕੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਾ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਵਿਗ੍ਗਯ੍ਹ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਕਾਰਾਪੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੪੩) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਵਿਗ੍ਗਹਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਇਦਾਨਿ ਕਪ੍ਪਿਯਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਕਪਾਲਿਟ੍ਠਕਖਣ੍ਡਾਨੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ । ਗਿਲਾਨਸ੍ਸਪਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੪੩) ਅਗਿਲਾਨਸ੍ਸਪਿ ਇਮਾਨਿ ਕਪਾਲਿਟ੍ਠਕਖਣ੍ਡਾਦੀਨਿ ਕਾਯਘਂਸਨੇ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। **ਪੁਥੁਪਾਣੀ**ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੪੪) ਹਤ੍ਥਪਰਿਕਮ੍ਮਂ

ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਿਟ੍ਠਿਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਕਤਮਲ੍ਲਕਂ** ਨਾਮ ਏਕਦਾਠਿਮਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ। ਪਾਸਾਣਾਦਯੋ ਪਾਦਘਂਸਨੇ ਏਵ ਕਪ੍ਪਿਯਾ। ਨ੍ਹਾਨਕਪ੍ਪਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਨ੍ਹਾਨਕਪ੍ਪਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੦. ਅਵਨ੍ਦਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੨. ''ਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕੋ ਵੁਡ੍ਢਤਰੋ ਅਧਮ੍ਮਵਾਦੀ ਅਵਨ੍ਦਿਯੋ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੧੨; ਪਰਿ॰ ੪੬੭) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੁਤ੍ਤਾ ਲਦ੍ਧਿਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕੋ ਇਧ **ਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕੋ**। ਪਾਰਿਵਾਸਿਯਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾਰਹਮਾਨਤ੍ਤਾਰਹਮਾਨਤ੍ਤਚਾਰਿਅਬ੍ਭਾਨਾਰਹਾ **ਗਰੁਕਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਇਧ ਗਹਿਤਾ। ਇਮੇ ਪਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਂ ਵਨ੍ਦਨਾਦੀਨਿ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਪਕਤਤ੍ਤੇਨ ਅਵਨ੍ਦਨੀਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਅਵਨ੍ਦਨੀਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਅਵਨ੍ਦਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੧. ਚਮ੍ਮਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੩. ਇਦਾਨਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਚਮ੍ਮਾਨਿ ਅਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਏਲ਼ਕਚਮ੍ਮਂ ਅਜਚਮ੍ਮਂ ਮਿਗਚਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੯) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਚਮ੍ਮਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਮਿਗਾਜੇਲ਼ਕਚਮ੍ਮਾਨੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੬੨) ਮਞ੍ਚਾਦੀਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਵਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਰੋਹਿਤੇਣੀਪਸਦਾ ਚ ਕੁਰੁਙ੍ਗਾ ਚ ਚ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਵਾਲ਼ਮਿਗਾ ਮਿਗਮਾਤੁਕਾਦਯੋਪਿ ਮਿਗਜਾਤਿਕਾ ਏਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੧੭੪. **ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਯਾ ਅਞ੍ਞਨ੍ਤਿ** –

''ਮਕ੍ਕਟੋ ਕਾਲ਼ਸੀਹੋ ਚ, ਸਰਭੋ ਕਦਲੀਮਿਗੋ।
ਯੇ ਚ ਵਾਲ਼ਮਿਗਾ ਕੇਚਿ, ਤੇਸਂ ਚਮ੍ਮਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ॥ –

ਏਤ੍ਥ **ਵਾਲ਼ਮਿਗ**ਗ੍ਗਹਣੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਾ ਅਨੁਮਸੋ ਗੋਮਹਿਂਸਾਦਯੋ ਗਹਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਥਵਿਕਾ**ਤਿ ਉਪਾਹਨਕੋਸਕਸਤ੍ਥਕੋਸਕਕੁਞ੍ਚਿਕਕੋਸਕਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਾਦਯੋ। ਚਮ੍ਮਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਚਮ੍ਮਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੨. ਉਪਾਹਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੫. **ਗੁਣਙ੍ਗੁਣੂਪਾਹਨਾ**ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੪੫) ਚਤੁਪਟਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਨ ਏਕਦ੍ਵਿਤਿਪਟਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਪਲਾਸਿਕਂ ਉਪਾਹਨਂ, ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਦਿਗੁਣਾ ਉਪਾਹਨਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਤਿਗੁਣਾ ਉਪਾਹਨਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਗੁਣਙ੍ਗੁਣੂਪਾਹਨਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾ, ਯੋ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੪੫) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਓਮੁਕ੍ਕਂ ਗੁਣਙ੍ਗੁਣੂਪਾਹਨਂ, ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਨਵਾ ਗੁਣਙ੍ਗੁਣੂਪਾਹਨਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾ, ਯੋ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੪੭) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **"ਨਵਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇ ਗਿਲਾਨੋਪਿ ਨਵਂ ਗੁਣਙ੍ਗੁਣੂਪਾਹਨਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਏਕਵਾਰਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਓਮੁਕ੍ਕਉਪਾਹਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਲਭਤਿ, ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਗਿਲਾਨੋ ਨਵਮ੍ਪਿ ਲਭਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਗੁਣਙ੍ਗੁਣੂਪਾਹਨ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੯) ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ।

ਸਬ੍ਬਸ੍ਸਾਤਿ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸਾਪਿ ਅਗਿਲਾਨਸ੍ਸਾਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇਪਿ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਦੇਸੇਪਿ ਆਰਾਮੇ ਆਰਾਮੂਪਚਾਰੇ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸਾਪਿ ਅਗਿਲਾਨਸ੍ਸਾਪਿ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਜ੍ਝਾਰਾਮੇ ਉਪਾਹਨਂ ਧਾਰੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੪੯) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਆਰਾਮੇਪਿ ਗਾਮੇਪਿ। **ਅਕਲ੍ਲਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਗੁਣਙ੍ਗੁਣੂਪਾਹਨਾ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਾਵ ਆਰਾਮੇਪਿ ਗਾਮੇਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਦੇਸੇ ਅਪਰਿਭੁਤ੍ਤਾਪਿ। ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇਪਿ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਦੇਸੇਪਿ ਭਗਵਤਾ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸੇਵ ਉਪਾਹਨਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਸ੍ਸ ਪਾਦਾ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਾ, ਪਾਦਾ ਵਾ ਫਲਿਤਾ, ਪਾਦਖਿਲੋ ਵਾ ਆਬਾਧੋ, ਉਪਾਹਨਂ ਧਾਰੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੪੯) ਚ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਗਿਲਾਨੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਉਪਾਹਨੇਨ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੬) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ। ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇ ਚ ਗਿਲਾਨੋ ਨਵਂ ਗੁਣਙ੍ਗੁਣੂਪਾਹਨਂ ਧਾਰੇਤੁਂ ਯਦਿ ਲਭਤਿ, ਕਥਂ ਪਦੇਸਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ? ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਨ ਭਗਵਤਾ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸੇਵ ਉਪਾਹਨਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇ ਗਿਲਾਨੋ ਨਵਂ ਗੁਣਙ੍ਗੁਣੂਪਾਹਨਂ ਲਭਤੀਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੧੭੬-੯. ਸਬ੍ਬਾਵ ਨੀਲਕਾ (ਮਹਾਵ॰ ੨੪੬; ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੪੬) **ਸਬ੍ਬਨੀਲਕਾ**। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ **ਓਦਾਤਕਾ**ਦੀਸੁਪਿ। ਓਦਾਤਂ ਪਨ ਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ, ਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਅਨੁਲੋਮਵਸੇਨ ਪਨ ਇਧ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਮਹਾਰਙ੍ਗਰਤ੍ਤਾ** ਸਤਪਦਿਪਿਟ੍ਠਿਵਣ੍ਣਾ। **ਮਹਾਨਾਮਰਙ੍ਗਰਤ੍ਤਾ** ਮਨ੍ਦਰਤ੍ਤਾ। **ਮਞ੍ਜੇਟ੍ਠਿਕਾ** ਕਣਵੇਰਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਾ। ਪੁਪ੍ਫਲਤਾਦੀਹਿ ਵਿਚਿਤ੍ਤਾ **ਚਿਤ੍ਰਾ**। **ਨੀਲਪੀਤਾਦਿਵਦ੍ਧਿਕਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਓਦਾਤਲੋਹਿਤਮਞ੍ਜੇਟ੍ਠਿਕਮਹਾਰਙ੍ਗਮਹਾਨਾਮਰਙ੍ਗਰਤ੍ਤਾਦਿਵਸੇਨ ਵਦ੍ਧਿਕਾ ਗਹਿਤਾ। ਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘੁਦ੍ਦਾਜਿਨਦੀਪੀਨਂ ਚਮ੍ਮੇਹਿ ਚਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਕੋਚੀ**ਤਿ ਗਿਲਾਨੋਪਿ ਅਗਿਲਾਨੋਪਿ।

੧੮੦. ਸਕਲਂ ਵਾ ਏਕਦੇਸਕਂ ਵਾ ਰਜਨਂ ਚੋਲ਼ੇਨ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੪੬) ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਲਞ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਖਲ੍ਲਕਾਦਿਕਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਂ ਹਾਰਿਤ੍ਵਾ ਵਲਞ੍ਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਉਪਾਹਨਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਉਪਾਹਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੩. ਅਨੋਲੋਕਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੧. **ਇਤ੍ਥਿਯਾ**ਤਿ ਤਦਹੁਜਾਤਾਯਪਿ ਦਾਰਿਕਾਯ। ਆਦਾਸੇ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੪੭) ਵਾ ਉਦਕਪਤ੍ਤੇ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖਂ ਅਵਲੋਕੇਯ੍ਯ, ਅਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਬਾਧਪਚ੍ਚਯਾ ਆਦਾਸੇ ਵਾ ਉਦਕਪਤ੍ਤੇ ਵਾ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਓਲੋਕੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੪੭) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾਵਣਾਦੀਨਿ ਵਾ ‘‘ਜਿਣ੍ਣੋ ਨੁ ਖੋਮ੍ਹਿ, ਨੋ ਵਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਂ ਵਾ ਓਲੋਕੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਨੋਲੋਕਿਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਅਨੋਲੋਕਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੪. ਅਞ੍ਜਨੀਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੨. ਵਟ੍ਟਾ ਵਾ ਅਟ੍ਠਸੋਲ਼ਸਂਸਾ ਵਾ ਮਟ੍ਠਾ ਪੁਪ੍ਫਲਤਾਦੀਹਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾ ਅਞ੍ਜਨੀ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ** ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਏਕਾਯ ਵਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਵਾ ਕਥਾ ਏਵ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਲੇਖਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਲੇਖਾ। **ਬਨ੍ਧਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਧਾਨਕਬਨ੍ਧਨਤ੍ਥਂ।

੧੮੩. **ਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਸਕੁਣਰੂਪਾਦਿ। ਯਦਿ ਚ ਏਦਿਸਂ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਕਤਂ ਲਭਤਿ, ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਯਥਾ ਵਾ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਥਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਵਲਞ੍ਜੇਤਬ੍ਬਂ।

੧੮੪. **ਥਵਿਕਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਜਨਿਥਵਿਕਾ। ਅਞ੍ਜਨਿਸਲਾਕਾਪਿ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੧੮੫-੬. **ਅਟ੍ਠੀ**ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੬; ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੬੪) ਮਨੁਸ੍ਸਟ੍ਠਿੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਟ੍ਠਿ। ਵਿਸਾਣਦਨ੍ਤੇਸੁ ਅਕਪ੍ਪਿਯੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਆਮਲਕਕਕ੍ਕਾਦੀਹਿ ਕਤਾ **ਫਲਮਯਾ। ਤਮ੍ਮਯਾ**ਤਿ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤੇਹੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਅਞ੍ਜਨੀਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਅਞ੍ਜਨੀਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੫. ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਯਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੭-੯. ''ਉਚ੍ਚਕੋ ਆਸਨ੍ਦਿਕੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਉਚ੍ਚਕਮ੍ਪਿ ਆਸਨ੍ਦਿਕ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੯੭) ਵਚਨਤੋ ਮਞ੍ਚਸ੍ਸ ਉਪਡ੍ਢਭਾਗਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਏਕਤੋਭਾਗੇਨ ਦੀਘਮ੍ਪਿ ਸੁਗਤਙ੍ਗੁਲੇਨ ਅਤਿਰੇਕਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਪਾਦਕੰ ਇਧ **ਆਸਨ੍ਦੀ**ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ, ਚਤੁਰੰਸਾਸਨ੍ਦਿਕੋ ਪਨ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਕੋਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਤੂਲੀ**ਤਿ ਪਕਤਿਤੂਲਿਕਾ। **ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ**ਨਾਮ ਆਹਰਿਮੇਹਿ ਵਾਲ਼ੇਹਿ ਕਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਥੇਵ ''ਸੀਹਰੂਪਾਦਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤੋ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਟਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਤਤ੍ਥਰਣੰ। **ਗੋਨਚਿਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਾਧਿਕਲੋਮੋ ਕੋਜਵੋ **''ਗੋਨਕੋ''**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੋਜਵ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੩੭) **ਚੀਵਰਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਲੋਮਕੰ ਪਕਤਿਕੋਜਵੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਰਤਨਚਿਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤਕੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪਟਲੀ**ਤਿ ਘਨਪੁਪ੍ਫਰਤ੍ਤਅਤ੍ਥਰਣੰ । **ਵਿਕਤੀ**ਤਿ ਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘਾਦਿਰੂਪਵਿਚਿਤ੍ਤੋ ਉਣ੍ਣਾਮਯਤ੍ਥਰਣਕੋ। **ਉਦ੍ਦਲੋਮੀ**ਤਿ ਏਕਤੋਉਗ੍ਗਤਪੁਪ੍ਫੰ। **ਏਕਨ੍ਤਲੋਮਿਕਾ**ਤਿ ਉਭਤੋਉਗ੍ਗਤਪੁਪ੍ਫੰ।

ਕੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨੰ ਨਾਟਕਿਤ੍ਥੀਨੰ ਠਤ੍ਵਾ ਨਚ੍ਚਨਯੋਗ੍ਗੰ ਉਣ੍ਣਾਮਯਤ੍ਥਰਣੰ। **ਕੋਸੇਯਜ**ਨ੍ਤਿ ਰਤਨਪਰਿਸਿਬ੍ਬਿਤੰ ਕੋਸੇਯਜਸੁਤ੍ਤਮਯੰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੰ। **ਕਟ੍ਟਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਰਤਨਪਰਿਸਿਬ੍ਬਿਤੰ ਕੋਸੇਯਜਕਟ੍ਟਿਸ੍ਸਮਯੰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੰ। ਕੋਸੇਯਞ੍ਚ ਕਟ੍ਟਿਸ੍ਸਞ੍ਚ ਰਤਨਪਰਿਸਿਬ੍ਬਿਤਾਨੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। **ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਰਥਤ੍ਥਰਾ** ਤੇਸੰ ਉਪਰਿ ਅਤ੍ਥਰਣਕਅਤ੍ਥਰਣਾਵ। **ਅਜਿਨਪ੍ਪਵੇਣੀ**ਤਿ ਅਜਿਨਚਮ੍ਮੇਹਿ ਮਞ੍ਚਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਕਤਾ ਪਵੇਣੀ, ਤੇਨ ਚ ਕਦਲੀਮਿਗਚਮ੍ਮੰ ਸੇਤਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਕਤੰ ਪਵਰਪ੍ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੰ ਕਦਲੀਮਿਗਪ੍ਪਵਰਪ੍ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੰ, ਤੇਨ ਚ ਅਤ੍ਥਤੰ **ਅਜਿਨਪ੍ਪਵੇਣੀਕਦਲੀਮਿਗਪ੍ਪਵਰਪ੍ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਤ੍ਥਤੰ**।

ਸੇਤਵਿਤਾਨਮ੍ਪਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਪ੍ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੇ ਸਤਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕਪ੍ਪਿਯਪ੍ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੇ ਸਤਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਰਤ੍ਤਵਿਤਾਨਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਕਪ੍ਪਿਯਪ੍ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੇ ਸਤਿਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। ਸੀਸੂਪਧਾਨੰ ਪਾਦੂਪਧਾਨਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਚਸ੍ਸ ਉਭਤੋਲੋਹਿਤਕੰ ਉਪਧਾਨੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯੰ ਪਨ ਏਕਮੇਵ ਉਪਧਾਨੰ ਹੋਤਿ, ਉਭੋਸੁ ਅਨ੍ਤੇਸੁ ਰਤ੍ਤੰ ਵਾ ਪਦੁਮਵਣ੍ਣੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਾ, ਸਚੇ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤੰ, ਵਟ੍ਟਤਿ, ਮਹਾਉਪਧਾਨੰ ਪਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ।

੧੯੦. **ਆਸਨ੍ਦਾਦਿਤ੍ਤਯਾ**ਤਿ ਆਸਨ੍ਦੀ ਤੂਲੀ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋਤਿ ਇਦੰ ਤਯੰ ਨਾਮ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਆਸਨ੍ਦਿੰ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਤੂਲਿਕੰ ਸੇਸਕੰ ਗਿਹਿਵਿਕਟੰ ਅਭਿਨਿਸੀਦਿਤੁੰ, ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਅਭਿਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੧੪) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸੇਸੇ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਦਿ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਸਙ੍ਘਿਕਮ੍ਪਿ ਗੋਨਕਾਦਿੰ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਨਾਣਤ੍ਤਾ ਆਰਾਮਿਕਾਦਯੋ ਸਯਮੇਵ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚੇਵ ਨੀਹਰਨ੍ਤਿ ਚ, ਏਤੰ **ਗਿਹਿਵਿਕਟਨੀਹਾਰੰ** ਨਾਮ, ਇਮਿਨਾ ਗਿਹਿਵਿਕਟਨੀਹਾਰੇਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੰ** ਨਾਮ ਵਿਹਾਰੇ ਏਵ ਦਾਨਟ੍ਠਾਨੰ।

੧੯੧. ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਪਾਦਾਨੰ, ਤੀਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਅਪਸ੍ਸਯਾਨਞ੍ਚ ਵਸੇਨ **ਸਤ੍ਤਙ੍ਗੋ**। ਏਕਪਸ੍ਸੇਨ ਯੁਤ੍ਤੋ **ਪਞ੍ਚਙ੍ਗੋ**। ਇਮੇ ਪਨ ਸਤ੍ਤਙ੍ਗਪਞ੍ਚਙ੍ਗਾ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਚ੍ਚਕਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਤਙ੍ਗ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੯੪) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ **''ਉਚ੍ਚਪਾਦਕਾ''**ਤਿ। ਤੂਲੋਨਦ੍ਧਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾ ਘਰੇਯੇਵ ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੧੯੨. **ਚੀਵਰਚ੍ਛਵਿਯੋ**ਤਿ ਛਨ੍ਨੰ ਚੀਵਰਾਨੰ, ਛਨ੍ਨੰ ਅਨੁਲੋਮਚੀਵਰਾਨਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਤਰਚੀਵਰਚ੍ਛਵਿਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਮਞ੍ਚੇਪਿ ਪੀਠੇਪਿ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇਪਿ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਾਸੰ ਪਨ ਭਿਸੀਨੰ ਪਮਾਣਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਨੰ ਵਸੇਨ ਅਨੁਰੂਪੰ

ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਪਮਾਣੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ।

੧੯੩. ‘‘ਤੂਲਿਕਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਜਟੇਤ੍ਵਾ ਬਿਮ੍ਬੋਹਨੰ ਕਾਤੁੰ, ਤੀਣਿ ਤੂਲਾਨਿ ਰੁਕ੍ਖਤੂਲੰ ਲਤਾਤੂਲੰ ਪੋਟਕਿਤੂਲ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੯੭) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤੂਲਤ੍ਤਯਞ੍ਚ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੯੭; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਤੂਲੋਨਨ੍ਧਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਬਿਮ੍ਬੋਹਨੇ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਤੂਲੇਹਿ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਰੁਕ੍ਖਲਤਾਤਿਣਾਨੰ ਤੂਲੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਭਿਸਿਯੰ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਤੂਲੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। **ਭਿਸਿਗਬ੍ਭੋ**ਤਿ ਭਿਸਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤੰ ਚੋਲ਼ਾਦਿਪਞ੍ਚਕੰ ਬਿਮ੍ਬੋਹਨੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਮਿਗਪਕ੍ਖਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਹਾਦੀਨੰ ਸਬ੍ਬਚਤੁਪ੍ਪਦਾਨੰ ਹੰਸਮੋਰਾਦੀਨੰ ਸਬ੍ਬਪਕ੍ਖੀਨੰ ਲੋਮਾਨਿ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ। ਮਸੂਰਕੇ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੧੯੪. ਇਦਾਨਿ ਭਿਸਿਯੰ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **‘‘ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਮ’’**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਉਣ੍ਣਾਯ**ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੯੭; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੯੭) ਉਣ੍ਣਾਭਿਸਿਯੰ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਮੰ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਣ੍ਣਾਭਿਸਿਯਮ੍ਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਮੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਯੇਸੰ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਪਕ੍ਖਿਚਤੁਪ੍ਪਦਾਨੰ ਲੋਮੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਣ੍ਣੇ**ਤਿ ਪਣ੍ਣਭਿਸਿਯਞ੍ਚ ਪੁਪ੍ਫਞ੍ਚ ਸੁਦ੍ਧੰ ਤਮਾਲਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਨ ਲਬ੍ਭੰ, ਅਵਸੇਸੰ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਣ੍ਣੰ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਮਾਲਪਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਮਿਸ੍ਸੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਚੋਲ਼ਵਾਕਤਿਣੇਸੁ ਅਕਪ੍ਪਿਯੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਆਸਨਞ੍ਚੇਵ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤੰ ਨ ਲਬ੍ਭ**ਨ੍ਤਿ ਆਸਨਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਪਸਙ੍ਗੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਯਨਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਯਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੬. ਸਮਾਨਾਸਨਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੫. ਤਿਣ੍ਣੰ ਵਸ੍ਸਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰੰ **ਤਿਵਸ੍ਸਨ੍ਤਰੰ**। ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਿਵਸ੍ਸਨ੍ਤਰੇਨ ਸਹ ਨਿਸੀਦਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੨੦) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯੋ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਸ੍ਸੇਹਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੦) ਵੁਡ੍ਢੋ ਵਾ ਨਵੋ ਵਾ, ਸੋ ਤਿਵਸ੍ਸਨ੍ਤਰੋ ਨਾਮ।

੧੯੬. **ਮੁਨੀ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਮੁਨਿ। **ਸਬ੍ਬੇਹੇ**ਵਾਤਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿਪਿ।

੧੯੭. **ਅਨ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮੰ। ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਪਹੋਤਿ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਪਚ੍ਛਿਮੰ ਦੀਘਾਸਨ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੨੦) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਪਹੋਤਿ, ਏਤੰ ਸੰਹਾਰਿਮੰ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਸੰਹਾਰਿਮੰ ਵਾ, ਤਥਾਰੂਪੇਸੁ ਫਲਕਖਣ੍ਡੇਸੁਪਿ ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਦ੍ਵਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਸਮਾਨਾਸਨਿਕਾਨੰ। ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਮਞ੍ਚੰ ਦੁਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪੀਠ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੁਲ਼ਵ॰ ੩੨੦) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵੇ ਸਮਾਨਾਸਨਿਕਾ ਸਹ ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਸਮਾਨਾਸਨਿਕੇਹਿ, ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਦੀਹਿ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਹੁਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਸੀਦਿਤੁੰ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਸਮਾਨਾਸਨਿਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਸਮਾਨਾਸਨਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੭. ਅਸੰਵਾਸਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੮. **ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਦਸ੍ਸਨੇ, ਅਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮੇ, ਪਾਪਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੋਤਿ ਤਿਵਿਧੋਪਿ ਇਧ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਗਹਿਤੋ। **ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਸਾਮਣੇਰਸਾਮਣੇਰੀਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਕਾ ਗਹਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਕੋ** ਨਾਮ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁੰ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨਕੋ। **ਨਾਨਾਸੰਵਾਸੋ**ਤਿ ਲਦ੍ਧਿਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੋ। ‘‘ਨਾਨਾਸੀਮਾਯ ਠਿਤਚਤੁਤ੍ਥੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਵੇਹਾਸੇ ਠਿਤਚਤੁਤ੍ਥੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਅਕਮ੍ਮੰ ਨ ਚ ਕਰਣੀਯ’’ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਇਮੇਪਿ ‘‘ਅਸੰਵਾਸਿਕਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਏਤੇਸੁ ਪਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਉਪੋਸਥਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਨਿਸ੍ਸੀਮਟ੍ਠਵੇਹਾਸਟ੍ਠੇਹਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮੰ ਕੁਪ੍ਪਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਇਤਰੇਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਅਸੰਵਾਸਿਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਅਸਂਵਾਸਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੮. ਕਮ੍ਮਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੯. **ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਥਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤੀਤਿ ਚੇ? ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਭਗਵਤਾ ''ਕਤਮਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ? ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯੇ ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਮ੍ਮੇ ਏਕਾਯ ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਚ ਕਮ੍ਮਵਾਚਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤਿ, ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਦ੍ਵੀਹਿ ਞਤ੍ਤੀਹਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਚ ਕਮ੍ਮਵਾਚਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤਿ, ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਏਕਾਯ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਚ ਞਤ੍ਤਿਂ ਠਪੇਤਿ, ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਚ ਞਤ੍ਤਿਂ ਠਪੇਤਿ, ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੮੭)। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸੇਸਕਮ੍ਮੇਸੁਪਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਥਾ ਕਰਣਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਵ**ਗ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਵਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ। ਕਥਞ੍ਚ ਵਗ੍ਗਂ ਹੋਤੀਤਿ ਚੇ? ਯਾਵਤਿਕਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਅਨਾਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦੋ ਅਨਾਹਟੋ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ, ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਏਕੇਨਪਿ ਅਙ੍ਗੇਨ ਵਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ।

ਸਮਗ੍ਗੇਨਾਤਿ ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ। ਕਥਂ ਸਮਗ੍ਗਂ ਹੋਤੀਤਿ ਚੇ? ਯਾਵਤਿਕਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਆਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦੋ ਆਹਟੋ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾ ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ, ਸਮਗ੍ਗਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਏਵਂ।

ਚਤੁਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਧਮ੍ਮਿਕਂ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ''ਚਤ੍ਤਾਰਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਮ੍ਮਾਨਿ, ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਂ, ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮਗ੍ਗਕਮ੍ਮਂ, ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਂ, ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮਗ੍ਗਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੮੪) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੨੦੦-੨੦੨. ਦਸਵਗ੍ਗਿਕੋ (ਮਹਾਵ॰ ੩੮੮; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗਿਕੋ ਚ **ਦਸਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗਿਕੋ**। ਅਬ੍ਭਾਨੋਪਸਮ੍ਪਦਾਪ੍ਪਵਾਰਣਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮੇਸੁ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਇਤਰੋ**ਤਿ ਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗੋ ਚ ਅਤਿਰੇਕਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗੋ ਚ।

੨੦੩. ਇਦਾਨਿ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਚ ਛਨ੍ਦਾਰਹੇ ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਚਤੁਵਗ੍ਗੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ (ਪਰਿ॰ ੪੮੮, ੪੯੭; ਪਰਿ॰ ੪੮੭-੪੮੮) **ਪਕਤਤ੍ਤਾ** ਨਾਮ ਯੇ ਪਾਰਾਜਿਕਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਲਦ੍ਧਿਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਪਰੇ**ਤਿ ਏਕਸੀਮਟ੍ਠਾ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ। ਯਦਿ ਪਕਤਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਗਾਮਸੀਮਂ ਵਾ ਨਦੀਸਮੁਦ੍ਦਜਾਤਸ੍ਸਰਖਣ੍ਡਸੀਮਾਸੁ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨੇਵ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾ, ਨ ਛਨ੍ਦਾਰਹਾ। ਨ ਹਿ ਤੇਸਂ ਛਨ੍ਦੋ ਵਾ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ ਅਞ੍ਞਸੀਮਾਯਂ ਠਿਤਤ੍ਤਾ। **ਸੇਸੋਪੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਾਦਿਕਰਣੀਯੇਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੦੪. ਅਸਂਵਾਸਗਣਪੂਰਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕੁਪ੍ਪਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਕਾਰਕਾਨਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਯਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਂਚਤੁਤ੍ਥੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਅਕਮ੍ਮਂ ਨ ਚ ਕਰਣੀਯ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੮੯) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **"ਕਮ੍ਮਾਰਹਗਣਪੂਰਂ** ਵਾ"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਦਾਨਿ ਪਰਿਵਾਸਾਦਿਕਮ੍ਮਾਨਂਯੇਵ ਪਰਿਸਤੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਗਰੁਕਟ੍ਠਗਣਪੂਰਂ** ਵਾ"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਵਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਵਤ੍ਤੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਗਣਪੂਰਕੋ ਹੋਤਿ ਏਵ।

੨੦੫. ਵ**ਾਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੫੪) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਨ੍ਤਰਾਯੇ** ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ ਇਦਂ, ਨ ਮੇਤਂ ਖਮਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਰੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਦਿ ਏਕੋ ਹੋਤਿ, ''ਨ ਮੇਤਂ ਖਮਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਏਤੇ ਨਿਰਾਪਤ੍ਤਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਯਾ ਚ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਅਧਮ੍ਮਤ੍ਤਾ ਕੁਪ੍ਪਮੇਵ। ਵ**ਾਰੇਨ੍ਤੇ**ਵ **ਤਤੋਧਿਕਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤੂਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ

ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤੁਂ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਤੀਹਿ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਆਵਿ ਕਾਤੁਂ, ਏਕੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ, ‘‘ਨ ਮੇਤਂ ਖਮਤੀ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੫੪) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਵਾਰੇਨ੍ਤਿ ਏਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੦੬. ਇਦਾਨਿ ਯੇਹਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **‘‘ਕਮ੍ਮਾਰਹਾ’’**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤ**-ਗ੍ਗਹਣੇਨ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋਪਿ ਗਹਿਤੋਵ। **ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ** ਯੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾ, ਤੇਸਂ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਨ ਰੁਹਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੦੭. ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਰੁਹਤਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **‘‘ਪਕਤਤ੍ਤੇਕਸੀਮਟ੍ਠ-ਸਮਸਂਵਾਸਭਿਕ੍ਖੁਨੋ’’**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ (ਮਹਾਵ॰ ੩੯੪) – ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਆਨਨ੍ਤਰਸ੍ਸਾਪਿ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਰੁਹਤੀਤਿ। ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਪਕਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਸਮਾਨਸੀਮਾਯਂ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਆਨਨ੍ਤਰਿਕਸ੍ਸਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨਾ ਰੁਹਤੀ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੯੪) ਵੁਤ੍ਤਂ।

੨੦੮. ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਯਦਿ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਿਰੋਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ। ਕਾਯਸਾਮਗ੍ਗਿਂ ਵਾ ਛਨ੍ਦਂ ਵਾ ਨੋ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਮ੍ਮਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਕਮ੍ਮਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੯. ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਵਿਵਜ੍ਜਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੯. **ਚੁਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਰੀਸਚੁਣ੍ਣਾਦਿਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਤ੍ਤਿਕਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਮਤ੍ਤਿਕਾ ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾ ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਾ ਕੁਙ੍ਕੁਟ੍ਠਆਦਿਕਾ ਵਾ। **ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਾ**ਤਿ ਏਤੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਲਾਭਾਸਾਯ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਇਮੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ‘‘ਕਿਞ੍ਚਿ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਂ ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਨਯੇਨ ਲਦ੍ਧਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਞ੍ਚ ਹੋਤਿ।

੨੧੦-੨੧੧. ਲਾਭਾਸਾਯ ਦਾਯਕਾਨਂ ਦਾਰਕੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭਟਭਾਵੋ **ਪਾਰਿਭਟਕਤਾ,** ਤਾਯ ਪਾਰਿਭਟਕਤਾਯ ਨ ਜੀਵਯੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਸੇਸੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਖੇਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਪੇਸਿਤਸ੍ਸ ਗਮਨਂ **ਪਹੇਣਕਮ੍ਮਂ**। ਸਾਸਨਪ੍ਪਟਿਸਾਸਨਹਰਣਂ **ਦੂਤਕਮ੍ਮਂ**। ਪੇਸਿਤਸ੍ਸ ਗੇਹਤੋ ਗੇਹਗਮਨਂ **ਜਙ੍ਘਪੇਸਨਿਯਂ**। ਲਾਭਾਸਾਯ ਲਞ੍ਜਦਾਨ**ਮਨੁਪ੍ਪਦਾਨਂ। ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾਪੀ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਵਿਜ੍ਜਾਦਿਨਾ।

੨੧੨. **ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤੀ**ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੧੫ ਆਦਯੋ; ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੫੧੫ ਆਦਯੋ) ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। **ਅਨੇਸਨਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਪੁਪ੍ਫਦਾਨਾਦਿਨਾ ਪਚ੍ਚਯੇਸਨਾ। **ਕੁਹਨਾਦੀਹੀ**ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੮੬੧; ਵਿਭ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੮੬੧; ਮਹਾਨਿ॰ ੮੭) ਕੁਹਨਾ ਲਪਨਾ ਨੇਮਿਤ੍ਤਕਤਾ ਨਿਪ੍ਪੇਸਿਕਤਾ ਲਾਭੇਨ ਲਾਭਂ ਨਿਜਿਗੀਸਨਤਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਵਿਵਜ੍ਜਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੦. ਵਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੩. ਇਦਾਨਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **‘‘ਵਤ੍ਤ’’**ਨ੍ਤਿ ਮਾਤਿਕਾਪਦਂ ਉਦ੍ਧਟਂ। ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ (ਚੂਲਵ॰ ੩੫੬ ਆਦਯੋ; ਚੂਲਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੫੭ ਆਦਯੋ) ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੀਹਿ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਉਪਾਹਨਂ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਨੀਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਉਪਾਹਨਂ ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਛਤ੍ਤਂ ਅਪਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਸੀਸਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇ ਚੀਵਰਂ ਖਨ੍ਧੇ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕਂ ਅਤਰਮਾਨੇਨ ਆਰਾਮੋ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੧੪. **ਪੁਚ੍ਛੇਯਜ ਸਯਨਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਕਤਮਂ ਮੇ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਕਿਂ ਅਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਂ ਵਾ ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਂ ਵਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੧੫-੬. ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦਿਦਾਰੁਭਣ੍ਡਞ੍ਚ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੬੦; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੬੦) ਰਜਨਭਾਜਨਾਦਿਮਤ੍ਤਿਕਾਭਣ੍ਡਞ੍ਚ। **ਆਪੁਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਵਾ ਆਰਾਮਿਕਸ੍ਸ ਵਾ ''ਆਵੁਸੋ ਇਮਂ ਜਗ੍ਗਾਹੀ''ਤਿ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞਥਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਅਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੧੭-੮. **ਵੁਡ੍ਢਾਗਨ੍ਤੁਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੫੮ ਆਦਯੋ; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੫੯ ਆਦਯੋ) ਦੂਰਤੋਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਦਿ ''ਵੁਡ੍ਢੋ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨਾਗਤੇ ਏਵ ਆਸਨਪਞ੍ਞਾਪਨਾਦਿਵਤ੍ਤਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਾਦੋਦਪ੍ਪਭੁਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਦੋਦਕਂ ਪਾਦਪੀਠਂ ਪਾਦਕਥਲਿਕਂ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਾਨੀਯੇਨ ਆਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਸਚੇ ਸਕਿਂ ਆਨੀਤਂ ਪਾਨੀਯਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਿਵਤਿ, ਪੁਨਪਿ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ ਏਵ। **ਪਞ੍ਞਪੇ**ਤਿ ''ਏਤਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੧੯-੨੦. ''ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਗਾਮੋ ਇਤੋ ਦੂਰੇ''ਤਿ ਵਾ ''ਸਨ੍ਤਿਕੇ''ਤਿ ਵਾ ''ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਉਪਟ੍ਠਾਕੇ ਚਰਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਗੋਚਰੋ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਗੋਚਰੋ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾਨਂ ਵਾ ਗਾਮੋ, ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਿਕ੍ਖਕੋ ਵਾ ਗਾਮੋ, ਯਤ੍ਥ ਏਕਸ੍ਸ ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾ ਦੀਯਤਿ, ਸੋ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਤਿਕਟ੍ਠਾਨਂ। ''ਇਮਂ ਕਾਲਂ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬਂ, ਇਮਂ ਕਾਲਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਵੇਸਨਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਕੇਸੁਚਿ ਠਾਨੇਸੁ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਾ ਵਾਲ਼ਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਮੇਵ। **ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ**ਵਾਤਿ ਇਦਂ ਆਪਤ੍ਤਿਅਭਾਵਮਤ੍ਤਦੀਪਕਂ, ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੇਵ। ਵਤ੍ਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਵਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੧. **ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ**

੨੨੧. **ਸਮ੍ਮੁਖਾਯਾ**ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੩੭੪; ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੬੯; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਵਿਕਪ੍ਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਠਿਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਬ੍ਯਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪਨਵਿਧਾਨਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਣਾਦਿਵਿਧਾਨਞ੍ਚ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਪਨ ''ਇਮਿਨਾ ਮਯ੍ਹਂ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਗਚ੍ਛੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ।

੨੨੨. **ਨਿਧੇਤੁਂ**ਵਾਤਿ ਨਿਧੇਤੁਂ ਏਵ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁਂ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੨੪-੫. **ਅਪਰਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾ** ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਏਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਾ ਦ੍ਵੇ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਏਵ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰੇਨ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਪਿਤਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਏਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

੨੨੭. **ਮਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਦਲ਼੍ਹਮਿਤ੍ਤੋ। **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤੋ ਨਾਤਿਦਲ਼੍ਹਮਿਤ੍ਤੋ। ''ਇਤਰੇਨ ਚ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ 'ਤਿਸ੍ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂ'ਤਿ ਵਾ 'ਤਿਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ'ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪੁਨ ਤੇਨ 'ਅਹਂ ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ, ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਵਾ ਦਮ੍ਮੀ'ਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ 'ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ, ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਨ੍ਤਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹਿ ਵਾ ਯਥਾਪਚ੍ਚਯਂ ਵਾ ਕਰੋਹੀ'ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਾਠੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

੨੨੮. **ਦੂਰਸਨ੍ਤਿਕਤ੍ਤੇਕਤ੍ਤ-ਬਹੁਭਾਵਂ ਵਿਜਾਨਿਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੂਰਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸਨ੍ਤਿਕਤ੍ਤਞ੍ਚ ਏਕਤ੍ਤਞ੍ਚ ਬਹੁਭਾਵਞ੍ਚ ਵਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੨੯. ''ਦਸਾਹਪਰਮਂ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੪੬੨) ਵੁਤ੍ਤੁਤ੍ਤਾ **"ਦਸਾਹਂ** ਵਾ"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਚੀਵਰਕਾਲਸਮਯੇ ਨਾਮ ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਵਸ੍ਸਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਮਾਸੋ, ਅਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੪੯) ਵੁਤ੍ਤੁਤ੍ਤਾ **"ਮਾਸਮੇਕਂ ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਵਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਮਾਸਂ ਵਾ ਏਕਂ ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਮਾਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਨੇਵ ਅਕਾਲਚੀਵਰਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਨੋ ਚਸ੍ਸ ਪਾਰਿਪੂਰਿ, ਮਾਸਪਰਮਂ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਂ ਊਨਸ੍ਸ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚਾਸਾਯਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੪੯੯) ਵੁਤ੍ਤੁਤ੍ਤਾ **"ਪਚ੍ਚਾਸਾ ਸਤਿ ਮਾਸਕ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨੁਪ੍ਪਾਦਯਤੀ**ਤਿ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਂ ਨ ਜਨਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੨. ਨਿਸ੍ਸਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੦. **ਬ੍ਯਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਚੇ? ਨਿਸ੍ਸਯਮੁਚ੍ਚਨਕੇਨ ਪਨ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਧਮ੍ਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਅਤ੍ਥਤੋ ਚ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ ਚ ਦ੍ਵੇ ਮਾਤਿਕਾ ਪਗੁਣਾ ਵਾਚੁਗ੍ਗਤਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਪਕ੍ਖਦਿਵਸੇਸੁ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾਵਨਤ੍ਥਾਯ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਭਾਣਵਾਰਾ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਸਾਨਂ ਪਰਿਕਥਨਤ੍ਥਾਯ ਅਨ੍ਧਕਵਿਨ੍ਦਮਹਾਰਾਹੁਲੋਵਾਦਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸਦਿਸੋ ਏਕੋ ਕਥਾਮਗ੍ਗੋ, ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਮਙ੍ਗਲਾਮਙ੍ਗਲੇਸੁ ਅਨੁਮੋਦਨਤ੍ਥਾਯ ਤਿਸ੍ਸੋ ਅਨੁਮੋਦਨਾ, ਉਪੋਸਥਪ੍ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਿਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਕਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ , ਸਮਣਧਮ੍ਮਕਰਣਤ੍ਥਂ ਸਮਾਧਿਵਸੇਨ ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਏਕਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸੋ, ਇਤਰਥਾ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ।

੨੩੧. ਇਦਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਯਗ੍ਗਹਣਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਏਕਂਸ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ (ਮਹਾਵ॰ ੧੦੩) **ਆਯਸ੍ਮਤੋ**ਤਿ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ।

੨੩੨. ਇਦਾਨਿ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਵਿਧਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ''ਪਞ੍ਚਿਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਿਸ੍ਸਯਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਮ੍ਹਾ। ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤੋ ਵਾ ਕਾਲਕਤੋ ਵਾ ਪਕ੍ਖਸਙ੍ਕਨ੍ਤੋ ਵਾ ਆਣਤ੍ਤਿਯੇਵ ਪਞ੍ਚਮੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੮੩), ''ਛਯਿਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਨਿਸ੍ਸਯਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੋ ਆਚਰਿਯਮ੍ਹਾ। ਆਚਰਿਯੋ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤੋ ਵਾ ਕਾਲਕਤੋ ਵਾ ਪਕ੍ਖਸਙ੍ਕਨ੍ਤੋ ਵਾ ਆਣਤ੍ਤਿਯੇਵ ਪਞ੍ਚਮੀ, ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਵਾ ਸਮੋਧਾਨਗਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਉਭਯਂ ਇਧ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ਸਚੇ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾ ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰੇਸੁਪਿ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਸੁ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਦ੍ਵਯਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤੀਤਿ ਏਕੇ। ਆਚਰਿਯਾ ਪਨ ਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾਤਿ ਚੇ? ਨਿਸ੍ਸਯਗ੍ਗਹਣਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੀਨਂ ਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੇਨ ਉਪਚਾਰਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਪਨ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਸੁ ਏਵ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਸੁ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਚਰਿਯਾਨਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬਂ।

ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੮੩) ਸਚੇ ਆਚਰਿਯੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਂ ਅਨਾਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾਵ ਉਪਚਾਰਸੀਮਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਸਚੇ ਉਪਚਾਰਸੀਮਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਵ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਆਚਰਿਯਂ ਅਨਾਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਗਮਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਚੇ ਆਚਰਿਯੋ ਕਤ੍ਥਚਿ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਂ ਆਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋਪਿ ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ, ਤਙ੍ਖਣੇ ਏਵ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਏਵਂ ਆਚਰਿਯਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਗਮਨੇਪਿ। ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਅਞ੍ਞਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਠਿਤੇਸੁ ਆਚਰਿਯੋ ਵਾ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਂ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਵਾ ਆਚਰਿਯਂ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਵ ਸਚੇ ਦ੍ਵੇ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਪਕ੍ਖਸਙ੍ਕਨ੍ਤੇ ਵਾ ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤੇ ਵਾ ਕਾਲਕਤੇ ਵਾ ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ । **ਆਣਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ ਨਿਸ੍ਸਯਪ੍ਪਣਾਮਨਾ। ਦਸ੍ਸਨਸਵਨਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧਂ **ਸਮੋਧਾਨਂ**।

੨੩੩. **ਅਲਜ੍ਜਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ –

‘‘ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਪਰਿਗੂਹਤਿ।

ਅਗਤਿਗਮਨਞ੍ਚ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਏਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਲਜ੍ਜਿਪੁਗ੍ਗਲੋ’’ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੩੫੯) –

ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ‘‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਅਲਜ੍ਜਿਨੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਵਸੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੨੦) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੨੩੪. ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਅਲਭਮਾਨੇਨ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੨੧) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **‘‘ਅਦ੍ਧਿਕਸ੍ਸਾ’’**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਸ੍ਸ ਚ ਯਾਚਿਤਸ੍ਸਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਅਲਭਮਾਨੇਨ ਯਾਚਿਯਮਾਨੇਨ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੨੧) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੇਨ ਫਾਸੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੇਨ। ਇਦਂ ਪਨ ਪਰਿਹਾਰਂ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੨੧) ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦਿਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਵਾ ਥਾਮਗਤਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਲਾਭੀ ਵਾ ਬਾਲਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਵਾ ਨ ਲਭਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਤਰੁਣਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਥਾਮਗਤਾ, ਅਯਂ ਲਭਤਿ। ਅਸਨ੍ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਯਦਾਯਕੇ ‘‘ਯਦਾ ਪਟਿਰੂਪੋ ਨਿਸ੍ਸਯਦਾਯਕੋ ਆਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਭੋਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਆਸਾਲ਼੍ਹੀਪੁਣ੍ਣਮਾ, ਤਾਵ ਵਸਿਤੁਂ ਲਭਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਆਸਾਲ਼੍ਹੀਮਾਸੇ ਨਿਸ੍ਸਯਦਾਯਕਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਪਨ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਭਾਗੇ ਦਾਯਕੇ ਅਸਨ੍ਤੇ ਵਸਿਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਨਿਸ੍ਸਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਨਿਸ੍ਸਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੩. ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੫. **ਅਕਾਯਬਨ੍ਧਨੇ**ਤਿ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਅਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਏਵ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। ‘‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਅਕਾਯਬਨ੍ਧਨੇਨ ਗਾਮੋ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੭੮) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਤਤ੍ਥੇਵਾਸਤਿਯਾ ਗਤੋ**ਤਿ ਅਸਤਿਯਾ ਗਤੋ ਯਤ੍ਥ ਸਰਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਯਾਵ ਨ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਤਾਵ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਦਿ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਸਰਤਿ, ਕਾਯਬਨ੍ਧਨੇ ਸਤਿ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਠਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਸਤਿ ਚੇ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੨੩੬. ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦ੍ਵੇ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਪਟ੍ਟਿਕਂ ਸੂਕਰਨ੍ਤਕ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੭੮) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **‘‘ਦੁਵਿਧ’’**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਸੂਕਰਨ੍ਤਂ** ਨਾਮ ਕੁਞ੍ਚਿਕਾਕੋਸਕਾ ਵਿਯ ਅਨ੍ਤੇ ਸੁਸਿਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਟਿਤਂ। **ਰਜ੍ਜੁ ਚ ਏਕਾ**ਤਿ ਏਕਵਟ੍ਟਾ ਰਜ੍ਜੁ ਚ। **ਤਦਨੁਲੋਮਿਕਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਨੁਲੋਮਿਕਾ।

੨੩੭. **ਮਚ੍ਛਕਣ੍ਡਕਖਜ੍ਜੁਰੀ-ਪਤ੍ਤਾ ਮਟ੍ਠਾ ਚ ਪਟ੍ਟਿਕਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੭੮) ਏਤੇ ਮਚ੍ਛਕਣ੍ਟਕਾਦਯੋ ਮਟ੍ਠਾ ਵਿਕਾਰਰਹਿਤਾ ਪਟ੍ਟਿਕਾ ਚ ਤਦਨ੍ਤੋਗਧਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਲਬ੍ਭਾ ਦਸਾ ਚਤਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਏਕਾਯ ਵਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਵਾ ਤੀਸੁ ਵਾ ਕਥਾ ਏਵ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਨ੍ਤੇਸੂ**ਤਿ ਉਭੋਸੁ ਅਨ੍ਤੇਸੁ। **ਗੁਣਸੁਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਗੁਣਸੁਤ੍ਤਕਂ।

੨੩੮. **ਮਕਰਮੁਖਾਦਿ**ਨ੍ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਦੇਡ੍ਡੁਭਸੀਸਂ ਗਹਿਤਂ। **ਉਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਉਭੋਸੁ ਅਨ੍ਤੇਸੁ। ਕਸ੍ਸਾਤਿ? ਵਿਧਸ੍ਸ। **ਘਟਕਾ**ਤਿ ਘਟਕਤੋ। **ਲੇਖਾ**ਤਿ ਲੇਖਾਯ। ਘਟਕਤੋ ਚ ਲੇਖਾਯ ਚ ਅਞ੍ਞਂ ਚਿਤ੍ਤਕਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੪੦. **ਦੇਡ੍ਡੁਭਕ**ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੭੮; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੭੮) ਉਦਕਸਪ੍ਪਸਿਰਸਦਿਸਂ। **ਮੁਰਜ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕੇ ਏਕਤੋ ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਏਕਾਯ ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਤਰਜ੍ਜੁ। **ਮਦ੍ਦਵੀਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਮਙ੍ਗਸਦਿਸਂ। **ਕਲਾਬੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੇਕਵਟ੍ਟਂ। ਏਤਾਨਿ ਪਨ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਨ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ। **ਦਸਾਸੁ ਦ੍ਵੇ ਮਜ੍ਝਿਮਾ**ਤਿ ਮੁਰਜਂ ਮਦ੍ਦਵੀਣਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਮਜ੍ਝਿਮਾ ਏਵ। **ਕਪ੍ਪਰੇ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੪੧. **ਗਣ੍ਠਿਯੋ ਚਾਪੀ**ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੭੯) ਚੀਵਰਗਣ੍ਠਿਯੋਪਿ। ਵੇਲ਼ੁਆਦਿਮਯਾ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਪਸਙ੍ਗੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਠਮਭਾਣਵਾਰਂ।

੩੪. ਪਥਵੀਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੨. ਜਾਤਾ (ਪਾਚਿ॰ ੮੬; ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੮੬-੮੮; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਥਵੀਖਣਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਅਜਾਤਾਤਿ ਦੁਵਿਧਾ ਪਥਵੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਾਨਿ ਤਦੁਭਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਸੁਦ੍ਧਮਤ੍ਤਿਕਪਂਸੁਕਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਦ੍ਧਮਤ੍ਤਿਕਪਂਸੁਕਾ ਚ ਅਦਡ੍ਢਾ ਚ ਬਹੁਮਤ੍ਤਿਕਪਂਸੁਕਾ ਚ ਚਾਤੁਮਾਸਾਧਿਕੋਵਟ੍ਠਪਂਸੁਮਤ੍ਤਿਕਰਾਸਿ ਚ ਜਾਤਪਥਵੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਅਦਡ੍ਢਾ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਨਪਚਨਕੁਮ੍ਭਕਾਰਾਵਾਪਭਾਜਨਪਚਨਾਦਿਵਸੇਨ ਤਥਾ ਤਥਾ ਅਦਡ੍ਢਾ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੁਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੁਦ੍ਧਪਂਸੁਆਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਾਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸੁਦ੍ਧਪਂਸੁ ਸੁਦ੍ਧਮਤ੍ਤਿਕਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਪਂਸੁ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਮਤ੍ਤਿਕਾ ਅਤਿਰੇਕਚਾਤੁਮਾਸਾਧਿਕੋਵਟ੍ਠਮਤ੍ਤਿਕਾਪਂਸੁਪੁਞ੍ਜਾ ਚ ਅਦਡ੍ਢਾ ਚਾਤਿ ਅਯਂ ਸਬ੍ਬਾਪਿ **ਜਾਤਪਥਵੀ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੨੪੩. **ਦੁਤਿਯਾ**ਤਿ ਅਜਾਤਪਥਵੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵੁਤ੍ਤਰਾਸੀ**ਤਿ ਮਤ੍ਤਿਕਰਾਸਿ ਚ ਪਂਸੁਰਾਸਿ ਚ ਚਾਤੁਮਾਸੋਮਵਟ੍ਠੋ **ਅਜਾਤਪਥਵੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੪੪. ਇਦਾਨਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਮਤ੍ਤਿਕਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਪਂਸੁਕਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਸਕ੍ਖਰਾਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਸੁ ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਦ੍ਵੇ ਭਾਗਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਤੀਸੁ ਭਾਗੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਭਾਗਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਯਸ੍ਸਾ ਭੂਮਿਯਾ, ਏਸਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯਮਤ੍ਤਿਕਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਉਪਡ੍ਢਪਂਸੁਆਦਯੋਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਾ ਏਵ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਾਗਸ੍ਸ ਅਨਤਿਰੇਕਤੋ। ''ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਮਤ੍ਤਿਕਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਪਂਸੁਕਾ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੮੬) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ''ਉਪਡ੍ਢਮਤ੍ਤਿਕਾ, ਉਪਡ੍ਢਪਂਸੁਕਾ''ਤਿ। **ਸੇਸੇਸੁਪੀ**ਤਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯਪਂਸੁਕਾਦੀਸੁਪਿ।

੨੪੫. ਜਾਤਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਦ੍ਵੇਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਵਿਮਤਿਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਜਾਤੇ ਅਜਾਤਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

੨੪੬. **ਏਕਾਯਾਣਤ੍ਤਿਯਾ ਏਕਾ**ਤਿ ਸਚੇ ਸਕਿਂ ਆਣਤ੍ਤੋ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਖਣਤਿ, ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਏਕਾ ਏਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਾਚਸੋ**ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੪੭. ਏਤ੍ਥ ''ਜਾਲੇਹਿ ਅਗ੍ਗਿ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ''ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਖਣ, ਪਥਵਿਂ ਖਣ, ਵਾਪਿਂ ਖਣ, ਆਵਾਟਂ ਖਣ, ਕਨ੍ਦਂ ਖਣਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੨੪੮. **ਏਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਏਵਰੂਪਂ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਵਚਨਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੨੪੯. ਕੋਪੇਤੁਂ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ, ਘਟਾਦੀਹਿ ਗਹੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਕਂ **ਉਸ੍ਸਿਞ੍ਚਨੀਯਕਦ੍ਦਮਂ**।

੨੫੧-੨. ਉਦਕਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਤਿਤੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਉਦਕੇ ਪਤਿਤਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਕਾਲਂ ਕਪ੍ਪਿਯਮੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਉਦਕਸਨ੍ਤਿਕੇ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਾਸਾਣੇ ਲਗ੍ਗੇ ਰਜੇ ਚ ਨਵਸੋਣ੍ਡਿਯਾ ਪਤਿਤੇ ਰਜੇ ਚਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੁਟ੍ਠਿਤੇ ਵਮ੍ਮਿਕੇ ਚ ਮਤ੍ତਿਕਾਕੁਟ੍ਟੇ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤਥਾ ਏਤੇਪਿ ਸਬ੍ਬੇ ਚਾਤੁਮਾਸਾਧਿਕੋਵਟ੍ਠਾ ਨ ਕੋਪੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੫੩-੫. ਭੂਮਿਂ ਵਿਕੋਪਯਂ ਥਮ੍ਭਾਦਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਨ ਚ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਧਾਰਾਯਾ**ਤਿ ਪਸ੍ਸਾਵਧਾਰਾਯ। ਪਦਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੨੫੭. **ਸੇਕੋ**ਤਿ ਸਿਞ੍ਚਨਂ। ਭੂਮਿਯਾ ਅਲ੍ਲਹਤ੍ਥਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੨੫੮. **ਅਵਸੇ ਸਤੀ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਦਾਹਾਦੀਸੁ ਆਪਦਾਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਥਵੀਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਪਥਵੀਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੫. ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੯-੨੬੦. **ਗਿਰਿਕੂਟ**ਨ੍ਤਿ ਮਕਰਦਨ੍ਤਕਂ। ਸਿਬ੍ਬਿਤੁਞ੍ਚ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਞ੍ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ। **ਦਣ੍ਡੇ**ਤਿ ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡੇ।

੨੬੧. ਸਿਬ੍ਬਿਤੁਂ ਵਾ ਪਞ੍ਜਰਂ ਵਿਨਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਾ ਥਿਰਤ੍ਥਂ ਛਤ੍ਤੇ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਦਣ੍ਡੇ ਲੇਖਾ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਸਚੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਛਤ੍ਤਂ ਲਭਤਿ, ਘਟਕਮ੍ਪਿ ਵਾਲਰੂਪਮ੍ਪਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਂ, ਲੇਖਾਪਿ ਘਂਸੇਤ੍ਵਾ ਅਪਨੇਤਬ੍ਬਾ, ਸੁਤ੍ਤਕੇਨ ਵਾ ਦਣ੍ਡੋ ਵੇਠੇਤਬ੍ਬੋ।

੨੬੨. ਅਨੁਵਾਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ "**ਅਨ੍ਤੇ** ਵਾ"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਟ੍ਟਾਨਂ ਸਙ੍ਘਟਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ "**ਪਟ੍ਟਮੁਖੇ** ਵਾ**ਪੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਰਕਸੀਸਾਕਾਰੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ "**ਵੇਣਿਕਾ**"ਤਿ ਚ ਸਤਪਦਾਕਾਰੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ "**ਸਙ੍ਖਲਿਕਾਪਿ** ਵਾ"ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਤਪਦਿਸਦਿਸਂ ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਸੂਚਿਵਿਕਾਰਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਪਕਤਿਸੂਚਿਕਮ੍ਮਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਾਲ਼ਿਕਣ੍ਣਿਕਆਦਿਕਂ ਚੀਵਰੇ ਨ ਚ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੨੬੩-੪. ਚਤੁਕੋਣਾਵ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੮੫) ਕਪ੍ਪਰੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਗ੍ਘਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਘਿਯਂ ਚੇਤਿਯਸਦਿਸਂ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਗਣ੍ਠਿਪਾਸਕਪਟ੍ਟੇ। **ਕੋਣਸੁਤ੍ਤਾ ਚ ਪੀਲ਼ਕਾ**ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਚਤੁਕੋਣਾ ਗਣ੍ਠਿਕਪਾਸਕਪਟ੍ਟਾਵ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ ਕੋਣਸੁਤ੍ਤਪੀਲ਼ਕਾ ਚ ਕਪ੍ਪਰੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗਨ੍ਧਂ ਤੇਲਂ** ਵਾਤਿ ਗਨ੍ਧਂ ਵਾ ਤੇਲਂ ਵਾ।

੨੬੫. **ਰਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੮੫) ਰਜਿਤਂ। **ਅਞ੍ਞੇਨ** ਵਾਤਿ ਮੁਗ੍ਗਰਾਦਿਨਾ ਵਾ। **ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। **ਪਹਾਰੇ ਨ ਚ ਮੁਟ੍ਠਿਨਾ**ਤਿ ਮੁਟ੍ਠਿਨਾ ਨ ਪਹਾਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੬੬-੭. ਛਤ੍ਤਵਟ੍ਟਿਯਂ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੮੫) ਲੇਖਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਰਣੇ ਲੇਖਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕੁਞ੍ਚਿਕਾਯ ਚ ਪਿਪ੍ਫਲੇ ਚ ਮਣਿਕਾ ਚ ਪੀਲ਼ਕਾ ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਮਣਿਕਾ**ਤਿ ਏਕਾ ਏਵ ਵਟ੍ਟਮਣਿਕਾ। **ਪੀਲ਼ਕਾ** ਮੁਤ੍ਤਰਾਜਿਸਦਿਸਾ ਬਹੂ।

੨੬੮-੯. **ਮਾਲਾਦਜਰਣਿਯ**ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੮੫) ਅਰਣਿਯਂ ਮਾਲਾਦਿ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਤਿਪੁਸੀਸਮਯੇ ਪਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲੇ ਭਿਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਹਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। **ਸੂਚਿਸਣ੍ਡਾਸਕੋ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੮੫) ਨਾਮ ਸੂਚਿਂ ਡਂਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਘਂਸਿਤੁਂ ਕਤੋ ਦਾਰੁਮਯੋ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਕਰਦਨ੍ਤਕਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੩) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ

ਪਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲੇ ਮਕਰਦਨ੍ਤਕਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਭਿਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਾਦਿਵਿਕਾਰਮੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਗਿਰਿਕੂਟਂ ਪਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸੇ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੨੭੨. **ਸੇਨਾਸਨੇ**ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੮੫) ਪਾਸਾਦਾਦਿਸੇਨਾਸਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੭੩. **ਪੁਮਿਤ੍ਥਿਰੂਪਰਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਸਰੂਪਇਤ੍ਥਿਰੂਪਰਹਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੬. ਭੇਸਜ੍ਜਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੪-੫. ਸਹਧਮ੍ਮਿਨਂ ਲਬ੍ਭਂ ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਨ ਕੇਵਲਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂਯੇਵ ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਕੇਹਿ ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣਂ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਅਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਪਿਤੂਨ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਪਿਤੂਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੇ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਜਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਤੇ **ਤਦੁਪਟ੍ਠਾਕਾ** ਨਾਮ। ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਜੀਵਨ੍ਤੋ **ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸ੍ਸਿਤਕੋ** ਨਾਮ। ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਪੇਕ੍ਖੋ "**ਭਣ੍ਡੂ**"ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੨੭੬. ਅਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਦਸਨ੍ਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਮਹਾਚੂਲ਼ਪਿਤਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧੮੫-੧੮੭) ਪਨ ਮਹਾਪਿਤਾ ਚੂਲ਼ਪਿਤਾ ਮਹਾਮਾਤਾ ਚੂਲ਼ਮਾਤਾ ਮਹਾਭਾਤਾ ਚੂਲ਼ਭਾਤਾ ਮਹਾਭਗਿਨੀ ਚੂਲ਼ਭਗਿਨੀਤਿ ਇਮੇਹਿ **ਅਟ੍ਠਹਿ** ਆਦਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਿਤੁਭਗਿਨਿਞ੍ਚ ਮਾਤੁਭਾਤਿਕਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ। ਏਤੇਸਂ ਪਨ ਸਕੇਨ ਭੇਸਜ੍ਜੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। **ਅਤ੍ਤਨਿਯੇ** ਚ ਅਸਤੀਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ।

੨੭੭. ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਤੇਸਂ ਦਸਨ੍ਨਂ, ਇਮੇਹਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਾਨਂ ਪੁਤ੍ਤਨਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਯਾਵਸਤ੍ਤਮਾ ਕੁਲਪਰਿਵਟ੍ਟਾ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ "**ਕੁਲਦੂਸਨਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਅਞ੍ਞੋਪਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨੮੫-੨੮੭) ਯੋ ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਵਾ ਚੋਰੋ ਵਾ ਯੁਦ੍ਧਪਰਾਜਿਤੋ ਵਾ ਇਸ੍ਸਰੋ ਞਾਤਕੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੋ ਵਾ ਗਮਿਯਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ ਗਿਲਾਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

੨੭੮. ਮਾਤਾ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧੮੫-੧੮੭) ਪਿਤਾ ਤਦੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸ੍ਸਿਤਕੋ ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸੋ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰੋਤਿ ਇਮੇਸਂ ਛਨ੍ਨਂ ਅਨਾਮਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਅਵਾਰਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਞ੍ਚ ਭਿਯ੍ਯੋ – ਦਾਮਰਿਕਚੋਰਸ੍ਸ ਚ ਇਸ੍ਸਰਿਯਸ੍ਸ ਚ ਦਾਤੁਮਵਾਰਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੭੯. **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧੮੫-੧੮੭) ਗਹਟ੍ਠਾਨਂ। **ਸਾਸਨੇਗਧ**ਨ੍ਤਿ ਰਤਨਪਰਿਤ੍ਤਆਟਾਨਾਟਿਯਪਰਿਤ੍ਤਾਦਿਪਰਿਤ੍ਤਂ ਭਣਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੮੦. ''ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧੮੫-੧੮੭) ਸੀਲਂ ਦੇਤੁ, ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਪਰਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਭਾਸਤੂ''ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਪੇਸਿਤੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਦਾਤੁਂ** ਵ**ਤ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਲਂ ਦਾਤੁਂ, ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਪਰਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਵਤ੍ਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਭੇਸਜ੍ਜਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਭੇਸਜ੍ਜਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੭. ਉਗ੍ਗਹਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੧. **ਦਸਭੇਦਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਕੇਨਚਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਦਸਵਿਧਂ ਰਤਨਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਨਵਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਾ ਅਞ੍ਞਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਗਣਸ੍ਸ ਵਾ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ

ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੮੨-੩. ਤੇਸੁ ਦਸਵਿਧੇਸੁ ਰਤਨੇਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦ੍ਵੀਸੂ**ਤਿ ਰਜਤਜਾਤਰੂਪੇਸੁ। ਗਣਸਙ੍ਘਪੁਗ੍ਗਲੇ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੫੩੮-੫੩੯) ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣੰ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮਿ, ਨਵਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿੰ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਵਦੇ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਇਮੇ ਏਵੰ ਵਦਨ੍ତੀ''ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਾਨੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੮੪. ਨ ਕੇਵਲੰ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਕਮੇਵ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥਾਦਿਕੰ ਅਕਪ੍ਪਿਯੰ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਖੇਤ੍ਤੰ ਵਤ੍ਥੁ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਦਾਸਪਸੁਆਦਿਕੰ **ਦਾਸਪਸ੍ਵਾਦਿਕੰ**। ਸਚੇ ਹਿ ਕੋਚਿ ''ਮਯ੍ਹੰ ਸਸ੍ਸਸਮ੍ਪਾਦਕੰ ਮਹਾਤਲ਼ਾਕੰ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੰ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਞ੍ਚੇ ਸਙ੍ਘੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ। ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਪਰਿਭੋਗੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਏਵੰ ਸੇਸੇਸੁਪਿ।

ਕਪ੍ਪਿਯੇਨ ਕਮੇਨ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ''ਖੇਤ੍ਤੰ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਇਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਵਦਤਿ ਚੇ, ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ''ਤਲ਼ਾਕੰ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਸਙ੍ਘੋ ਉਦਕੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਣ੍ਡਕੰ ਧੋਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਾ ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੰ। ''ਦਾਸੰ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਆਰਾਮਿਕੰ, ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰੰ, ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੰ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੰ। ''ਗੋਮਹਿੰਸਅਜੇਲ਼ਕਾਦਯੋ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਪਞ੍ਚਗੋਰਸਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਦਿਸੰ ਗਹਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ "**ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੨੮੫-੬. **ਨਵਮਾਤਿਕਕੇਦਾਰਤਲ਼ਾਕਕਿਰਿਯਾ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨੩੮-੨੩੯) **ਚ ਅਨਵੇ** ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਤਲ਼ਾਕੇ **ਮਤ੍ਤਿਕੁਦ੍ਧਰਣਞ੍ਚ** ਭਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਪਾਲ਼ਿ**ਬਨ੍ਧੋ** ਚ ਦੁਬ੍ਬਲਟ੍ਠਾਨੇ **ਆਲ਼ਿਯਾ ਥਿਰਕਾਰੋ ਚ ਅਨਵੇ** ਕੇਦਾਰੇ ਪੁਰਾਣਭਾਗਤੋ **ਅਤਿਰੇਕਭਾਗਗ੍ਗਹਣਞ੍ਚ ਨਵੇ** ਕੇਦਾਰੇ **ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਾਗੇ "ਸਸ੍ਸੇ ਦੇਥ ਏਤ੍ਤਕੇ**"ਤਿ **ਕਹਾਪਣੁਟ੍ਠਾਪਨਞ੍ਚਾ**ਪੀਤਿ ਇਦੰ ਸਬ੍ਬੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਕਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਕਰੋਤਿ, ਏਵਮਾਦਿਕੰ **ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੮੭-੯. ਇਦਾਨਿ ਤੰਯੇਵ ਅਕਪ੍ਪਿਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਅਵਤ੍ਵਾ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨੩੮-੨੩੯) – ਯੋ ਪਨ ''ਕਸ, ਵਪ੍ਪ'' ਇਚ੍ਚਾਦਿਕੰ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਤਿਕਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਏਤ੍ਤਕੋ ਭਾਗੋ ਦੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਭੂਮਿੰ ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ''ਏਤ੍ਤਕੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਸਸ੍ਸੰ ਕਤੰ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਕਸ੍ਸਕੇ ਵਦਨ੍ਤੇ ਪਮਾਣਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥੰ ਦਣ੍ਡਰਜ੍ਜੁਭਿ ਮਿਨਤਿ, ਖਲੇ ਠਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਣਾਦੀਨਿ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ।

੨੯੦. ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਸੀਸੇਨ ਪਿਤੁਸਨ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਸਚੇ ਪਟਿਸਾਮੇਯ੍ਯ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੯੧-੨. **ਪਿਤੂਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ। ਸਾਟਕਾਦਿਕਪ੍ਪਿਯੰ **ਵਤ੍ਥੁੰ**। ''ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਪਾਤੇਤ੍ਵਾਨ ਗਤੇ ਯਸ੍ਮਾ **ਅਜ੍ਝਾਰਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦ**ਵਸੇਨ (ਪਾਚਿ॰ ੫੦੫-੫੦੬) ਪਲ਼ਿਬੋਧੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਗੋਪਿਤੁੰ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੯੩-੪. **ਸਕੰ** ਵਾਸਿਆਦਿਪਰਿਕ੍ਖਾਰਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦੰ ਠਾਨੰ ਗੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬੰ। ''ਏਤ੍ਥ ਠਪੇਥਾ''ਤਿ ਪਨ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ।

੨੯੫. ਏਤ੍ਥ ''ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਨ ਪਵਿਸਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਵਾ ਗਹਿਤੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ **ਸਙ੍ਕਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਦਿਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਾਦਿਸੇ**ਤਿ ਯਾਦਿਸੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਨਟ੍ਠੇ ਆਸਙ੍ਕਾ ਹੋਤਿ, ਤਾਦਿਸੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਨਟ੍ਠੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੨੯੬. ਇਦਾਨਿ ਅਸਙ੍ਕਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਵਿਹਾਰਾਵਸਥਸ੍ਸਨ੍ਤੋ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਚ ਘਰਸ੍ਸ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰਤਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਸਵਿਧਂ ਰਤਨਂ। **ਰਤ੍ਨਸਮ੍ਮਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਟਕਵੇਠਨਾਦਿਕਂ। **ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਨਾਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੇ ਅਸਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾਨ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਗ੍ਗੇਰਵ੍ਵੇਪੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗੇਪਿ ਅਰਞ੍ਞੇਪਿ। **ਤਾਦਿਸੇ**ਤਿ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਗਹਿਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਆਸਙ੍ਕਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇ। **ਪਤਿਰੂਪਂ ਕਰੀਯਤੀ**ਤਿ ਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾ ਤਾਦਿਸਂ ਭਣ੍ਡਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਸਾਮਿਕੇਸੁ ਆਗਤੇਸੁ ਤਂ ਠਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਸਾਮਿਕੇ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਰਤਨਸਮ੍ਮਤਂ ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਰਤਨਞ੍ਚੇ ਹੋਤਿ, ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੇਨ ਗਨ੍ਤੁਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਂ ਮਗ੍ਗਾਰਞ੍ਞਕੇਸੁ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ। ਵਿਹਾਰਾਵਸਥਾਨਂ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋ ਤਾਦਿਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਕਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਤ੍ਥ ਏਤ੍ਤਕਾ ਕਹਾਪਣਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਰੂਪੇਨ ਵਾ ਲਞ੍ਛਨਾਯ ਵਾ ਪਿਲੋਤਿਕਾਯ ਵਾ ਸਞ੍ਞਾਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਤੋ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇਨ ਪਤਿਰੂਪਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਉਗ੍ਗਹਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਉਗ੍ਗਹਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੮. ਕੁਲਦੂਸਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੭. ‘‘ਕੁਲਾਨਿ ਦੂਸੇਤਿ ਪੁਪ੍ਫੇਨ ਵਾ ਫਲੇਨ ਵਾ ਚੁਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਵਾ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਵੇਲੁਯਾ ਵਾ ਵੇਜ੍ਜਿਕਾਯ ਵਾ ਜਙ੍ਘਪੇਸਨਿਯੇਨ ਵਾ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੪੩੭) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਪੁਪ੍ਫ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਇਮਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕੁਲਾਨਂ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇਸੁ ਪਸਾਦਂ ਦੂਸੇਤਿ ਵਿਨਾਸੇਤੀਤਿ **ਕੁਲਦੂਸਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ** ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਂ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇ ਚ ਪਰਸਨ੍ਤਕੇ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੨੯੮. ਇਦਾਨਿ ਇਮੇਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਨ ਕੇਵਲਂ ਕੁਲਦੂਸਨਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਦੀਨਿਪਿ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਇਸ੍ਸਰੇਨ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮਿਤਂ ਪਨ ਪੁਪ੍ਫਾਦਿ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਹੋਤਿ। ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਸਨ੍ਤਕਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਾਦੀਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਅਗ੍ਘਵਸੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੯੯-੩੦੦. **ਸਬ੍ਬਥਾ**ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੩੧) ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਪਰਿਯਾਯਓਭਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਦੀਹਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਤਿਆਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ **ਜਗ੍ਗਿਤੁਞ੍ਚ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਂ। **ਰੋਪਨਾਦੀਨੀ**ਤਿ ਰੋਪਾਪਨਾਦੀਨਿ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਿਞ੍ਚਾਪਨਓਚਿਨਾਪਨਾਦੀਨਿ ਗਹਿਤਾਨਿ। ਕੁਦ੍ਦਾਲਖਣਿਤ੍ਤਿਵਾਸਿਫਰਸੁਉਦਕਭਾਜਨਾਦੀਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮੀਪੇ ਠਪਨਵਸੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਕੁਦ੍ਦਾਲਖਣਿਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਚ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛੇ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ‘‘ਸਾਮਣੇਰਾਦਯੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘ਥੇਰੋ ਕਾਰਾਪੇਤੁਕਾਮੋ’ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਓਭਾਸਤੋ ਚ ‘‘ਇਮਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਜਾਨ, ਇਮਂ ਆਵਾਟਂ ਜਾਨਾ’’ਤਿਆਦਿਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਤੋ ਚ ‘‘ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਾਦਯੋ ਰੋਪਾਪੇਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਉਪਕਾਰਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ’’ਤਿਆਦਿਪਰਿਯਾਯਤੋ ਚ ਰੋਪਨਾਦੀਨਿ ਲਬ੍ਭਰੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੩੦੧-੨. ਇਦਾਨਿ ਅਟ੍ਠਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਅਵਸੇਸਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਵੁਤ੍ਤਾਵ ਵੇਜ੍ਜਿਕਾ ਜਙ੍ਘਪੇਸਨੇ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਵੇਜ੍ਜਿਕਾ** ਪੁਬ੍ਬੇ **ਵੁਤ੍ਤਾਵ**, ਇਦਾਨਿ ਜਙ੍ਘਪੇਸਨਾਦਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਵਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਿਤਰੋ**ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੩੬-੪੩੭) ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ। **ਭਣ੍ਡੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਪੇਕ੍ਖਂ। ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਕਂ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਞ੍ਚਾਤਿ ਏਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਸਿਵਾਣਿਜ੍ਜਾਦਿਗਿਹਿਕਮ੍ਮੇਸੁ ਦੂਤਸਾਸਨਂ ਹਰਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਠਮਂ ਸਾਸਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾ ਵਦਤੋਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਾਸਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਨਂ ਪਨ ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਕਾ ਪਵਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੇ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹੇ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ।

੩੦੩. **ਏਵਂ** ਕੁਲਦੂਸਨੇਨ **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਾ**। ‘‘ਪਞ੍ਹਮ੍ਪੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਕਤਮ੍ਪਿ ਏਦਿਸਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਤ੍ਤਾ। **ਆਤੁਮਾਵਤ੍ਥੁ** (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੩) ਚੇਤ੍ਥ ਨਿਦਸ੍ਸਨਂ। ਕਿਂ ਵਿਯਾਤਿ ਚੇ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਅਭੂਤਾਰੋਚਨਾਰੂਪ-ਸਬਜੋਹਾਰੁਗ੍ਗਹਾਦਿਸਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਉਗ੍ਗਹਾਦਿਸਾ**ਤਿ ਏਤੇਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਸਦਿਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੦੪. ਇਦਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਕੇਸਂ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਕੇਸਂ ਦਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਹਰਾਪੇਤੁ**ਵਾ”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਪਿਤੂਨਂ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੩੬-੪੩੭) ਦਾਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਸੇਸਞਾਤੀਨਂ ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਏਵ। **ਲਿਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਵਲਿਙ੍ਗਂ।

੩੦੫. **ਤਥਾ ਫਲ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਮ੍ਪਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਹਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਦਾਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨ ਕੇਵਲਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂਯੇਵ, ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਦਾਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਗਿਲਾਨਾਨ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਸਪਰਸਨ੍ਤੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਪਰੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸ੍ਸਾਸਞ੍ਞਾਤਕੋ ਏਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ।

੩੦੬. **ਭਾਜੇਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਫਲਪੁਪ੍ਫਮ੍ਹਿ ਭਾਜਿਯਮਾਨੇ ਸਮ੍ਮਤੇਨ ਦੇਯਜਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਇਤਰੇਨ ਅਸਮ੍ਮਤੇਨ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੦੭. **ਪਰਿਚ੍ਛਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਆਗਤਾਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਫਲਵਸੇਨ ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਵਸੇਨ ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਤਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਸ੍ਸਰਾਦਿਕਸ੍ਸ। **ਕਤਿਕਂ ਵਤ੍ਵਾ**ਤਿ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖੇ ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਫਲਾਨਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ।

੩੦੮. **ਸੇਸੇ**ਤਿ ਮਤ੍ਤਿਕਾਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਵੇਲੁਮ੍ਹਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੩੬-੪੩੭)। **ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੋ ਏਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਦਦਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਣ੍ਣਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਣ੍ਣਦਾਨਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਕੁਲਦੂਸਨੇ ਪਵੇਸਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੁਲਦੂਸਨਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਕੁਲਦੂਸਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੯. ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੯-੩੧੦. ਇਦਾਨਿ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਪੁਰਿਮਿਕਾ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਿਕਾ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾ (ਮਹਾਵ॰ ੧੮੪; ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੮੫) ਚੇਤਿ ਦ੍ਵੇ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਆਲਯਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਵਾ ਵਚੀਭੇਦੋ ਵਾ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ। ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **“ਏਦਿਸੋ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ‘‘ਇਧ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ **ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਥ ਆਲਯੋ** (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੦੩)। ਆਲਯਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਪਨ ਵਜੇ ਵਾ ਸਤ੍ਥੇ ਵਾ ਨਾਵਾਯ ਵਾ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਸੇਨਾਸਨਂ ਅਲਭਨ੍ਤਸ੍ਸ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਸਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਪਨ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਕਤ੍ਵਾ। ਯਦਿ ਸਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਕਵਾਟਬਨ੍ਧਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਚ ‘‘ਇਧ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪੇਮੀ’’ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਵਿਹਾਰੇ ਪਨ ਵਚੀਭੇਦੋ ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ‘‘ਇਧ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਲਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਸਤਿਯਾ ਪਨ ਵਸ੍ਸਂ ਨ ਉਪੇਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਪਵਾਰੇਤੁਞ੍ਚ ਲਭਤਿ ਏਵ।

੩੧੧. **ਨੋਪੇਤੁਕਾਮੋ ਆਵਾਸਂ, ਤਦਹੁਤਿਕ੍ਕਮੇਯਜ ਵਾ**ਤਿ ਪਾਠੇ (ਮਹਾਵ॰ ੧੮੬) ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਵਾਸਂ ਤਦਹੁ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਆਵਾਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮੇਯਜ ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਜਾਨਂ ਵਾਨੁਪਗਚ੍ਛਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾਪਿ ਅਨੁਪਗਚ੍ਛਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੩੧੨. ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸੋ (ਵਜਿਰ॰ ਟੀ॰ ਮਹਾਵਗ੍ਗ ੨੦੮) ਵਾ ਕੇਨਚਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਪਠਮਂ ਅਨੁਪਗਤੋ (ਮਹਾਵ॰ ੧੮੫-੧੮੬) ਵਾ ਦੁਤਿਯਂ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤੇਮਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਮਂ ਵਾ ਤੇਮਾਸਂ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਵਾ ਤੇਮਾਸਂ। ‘‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ

ਪੁਰਿਮਂ ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਵਾ ਤੇਮਾਸਂ ਅਵਸਿਤ੍ਵਾ ਚਾਰਿਕਾ ਪਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਾ। ਯੋ ਪਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੧੮੫) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੩੧੩-੫. ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯੇਨ ਅਪ੍ਪਹਿਤੇਪਿ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਪਗੇਵ ਪਹਿਤੇ, 'ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਮਾਤੁਯਾ ਚ ਪਿਤੁਸ੍ਸ ਚ, ਗਿਲਾਨਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਗਿਲਾਨਭੇਸਜ੍ਜਂ ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮਿ ਵਾ'ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਸਨ੍ਨਿਵਤ੍ਤੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੧੯੮) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **''ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਮਤ੍ਥਾਯ...ਪੇ·... ਉਪਟ੍ਠਿਸ੍ਸ''**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥਾਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪੋ – ''ਮਾਤਾਦੀਨਂ ਗਿਲਾਨਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਤਦੁਪਟ੍ਠਾਕਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਗਿਲਾਨਾਨਂ ਓਸਧਂ ਵਾ ਏਸਿਸ੍ਸਂ ਪਰਿਯੇਸਿਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਤੇ ਗਿਲਾਨੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਉਪਟ੍ਠਿਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਹਿਤੇਪਿ ਅਪ੍ਪਹਿਤੇਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਿਚ੍ਚੇਨ ਗਨ੍ਤੁਂ ਲਭਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇ ਏਵ ਸਨ੍ਧਾਯ **''ਅਨਭਿਰਤ''**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਵਿਸਭਾਗਰੂਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨਭਿਰਤਿ, ਤਤੋ ਵੂਪਕਾਸਿਸ੍ਸਂ, ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਮਿਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਗਨ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਵਿਨੋਦਨਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਵਿਵੇਚਨਞ੍ਚ ਅਹਂ ਵਾ ਕਰੇਯ੍ਯਂ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਵਾ ਕਾਰੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਪਰਿਵਾਸਮਾਨਤ੍ਤਆਦੀਹਿ ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਗਰੁਕਾ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਚੇ ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਕਰਣਾਦੀਸੁ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ ਕਰੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਗਨ੍ਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਤ੍ਤਾਹਕਿਚ੍ਚੇਨਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯੇਨ।

੩੧੬. ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥਂ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਏਵਂ ਵਜੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗਰੂ** ਨਾਮ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾ, ਤੇਹਿ ਭਣ੍ਡਧੋਵਨਕਿਚ੍ਚੇਨ ਪਹਿਤਸ੍ਸ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੧੭. **ਨ ਭਣ੍ਡਧੋਵਨ...ਪੇ·... ਦਸ੍ਸਨੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਮਹਾਵ· ਅਟ੍ਠ· ੧੯੯) ਏਤੇਸੁਪਿ ਨ ਵਜੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਲਬ੍ਭ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਅਜ੍ਜੇਵ ਆਗਮਿਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਅਦੂਰਗੋ ਯਦਿ ਨ ਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯ, ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ''ਅਜ੍ਜੇਵ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਸਚੇ ਅਰੁਣੁਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੋਪਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਮ੍ਪਿ ਨਾਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੩੧੮. **ਸੇਸਞ੍ਞਾਤਿਹੀ**ਤਿ ਭਾਤੁਭਗਿਨੀਆਦੀਹਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸ੍ਸਿਤਕੇਨ ਚ ਪਹਿਤੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ ਭਦਨ੍ਤਾ, ਇਚ੍ਛਾਮਿ ਦਾਨਞ੍ਚ ਦਾਤੁਂ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸੋਤੁਂ ਭਿਕ੍ਖੂਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾਵ ਪੇਸਿਤੇ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕੇਵਲਂ ''ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੁ ਭਿਕ੍ਖੂ, ਇਚ੍ਛਾਮਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਗਮਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੧੯. **ਅਚ੍ਛਰਾਯੇ ਸਤਤ੍ਤਨੇ**ਤਿ ਦਸਵਿਧੇਸੁ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇਸੁ ਏਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇ ਅਤ੍ਤਨੇ ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਙ੍ਘਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ ਵਾ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ''ਇਧ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਸ੍ਸੂਪਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਸ੍ਸਤਿ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇ। ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਏਵਂ ਹੋਤਿ, 'ਗਰੁਕੋ ਖੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤਾ। ਮਾ ਮਯਿ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੇ ਸਙ੍ਘੋ ਭਿਜ੍ਜੀ'ਤਿ ਪਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੨੦੨)। ਏਵਂ ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸੋ ਨੋ ਪਵਾਰਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੨੦. **ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸੁਸਿਰੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਮਹਾਵ· ੨੦੪; ਮਹਾਵ· ਅਟ੍ਠ· ੨੦੩) ਪਨ ਸੁਦ੍ਧੇ ਰੁਕ੍ਖਸੁਸਿਰੇ ਏਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਮਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸੁਸਿਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਦਰਚ੍ਛਦਨਂ ਕੁਟਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਨਦ੍ਵਾਰਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਵਿਟਪੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਸੁਦ੍ਧਵਿਟਪਮਤ੍ਤੇ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਮਹਾਵਿਟਪੇ ਪਨ ਅਟ੍ਟਕਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਕੁਟਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਛਵਕੁਟਿ** ਨਾਮ ਪਾਸਾਣਕੁਟਿਕਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤੀਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਪਾਸਾਣੇ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਪਾਸਾਣੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ।

੩੨੧. ਨਾਵਾਦੀਸੁ ਪਨ ਉਪਗਤੋ ਪਵਾਰੇਤੁਞ੍ਚ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੦. ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੨-੪. **ਆਰਾਮਾਰਾਮਵਤ੍ਥੂਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੨੧; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੧) **ਆਰਾਮੋ** ਨਾਮ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮੋ ਵਾ ਫਲਾਰਾਮੋ ਵਾ। ਮਞ੍ਚੋ ਪੀਠਂ ਭਿਸਿ ਬਿਬ੍ਬੋਹਨਾਦਿਸਯਨਾਸਨਂ। **ਲੋਹਕੁਮ੍ਭੀ**ਆਦਯੋ ਕਾਲ਼ਲੋਹਤਮ੍ਬਲੋਹਾਦਿਮਯਾ। **ਭਾਣਕੋ** ਉਦਕਚਾਟਿ। **ਪਞ੍ਚੇਤੇ ਅਵਿਭਾਜਿਯਾ**ਤਿ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ, ਗਹਿਤਾਪਿ ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਤਕਾ ਏਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਆਰਾਮੋ ਆਰਾਮਵਤ੍ਥੂਤਿ ਪਠਮਂ, ਵਿਹਾਰੋ ਵਿਹਾਰਵਤ੍ਥੂਤਿ ਦੁਤਿਯਂ, ਮਞ੍ਚੋ ਪੀਠਂ ਭਿਸਿ ਬਿਬ੍ਬੋਹਨਨ੍ਤਿ ਤਤਿਯਂ, ਲੋਹਕੁਮ੍ਭੀ...ਪੇ॰... ਨਿਖਾਦਨਨ੍ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਂ, ਵਲ੍ਲਿ...ਪੇ॰... ਦਾਰੁਭਣ੍ਡਂ ਮਤ੍ਤਿਕਭਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਮਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਇਮਾਨਿ ਰਾਸਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਰੂਪਵਸੇਨ ਅਨੇਕਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਹੋਨ੍ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ –

> ‘‘ਦ੍ਵਿਸਙ੍ਗਹਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤਿਯਂ ਚਤੁਸਙ੍ਗਹਂ।
> ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਨਵਕੋਟ੍ਠਾਸਂ, ਪਞ੍ਚਮਂ ਅਟ੍ਠਭੇਦਨ’’ਨ੍ਤਿ॥ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੧)।

੩੨੫. ‘‘ਪਞ੍ਚਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਾਨਿ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਾਨਿ ਸਙ੍ਘੇਨ ਵਾ ਗਣੇਨ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਵਾ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਾਨਿਪਿ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੨੧) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **‘‘ਭਾਜਿਤਾਪਿ ਅਭਾਜਿਤਾ’’**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਤੇ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾ ਪਞ੍ਚਪਿ ‘‘ਗਰੁਭਣ੍ਡਾਨੀ’’ਤਿ ਚ ‘‘ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਾਨੀ’’ਤਿ ਚ ਚ-ਸਦ੍ਦੇਨ ‘‘ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਾਨੀ’’ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੨੬-੮. ਇਦਾਨਿ ਪੁਰਿਮੇਸੁ ਤੀਸੁ ਰਾਸੀਸੁ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ ਗਰੁਭਣ੍ਡਤ੍ਤਾ ਤੇ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਰਾਸੀਸੁ ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਗਰੁਭਣ੍ਡਸ੍ਸਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਆਰਭਨ੍ਤੋਪਿ ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਬਹੁਵਿਸਯਂ ਪਠਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **‘‘ਵਲ੍ਲਿਡ੍ਢਬਾਹੁਮਤ੍ਤਾਪੀ’’**ਤਿਆਦਿਮਾਹਾਤਿ ਞਾਤਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਸਾਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪੋ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੧) – ਵਲ੍ਲਿ ਅਡ੍ਢਬਾਹੁਮਤ੍ਤਾਪਿ ਵੇਲੁ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਾਯਤੋਪਿ **ਤਿਣਾਦਿ ਮੁਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਮੁਞ੍ਜਪਬ੍ਬਜਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਣ੍ਣਂ ਏਕਮ੍ਪਿ ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਪਾਕਤਾ ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾ ਵਾ **ਸੁਧਾਕਙ੍ਗੁਟ੍ਠਆਦਿਕਾ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਜ੍ਜੁਲਸਜਾਤਿਹਿਙ੍ਗੁਲਕਾਦਿ ਵਾ ਤਾਲਪਕ੍ਕਪ੍ਪਮਾਣਾਪਿ ਯੇਹਿ ਕੇਹਿਚਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਾ ਵਾ ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਤਿਣਖੇਤ੍ਤਾਦਿਮ੍ਹਿ ਜਾਤਾ ਵਾ ਰਕ੍ਖਿਤਗੋਪਿਤਭੂਮਿਭਾਗੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਾ ਵਾ ਸਙ੍ਘਿਕਾ ਰਕ੍ਖਿਤਾ ਏਵ ਅਭਾਜਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਦਾਨਿ ਯੇ ਚੇਤ੍ਥ ਭਾਜਿਤਬ੍ਬਾ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **‘‘ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ’’**ਤਿਆਦਿਮਾਹ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਕਮ੍ਮੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਭਾਜਿਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਲ੍ਲਿਵੇਲੁਤਿਣਪਣ੍ਣਮਤ੍ਤਿਕਾਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਤਿਣਖੇਤ੍ਤਾਦਿਮ੍ਹਿ ਜਾਤਕਂ ਵਾ ਰਕ੍ਖਿਤਗੋਪਿਤਂ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮੇ ਚ ਚੇਤਿਯਕਮ੍ਮੇ ਚ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਅਵਸੇਸਂ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਕਮ੍ਮੇਪਿ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਗਰੁਭਣ੍ਡਤ੍ਤਾ ਭਾਜਿਤੁਮ੍ਪਿ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਰਕ੍ਖਿਤਗੋਪਿਤਮੇਵ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਇਤਰਂ। ਸੀਹਲ਼ਦੀਪੇ ਤੁਮੂਲਸੋਮਵਿਹਾਰੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਾਕਵਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤਾਲਪਣ੍ਣਂ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਕਰੀਯਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਨ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਪਣ੍ਣੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਇਟ੍ਠਕਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਪਾਸਾਦਾਦਯੋਤਿ। ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥਾਪਿ ਕਰੀਯਤਿ ਏਵਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੩੨੯. ਇਦਾਨਿ ਲੋਹਭਣ੍ਡਾਦੀਸੁ ਏਕਨ੍ਤਭਾਜੇਤਬ੍ਬਭਣ੍ਡਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **‘‘ਪਤ੍ਤਾਦੀ’’**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੨੧) ਪਨ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਲੋਹਥਾਲਕਤਮ੍ਬ ਕੁਣ੍ਡਿਕਾ ਕਟਚ੍ਛੁ ਸਰਕ ਅਞ੍ਜਨਿ

ਅਞ੍ਜਨਿਸਲਾਕਾਕਣ੍ਣਮਲਹਰਣੀਸੂਚਿਸਣ੍ਡਾਸਕਤ੍ਤਰਯਟ੍ਠਿਆਦੀਨਿ ਗਹਿਤਾਨੇਵ। **ਤਥਾ**ਤਿ ਭਾਜਿਯਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਿਪ੍ਪਕਤਞ੍ਚ ਅਵਿਪ੍ਪਕਤਞ੍ਚ। **ਪਾਦਗਣ੍ਹਕ**ਨ੍ਤਿ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਯਾ ਪਞ੍ਚਨਾਲ਼ਿਯਾ ਗਣ੍ਹਨਂ।

੩੩੧-੨. ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਵਾਸਿ ਯਂ ਸਕ੍ਕਾ ਸਿਪਾਟਿਕਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਰਿਤੁਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਤਚ੍ਛਿਤਾਨਿਟ੍ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਕਤਂ। ਯਦਿ ਤਚ੍ਛਿਤਂ, ਗਰੁਭਣ੍ਡਮੇਵ। **ਦਨ੍ਤਂ** ਪਨ ਅਤਚ੍ਛਿਤਞ੍ਚ ਅਨਿਟ੍ਠਿਤਞ੍ਚ ਭਾਜਿਯਮੇਵ। ਅਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਮਞ੍ਚਪਾਦਾਦਿਕਂ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ। ਇਦਾਨਿ ਮਤ੍ਤਿਕਭਣ੍ਡਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਭਿਕ੍ਖੂਪਕਰਣੇ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਪਤ੍ਤਥਾਲਕਕੁਣ੍ਡਿਕਾਦਿਭਿਕ੍ਖੂਪਕਰਣੇ ਚ। **ਪਾਦਘਟਕੋ**ਤਿ ਪਾਦਗਣ੍ਹਨਕੋ ਘਟਕੋ ਚ ਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯੋ ਭਾਜਿਯੋ ਭਾਜੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਙ੍ਖਥਾਲਕਮ੍ਪਿ ਭਾਜਿਯਮੇਵ।

੩੩੩-੪. ਮਿਗਚਮ੍ਮਾਦਿਕਂ ਕਪ੍ਪਿਯਚਮ੍ਮਂ ਭਾਜਿਯਂ, ਸੀਹਚਮ੍ਮਾਦਿਕਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਚਮ੍ਮਂ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ। ਤਂ ਪਨ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਏਲ਼ਚਮ੍ਮਂ** ਪਨ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਗਤਿਕਤ੍ਤਾ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਹੋਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਪਞ੍ਚ ਚੀਵਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਭੇਸਜ੍ਜਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਗਰੁਭਣ੍ਡੇਨ ਪਨ ਗਰੁਭਣ੍ਡਞ੍ਚ ਥਾਵਰਞ੍ਚ ਥਾਵਰੇਨ ਥਾਵਰਮੇਵ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਗਰੁਨਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੧) **ਗਰੁਨਾ**ਤਿ ਗਰੁਭਣ੍ਡੇਨ ਗਰੁਭਣ੍ਡਞ੍ਚ ਥਾਵਰਞ੍ਚ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਯਜਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਥਾਵਰੇਨ ਚ** ਥਾਵਰਮੇਵ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਯਜ, ਨ ਗਰੁਭਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਪਞ੍ਚਸੁ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਪਚ੍ਛਿਮਤ੍ਤਯਂ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ, ਪੁਰਿਮਦ੍ਵਯਂ ਥਾਵਰਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਚ ਭੁਞ੍ਜਤੂ**ਤਿ ਏਵਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਆਭਤਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਥਂ ਞਾਯਤੀਤਿ ਚੇ? ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ **ਪਰਿਵਾਰੇ**-

''ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਂ ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਂ, ਪਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਾ ਮਹੇਸਿਨਾ।
ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ,
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ''ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੪੭੯)।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਗਰੁਭਣ੍ਡੇਨ ਗਰੁਭਣ੍ਡਞ੍ਚ ਥਾਵਰਞ੍ਚ ਥਾਵਰੇਨ ਥਾਵਰਮੇਵ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਵਿਧਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪੁਨ ਤਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਞ੍ਚ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤੁਂ ''ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਯਂ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਗਾਥਾਯ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੧) ਆਰਾਮਾਦਿ ਅਭਾਜਿਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੧. ਪਕਿਣ੍ਣਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩੫-੬. ਸਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਨੇ ਠਾਨੇ...ਪੇ॰... ਸਯਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਫੁਸੇਤਿ ਏਵਰੂਪੇ ਠਾਨੇ ਦਿਵਾ ਸਯਨ੍ਤੋਨਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਨੇ** (ਪਾਰਾ॰ ੭੭; ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੭੭) ਪਨ **ਠਾਨੇ** ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇਪਿ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇਪਿ ਅਨੁਮਸੋ ਇਮਿਨਾ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਯੁਤ੍ਤੇ ਆਕਾਸਙ੍ਗਣੇਪਿ ਸਯਨ੍ਤੇਨ ਦ੍ਵਾਰਂ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਮੇਵ। **ਵਿਞ੍ਞੂਮ੍ਹਿ ਪੁਰਿਸੇ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਮ੍ਹਿ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੇ ਵਾ ਅਨੁਮਸੋ ਉਪਾਸਕਆਰਾਮਿਕੇਸੁਪਿ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਏਸ ਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ **ਆਭੋਗੋ ਚਾਪਿ ਕਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਕੇਵਲਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਵਾ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਵਾ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਸਵਸੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇ, ਅਬਹੁਸਾਧਾਰਣਟ੍ਠਾਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਂ ਵਿਨਾਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦ੍ਵਾਰਥਕਨਆਭੋਗਕਰਣਸਙ੍ਖਾਤਂ ਆਕਾਰਂ ਵਿਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਪਤ੍ਤਿਕਿਰਿਯਾਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪੋ।

੩੩੭. ਰਤਨਾਨੀਤਿ ਮੁਤ੍ਤਾਦਿਦਸਵਿਧਰਤਨਾਨਿ। **ਧਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਵਿਧਂ ਧਞ੍ਞਂ।

੩੩੮. ਸਿਤ੍ਥਤੇਲੋਦਤੇਲੇਹੀਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੪੬; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੪੬) ਪਨ ਯੋ ਮਧੁਸਿਤ੍ਥਕਤੇਲੇਨ ਵਾ ਉਦਕਮਿਸ੍ਸਕਤੇਲੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕੇਨਚਿ ਵਿਕਾਰੇਨ ਵਾ ਕੇਸੇ ਓਸਣ੍ਠੇਤਿ, ਦਨ੍ਤਮਯਾਦੀਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਫਣੇਨ ਵਾ ਕੋਚ੍ਛੇਨ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਫਣਕਿਚ੍ਚਂ

ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਙ੍ਗੁਲੀਹਿ ਵਾ ਓਸਣ੍ਹੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੩੯. **ਨੇਕਪਾਵੁਰਣਾ**ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੬੪) ਨ ਏਕਪਾਵੁਰਣਾ। **ਤੁਵਟ੍ਟਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁੰ। ਕਿੰ ਵੁੱਤੰ ਹੋਤਿ? ਯਦਿ ਏਕਪਾਵੁਰਣਾ ਵਾ ਏਕਤ੍ਥਰਣਾ ਵਾ ਏਕਮਞ੍ਚੇ ਵਾ ਤੁਵਟ੍ਟੇਯ੍ਯੁੰ, ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁੱਤੰ ਹੋਤਿ। ਏਕਮ੍ਹਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੬੪) ਵਾ ਭਾਜਨੇ ਨ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੩੪੦. ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਤੋ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੯੨; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੯੨) ਊਨੰ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠੰ ਨ ਖਾਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਧਿਕਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਤੋ ਅਧਿਕੰ। **ਤਥਾ**ਤਿ ਨ ਖਾਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਕਲ੍ਲਕੋ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੯੯) ਲਸੁਣੰ ਨ ਖਾਦੇਯ੍ਯ।

੩੪੧. ਹੀਨੇਹਿ (ਪਾਚਿ॰ ੩੧ ਆਦਯੋ) ਵਾ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੇਹਿ ਵਾ ਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਏਵ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੰ ਵਾ ਹੀਨੰ ਵਾ ''ਚਣ੍ਡਾਲੋਸੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ **ਉਜੁੰ** **ਵਾ** ''ਸਨ੍ਤਿ ਵਾ ਇਧੇਕਚ੍ਚੇ ਚਣ੍ਡਾਲਾ, ਵੇਨਾ, ਨੇਸਾਦਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ **ਅਞ੍ਞਾਪਦੇਸੇਨ** ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਵਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਵਿਨਾ ਕੇਵਲੰ **ਦਵ**ਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ **ਵਦੇ, ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੪੨. ਨਖੇ ਵਾ ਕੇਸੇ ਵਾ ਨਾਸਲੋਮੇ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੭੫) ਵਾ ਦੀਘੇ ਨ ਧਾਰਯੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੰਸਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਨਖੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੭੪) ਚ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਮਾਸਿਕੰ ਵਾ ਦੁਵਙ੍ਗੁਲੰ ਵਾ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੪੬) ਚ ਵੁੱਤੰ। **ਨ ਲਬ੍ਭੰ** **ਵੀਸਤਿਮਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕਨਖਮ੍ਪਿ ਮਟ੍ਠੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਵੀਸਤਿਮਟ੍ਠੰ ਕਾਰਾਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਯੋ ਕਾਰਾਪੇਯ੍ਯ, ਆਪੱਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੭੪)। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਲਮੱਤੰ ਅਪਕਡ੍ਢਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੭੪) ਹਿ ਵੁੱਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਨਖਤੋ ਮਲਮੱਤੰ ਅਪਕਡ੍ਢਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਲੋਮਹਾਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸਮ੍ਬਾਧੋ** ਨਾਮ ਉਭੋ ਉਪਕਚ੍ਛਕਾ ਮੁੱਤਕਰਣਞ੍ਚ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਬਾਧਪਚ੍ਚਯਾ ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਲੋਮੰ ਸੰਹਰਾਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੭੫) ਹਿ ਵੁੱਤੰ।

੩੪੩. **ਯਥਾਵੁਡ੍ਢ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਡ੍ਢਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬੰ। **ਨ ਬਾਧੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਨ ਵਾਰੇਯ੍ਯ। **ਸਙ੍ਘੁੱਦਿਟ੍ਠੰ**ਵਾਤਿ ਉਪਾਸਕਾਦੀਹਿ ਯਥਾਵੁਡ੍ਢੰ ''ਅਯ੍ਯਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਦਿੰਨੰ ਸੇਨਾਸਨਾਦਿ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਉੱਦਿਸ੍ਸਕਤਮ੍ਪਿ ਯਥਾਵੁਡ੍ਢੰ ਪਟਿਬਾਹਿਤਬ੍ਬੰ। ਯੋ ਪਟਿਬਾਹੇਯ੍ਯ, ਆਪੱਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੧੩) ਹਿ ਵੁੱਤੰ। ਅਧੋਤਪਾਦੇਹਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੪) ਵਾ ਅਲ੍ਲਪਾਦੇਹਿ ਵਾ ਨਕ੍ਕਮੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸੁਧੋਤਪਾਦਕੰ** **ਵਾਪੀ**ਤਿ ਧੋਤਪਾਦੇਹੇਵ ਅਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੰ। **ਤਥੇ**ਵਾਤਿ ਨਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯ ਸਉਪਾਹਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਅਧੋਤੇਹਿ ਪਾਦੇਹਿ, ਅਲ੍ਲੇਹਿ ਪਾਦੇਹਿ, ਸਉਪਾਹਨੇਨ ਸੇਨਾਸਨੰ ਅਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੰ। ਯੋ ਅਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯ, ਆਪੱਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੨੪), ਹਿ ਵੁੱਤੰ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਚ੍ਚੱਥਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੨੪) ਵੁੱਤੱਤਾ ਪਰਿਭਣ੍ਡਕਤੰ ਭੂਮਿੰ ਵਾ ਭੂਮੱਥਰਣਸੇਨਾਸਨੰ ਵਾ ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਮਞ੍ਚਪੀਠੰ ਵਾ ਅੱਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇਨ ਪਚ੍ਚੱਥਰਣੇਨ ਪਚ੍ਚੱਥਰਿਤ੍ਵਾਵ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ।

੩੪੪. **ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ ਨ ਪਲ੍ਲਤ੍ਥੇ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰੇਨ ਵਿਹਾਰੇ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਵਾ ਪਲ੍ਲਤ੍ਥਿਕਾ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤੰ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੪) **ਭਿੱਤਿਆਦਿੰ** ਨ ਅਪਸ੍ਸਯੇ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਾ ਭਿੱਤਿ ਅਪਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾ। ਯੋ ਅਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਆਪੱਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੨੪) ਹਿ ਵੁੱਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੇਤਭਿੱਤਿ ਵਾ ਚਿੱਤਕਮ੍ਮਕਤਾ ਵਾ ਭਿੱਤਿ ਨ ਅਪਸ੍ਸਯਿਤਬ੍ਬਾ। ਨ ਕੇਵਲੰ ਭਿੱਤਿਯੇਵ, ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਾ ਦ੍ਵਾਰਕਵਾਟਵਾਤਪਾਨੱਥਮ੍ਭਾਦਯੋਪਿ ਨ ਅਪਸ੍ਸਯਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਲੋਮਗਣਨਾਯ ਏਵ ਆਪੱਤਿਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਸਨ੍ਤੇ ਉਦਕੇ ਨੋ ਨ ਆਚਮੇ**ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੭੩; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੭੩) ਨੋ ਨ ਆਚਮੇਤੁੰ, ਉਦਕਸੁੱਧਿੰ ਅਕਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਅਸਨ੍ਤੇ ਅਨਾਪੱਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

੩੪੫. **ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਮਾਦਾਨੇ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਾਦਿਕੇ ਸੇਸਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇ ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਨਿਯੋਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਸਮਾਦਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਯੋ ਸਮਾਦਪੇਯ੍ਯ, ਆਪੱਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੩) ਹਿ ਵੁੱਤੰ।

ਸਭਾਗਾਯ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੬੯) ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦੇਸਨਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਤ੍ਥੁਸਭਾਗਤਾ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਭਾਗਤਾ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਸਭਾਗਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾ। ਯੋ ਦੇਸੇਯਜ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੬੯) ਚ ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਸਭਾਗਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਯੋ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯਜ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੬੯) ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਵਤ੍ਥੁਸਭਾਗਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਵਿ ਕਾਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ **"ਆਵਿਕਮ੍ਮੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟ"**ਨ੍ਤਿ। ''ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂ, ਤਂ ਇਤੋ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਆਵਿਕਮ੍ਮਂਨਾਮ।

੩੪੬. **ਇਤਰਸ੍ਸ ਤੂ**ਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ।

੩੪੭. **ਪੋਰਿਸ**ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੮੪) ਪੁਰਿਸਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤਿ ਕਰਣੀਯੇ ਪੋਰਿਸਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤੁਂ, ਆਪਦਾਸੁ ਯਾਵਦਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੮੪) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੩੪੮. ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਂ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੯; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੫੯) ਵਿਨਾ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ''ਅਦ੍ਧਾਨਗਮਨਸਮਯੋ ਨਾਮ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਂ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੨੧੮) ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਮੇਵ ਅਨ੍ਤਿਮਂ ਅਦ੍ਧਾਨਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਚ **ਸਂਵਿਧਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** ''ਏਕਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜੇਯਜ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਗਾਮਨ੍ਤਰਮ੍ਪੀ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੧੮੨, ੪੧੩) ਏਵਂ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੱਤਾ ''ਕੁਕ੍ਕੁਟਸਮ੍ਪਾਤੇ ਗਾਮੇ ਗਾਮਨ੍ਤਰੇ ਗਾਮਨ੍ਤਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੧੮੩, ੪੧੪) ਵੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਅਦ੍ਧਾਨਲਕ੍ਖਣੇਨ। ਯਦਿ ਗਾਮਨ੍ਤਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਗਣਭੋਜਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਪਿ ''ਅਦ੍ਧਾਨਗਮਨਸਮਯੋ ਨਾਮ ਗਾਮਨ੍ਤਰਮ੍ਪਿ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਦੇਯਜ, ਨ ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਅਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਕੇਨ ਅਦ੍ਧਾਨੋ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਪਟਿਪਜ੍ਜੇਯਜ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਸਚੇ ਨ ਹੋਤਿ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਰਣੋ ਵਾ, ਸਙ੍ਘਾਟਿਕਣ੍ਣੋਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੋ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਪਿਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੱਟ੍ਠਾਨੇਪਿ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਵਸੇਨੇਵ ਅਦ੍ਧਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਭਯਗਿਰਿਵਾਸੀਨਂ ਪਨ ''ਦ੍ਵਿਗਾਵੁਤਵਸੇਨ ਅਦ੍ਧਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ''ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਏਵ ਅਤ੍ਥਿ। **ਯਾਚਮਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਾਚਨ੍ਤਸ੍ਸ। ''ਨ ਚ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਅਦ੍ਧਾਨਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਂ ਯਾਚਿਯਮਾਨੇਨ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਨ ਦਦੇਯਜ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੩੪੯. ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਆਬਾਧਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਕਣ੍ਣਨਾਸਾਦਿਕੇ ਸੇਸਙ੍ਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਆਬਾਧੇ ਸਤਿ ਅਙ੍ਗੁਲਿਆਦੀਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਵਾ ਬੀਜਾਨਿ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। ਅਤ੍ਤਘਾਤਨੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ''ਨ ਚ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਘਾਤੇਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਘਾਤੇਯਜ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੩੫੦. ''ਨ ਚ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਪਟਿਭਾਨਚਿਤ੍ਤਂ ਕਾਰਾਪੇਤਬ੍ਬਂ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਕਂ ਪੁਰਿਸਰੂਪਕਂ। ਯੋ ਕਾਰਾਪੇਯਜ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਾਲਾਕਮ੍ਮਂ ਲਤਾਕਮ੍ਮਂ ਮਕਰਦਨ੍ਤਕਂ ਪਞ੍ਚਪਟਿਕ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੯੯) ਵੁਤ੍ਤੱਤਾ **"ਚਿਤ੍ਤਪੋਤ੍ਥਕਰੂਪਾਨਿ, ਨ ਕਰੇ ਨ ਚ ਕਾਰਯੇ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੧੬) ਵਿਪ੍ਪਕਤਭੋਜਨਂ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਵਿਪ੍ਪਕਤਭੋਜਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਯਜ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੧੬) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੩੫੧. **ਯਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਵਯ੍ਹਂ ਰਥੋ ਸਕਟਂ ਸਨ੍ਦਮਾਨਿਕਾਦੀਨਿ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਅਭਿਰੁਹਿਤੁਂ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ, ਸਿਵਿਕੋ ਚ ਕਪ੍ਪਤਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਯਾਨਂ, ਪੁਰਿਸਯੁਤ੍ਤਂ ਹਤ੍ਥਵਟ੍ਟਕਂ, ਸਿਵਿਕਂ ਪਾਟਙ੍ਕਿ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੩) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੩੫੨. **ਦਵ**ਨ੍ਤਿ ਕੇਲ਼ਿਂ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਬੁਦ੍ਧਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਸਙ੍ਘਂ ਵਾ ਆਰਬ੍ਭ ਦਵੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਕਰੇਯਜ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੬੨੭) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਕਿਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਸਿਲਕਬੁਦ੍ਧੋ, ਉਦਾਹੁ ਪਟਿਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਵਾ ''ਕਿਂ ਧਮ੍ਮੋ ਗੋਧਮ੍ਮੋ

ਅਜਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਸਙ੍ਘੋ ਅਜਸਙ੍ਘੋ ਮਿਗਸਙ੍ਘੋ’’ਤਿ ਵਾ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਯੋ ਦਵਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ‘‘ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਚੀਵਰਂ ਦਸ੍ਸਾਮ, ਪਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਾਮਣੇਰਂ ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਨੁਮਸੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸਾਪਿ ਪਰਿਸਭੂਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕਰਣਤ੍ਥਂ ਉਪਲਾਲ਼ਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਰਿਸਾ ਅਪਲਾਲ਼ੇਤਬ੍ਬਾ। ਯੋ ਅਪਲਾਲ਼ੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੩੫੩. ਕਾਯਂ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੧੧) ਵਾ ਊਰੁਂ ਵਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਨ ਦਸ੍ਸਯੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਦ੍ਦਮੁਦਕਾਦਿਨਾ ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਨ ਸਿਞ੍ਚੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨ ਕੇਵਲਂ ਕਦ੍ਦਮੁਦਕਾਦਿਕੇਨੇਵ, ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਉਦਕਰਜਨਕਦ੍ਦਮਾਦੀਸੁਪਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਓਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

੩੫੪. **ਬਾਲ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਬਾਲੋ** ਨਾਮ ਯੋ ਓਵਾਦਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪਾਟਿਪਦੇ ਪਚ੍ਚਾਹਰਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। **ਗਿਲਾਨੋ** ਨਾਮ ਯੋ ਓਵਾਦਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਗ੍ਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਤੁਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਾਹਰਿਤੁਞ੍ਚ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। **ਗਮਿਯੋ** ਨਾਮ ਯੋ ਪਟਿਦੇਸਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ।

‘‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਓਵਾਦੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਨ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੧੪) ਚ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਬਾਲਂ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਿਲਾਨਂ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਮਿਕਂ, ਅਵਸੇਸੇਹਿ ਓਵਾਦਂ ਗਹੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੧੪) ਚ ‘‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਓਵਾਦੋ ਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਿਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੪੧੫) ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਤੇਰਸਿਯਂ ਵਾ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਯਂ ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਉਪੋਸਥੋ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੋ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਪਨ੍ਨਰਸੋ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਕਦਾ ਅਯ੍ਯ ਉਪੋਸਥੋ’’ਤਿ ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ‘‘ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੋ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਪਨ੍ਨਰਸੋ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਸ੍ਵੇ ਭਗਿਨਿ ਉਪੋਸਥੋ’’ਤਿ ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਾਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੋ ਅਯ੍ਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਤਿ, ਓਵਾਦੂਪਸਙ੍ਕਮਨਞ੍ਚ ਯਾਚਤਿ, ਲਭਤੁ ਕਿਰ ਅਯ੍ਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੋ ਓਵਾਦੂਪਸਙ੍ਕਮਨ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਯਾਚਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਵਚਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਗ੍ਗੇ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਕਸ੍ਸ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਤਿ, ਓਵਾਦੂਪਸਙ੍ਕਮਨਞ੍ਚ ਯਾਚਤਿ, ਲਭਤੁ ਕਿਰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੋ ਓਵਾਦੂਪਸਙ੍ਕਮਨ’’ਨ੍ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਕੇਨਾਪਿ ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕੋ ਅਤ੍ਥਿ, ‘‘ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕੋ ਸਮ੍ਮਤੋ, ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤੂ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਨਤ੍ਥਿ, ‘‘ਕੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਸ੍ਸਹਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਅਤ੍ਥਿ ਅਟ੍ਠਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਤਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਓਵਾਦਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਦਿ ਨਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕੋ ਸਮ੍ਮਤੋ, ‘‘ਪਾਸਾਦਿਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੋ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੂ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਾਟਿਪਦੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ‘‘ਨਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਵਾਦਕੋ ਸਮ੍ਮਤੋ, ਪਾਸਾਦਿਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੋ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੂ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਤਾਹਿਪਿ ‘‘ਸਾਧੁ ਅਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਗਣਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁਪਿ ਵਚਨਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩੫੫. **ਲੋਕਾਯਤਂ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੮੬; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੮੬) ਨਾਮ ਵਿਤਣ੍ਡਸਤ੍ਥਂ। ‘‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਆਸਿਤ੍ਤਕੂਪਧਾਨੇ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੬੪) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **‘‘ਪੇਲ਼ਾਯਪਿ ਨ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯਾ’’**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੩੫੬. ਗਿਹਿਪਾਰੁਤਂ ਨ ਪਾਰੁਪੇਯ੍ਯ, ਗਿਹਿਨਿਵਾਸਨਂ ਨ ਨਿਵਾਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਗਿਹਿਨਿਵਤ੍ਥਂ ਨਿਵਾਸੇਤਬ੍ਬਂ ਹਤ੍ਥਿਸੋਣ੍ਡਕਂ ਮਚ੍ਛਵਾਲ਼ਕਂ ਚਤੁਕਣ੍ਣਕਂ ਤਾਲਵਣ੍ਟਕਂ ਸਤਵਲਿਕਂ। ਯੋ ਨਿਵਾਸੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੮੦) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਤੋ ਅਞ੍ਞਥਾ ਪਾਰੁਪਨਂ, ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ **ਗਿਹਿਪਾਰੁਤਂ** ਨਾਮ। ਤਂ ਪਨ ਨ ਪਾਰੁਪੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਂਵੇਲ੍ਲਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਚ੍ਛਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨ ਨਿਵਾਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਾਯ**ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੮੩; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੮੩) ਅਰਞ੍ਞਂ। ਨਾਲਿਮ੍ਪਯੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੩੫੭. ਵਡ੍ਢਿਙ੍ਘ ਨ ਪਯੋਜਯੇ, ਨੋਵਾਤਕੇ ਨਪ੍ਪਵਾਰਿਤੇ ਨ ਯਾਚੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞਵਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੨੦; ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੪੨੦) ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਮ੍ਪਿ ਦਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਗ੍ਗਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਤਿਪਾਹਂ ਭੁਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪੁਨ ਦਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੫੮. **ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਯਾਚਨੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੬੭੯) ''ਅਮੁਕਂ ਵਿਹਾਰੇ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੇਨ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਂ ਯਾਚਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਞਤ੍ਵਾਞਤ੍ਵਾ** ਵਾਤਿ ਏਵਂ ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਯਾਚਿਯਮਾਨਾ ਇਮੇਸਂ ਦਣ੍ਡੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਤੇਸਂ ਦਣ੍ਡਿਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਞਤ੍ਵਾ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਹਿ ਪਨ **ਦਣ੍ਡਿਤੇ ਸੋ ਦਣ੍ਡੋ** ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਯਾਚਨ੍ਤਾਨਂ **ਗੀਵਾਵ** ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਹੋਤਿ ਏਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਇਮਿਨਾ ਚ ਇਮਿਨਾ ਚ ਇਦਞ੍ਚ ਇਦਞ੍ਚ ਕਤਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਦਣ੍ਡਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ **ਸਯਂ ਦਣ੍ਡਾਪਨੇ ਪਨ** ਅਸ੍ਸ ਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਅਗ੍ਘਭੇਦੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਦੁਕ੍ਕਟਾ ਞੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੫੯. ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਅਸ੍ਸ ਚੋਰਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦੀਹਿ **ਤਸ੍ਸ ਚੋਰਸ੍ਸ ਦਣ੍ਡਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਅਸ੍ਸ** ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ **ਤਤ੍ਤਕਂ** ਗੀਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੬੦. ਵਿਘਾਸਂ (ਪਾਚਿ॰ ੮੨੫-੮੨੬) ਵਾ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਸਙ੍ਕਾਰਂ ਵਾ ਮੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪਾਕਾਰਕੁਟ੍ਟਾਨਂ ਬਹਿ ਛਡ੍ਡੇਯ੍ਯ, ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਲਞ੍ਜੇ ਨਾਵਲੋਕਿਯਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਅਵਲਞ੍ਜਨਕਾਲੇ ਨਾਵਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਂ ਤਤ੍ਥੇਵ, ਅਥ ਖੋ ਹਰਿਤੇ ਵਾਪਿ ਵੀਹਾਦਿਨਾਲ਼ਿਕੇਰਾਦਿਰੋਪਿਮੇ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੬੧. **"ਉਪਹਾਰਂ ਕਰੋਮਾ"ਤਿ** ਵ**ੁਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੩੬੨. ਕੀਲ਼ਤ੍ਥਂ (ਪਾਚਿ॰ ੮੭੯; ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੮੭੮) ਕਤਂ ਰਾਜਾਗਾਰਂ ਵਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਵਾ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਂ ਵਾ ਆਰਾਮਂ ਵਾ ਦਟ੍ਠੁਂ ਗਚ੍ਛਤੋ ਪਦੇ ਪਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੬੩. ਆਸਨੇਨ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੬੪) ਨਵੇ ਨ ਪਟਿਬਾਹੇਯ੍ਯ, ਉਣ੍ਹੇ (ਮਹਾਵ॰ ੬੭, ੭੮, ੭੯; ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੭੬, ੩੭੮, ੩੮੦, ੩੮੨) ਚੀਵਰਂ ਨ ਨਿਦਹੇਯ੍ਯ। **ਗੁਰੁਨਾ**ਤਿ ਆਚਰਿਯਾਦਿਨਾ ਪਣਾਮਿਤੋ ਖਮਾਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੩੬੪. **ਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਚ ਸਤ੍ਤਹੀ**ਤਿ (ਵਜਿਰ॰ ਟੀ॰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ ੨੬) ਸਤ੍ਤਹਿ ਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਅਕ੍ਕੋਸਨੇਨ ਚ ''ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਬੀਜਭੋਜੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਞ੍ਞੇਨੇਵ ਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸਨੇਨ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੩੬੫. ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਂ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੬੧) ਚੀਵਰਂ ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਂ ਵਿਨਿਪਾਤੇਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਵਿਨਿਪਾਤੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੬੧) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਦਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੬੧) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **"ਲਬ੍ਭਂ ਪਿਤੂਨ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੩੬੬. ਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞਤੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਵਿਹਾਰਤੋ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥੇਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਚੀਵਰਭਾਗੋ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਸਾਦਿਯੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੬੪) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਹੋਤਿ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰਿਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੬੭. ਸਹ ਅਨ੍ਤਰੇਨ ਉਤ੍ਤਰੋਤਿ **ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰੋ,** ਗਾਮਂ ਨ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰੇਨ ਗਾਮੋ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੬੨) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕਲ੍ਲੋ** ਵਾਤਿ ਅਗਿਲਾਨੋ। ਸਉਪਾਹਨੋ ਗਾਮਂ ਨ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਚਾਮਰਿਬੀਜਨੀ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਯੋ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੬੯),

‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਬੀਜਨਿਯੋ ਵਾਕਮਯਂ ਉਸੀਰਮਯਂ ਮੋਰਪਿਞ੍ਛਮਯ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੬੯) ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **“ਨ ਧਾਰੇਯ੍ਯ ਚਾਮਰੀਮਕਸਬੀਜਨਿ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਮਕਸਬੀਜਨੀ ਪਨ ਦਨ੍ਤਵਿਸਾਣਦਾਰੁਦਣ੍ਡਕਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੩੬੮. ਆਰਾਮਤੋ ਬਹੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ‘‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਛਤ੍ਤਂ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ, ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਛਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਗਿਲਾਨੋ ਆਰਾਮਤੋ ਬਹਿ ਨ ਲਭਤਿ, ਚੀਵਰਗੁਤ੍ਤਿਯਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਅਗਿਲਾਨੋਪਿ ਲਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੬੯. **ਗਾਹੇਯ੍ਯ ਨੁਭਤੋਕਾਜ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਗਾਹੇਯ੍ਯ ਉਭਤੋਕਾਜਂ। **ਏਕਨ੍ਤਰਿਕਕਾਜਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਤੋਕਾਜਞ੍ਚ ਅਨ੍ਤਰਕਾਜਞ੍ਚ । ਸੀਸਭਾਰੋ ਚ ਖਨ੍ਧਭਾਰੋ ਚ ਕਟਿਭਾਰੋ ਚ **ਸੀਸਕ੍ਖਨ੍ਧਕਟਿਭਾਰਾ**। ‘‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਉਭਤੋਕਾਜਂ ਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਹਰੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੮੧), ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਤੋਕਾਜਂ ਅਨ੍ਤਰਕਾਜਂ ਸੀਸਭਾਰਂ ਖਨ੍ਧਭਾਰਂ ਕਟਿਭਾਰਂ ਓਲਮ੍ਬਕ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੮੧) ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਭਤੋਕਾਜਮੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੇਸਾਨਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੩੭੦. **ਅਨੋਕਾਸਕਤ**ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੫੩) ਯੋ ਪਠਮਮੇਵ ‘‘ਕਰੋਹਿ ਮੇ ਆਵੁਸੋ ਓਕਾਸਂ, ਅਹਂ ਤਂ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ’’ਤਿ ਏਵਂ ਅਕਤੋਕਾਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਥਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੭੧. **ਪਕਤਙ੍ਗੁਲੇਨ,** ਨ ਸੁਗਤਙ੍ਗੁਲੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੭੨. ਮੂਗਬ੍ਬਤਾਦਿਂ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੯; ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੦੯) ਤਿਤ੍ਥਿਯਬ੍ਬਤਂ ਯਦਿ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਗੋਵਤਕੁਕ੍ਕੁਰਵਤਾਦਯੋ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। **ਤਥਾ**ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੩; ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੦੩) ਨ੍ਹਾਪਿਤਪੁਬ੍ਬਕੋ ਖੁਰਭਣ੍ਡਂ ਯਦਿ ਪਰਿਹਰੇਯ੍ਯ, ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੭੩. **ਯਂ ਕਿਞ੍ਚੀ**ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਕੁਟਿਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਨ੍ਹਾਪਿਤਤੁਣ੍ਣਕਾਰਕਮ੍ਮਾਦਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਦਨੁਸਾਰਤੋ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਯਾਚਨਾਨੁਸਾਰਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਚੇ ਏਵਂ ਯਾਚਤੋ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਮੂਲਮੇਵ ਦੇਤਿ, ਤਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਿਕ੍ਕਮ੍ਮਂ ਪਨ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਅਯਾਚਿਤ੍ਵਾਪਿ ‘‘ਏਹਿ ਇਮਂ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਕਾਰੇਤੁਂ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿਪਰਸਨ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਾਰੁਤਿਣਾਦਿਕਂ ਅਪਰਸਨ੍ਤਕਂ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੩੭੪. **ਗਿਹੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਹੀਨਂ ਸਨ੍ਤਕਂ। **ਗੋਪਕੇ**ਤਿ ਰਕ੍ਖਕੇ। ਯਤ੍ਤਕਂ ਦੇਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਗਹੇਤੁਂ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਏਤ੍ਤਕਂ ਉਚ੍ਛੁਨਾਲ਼ਿਕੇਰਂ ਅਮ੍ਬਪਕ੍ਕਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਖਾਦਥਾ’’ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਤੇਸੁ ਦੇਨ੍ਤੇਸੁ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੭੫. **ਦ੍ਵਿਹਾਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਕਤਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹੀਤਿ ਚੇ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਕਾਯਵਾਚਾਹੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ‘‘ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਕਾਯੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੨੨) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਚ ਛਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਅਲਜ੍ਜਿਞ੍ਞਾਣਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਕਤਤ੍ਤਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ (ਪਰਿ॰ ੨੯੫) ਪਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਏਵ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਅਲਜ੍ਜਿਤਾਯ** ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨਾਮ। ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ **ਅਞ੍ਞਾਣਤਾਯ**। ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨੁ ਖੋ, ਨੋ ਨੁ ਖੋ’’ਤਿ ਸਂਸਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤਮਭਿਵਿਤਰਿਤ੍ਵਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਕਤਤ੍ਤਾ** ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਦਿਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ **ਸਤਿਪ੍ਲਵਾ,** ਸਤਿਸਮ੍ਮੋਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਚ੍ਛਮਂਸਂ ‘‘ਸੂਕਰਮਂਸ’’ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਸੂਕਰਮਂਸਂ ‘‘ਅਚ੍ਛਮਂਸ’’ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤੋ **ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਿਤਾਯ ਚ ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਿਤਾਯ** ਚ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩੧੬. ਅਲਜ੍ਜਿਤਾਯ ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਣਤਾਯ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਛਾਦਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕੇ** ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਾ। **ਲਿਙ੍ਗੇ**ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਨਤੋ। ਏਵਂ ਚਤੁਧਾ ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕਸਮਥਅਬ੍ਭਾਨਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ **ਸਙ੍ਘੇ** ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਾਦੀਸੁ ਗਣੇ। ਏਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਪਾਕਟਮੇਵ। ''ਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾ, ਤਾਹਿ ਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੯) ਵਚਨਤੋ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਞਾਤਬ੍ਬਂ।

੩੧੭. ਪਚ੍ਚਯਦ੍ਵਯੇਤਿ ਚੀਵਰੇ ਚ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਚ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਇਮੇ ਏਵ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਨ ਲਬ੍ਭਤੇਵ, ਗਾਥਾਬਨ੍ਧਸੁਖਤ੍ਥਂ ਪਨ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਰੇਸਂ ਪਚ੍ਚਯਦਾਨਸਂਯੋਜਨਕਂ ਕਾਯਵਚੀਕਮ੍ਮਂ। ਖਾਦਨੀਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਲਭਿਤ੍ਥਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਪਰਿਕਥਾ** ਨਾਮ ਯਥਾ ਯਥਾ ਤਂ ਲਭਤਿ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਥਨਂ। ''ਏਤਰਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ ਕਿਲਮਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਓਭਾਸੋ** ਨਾਮ ਪਚ੍ਚਯਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਕਥਾ। **ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ** ਪਨ ਪਾਕਟਾ ਏਵ। **ਤਤਿਯੇ**ਤਿ ਸੇਨਾਸਨੇ। ਸੇਨਾਸਨੇ ਪਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੋਭਾਸਪਰਿਕਥਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਏਵ ਏਕਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ ਉਪਾਸਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਂ ਭੂਮਿਪਰਿਕਮ੍ਮਕਰਣਾਦਿ। **ਓਭਾਸੋ** ਨਾਮ ''ਉਪਾਸਕਾ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਕੁਹਿਂ ਵਸਥਾ''ਤਿ ''ਪਾਸਾਦੇ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਕਿਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਸਾਦੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿਆਦਿਕਂ ਵਚਨਂ। **ਪਰਿਕਥਾ** ਨਾਮ ''ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਸਮ੍ਬਾਧ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਂ। **ਸੇਸੇ**ਤਿ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੇ।

੩੧੮. ਨ ਰੁਹਤੀਤਿ ਨ ਹੋਤਿ। **ਅਚ੍ਚਯੇ ਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਚਯਦਾਨਂ। ਪਞ੍ਚਸੁ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਕਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ''ਮਮਚ੍ਚਯੇਨ ਮਯ੍ਹਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਹੋਤੁ, ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਹੋਤੁ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇਸਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਨ ਰੁਹਤੀ''ਤਿ। **ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ ਚ ਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਦਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਤੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ ਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਿਕ੍ਖਮਾਨਸਾਮਣੇਰੀਹਿ ਚੇ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗਿਹੀਨਂ ਪਨ ਰੂਹਤੀ**ਤਿ ਗਿਹੀਨਂ ਪਨ ਅਚ੍ਚਯਦਾਨਂ ਏਵ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਰੁਹਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੩੧੯. ਉਪਸ੍ਸਯੇਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਵਿਹਾਰੇ। **ਦਾਯਜ੍ਜੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਦਾਯਜ੍ਜੋ। **ਸੇਸੇਪੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਿਕ੍ਖਮਾਨਸਾਮਣੇਰਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਹਾਰੇ ਕਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਸਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋਵ ਦਾਯਜ੍ਜੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੨੦. ਪੁਰਿਮਸ੍ਸੇਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਇਮਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਨੇਤ੍ਵਾ ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਪਨ ਪਚ੍ਛਿਮਸ੍ਸੇਵ ਹੋਤਿ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ਇਮਂ ਵਿਧਿਂ ਞਤ੍ਵਾਵ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹਂ ਵਾ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਮਤਕਚੀਵਰਂ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਮਤਕਚੀਵਰਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ** ਨਾਮ ਘਣ੍ਟਿਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਘੋਸੇਤ੍ਵਾ ਥੋਕਂ ਆਗਮੇਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਾਜੇਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਨੋ ਚੇ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ''ਮਯ੍ਹਿਮਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਏਵਂ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੇ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਠਿਤਿਕਾ ਪਨ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਸਚੇ ਏਕੇਕਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਪਠਮਭਾਗੋ ਮਯ੍ਹਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਭਾਗੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਗਹਿਤਾਨਿ ਚ ਸੁਗਹਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਠਿਤਿਕਾ ਚ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਏਵਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ।

੩੨੧. ਲੋਹਭਣ੍ਡੇ ਪਹਰਣਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਦਾਰੁਭਣ੍ਡੇ ਚ ਦਾਰੁਜਂ ਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਾਦੁਕਞ੍ਚ, ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਞ੍ਚ ਆਸਨ੍ਦਿਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯੇ ਕਤਕਞ੍ਚ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਿਕਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਹਰਣਿਂ ਸਬ੍ਬਂ ਲੋਹਭਣ੍ਡਂ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨ੍ਦਿਂ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਦਾਰੁਪਤ੍ਤਂ ਦਾਰੁਪਾਦੁਕਂ ਸਬ੍ਬਂ ਦਾਰੁਭਣ੍ਡਂ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਕਞ੍ਚ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਿਕਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਮਤ੍ਤਿਕਾਭਣ੍ਡ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲਵ॰ ੨੯੩) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ **ਕਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਦੁਮਕਣ੍ਣਿਕਾਕਾਰੇਨ ਕਤਮਲ੍ਲਕਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਧਨਿਯਸ੍ਸੇਵ ਸਬ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯਾ ਕੁਟਿ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਿਕਨ੍ਤਿ। ਪਕਿਣ੍ਣਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੨. ਦੇਸਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵ਼ਣ੍ਣਨਾ

੩੮੨. ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਸ੍ਸ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧੯੮) ਯੋ ਚਾਗੋ, ਸਾ ਪਾਰਾਜਿਕਦੇਸਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ ''ਵਿਸੁਦ੍ਧਾਪੇਕ੍ਖੋਤਿ ਗਿਹਿ ਵਾ ਹੋਤੁਕਾਮੋ ਉਪਾਸਕੋ ਵਾ ਹੋਤੁਕਾਮੋ ਆਰਾਮਿਕੋ ਵਾ ਹੋਤੁਕਾਮੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਵਾ ਹੋਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੯੮)। ਤਸ੍ਮਾ ਗਿਹਿਭਾਵਾਦਿਕੰਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਆਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਨਾਮ, ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਏਵ ਨਤ੍ਥਿ। ''ਛਾਦੇਤਿ ਜਾਨਮਾਪਨ੍ਨੰ, ਪਰਿਵਸੇਯ੍ਯ ਤਾਵਤਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਵਿਧਿੰ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਨ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੩੮੩. ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਏਵ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੩੮੪. **ਪਟਿਦੇਸੇਮੀ**ਤਿ ਆਰੋਚੇਮਿ। ਏਤਾਨਿ ਅਹੰ **ਏਤਾਨਾਹੰ**।

੩੮੬. (ਕ) ਯੰ ਸਙ੍ਘੋ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸਮ੍ਮੁਤਿੰ ਦੇਤਿ, ਤੰ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

(ਖ) **ਅਕਾਲਚੀਵਰੰ** (ਪਾਰਾ॰ ੫੦੦) ਨਾਮ ''ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਏਕਾਦਸਮਾਸੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ, ਅਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਸਤ੍ਤਮਾਸੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ, ਕਾਲੇਪਿ ਆਦਿਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨੰ, ਏਤੰ ਅਕਾਲਚੀਵਰੰ ਨਾਮਾ''ਤਿ।

(ਗ) **ਪੁਰਾਣਚੀਵਰੰ** (ਪਾਰਾ॰ ੫੦੫) ਨਾਮ ''ਸਕਿੰ ਨਿਵਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਸਕਿੰ ਪਾਰੁਤਮ੍ਪੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾ** ਨਾਮ ਮਾਤਿਤੋ ਵਾ ਪਿਤਿਤੋ ਵਾ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਕੁਲਪਰਿਵਟ੍ਟਾ ਅਸਮ੍ਬਨ੍ਧਾ। ਨਿਸੀਦਨਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਧੋਵਾਪਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ।

(ਘ) **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਾ**ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੧੨) ਏਤ੍ਥ ਹਰੀਤਕੀਖਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਚੀਵਰੰ** ਨਾਮ ਇਧ ਵਿਕਪ੍ਪਨੂਪਗਪਚ੍ਛਿਮਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ।

(ਙ) **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਮਯਾ**ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੧੯) ਏਤ੍ਥ ''ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਟ੍ਠਚੀਵਰੋ ਵਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਸਮਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

(ਚ) ''ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰਪਰਮੰ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਤਤੋ ਚੀਵਰੰ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੨੪) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **"ਤਤੁਤ੍ਤਰੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ''ਸਚੇ ਤੀਣਿ ਨਟ੍ਠਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਦ੍ਵੇ ਨਟ੍ਠਾਨਿ, ਏਕੰ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਏਕੰ ਨਟ੍ਠੰ, ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੨੪) ਵੁਤ੍ਤੰ।

(ਛ-ਜ) ''ਕੀਦਿਸੇਨ ਤੇ (ਪਾਰਾ॰ ੫੨੯), ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰੇਨ ਅਤ੍ਥੋ, ਕੀਦਿਸੰ ਤੇ ਚੀਵਰੰ ਚੇਤਾਪੇਮੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸਿਟ੍ਠਕਪ੍ਪੰ ਅਧਿਕਵਿਧਾਨੰ ਆਪਨ੍ਨੋ। ਇਧ ਪੁਰਿਮੰ ਏਕਸ੍ਸ, ਦੁਤਿਯੰ ਬਹੂਨੰ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਏਤ੍ਤਕੰ ਨਾਨਤ੍ਤੰ।

(ਝ) **ਅਤਿਰੇਕਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੇਨਚਿ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁੰ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨੰ ਆਭਤੰ, ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਤੁ ਆਯਸ੍ਮਾ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਨ ਖੋ ਮਯੰ, ਆਵੁਸੋ, ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨੰ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮ, ਚੀਵਰਞ੍ਚ ਖੋ ਮਯੰ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮ ਕਾਲੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਚੇ ਸੋ ''ਅਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਚੀਵਰਤ੍ਥਿਕੇਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇ ਯੋ ਕੋਚਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬੋ ''ਏਸੋ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰੋ''ਤਿ, ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਚੇ ਦਾਯਕੋ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁੰ ਦਤ੍ਵਾ ''ਏਸੋ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਚੀਵਰੰ ਚੇਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ ਸਾਰੇਤਬ੍ਬੋ ''ਅਤ੍ਥੋ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਚੀਵਰੇਨਾ''ਤਿ, ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ''ਦੇਹਿ ਮੇ ਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਏਵੰ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਚੋਦਨਾਯ ਤੰ ਚੀਵਰੰ ਲਭਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤੰ ਕੁਸਲੰ। ਨੋ ਚੇ ਲਭਤਿ,

ਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਪਰਮਂ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੇਨ ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਆਮਿਸਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਧਮ੍ਮੋ ਭਾਸਿਤਬ੍ਬੋ। ‘‘ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਆਗਤੋਸੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਜਾਨਾਹਿ, ਆਵੁਸੋ’’ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਨਿ ਕਰੋਤਿ, ਠਾਨਂ ਭਞ੍ਜਤਿ। ਵਤ੍ਤਭੇਦਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਅਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਚੋਦਨਾਯ ਅਤਿਰੇਕਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਠਾਨੇਨ ਸਚੇ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

(ਞ) **ਸਨ੍ਥਤਂ** (ਪਾਰਾ॰ ੫੪੪) ਨਾਮ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਹੋਤਿ ਅਵਾਯਿਮਂ। ਏਕਕੋਸਿਯਂਸੁਨਾਪਿ ਚੇ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ।

(ਟ) **ਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੪੭-੫੪੯) ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਮਿਸ੍ਸਿਤਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਕਾਲ਼ਕਂ ਨਾਮ ਦ੍ਵੇ ਕਾਲ਼ਕਾਨਿ ਜਾਤਿਕਾਲ਼ਕਂ ਵਾ ਰਜਨਕਾਲ਼ਕਂ ਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

(ਠ) **ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ…ਪੇ॰… ਤੁਲ**ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੫੪) ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯਤ੍ਤਕੇਹਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮੇਹਿ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਕਾਲ਼ਕਾਨਂ, ਏਕੋ ਓਦਾਤਾਨਂ, ਏਕੋ ਗੋਚਰਿਯਾਨਂ ਆਦਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। ਏਕਸ੍ਸਾਪਿ ਕਾਲ਼ਕਲੋਮਸ੍ਸ ਅਤਿਰੇਕਭਾਗੇ ਸਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮੇਵ।

(ਡ) **ਊਨਕਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੬੨) ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਤੋ ਓਰਭਾਗੇ।

(ਢ) ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤਂ (ਪਾਰਾ॰ ੫੬੭) ਪਨ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਪੁਰਾਣਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸ ਏਕਪਸ੍ਸਤੋ ਵਟ੍ਟਂ ਵਾ ਚਤੁਰਸ੍ਸਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਯਥਾ ਵਿਦਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਦੇਸਂ ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬਂ, ਵਿਜਟੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬਂ।

(ਤ) ਨ ਕੇਵਲਂ ਧੋਵਾਪਨੇ (ਪਾਰਾ॰ ੫੭੮) ਏਵ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ, ਰਜਨੇਪਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮੇਵ।

(ਦ) ਰੂਪਿਯਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸੇਵ (ਪਾਰਾ॰ ੫੮੯) ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ ਦੋਸਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਕਤਾਕਤਾਦਿਵਸੇਨ ਅਨੇਕਵਿਧਂ ਜਾਤਰੂਪਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ “**ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੩੮੭-੯. ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਅਥਾ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਗਿਹਿਂ ਵਦੇ**ਤਿ ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਆਗਚ੍ਛਤਿ ਆਰਾਮਿਕੋ ਵਾ ਉਪਾਸਕੋ ਵਾ, ਤਂ ਵਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੋ **ਸੋ** ‘‘ਇਮਿਨਾ ਕਿਂ ਆਹਰਾਮੀ’’ਤਿ ਚੇ ਵਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਵਤ੍ਵਾਮ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਇਮਂ ਵਾ ਇਮਂ ਵਾ ਆਹਰਾ’’ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਦੇ**ਤਿ ‘‘ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੮੪, ੫੮੯) ਵਚਨਤੋ ‘‘ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਸਪ੍ਪਿ ਵਾ ਤੇਲਂ ਵਾ ਮਧੁ ਵਾ ਫਾਣਿਤਂ ਵਾ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ, ‘‘ਇਮਂ ਨਾਮ ਆਹਰਾ’’ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ। **ਦ੍ਵੇਪੇਤੇ**ਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਏਤੇ ਰੂਪਿਯਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਞ੍ਚ ਰੂਪਿਯਸਬ੍ਯੋਹਾਰਿਕਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞੇਨਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਆਰਾਮਿਕੇਨਾਪਿ ਲਦ੍ਧਭਾਗੋ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ ਏਵ।

੩੯੦. ਅਨ੍ਤਮਸੋ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੫੮੩-੪) ਤਨ੍ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਰੁਕ੍ਖਚ੍ਛਾਯਾਪਿ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ। **ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਪਟਿਲਦ੍ਧਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਵਤ੍ਥੁਤੋ ਆਭਤਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਤਥਾ ਕੋਸਿਯਮਿਸ੍ਸਕਸਨ੍ਥਤਾਦਿਤ੍ਤਯਮ੍ਪਿ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਂ ਤਸ੍ਸੇਵ, ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਨ ਕਪ੍ਪਤੇਵ ‘‘ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਤਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੪੫, ੫੫੦, ੫੫੫) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ।

੩੯੧. ਏਵਂ ਨੋ ਚੇ ਲਭੇਥ, **ਸੋ** ਆਰਾਮਿਕਾਦਿਕੋ ‘‘ਇਮਂ ਛਡ੍ਡੇਹੀ’’ਤਿ **ਸਂਸਿਯੋ** ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਨੋ ਚੇ ਲਭੇਯ੍ਯ, **ਸਮ੍ਮਤੋ** ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਡ੍ਡੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੯੨. ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਰੂਪਿਯਞ੍ਚ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤਰੂਪਿਯਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ **"ਏਤਾਨੀ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਦੁਤਿਯਪਤ੍ਤੋ** ਨਾਮ ''ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੇਨ ਪਤ੍ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਨਵਂ ਪਤ੍ਤਂ ਚੇਤਾਪੇਯ੍ਯ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੧੨) ਵੁਤ੍ਤਪਤ੍ਤੋ। ਸੋ ਚ ਏਤਾਨਿ ਚ ਸਙ੍ਘੇ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਲਬ੍ਭਰੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ''ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਸਾਯ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੮੪, ੫੮੯) ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨ ਗਣਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੇਸਾਨਿ ਪਨ ਤੀਣਿ ਚੀਵਰਾਦਿਵਤ੍ਥੂਨਿ ''ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਗਣਸ੍ਸ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ (ਪਾਰਾ॰ ੪੬੩) ਸਙ੍ਘਾਦੀਨਂ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਭਾਸਨ੍ਤਰੇਨਪੀ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਦਮਿਲ਼ਭਾਸਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਾਯਪਿ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੯੩. (ਕ-ਗ) **ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕਂ** ਨਾਮ ''ਚੀਵਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸੇਨਾਸਨਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ, ''ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਚੁਣ੍ਣਪਿਣ੍ਡੋਪਿ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਦਸਿਕਸੁਤ੍ਤਮ੍ਪੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੫੯੫) **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਚੇਤਾਪਿਤੋ**ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੧੩) ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੋ।

੩੯੪. **ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤ੍ਵਾਨ ਪਤ੍ਤਗਾਹਕਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੧੪; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਊਨਪਞ੍ਚਬਦ੍ਧਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਯ ਅਨ੍ਤਿਮਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਦਾਪਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੯੫. (ਖ) **ਪਰਿਦਹਿਤਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਪਾਰਾ॰ ੬੨੬-੬੨੮; ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੬੨੮) ਪਨ ਠਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਯ ਪਰਿਯੇਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਕਰਣਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਨਿਵਾਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਖੇਤ੍ਤਞ੍ਚ ਕੁਚ੍ਛਿਸਮਯੋ ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯੋਤਿ ਦੁਵਿਧੋ ਸਮਯੋ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਥਂ? ਗਿਮ੍ਹਾਨਮਾਸੇਸੁ ਪਚ੍ਛਿਮਮਾਸਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮੋ ਅਡ੍ਢਮਾਸੋ **ਪਰਿਯੇਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ,** ਪਚ੍ਛਿਮੋ **ਕਰਣਕ੍ਖੇਤ੍ਤ**ਞ੍ਚ **ਨਿਵਾਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤ**ਞ੍ਚ, ਪਰਿਯੇਸਿਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵਸ੍ਸਿਕਾ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸਾ ਪਰਿਯੇਸਨਾਦੀਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਖੇਤ੍ਤਂ। ਏਤੇ ਏਵ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾ **ਕੁਚ੍ਛਿਸਮਯੋ** ਨਾਮ। ਇਤਰੇ ਸਤ੍ਤ ਮਾਸਾ **ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯੋ,** ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਕਰਣਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

(ਗ) **ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਯੋ ਪਨ ਮਮ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਵਹਨ੍ਤੋ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਏਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਸੋ ਇਮਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕੇਵਲਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਗਹੇਤੁਮੇਵ ਨ ਲਭਤਿ।

(ਘ) **ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚੀਵਰਕਾਰਸਮਯਾਦੀਸੁ ਚੀਵਰਸਿਬ੍ਬਨਾਦੀਨਮਤ੍ਥਾਯ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਮੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ ਲਦ੍ਧ**ਤਨ੍ਤੁਵਾਯੇਹੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੁਤ੍ਤਤਨ੍ਤੁਵਾਯਾਨਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵੇ ਸਤਿ ਦੀਘਤੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤੇ, ਤਿਰਿਯਨ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਮਤ੍ਤੇ ਵੀਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ, ਏਕਤੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯਪਕ੍ਖੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

(ਙ) **ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੪੩) ''ਇਦਂ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਚੀਵਰਂ ਮਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਵਿਯ੍ਯਤਿ, ਆਯਤਞ੍ਚ ਕਰੋਥ ਵਿਤ੍ਥਤਞ੍ਚਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਧਿਕਂ ਵਿਧਾਨਂ ਆਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

(ਚ) **ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਂ** (ਪਾਰਾ॰ ੬੪੯-੬੫੦) ਨਾਮ ਸੇਨਾਯ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾਦੀਹਿ ਦਿਨ੍ਨਂ।

(ਛ) **ਅਤਿਰੇਕਛਾਰਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੫੪-੬੫੫) ਛਦਿਵਸਤੋ ਅਤਿਰੇਕਂ। ''ਅਤ੍ਥਤਕਥਿਨਾਨਂ ਵੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਨਾਮਨ੍ਤਚਾਰੋ ਅਸਮਾਦਾਨਚਾਰੋ ਗਣਭੋਜਨਂ ਯਾਵਦਤ੍ਥਚੀਵਰਂ ਯੋ ਚ ਤਤ੍ਥ ਚੀਵਰੁਪ੍ਪਾਦੋ, ਸੋ ਨੇਸਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੬) ਵੁਤ੍ਤਆਨਿਸਂਸੇਸੁ ਚੀਵਰਮਾਸੇ ਅਸਮਾਦਾਨਚਾਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਨਿਸਂਸਾ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਯਦਿ ਅਸਮਾਦਾਨਚਾਰੋ ਲਬ੍ਭੇਯ੍ਯ, ਪਾਵੇਯ੍ਯਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥਾ ਓਕਪੁਣ੍ਣੇਹਿ ਚੀਵਰੇਹਿ ਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮੇਯ੍ਯੁਂ, ਯਸ੍ਮਾ ਤਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਚੀਵਰਮਾਸੇਪਿ ਤਿਚੀਵਰਂ

ਆਦਾਯ ਏਵ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿੰਸੁ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ ਅਸਮਾਦਾਨਚਾਰਪਰਿਹਾਰਂ ਅਤ੍ਥੁਤਕਥਿਨਾ ਏਵ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਨ ਇਤਰੇਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੩੯੭. (ਖ) ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਂ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿਂ, ਦ੍ਵੇ, ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਿ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਂ ਪਨ ਯੇਸੁ ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਲਿਖਿਤਂ, ਤਂ ਅਭਯਗਿਰਿਵਾਸੀਨਂ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਕਿਰ। ਤਤ੍ਥ ''ਅਹਂ, ਆਯਸ੍ਮਾ, ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਤਾਯੋ ਪਟਿਦੇਸੇਮਿ। ਅਹਂ, ਆਯਸ੍ਮਾ, ਏਕਂ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਤਂ ਪਟਿਦੇਸੇਮੀ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਏਵਂ ਦੇਸਨਾਵਿਧਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ। ''ਗਾਰਯ੍ਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਧਮ੍ਮਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯਂ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ, ਤਂ ਪਟਿਦੇਸੇਮੀ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੫੫੩) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯਂ** (ਪਾਚਿ॰ ੫੫੩) ''ਗਾਰਯ੍ਹਂ ਆਵੁਸੋ'ਤਿਆਦਿ ਪਟਿਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕਙ੍ਖਾਵਿਤਰਣਿਯ**ਮ੍ਪਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਠਮਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ''ਤਸ੍ਸਾ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾਕਾਰੋ ਗਾਰਯ੍ਹਂ ਆਵੁਸੋ'ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਦਸ੍ਸਿਤੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਾਠੇ ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਦੇਸਨਾਵਿਧਾਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਦ੍ਵੇ ਹੋਨ੍ਤਿ, ''ਗਾਰਯ੍ਹੇ, ਆਵੁਸੋ, ਦ੍ਵੇ ਧਮ੍ਮੇ ਆਪਜ੍ਜਿਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯੇ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੇ, ਤੇ ਪਟਿਦੇਸੇਮੀ''ਤਿ, ''ਪਸ੍ਸਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ''ਤਿ ਚ ''ਗਾਰਯ੍ਹੇ , ਆਵੁਸੋ, ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਧਮ੍ਮੇ ਆਪਜ੍ਜਿਂ ਅਸਪ੍ਪਾਯੇ ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯੇ, ਤੇ ਪਟਿਦੇਸੇਮੀ''ਤਿ, ''ਪਸ੍ਸਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ''ਤਿ ਚ ਏਵਂ ਯਥਾਨੁਰੂਪਂ ਦੇਸਨਾਵਿਧਾਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਮੇਵਾਤਿ।

੩੯੮. **ਅਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੪੨੪ ਆਦਯੋ; ਪਰਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੪੨੫) ਪਾਰਾਜਿਕਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਞ੍ਚ ਨ ਦੇਸਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਏਵ ''ਆਪਤ੍ਤਿ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਦੇਸਯੇ। ਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦੇਸਿਤਂ ਪੁਨ ਨ ਦੇਸਯੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ, ਨਾਨਾਸਂਵਾਸਨਿਸ੍ਸੀਮਟ੍ਠਿਤਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨ ਦੇਸਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚਤੁਪਞ੍ਚਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮਾਨਵਸ੍ਸਿਕਪਵਾਰਣਾਯਂ ਵਿਯ ਚਤੂਹਿ ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਾ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨ ਦੇਸਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕਥਂ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਏਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਤੀਹਿਪਿ ਏਕਤੋ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂ, ਤਂ ਤੁਮ੍ਹਮੂਲੇ ਪਟਿਦੇਸੇਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਆਪਨ੍ਨਆਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇਨ ''ਪਸ੍ਸਸਿ, ਆਵੁਸੋ, ਤਂ ਆਪਤ੍ਤਿ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਆਮਾਵੁਸੋ ਪਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪੁਨ ਤੇਨ ''ਆਯਤਿਂ ਸਂਵਰੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਸਂਵਰੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਸਾਧੁ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਂਵਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਂ। **ਮਨਸਾ**ਤਿ ਵਚੀਭੇਦਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਨ ਦੇਸਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਪਕਤਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪੋਸਥੋ ਪਵਾਰਣਾ ਵਾ ਠਪਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨ ਦੇਸਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਾਨੇਕਾ**ਤਿ ਨਾਨਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ''ਏਕਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਨ ਦੇਸਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕਾ ਪਨ ''ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ''ਤਿ ਦੇਸਿਤਾ ਹੋਤੀਤਿ। ਦੇਸਨਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਦੇਸਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੩. ਛਨ੍ਦਦਾਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯੯. ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘੇ ਸਮਾਗਤੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਤੇਨ ਸਙ੍ਘੇ ਅਸਮਾਗਤੇ ਛਨ੍ਦਦਾਨਂ ਨ ਰੁਹਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥਾਯਂ ਵਿਚਾਰਣਾ – ਪਞ੍ਚਭਿਕ੍ਖੁਕੇ ਵਿਹਾਰੇ ਏਕਸ੍ਸ ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਨਂ ਉਪੋਸਥਾਦਿਕਰਣਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** (ਪਰਿ॰ ੪੯੬-੪੯੭) **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ** (ਪਰਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੪੯੭-੪੯੮)। ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਛਨ੍ਦਦਾਯਕੋ, ਏਕੋ ਛਨ੍ਦਹਾਰਕੋ, ਤੇ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਨ ਏਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋ ਸਙ੍ਘੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਮੂਹਭਾਵਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਸਮਾਗਤੇਪਿ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਸਮਾਗਤੇ ਏਵ ਆਰੋਚੇਤਬ੍ਬਂ। ਇਧਾਪਿ **"ਹਰੇਯ੍ਯਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ''ਦੇਸੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਛਨ੍ਦਹਾਰਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੪੦੦. ਇਦਾਨਿ ਛਨ੍ਦਦਾਨਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ)।

੪੦੧. (ਕ) ''ਛਨ੍ਦੰ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਅਲਂ, ''ਹਰ, ਆਰੋਚੇਹੀ''ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਕਿਂਪਯੋਜਨਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਦਹੁਪੋਸਥੇ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਦੇਨ੍ਤੇਨ ਛਨ੍ਦਮ੍ਪਿ ਦਾਤੁਂ, ਸਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਰਣੀਯ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੬੫) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਭਗਵਤੋ ਆਣਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ **''ਛਨ੍ਦੰ ਦਮ੍ਮੀ''**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਛਨ੍ਦਹਾਰਕੋ ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦਿਨ੍ਨੇ ਛਨ੍ਦੇ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਅਨਾਹਟੋਵ ਹੋਤਿ ਛਨ੍ਦੋ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੬੫) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦਹਾਰਕਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਪਕ੍ਕਮਨਤ੍ਥਾਯ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਦੇਨ੍ਤੇਨ ''ਇਦਂ ਕਰੋਹਿ ਏਵਾ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤੇਨ **''ਛਨ੍ਦੰ ਮੇ ਹਰਾ''**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਛਨ੍ਦਹਾਰਕੋ ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦਿਨ੍ਨੇ ਛਨ੍ਦੇ ਸਙ੍ਘਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਨਾਰੋਚੇਤਿ, ਆਹਟੋ ਹੋਤਿ ਛਨ੍ਦੋ, ਛਨ੍ਦਹਾਰਕਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੬੫) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ''ਯਦਿਤ੍ਵਂ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਨਾਰੋਚੇਸ੍ਸਸਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਸਿ , ਆਰੋਚੇਹਿ ਏਵਾ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ **''ਆਰੋਚੇਹੀ''**ਤਿ ਆਹਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਇਮੇਸਂ ਪਦਾਨਂ ਸਪ੍ਪਯੋਜਨਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਂ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਦਾਨੇਪੀਤਿ।

੪੦੨. **ਸੇਸਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਯਦਿ ਸਙ੍ਘੋ ਉਪੋਸਥਗ੍ਗੇ ਅਞ੍ਞਂ ਅਪਲੋਕਨਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਵਿਬਾਧਤਿ, ਵਿਕੋਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੦੩. **ਦ੍ਵਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਪੋਸਥਞ੍ਚ ਸੇਸਕਮ੍ਮਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਤ੍ਤਨੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪੋਸਥਂ ਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ।

੪੦੫. ''ਏਕਂਸਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ''ਤਿਆਦਿਕਂ (ਮਹਾਵ॰ ੨੧੩) **ਸਬ੍ਬੂਪਚਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੦੬. ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੇਨ ਪਵਾਰਣਾ ਦਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ **ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ**।

੪੦੮. **ਪਟਿਜਾਨੇਯ੍ਯ ਨਾਹਟਾ**ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੬੪-੧੬੫, ੨੧੩) ਪਾਠੇ ਨ ਆਹਟਾਤਿ **ਨਾਹਟਾ,** ਆਹਟਾ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਥਾ ਹੇਯ੍ਯਜਾ**ਤਿ ਵਿਬ੍ਭਮਨਾਦੀਨਿ ਕਰੇਯ੍ਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੦੯. ਸੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ਨਾਰੋਚਯੇਯ੍ਯ, ਆਹਟਾ ਹੋਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ**ਵਾਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵ। ਛਨ੍ਦਦਾਨਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਛਨ੍ਦਦਾਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੪. ਉਪੋਸਥਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੧. **ਸੁਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸੋ** ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ। **ਸੇਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵਾ।

੪੧੨. **ਪੁਬ੍ਬਕਰਣੇ ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇ, ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲੇ ਸਮਾਨਿਤੇ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ **ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਂ**। ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ **ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ** ਨਾਮ। ਏਤ੍ਥ –

''ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨੀ ਪਦੀਪੋ ਚ, ਉਦਕਂ ਆਸਨੇਨ ਚ।
ਉਪੋਸਥਸ੍ਸ ਏਤਾਨਿ, ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

''ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਤੁਕ੍ਖਾਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਗਣਨਾ ਚ ਓਵਾਦੋ।
ਉਪੋਸਥਸ੍ਸ ਏਤਾਨਿ, ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ –॥ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੬੮)।

ਏਵਂ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਞ੍ਚ ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਞ੍ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

“ਉਪੋਸਥੋ ਯਾਵਤਿਕਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾ,
ਸਭਾਗਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚ ਨ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।
ਵਜ੍ਜਨੀਯਾ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ,
ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ”ਤਿ –॥ (ਮਹਾਵ॰ ੧੬੮)।

ਵੁਤ੍ਤਵਸੇਨ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲੇ ਸਮਾਨਿਤੇ, ਪਜ੍ਜਿਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। “ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾ। ਨਿਦਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਸੁਤੇਨ ਸਾਵੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਪਠਮੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੋ। ਨਿਦਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਸੁਤੇਨ ਸਾਵੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੋ। ਨਿਦਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤੇਰਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਸੁਤੇਨ ਸਾਵੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਤਤਿਯੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੋ। ਨਿਦਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤੇਰਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਅਨਿਯਤੇ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਸੁਤੇਨ ਸਾਵੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੋ। ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨੇਵ ਪਞ੍ਚਮੋ। ਇਮੇ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਪਞ੍ਚ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾ”ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੫੦) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸੋ ਸੁਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸੋ ਪਞ੍ਚਧਾ ਵਿਭਾਵਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੧੩. **ਵਿਨਾਨ੍ਤਰਾਯ**ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੫੦) ਰਾਜਨ੍ਤਰਾਯਾਦਿਦਸਵਿਧਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਵਿਨਾ ਸਙ੍ਖੇਪੇਨੁਦ੍ਦੇਸੋ ਵਿਨਿਵਾਰਿਤੋ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਥੇਰੋਵਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋਵ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਉਦ੍ਦੇਸੇਸੁ। “ਦ੍ਵੀਸੁ ਵਾ ਤੀਸੁ ਵਾ ਵਿਸਦੇਸੁ ਥੇਰੋਵ ਇਸ੍ਸਰੋ”ਤਿ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਵਤ੍ਤਨ੍ਤੇਪਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇ ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਕਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚੇ? “ਯੋ ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬਜਤ੍ਤੋ ਪਟਿਬਲੋ, ਤਸ੍ਸਾਧੇਯਜ”ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੫੫) ਵੁਤ੍ਤਪਾਲ਼ਿਯਾ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** “ਯੋ ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬਜਤ੍ਤੋ ਪਟਿਬਲੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਦਹਰਸ੍ਸਾਪਿ ਬਜਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ, ਅਥ ਖੋ ਏਤ੍ਥ ਅਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਸਚੇ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾ ਤਯੋ ਵਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਾ ਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਪਨ ਅਖਣ੍ਡਾ ਸੁਵਿਸਦਾ ਵਾਚੁਗ੍ਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਥੇਰਾਯਤ੍ਤੋਵ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਵਿਸਦਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਬਜਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਯਤ੍ਤੋਵ ਹੋਤੀ”ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਪਾਲ਼ਿਯਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ “ਤੇਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਆਵਾਸਾ ਸਜ੍ਜੁਕਂ ਪਾਹੇਤਬ੍ਬੋ ‘ਗਚ੍ਛ, ਆਵੁਸੋ, ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਵਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਾ’”ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੬੩)।

੪੧੪. **ਉਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤੇ** ਵਾਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੭੨) ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ ਉਦ੍ਦਿਸਿਯਮਾਨੇ ਸਮਾ ਵਾ ਥੋਕਤਰਾ ਵਾ ਯਦਿ ਆਗਚ੍ਛੇਯਜੁਂ, ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ ਸੁਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ, ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਕਂ ਸੋਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੧੫. **ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤੇ** (ਮਹਾਵ॰ ੧੭੨) **ਵਾ ਸਕਲਾਯ ਵਾ ਏਕਚ੍ਚਾਯ** ਵਾ ਪਰਿਸਾਯ **ਵੁਟ੍ਠਿਤਾਯ** ਸਮਾ ਵਾ ਥੋਕਤਰਾ ਵਾ ਯਦਿ ਆਗਚ੍ਛੇਯਜੁਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥਂ। **ਕਰੇਯਜੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਕਰੇਯਜ ਏਸਂ, ਏਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਬਹੁਕਾਥ ਚੇ**ਤਿ ਅਥ ਬਹੁਕਾ ਚੇ, ਪੁਨ ਆਗਤਾ ਬਹੁਕਾ ਚੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ,। “ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਮਾਨੇ, ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤੇ ਏਕਚ੍ਚਾਯ ਵੁਟ੍ਠਿਤਾਯ ਸਕਲਾਯ ਵੁਟ੍ਠਿਤਾਯਾ”ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੭੨) ਆਗਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬਵਿਕਪ੍ਪੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਉਦ੍ਦਿਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੧੬. **ਇਤਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਂ। **ਸਚੇਤਰੋ**ਤਿ ਸਚੇ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮਾਨੇਤਰੇਨੁਵਤ੍ਤਨ੍ਤੁ**ਤਿ ਸਮਾ ਵਾ ਊਨਾ ਵਾ ਇਤਰੇ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਪੁਰਿਮਾਨਂ ਆਵਾਸਿਕਾਨਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਨ੍ਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਚੇਧਿਕਾ**ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਸਚੇ ਅਧਿਕਾ, **ਪੁਰਿਮਾ** ਆਵਾਸਿਕਾ **ਅਨੁਵਤ੍ਤਨ੍ਤੂ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੇਸੇਪਜਯਂ ਨਯੋ**ਤਿ “ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਂ ਪਨ੍ਨਰਸੋ ਹੋਤਿ, ਆਵਾਸਿਕਾਨਂ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੋ”ਤਿ ਇਤਰੇਪਿ ਸਮਥੋਕਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਆਵਾਸਿਕਾਨਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਨ੍ਤੂਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੧੭. **ਮੂਲਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਆਵਾਸਿਕਾ। **ਸਮਥੋਕਾਨਂ** ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਂ। **ਸਾਮਗ੍ਗਿਂ ਦੇਨ੍ਤੁ ਕਾਮਤੋ**ਤਿ ਯਦਿ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਦੇਨ੍ਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੧੮. ਨੇ ਚੇ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਬਹਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਉਪੋਸਥੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਨਿਚ੍ਛਾਯ ਸਾਮਗ੍ਗੀ ਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੪੧੯. ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਕੇਨ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਨ ਸਾਵੇਤਬ੍ਬੰ। ਯੋ ਨ ਸਾਵੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ (ਮਹਾਵ· ੧੫੪) **"ਸਾਵੇਯ੍ਯ ਸੁਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਕੇਨ ਵਾਯਮਿਤੁੰ ਕਥੰ ਸਾਵੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ, ਵਾਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੧੫੪) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **"ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਅਸ੍ਸਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੪੨੦. **ਤਥਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਲ੍ਲੋ**ਤਿ ਅਗਿਲਾਨੋ। **ਪੇਸਿਤੋ**ਤਿ ਆਣਤ੍ਤੋ। ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਥੇਰੇਨ ਆਣਤ੍ਤੇਨ ਅਗਿਲਾਨੇਨ ਨ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਯੋ ਨ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿ (ਮਹਾਵ· ੧੫੯) ਵੁਤ੍ਤੰ।

੪੨੧-੩. ਇਦਾਨਿ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਞ੍ਜਲਿੰ (ਮਹਾਵ· ੧੬੮) ਪਗ੍ਗਯ੍ਹਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤੇ**ਤਿ ਅਵਸੇਸਾ ਦ੍ਵੇ ਏਵੰ ਸਮੁਦੀਰਿਯਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕੰਸੰ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਾਦਿਕਰਣਵਸੇਨ ਸਮਤ੍ਤਪੁਬ੍ਬਾਰਮ੍ਭੇਨ ਤੇ ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਵੇਨ ਏਵਮੀਰਿਯਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੨੪-੫. ਇਦਾਨਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਦ੍ਵੀਸੁ ਥੇਰੇਨਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੪੨੬. ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੧੬੮) ਚ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਿਣ੍ਣੰ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੰ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੧੬੮) ਚ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੰ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੧੬੮) ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ ਸਙ੍ਘੁਪੋਸਥਞ੍ਚ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯਤ੍ਥ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਹਰਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪੋਸਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੰ** ਨਾਮ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਾਦਿਕਂਯੇਵ।

੪੨੭. ਸਙ੍ਘੁਪੋਸਥਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥਅਧਿਟ੍ਠਾਨਉਪੋਸਥਾਨਂ ਵਸੇਨ ਤਂ ਤਂ ਉਪੋਸਥੰ ਯਦਿ ਕਯਿਰੁਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੪੨੮. ਵਗ੍ਗੇ (ਮਹਾਵ· ੧੭੩) ਚ ਸਮਗ੍ਗੇ ਚ ''ਵਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਿਨੋ ਚ ''ਵਗ੍ਗੋ ਨੁ ਖੋ, ਸਮਗ੍ਗੋ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ ਏਵੰ **ਵਿਮਤਿਸ੍ਸ** ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ''ਨਸ੍ਸਨ੍ਤੇਤੇ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤੇਤੇ, ਕੋ ਤੇਹਿ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਏਵੰ ਅਨਾਗਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ **ਭੇਦਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ** ਉਪੋਸਥੰ ਕਰੋਤੋ **ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ** ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਦੁਭਯੇਪਿ ''ਸਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਿਨੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

੪੨੯-੪੩੦. **ਸੇਸਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾ** ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ। **ਅਭਬ੍ਬਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਣ੍ਡਕਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕ ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਕ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤ ਮਾਤੁਘਾਤਕ ਪਿਤੁਘਾਤਕ ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਦੂਸਕ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕ ਲੋਹਿਤੁਪ੍ਪਾਦਕਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾ ਅਭਬ੍ਬਾ ਗਹਿਤਾ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਨਾਗਮਾਣਵਕਾਦਯੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਪਕ੍ਖਿਕਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਤੇਸਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਪਰਿਸਾਯਞ੍ਚ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਨ ਉਦ੍ਦਿਸੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਤਥਾਤਿ ਯੋ ਪਨ ਸਙ੍ਘੋ ਸਭਾਗਾਪਤ੍ਤਿਕੋ, ਸੋਪਿ ਨ ਉਦ੍ਦਿਸੇ, ਪਰਿਵੁਤ੍ਥੇਨ ਛਨ੍ਨੇਨਪਿ ਨ ਉਦ੍ਦਿਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਪਾਰਿਵਾਸਿਯਂ ਪਰਿਸਪਾਰਿਵਾਸਿਯਂ ਰਤ੍ਤਿਪਾਰਿਵਾਸਿਯਂ ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਵਾਸਿਯਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਪਾਰਿਵਾਸਿਯਨ੍ਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਮੇਘਾਦੀਹਿ ਉਪਦ੍ਦੁਤਾ ''ਅਨੋਕਾਸਾ ਮਯਂ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਛਨ੍ਦਂ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾਵ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ **ਪਰਿਸਪਾਰਿਵਾਸਿਯਂ**। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਰਿਸਪਾਰਿਵਾਸਿਯਂ, ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਨ ਅਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਪੁਨਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ‘‘ਉਪੋਸਥਾਦੀਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵ◌ਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਅਰੁਣੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਚੇ ‘‘ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ‘‘ਪਨ੍ਨਰਸੋ’’ਤਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ੍ਨਰਸਿਕਂ ਕਾਤੁਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ਪਾਟਿਪਦੇ ਅਨੁਪੋਸਥੇ ਉਪੋਸਥਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਪਨ ਸਙ੍ਘਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਦਂ **ਰਤ੍ਤਿਪਾਰਿਵ◌ਾਸਿਯਂ** ਨਾਮ।

ਪੁਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਯਂਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਬ੍ਭਾਨਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਰੇਕੋ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਪਾਠਕੋ ਏਵ◌ਂ ਵਦਤਿ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਦਾਰੁਣ’’ਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਛਨ੍ਦਂ ਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਥਞ੍ਞੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ‘‘ਕਿਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇਨ, ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਵਦਤਿ। ਇਦਂ **ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਵ◌ਾਸਿਯਞ੍ਚੇਵ ਅਜ੍ਝਾਸਯਪਾਰਿਵ◌ਾਸਿਯਞ੍ਚ**। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਾਰਿਵ◌ਾਸਿਯੇ ਪੁਨ ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਅਨਾਨੇਤ੍ਵ◌ਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ “**ਛਨ੍ਦੇਨ ਪਰਿਵ◌ੁਤ੍ਥੇਨਾ**”ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ।

੪੩੧. **ਆਪਨ੍ਨ**ਮਾਪਤ੍ਤਿਂ (ਮਹਾਵ॰ ੧੬੯; ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੬੯) **ਅਦੇਸਯਿਤ੍ਵ◌ਾਨ** ਵ◌ਾ ‘‘ਅਹਂ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵ◌ੇਮਤਿਕੋ, ਯਦਾ ਨਿਬ੍ਬੇਮਤਿਕੋ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ **ਵ◌ਿਮਤਿਂ ਅਨਾਵ◌ਿਕਤ੍ਵ◌ਾਨ** ਵ◌ਾ ‘‘ਨ ਚ ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ ਅਨੁਪੋਸਥੇ ਉਪੋਸਥੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਙ੍ਘਸਾਮਗ੍ਗਿਯਾ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੮੩) ਵ◌ੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਅਨੁਪੋਸਥੇਪਿ ਵ◌ਾ ਕਾਤੁਂ ਨ ਚ ਕਪ੍ਪਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੩੨. ‘‘ਨ ਚ ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ ਤਦਹੁਪੋਸਥੇ ਸਭਿਕ੍ਖੁਕਾ ਆਵ◌ਾਸਾ ਅਭਿਕ੍ਖੁਕੋ ਆਵ◌ਾਸੋ ਵ◌ਾ ਅਨਾਵ◌ਾਸੋ ਵ◌ਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਨ੍ਤਰਾਯਾ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੮੧) ਵ◌ੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ “**ਅਟ੍ਠਿਤੋਪੋਸਥਾਵ◌ਾਸਾ**”ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੮੧) ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। **ਨ ਵ◌ਜੇ ਨ** ਗਚ੍ਛੇ। **ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਸੀਮਮੇਵ ਵ◌ਾਤਿ** ਸਚੇ ਵ◌ਿਹਾਰੇ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਉਪੋਸਥਾਧਿਟ੍ਠਾਨਤ੍ਥਂ ਸੀਮਾਪਿ ਨਦੀਪਿ ਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵ◌ਿਸ੍ਸਟ੍ਠਉਪੋਸਥਾਪਿ ਆਵ◌ਾਸਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵ◌ਂ ਗਤੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਮ੍ਪਿ ਲਭਤੀਤਿ। ਉਪੋਸਥਵ◌ਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਉਪੋਸਥਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੫. ਪਵ◌ਾਰਣਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩੩. ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ , ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਸਙ੍ਘੇ ਪਵ◌ਾਰੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੧੫) ਵ◌ੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ “**ਸੇਸਾ ਸਙ੍ਘਪ੍ਪਵ◌ਾਰਣਾ**”ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੧੫ ਆਦਯੋ) ਵ◌ੁਤ੍ਤਾ।

੪੩੪. **ਅਜ੍ਜ ਪਵ◌ਾਰਣਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਮਹਾਵ॰ ੨੧੫ ਆਦਯੋ) ਪਨ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕਾਯ ਪਵ◌ਾਰਣਾਯ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਪਵ◌ਾਰਣਾ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀ’’ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਪਨ੍ਨਰਸਿਯਂ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਪਵ◌ਾਰਣਾ ਪਨ੍ਨਰਸੀ’’ਤਿ।

੪੩੭. ਥੇਰੇਸੁ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸਜ੍ਜ ਪਵ◌ਾਰੇਨ੍ਤੇਸੁ ਸਯਂ ਪਨ ਨਵ◌ੋ ਯਾਵ ਪਵ◌ਾਰੇਤਿ, ਤਾਵ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੋਵ ਅਚ੍ਛਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ ਥੇਰੇਸੁ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਸੁ ਪਵ◌ਾਰਯਮਾਨੇਸੁ ਆਸਨੇਸੁ ਅਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਅਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਤਦਮਨ੍ਤਰਾ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ, ਯਾਵ ਪਵ◌ਾਰੇਤਿ, ਪਵ◌ਾਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੧੧) ਹਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ।

੪੪੦-੨. ਏਵ◌ਂ ਤੇਵ◌ਾਚਿਕਪ੍ਪਵ◌ਾਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਇਦਾਨਿ ਦ੍ਵ◌ੇਵ◌ਾਚਿਕਏਕਵ◌ਾਚਿਕਸਮਾਨਵਸ੍ਸਿਕਪ੍ਪਵ◌ਾਰਣਾਸੁ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਦਾਨੇਨਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਦਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਦਾਨੇਨ ਵ◌ਾ। **ਧਮ੍ਮਸਾਕਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਧਮ੍ਮਕਥਾਸੁਤ੍ਤਸਜ੍ਝਾਯਨਾਵ◌ਿਨਯਵ◌ਿਨਿਚ੍ਛਯਾਦਯੋ ਗਹਿਤਾ। ਦਾਨੇਨ ਵ◌ਾ ਧਮ੍ਮਸਾਕਚ੍ਛਾਯ ਵ◌ਾ ਕਲਹੇਨ ਵ◌ਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਖੇਪਿਤਭਾਵਤੋ ਤੇਵ◌ਾਚਿਕਾਯ ਓਕਾਸੇ ਅਸਤਿ ਦਸਵ◌ਿਧੇ ਵ◌ਾ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇ ਅਨੁਰੂਪਤੋ ਉਤ੍ਤਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਵ◌ਾਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਇਦਾਨਿ ਯਥਾਨੁਰੂਪਤੋ ਞਤ੍ਤਿ ਠਪਿਤਾ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਯਥਾਠਪਿਤਞਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਿਕਾਚੇਞਤ੍ਤਿਠਪਿਤਾ, ਤੇਵਾਚਿਕਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕਏਕਵਾਚਿਕਾਨਂ ਵਸੇਨ ਪਵਾਰੇਤਬ੍ਬਂ, ਸਮਾਨਵਸ੍ਸਿਕਪ੍ਪਵਾਰਣਾਵ ਏਕਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ‘‘ਸਙ੍ਘੋ ਤੇਵਾਚਿਕਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਠਪਿਤਾ, ਤੇਵਾਚਿਕਾ ਏਵ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕਾਦਯੋ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ‘‘ਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕਞ੍ਚ ਤੇਵਾਚਿਕਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਕਵਾਚਿਕਸਮਾਨਵਸ੍ਸਿਕਾ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ‘‘ਏਕਵਾਚਿਕਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਸਮਾਨਵਸ੍ਸਿਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ‘‘ਸਮਾਨਵਸ੍ਸਿਕ’’ਨ੍ਤਿ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। **ਆਦਿਕੇ ਚੇਤ੍ਥ ਆਹਰੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਵਾਰਣਾਯਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਪੋਸਥੇ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਯਦਿ ਸਮਾ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਕੇ ਵਾ**ਰੇ** ਆਹਰੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੪੯. ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **“ਏਵ”**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਿਵਗ੍ਗੋ ਚ ਚਤੁਵਗ੍ਗੋ ਚ **ਤਿਚਤੁਵਗ੍ਗੋ**।

੪੫੦. ‘‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਸਾਪਤ੍ਤਿਕੇਨ ਪਵਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੩੫) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਾਪਤ੍ਤਿਕੇਨਪਿ ਵੇਮਤਿਕੇਨਪਿ ਪਵਾਰਿਯਮਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਸਰਨ੍ਤੇਨਪਿ ਉਪੋਸਥੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ‘‘ਵਗ੍ਗੇ ਸਮਗ੍ਗੇ ਵਗ੍ਗੋਤਿ-ਸਞ੍ਞਿਨੋ ਵਿਮਤਿਸ੍ਸ ਵਾ’’ਤਿਆਦਿਗਾਥਾਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ‘‘ਅਨੁਰਾਯਂ ਵ ਸਙ੍ਘਂ ਵਾ-ਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਸੀਮਮੇਵ ਵਾ’’ਤਿ ਅਵਸਾਨਗਾਥਾ, ਤਾਵ ਸੇਸਾ ਉਪੋਸਥੇ ਵੁਤ੍ਤਾ ਗਾਥਾਯੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ।

੪੫੧. **ਪਵਾਰਿਤੇ ਚਾ**ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੧੩ ਆਦਯੋ) ਪਠਮਪਵਾਰਣਾਯ ਸਙ੍ਘਮ੍ਹਿ ਪਵਾਰਿਤੇਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਤ੍ਥ **ਅਵੁਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਉਪਗਤੋ ਅਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਅਵੁਤ੍ਥੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੪੫੨. **ਚਾਤੁਮਾਸਿਨੀ**ਤਿ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮੀ। ਏਤ੍ਥ **ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾ** ਨਾਮ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਉਪਗਤਾ। ਪਵਾਰਣਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਪਵਾਰਣਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੬. ਸਂਵਰਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੩. **ਚਕ੍ਖੁਸੋਤਾਦਿਭੇਦੇਹੀ**ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੧੩, ੪੫੪; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੧੧; ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੯੮; ਧ॰ ਸ॰ ੧੩੫੨-੧੩੫੪; ਮਹਾਨਿ॰ ੧੯੬) ਚਕ੍ਖੁਸੋਤਘਾਨਜਿਵ੍ਹਾਕਾਯਮਨਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿ ਛਹਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਰੂਪਸਦ੍ਦਾਦਿਗੋਚਰੇ**ਤਿ ਰੂਪਸਦ੍ਦਗਨ੍ਧਰਸਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਛਸੁ ਗੋਚਰੇਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਹਤ੍ਥਪਾਦਹਸਿਤਕਥਿਤਵਿਲੋਕਿਤਾਦਿਭੇਦਂ ਸੁਭਾਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਿਜ੍ਝਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ‘‘ਅਨਤ੍ਥਂ ਮੇ ਅਚਰਿ, ਚਰਤਿ, ਚਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਰਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੯) ਨਯੇਨ ਪਟਿਘਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਪਾਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦਿਕਂ ਕਿਲੇਸਵਤ੍ਥੁਭੂਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਾਦਿਨਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਭਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿਕਾਰਂ ਬਹੁਲੀਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਿਜ੍ਝਾਯ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ। ‘‘ਅਨਤ੍ਥਂ ਮੇ ਅਚਰਿ, ਤਂ ਕੁਤੇਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਾ ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨਾਦਿਵਸੇਨ ਵਾ ਯੋਨਿਸੋ ਮਨਸਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਪਾਦਪ੍ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਏਵਮਿਦਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਕਿਲੇਸਾਨੁਬਨ੍ਧਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦਿਗ੍ਗਾਹਪਰਿਵਜ੍ਜਨਲਕ੍ਖਣਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰਸੀਲਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੪੫੪.**ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਨਿਵਾਰੇਯ੍ਯ।

‘‘ਯਾਨਿ ਸੋਤਾਨਿ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ। (ਅਜਿਤਾਤਿ ਭਗਵਾ,)
ਸਤਿ ਤੇਸਂ ਨਿਵਾਰਣਂ।
ਸੋਤਾਨਂ ਸਂਵਰਂ ਬ੍ਰੂਮਿ।

ਪਞ੍ਞਾਯੇਤੇ ਪਿਯਿਯਜਰੇ’’ਤਿ –॥ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੦੪੧)।

ਵੁੱਤੁਤ੍ਤਾ “**ਸਤਿਮਾ ਸਮ੍ਪਜਾਨੇ** ਵਾ”ਤਿ ਵੁੱਤੁੰ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੰ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ ਸਾਤ੍ਥਕਸਪ੍ਪਾਯਗੋਚਰਅਸਮ੍ਮੋਹਵਸੇਨ। ਸੰਵਰਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਸੰਵਰਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੭. ਸੁਦ੍ਧਿਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੫. ਦੇਸਨਾ ਸੰਵਰੋ ਏਟ੍ਠਿ, ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣ ਭੇਦਤੋਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੫੮੫; ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੯) ਦੇਸਨਾਸੁਦ੍ਧਿ ਸੰਵਰਸੁਦ੍ਧਿ ਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿਸੁਦ੍ਧਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸੁਦ੍ਧੀਤਿ ਏਵੰ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾ ਸੁਦ੍ਧੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਾਨਿ ਤਾਹਿ ਸੁਦ੍ਧੀਹਿ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨਕੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ “**ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸਮ੍ਮਤ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

੪੫੬. ‘‘ਪੁਨ ਏਵੰ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਾਧਿਟ੍ਠਾਨਸੰਵਰਾ ਯਸ੍ਮਾ ਸੁਜ੍ਝਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸੰਵਰੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸੰਵਰੋ “**ਸੰਵਰਸੁਦ੍ਧੀ**”ਤਿ ਵੁੱਤੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੪੫੭. ਪਹਾਯਾਨੇਸਨਨ੍ਤਿ ਅਨੇਸਨੰ ਪਹਾਯ ਧਮ੍ਮੇਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੇਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ।

੪੫੮. ‘‘ਪਟਿਸਙ੍ਖਾ ਯੋਨਿਸੋ ਚੀਵਰੰ ਪਟਿਸੇਵਾਮਿ…ਪੇ॰… ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨੰ ਵੇਯ੍ਯਾਬਾਧਿਕਾਨੰ…ਪੇ॰… ਪਰਮਤਾਯਾ’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩; ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੫੮) ਚ ਏਵੰ ਚਤੂਸੁਪਿ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਯਥਾਵੁੱਤਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸੁਜ੍ਝਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਦੁਵਿਧੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੰ ਪਟਿਲਾਭਕਾਲੇ ਚ ਪਰਿਭੋਗਕਾਲੇ ਚ। ਪਟਿਲਾਭਕਾਲੇ ਹਿ ਧਾਤੁਵਸੇਨ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਵਸੇਨ ਵਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਤਤੋ ਉੱਤਰਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਵਜ੍ਜੋਵ ਪਰਿਭੋਗੋ, ਪਰਿਭੋਗਕਾਲੇਪਿ। ਸੁਦ੍ਧਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਸੁਦ੍ਧਿਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੮. ਸਨ੍ਤੋਸਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੯. ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰਿਮਾਨਿ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਾਨਿ ਚੇਵ ਸੁਲਭਾਨਿ ਚ, ਤਾਨਿ ਚ ਅਨਵਜ੍ਜਾਨਿ। ਕਤਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ? ਪੰਸੁਕੂਲੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚੀਵਰਾਨੰ ਅਪ੍ਪਞ੍ਚ ਸੁਲਭਞ੍ਚ, ਤਞ੍ਚ ਅਨਵਜ੍ਜੰ। ਪਿਣ੍ਡਿਯਾਲੋਪੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭੋਜਨਾਨੰ ਅਪ੍ਪਞ੍ਚ ਸੁਲਭਞ੍ਚ, ਤਞ੍ਚ ਅਨਵਜ੍ਜੰ। ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੰ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੇਨਾਸਨਾਨੰ ਅਪ੍ਪਞ੍ਚ ਸੁਲਭਞ੍ਚ, ਤਞ੍ਚ ਅਨਵਜ੍ਜੰ। ਪੂਤਿਮੁੱਤਭੇਸਜ੍ਜੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭੇਸਜ੍ਜਾਨੰ ਅਪ੍ਪਞ੍ਚ ਸੁਲਭਞ੍ਚ, ਤਞ੍ਚ ਅਨਵਜ੍ਜੰ। ਇਮਾਨਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਪ੍ਪਾਨਿ ਚੇਵ ਸੁਲਭਾਨਿ ਚ, ਤਾਨਿ ਚ ਅਨਵਜ੍ਜਾਨੀ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੭; ਇਤਿਵੁ॰ ੧੦੧) ਵਚਨਤੋ “**ਅਪ੍ਪੇਨਾ**”ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤੁੰ।

ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾਲਾਭਯਥਾਬਲਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਸਨ੍ਤੋਸਾਨੰ ਵਸੇਨ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿੰ ਪਚ੍ਚਯੇ ਤਯੋ ਤਯੋ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸਨ੍ਤੋਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੪੨੨; ਸੰ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩.੪.੨੩੯; ਅ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩.੧੬; ਇਤਿਵੁ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੮; ਧ॰ ਸ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੨੪-੧੩੪) ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਤ੍ਤਾ ਪਰਿਯੇਸਨਮਤ੍ਤਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤਾ ਪਰਿਭੋਗਮਤ੍ਤਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਮਤ੍ਤਾਤਿ। ਇਤਰੀਤਰੇਨ ਯਾਪੇਨ੍ਤੋ **ਸੁਭਰੋ** ਨਾਮ। ਸਨ੍ਤੋਸਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਸਨ੍ਤੋਸਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੯. ਚਤੁਰਾਰਕ੍ਖਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੬੧-੨. ਅਸੁਭਨ੍ਤਿ ਅਸੁਭਭਾਵਨਾ। ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚਤੁਰਾਰਕ੍ਖਾ ਨਾਮਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਆਰਕਤ੍ਤਾਦਿਨਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਆਰਕਤ੍ਤਾਦਿਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਰਕਤ੍ਤਾ, ਅਰੀਨਂ ਅਰਾਨਞ੍ਚ ਹਤਤ੍ਤਾ, ਪਚ੍ਚਯਾਦੀਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤਾ, ਪਾਪਕਰਣੇ ਰਹਾਭਾਵਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਤਾਵ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹਨ੍ਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

''ਆਰਕਤ੍ਤਾ ਹਤਤ੍ਤਾ ਚ, ਕਿਲੇਸਾਰੀਨ ਸੋ ਮੁਨਿ।
ਹਤਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕਾਰੋ, ਪਚ੍ਚਯਾਦੀਨ ਚਾਰਹੋ।
ਨ ਰਹੋ ਕਰੋਤਿ ਪਾਪਾਨਿ, ਅਰਹਂ ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧; ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੩੦)।

ਭਗਵਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇਹਿ ਸੁਵਿਦੂਰਵਿਦੂਰੇ ਠਿਤੋ ਮਗ੍ਗੇਨ ਸਵਾਸਨਕਿਲੇਸਾਨਂ ਹਤਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਆਰਕਤ੍ਤਾ ਅਰਹ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

''ਸੋ ਤਤੋ ਆਰਕਾ ਨਾਮ।
ਯਸ੍ਸ ਯੇਨਾਸਮਙ੍ਗਿਤਾ।
ਅਸਮਙ੍ਗੀ ਚ ਦੋਸੇਹਿ,
ਨਾਥੋ ਤੇਨਾਰਹਂ ਮਤੋ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੨੫)।

ਭਗਵਤਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਾਰਯੋ ਹਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਰੀਨਂ ਹਤਤ੍ਤਾਪਿ ਅਰਹ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

''ਯਸ੍ਮਾ ਰਾਗਾਦਿਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਰਯੋ ਹਤਾ।
ਪਞ੍ਞਾਸਤ੍ਥੇਨ ਨਾਥੇਨ, ਤਸ੍ਮਾਪਿ ਅਰਹਂ ਮਤੋ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੨੬)।

ਯਂ ਪਨੇਤਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਭਵਤਣ੍ਹਾਮਯਨਾਭਿਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰਅਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰਆਨੇਞ੍ਜਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰਾਰਂ ਜਰਾਮਰਣਨੇਮਿ ''ਆਸਵਸਮੁਦਯਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮੁਦਯੋ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦੩) ਵਚਨਤੋ ਆਸਵਸਮੁਦਯਮਯੇਨ ਅਕ੍ਖੇਨ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਤਿਭਵਰਥੇ ਯੋਜਿਤਂ ਅਨਾਦਿਕਾਲਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕਂ, ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਵੀਰਿਯਪਾਦੇਹਿ ਚਤੁਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸਦ੍ਧਾਹਤ੍ਥੇਨ ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯਕਰਞਾਣਫਰਸੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਅਰਾ ਹਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਰਾਨਂ ਹਤਤ੍ਤਾ ਅਰਹ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

''ਅਰਾ ਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕਸ੍ਸ, ਹਤਾ ਞਾਣਾਸਿਨਾ ਯਤੋ।
ਲੋਕਨਾਥੇਨ ਤੇਨੇਸ, ਅਰਹਨ੍ਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੨੮)।

ਅਗ੍ਗਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾ ਚੀਵਰਾਦੀਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਉਤ੍ਤਮਪੂਜਾਯ ਚ ਯੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਚ੍ਚਯਾਦੀਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤਾ ਚ ਅਰਹ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

''ਪੂਜਾਵਿਸੇਸਂ ਸਹ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ,
ਯਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਅਰਹਤਿ ਲੋਕਨਾਥੋ।
ਅਤ੍ਥਾਨੁਰੂਪਂ ਅਰਹਨ੍ਤਿ ਲੋਕੇ,
ਤਸ੍ਮਾ ਜਿਨੋ ਅਰਹਤਿ ਨਾਮਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੨੯)।

ਯਥਾ ਲੋਕੇ ਕੇਚਿ ਪਣ੍ਡਿਤਮਾਨਿਨੋ ਅਸਿਲੋਕਭਯੇਨ ਰਹੋ ਪਾਪਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਭਗਵਾ ਕਦਾਚਿਪਿ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਾਪਕਰਣੇ ਰਹਾਭਾਵਾ ਚ ਅਰਹ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ –

''ਯਸ੍ਮਾ ਨਤ੍ਥਿ ਰਹੋ ਨਾਮ, ਪਾਪਕਮ੍ਮੇਸੁ ਤਾਦਿਨੋ।
ਰਹਾਭਾਵੇਨ ਤੇਨੇਸ, ਅਰਹੰ ਇਤਿ ਵਿਸ੍ਸੁਤੋ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੩੦) –

ਏਵੰ ਆਰਕਤ੍ਤਾਦਿਨਾ ਅਰਹਨ੍ਤਿ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬੰ।

ਸਮ੍ਮਾ ਸਾਮਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਪਨ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। **ਸਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਞਾਯੇਨੇਵ, ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੇ ਧਮ੍ਮੇ ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਤੋ ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੇ ਧਮ੍ਮੇ ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਤੋ ਪਹਾਤਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮੇ ਪਹਾਤਬ੍ਬਤੋ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮੇ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬਤੋ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮੇ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਤੋ ਏਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਾਮਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾਵ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ –

''ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤੰ, ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਞ੍ਚ ਭਾਵਿਤੰ।
ਪਹਾਤਬ੍ਬੰ ਪਹੀਨੰ ਮੇ, ਤਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧੋਸ੍ਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ''ਤਿ॥ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੯੯; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੫੬੩)।

''ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ **ਨਵਭੇਦੇ ਭਗਵਤੋ ਗੁਣੇ ਯਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ** ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਸਤਿਯੇਵ **ਅਨੁਸ੍ਸਤਿ,** ਪਵਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਮ੍ਹਿਯੇਵ ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਾ ਸਤੀਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿ, ਬੁਦ੍ਧੰ ਆਰਬ੍ਭ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿ **ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿ,** ਯਾ ਏਵੰ ਨਵਵਿਧੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ ਸਤਿ , ਸਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਪਨ ਆਚਰਿਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧਘੋਸੇਨ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੨੩ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਾ, ਅਤ੍ਥਿਕੇਨ ਪਨ ਤਤੋ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਿਤਬ੍ਬਾ।

੪੬੩-੪. ਚਤੁਰਾਰਕ੍ਖਾਯ ਸਾਯੰਪਾਤੰ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ ਥੇਰੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾਵਸੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਤਰਥਾ ''ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਉਪਮੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਨ ਹਨੇਯ੍ਯ ਨ ਘਾਤਯੇ''ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੨੯-੧੩੦) ਵਚਨਤੋ ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ''ਅਹੰ ਸੁਖਿਤੋ ਹੋਮਿ, ਅਵੇਰੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾਵ ਅਤ੍ਤਨਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਿਪਰਿਬਨ੍ਧਮਾਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਦੀਸੁ ਕਮੇਨ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ। ਅਤ੍ਤਨਿ ਪਨ ਅਪ੍ਪਨਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਗੋਚਰਗਾਮਮ੍ਹਿ ਇਸ੍ਸਰੇ ਜਨੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧੬੫) ਗੋਚਰਗਾਮੇ। ਸੀਮਟ੍ਠਸਙ੍ਘਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ **ਪਰਿਚ੍ਛਿਜ੍ਜ ਪਰਿਚ੍ਛਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵੰ ਮੇਤ੍ਤੰ ਭਾਵੇਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਸਹਵਾਸੀਨੰ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤੰ ਜਨੇਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਸੁਖਸੰਵਾਸਤਾ ਹੋਤਿ। ਸੀਮਟ੍ਠਕਦੇਵਤਾਸੁ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਮੁਦੁਕਤਚਿਤ੍ਤਾਹਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਧਮ੍ਮਿਕਾਯ ਰਕ੍ਖਾਯ ਸੁਸੰਵਿਹਿਤਰਕ੍ਖੋ ਹੋਤਿ। ਗੋਚਰਗਾਮਮ੍ਹਿ ਇਸ੍ਸਰਜਨੇ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਮੁਦੁਕਤਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨੇਹਿ ਇਸ੍ਸਰੇਹਿ ਧਮ੍ਮਿਕਾਯ ਰਕ੍ਖਾਯ ਸੁਰਕ੍ਖਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਪਸਾਦਿਤਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ਅਪਰਿਭੂਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਤਿ। ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਸੁ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਟਿਹਤਚਾਰੋ ਹੋਤਿ।

੪੬੫-੬. ਵਣ੍ਣਤੋ ਚ ਸਣ੍ਠਾਨਤੋ ਚ ਓਕਾਸਤੋ ਚ ਦਿਸਤੋ ਚ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਚ ਕੇਸਾਦਿਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਤ੍ਥ **ਵਣ੍ਣਤੋ**ਤਿ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੧੦) ਕੇਸਾਦੀਨੰ ਵਣ੍ਣਤੋ। **ਸਣ੍ਠਾਨਤੋ**ਤਿ ਤੇਸੰਯੇਵ ਸਣ੍ਠਾਨਤੋ। **ਓਕਾਸਤੋ**ਤਿ ''ਅਯੰ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਨਾਮ ਓਕਾਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ ਏਵੰ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਓਕਾਸਤੋ। **ਦਿਸਤੋ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਰੀਰੇ ਨਾਭਿਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਉਪਰਿਮਾ ਦਿਸਾ, ਅਧੋ ਹੇਟ੍ਠਿਮਾ ਦਿਸਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਯੰ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਨਾਮ ਦਿਸਾਯਾ''ਤਿ ਦਿਸਾ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਬ੍ਬਾ। **ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ**ਤਿ ਸਭਾਗਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਵਿਸਭਾਗਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾ। ਤਤ੍ਥ ''ਅਯੰ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਚ ਉਪਰਿ ਚ ਤਿਰਿਯਞ੍ਚ ਇਮਿਨਾ ਨਾਮ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਏਵੰ ਸਭਾਗਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ''ਕੇਸਾ ਨ ਲੋਮਾ, ਲੋਮਾ ਨ ਕੇਸਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਅਮਿਸ੍ਸਕਵਸੇਨ ਵਿਸਭਾਗਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ।

ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਵਵਤ੍ਥਾਨਾਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਮਨਸਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਏਵੰ ਮਨਸਿ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਤੋ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਤੋ**ਤਿ ਸਜ੍ਝਾਯਕਰਣਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਕੇਸਾ ਨਖਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਏਕਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਵਾ ''ਲੋਮਾ ਕੇਸਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਾ ਨ ਮਨਸਿ ਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਅਥ ਖੋ ''ਕੇਸਾ ਲੋਮਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਮਨਸਿ ਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਮਨਸਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਨਾਤਿਸੀਘੰ ਨਾਤਿਸਣਿਕੰ ਮਨਸਿ ਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪੁਥੁਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣੇ ਚੇਤਸੋ ਵਿਕ੍ਖੇਪੋ ਪਟਿਬਾਹਿਤਬ੍ਬੋ। ''ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿੰ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ, ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤਸ੍ਸਾਨੁਪੁਬ੍ਬਤੋ''ਤਿ ਪਾਠੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ਭਾਵਨਾਕ੍ਕਮੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੋ ਹੋਤਿ। ''ਕੇਸਾ ਲੋਮਾ''ਤਿਆਦਿਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਅਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਭਾਵੇਨ ਏਵੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਠਪੇਤਬ੍ਬੰ। **ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤਸ੍ਸਾਨੁਪੁਬ੍ਬਤੋ**ਤਿ ਯੋ ਯੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਆਪਾਥੰ ਨਾਗਚ੍ਛਤਿ, ਤੰ ਤੰ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਤੋ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੬੭. ਇਦਾਨਿ ਯਥਾ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਵਣ੍ਣਆਸਯਸਣ੍ਠਾਨਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤੇਹਿ ਵਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਹਿ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾਤਿ ਭਾਵਨਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਤ੍ਥ (ਵਿਭ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੫੬; ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੭੮) ਕੇਸਾ ਤਾਵ ਵਣ੍ਣਤੋਪਿ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਕੇਸਵਣ੍ਣੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸਣ੍ਠਾਨਤੋਪਿ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਰਤ੍ਤਿੰ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਕੇਸਸਣ੍ਠਾਨੰ ਮਕਚਿਵਾਕਾਦਿਕੰ ਛੁਪਿਤ੍ਵਾ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇਲਮਕ੍ਖਨਾਦਿਵਿਰਹਿਤਾਨਞ੍ਚ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਗਨ੍ਧੋ ਅਤਿਵਿਯ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲੋਤਿ ਗਨ੍ਧਤੋਪਿ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾ। ਅਸੁਚਿਟ੍ਠਾਨੇ ਜਾਤਸੂਪੇਯ੍ਯਪਣ੍ਣੰ ਵਿਯ ਪੁਬ੍ਬਲੋਹਿਤਮੁਤ੍ਤਕਰੀਸਪਿਤ੍ਤਸੇਮ੍ਹਾਦਿਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦੇਨ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਆਸਯਤੋਪਿ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾ। ਗੂਥਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਉਟ੍ਠਿਤਕਣ੍ਣਿਕੰ ਵਿਯ ਏਕਤਿੰਸਕੋਟ੍ਠਾਸਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਓਕਾਸਤੋਪਿ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾ। ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕੰ ਵਿਨੀਲਕੰ ਵਿਪੁਬ੍ਬਕੰ ਵਿਚ੍ਛਿਦ੍ਦਕੰ ਵਿਕ੍ਖਾਯਿਤਕੰ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੰ ਹਤਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੰ ਲੋਹਿਤਕੰ ਪੁਲ਼ਵਕੰ ਅਟ੍ਠਿਕਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਾਦੀਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਅਸੁਭਾਕਾਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਾ ਭਾਵਨਾ ਵਾ ਅਸੁਭੰ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੬੮. ਯੰ ਪਨੇਤੰ ਅਰਹਨ੍ਤਾਨੰ ਵਟ੍ਟਦੁਕ੍ਖਸਮੁਚ੍ਛੇਦਸਙ੍ਖਾਤੰ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਮਰਣੰ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੬੭), ਸਙ੍ਖਾਰਾਨੰ ਖਣਭਙ੍ਗਸਙ੍ਖਾਤੰ ਖਣਿਕਮਰਣੰ, ''ਰੁਕ੍ਖੋ ਮਤੋ, ਲੋਹੰ ਮਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਸਮ੍ਮੁਤਿਮਰਣਞ੍ਚ, ਨ ਤੰ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। ਇਧ ਪਨ **ਮਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਭਵਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਉਪਚ੍ਛੇਦੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਤਮ੍ਪਿ ਕਾਲਮਰਣੰ ਅਕਾਲਮਰਣਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧੰ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਲਮਰਣੰ ਪੁਞ੍ਞਕ੍ਖਯੇਨ ਵਾ ਆਯੁਕ੍ਖਯੇਨ ਵਾ ਉਭਯਕ੍ਖਯੇਨ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਅਕਾਲਮਰਣੰ ਉਪਪੀਲ਼ਕਉਪਚ੍ਛੇਦਕਕਮ੍ਮਵਸੇਨ । ''ਮਰਣੰ ਮੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਜੀਵਿਤੰ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਮਰਣੰ ਮਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਯੋਨਿਸੋ ਭਾਵਯਿਤ੍ਵਾਨਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੪੬੯-੭੦. ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਉਪਚਾਰਜ੍ਝਾਨੰ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਨ ਵਧਕਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਤੋ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਵਿਪਤ੍ਤਿਤੋ ਉਪਸੰਹਰਣਤੋ ਕਾਯਬਹੁਸਾਧਾਰਣਤੋ ਆਯੁਦੁਬ੍ਬਲਤੋ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਤੋ ਅਦ੍ਧਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਖਣਪਰਿਤ੍ਤਤੋਤਿ ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਮਰਣੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤਬ੍ਬੰ, ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਵਧਕਸ੍ਸੇਵੁਪਟ੍ਠਾਨ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਅਸਿੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸੀਸੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁੰ ਠਿਤਵਧਕੋ ਵਿਯ ਮਰਣੰ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਮੇਵਾਤਿ ਭਾਵਨਾ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਸਬ੍ਬੰ ਆਰੋਗ੍ਯੰ ਬ੍ਯਾਧਿਪਰਿਯੋਸਾਨੰ, ਸਬ੍ਬੰ ਯੋਬ੍ਬਨੰ ਜਰਾਪਰਿਯੋਸਾਨੰ, ਸਬ੍ਬੰ ਜੀਵਿਤੰ ਮਰਣਪਰਿਯੋਸਾਨੰ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਯੰ ਯੋਬ੍ਬਨਾਦਿਕਾਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਤਾਵਦੇਵ ਸੋਭਤਿ, ਯਾਵ ਮਰਣਸਙ੍ਖਾਤਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਵਿਪਤ੍ਤਿਤੋ ਚ, ਸਤ੍ਤਹਾਕਾਰੇਹਿ ਉਪਸੰਹਰਣਤੋ ਮਰਣੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤਬ੍ਬੰ ਯਸਮਹਤ੍ਤਤੋ ਪੁਞ੍ਞਮਹਤ੍ਤਤੋ ਥਾਮਮਹਤ੍ਤਤੋ ਇਦ੍ਧਿਮਹਤ੍ਤਤੋ ਪਞ੍ਞਾਮਹਤ੍ਤਤੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਤੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਇਦੰ ਮਰਣੰ ਨਾਮ ਮਹਾਯਸਾਨੰ ਮਹਾਪਰਿਵਾਰਾਨੰ ਮਹਾਸਮ੍ਮਤਮਨ੍ਧਾਤਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਉਪਰਿ ਪਤਤਿ, ਕਿਮਙ੍ਗ ਪਨ ਮਯ੍ਹੰ ਉਪਰਿ ਨ ਪਤਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਯਸਮਹਤ੍ਤਤੋ,

''ਜੋਤਿਕੋ ਜਟਿਲੋ ਉਗ੍ਗੋ,
ਮੇਣ੍ਡਕੋ ਅਥ ਪੁਣ੍ਣਕੋ।
ਏਤੇ ਚਞ੍ਞੇ ਚ ਯੇ ਲੋਕੇ,

ਮਹਾਪੁਞ੍ਞਾਤਿ ਵਿਸ੍ਸੁਤਾ।
ਸਬ੍ਬੇ ਮਰਣਮਾਪਨ੍ਨਾ,
ਮਾਦਿਸੇਸੁ ਕਥਾਵ ਕਾ''ਤਿ॥ –

ਏਵਂ ਪੁਞ੍ਞਮਹਤ੍ਤਤੋ,

''ਵਾਸੁਦੇਵੋ ਬਲਦੇਵੋ, ਭੀਮਸੇਨਾਦਯੋ ਮਹਾ।
ਬਲਾ ਮਚ੍ਚੁਵਸਂ ਪਤ੍ਤਾ, ਮਾਦਿਸੇਸੁ ਕਥਾਵ ਕਾ''ਤਿ॥ –

ਏਵਂ ਥਾਮਮਹਤ੍ਤਤੋ,

''ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾਦੀਨਂ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾਨਮ੍ਪਿ ਉਪਰਿ ਪਤਤਿ, ਮਾਦਿਸੇਸੁ ਕਥਾਵ ਕਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਇਦ੍ਧਿਮਹਤ੍ਤਤੋ, ''ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾਨਮ੍ਪਿ ਉਪਰਿ ਪਤਤਿ, ਮਾਦਿਸੇਸੁ ਕਥਾਵ ਕਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਞਾਮਹਤ੍ਤਤੋ। ਏਵਂ ਇਤਰੇਸਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਉਪਰਿ ਮਰਣਂ ਪਤਤਿ, ਕਿਮਙ੍ਗਂ ਪਨ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਰਿ ਨ ਪਤਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ **ਉਪਸਂਹਰਣਤੋ** ਚ, ''ਅਯਂ ਕਾਯੋ ਬਹੁਸਾਧਾਰਣੋ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨਂਯੇਵ ਅਨੇਕਸਤਾਨਂ ਰੋਗਾਨਂ ਬਾਹਿਰਾਨਂ ਅਹਿਵਿਚ੍ਛਿਕਾਦੀਨਞ੍ਚਾ''ਤਿ **ਕਾਯਬਹੁਸਾਧਾਰਣਤੋ** ਚ, ''ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਜੀਵਿਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ **ਆਯੁਦੁਬ੍ਬਲਤੋ** ਚ,

''ਜੀਵਿਤਂ ਬ੍ਯਾਧਿ ਕਾਲੋ ਚ,
ਦੇਹਨਿਕ੍ਖੇਪਨਂ ਗਤਿ।
ਪਞ੍ਚੇਤੇ ਜੀਵਲੋਕਸ੍ਮਿਂ।
ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾ ਨ ਨਾਯਰੇ''ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.੨੦; ਜਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੨.੩੪) –

ਏਵਂ **ਕਾਲਵਵਤ੍ਥਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ** ਚ, ''ਯੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਿਰਂ ਜੀਵਤਿ, ਸੋ ਵਸ੍ਸਸਤਂ ਜੀਵਤਿ ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਭਿਯ੍ਯੋ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੪੫) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ **ਅਦ੍ਧਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾ**ਚ ਭਾਵਨਾ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਖਣਪਰਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ।

''ਜੀਵਿਤਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਚ,
ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਾ ਚ ਕੇਵਲਾ।
ਏਕਚਿਤ੍ਤਸਮਾਯੁਤ੍ਤਾ,
ਲਹੁ ਸੋ ਵਤ੍ਤਤੇ ਖਣੋ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੭੬) –

ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਚਤੁਰਾਰਕ੍ਖਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਚਤੁਰਾਰਕ੍ਖਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫੦. ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੧-੨. ਨਾਮਰੂਪੰ ਪਰਿਗ੍ਗਯ੍ਹਾਤਿ ਏਤ੍ਥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੨.੬੬੨ ਆਦਯੋ) ਨਾਮਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੰ ਕਾਤੁਕਾਮੇਨ ਤਾਵ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨੰ ਅਵਸੇਸੇਸੁ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਝਾਨੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਨਿ ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਚ ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇ ਚ ਫਸ੍ਸਾਦਯੋ ਧਮ੍ਮੇ ਲਕ੍ਖਣਰਸਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਪਦਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਬ੍ਬਮੇਤੰ ਆਰਮ੍ਮਣਾਭਿਮੁਖੰ ਨਮਨਤੋ ਨਮਨਟ੍ਠੇਨ ਨਾਮ’’ਨ੍ਤਿ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਤੋ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੰ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ‘‘ਹਦਯਵਤ੍ਥੁੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਤ੍ਤਤੀ’’ਤਿ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਪੁਨ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾਨਿ ਚ ਉਪਾਦਾਰੂਪਾਨਿ ਚ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਦੰ ਸਬ੍ਬੰ ਰੁਪ੍ਪਨਤੋ ਵਿਕਾਰਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਰੂਪ’’ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਪੁਨ ਤਦੁਭਯੰ ‘‘ਨਮਨਲਕ੍ਖਣੰ ਨਾਮੰ, ਰੁਪ੍ਪਨਲਕ੍ਖਣੰ ਰੂਪ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਨਾਮਰੂਪੰ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ। ਇਦੰ ਸਬ੍ਬੰ ਸਮਥਯਾਨਿਕਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯਾਨਿਕੋ ਪਨ ਚਤੁਧਾਤੁਵਵਤ੍ਥਾਨਮੁਖੇਨ ਭੂਤੁਪਾਦਾਯਰੂਪਾਨਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਬ੍ਬਮੇਤੰ ਰੁਪ੍ਪਨਤੋ ਰੂਪ’’ਨ੍ਤਿ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਤਤੋ ਏਵੰ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਰੂਪਸ੍ਸ ਚਕ੍ਖਾਦੀਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮਾਪਿ ਆਪਾਥਮਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਅਰੂਪਧਮ੍ਮੇ ਨਮਨਲਕ੍ਖਣੇਨ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਤੰ ਨਾਮ’’ਨ੍ਤਿ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਸੋ ‘‘ਇਦੰ ਨਾਮੰ, ਇਦੰ ਰੂਪ’’ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇਧਾ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ। ਏਵੰ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਾਮਰੂਪਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਅਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਤੋ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਾ ਪੋਸੋ ਵਾ ਦੇਵੋ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਪਸ੍ਸਤਿ।

ਯਥਾਹਿ ਅਙ੍ਗਸਮ੍ਭਾਰਾ, ਹੋਤਿ ਸਦ੍ਦੋ ਰਥੋ ਇਤਿ।
ਏਵੰ ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਸਨ੍ਤੇਸੁ, ਹੋਤਿ ਸਤ੍ਤੋਤਿ ਸਮ੍ਮੁਤਿ॥ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੭੧)।

ਏਵਮੇਵ ਪਞ੍ਚਸੁ ਉਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧੇਸੁ ਸਤਿ ਸਤ੍ਤੋ, ਪੁਗ੍ਗਲੋਤਿ ਵਾ ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਨਾਮਰੂਪਾਨੰ ਯਾਥਾਵਦਸ੍ਸਨਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਸੁਦ੍ਧਿਭੂਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਨਾਮਰੂਪੰ ਪਰਿਗ੍ਗਯ੍ਹਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਤੋ ਤਸ੍ਸ ਚ ਪਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੰ ਪਰਿਗ੍ਗਯ੍ਹਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਨਾਮਰੂਪੰ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਇਮਸ੍ਸ ਹੇਤੂ’’ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਅਹੇਤੁਵਾਦਵਿਸਮਹੇਤੁਵਾਦੇਸੁ ਦੋਸੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰੋਗੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਨਿਦਾਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਵੇਜ੍ਜੋ ਵਿਯ ਤਸ੍ਸ ਹੇਤੁਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਤਣ੍ਹਾ ਉਪਾਦਾਨੰ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਧਮ੍ਮੇ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਾ ‘‘ਹੇਤੂ’’ਤਿ ਚ ਆਹਾਰੰ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਾ ‘‘ਪਚ੍ਚਯੋ’’ਤਿ ਚ ਪਸ੍ਸਤਿ। ‘‘ਇਮਸ੍ਸ ਕਾਯਸ੍ਸ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਯੋ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਮਾਤਾ ਵਿਯ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਮ੍ਮੰ ਪਿਤਾ ਵਿਯ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਜਨਕੰ, ਆਹਾਰੋ ਧਾਤਿ ਵਿਯ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਧਾਰਕੋ’’ਤਿ ਏਵੰ ਰੂਪਕਾਯਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ‘‘ਚਕ੍ਖੁਞ੍ਚ ਪਟਿਚ੍ਚ ਰੂਪੇ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੨.੪੩) ਨਯੇਨ ਨਾਮਕਾਯਸ੍ਸਪਿ ਹੇਤੁਪਚ੍ਚਯੰ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

ਏਵੰ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਾਪਿ ਧਮ੍ਮਾ ਏਵਮੇਵ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨੰ ਕਰੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਯਾ ਸਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤੰ ਆਰਬ੍ਭ ‘‘ਅਹੋਸਿੰ ਨੁ ਖੋ ਅਹੰ ਅਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨੰ, ਨ ਨੁ ਖੋ ਅਹੋਸਿੰ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ, ਕਥੰ ਨੁ ਖੋ, ਕਿੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਿੰ ਅਹੋਸਿੰ ਨੁ ਖੋ ਅਹੰ ਅਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਯਾਪਿ ਅਪਰਨ੍ਤੰ ਆਰਬ੍ਭ ‘‘ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨੁ ਖੋ ਅਹੰ ਅਨਾਗਤਮਦ੍ਧਾਨੰ, ਨ ਨੁ ਖੋ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ, ਕਥੰ ਨੁ ਖੋ, ਕਿੰ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਿੰ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨੁ ਖੋ ਅਹੰ ਅਨਾਗਤਮਦ੍ਧਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਯਾਪਿ ਏਤਰਹਿ ਵਾ ਪਨ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਅਦ੍ਧਾਨੰ ਆਰਬ੍ਭ ‘‘ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਕਥੰਕਥੀ ਹੋਤਿ, ਅਹੰ ਨੁ ਖੋਸ੍ਮਿ, ਨੋ ਨੁ ਖੋਸ੍ਮਿ, ਕਿੰ ਨੁ ਖੋਸ੍ਮਿ, ਕਥੰ ਨੁ ਖੋਸ੍ਮਿ, ਅਯੰ ਨੁ ਖੋ ਸਤ੍ਤੋ ਕੁਤੋ ਆਗਤੋ, ਸੋ ਕੁਹਿੰ ਗਾਮੀ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਛਬ੍ਬਿਧਾ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਤੀਸੁ ਅਦ੍ਧਾਸੁ ਕਙ੍ਖੰ ਵਿਤਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੰ ਞਾਣੰ ‘‘ਕਙ੍ਖਾਵਿਤਰਣਵਿਸੁਦ੍ਧੀ’’ਤਿਪਿ ‘‘ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ‘‘ਸਮ੍ਮਾਦਸ੍ਸਨ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਤਿਸ੍ਸੋ ਲੋਕਿਯਪਰਿਞ੍ਞਾ ਞਾਤਪਰਿਞ੍ਞਾ ਤੀਰਣਪਰਿਞ੍ਞਾ ਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਰੁਪ੍ਪਨਲਕ੍ਖਣੰ ਰੂਪੰ, ਵੇਦਯਿਤਲਕ੍ਖਣਾ ਵੇਦਨਾ’’ਤਿ ਏਵੰ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਾ **ਞਾਤਪਰਿਞ੍ਞਾ**ਨਾਮ। ‘‘ਰੂਪੰ ਅਨਿਚ੍ਚੰ, ਵੇਦਨਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਤੇਸੰਯੇਵ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਸਾਮਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ

ਲਕ੍ਖਣਾਰਮ੍ਮਣਿਕਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਞ੍ਞਾ **ਤੀਰਣਪਰਿਞ੍ਞਾ** ਨਾਮ। ਤੇਸੁ ਏਵਂ ਪਨ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਦਿਪਜਹਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ ਲਕ੍ਖਣਾਰਮ੍ਮਣਿਕਵਿਪਸ੍ਸਨਾ **ਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾ** ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਗ੍ਗਹਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹਾ ਞਾਤਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਭੂਮਿ। ਕਲਾਪਸਮ੍ਮਸਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਤੀਰਣਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਭੂਮਿ। ਭਙ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਹਾਨਪਰਿਞ੍ਞਾਯ ਭੂਮਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ''ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਂ ਪਜਹਤਿ, ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਸੁਖਸਞ੍ਞਂ, ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ, ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਨਨ੍ਦਿਂ, ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਰਾਗਂ, ਨਿਰੋਧੇਨ੍ਤੋ ਸਮੁਦਯਂ, ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਆਦਾਨਂ ਪਜਹਤੀ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੫੨) ਏਵਂ ਪਜਹਨ੍ਤੋ ਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਦਿਪਹਾਨਸਾਧਿਕਾਨਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਨਂ ਆਧਿਪਚ੍ਚਂ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਾਸੁ ਪਰਿਞ੍ਞਾਸੁ ਸਙ੍ਖਾਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸ੍ਸ ਚੇਵ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ ਚ ਸਾਧਿਤਤ੍ਤਾ ਇਮਿਨਾ ਯੋਗਿਨਾ ਞਾਤਪਰਿਞ੍ਞਾ ਅਧਿਗਤਾ ਹੋਤਿ।

ਪੁਨ ''ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਵਾ ਸੁਖੁਮਂ ਵਾ ਹੀਨਂ ਵਾ ਪਣੀਤਂ ਵਾ ਯਂ ਦੂਰੇ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਂ ਰੂਪਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਤੋ ਅਨਿਚ੍ਚਂ, ਉਦਯਬ੍ਬਯਪ੍ਪਟਿਪੀਲ਼ਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਅਵਸਵਤ੍ਤਿਤ੍ਤਾ ਅਨਤ੍ਤਾ। ਯਾ ਕਾਚਿ ਵੇਦਨਾ, ਯਾ ਕਾਚਿ ਸਞ੍ਞਾ, ਯੇ ਕੇਚਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਾ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਵਾ ਸੁਖੁਮਂ ਵਾ ਹੀਨਂ ਵਾ ਪਣੀਤਂ ਵਾ ਯਂ ਦੂਰੇ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਤੋ ਅਨਿਚ੍ਚਂ, ਉਦਯਬ੍ਬਯਪ੍ਪਟਿਪੀਲ਼ਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਅਵਸਵਤ੍ਤਿਤ੍ਤਾ ਅਨਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਕਲਾਪਸਮ੍ਮਸਨਂ ਕਰੋਤਿ। ਇਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ "**ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾਨ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ**"ਤਿ।

ਏਵਂ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਅਨਿਚ੍ਚਦੁਕ੍ਖਅਨਤ੍ਤਵਸੇਨ ਕਲਾਪਸਮ੍ਮਸਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਉਦਯਬ੍ਬਯਮੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਕਥਂ? ''ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮੁਦਯਾ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੫੦) ਰੂਪਸਮੁਦਯੋ, ਤਣ੍ਹਾਕਮ੍ਮਆਹਾਰਸਮੁਦਯਾ ਰੂਪਸਮੁਦਯੋ'ਤਿ ਏਵਂ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਦਯਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਉਦਯਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਪਿ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਉਦਯਂ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਉਦਯਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ''ਅਵਿਜ੍ਜਾਨਿਰੋਧਾ ਰੂਪਨਿਰੋਧੋ, ਤਣ੍ਹਾਕਮ੍ਮਆਹਾਰਨਿਰੋਧਾ ਰੂਪਨਿਰੋਧੋ'ਤਿ ਏਵਂ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਨਿਰੋਧਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਵਯਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਵਿਪਰਿਣਾਮਲਕ੍ਖਣਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਪਿ ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਵਯਂ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਵਯਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਤਥਾ ''ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਮੁਦਯਾ ਵੇਦਨਾਸਮੁਦਯੋ, ਤਣ੍ਹਾਕਮ੍ਮਫਸ੍ਸਸਮੁਦਯਾ ਵੇਦਨਾਸਮੁਦਯੋ''ਤਿ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਪਿ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਉਦਯਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ''ਅਵਿਜ੍ਜਾਨਿਰੋਧਾ ਵੇਦਨਾਨਿਰੋਧੋ, ਤਣ੍ਹਾਕਮ੍ਮਫਸ੍ਸਨਿਰੋਧਾ ਵੇਦਨਾਨਿਰੋਧੋ''ਤਿ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ, ਵਿਪਰਿਣਾਮਲਕ੍ਖਣਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਪਿ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਵਯਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਏਵਂ ਸਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦੀਸੁਪਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ ਫਸ੍ਸਟ੍ਠਾਨੇ ਨਾਮਰੂਪਸਮੁਦਯਾ, ਨਾਮਰੂਪਨਿਰੋਧਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਖਨ੍ਧੇ ਪਚ੍ਚਯਸਮੁਦਯਵਸੇਨ ਚ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਚ ਪਚ੍ਚਯਨਿਰੋਧਵਸੇਨ ਚ ਵਿਪਰਿਣਾਮਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਚ ਉਦਯਬ੍ਬਯਦਸ੍ਸਨੇਨ ਦਸ ਦਸ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਸ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਤੇਸਂ ਵਸੇਨ ਏਵਂ ਰੂਪਸ੍ਸ ਉਦਯੋ ਰੂਪਸ੍ਸ ਵਯੋਤਿ ਪਚ੍ਚਯਤੋ ਚੇਵ ਲਕ੍ਖਣਤੋ ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਮਨਸਿਕਾਰਂ ਕਰੋਤਿ।

ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਕਰੋਤੋ ''ਇਤਿ ਕਿਰ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਅਹੁਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਭੋਨ੍ਤਿ, ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਵੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਞਾਣਂ ਵਿਸਦਂ ਹੋਤਿ। ''ਏਵਂ ਕਿਰ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਂ ਨਵਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਨਿਚ੍ਚਂ ਨਵਾ, ਸੂਰਿਯੁਗ੍ਗਮਨੇ ਉਸ੍ਸਾਵਬਿਨ੍ਦੁ ਵਿਯ, ਉਦਕਬੁਬ੍ਬੁਲੋ ਵਿਯ, ਉਦਕੇ ਦਣ੍ਡਰਾਜਿ ਵਿਯ, ਆਰਗ੍ਗੇ ਸਾਸਪੋ ਵਿਯ, ਵਿਜ੍ਜੁਪ੍ਪਾਦੋ ਵਿਯ ਚ ਪਰਿਤ੍ਤਟ੍ਠਾਯਿਨੋ। ਮਾਯਾਮਰੀਚਿਸੁਪਿਨਅਲਾਤਚਕ੍ਕਗਨ੍ਧਬ੍ਬਨਗਰਫੇਣਪਿਣ੍ਡਕਦਲਿਆਦਯੋ ਵਿਯ ਨਿਸ੍ਸਾਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚਾਨੇਨ ਵਯਧਮ੍ਮਮੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਵਯਂ ਉਪੇਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਆਕਾਰੇਨ ਸਮਪਞ੍ਞਾਸ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਨਾਮ ਪਠਮਂ ਤਰੁਣਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਅਧਿਗਤਂ ਹੋਤਿ, ਯਸ੍ਸਾਧਿਗਮਾ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਓਭਾਸੋ ਞਾਣਂ ਪੀਤਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਸੁਖਂ ਅਧਿਮੋਕ੍ਖੋ ਪਗ੍ਗਹੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਨਿਕਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ **ਓਭਾਸੋ** ਨਾਮ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ ਞਾਣਸ੍ਸ ਬਲਵਤ੍ਤਾ ਲੋਹਿਤਂ ਪਸੀਦਤਿ, ਤੇਨ ਛਵਿਤੋ ਓਭਾਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਯਂ ਯੋਗੀ ''ਮਗ੍ਗੋ ਮਯਾ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਤਮੇਵ ਓਭਾਸਂ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤਿ। **ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਮੇਵੇਤਂ, ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੂਰਂ ਪਸਨ੍ਨਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਿਯ ''ਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤਿ। **ਪੀਤੀ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪੀਤਿ ਏਵ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਪਞ੍ਚਵਿਧਾ ਪੀਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੀ**ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਨੇਵ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਦਰਥੋ ਗਾਰਵਤਾ ਕਕ੍ਖਲ਼ਤਾ ਅਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਾ ਗੇਲਞ੍ਞਤਾ ਵਙ੍ਕਤਾ ਹੋਤਿ। **ਸੁਖਂ** ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੁਖਮੇਵ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਕਲਸਰੀਰਂ ਠਪਿਤਵਟ੍ਟਿ ਵਿਯ ਅਭਿਸਨ੍ਦਯਮਾਨਂ ਅਤਿਪਣੀਤਂ ਸੁਖਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਅਧਿਮੋਕ੍ਖੋ ਨਾਮ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ ਪਵਤ੍ਤਾ ਸਦ੍ਧਾ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਾਨਂ ਅਤਿਵਿਯ ਪਸਾਦਭੂਤਾ ਬਲਵਤੀ ਸਦ੍ਧਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਪਗ੍ਗਹੋ** ਨਾਮ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਵੀਰਿਯਂ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਖਣੇ ਅਸਿਥਿਲਮਨਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਂ ਸੁਪਗ੍ਗਹਿਤਂ ਵੀਰਿਯਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਉਪਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਖਣੇ ਸੁਪਟ੍ਠਿਤਾ ਸਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਉਪੇਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਦੁਵਿਧਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਜ੍ਜਨਵਸੇਨ । ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਗ੍ਗਹਣੇ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਭੂਤਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪੇਕ੍ਖਾਸਙ੍ਖਾਤਂ ਞਾਣਂ ਬਲਵਨ੍ਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਆਵਜ੍ਜਨੁਪੇਕ੍ਖਾ ਚ, ਸਾਵ ਤਂ ਤਂ ਠਾਨਂ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੂਰਾ ਤਿਖਿਣਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਹਤਿ। **ਨਿਕਨ੍ਤਿ** ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਿਕਨ੍ਤਿ। ਓਭਾਸਾਦੀਸੁ ਆਲਯਂ ਕੁਰੁਮਾਨਾ ਸੁਖੁਮਾ ਸਨ੍ਤਾਕਾਰਾ ਨਿਕਨ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਓਭਾਸਾਦਯੋ ਕਿਲੇਸਵਤ੍ਥੁਭੂਤਤਾਯ ''ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਅਕੁਸਲਤ੍ਤਾ। ਨਿਕਨ੍ਤਿ ਪਨ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੋ ਚੇਵ ਕਿਲੇਸਵਤ੍ਥੁ ਚ। ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਓਭਾਸਾਦੀਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ''ਓਭਾਸਾਦਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਨ ਮਗ੍ਗੋ, ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਂ ਪਨ ਵੀਥਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਮਗ੍ਗਞ੍ਚ ਅਮਗ੍ਗਞ੍ਚ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ। ਤਸ੍ਸੇਵਂ ''ਅਯਂ ਮਗ੍ਗੋ, ਅਯਂ ਨ ਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਞਾਣਂ "**ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧੀ**"ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਟ੍ਠਵਿਧਸ੍ਸ ਞਾਣਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ **ਪਟਿਪਦਾਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿ** ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਭਙ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਭਯਤੁਪਟ੍ਠਾਨਞਾਣਂ ਆਦੀਨਵਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤੁਕਮਜਤਾਞਾਣਂ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾਞਾਣਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਞਾਣਾਨਿ ਨਾਮ। ਏਤਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਕਾਮੇਨ ਯਸ੍ਮਾ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਅਭਿਭੂਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਟਿਵੇਧਂ ਕਾਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਂ ਹੋਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਨਪਿ ਉਦਯਬ੍ਬਯਮੇਵ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਉਦਯਬ੍ਬਯਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਂ ਯਥਾਭੂਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਉਦਯਬ੍ਬਯਪ੍ਪਟਿਪੀਲ਼ਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਞ੍ਚ ''ਦੁਕ੍ਖਮੇਵ ਚ ਸਮ੍ਭੋਤਿ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਵੇਤਿ ਚਾ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੭੧) ਪਸ੍ਸਤੋ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਞ੍ਚ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਂ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਂ, ਅਨਤ੍ਤਾ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਵਿਭਾਗੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਤ੍ਥ **ਅਨਿਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਞ੍ਞਥਤ੍ਤਭਾਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਤੋ ਵਾ। ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਜਰਾ, ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਂ, ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵਾ ਏਕੋ ਆਕਾਰਵਿਕਾਰੋ। ''ਯਦਨਿਚ੍ਚਂ ਤਂ ਦੁਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੫) ਵਚਨਤੋ ਤਦੇਵ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਂ ਦੁਕ੍ਖਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਪਟਿਪੀਲ਼ਿਤਤ੍ਤਾ। ਅਭਿਣ੍ਹਪ੍ਪਟਿਪੀਲ਼ਨਾਕਾਰੋ ਦੁਕ੍ਖਲਕ੍ਖਣਂ। ''ਯਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਤਦਨਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਤਦੇਵ ਖਨ੍ਧਪਞ੍ਚਕਂ ਅਨਤ੍ਤਾ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਵਸਵਤ੍ਤਨਤੋ। ਅਵਸਵਤ੍ਤਨਾਕਾਰੋ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਂ। ਇਮਾਨਿਪਿ ਤੀਣਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਉਦਯਬ੍ਬਯਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਪੁਨਪਿ ਸੋ ਰੂਪਾਰੂਪਧਮ੍ਮੇਸੁ ਏਵ ''ਅਨਿਚ੍ਚਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਲਹੁਂ ਲਹੁਂ ਆਪਾਥਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਉਪ੍ਪਾਦਂ ਵਾ ਠਿਤਿਂ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਖਯਵਯਨਿਰੋਧੇ ਏਵ ਪਸ੍ਸਤੋ ਸਤਿ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਇਦਂ **ਭਙ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ** ਨਾਮ। ਇਮਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਸ੍ਸ ਯੋਗਿਨੋ ''ਯਥਾ ਇਮੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਅਤੀਤੇਪਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਭਿਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਅਨਾਗਤੇਪਿ ਭਿਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਨਿਰੋਧਮੇਵ ਪਸ੍ਸਤੋ ਸਤਿ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਙ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਆਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ

ਬਹੁਲੀਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਭਵਯੋਨਿਗਤਿਟ੍ਠਿਤਿਸਤ੍ਤਾਵਾਸੇਸੁ ਸਬ੍ਬੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਜਲਿਤਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁਆਦਯੋ ਵਿਯ ਮਹਾਭਯਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਏਤਂ **ਭਯਤੁਪਟ੍ਠਾਨਞਾਣਂ** ਨਾਮ। ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਭਯਤੁਪਟ੍ਠਾਨਞਾਣਂ ਆਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇ ਭਵਾਦਯੋ ਆਦਿਤ੍ਤਅਙ੍ਗਾਰਾ ਵਿਯ, ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਖਗ੍ਗਾ ਵਿਯ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਅਪ੍ਪਟਿਸਰਣਾ ਸਾਦੀਨਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ **ਆਦੀਨਵਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ** ਨਾਮ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਆਦੀਨਵਤੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਵਾਦੀਸੁ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਆਦੀਨਵਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨਾ ਅਨਭਿਰਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਦਂ **ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ** ਨਾਮ। ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਖਾਰਗਤਾ ਮੁਞ੍ਚਿਤੁਕਾਮਤਾ ਨਿਸ੍ਸਰਿਤੁਕਾਮਤਾਵ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ **ਮੁਞ੍ਚਿਤੁਕਮਜਤਾਞਾਣਂ** ਨਾਮ। ਪੁਨ ਤਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਖਾਰਗਤਾ ਮੁਞ੍ਚਿਤੁਂ ਪੁਨ ਤੇ ਏਵ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੇਨ ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਤੀਰਣਂ **ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ** ਨਾਮ, ਯੋ ਏਵਂ ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਪਰਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਤੇਸੁ ਅਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਸੁਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ''ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਅਤ੍ਤਨਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਅਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਭਯਞ੍ਚ ਨਨ੍ਦਿਞ੍ਚ ਪਹਾਯ ਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਉਦਾਸਿਨੋ ਹੋਤਿ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ, ''ਅਹ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਮਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਉਦਾਸਿਨੋ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਞਾਣਂ **ਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾਞਾਣਂ** ਨਾਮ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨਿਨ੍ਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਪਕ੍ਖਨ੍ਦਂ ਹੋਤਿ, ਨੋ ਚੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਨ੍ਤਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ''ਅਨਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਦੁਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਅਨਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਾ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਸਙ੍ਖਾਰਾਰਮ੍ਮਣਮੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ।

ਏਵਂ ਤਿਟ੍ਠਮਾਨਞ੍ਚ ਏਤਂ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੋ ਸੁਞ੍ਞਤੋਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵਿਮੋਕ੍ਖਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵਿਮੋਕ੍ਖਮੁਖਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਤਿਸ੍ਸੋ ਹਿ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਤੀਣਿ ਵਿਮੋਕ੍ਖਮੁਖਾਨੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਨਿਚ੍ਚਤੋ ਮਨਸਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੨੨੩-੨੨੪) ਅਧਿਮੋਕ੍ਖਬਹੁਲੋ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੋਕ੍ਖਂ ਪਟਿਲਭਤਿ। ਦੁਕ੍ਖਤੋ ਮਨਸਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਬਹੁਲੋ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਂ ਵਿਮੋਕ੍ਖਂ ਪਟਿਲਭਤਿ। ਅਨਤ੍ਤਤੋ ਮਨਸਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵੇਦਬਹੁਲੋ ਸੁਞ੍ਞਤਵਿਮੋਕ੍ਖਂ ਪਟਿਲਭਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਕਾਰੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ। ਸੋ ਹਿ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਯ ਧਾਤੁਯਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ, ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਚ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤਾਕਾਰੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੋ, ਸੁਞ੍ਞਤਾਕਾਰੇਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤੋ ਸੁਞ੍ਞਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਧਿਗਤਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ। ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾਤਿ ਏਤਦੇਵ। ਏਤਂ ਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾਞਾਣਂ ਆਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਿਕ੍ਖਤਰਾ ਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਸ੍ਸ ਇਦਾਨਿ ਮਗ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ''ਅਨਿਚ੍ਚਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਦੁਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਅਨਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵਾ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਭਵਙ੍ਗਂ ਓਤਰਤਿ। ਭਵਙ੍ਗਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾਯ ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਅਨਿਚ੍ਚਾਦਿਆਕਾਰੇਨ ਮਨਸਿ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਾਵਜ੍ਜਨਂ, ਤਦੇਵ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤੋ ਪਠਮਂ ਜਵਨਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ''ਪਰਿਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਤਥੇਵ ਦੁਤਿਯਂ ਜਵਨਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ''ਉਪਚਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਦਨਨ੍ਤਰਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਜਵਨਚਿਤ੍ਤਂ, ਯਂ ''ਅਨੁਲੋਮ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਦਂ ਤੇਸਂ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕਂ ਨਾਮਂ। ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਪਨ ਤਿਵਿਧਮੇਤਂ ਆਸੇਵਨਨ੍ਤਿਪਿ ਪਰਿਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿਪਿ ਉਪਚਾਰਨ੍ਤਿਪਿ ਅਨੁਲੋਮਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਅਨੁਲੋਮਞਾਣਂ ਸਙ੍ਖਾਰਾਰਮ੍ਮਣਾਯ ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨਿਯਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਹੋਤਿ। ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਨ ਗੋਤ੍ਰਭੁਞਾਣਮੇਵ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਤੋ ਪਰਂ ਨਿਰੋਧਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕੁਰੁਮਾਨਂ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਗੋਤ੍ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਮਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣੇ ਪਠਮਸਮਨ੍ਨਾਹਾਰਭੂਤਂ ਅਪੁਨਰਾਵਟ੍ਟਕਂ ਗੋਤ੍ਰਭੁਞਾਣਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਞਾਣਂ ਪਟਿਪਦਾਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਞ੍ਚ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਞ੍ਚ ਨ ਭਜਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੋਤੇ ਪਤਿਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਤਿ ਵਾ ਸਙ੍ਖਜਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗੋਤ੍ਰਭੁਞਾਣੇ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇ ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨਸਞ੍ਞਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਿਸਂਯੋਜਨਂ ਸੀਲਬ੍ਬਤਪਰਾਮਾਸਸਂਯੋਜਨਂ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਸਂਯੋਜਨਨ੍ਤਿ ਤੀਣਿ ਸਂਯੋਜਨਾਨਿ ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਪਾਕਭੂਤਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਵਾ ਫਲਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰਵਿਪਾਕਤ੍ਤਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਨਂ। ਫਲਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਨਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਭਵਙ੍ਗਂ ਓਤਰਤਿ।

ਤਤੋ ਭਵਙ੍ਗਂ ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਾਵਜ੍ਜਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਹਿ ''ਇਮਿਨਾ ਵਤਾਹਂ ਮਗ੍ਗੇਨ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਮਗ੍ਗਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ, ਤਤੋ ''ਅਯਂ ਮੇ ਆਨਿਸਂਸੋ ਲਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਫਲਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ, ਤਤੋ ''ਇਮੇ ਨਾਮ ਮੇ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਨਾ''ਤਿ ਪਹੀਨਕਿਲੇਸੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ, ਤਤੋ ''ਇਮੇ ਨਾਮ ਮੇ ਕਿਲੇਸਾ ਅਵਸਿਟ੍ਠਾ''ਤਿ ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਵਜ੍ਝੇ ਕਿਲੇਸੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ, ਅਵਸਾਨੇ ''ਅਯਂ ਮੇ ਧਮ੍ਮੋ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਅਮਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤਿ। ਇਤਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਸਕਦਾਗਾਮਿਅਨਾਗਾਮੀਨਂ। ਅਰਹਤੋ ਪਨ ਅਵਸਿਟ੍ਠਕਿਲੇਸਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋਵ ਚੇਸੋ। ਪਹੀਨਾਵਸਿਟ੍ਠਕਿਲੇਸਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞ੍ਹਿ ਸੇਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ ਵਾ, ਨ ਵਾ। ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਸੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਵਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਪਰੇਨ ਵਾ ਸਮਯੇਨ ਕਾਮਰਾਗਬ੍ਯਾਪਾਦਾਨਂ ਤਨੁਭਾਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਦੁਤਿਯਮਗ੍ਗਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਫਲਞ੍ਚ। ਤਤੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਕਾਮਰਾਗਬ੍ਯਾਪਾਦਾਨਂ ਅਨਵਸੇਸਪ੍ਪਹਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਤਿਯਮਗ੍ਗਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਫਲਞ੍ਚ। ਤਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਵਾ ਆਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਪਰੇਨ ਵਾ ਸਮਯੇਨ ਰੂਪਰਾਗਅਰੂਪਰਾਗਮਾਨਉਦ੍ਧਚ੍ਚਅਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਅਨਵਸੇਸਪ੍ਪਹਾਨਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥਮਗ੍ਗਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਫਲਞ੍ਚ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚੇਸ ਅਰਹਾ ਨਾਮ ਅਟ੍ਠਮੋ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲੋ ਹੋਤਿ ਮਹਾਖੀਣਾਸਵੋ। ਇਤਿ ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਞਾਣਂ **ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿ** ਨਾਮ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸੀਲਾਦੀਨਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸੀਲਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਚ ਮੇਤ੍ਤਾਸੁਭਾਦੀਨਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚਿਤ੍ਤਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਚ ਨਾਮਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਸੁਦ੍ਧਿਕਙ੍ਖਾਵਿਤਰਣਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਪਟਿਪਦਾਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯੋ ਚਾਤਿ ਸਤ੍ਤ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਪਟਿਪਦਾਕ੍ਕਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯਾਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ, ਸਬ੍ਬਸਂਯੋਜਨਕ੍ਖਯ"**ਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਸੀਲਬ੍ਬਤਪਰਾਮਾਸੋ ਕਾਮਰਾਗੋ ਪਟਿਘੋ ਰੂਪਰਾਗੋ ਅਰੁਪਰਾਗੋ ਮਾਨੋ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਤਿ ਇਮੇ ਦਸ ਧਮ੍ਮਾ **ਸਬ੍ਬਸਂਯੋਜਨਾ** ਨਾਮ। ਏਤੇਸੁ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਸੀਲਬ੍ਬਤਪਰਾਮਾਸਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾ, ਕਾਮਰਾਗਪਟਿਘਾ ਦੁਤਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਤਨੁਭੂਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯੇਨ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸੇਸਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਚਤੁਤ੍ਥੇਨਾਤਿ। ਏਵਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਸਂਯੋਜਨਕ੍ਖਯਸਙ੍ਖਾਤਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਗਮਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੩-੫. ਅਧਿਸੀਲਅਧਿਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਯ ਚ ਸਿਕ੍ਖਨਾ ਉਤ੍ਤਰਿ ਭਿਕ੍ਖੁਕਿਚ੍ਚਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ ਯਸ੍ਮਾ, ਅਤੋ ਅਯਂ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ ਸਮੁਦਾਹਟਾ।

ਕੇਨਾਤਿ ਚੇ? **ਯਸ੍ਸ** ਥੇਰਸ੍ਸ **ਲੋਕਵਿਚਾਰਿਨੋ** ਲੋਕੇ ਵਿਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਤੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਰਿਸ੍ਸਮੋ **ਨ ਸਮ੍ਭੋਤਿ** ਨ ਹੋਤਿ, ਕਿਂ ਵਿਯ? **ਮਾਲੁਤਸ੍ਸੇਵ ਨਿਚ੍ਚਸੋ,** ਯਥਾ ਨਿਚ੍ਚਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਾਲੁਤਸ੍ਸ ਪਰਿਸ੍ਸਮੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਰਿਸ੍ਸਮੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਨ **ਧਮ੍ਮਸਿਰਿਕੇਨ** ਸਮੁਦਾਹਟਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ –

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾਯ, ਸਮਾਸੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।
ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਏਤਿਸ੍ਸਾ, ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਿਟਕਤ੍ਤਯਂ॥

ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਞ੍ਞਾਰਕਾਮੇਨ, ਸਕਲੇ ਪਿਟਕਤ੍ਤਯੇ।
ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਸਾਦਰੋ ਏਤ੍ਥ, ਇਤਰੇਨ ਵਿਸੇਸਤੋਤਿ॥

ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ-ਪੁਰਾਣਟੀਕਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ-ਅਭਿਨਵਟੀਕਾ

ਗਨ੍ਥਾਰਮ੍ਭਕਥਾ

ਤਿਲੋਕਤਿਲਕਂ ਵਨ੍ਦੇ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾਮਤਨਿਮ੍ਮਿਤਂ।
ਸਂਸੁਟ੍ਠਕਤਸਮ੍ਭਤ੍ਤਿਂ, ਜਿਨਂ ਜਨਮਨੋਰਮਂ॥

ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਂ ਮਹਾਸਾਮਿਂ, ਨੇਕਸਤ੍ਥਵਿਸਾਰਦਂ।
ਮਹਾਗੁਣਂ ਮਹਾਪਞ੍ਞਂ, ਨਮੋ ਮੇ ਸਿਰਸਾ ਗਰੁਂ॥

ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾਯ ਟੀਕਾ ਯਾ, ਪੁਰਾਤਨਾ ਸਮੀਰਿਤਾ।
ਨ ਤਾਯ ਸਕ੍ਕਾ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ, ਅਤ੍ਥੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਞਾਤਵੇ॥

ਤਤੋਨੇਕਗੁਣਾਨਂ ਯੋ, ਮਞ੍ਜੂਸਾ ਰਤਨਾਨਵ।
ਸੁਮਙ੍ਗਲਸਨਾਮੇਨ, ਤੇਨ ਪਞ੍ਞਵਤਾ ਸਤਾ॥

ਅਜ੍ਝੇਸਿਤੋ ਯਤਿਨ੍ਦੇਨ, ਸਦਾਰਞ੍ਞਨਿਵਾਸਿਨਾ।
ਸਵਿਨਿਚ੍ਛਯਮੇਤਿਸ੍ਸਾ, ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਂ॥

ਗਨ੍ਥਾਰਮ੍ਭਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

(ਕ) ਏਤ੍ਥਾਹ – ਕਿਮਤ੍ਥਮਾਦਿਤੋਵਾਯਂ ਗਾਥਾ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ, ਨਨੁ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪੇਤਮੇਵ ਪਕਰਣਮਾਰਭਨੀਯਨ੍ਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਸਪ੍ਪਯੋਜਨਤ੍ਤਾ । ਸਪ੍ਪਯੋਜਨਞ੍ਹਿ ਤਂਦਸ੍ਸਨਂ ਤਾਯ ਰਤਨਤ੍ਤਯਪ੍ਪਣਾਮਾਭਿਧੇਯਜਕਰਣਪ੍ਪਕਾਰਪ੍ਪਯੋਜਨਾਭਿਧਾਨਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਤੋ। ਤਾਨਿ ਚ ਪਨ ਸਪ੍ਪਯੋਜਨਾਨਿ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਗਨ੍ਥਪਰਿਸਮਾਪਨਾਦਿਪ੍ਪਯੋਜਨਾਨਮਭਿਨਿਪ੍ਫਾਦਨਤੋ। ਤਥਾ ਹਿ ਸੋਤੂਨਮਤ੍ਤਨੋ ਚ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਥਨਿਪ੍ਫਾਦਨਂ ਰਤਨਤ੍ਤਯਪ੍ਪਣਾਮਕਰਣਪ੍ਪਯੋਜਨਂ। ਵਿਦਿਤਾਭਿਧੇਯਜਸ੍ਸ ਗਨ੍ਥਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞੂਨਮਾਦਰਣੀਯਤਾ ਅਭਿਧੇਯਜਕਥਨਪ੍ਪਯੋਜਨਂ। ਸੋਤੁਜਨਸਮੁਸ੍ਸਾਹਜਨਨਂ ਕਰਣਪ੍ਪਕਾਰਪ੍ਪਯੋਜਨਕਥਨਪ੍ਪਯੋਜਨਂ। ਵੋਹਾਰਸੁਖਤਾ ਪਨ ਅਭਿਧਾਨਕਥਨਪ੍ਪਯੋਜਨਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਰਤਨਤ੍ਤਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਰਤਨਤ੍ਤਯਪ੍ਪਣਾਮੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, **ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਖੁਦ੍ਦਭੂਤਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਨਂ ਇਧ ਪਟਿਪਾਦੇਤਬ੍ਬਤਾਦੀਪਨੇਨ ਅਭਿਧੇਯਜਂ, ਅਭਿਧੇਯਜੋ ਚ ਨਾਮੇਸ ਸਮੁਦਿਤੇਨ ਸਤ੍ਥੇਨ ਵਚਨੀਯਤ੍ਥੋਤਿ। ਅਭਿਧਾਨਞ੍ਚ ਪਨ ਇਮਿਨਾਵ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਤੇਨ ਅਤ੍ਥਾਨੁਗਤਸਮਞ੍ਞਾਪਰਿਦੀਪਨਤੋ। **ਸਮਾਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਰਣਪ੍ਪਕਾਰੋ, **ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚ, ਤੇਨ ਖੁਦ੍ਦਭੂਤਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਨਂ ਇਧ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਭਾਵਪ੍ਪਕਾਸਨਤੋ। **ਆਦਿਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਯੋਜਨਪਯੋਜਨਂ ਪਨ ਇਮਿਨਾਵ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਤੋ ਦਸ੍ਸਿਤਮੇਵ, ਤਾਸਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਸਨੇਨ ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਨੇ ਸਤਿ ਤਮ੍ਮੂਲਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਤ੍ਥਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਯਾ ਸਂਸਿਜ੍ਝਨਤੋ। ਪਕਰਣਪ੍ਪਯੋਜਨਾਨਂ ਸਾਧਨਸਾਧਿਯਲਕ੍ਖਣੋ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤੋਯੇਵਾਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਮੁਦਾਯਤ੍ਥੋ।

ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥਾਵਯਵਤ੍ਥੋ – ਰਤਨਤ੍ਤਯਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਂ ਪਵਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਰਤਿਜਨਨਟ੍ਠੇਨ ਰਤਨਾਨਿ, ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਸਙ੍ਘਾਨਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਅਥ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੀਕਤਾਦਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਰਤਨਾਨਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਦਯੋਵ ਰਤਨਾਨਿ। ਤਥਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ –

``ਚਿਤ੍ਤੀਕਤੰ ਮਹਗ੍ਘਞ੍ਚ, ਅਤੁਲੰ ਦੁਲ੍ਲਭਦਸ੍ਸਨੰ।
ਅਨੋਮਸਤ੍ਤੁਪਰਿਭੋਗੰ, ਰਤਨੰ ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੩; ਸੰ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩.੫.੨੨੩; ਖੁ॰ ਪਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੨੨੬; ਉਦਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੪੫; ਮਹਾਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੫੦)।

ਤਯੋ ਅਵਯਵਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਤਯੰ, ਸਮੁਦਾਯਾਪੇਕ੍ਖੰ ਏਕਵਚਨੰ, ਅਵਯਵਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਮੁਦਾਯਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਤੀਣਿ ਏਵ ਰਤਨਾਨਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਰਤਨਾਨੰ ਤਯੰ **ਰਤਨਤ੍ਤਯੰ। ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਨਮਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ। ``ਤਿਸ੍ਸੋ ਇਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਨ੍ਦਨਾ ਕਾਯੇਨ ਵਨ੍ਦਤਿ, ਵਚਸਾ ਵਨ੍ਦਤਿ, ਮਨਸਾ ਵਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੫੫) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲੰ ਰਤਨਤ੍ਤਯਗੁਣਾਨੁਸ੍ਸਰਣਵਸੇਨ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਬਹੁਲਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ਕੁਸਲਚੇਤਨਾ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਵਨ੍ਦਨਾ। ਤੰ ਤੰ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਪਵਤ੍ਤਾ ਕਾਯਵਚੀਦ੍ਵਾਰਵਨ੍ਦਨਾ। ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ, ਅਧਿਸੀਲਅਧਿਚਿਤ੍ਤਅਧਿਪਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਸਿਕ੍ਖਨਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਯਥਾਕ੍ਕਮੰ ਸੀਲਾਦਿਧਮ੍ਮਾਨੰ ਸੰਵਰਣਵਸੇਨ, ਏਕਾਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਾਨੰ ਸਮਾਧਾਨਵਸੇਨ, ਆਰਮ੍ਮਣਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਟਿਵੇਧਮਗ੍ਗਪਾਤੁਭਾਵਪਾਪਨਵਸੇਨ ਚ ਆਸੇਵਨੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਬਹੁਵਿਧਾ ਸਿਕ੍ਖਾ, ਇਧ ਤੁ ਸਙ੍ਖੇਪਨਯਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਕਾਦਿਅਨੇਕਤ੍ਥਸਮ੍ਭਵੇਪਿ ਖੁਦ੍ਦ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਕਤ੍ਥੋਵੇਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤਤਰੋਤਿ ਖੁਦ੍ਦਾ ਅਪ੍ਪਕਾ ਸਿਕ੍ਖਾਤਿ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ। ਇਧ ਪਨ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾਪ੍ਪਕਾਸਕੋ ਗਨ੍ਥੋ ਤਬ੍ਬੋਹਾਰੂਪਚਾਰਤੋ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨ "**ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ**"ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਯਥਾ ``ਵਰੁਣਾਨਗਰ''ਨ੍ਤਿ। ਤੰ **ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖੰ। ਪਵਕ੍ਖਾਮੀ**ਤਿ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ।

ਕੀਦਿਸਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਆਦਿਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੋਯਮਤ੍ਥਿ ਅਵਯਵਵਚਨੋ ਯਥਾ ``ਸਬ੍ਬਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਨਾਮਾਨੀ''ਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਅਪਾਦਾਨਵਚਨੋ ਯਥਾ ``ਪਬ੍ਬਤਾਦੀਨਿ ਖੇਤ੍ਤਾਨੀ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥਾਵਯਵਵਾਚੀ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨੋ ``ਆਦਿਯਤੀਤਜਾਦੀ''ਤਿ। ਇਤਰੋ ਅਪਾਦਾਨਸਾਧਨੋ ``ਆਦਿਯਤਿ ਏਤਸ੍ਮਾਤਜਾਦੀ''ਤਿ । ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਅਵਯਵਵਚਨੋ, ਤਸ੍ਸੇਦੰ ਗਹਣੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕ੍ਖਣਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਆਦਿਭੂਤਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕ੍ਖਣਤੋਯੇਵ ਪਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਏਵ**-ਸਦ੍ਦੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਵਾਕ੍ਯਜਾਨੰ ਅਵਧਾਰਣਫਲਤ੍ਤਾ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਤੋ-ਪਚ੍ਚਯੋ ਅਵਧਿਮ੍ਹਿਯੇਵ , ਨ ਆਧਾਰੇ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ਤੋਪਚ੍ਚਯੇ ਆਧਾਰੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨੇ ਆਦਿਮ੍ਹਿਯੇਵ ਮਜ੍ਝਅਨ੍ਤਾਨੰ ਅਵਯਵਭੂਤੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕ੍ਖਣੇਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਥਾ ਸਤਿ ਅਵਧਾਰਣਨਿਚ੍ਛਯੋ ਨਿਯਮੋਤਿ ਅਤ੍ਥਨ੍ਤਰਤ੍ਤਾ ਆਦਿਕ੍ਖਣਨਿਯਮੇਨ ਮਜ੍ਝਾਦਯੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਯੇਯ੍ਯੁੰ। ਅਪਾਦਾਨਵਚਨਸ੍ਸਾਪਿ ਗਹਣੇ ਅਵਧਿਭੂਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕ੍ਖਣੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਯੇਯ੍ਯ ``ਪਬ੍ਬਤਾਦੀਨਿ ਖੇਤ੍ਤਾਨੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਦਿਭੂਤਪਬ੍ਬਤਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨ ਖੇਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣੰ ਵਿਯਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਟੀਕਾਯੰ ਪਨ ਆਧਾਰਤ੍ਥੋਪਿ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਦੋਸੰ ਨਾਤਿਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ``ਟੀਕਾਯ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਤ੍ਥੇਵ ਪੁਰਾਣਟੀਕਾਯਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। **ਆਦਿਤੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਇਦੰ ਦੀਪੇਤਿ – ਅਤਿਦੁਲ੍ਲਭੰ ਖਣਸਮਵਾਯੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਆਲਸਿਯਦੋਸੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਹਿ ਚ ਅਞ੍ਞਾਣਦੋਸੇਨ ਅਞ੍ਞਥਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਹਿ ਚ ਅਹੁਤ੍ਵਾ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਰਨ੍ਤਰਮੇਵ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਜ੍ਜਨਵਸੇਨ ਆਦਰੋ ਜਨੇਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਚ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ ਆਸੇਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ **ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ,** ਏਕਸੇਸਨਯੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯਪਿ ਏਤ੍ਥੇਵਾਵਿਰੋਧੋਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਮਾਸੋ। ਨਨੁ ਅਧਿਸੀਲਾਦਯੋਵ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ, ਏਵੰ ਸਤਿ ਕਥੰ ਪਕਰਣੰ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਨਾਯੰ ਦੋਸੋ, ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਤਦ੍ਦੀਪਕਗਨ੍ਥਸ੍ਸਾਪਿ ਆਸੇਵਿਤਬ੍ਬਤਾ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ। ਸੁਖਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਾਤਿਕਾਯ ਠਪਨਤੋ ਸਹ ਮਾਤਿਕਾਯਾਤਿ **ਸਮਾਤਿਕੰ।** ਤਗ੍ਗੁਣਸੰਵਿਞ੍ਞਾਣੋਯੰ ਬਹੁਬ੍ਬੀਹਿ ਤਸ੍ਸ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਪਦਤ੍ਥਸ੍ਸ ਯੋ ਗੁਣੋ ਮਾਤਿਕਾਸਙ੍ਖਾਤੰ ਵਿਸੇਸਨੰ, ਤਸ੍ਸ ਇਧ ਵਿਞ੍ਞਾਯਮਾਨਤ੍ਤਾ। ਸੁਖੇਨੇਵ ਹਿ ਗਹਣੰ ਸਿਯਾ ਮਾਤਿਕਾਨੁਸਾਰੇਨ ਤੰ ਤੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾਨੰ ਸੰਸਯਾਪਗਮਤੋ।

ਮਾਤਿਕਾਵਣ੍ਣਨਾ

(ਖ-ਜ) ਇਦਾਨਿ ''ਸਮਾਤਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਮਾਤਿਕਾਪਦਾਨਿ ਤਾਵ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤੁੰ "**ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ**"ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਏਤ੍ਥਾਹ – ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾਵ ਕਸ੍ਮਾ ਪਠਮੰ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ? ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਨੰ ਮੂਲਭੂਤਤ੍ਤਾ। ''ਸੀਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਨਰੋ ਸਪਞ੍ਞੋ, ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਞ੍ਞਞ੍ਚ ਭਾਵਯ''ਨ੍ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩; ਪੇਟਕੋ॰ ੨੨; ਮਿ॰ ਪ॰ ੨.੧.੯) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਤ੍ਤਾ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਵ ਪਠਮੰ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਮਾਤਿਕਾਪਦਾਨੰ ਪਨ ਅਤ੍ਥੋ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਿਕਾਪਦਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦੇਸਵਸੇਨੇਵ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਨ ਇਧ ਵਿਸੁੰ ਦਸ੍ਸਯਿਸ੍ਸਾਮ। ਅਵਿਞ੍ਞਾਯਮਾਨੰ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਕਾਸਯਿਸ੍ਸਾਮ।

ਇਦਾਨਿ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਪਦਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੰ ਆਰਭਨ੍ਤੋ "**ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ**"ਤਿ ਪਠਮੰ ਮਾਤਿਕਾਪਦੰ ਉਦ੍ਧਰਿ। ਏਵਮੁਪਰਿਪਿ। ਇਦਾਨਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਯੋ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਪਦਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੰ ਆਰਭਨ੍ਤੋ "**ਗਰੁਕਾ ਨਵਾ**"ਤਿ ਦੁਤਿਯੰ ਪਦੰ ਉਦ੍ਧਰੀਤਿਆਦਿਨਾ ਯਥਾਯੋਗੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਥ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨਾ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਤਾਯ ਪਰਾਜਯਨ੍ਤੀਤਿ ਪਰਾਜਿਯਾ। ਤੇਯੇਵ **ਪਾਰਾਜਿਕਾ** ਉਪਸਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵੁਦ੍ਧਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਕ-ਕਾਰਕਰਣੇਨ। ਤੇ ਪਨ ਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧-੨. ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇ**"ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਏਵਮੁਪਰਿਪਿ ਯਥਾਯੋਗੰ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਥ **ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਗ੍ਗਾ ਚ ਨਾਮ ਤਿੰਸ ਮਗ੍ਗਾ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਮਨੁਸ੍ਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਵਸੇਨ ਹਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਇਤ੍ਥਿਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਯ ਅਯੰ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ –

''ਅਪਦਾਨੰ ਅਹੀ ਮਚ੍ਛਾ, ਦ੍ਵਿਪਦਾਨਞ੍ਚ ਕੁਕ੍ਕੁਟੀ।
ਚਤੁਪ੍ਪਦਾਨੰ ਮਜ੍ਜਾਰੀ, ਵਤ੍ਥੁ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਿਮਾ''ਤਿ॥ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੫੫)।

ਤਾਸੰ ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਮੁਖਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਤਯੋ ਤਯੋ ਕਤ੍ਵਾ ਨਵ ਮਗ੍ਗਾ, ਤਥਾ ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾਨੰ, ਪੁਰਿਸਾਨੰ ਪਨ ਵਚ੍ਚਮੁਖਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਕਤ੍ਵਾ ਛ, ਤਥਾ ਪਣ੍ਡਕਾਨਨ੍ਤਿ ਤਿੰਸ। ਤੇਸੰ ਤਯੇ। ਕੀਦਿਸੇਤਿ ਆਹ "**ਸਨ੍ਥਤਸਨ੍ਥਤੇ**"ਤਿ। ਸਨ੍ਥਤੇ ਅਸਨ੍ਥਤੇਤਿ ਪਦਚ੍ਛੇਦੋ। ਨ ਸਨ੍ਥਤੰ ਅਸਨ੍ਥਤੰ। ਤਸ੍ਮਿੰ **ਅਸਨ੍ਥਤੇ**। ਨ-ਕਾਰੋ ਏਤ੍ਥ ''ਅਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਪਯਿਰੁਦਾਸੇ, ਤੰ ਕਿਰਿਯਾਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਵਿਧਾਨੇਨ ਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਪਯਿਰੁਦਾਸਨੰ ਪਰਿਚ੍ਚਜਨੰ ਪਯਿਰੁਦਾਸੋਤਿ। ਨ ਪਸਜ੍ਜਪ੍ਪਟਿਸੇਧੇ, ਸਨ੍ਥਤੰ ਪਸਜ੍ਜ ਪਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਨ ਨਿਸੇਧੋਤਿ। ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਚਨਯੁਤ੍ਤਿਬਲੇਨੇਵ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ, ਅਨ੍ਤੋ ਵਾ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥਾਦਿਨਾ ਕੇਨਚਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਥਾਭੂਤੇ **ਅਲ੍ਲੋਕਾਸੇ** ਪਕਤਿਵਾਤੇਨ ਅਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠੇ ਤਿਨ੍ਤਪ੍ਪਦੇਸੇ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ। **ਸ**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਤਬ੍ਬਿਸੇਸਨੰ। **ਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿਯੰ। ਸੰ-ਸਦ੍ਦੋ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਤ੍ਤਨਿਯੇ ਚ ਵਤ੍ਤਤਿ। **ਸਨ੍ਥਤੰ ਅਸਨ੍ਥਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੰ ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੰ ਵਾ। **ਉਪਾਦਿਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਟ੍ਠਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦੰ। ਕਿਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਤਿਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪੀ**"ਤਿ। ਤਿਲਸ੍ਸ ਮਤ੍ਤੰ ਸਾਕਲ੍ਲੰ ਯਸ੍ਸ ਤੰ **ਤਿਲਮਤ੍ਤੰ**। ''ਮਤ੍ਤੰ ਸਾਕਲ੍ਲੰ ਨਿਚ੍ਛਯੇ''ਤਿ ਹਿ ਨਿਘਣ੍ਡੁ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਅਵਯਵੇਨ ਵਿਗ੍ਗਹੋ ਸਮੁਦਾਯੋ ਸਮਾਸਤ੍ਥੋ, ਤਿਲਬੀਜਪ੍ਪਮਾਣਮ੍ਪੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਕਿੰ ਤੰ? ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਪਵੇਸਨੰ ਵਾ। **ਅਪਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਸਮ੍ਭਾਵਨੇ, ''ਤਿਲਬੀਜਮਤ੍ਤਮ੍ਪੀ''ਤਿ ਸਮ੍ਭਾਵੀਯਤਿ, ਅਧਿਕੇ ਕਾ ਨਾਮ ਕਥਾਤਿ ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਸਮ੍ਭਾਵਨੰ, ਏਵਂਭੂਤੰ **ਸੰ** ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇ ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇ ਤਿਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਵੇਸਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ **ਚੁਤੋ** ਪਰਿਭਟ੍ਠੋ, ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ ਸਾਸਨਤੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ ਗਮ੍ਮਮਾਨਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਯੋਗੰ ਪਤਿ ਕਾਮਾਚਾਰਤ੍ਤਾ। ਕੀਦਿਸੋਤਿ ਆਹ "**ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖੋ**"ਤਿ। ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖੋ ਪਨ ਅਭਿਕ੍ਖੁਕਤ੍ਤਾ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਓਹਿਤਾ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਤੇਨਾਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ। ਯਥਾਲਕ੍ਖਣੰ ਨ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖੋ ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖੋ। ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਖੇਤ੍ਤਕਾਲਪ੍ਪਯੋਗਪੁਗ੍ਗਲਵਿਜਾਨਨਵਸੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੰ ਞਤ੍ਵਾ ਤਦਭਾਵੇਨ ਅਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਤਤ੍ਥ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਭਾਵਤੋ ਚਵਿਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤਂ **ਚਿਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ। ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿਆਦੀਨਿ ''ਗਿਹੀਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹਿ, ਉਪਾਸਕੋ, ਆਰਾਮਿਕੋ, ਸਾਮਣੇਰੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ''ਅਲਂ ਮੇ ਬੁਦ੍ਧੇਨਾ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਛ ਖੇਤ੍ਤਪਦਾਨਿ **ਖੇਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ। ''ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤੋ ਵਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲੋਯੇਵ **ਕਾਲੋ** ਨਾਮ। ਯਾਯ ਕਾਯਚਿ ਭਾਸਾਯ ਵਸੇਨ ਵਾਚਸਿਕਪ੍ਪਯੋਗੋਵ **ਪਯੋਗੋ** ਨਾਮ। ਅਨੁਮ੍ਮਤ੍ਤਾਦਿਕੋ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤੋ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕੋ ਸੋਵ **ਪੁਗ੍ਗਲੋ** ਨਾਮ। ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਕਸ੍ਸ ਵਚਨਸਮਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ''ਅਯਂ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ ਵਾ ''ਗਿਹਿਭਾਵਂ ਪਤ੍ਥਯਤੀ''ਤਿ ਵਾ ਸੋਤੁਨੋ ਜਾਨਨਂ **ਵਿਜਾਨਨਂ** ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤ੍ਥ ਨਟ੍ਠਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦਂ ਪਨ ਪਿਲਕਂ ਵਾ ਚਮ੍ਮਖਿਲਂ ਵਾ ਲੋਮਂ ਵਾ ਪਵੇਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਅਕ੍ਖਿਨਾਸਕਣ੍ਣਚ੍ਛਿਦ੍ਦਵਤ੍ਥਿਕੋਸੇਸੁ, ਸਤ੍ਥਕਾਦੀਹਿ ਕਤਵਣੇ ਵਾ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਵੇਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਅਵਸੇਸਸਰੀਰੇਸੁ ਉਪਕਚ੍ਛਕਾਦੀਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਂ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਗੋਗਦ੍ਰਭਓਟ੍ਠਮਹਿਂਸਾਦੀਨਂ ਨਾਸਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਵਤ੍ਥਿਕੋਸੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ। ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਂ ਅਕ੍ਖਿਕਣ੍ਣਵਣੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਥਾ ਅਵਸੇਸਸਰੀਰੇ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ, ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਵਾ ਜੀਵਮਾਨਕਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥਿਕੋਸਂ ਅਪ੍ਪਵੇਸਨ੍ਤੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਛੁਪਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਦਨ੍ਤੇਸੁ ਵਾਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਕ੍ਕਮੋ।

ਇਦਾਨਿ ਪਵੇਸਨਂ ਨਾਮ ਨ ਕੇਵਲਂ ਅਤ੍ਤੁਪਕ੍ਕਮੇਨੇਵ, ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨਾਪਿ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋਵ ਚੁਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **''ਅਥ ਵਾ''**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਥ** ਵਾਤਿ ਅਯਂ ਨਿਪਾਤੋ, ਨਿਪਾਤਸਮੁਦਾਯੋ ਵਾ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤਰਾਰਮ੍ਭੇ। ਪਵੇਸਨਞ੍ਚ ਠਿਤਞ੍ਚ ਉਦ੍ਧਾਰੋ ਚ ਪਵਿਟ੍ਠਞ੍ਚ **ਪਵੇਸਨ...ਪੇ॰... ਪਵਿਟ੍ਠਾਨਿ,** ਇਤਰੀਤਰਯੋਗਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। ਇਤਰੀਤਰਯੋਗੋ ਨਾਮ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਤ੍ਥੋਪਾਦਾਨਤਾਤਿ ਪਵੇਸਨਾਦੀਨਿ ਠਿਤਾਦਿਅਤ੍ਥਾਨਿਪਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ **ਪਵਿਟ੍ਠ**-ਸਦ੍ਦੋਪਿ ਪਵੇਸਨਾਦਿਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤਤੋਯੇਵੇਤ੍ਥ ਤਸ੍ਮਾ ਬਹੁਵਚਨਸਮ੍ਭਵੋ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਦ੍ਵਨ੍ਦੇ ਅਵਯਵਤ੍ਥਪਧਾਨਤ੍ਤਾ ਏਕਤ੍ਥਵਾਚਕਾਪਿ ਪਵਿਟ੍ਠ-ਸਦ੍ਦਾ ਕਥਂ ਬਹੁਵਚਨਪ੍ਪਸਙ੍ਗੋ। ਸਮਾਹਾਰੇ ਵਾ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। **ਖਣੋ**ਤਿ ਕਾਲਵਿਸੇਸੋ। ਸੋ ਚ ਯੋਗਵਨ੍ਤਾਨਂ ਖਣਨ੍ਤਰਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਵੇਸਨ...ਪੇ॰...ਪਵਿਟ੍ਠਾਨਿਯੇਵ ਖਣੋਤਿ ਕਮ੍ਮਧਾਰਯੋ, ਅਭੇਦੇ ਭੇਦਪਰਿਕਪ੍ਪਨਾਯ ਵਾ ਪਵੇਸਨ...ਪੇ॰... ਪਵਿਟ੍ਠਾਨਂ ਖਣੋਤਿ ਛਟ੍ਠੀਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। ਤਸ੍ਸ ਸਾਦਕੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਸਾਦਕੋ **ਪਵੇਸਨ... ਪੇ॰... ਸਾਦਕੋ। ਖਣ**-ਸਦ੍ਦੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ ਦ੍ਵਨ੍ਦਸਮਾਸਤ੍ਤਾ, ਪਵੇਸਨਕਾਲਂ ਠਿਤਕਾਲਂ ਉਦ੍ਧਾਰਕਾਲਂ ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਏਵਂ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਾਦਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚੁਤੋਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਦੇਸਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਕਰਣਂ **ਪਵੇਸਨਂ** ਨਾਮ। ਯਾਵ ਉਦ੍ਧਰਣਾਰਮ੍ਭਾ ਨਿਵਤ੍ਤਂ **ਠਿਤਂ** ਨਾਮ। **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੫੮) ਪਨ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਥਾ ਵਾਯਮਤੋ ਓਰਮਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਕਾਲਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਮਯੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਾਵ ਅਗ੍ਗਾ ਨੀਹਰਣਂ **ਉਦ੍ਧਾਰੋ** ਨਾਮ। ਯਾਵ ਪਵੇਸਨਾਰਹਟ੍ਠਾਨਾ ਅਨ੍ਤੋਕਤਂ **ਪਵਿਟ੍ਠਂ** ਨਾਮ।

ਪਠਮਂ।

੩-੪. ਇਦਾਨਿ ਦੁਤਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **''ਆਦਿਯੇਯ੍ਯਜਾ''**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਦਿਯੇਯ੍ਯ...ਪੇ॰... ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਵੀਤਿਨਾਮਯੇ, ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਭਵੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਸਾਮਿਕੇਹਿ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਨ ਦਿਨ੍ਨਂ। **ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਥੇਨੋਤਿ ਚੋਰੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ਥੇਯ੍ਯਂ ਨ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਯ-ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਤ੍ਤੇਨ। ਭਵਨ੍ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਾ ਅਭਿਧਾਨਬੁਦ੍ਧੀਤਿ ਭਾਵੋ, ਸਦ੍ਦਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਜਾਤਿਗੁਣਾਦਿ। ਇਧ ਪਨ ਅਵਹਰਣਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤਂ ਦਬ੍ਬਂ ਥੇਯ੍ਯਂ। ਥੇਯ੍ਯਞ੍ਚ ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚਾਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਂ, ਤੇਨ। **ਆਦਿਯੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਆਰਾਮਾਦਿਂ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ। **ਹਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਹਰਨ੍ਤੋ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ। **ਅਵਹਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ''ਦੇਹਿ ਮੇ ਭਣ੍ਡ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ''ਨ ਮਯਾ ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ। **ਇਰਿਯਾਪਥਂ ਕੋਪੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਹਾਰਕਸ੍ਸ ਗਮਨਾਦਿਇਰਿਯਾਪਥਂ ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ। ਕੋਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਹਿ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ''ਕੋਪੀ''ਤਿ ਨਾਮਧਾਤੁ। **ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਚਾਵੇਯ੍ਯ। **ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਵੀਤਿਨਾਮਯੇ**ਤਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਂ ਵਾ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਯ੍ਯ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਆਰਾਮਾਦਿਅਭਿਯੁਞ੍ਜਨੇ, ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਵਿਮਤੁਪ੍ਪਾਦਨਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ, ਭਣ੍ਡਹਾਰਕਸ੍ਸ ਸੀਸਭਾਰਾਮਸਨਫਨ੍ਦਾਪਨਖਨ੍ਧੋਰੋਪਨੇ, ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ‘‘ਦੇਹਿ ਮੇ ਭਣ੍ਡ’’ਨ੍ਤਿ ਚੋਦਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ‘‘ਨਾਹੰ ਗਣ੍ਹਾਮੀ’’ਤਿ ਭਣਨਵਿਮਤੁਪ੍ਪਾਦਨਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ, ਥਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨਾਮਸਨਫਨ੍ਦਾਪਨਠਾਨਾਚਾਵਨੇ ਚਾਤਿ ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚੇਕੰ ਯਥਾਕ੍ਕਮੰ ਦੁਕ੍ਕਟਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਪਾਰਾਜਿਕਾਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ‘‘ਸਹਭਣ੍ਡਹਾਰਕੰ ਨੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਠਮਦੁਤਿਯਪਾਦਸਙ੍ਕਾਮਨੇ, ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਸੁਙ੍ਕਘਾਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਠਮਦੁਤਿਯਪਾਦਾਤਿਕ੍ਕਾਮੇ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਚ੍ਚੇਕੰ ਕਮੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਪਾਰਾਜਿਕਾਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਾਵਿਞ੍ਞਾਣਕਮਿਸ੍ਸਕਤ੍ਤਾ ਨਾਨਾਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਯੋਜਨਾ। ਏਕਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਪਨ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਦਾਸਸ੍ਸ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਸ੍ਸ ਵਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨ ਅਭਿਯੋਗਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਆਦਿਯਨਹਰਣਾਦਿਵਸੇਨ ਯੋਜਨਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ।

ਅਪਿਚ ਇਮਾਨਿ ਛ ਪਦਾਨਿ ਵਣ੍ਣਯਨ੍ਤੇਨ ਨਾਨਾਭਣ੍ਡਏਕਭਣ੍ਡਸਾਹਤ੍ਥਿਕਪੁਬ੍ਬਪ੍ਪਯੋਗਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਸਙ੍ਖਾਤੇ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਕੇ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿ ਅਵਹਾਰਾ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾ ਛਪ੍ਪਦਨ੍ਤੋਗਧਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਵਹਾਰਾਨੰ। ਤੇ ਪਨ ਅਵਹਾਰਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਭਿਯੋਗਾਦਿਆਕਾਰਨਾਨਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਨ ਭਿਨ੍ਨਾਤਿ ਤੰਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਕੰ ਨਾਮ ਜਾਤੰ। ਏਵੰ ਸੰਵਣ੍ਣਿਤਞ੍ਹਿ ਇਦੰ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਪਾਰਾਜਿਕੰ ਸੁਵਣ੍ਣਿਤੰ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਪਞ੍ਚਕਾਨਿ ‘‘ਆਦਿਯੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿਆਦੀਨੰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਪਦਾਨੰ ਵਸੇਨ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਯੰ ਪਨੇਤੰ ‘‘ਸਙ੍ਕੇਤੰ ਵੀਤਿਨਾਮਯੇ’’ਤਿ ਛਟ੍ਠੰ ਪਦੰ, ਤੰ ਤਤਿਯਪਞ੍ਚਮੇਸੁ ਪਞ੍ਚਕੇਸੁ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰਵਸੇਨ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ।

ਤਤ੍ਥ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਉਪਚਾਰਤੋ ਤੰਸਹਚਰਿਤਪਞ੍ਚਕੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਞ੍ਚ ਤੰ ਪਞ੍ਚਕਞ੍ਚਾ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਾਦਿ ਪਞ੍ਚਕ’’ਨ੍ਤਿ ਮਜ੍ਝੇਪਦਲੋਪਵਸੇਨ ਵਾ **ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਪਞ੍ਚਕੰ**। ਏਵਮੁਪਰਿਪਿ। ਤੰ ਪਨ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ ਆਣਤ੍ਤਿਕੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ ਚਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਕੋ ਹਤ੍ਥੋ ਸਹਤ੍ਥੋ, ਸਹਤ੍ਥੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ **ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ**। ਏਵੰ **ਆਣਤ੍ਤਿਕੋ**। ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤੋਕਾਸਾਨੰ ਅਨ੍ਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ, ਸੋ ਏਵ **ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ**। ਕਾਲੰ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਆਣਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਗ੍ਗਹਣਤੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਤੇਲਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕੰ ਤੇਲੰ ਅਵਸ੍ਸੰ ਪਿਵਨਕਾਨੰ ਉਪਾਹਨਾਦੀਨੰ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੰ ਤੇਲਪਾਤਨਤੋ ਚ ਪੁਰੇਤਰਮੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਤ੍ਥੰ ਸਾਧੇਤੀਤਿ **ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋ**। ਸੋ ਪਨ ਆਣਾਪਨਪ੍ਪਯੋਗੋ, ਉਪਾਹਨਾਦੀਨੰ ਨਿਕ੍ਖੇਪਪ੍ਪਯੋਗੋ ਚ। ਆਰਾਮਾਭਿਯੋਗੇ ਚ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਣ੍ਡੇ ਚ ਤਾਵਕਾਲਿਕਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਾਨਮਦਾਨੇ ਚ ਧੁਰਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖੇਪੋ **ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ**।

ਪੁਬ੍ਬਪ੍ਪਯੋਗਪਞ੍ਚਕੰ ਨਾਮ ਪੁਬ੍ਬਪ੍ਪਯੋਗੋ ਸਹਪ੍ਪਯੋਗੋ ਸੰਵਿਧਾਵਹਾਰੋ ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਆਣਾਪਨੰ ਭਣ੍ਡਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪੁਬ੍ਬਤ੍ਤਾ **ਪੁਬ੍ਬਪ੍ਪਯੋਗੋ** ਨਾਮ। ਠਾਨਾਚਾਵਨਖਿਲਸਙ੍ਕਾਮਨਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਸਹ ਵਤ੍ਤਮਾਨੇ **ਸਹਪ੍ਪਯੋਗੋ**। ਸੰਵਿਧਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾ ਗਤੇਸੁ ਏਕੇਨਾਪਿ ਭਣ੍ਡੇ ਠਾਨਾ ਚਾਵਿਤੇ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਅਵਹਾਰੋ **ਸੰਵਿਧਾਵਹਾਰੋ। ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਾਦਿਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਸਞ੍ਜਾਨਨਕਰਣੰ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੰ** ਨਾਮ ਸਞ੍ਞੁਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥੰ ਅਕ੍ਖਿਨਿਖਣਾਦਿਕਰਣੰ।

ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਪਞ੍ਚਕੰ ਪਨ ਸਯਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **“ਅਥ ਵਾ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਨਨੁ ਚ ਛਪ੍ਪਦਨ੍ਤੋਗਧਤ੍ਤਾ ‘‘ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਵਹਾਰਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਏਵੰ ਸਤਿ ‘‘ਅਥ ਵਾ’’ਤਿ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤਰਵਸੇਨ ਵਿਸੁੰ ਵਿਯ ਇਦੰ ਪਞ੍ਚਕੰ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਨਨੁ ਅਵੋਚੁਮ੍ਹਾ ‘‘ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਭਿਯੋਗਾਦਿਆਕਾਰਨਾਨਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਨ ਭਿਨ੍ਨਾ’’ਤਿ, ਏਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਭੇਦਸ੍ਸ ਸਮ੍ਭਵਤੋ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤਰਵਸੇਨਾਪਿ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਮਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਕਸ੍ਸ ਵਿਸੁੰ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਚਨੰ ਪਨ ਪਸਿਦ੍ਧਿਵਸੇਨਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ, ਕੁਸ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕੁਸਸਙ੍ਕਾਮਨਮਧਿਪ੍ਪੇਤੰ ਅਭੇਦੋਪਚਾਰੇਨ। ਥੇਯ੍ਯਞ੍ਚ ਬਲਞ੍ਚ ਕੁਸੋ ਚ ਛਨ੍ਨਞ੍ਚ ਪਰਿਕਪ੍ਪੋ ਚ **ਥੇਯ੍ਯਾ...ਪੇ॰... ਪਰਿਕਪ੍ਪੰ,** ਦੀਘੋ ਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ। ਤੇਨ ਅਵਹਾਰਕੋ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਭਵਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਯੋ ਪਨ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇਨ ਅਵਹਾਰਕੋ, ਸੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰਕੋ ਹੋਤੀਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦਸਮਾਸਨ੍ਤੋਗਧਤ੍ਤੇਪਿਚਸ੍ਸ ਵਿਰੋਧਾਭਾਵੋਭਾਵਸਾਧਨੇ ਚਾਯੰ ਛਨ੍ਨ-ਸਦ੍ਦੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦਨਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤੁਲਾਕੂਟਮਾਨਕੂਟਕਹਾਪਣਕੂਟਾਦੀਹਿ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ **ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਕੋ**। ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਪਰਸਨ੍ਤਕੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ **ਬਲਾਵਹਾਰਕੋ**। ਕੁਸੰ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ **ਕੁਸਾਵਹਾਰਕੋ**। ਤਿਣਪਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਕਸ੍ਸ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰਕੋ

ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵਹਾਰਕੋ। ਸਾਟਕਾਦਿਭਣ੍ਡਵਸੇਨ, ਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰਾਦਿਓਕਾਸਵਸੇਨ ਵਾ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ **ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰਕੋ**। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਭਣ੍ਡਗ੍ਗਹਣੇ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਚ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਇਦਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਭਣ੍ਡਕਾਲਗ੍ਘਦੇਸੇਹੀ**”ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ ਭਣ੍ਡਞ੍ਚ ਕਾਲੋ ਚ ਅਗ੍ਘੋ ਚ ਦੇਸੋ ਚ ਤੇਹਿ ਚ ਪਰਿਭੋਗੇਨ ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । ਤਤ੍ਥ ਅਵਹਟਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਸ੍ਸਾਮਿਕਭਾਵਂ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕੇਪਿ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਸਾਲਯਨਿਰਾਲਯਭਾਵਞ੍ਚ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਸਾਲਯਕਾਲੇ ਚੇ ਅਵਹਟਂ, ਭਣ੍ਡਂ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ **ਭਣ੍ਡੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ**। ਨਿਰਾਲਯਕਾਲੇ ਚੇ ਅਵਹਟਂ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਾਮਿਕੇਸੁ ਪੁਨ ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇਸੁ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਤਦੇਵ ਹਿ ਭਣ੍ਡਂ ਕਦਾਚਿ ਮਹਗ੍ਘਂ, ਕਦਾਚਿ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਟਂ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਕਾਲੇ ਯੋ ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਘੋ, ਤੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ **ਕਾਲੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ**। ਨਵਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਯੋ ਅਗ੍ਘੋ, ਸੋ ਪਚ੍ਛਾ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਦਾ ਪਕਤਿਅਗ੍ਘਵਸੇਨ ਅਕਤ੍ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ **ਅਗ੍ਘੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ**। ਭਣ੍ਡੁਟ੍ਠਾਨਦੇਸੇ ਭਣ੍ਡਂ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਂ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਮਹਗ੍ਘਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਸ੍ਮਿਂ ਦੇਸੇ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਟਂ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਦੇਸੇ ਅਗ੍ਘੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ **ਦੇਸੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ**। ਪਰਿਭੋਗੇਨ ਸਾਟਕਾਦਿਨੋ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਅਗ੍ਘੋ ਪਰਿਹਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗਵਸੇਨ ਪਰਿਹੀਨਾਪਰਿਹੀਨਭਾਵਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ **ਪਰਿਭੋਗੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ**।

ਦੁਤਿਯਂ।

੫-੭. ਇਦਾਨਿ ਤਤਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਂ** ਕਲਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਜੀਵਮਾਨਕਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਾਨਂ ਸਰੀਰਂ। **ਚਿਚ੍ਚ** ਪਾਣੋਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ ‘‘ਵਧਾਮਿ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵਧਕਚੇਤਨਾਯ ਚੇਤੇਤ੍ਵਾ ਪਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ। **ਜੀਵਿਤਾ ਵਾ ਵਿਯੋਜਯੇ**ਤਿ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਾਤਿਉਣ੍ਣਂਸੁਨਾ ਸਮੁਦ੍ਧਟਤੇਲਬਿਨ੍ਦੁਮਤ੍ਤਂ ਕਲਲਰੂਪਕਾਲੇ ਤਾਪਨਾਦੀਹਿ ਵਾ ਤਤੋ ਵਾ ਉਦ੍ਧਮਪਿ ਤਦਨੁਰੂਪੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਰੂਪਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋਪਕ੍ਕਮੇ ਸਤਿ ਤਦਾਯਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿਨੋ ਅਰੂਪਜੀਵਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵੋਰੋਪਨਸਮ੍ਭਵਤੋ ਉਭਯਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਯਜ। ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਵਿਕਪ੍ਪੇ। **ਮਰਣਚੇਤਨੋ**ਤਿ ਮਰਣੇ ਚੇਤਨਾ ਯਸ੍ਸ ਸੋ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸਤ੍ਥਹਾਰਕ**ਨ੍ਤਿ ਜੀਵਿਤਂ ਹਰਤੀਤਿ ਹਾਰਕਂ, ਸਤ੍ਥਞ੍ਚ ਤਂ ਹਾਰਕਞ੍ਚਾਤਿ ਸਤ੍ਥਹਾਰਕਂ, ਤਂ। **ਅਸ੍ਸ** ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ। **ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪੇ**ਤਿ ਸਮੀਪੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯਜ ਵਾ। ਏਤੇਨ ਥਾਵਰਪ੍ਪਯੋਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਗਾਹੇਯਜ ਮਰਣੂਪਾਯ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਸਤ੍ਥਂ ਵਾ ਆਹਰ, ਵਿਸਂ ਵਾ ਖਾਦਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਰਣਤ੍ਥਾਯ ਉਪਾਯਂ ਗਾਹਾਪੇਯਜ ਵਾ। ਏਤੇਨ ਆਣਤ੍ਤਿਪ੍ਪਯੋਗੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਵਦੇਯਜ ਮਰਣੇ ਗੁਣ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਵਾਚਾਦੂਤਲੇਖਾਹਿ ‘‘ਯੋ ਏਵਂ ਮਰਤਿ, ਸੋ ਧਨਂ ਵਾ ਲਭਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਰਣੇ ਗੁਣਂ ਪਕਾਸੇਯਜ ਵਾ। ਉਭਯਤ੍ਥ ਅਧਿਕਾਰਵਸੇਨ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚੁਤੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ, ਸਾਸਨਤੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਪਨਸ੍ਸ ਛਬ੍ਬਿਧੇ ਪਯੋਗੇਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਪਯੋਗਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਸਾਹਤ੍ਥਿ…ਪੇ॰… ਇਦ੍ਧਿਵਿਜ੍ਜਾਮਯਾ ਪਯੋਗਾਤਿ ਇਮੇ ਛ ਪਯੋਗਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕ-ਕਾਰਲੋਪੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ “**ਸਾਹਤ੍ਥੀ**”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਥ ਵਾ ਅਨੇਕਤ੍ਥੇ ਅਨੇਕਤਦ੍ਧਿਤਸਮ੍ਭਵੇਨ ਸਹਤ੍ਥਸ੍ਸਾਯਂ ਪਯੋਗੋ ਸਾਹਤ੍ਥੀਤਿ ਪਦਸਿਦ੍ਧਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਾਹਤ੍ਥਿ ਚ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਚ ਆਣਤ੍ਤਿ ਚ ਥਾਵਰੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। ਇਦ੍ਧਿ ਚ ਵਿਜ੍ਜਾ ਚ, ਤਾਸਮਿਮੇਤਿ **ਇਦ੍ਧਿਵਿਜ੍ਜਾਮਯਾ**, ਇਦ੍ਧਿਮਯੋ ਵਿਜ੍ਜਾਮਯੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਪਯੋਗਾ**ਤਿ ਇਮੇ ਛਪ੍ਪਯੋਗਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਸਯਂ ਮਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਵਾ ਪਹਰਣਂ **ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ** ਪਯੋਗੋ। ਦੂਰੇ ਠਿਤਂ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਕਾਯਾਦੀਹਿ ਉਸੁਸਤ੍ਤਿਆਦੀਨਂ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ **ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ**। ‘‘ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਮਾਰੇਹੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਣਾਪਨਂ **ਆਣਤ੍ਤਿ**, ਓਪਾਤਖਣਨਂ ਅਪਸ੍ਸੇਨਸਂਵਿਧਾਨਂ ਅਸਿਆਦੀਨਂ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨਾਦਿ **ਥਾਵਰੋ**। ਮਾਰਣਤ੍ਥਂ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਜਾਯ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਪਯੋਜਨਂ **ਇਦ੍ਧਿਮਯੋ**। ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਜਿਦ੍ਧਿ ਚ ਨਾਮੇਸਾ ਰਾਜਾਦੀਨਂ ਰਾਜਿਦ੍ਧਿਆਦਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਿਤੁਰਞ੍ਞੋ ਸੀਹਲ਼ਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਦਾਠਾਕੋਟਨੇਨ ਚੂਲ਼ਸੁਮਨਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯਮਾਰਣੇ ਰਾਜਿਦ੍ਧਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ, ਤਦਤ੍ਥਮੇਵ ਅਥਬ੍ਬਣਾਦਿਵਿਜ੍ਜਾਯ ਪਰਿਜਪ੍ਪਨਂ **ਵਿਜ੍ਜਾਮਯੋ** ਪਯੋਗੋ।

ਏਵਂ ਛਪ੍ਪਯੋਗੇ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਆਣਤ੍ਤਿਪ੍ਪਯੋਗਸ੍ਸ ਨਿਯਾਮਕੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਕਾਲਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਂ ਆਣਤ੍ਤਿਂ ਨਿਯਮੇਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਕੇਤਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤਾਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੀਤਿ **ਆਣਤ੍ਤਿਨਿਯਾਮਕਾ**। ਤੇ ਪਨ ਕਾਲੋ ਚ ਵਤ੍ਥੁ ਚ ਆਵੁਧਞ੍ਚ ਇਰਿਯਾਪਥੋ ਚਾਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ, ਤਥਾ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸੋ ਓਕਾਸੋਤਿ ਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਛ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਲੋ** ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਾਦਿ ਯੋਬ੍ਬਨਾਦਿ ਚ। **ਵਤ੍ਥੁ** ਮਾਰੇਤਬ੍ਬੋ ਸਤ੍ਤੋ। **ਆਵੁਧਂ** ਅਸਿਆਦਿ। **ਇਰਿਯਾਪਥੋ** ਮਾਰੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਗਮਨਾਦਿ। **ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸੋ** ਵਿਜ੍ਝਨਾਦਿ। **ਓਕਾਸੋ** ਗਾਮਾਦਿ। ਯੋ ਹਿ ''ਅਜ੍ਜ, ਸ੍ਵੇ''ਤਿ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ''ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ ਮਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਯਦਾ ਕਦਾਚਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ ਮਾਰੇਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ। ਯੋ ਪਨ ''ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਾਦੀਸੁ ਮਾਰੇਤਿ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਹੋਤਿ, ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਕਾਲਸ੍ਸ ਸਙ੍ਕੇਤਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤਾਵਸੇਨ ਨਿਯਾਮਕਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਵਤ੍ਥੁਆਦੀਸੁਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਤਤਿਯਂ।

੮-੯. ਇਦਾਨਿ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਝਾਨਾਦਿਭੇਦ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨਿ ਨੋਸਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤੂਪਨਾਯਿਕਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਭਵਸ੍ਸਿਤਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਾਪਦੇਸਰਹਿਤਞ੍ਚ ਝਾਨਾਦਿਭੇਦਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਏਕੇਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਥੇ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ ਨਾਧਿਮਾਨਿਕੋ ਞਾਤੇ ਚੁਤੋ ਭਵੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਅਤ੍ਤਨਿ** ਸਕਸਨ੍ਤਾਨੇ **ਨੋਸਨ੍ਤਂ** ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾਯੇਵ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ, ਏਤ੍ਥ ਨੋਸਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। **ਝਾਨਾਦਿਭੇਦ**ਨ੍ਤਿ ਝਾਨਂ ਆਦਿ ਯਸ੍ਸ ''ਵਿਮੋਕ੍ਖਸਮਾਧਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨ ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾ ਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਵਿਨੀਵਰਣਤਾਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੇ ਅਭਿਰਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੯੮) ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੋ ਝਾਨਾਦਿ, ਸੋਵ ਭੇਦੋ ਵਿਸੇਸੋਤਿ ਸਮਾਸੋ। ਤਂ ਝਾਨਾਦਿਭੇਦਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ। **ਅਤ੍ਤੂਪਨਾਯਿਕ**ਨ੍ਤਿ ''ਅਯਂ ਮਯਿ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਆਰੋਚਨਵਸੇਨ ਅਤ੍ਤਨਿ ਉਪਨੀਯਤਿ, ''ਅਹਂ ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਾ ਉਪਨੀਯਤਿ ਏਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮੇਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਤੂਪਨਾਯਿਕੋ, ਝਾਨਾਦਿਭੇਦੋ, ਤਂ। **ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਭਵਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਭਵੋ ਨਾਮ ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤੋਤਿ ਸਮਾਸੋ, ਸੋ ਚ ਝਾਨਾਦਿਭੇਦੋਯੇਵ, ਤਂ।

ਅਞ੍ਞਾਪਦੇਸਰਹਿਤਨ੍ਤਿ ''ਯੋ ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੨੨੦) ਨਯੇਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਪਦੇਸੋ, ਤੇਨ ਰਹਿਤੋ ਚਤ੍ਤੋਤਿ ਤਪ੍ਪੁਰਿਸਸਮਾਸੋ, ਸੋ ਰਹਿਤੋ ਤੇਨਾਤਿ ਵਾ ਬਹੁਬ੍ਬੀਹਿ, ਝਾਨਾਦਿਭੇਦੋਵ , ਤਂ। **ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ** ਵਾਤਿ ''ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਂ, ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ। **ਏਕੇਕਂ ਕਤ੍ਵਾ** ਵਾਤਿ ''ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਂ, ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਏਕੇਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਏਕਨ੍ਤਿ ਠਿਤੇ ਵਿਚ੍ਛਾਯਂ ਦ੍ਵਿਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਕਰਣਕਿਰਿਯਾਯ ਏਕੇਕਵਸੇਨ ਭਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਝਾਨਾਦਿਨੋ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨਿਚ੍ਛਾ ਵਿਚ੍ਛਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਟੀਕਾਯਂ** ਪਨ ''ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ 'ਝਾਨਲਾਭੀ, ਵਿਮੋਕ੍ਖਲਾਭੀ, ਸਮਾਧਿਲਾਭੀ, ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭੀਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਕੋਟ੍ਠਾਸਤੋ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਚ ''ਏਕੇਕਂ ਵਾਤਿ 'ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਲਾਭੀ, ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਏਕੇਕਂ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੋ ਪਾਲਿਯਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਅਵੁਤ੍ਤਕ੍ਕਮੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਕਾਯੇਨ** ਵਾਤਿ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਦਿਵਸੇਨ ਕਾਯੇਨ ਵਾ। **ਵਾਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯ-ਕਾਰੋ ਲੁਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ''ਅਲਜ੍ਜਿਤਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ। **ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਥੇ**ਤਿ ਕਾਯਵਚੀਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤੀਨਂ ਗਹਣਯੋਗ੍ਗੇ ਪਦੇਸੇ ਠਤ੍ਵਾਤਿ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। **ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਇਮਿਨਾ ਚ ਇਮਿਨਾ ਚ ਕਾਰਣੇਨ ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ ਮਯਿ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ। **ਨਾਧਿਮਾਨਿਕੋ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਤਾਸਙ੍ਖਾਤੋ ਅਧਿਕੋ ਮਾਨੋ, ਸੋ ਨਤ੍ਥਿ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਨਾਧਿਮਾਨਿਕੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ। **ਞਾਤੇ**ਤਿ ਵਿਞ੍ਞੁਨਾ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਤੇ ਸਤਿ ਚੁਤੋ ਭਵੇ ਸਾਸਨਤੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਅਞ੍ਞਾਪਦੇਸੇਨ ਦੀਪਯਤੋ ਪਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ –

ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਠਮਸ੍ਸੇਵ, ਸਾਮਨ੍ਤਮਿਤਿ ਵਣ੍ਣਿਤਂ।
ਸੇਸਾਨਂ ਪਨ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੁਦੀਰਿਤਨ੍ਤਿ॥

ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੧੦. ਇਦਾਨਿ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਚੇਤੇਸਮਸੰਵਾਸਤੰ ਅਭਬ੍ਬਤਞ੍ਚ ਦੀਪੇਤੁੰ “**ਪਾਰਾਜਿਕੇਤੇ**”ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਏਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ **ਪਾਰਾਜਿਕਾ** ਪੁਗ੍ਗਲਾ **ਯਥਾ ਪੁਰੇ** ਪੁਬ੍ਬੇ ਗਿਹਿਕਾਲੇ, ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਚ ਵਿਯ ਅਸੰਵਾਸਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਸਹ ਵਸਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਏਤੇਸੁ ਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਨ ਏਕੋਪਿ ਤਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਕਕਮ੍ਮੰ ਏਕੁਦ੍ਦੇਸੋ ਸਮਸਿਕ੍ਖਤਾਤਿ ਇਮੇ ਤਯੋ ਸੰਵਾਸਾ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਅਪਲੋਕਨਾਦਿਕੰ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮੰ ਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਹਿ ਪਕਤਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾ **ਏਕਕਮ੍ਮੰ** ਨਾਮ। ਤਥਾ ਪਞ੍ਚਵਿਧੋਪਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੋ ਏਕਤੋ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ **ਏਕੁਦ੍ਦੇਸੋ** ਨਾਮ। ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਲਜ੍ਜੀਪੁਗ੍ਗਲੇਹਿ ਸਮੰ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਭਾਵਤੋ **ਸਮਸਿਕ੍ਖਤਾ** ਨਾਮ। ਨਤ੍ਥਿ ਤੇ ਸੰਵਾਸਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਅਸੰਵਾਸਾ। “ਅਭਬ੍ਬਾ**”ਤਿਆਦੀਸੁ **ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯਾ**ਤਿ ਤੁਮਤ੍ਥੇ ਸਮ੍ਪਦਾਨਵਚਨੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਸੀਸਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਜੀਵਿਤੁੰ ਅਭਬ੍ਬੋ, ਏਵੰ ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਵਿਤੁੰ ਅਭਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੧. ਇਦਾਨਿ ਪਰਿਯਾਯਾਣਤ੍ਤੀਹਿ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ “**ਪਰਿਯਾਯੋ ਚਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਪਰਿਯਾਯੋ ਚ ਆਣਤ੍ਤਿ ਚ ਤਤਿਯੇ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੇ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਯਾਦੀਹਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ‘‘ਯੋ ਏਵੰ ਮਰਤਿ, ਸੋ ਧਨੰ ਵਾ ਲਭਤੀ’’ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਵਿਞ੍ਞਾਪਕੋ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਭੂਤੋ ਕਾਯਵਚੀਪਯੋਗੋ ਪਰਿਯਾਯੋ। ਇਮਿਨਾ ਇਦੰ ਦੀਪੇਤਿ – ਯਥਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ ‘‘ਆਦਿਯੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੯੨) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਾਰਿਯਾਯਕਥਾਯ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਨ ਇਧ ਏਵੰ। ‘‘ਸੰਵਣ੍ਣੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੭੨) ਪਰਿਯਾਯਕਥਾਯਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ। “**ਦੁਤਿਯੇ ਪਨਾ**”ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਤ੍ਥੋ ਪਾਕਟੋਯੇਵ। ਏਵਮੁਪਰਿਪਿ ਪਾਕਟਮੁਪੇਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮ।

੧੨. ਇਦਾਨਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਾਦੀਨੰ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ “**ਸੇਵੇਤੂ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਸੇਵੇਤੁਕਾਮਤਾਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨੰ ਸੇਵੇਤੁੰ ਕਾਮੇਤੀਤਿ ਸੇਵੇਤੁਕਾਮੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ਨਾਮ ਤਣ੍ਹਾ, ਤਾਯ ਸੇਵੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। **ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਿਥੁਨਾਨੰ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਨੰ ਇਦਨ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨੰ, ਤਮੇਵ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ। ਇਧ ਪਨ ਉਪਚਾਰਵਸੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ। ਅਥ ਵਾ ਮੇਥੁਨੇਨ ਜਾਤੋ ਧਮ੍ਮੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ, ਤਸ੍ਸ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ। **ਅਙ੍ਗਦ੍ਵਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗਾਨੰ ਕਾਰਣਾਨੰ ਦ੍ਵਯੰ। **ਬੁਧਾ**ਤਿ ਵਿਨਯਧਰਾ ਵਿਞ੍ਞੂਨੋ।

੧੩. **ਮਨੁਸ੍ਸਸ**ਨ੍ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਸੰ ਮਨੁਸ੍ਸਸੰ, ਤਦਾਯਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਕਾ ਚ। ਏਤੇਨ ਪੇਤਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਯਤ੍ਤੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ। **ਤਥਾਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਤਥਾ ਤਾਦਿਸਾ ਸਞ੍ਞਾ ਤਥਾਸਞ੍ਞਾ, ਸਾ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਤਥਾਸਞ੍ਞੀ। ਪਰਾਯਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਤਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਭਾਵਪ੍ਪਧਾਨਾ ਇਮੇ ਨਿਦ੍ਦੇਸਾ, ਭਾਵਪਚ੍ਚਯਲੋਪੋ ਵਾ ‘‘ਬੁਦ੍ਧੇ ਰਤਨ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਖੁ॰ ਪਾ॰ ੬.੩) ਵਿਯ। ਏਵਮੁਪਰਿਪਿ ਈਦਿਸੇਸੁ। **ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਨਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤੰ ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ। **ਵਤ੍ਥੁਨੋ ਗਰੁਤਾ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਪਾਦਅਤਿਰੇਕਪਾਦਾਰਹਭਾਵੇਨ ਗਰੁਤਾ ਚ। ਊਨਪਞ੍ਚਮਾਸਕੇ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਮਾਸਕੇ ਵਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। ਮਾਸਕੇ ਵਾ ਊਨਮਾਸਕੇ ਵਾ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। **ਅਵਹਾਰੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਯਾ ਅਵਹਾਰਾਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਅਵਹਰਣਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ **ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਹੇਤੁਯੋ** ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗਾਨਿ।

੧੪. **ਪਾਣੋ ਮਾਨੁਸ੍ਸਕੋ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਪਾਣੋ ਚ, ਪਾਣੋਤਿ ਹਿ ਵੋਹਾਰਤੋ ਸਤ੍ਤੋ, ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਾਣਸਞ੍ਞਿਤਾ**ਤਿ ਪਾਣੋਤਿ ਸਞ੍ਞਿਤਾ ਚ, ਘਾਤਨੰ ਘਾਤੋ, ਸੋ ਏਵ ਚੇਤਨਾ **ਘਾਤਚੇਤਨਾ,** ‘‘ਵਧਾਮਿ ਨ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਪਵਤ੍ਤਾ ਸਾ ਚ, ਤੰਸਮੁਟ੍ਠਿਤੋ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਾਦੀਨੰ ਛਨ੍ਨਮਞ੍ਞਤਰੋ **ਪਯੋਗੋ** ਚ, **ਤੇਨ** ਪਯੋਗੇਨ ਮਰਣਞ੍ਚਾਤਿ **ਏਤੇ** ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾ **ਪਞ੍ਚ ਵਧਹੇਤੁਯੋ** ਪਾਣਘਾਤਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੫. **ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਸਨ੍ਤਤਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤਾ ਚ। **ਪਾਪਮਿਚ੍ਛਤਾਯਾਰੋਚਨਾ**ਤਿ ਯਾ ਸਾ ‘‘ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਸਮਾਨੋ ‘ਸੀਲਵਾਤਿ ਮੰ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਭ॰ ੮੫੧) ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ ਪਾਪਇਚ੍ਛਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ, ਤਾਯ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਆਰੋਚਨਾ ਚ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ। **ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਤਾ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਜਾਤਿ ਯਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਤਾ, ਸਾ ਚ, **ਨਞ੍ਞਾਪਦੇਸੋ**ਤਿ ਨ ਅਞ੍ਞਾਪਦੇਸੋ ਅਞ੍ਞਾਪਦੇਸਾਭਾਵੋ ਚ, **ਤਦੇਵ ਜਾਨਨ**ਨ੍ਤਿ

ਤਙ੍ਖਣੰਯੇਵ ਵਿਜਾਨਨਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮਾਨਿ **ਪਞ੍ਚ ਏਤ੍ਥ ਅਸਨ੍ਤਦੀਪਨੇ** ਅਸ੍ਮਿੰ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਪ੍ਪਕਾਸਨਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੇ **ਅਙ੍ਗਾਨਿ** ਹੇਤੁਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੬. ਏਵਂ ਤੇਸਮਸਂਵਾਸਤਾਭਬ੍ਬਤਾਦੀਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਨ ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋਵ, ਅਥ ਖੋ ਸਨ੍ਤਞ੍ਞੇਪੀਤਿ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਅਸਾਧਾਰਣਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਸਾਧਾਰਣਾ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤੇਨੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਪੁਲ੍ਲਿਙ੍ਗਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਉਪਚਾਰਵਸੇਨ ਤੁ ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਿਕਾਦਿਕਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਨ੍ਨਾ ਪਰਿਗ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਤਾਸੁ ਯਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਸ੍ਸ ਮਨੁਸ੍ਸਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਕ੍ਖਕਾਨਂ ਅਧੋ ਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਾਨਂ ਕਪ੍ਪਰਾਨਞ੍ਚ ਉਪਰਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਅਯਂ **ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਿਕਾ**। ਯਾ ਪਨ ਅਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਸਾ **ਵਜ੍ਜਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ**। ਯਾ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਤਸ੍ਸਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਗਹਣਵਸੇਨ ਅਨੁਵਤ੍ਤਤਿ, ਸਾ **ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾ**। ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਤਿਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਹਣਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਕਣ੍ਣਗ੍ਗਹਣਂ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਤ੍ਥਾਯ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਾਨਂ ਠਤ੍ਵਾ ਸਲ੍ਲਪਨਂ ਸਙ੍ਕੇਤਗਮਨਂ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸਾਗਮਨਸਾਦਿਯਨਂ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋਕਾਸਵਿਸਨਂ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਕਾਯੋਪਸਂਹਰਣਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਯਸ੍ਸਾ ਅਵਸ੍ਸੁਤਾਯ, ਸਾ **ਅਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਕਾ** ਨਾਮ।

ਅਭਬ੍ਬਕਾ ਏਕਾਦਸ ਚਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਣ੍ਡਕੋ ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਕੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੋ ਮਾਤੁਘਾਤਕੋ ਪਿਤੁਘਾਤਕੋ ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਦੂਸਕੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋ ਲੋਹਿਤੁਪ੍ਪਾਦਕੋ ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕੋਤਿ ਇਮੇ ਅਭਬ੍ਬਾ ਏਕਾਦਸ ਚ। ਤੇਸੁ **ਪਣ੍ਡਕੋ**ਤਿ ਓਪਕ੍ਕਮਿਕਨਪੁਂਸਕਪਣ੍ਡਕਾ ਚ ਪਣ੍ਡਕਭਾਵਪਕ੍ਖੇ ਪਕ੍ਖਪਣ੍ਡਕੋ ਚ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਆਸਿਤ੍ਤਉਸੂਯਪਣ੍ਡਕਾਨਂ ਪਨ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਚ ਨ ਵਾਰਿਤਾ। ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ ਪਨ ਲਿਙ੍ਗਤ੍ਥੇਨਕਾਦਿਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਸਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤ੍ਤਾ ਲਿਙ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਥੇਨੇਤੀਤਿ **ਲਿਙ੍ਗਤ੍ਥੇਨਕੋ**। ਭਿਕ੍ਖੁਵਸ੍ਸਗਣਨਾਦਿਕਂ ਸਂਵਾਸਂ ਥੇਨੇਤੀਤਿ **ਸਂਵਾਸਤ੍ਥੇਨਕੋ**। ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਏਵਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮੁਭਯਂ ਥੇਨੇਤੀਤਿ **ਉਭਯਤ੍ਥੇਨਕੋ**। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਇਮਂ ਤਿਵਿਧਂ –

> ਰਾਜਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਕਨ੍ਤਾਰ-ਰੋਗਵੇਰਿਭਯੇਨ ਵਾ।
> ਚੀਵਰਾਹਰਣਤ੍ਥਂ ਵਾ, ਲਿਙ੍ਗਂ ਆਦਿਯਤੀਧ ਯੋ॥
>
> ਸਂਵਾਸਂ ਨਾਧਿਵਾਸੇਤਿ, ਯਾਵ ਸੋ ਸੁਦ੍ਧਮਾਨਸੋ।
> ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ ਨਾਮ, ਤਾਵ ਏਸ ਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ॥ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੧੦; ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ)।

ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਕਾਦਯੋ ਤੁ ਤਂਤਂਵਚਨਤ੍ਥਾਨੁਸਾਰੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੋ ਪਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਂ ਅਵਸੇਸੋ ਸਬ੍ਬੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਮੇ ਏਕਾਦਸ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯ ਅਭਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਨ੍ਨਸਦਿਸਤਾਯ ''ਪਾਰਾਜਿਕਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ**ਤਿ ਗਿਹਿਨਿਵਾਸਨਨਿਵਤ੍ਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਚ। ਸਾ ਹਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾ। ਮੁਦੁਕਾ ਪਿਟ੍ਠਿ ਯਸ੍ਸ, ਸੋ ਚ। ਸੋ ਹਿ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਯਦਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚ੍ਚਮੁਖਮਗ੍ਗੇਸੁ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਤਦਾ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ।

੧੭-੧੮. ਲਮ੍ਬਮਾਨਮਙ੍ਗਜਾਤਮੇਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਲਮ੍ਬੀ**। ਸੋ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪਵੇਸਿਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕੋ। **ਮੁਖੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਪਰਸ੍ਸ ਚਾ**ਤਿ ਯੋ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਪਰਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਮਤਸ੍ਸ ਵਾ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਮੁਖੇਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੋ ਪਰਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਮੁਖੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਚ। **ਤਤ੍ਥੇਵਾਭਿਨਿਸੀਦਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਯੋ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਰਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇਨ ਅਭਿਨਿਸੀਦਤਿ, ਸੋ ਚਾਤਿ ਏਤੇ ਦ੍ਵਯਂਦ੍ਵਯਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵੇਪਿ ਮਗ੍ਗੇ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਵੇਸਨਹੇਤੁ ਮੇਥੁਨਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਿਕਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ। **ਇਧਾਗਤਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ**ਤਿ ਇਧ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾਯਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚਾਤਿ **ਸਮੋਧਾਨਾ** ਪਿਣ੍ਡੀਕਰਣਵਸੇਨ ਚਤੁਵੀਸਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਭਵਨ੍ਤੀਤਿ ਸੇਸੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਗਾਥਾਬਨ੍ਧਵਸੇਨ ਰਸ੍ਸਂ ਕਤ੍ਵਾ **"ਪਰਾਜਿਕਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥਾਹ – ਮਾਤੁਘਾਤਕਾਦਯੋ ਤਤਿਯਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਨ੍ਨਾ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਦੂਸਕੋ, ਮੁਦੁਪਿਟ੍ਠਿਕਾਦਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਨ੍ਨਾ ਏਵਾਤਿ ਕੁਤੋ ਚਤੁਵੀਸਤੀਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ –

ਮਾਤੁਘਾਤਕਾਦਯੋ ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਇਧ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਏਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਮੁਦੁਪਿਟ੍ਠਿਕਾਦਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ, ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਏਕੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਂ ਅਪ੍ਪਟਿਸੇਵਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਸੁਂ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ।

ਪਾਰਾਜਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯. ਵੁਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਗਰੁਕਤ੍ਤਾ **ਗਰੁਕਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਨਵਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ। ਨਨੁ ''ਨਵਾ''ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ''ਤੇਰਸਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? ਨਾਯਂ ਦੋਸੋ, ਚਿਰੇਨਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਯਾਵਤਤਿਯਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ ਪਠਮਾਪਤ੍ਤਿਕਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਤਾ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਕ੍ਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਸਯਧਾਤੁਨਾਨਤ੍ਤਤੋ ਨੀਲਾਦਿਵਸੇਨ ਦਸਵਿਧੇ ਸੁਕ੍ਕੇ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸੁਕ੍ਕਸ੍ਸ। **ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਤਾ**ਤਿ ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਤਾਯ, ਯ-ਕਾਰੋ ਲੁਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ। ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਵਚਨੇਨ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦ ਮੁਚ੍ਚਨਸ੍ਸਾਦ ਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਦ ਫਸ੍ਸਸ੍ਸਾਦ ਕਣ੍ਡੁਵਨਸ੍ਸਾਦ ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਦ ਨਿਸਜ੍ਜਨਸ੍ਸਾਦ ਵਾਚਸ੍ਸਾਦ ਗੇਹਸਿਤਪੇਮ ਵਨਭਙ੍ਗਿਯ ਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਏਕਾਦਸਸ੍ਸਾਦੇਸੁ ਏਕਂਯੇਵ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਮੋਚਨਾਯ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਸੁਖਵੇਦਨਾ **ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੋ**। ਮੁਚ੍ਚਨੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਮੁਚ੍ਚਨੇ ਅਸ੍ਸਾਦੋ **ਮੁਚ੍ਚਨਸ੍ਸਾਦੋ**। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਮੀਤਪ੍ਪੁਰਿਸੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਨਵਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਅਸ੍ਸਾਦਸੀਸੇਨ ਰਾਗੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਗੇਹਨਿਸ੍ਸਿਤੇਸੁ ਮਾਤਾਦੀਸੁ ਪੇਮਂ ਗੇਹੇ ਸਿਤਂ ਪੇਮਨ੍ਤਿ **ਗੇਹਸਿਤਪੇਮਂ**, ਇਮਿਨਾ ਸਰੂਪੇਨੇਵ ਰਾਗੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਸਨ੍ਥਵਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਪੇਸਿਤਪੁਪ੍ਫਾਦਿ ਵ**ਨਭਙ੍ਗਿਯਂ,** ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਰਾਗੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਦੋਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਗਹਣਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥੇਵ ਚ ਪਨ ਚੇਤਨਾਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪਕ੍ਕਮਮੋਚਨੇ ਸਤਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਾਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਉਪਕ੍ਕਮ੍ਮ** ਹਤ੍ਥਾਦਿਨਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਸੁਪਿਨੇਯੇਵ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੋ ''ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਅਨ੍ਤ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਵਵੁਤ੍ਤਿਤ੍ਤਾ। ਤਂ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤਂ ਵਿਨਾ **ਵਿਮੋਚਯਂ** ਸੁਕ੍ਕਂ ਵਿਮੋਚੇਨ੍ਤੋ **ਸਮਣੋ** ਯੋ ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁ **ਗਰੁਕਂ** ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ **ਫੁਸੇ** ਫੁਸੇਯ੍ਯ, ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪਬਹਿਦ੍ਧਾਰੂਪਉਭਯਰੂਪਆਕਾਸੇਕਟਿਕਮ੍ਪਨਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਉਪਾਯੇਸੁ ਸਤਿ ਰਾਗੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭਾਦੀਸੁ ਚ ਕਾਲੇਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਕਮ੍ਮਞ੍ਞਤਂ ਪਤ੍ਤੇ ''ਆਰੋਗ੍ਯਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਵਤ੍ਥੁਭੂਤਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸੁਕ੍ਕਂ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਚੇਤਨਾਯ ਏਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮ੍ਮ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਪਠਮੋ।

੨੦. **ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗ**ਵਾਤਿ ਕਾਯੇ ਸਂਸਗ੍ਗੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਰਾਗੋ, ਸੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਵਨ੍ਤੁ, ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗਸਮਙ੍ਗੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਮਣੋ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਉਪਕ੍ਕਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਕਾਯੇਨ ਵਾਯਮਿਤ੍ਵਾ। **ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਂ ਸਮ੍ਫੁਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਨੁਮਸੋ ਲੋਮੇਨਪਿ ਪਰਾਮਸਨ੍ਤੋ ਗਰੁਕਂ ਫੁਸੇਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਾ ਅਮਤਾ ਇਤ੍ਥੀ **ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥੀ**। ਤਤ੍ਥ ''ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗਵਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਮਾਤੁਪੇਮਾਦਿਂ , ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਗਹਿਤਮੋਕ੍ਖਾਧਿਪ੍ਪਾਯਞ੍ਚ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵੇਮਤਿਕਸ੍ਸ, ਪਣ੍ਡਕਪੁਰਿਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਚ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਪਨ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾਮਸਨੇ, ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਕਾਯਾਮਸਨੇ ਚ ਯਕ੍ਖੀਪੇਤੀਪਣ੍ਡਕਾਨਂ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਾਮਸਨੇ ਚ ਪੁਰਿਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥੀਨਂ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਾਮਸਨੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤਥਾਯਕ੍ਖੀਆਦੀਨਂ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾਦੀਸੁ ਚ। ਮਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਪਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਪਨ ਫੁਸਿਯਮਾਨੋ ਸੇਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋਪਿ ਸਚੇ ਕਾਯੇਨ ਨ ਵਾਯਮਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਦੁਤਿਯੋ।

੨੧. **ਤਥਾ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ। **ਸੁਣਨ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਥੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਚਨਂ ਸੁਣਨ੍ਤਿਯਾ। **ਵਿਞ੍ਞੂ**ਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਸਮਤ੍ਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਂ। **ਮਗ੍ਗਂ** ਵਾਤਿ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਾਨਂ ਵਸੇਨ ਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਮੇਥੁਨਂ ਵਾ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਰਾਗੇਨਾ**ਤਿ ਦੁਟ੍ਠਾ ਚ ਸਾ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਤਾਯ ਥੂਲਾ ਚ ਲਾਮਕਜਨਸਾਧਾਰਣਤਾਯਾਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ। ਸਾਵ ਪੁਨ ਵਾਚਾ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾ। ਤਸ੍ਸਂ ਅਸ੍ਸਾਦਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਰਾਗੋਤਿ ਸਮਾਸੋ, ਤੇਨ। **ਓਭਾਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵਣ੍ਣਾਵਣ੍ਣਯਾਚਨਾਦਿਵਸੇਨ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵਚਨਂ ਵਤ੍ਵਾ। ਅਸੁਣਨ੍ਤਿਯਾ ਪਨ ਦੂਤੇਨ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਆਰੋਚਿਤੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਮਗ੍ਗਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵਣ੍ਣਾਵਣ੍ਣੇਹਿ, ਮੇਥੁਨਯਾਚਨਾਦੀਹਿ ਵਾ ''ਸਿਖਰਣੀਸਿ, ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਾਸਿ, ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾਸੀ''ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਤੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਅਕ੍ਕੋਸਵਚਨੇਨ ਵਾ ਓਭਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਅਧਕ੍ਖਕਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਂ ਆਦਿਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਾਦਿਭਣਨੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਤਥਾ ਯਕ੍ਖੀਪੇਤੀਪਣ੍ਡਕਾਨਂ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੇ ਆਦਿਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਾਦਿਭਣਨੇ ਮੇਥੁਨਯਾਚਨਾਦੀਸੁਪਿ। ਤੇਸਂ ਪਨ ਅਧਕ੍ਖਕਾਦਿਕੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥੀਨਂ ਉਬ੍ਭਕ੍ਖਕੇ ਅਧੋਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲੇ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇ ਚ।

ਤਤਿਯੋ।

੨੨. **ਅਤ੍ਤਕਾਮੁਪਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਕਾਮੇਨ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਮੁਪਟ੍ਠਾਨਂ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਾਮੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਅਤ੍ਤਕਾਮੁਪਟ੍ਠਾਨਂ। ਅਥ ਵਾ ਕਾਮੀਯਤੀਤਿ ਕਾਮਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਮਂ ਅਤ੍ਤਕਾਮਂ, ਸਯਂ ਮੇਥੁਨਰਾਗਵਸੇਨ ਪਤ੍ਥਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਤ੍ਤਕਾਮਞ੍ਚ ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਤਕਾਮੁਪਟ੍ਠਾਨਂ। ਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੋ ਗੁਣੋ, ਤਂ। **ਵਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਯਦਿਦਂ ਕਾਮੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ, ਏਤਦਗ੍ਗਂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਕਾਮੁਪਟ੍ਠਾਨੇ ਵਣ੍ਣਂ ਅਨੁਮਸੋ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯਪਿ ਇਤ੍ਥੀਤਿ ਸਞ੍ਞੀ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਾਚਾ**ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਯਕਾਰਲੋਪਵਸੇਨ। **ਮੇਥੁਨਯੁਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਯੁਤ੍ਤਾਯ, ਲਿਙ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸਵਸੇਨ ਤਾਯ ''ਅਰਹਸਿ ਤ੍ਵਂ ਮਯ੍ਹਂ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦਾਤੁ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਕਾਯ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਯ ਵਾਚਾਯ ਮੇਥੁਨਯਾਚਨੇ ਮੇਥੁਨਰਾਗਿਨੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਮੇਥੁਨੇਰਾਗੋ, ਸੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਮੇਥੁਨਰਾਗੀ,** ਤਸ੍ਸ। **ਗਰੁ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮ**-ਕਾਰੋ ਪਦਸਨ੍ਧਿਕਰੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਣ੍ਡਕੇ ਪਣ੍ਡਕਸਞ੍ਞਿਨੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਿਨੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਚਤੁਤ੍ਥੋ।

੨੩. ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਾ ਸਨ੍ਦੇਸਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਇਤ੍ਥਿਯਾ** ਵਾਤਿ ''ਦਸ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾ ਪਿਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੩੦੩) ਚ ''ਦਸ ਭਰਿਯਾਯੋ ਧਨਕ੍ਕੀਤਾ ਛਨ੍ਦਵਾਸਿਨੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੩੦੩) ਚ ਵੁਤ੍ਤਾਯ ਵੀਸਤਿਵਿਧਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਾ ਤਂਸਮ੍ਬਨ੍ਧਵਸੇਨ ਤੇਸਂ ਮਾਤਾਦੀਨਂ ਵਾ। **ਸਨ੍ਦੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਪੁਰਿਸੇਨ ਵਾ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਮਾਤਾਦੀਹਿ ਵਾ ''ਏਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਵਾ ਪੁਰਿਸਂ ਵਾ ਏਵਂ ਭਣਾਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਜਾਯਮ੍ਪਤਿਭਾਵਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਸਨ੍ਦੇਸਵਚਨਂ। **ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ। **ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਪੇਸਿਤੋ, ਤੇਸਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ। **ਹਰਂ ਪਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਇਤ੍ਥੀ ਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਵਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤੁ ਵਾ, ਮਾ ਵਾ, ਯੇਹਿ ਪੇਸਿਤੋ, ਤੇਸਂ ਪਚ੍ਚਾਹਰਨ੍ਤੋ ਵਾ ਹਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਾ, ਜਾਯਮ੍ਪਤਿਭਾਵੋ ਹੋਤੁ ਵਾ, ਮਾ ਵਾ, ਅਕਾਰਣਮੇਤਂ। ਇਮਾਯ ਤਿਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਚ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਪਣ੍ਡਕੇ ਚ ਅਙ੍ਗਤ੍ਤਯੇਨਾਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਏਕੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਹਰਂ ਪਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਵਿਪਾਠਂ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ''ਪਚ੍ਛਾ ਹਰ''ਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰਂ **ਪਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਉਪਸਗ੍ਗੁਤ੍ਤਾ। ਪਦਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਤ੍ਥੋ ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਹਿ **ਉਪਸਗ੍ਗੋ** ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਤਿ ਆ''ਤਿ ਉਪਸਗ੍ਗਾਨਂ ''ਹਰ''ਨ੍ਤਿਮਸ੍ਸ ਪਦਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਪਞ੍ਚਮੋ।

੨੪. **ਸਂਯਾਚਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਯਾਚਿਤੋ ਵਾਸਿਆਦਿਕੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਯਸ੍ਸਾ, ਤਂ। **ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮੇਨ ਅਦੇਸਿਤਂ ਵਤ੍ਥੁ ਕੁਟਿਕਰਣਪ੍ਪਦੇਸੋ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ, ਤਂ। **ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ

ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿ ਨਾਮ, ਤਾਯ ''ਦੀਘਸੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ ਸੁਗਤਸ੍ਸ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ ਤਿਰਿਯਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਤਰਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੪੮) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਂ ਏਕਤੋਭਾਗੇਨਾਪਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਤਿ ਤਂ ਤਿਰਿਯਂ ਚਤੁਹਤ੍ਥਸਙ੍ਖਾਤਹੇਟ੍ਠਿਮਪ੍ਪਮਾਣੇ ਸਤਿ ਦੀਘਤੋ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਡ੍ਢੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਤੋ ਊਨਕੇ, ਦੀਘਤੋ ਚ ਵਡ੍ਢਿਤੇ ਅਯਂ ਕੁਟਿਸਙ੍ਖਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ। ''ਮਯ੍ਹਂ ਵਾਸਾਗਾਰਂ ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਾ ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਏਤਿਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਾ। ਕੁਟਿ**ਨ੍ਤਿ ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਦਿਕਂ ਕੁਟਿਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾ** ਨਾਮ ਅਨ੍ਤੋ ਉਦ੍ਧਂਮੁਖਂ ਲਿਤ੍ਤਾ। **ਅਵਲਿਤ੍ਤਾ** ਨਾਮ ਬਹਿ ਅਧੋਮੁਖਂ ਲਿਤ੍ਤਾ। ਉਭਯਥਾ **ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਵਲਿਤ੍ਤਾ। ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਭੂਤਕਾਰਿਤਤ੍ਥਵਸੇਨ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ।

ਤਤ੍ਥਾਯਂ ਵਤ੍ਥੁਦੇਸਨਕ੍ਕਮੋ – ਤੇਨ ਕੁਟਿਕਾਰਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਕੁਟਿਵਤ੍ਥੁਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂਸਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਵੁਡ੍ਢਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ **ਪਦਭਾਜਨੇ** (ਪਾਰਾ॰ ੩੪੯) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਙ੍ਘਂ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਵਾ ਸਙ੍ਘਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ, ਸਙ੍ਘੇਨ ਵਾ ਸਮ੍ਮਤਾ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਤ੍ਥ ਨੇਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਹਿ ਚ ਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾਦੀਹਿ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਉਪਦ੍ਦਵੇਹਿ ਵਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਰਮ੍ਭਂ ਅਨੁਪਦ੍ਦਵਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਚਤੂਹਿ ਵਾ ਬਲਿਬਦ੍ਦੇਹਿ ਯੁਤ੍ਤੇਨ ਸਕਟੇਨ ਏਕਚਕ੍ਕਂ ਨਿਬ੍ਬੋਦਕਪਤਨਟ੍ਠਾਨੇ ਏਕਂ ਬਹਿ ਕਤ੍ਵਾ ਆਵਿਞ੍ਛਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਾਯ ''ਸਪਰਿਕ੍ਕਮਨ''ਨ੍ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਸਚੇਪਿ ਸਙ੍ਘਪ੍ਪਹੋਨਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ, ਨੋ ਚੇ, ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਾਚਿਤੇਹਿ **ਪਦਭਾਜਨੇ** (ਪਾਰਾ॰ ੫੦, ੫੧) ਵੁਤ੍ਤਾਯ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਵਤ੍ਥੁ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਂ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਕੁਟਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਇਦਾਨਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਿਣ੍ਡੇਹਿ ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਪਠਮਪਿਣ੍ਡਦਾਨੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਦੁਤਿਯਦਾਨੇਨ ਲੇਪੇ ਸਙ੍ਘਟਿਤੇ ਸਚੇ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾ ਏਵ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਏਵ ਵਾ, ਏਕੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਸਾਰਮ੍ਭਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨਤਾਯ ਦ੍ਵੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨੀਤਿ ਸਚੇ ਉਭਯਵਿਪਨ੍ਨਾ, ਦ੍ਵੇ ਚ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਦ੍ਵੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨੀਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਞੇਯ੍ਯਂ।

ਛਟ੍ਠੋ।

੨੫. **ਮਹਲ੍ਲਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਭਾਵੇਨ ਸਂਯਾਚਿਤਕੁਟਿਤੋ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵੇਨ, ਵਤ੍ਥੁਂ ਦੇਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨਾਪਿ ਕਾਤਬ੍ਬਭਾਵੇਨ ਚ ਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਮਹਤ੍ਤਂ ਲਾਤਿ ਆਦਦਾਤੀਤਿ ਮਹਲ੍ਲਕੋ। ਮਹਤ੍ਤਲਕ ਇਤਿ ਠਿਤੇ ਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲੋਪੋ ਲਸ੍ਸ ਚ ਦ੍ਵਿਤ੍ਤਂ, ਤਂ। ਵਸਨਂ ਅਤ੍ਥੋ ਪਯੋਜਨਂ **ਵਸਨਤ੍ਥੋ,** ਤਾਯ । ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਭਾਵੇ ਏਕੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਸੇਸਂ ਅਨਨ੍ਤਰਸਦਿਸਮੇਵ। ਇਧ ਚ ਤਤ੍ਥ ਚ ਲੇਣਗੁਹਾਤਿਣਕੁਟਿਪਣ੍ਣਚ੍ਛਦਨਗੇਹੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਕੁਟਿਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਵਾਸਾਗਾਰਂ ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਸਤ੍ਤਮੋ।

੨੬. ਅਮੂਲਕੇਨ ਅਨ੍ਤਿਮੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਮੂਲਕੇਨਾ**ਤਿ ਦਸ੍ਸਨਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ, ਸਵਨਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ, ਦਿਟ੍ਠਸੁਤਮੁਤਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਪਰਿਸਙ੍ਕਾਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਚ ਮੂਲਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨ ਨਤ੍ਥਿ ਮੂਲਮੇਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਮੂਲਕਂ, ਤੇਨ। ਤਂ ਪਨ ਸੋ ਆਪਨ੍ਨੋ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਨੋ ਵਾ, ਏਤਂ ਇਧ ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ। ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁਞ੍ਚ ਮਾਤੁਗਾਮਞ੍ਚ ਤਥਾਰੂਪੇ ਠਾਨੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਤਿ, ਅਯਂ **ਦਿਟ੍ਠਪਰਿਸਙ੍ਕਾ**। ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਚ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਚ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਪਰਿਸਙ੍ਕਤਿ, ਅਯਂ **ਸੁਤਪਰਿਸਙ੍ਕਾ**। ਧੁਤ੍ਤਾਨਂ ਇਤ੍ਥੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਵਿਹਾਰੇਸੁ ਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧਸੁਰਾਦੀਹਿ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਗਤਟ੍ਠਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕੇਨ ਨੁ ਖੋ ਇਦਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੀਮਂਸਨ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥ ਕੇਨਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਗਨ੍ਧਾਦੀਹਿ ਪੂਜਾ ਕਤਾ ਹੋਤਿ, ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਅਰਿਟ੍ਠਂ ਵਾ ਪੀਤਂ, ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧਂ ਘਾਯਿਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਸੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਤਿ। ਅਯਂ **ਮੁਤਪਰਿਸਙ੍ਕਾ** ਨਾਮ। **ਅਨ੍ਤਿਮੇਨ ਚਾ**ਤਿ ਤਤੋ ਪਰਂ ਵਜ੍ਜਾਭਾਵੇਨ ਅਨ੍ਤੇ ਭਵਤ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤਿਮੇਨੇਵ। **ਵਤ੍ਥੁਨਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਰੂਪੇਸੁ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ। **ਚ**-ਕਾਰੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਵਧਾਰਣੇ, ਤੇਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਦਿਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਚ**-ਕਾਰੋ ਅਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ।

ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ ਵਾ ਚੋਦਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਾਚਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ। **ਚਾਵੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾ ਚਾਵਨਤ੍ਥਾਯ। ਏਤੇਨ ਏਕੰ ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸੇ ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਵੁਟ੍ਠਾਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾਦਿਕੇ ਸਤ੍ਤਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। **ਸੁਣਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ''ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ''ਤਿਆਦੀਨੰ ਕਮ੍ਮਪਦੰ, ਇਮਿਨਾ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਚੋਦਨੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਪਨ ਸਤ੍ਤਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। **ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਵਤ੍ਥੁਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਾ ਆਪਤ੍ਤਿਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਾ ਸੰਵਾਸਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੮੫-੩੮੬) ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਵੁਤ੍ਤਾਨੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਚੋਦਨਾਨੰ ਵਸੇਨ ਸਯੰ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ ਵਾ। **ਚੋਦਾਪੇਨ੍ਤੋ** ਵਾਤਿ ਪਰੇਨ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਚੋਦਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ ਠਤ੍ਵਾ ''ਤ੍ਵੰ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਸੇਵਿ, ਅਸ੍ਸਮਣੋਸੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਤ੍ਥੁਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਵਾ ''ਤ੍ਵੰ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨੋਸੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਆਪਤ੍ਤਿਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਵਾ ''ਅਸ੍ਸਮਣੋਸਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਉਪੋਸਥੋ ਵਾ ਪਵਾਰਣਾ ਵਾ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮੰ ਵਾ, ਅਸ੍ਸਮਣੋਸੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਸੰਵਾਸਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਸੇਨ ਵਾ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਸੰਵਾਸੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਅਸ੍ਸਮਣੋਤਿ ਕਸ੍ਮਾਤਿ ਪੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ''ਅਸ੍ਸਮਣੋਸੀ''ਤਿਆਦਿਵਚਨੇਹਿ ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਸੇਨ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਏਵ ਵਾਪਿ ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਦੀਪਯਤੋ ''ਕਰੋਤੁ ਮੇ ਆਯਸ੍ਮਾ ਓਕਾਸੰ, ਅਹੰ ਤੰ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਏਵੰ ਓਕਾਸੇ ਅਕਾਰਿਤੇ ਵਾਚਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਚੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ, ਓਕਾਸੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਵ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਅਟ੍ਠਮੋ।

੨੭. **ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾਦਿਜਾਤਿਕਸ੍ਸ ਪਰਸ੍ਸ। **ਕਿਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨਵੀਤਿਕ੍ਕਮਸਙ੍ਖਾਤੰ ਕਿਰਿਯੰ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਮੇਥੁਨਵੀਤਿਕ੍ਕਮਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨੇਨ ਕਰਣਭੂਤੇਨ। **ਲੇਸੇਨਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਜਾਤਿਆਦਯੋ ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁੰ ਲਿਸ੍ਸਤਿ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰੰ ਸਿਲਿਸ੍ਸਤਿ ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤੇਨੇਵਾਤਿ ਜਾਤਿਆਦਯੋਵ ''ਲੇਸਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਜਾਤਿਲੇਸਨਾਮਲੇਸਾਦਿਨਾ ਲੇਸੇਨ। **ਅਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਤਤੋ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਚਾਵੇਤੁੰ ਅਨ੍ਤਿਮੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਚੋਦਯਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਥੰ? ਕੋਚਿ ਖਤ੍ਤਿਯਜਾਤਿਯੋ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਰਿੰ ਖਤ੍ਤਿਯਜਾਤਿਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਖਤ੍ਤਿਯੰ ਜਾਤਿਲੇਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮਯਾ ਦਿਟ੍ਠੋ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ, ਤ੍ਵੰ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਆਪਨ੍ਨੋਸੀ''ਤਿ ਚੋਦੇਤਿ ਚੋਦਾਪੇਤਿ ਵਾ। ਏਵੰ ਨਾਮਲੇਸਾਦਯੋਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸੇਸਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾ ਅਟ੍ਠਮੇ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਾਯੇਵ।

ਨਵਮੋ।

੨੮. ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ''ਗਰੁਕਾ ਨਵਾ''ਤਿ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤੇਸੁ ਆਪਨ੍ਨੇਸੁ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **“ਛਾਦੇਤਿ ਜਾਨਮਾਪਨ੍ਨ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨਾ **ਆਪਨ੍ਨੰ** ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਵਾ **ਜਾਨੰ** ਜਾਨਨ੍ਤੋ **ਯਾਵਤਾ** ਯਤ੍ਤਕਾਨਿ ਅਹਾਨਿ **ਛਾਦੇਤਿ** ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, **ਤਾਵਤਾ** ਤਤ੍ਤਕਾਨਿ ਅਹਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਵਾਸੋ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵੰ ਪਦਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਵਾਸੋ ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤਪਰਿਵਾਸੋ ਸਮੋਧਾਨਪਰਿਵਾਸੋਤਿ ਤਿਵਿਧੋ ਪਰਿਵਾਸੋ। ਤੇਸੰ ਪਨ ਅਤਿਸਙ੍ਖੇਪਨਯੇਨ ਮੁਖਮਤ੍ਤੇਪਿ ਦਸ੍ਸਿਤੇ ਵਿਤ੍ਥਾਰਵਿਨਿਚ੍ਛਯਪਵੇਸੋਪਾਯਸਮ੍ਭਵੋ ਸਿਯਾਤਿ ਮੁਖਮਤ੍ਤੰ ਦਸ੍ਸਯਿਸ੍ਸਾਮ।

ਤਤ੍ਥ **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਵਾਸੋ** ਨਾਮ ਯਥਾਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਦਿਵਸੇ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਏਕਾਹਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ, ''ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਿੰ ਏਕਾਹਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ **ਖਨ੍ਧਕੇ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੯੮-੯੯) ਆਗਤਨਯੇਨ ਯਾਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ ਭਨ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘੋ, ਅਯੰ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਿ ਏਕਾਹਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ **ਖਨ੍ਧਕੇ** ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਵਾਚੰ ਵਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਾਸੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ। ਏਕੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ''ਤਿ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵੁਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ''ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਥ ਦ੍ਵੀਹਾਦਿਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਕ੍ਖਅਤਿਰੇਕਪਕ੍ਖਮਾਸਅਤਿਰੇਕਮਾਸਸੰਵਚ੍ਛਰਅਤਿਰੇਕਸੰਵਚ੍ਛਰਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਵਾ, ''ਦ੍ਵੀਹਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯੋ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਤ੍ਵਾ ਯੋ ਯੋ ਆਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ।

ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚ ਸਚੇ ਅਪ੍ਪਭਿਕ੍ਖੁਕੋ ਆਵਾਸੋ ਹੋਤਿ, ਸਕ੍ਕਾ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦਂ ਅਨਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਨ ਵਸਿਤੁਂ, ਤਤ੍ਥੇਵ ''ਪਰਿਵਾਸਂ ਸਮਾਦਿਯਾਮਿ, ਵਤ੍ਤਂ ਸਮਾਦਿਯਾਮੀ'ਤਿ ਵਤ੍ਤਂ ਸਮਾਦਾਯ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਿਂ ਏਕਾਹਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਗਤਾਗਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੇਨ ਪਕਤਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਸਹਵਾਸੋ, ਤੇਨ ਚ ਵਿਨਾਵਾਸੋ, ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਦੀਨਂ ਉਪਚਾਰਗਤਾਨਂ ਅਨਾਰੋਚਨਾਤਿ ਏਤੇਸੁ ਏਕੇਨਾਪਿ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦਞ੍ਚ ਵਤ੍ਤਭੇਦਞ੍ਚ ਅਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ।

ਸਚੇ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਪਰਿਵਾਸਂ ਸੋਧੇਤੁਂ, ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਵਤ੍ਤੇਨ ਵਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ''ਪਰਿਵਾਸਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਮਿ, ਵਤ੍ਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਮੀ''ਤਿ ਪਰਿਵਾਸੋ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬੋ। ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਕਤਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਅਥਾਨੇਨ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਏਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਤੋ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਰਹਟ੍ਠਾਨਤੋ ਦ੍ਵੇ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਮਗ੍ਗਤੋ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਅਰੁਣੇਯੇਵ ਵਤ੍ਤਂ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਬਹਿ ਠਿਤਾਨਮ੍ਪਿ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਾਤਿ, ਪਸ੍ਸਤਿ ਵਾ, ਦੂਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਆਰੋਚੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਨਾਰੋਚੇਨ੍ਤੇ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋ ਚੇਵ ਵਤ੍ਤਭੇਦਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ। ਸਚੇ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪਚਾਰਸੀਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਵਤ੍ਤਭੇਦੋ। ਅਰੁਣੇ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਤ੍ਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਯਾਵ ਰਤ੍ਤਿਯੋ ਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਪਰਿਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ ਤਾਵ **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਵਾਸੋ**।

ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤੋ ਦੁਵਿਧੋ ਚੂਲ਼ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤੋ ਮਹਾਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ''ਉਪਸਮ੍ਪਦਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਕਾਲਂ ਅਹਂ ਸੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਅਵਸੇਸੇ ਰਤ੍ਤਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਪਰਿਵਾਸੋ **ਚੂਲ਼ਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤੋ**। ਯੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਸੋ ਰਤ੍ਤਿਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਨਸ੍ਸਰਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਚ ਵੇਮਤਿਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬੋ **ਮਹਾਸੁਦ੍ਧਨ੍ਤੋ**। ਆਪਤ੍ਤਿਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਜਾਨਾਤੁ ਵਾ, ਮਾ ਵਾ, ਅਕਾਰਣਮੇਤਂ।

ਸਮੋਧਾਨਪਰਿਵਾਸੋ ਨਾਮ ਤਿਵਿਧੋ ਓਧਾਨਸਮੋਧਾਨੋ ਅਗ੍ਘਸਮੋਧਾਨੋ ਮਿਸ੍ਸਕਸਮੋਧਾਨੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤਪਰਿਵਾਸੋਪਿ ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਮਾਨਤ੍ਤੋਪਿ ਵਾ ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਵਤ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਾ ਵਾ ਊਨਤਰਾ ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਯੋ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਾਯ ਪਟਿਕਸ੍ਸਨੇਨ ਤੇ ਪਰਿਵੁਤ੍ਥਦਿਵਸੇ ਚ ਮਾਨਤ੍ਤਚਿਣ੍ਣਦਿਵਸੇ ਚ ਓਧੁਨਿਤ੍ਵਾ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮੂਲਦਿਵਸਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਪਚ੍ਛਾ ਆਪਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮੋਦਹਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਾਤਬ੍ਬਪਰਿਵਾਸੋ **ਓਧਾਨਸਮੋਧਾਨੋ** ਨਾਮ। ਸਚੇ ਕਸ੍ਸਚਿ ਏਕਾਪਤ੍ਤਿ ਏਕਾਹਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ, ਦ੍ਵੀਹਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ, ਏਵਂ ਯਾਵ ਦਸਾਹਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ, ਤਾਸਂ ਅਗ੍ਘੇਨ ਸਮੋਧਾਯ ਤਾਸਂ ਦਸਾਹਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਵਸੇਨ ਅਵਸੇਸਾਨਂ ਏਕਾਹਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬਪਰਿਵਾਸੋ **ਅਗ੍ਘਸਮੋਧਾਨੋ** ਨਾਮ। ਯੋ ਪਨ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਪਰਿਵਾਸੋ **ਮਿਸ੍ਸਕਸਮੋਧਾਨੋ** ਨਾਮ। ਦਾਨਵਿਧਿ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ **ਖਨ੍ਧਕੇ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੧੩੪ ਆਦਯੋ) ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਵਂ ਪਰਿਵੁਤ੍ਥਪਰਿਵਾਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ **ਮਾਨਤ੍ਤਂ** ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਮਾਨਨਭਾਵਂ **ਛ ਰਤ੍ਤਿਯੋ** ਅਖਣ੍ਡਂ ਕਤ੍ਵਾ **ਚਰੇਯ੍ਯ** ਕਰੇਯ੍ਯ, ਸਮ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘੇਨ ਗਣੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਕਤਂ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਵਤ੍ਤਂ ਸਮਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਿ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ **ਖਨ੍ਧਕੇ** ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਯਾਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਮਾਨਤ੍ਤਦਾਨਾਦਯੋਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਮਿਨਾਪਿ ਵਤ੍ਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਕਾਮੇਨ ਚੇ ਵਤ੍ਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਚਤੂਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਵਾਸੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਪਦੇਸਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਹਵਾਸਾਦਿਂ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਚਤੂਹਿ ਊਨਤ੍ਤਾ ਊਨੇ ਗਣੇ ਚਰਣਦੋਸਞ੍ਚ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਪਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਪਨ ਪਰਿਵਾਸਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਮਾਨਤ੍ਤਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਚਿਣ੍ਣਂ ਕਤਂ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਾਪਿਤਂ ਮਾਨਤ੍ਤਂ ਯੇਨ , **ਤਂ** ਭਿਕ੍ਖੁਂ। ਵੀਸਤਿ ਸਙ੍ਘੋ ਗਣੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਵੀਸਤੀਗਣੋ** ਦੀਘਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਸੋ **ਸਙ੍ਘੋ ਅਬ੍ਭੇਯ੍ਯ** ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯ,

ਅਬ੍ਭਾਨਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਓਸਾਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਅਵੁੱਯ੍ਯਾਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਸਮਾਦਾਨਆਰੋਚਨਯਾਚਨਾਨਿ, ਕਮ੍ਮਵਾਚਾ ਚ **ਖਨ੍ਧਕੇ** ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੨੯. ਏਵੰ ਤੇਸੁ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਛਾਦਨਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਆਪਤ੍ਤੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਨ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ **ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ,** ਨਤ੍ਥਿ ਅਨੁਰਾਯੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਨਨੁਰਾਯੋ**। ਸਕਤ੍ਤੇ ਤ੍ਤੁਪਚ੍ਚਯਵਸੇਨ ਵਾ, ਪਹੁਨੋ ਭਾਵੋ ਪਹੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਅਸ੍ਸਤ੍ਥੀਤਿ ਸਦ੍ਧਾਦਿਵਸੇਨ ਵਾ ਪਹੁਤ੍ਤੋ। ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਚ ਅਨਨੁਰਾਯੋ ਚ ਪਹੁਤ੍ਤੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ, ਤੇਸੰ ਭਾਵੋ ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਦਿਗੁਣੋ ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤ…ਪੇ॰… ਪਹੁਤ੍ਤਤਾ। ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤ…ਪੇ॰… ਪਹੁਤ੍ਤਤਾ ਚ **ਆਪਤ੍ਤਿ…ਪੇ॰… ਪਹੁਤ੍ਤਤਾਯੋ**। ਮ-ਕਾਰੋ ਪਦਸਨ੍ਧਿਜੋ। ਤਥਾ ਤੇਨ ਪਕਾਰੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਆਪਤ੍ਤਾਦਿਪਕਾਰੇਨ ਸਵ੍ਵੀ ਤਥਸਵ੍ਵੀ ਰਸ੍ਸਵਸੇਨ। ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਤਥਸਵ੍ਵਿਤਾ,** ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਆਪਤ੍ਤਾਦਿਸਵ੍ਵਿਤਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਚ**-ਕਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤਸਮੁਚ੍ਚਯਤ੍ਥੋ। ਕਮਨੰ ਪਤ੍ਥਨੰ ਕਾਮੋ, ਛਾਦੇਤੁੰ ਕਾਮੋ **ਛਾਦੇਤੁਕਾਮੋ**। ਇਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾ ਨਵ, **ਅਥ ਛਾਦਨਾ** ਚਾਤਿ ਏਵੰ ਦਸ ਚ ਤਾਨਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਚਾਤਿ, ਤੇਹਿ। **ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਮ੍ਹਿ** ਅਰੁਣਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਪਠਮਬਾਲਸੂਰਿਯਰੰਸਿਨੋ ਉਗ੍ਗਮਨੇ ਸਤਿ **ਛਨ੍ਨਾ** ਹੋਤਿ, ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਸੇਸੋ।

ਤਤ੍ਥਾਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਰਾਜਚੋਰਅਗ੍ਗਿਉਦਕਮਨੁਸ੍ਸਅਮਨੁਸ੍ਸਵਾਲਸਰੀਸਪਜੀਵਿਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਰਾਯਾਨੰ ਦਸਨ੍ਨਮੇਕਸ੍ਸਾਪਿ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਿਕੋ ਸਮਾਨੋ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਿਕਸਵ੍ਵੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵੇਵ ਆਰੋਚੇਤੁਵ੍ਚ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਾਯ ਪਹੁ ਸਮਾਨੋ ਪਹੁਸਵ੍ਵੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਵਿਧਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮਾਕਰਣੇਨ ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਸਮਾਨੋ ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਵ੍ਵੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਸਵ੍ਵੀ ਗਰੁਕੰਯੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਛਾਦੇਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਛਾਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਯੰ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ ਛਨ੍ਨਾ ਹੋਤੀਤਿ। ਸਚੇ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਸਵ੍ਵੀ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਵ੍ਵਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਸਵ੍ਵੀ ਵਾ ਵੇਮਤਿਕੋ ਵਾ, ਅਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ''ਮਮ ਏਕਾਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨਭਾਵੰ ਜਾਨਾਹੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਆਰੋਚੇਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਪਨ ਵਤ੍ਥੁਸਭਾਗਾਪਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਤਾਵ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਚੀਵਰਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦. ''ਖੋਮਵ੍ਚ ਕੋਸੇਯ੍ਯਵ੍ਚਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਪੁੰਸਕਵਿਗ੍ਗਹੇਨ ਦ੍ਵਨ੍ਦੇ ਕਤੇ **ਖੋਮ…ਪੇ॰… ਭਙ੍ਗਾਨਿ**। ਤਤ੍ਥ **ਖੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਗਚ੍ਛਜਾਤਿ। ਉਪਚਾਰਤੋ ਪਨ ਖੋਮੇਨ ਖੋਮਸੁਤ੍ਤੇਨ ਵਾਯਿਤਨ੍ਤਿ ਤਦ੍ਧਿਤੇਨ ਉਪਚਾਰੇਨ ਵਾ ਖੋਮੰ ਖੋਮਪਟਚੀਵਰੰ, ਤਥਾ ਅਵਸੇਸਾਨਿ। **ਸਾਣੰ** ਸਾਣਵਾਕਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਵਾਯਿਤੰ ਚੀਵਰੰ। **ਭਙ੍ਗੰ** ਖੋਮਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਏਕਚ੍ਚਾਨਿ ਵਾ ਵੋਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵਾਯਿਤਚੀਵਰੰ। ਵਾਕਮਯਮੇਵ ਵਾਤਿ ਕੇਚਿ। **ਕਮ੍ਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਮੰ ਵਾਲਲੋਮਵ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਲੋਮੇਹਿ ਵਾਯਿਤੰ। **ਏਤਾਨੀ**ਤਿ ਖੋਮਾਦੀਨਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਸਹ ਅਨੁਲੋਮੇਹੀਤਿ **ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਿ**। ਜਾਤਿਤੋ ਕਪ੍ਪਿਯਾਨਿ **ਛ** ਚੀਵਰਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ।

੩੧. ਇਦਾਨਿ **"ਦੁਕੂਲ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਤੇਸੰ ਅਨੁਲੋਮਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਦੁਕੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਕੂਲਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਕੇਨਚਿ ਵਾਕਵਿਸੇਸੇਨ ਵਾਯਿਤੰ ਚੀਵਰੰ। **ਚੇਵਾ**ਤਿ ਸਮੁਚ੍ਚਯੇ, ਸੋ ਉਪਰਿ ਆਕਡ੍ਢਿਤਬ੍ਬੋ। **ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣਦੇਸੁ ਜਾਤੰ ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣੰ। ਦੇਸਵਾਚਿਨੋ ਬਹੁਵਚਨਨ੍ਤਾਤਿ ਬਹੁਵਚਨੇਨ ਵਿਗ੍ਗਹੋ। ਤਥਾ ਸੋਮਾਰਾ ਚ ਚੀਨਾ ਚ, ਤੇਸੁ ਜਾਤੰ **ਸੋਮਾਰਚੀਨਜੰ**। ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਪਾਣਕੇਹਿ ਕਤਸੁਤ੍ਤਮਯਾਨਿ। ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪੁਵ੍ਵਿਦ੍ਧਿਯਾ ਜਾਤੰ **ਇਦ੍ਧਿਜੰ,** ਤੰ ਪਨ ਖੋਮਾਦੀਨੰ ਅਵ੍ਵਤਰੰ। **ਦੇਵਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਵੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨੰ ਕਪ੍ਪਰੁਕ੍ਖੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਚੀਵਰੰ। ਤਦੇਤੰ ਦੁਕੂਲਾਦਿ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਖੋਮਾਦਿਨੋ ਅਨੁਲੋਮਿਕੰ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਲੋਮਾਨਿ ਅਨੁਗਤੰ ਅਨੁਲੋਮੰ, ਯਥਾ ਸੇਸਲੋਮਾਨਿ ਅਨੁਗਤੰ ਲੋਮੰ ਤਦਨੁਕੂਲਤ੍ਤਾ ''ਅਨੁਲੋਮ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਥਾ ਤੰਜਾਤਿਯਕੰ ਯੇਸੰ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਅਨੁਕੂਲੰ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਰੁਲ੍ਹੀਵਸੇਨ ''ਅਨੁਲੋਮ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਮੇਵ **ਅਨੁਲੋਮਿਕੰ,** ਅਨੁਕੂਲਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਥੰ? ਦੁਕੂਲੰ ਸਾਣਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮੰ, ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣਾਦੀਨਿ ਤੀਣਿ ਕੋਸੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਾਨਿ, ਇਦ੍ਧਿਜੰ ਦੇਵਦਿਨ੍ਨਵ੍ਚ ਖੋਮਾਦੀਨਮਨੁਲੋਮਨ੍ਤਿ।

੩੨-੩. ਏਵਂ ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾਦਿਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਤਿਚੀਵਰ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਅਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਵਸ੍ਸਂ ਵਤੁਬ੍ਬਤਾਯ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਚ-ਸਦ੍ਦੋ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤਬ੍ਬੋ, ਤਿਚੀਵਰਞ੍ਚ...ਪੇ॰... ਕਣ੍ਡੁਚ੍ਛਾਦਿਞ੍ਚ ਅਧਿਟ੍ਠੇਯਜ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਯਜਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਣ੍ਣਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਸਮਾਹਾਰੋ **ਤਿਚੀਵਰਂ**। ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਞ੍ਚ ਤਂ ਚੋਲ਼ਞ੍ਚਾਤਿ **ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਂ**। ਵਸ੍ਸਸ੍ਸ ਯੋਗ੍ਗਾ ਵਸ੍ਸਿਕਾ, ਸਾਵ ਸਾਟਿਕਾ **ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ**। ਪੁਞ੍ਛਤਿ ਅਨੇਨਾਤਿ ਪੁਞ੍ਛਨਂ, ਮੁਖਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਛਨਂ ਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਂ। ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਨਿਸੀਦਨਂ, ਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਞ੍ਚ ਨਿਸੀਦਨਞ੍ਚ **ਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਨਿਸੀਦਨਂ** । ਸਯਨਸੁਖਾਦਿਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਤ੍ਥਰੀਯਤੀਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ, ਤਦੇਵ **ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਕਂ**। ਕਣ੍ਡੁਂ ਛਾਦੇਤੀਤਿ **ਕਣ੍ਡੁਚ੍ਛਾਦਿ। ਅਧਿਟ੍ਠਹੇ**ਤਿ ''ਇਮਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਵਨ੍ਨਂ ਨਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠੇਯਜ। **ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਯਜਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਯਜ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਨਾਮਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਂ ਚੀਵਰਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ''ਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪੇਯਜਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਨਵਸੁ ਚੀਵਰੇਸੁ। **ਤਿਚੀ**ਵਰ**ਨ੍ਤਿ** ਤਿਚੀਵਰਨਾਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਂ। ਤਥਾ ਹਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਿਸੁਂ ਤਿਚੀਵਰਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦਿਪ੍ਪਹੋਨਕਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਦਿਵਸੇਨਾਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ। ਤਂ **ਵਿਨਾ ਏਕਾਹਂ** ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ। **ਨ ਵਸੇਯਜਾ**ਤਿ ਅਲਦ੍ਧਸਮ੍ਮੁਤਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੀਮਤੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਵਾਸਂ ਨ ਕਰੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਸਤਿ ਤਿਚੀਵਰਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਨਿਸੀਦਨਂ ਵਿਨਾ ਚਾਤੁਮਾਸਂ ਨ ਵਸੇਯਜਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਸਮਾਹਾਰੋ ਚਤੁਮਾਸਂ, ਤਮੇਵ **ਚਾਤੁਮਾਸਂ**। ਤਂ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਂਯੋਗਵਸੇਨ।

੩੪. ਇਦਾਨਿ **"ਇਮ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ''ਅਧਿਟ੍ਠੇਯਜਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ''ਇਮਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਅਧਿਟ੍ਠਹੇ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਿਤਂ ਏਵਂ ਅਧਿਟ੍ਠੇਯਜ। **ਅਹਤ੍ਥਪਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਾਸੋ ਸਮੀਪੋ ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ, ਅਡ੍ਢਤੇਯਜਹਤ੍ਥਬ੍ਭਨ੍ਤਰੋ। ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਬ੍ਭਨ੍ਤਰੋਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਨਤ੍ਥਿ ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ ਏਤਿਸ੍ਸਾਤਿ ਅਹਤ੍ਥਪਾਸਾ, ਤਂ **ਏਤਨ੍ਤਿ** ਅਧਿਟ੍ਠਹੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭੇ ਵਾ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦੇ ਵਾ ਤਦਹੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਨਯੋਗ੍ਗੇ ਪਦੇਸੇ ਵਾ ਠਿਤਂ ਚੀਵਰਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠੇਯਜਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਦੂਰੇ ਠਿਤਮ੍ਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸੇਸੇਸੁਪੀ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਾਦਿਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਪਰਿਯਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਅਵਸੇਸਚੀਵਰੇਸੁ। **ਅਯਂ ਨਯੋ**ਤਿ ਅਯਮੇਵ ਨਯੋ। ਯਥਾ ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ, ਏਵਂ ''ਇਮਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੋਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਵਿਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ''ਇਮਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਭੋਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਵਚੀਭੇਦਮਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ। ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਂ ਨਾਮ ਪਾਟੇਕ੍ਕਂ ਨਿਧਾਨਮੁਖਨ੍ਤਿ ਤਿਚੀਵਰਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਮ੍ਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ।

੩੫. ਇਦਾਨਿ ਏਵਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਲਦ੍ਧਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਕਾਮੇਨ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਾਟਿ ਪਭੁਤਿ ਆਦਿ ਯਸ੍ਸ ਤਂ **ਸਙ੍ਘਾਟਿਪ੍ਪਭੁਤਿ**। ਏਤਂ ''ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ''ਅਧਿਟ੍ਠੇਯਜਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਕਮ੍ਮਪਦਂ, ''ਪੁਬ੍ਬਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਵਿਸੇਸਨਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। **ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍**ਵਾਤਿ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ। ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਨਾਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਵਤ੍ਥੇਹਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦੀਨਿ ਕਰੋਤਿ, ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਰਜਨੇ ਚ ਕਪ੍ਪੇ ਚ ਇਮਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾਨਿ। **ਪਤ੍ਤਾਧਿਟ੍ਠਹਨੇ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੇ। **ਤਥਾ**ਤਿ ਚ ਯਥਾ ਚੀਵਰੇ, ਤਥਾ ਪਤ੍ਤੇਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾਦਿਕਂ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ''ਇਮਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਏਤਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵਿਸੇਸੋ।

੩੬. ਇਦਾਨਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਏਤ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਇਮਂ** ਵ ਇਤਿ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਰਸ੍ਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ, ਸੋ ਇਤਿ-ਸਦ੍ਦਤੋ ਪਰਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਏਤਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਇਮਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਸਂਸੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸਂਸੇ**ਤਿ ਵਦੇਯਜ। **ਏ**ਵਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਨਾਮੇਨ ਸਙ੍ਘਾਟਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬਾ, ਤਥਾ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਾਦੀਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਞ੍ਞੂ**ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰੇਤਿਮਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤੁਪਦਂ, ਪਞ੍ਞਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਦੂਰਾਸਨ੍ਨਤਾਦੀ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੩੭-੮. ਇਦਾਨਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦੀਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਪਮਾਣਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ **“ਸਙ੍ਘਾਟੀ”**ਤਿਆਦਿਨਾ। ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਅਨ੍ਤੋ **ਪਚ੍ਛਿਮਨ੍ਤੋ,** ਤੇਨ, ਪਚ੍ਛਿਮਕੋਟਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੀਘਸੋ**ਤਿ ਦੀਘਤੋ। ਮੁਟ੍ਠਿਯਾ ਸਹਿਤਂ ਪਞ੍ਚਕਂ ਯਸ੍ਸਾ ਸਾ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕਾ, ਲਿਙ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸਵਸੇਨ ਪਨ **ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕੋ**। ਮੁਟ੍ਠਿ-ਸਦ੍ਦੇਨੇਤ੍ਥ ਉਪਚਾਰਵਸੇਨ ਕਤਮੁਟ੍ਠਿਕੋ ਹਤ੍ਥੋਵ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਸੁਗਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰਤੋ ਊਨਾਤਿ ਸਮਾਸੋ। **ਅਪੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਸਮੁਚ੍ਚਯੇ, ਤੇਨ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਾ ਚ ਅਯਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਮਪ੍ਪਮਾਣਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਪਚ੍ਛਿਮਨ੍ਤੇਨਾ’’ਤਿ ਇਦਂ **ਮੁਟ੍ਠਿਤ੍ਤਿਕਞ੍ਚ ਤਿਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਅਨੁਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ‘‘ਉਤ੍ਤਮਨ੍ਤੇਨ ਸੁਗਤਚੀਵਰੂਨਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਇਦਂ ਸਮੁਚ੍ਚਿਨੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਇਦਾਨਿ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ ਏਕਾ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿ, ਤਾਯ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ ਨਵ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ ਦੀਘਤੋ ਸੁਗਤਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣਂ, ਤਿਰਿਯਂ ਛ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ, ਤਂ ਪਨ ਵਡ੍ਢਕਿਹਤ੍ਥੇਨ ਦੀਘਤੋ ਤੇਰਸ ਹਤ੍ਥਾ ਏਕਾ ਚ ਵਿਦਤ੍ਥਿ, ਤਿਰਿਯਤੋ ਨਵ ਹਤ੍ਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਂਵਸੇਨ ਉਭਯਤ੍ਥ ਊਨਤਾ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਾ।

ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੇਪਿ ਤਤ੍ਤਕੋਵਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਤਥਾ ਏਕਂਸਿਕਸ੍ਸਪੀ”**ਤਿ ਆਹ। ਏਕੋ ਅਂਸੋ ਏਕਂਸੋ, ਤਤ੍ਥ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਤਦ੍ਧਿਤੇ **ਏਕਂਸਿਕਂ**। ‘‘ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੋ’’ਚ੍ਚਾਦਿਨਾ ਨਿਵਾਸਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤਰਂ ਮਜ੍ਝਪਦੇਸੋ, ਅਨ੍ਤਰੇ ਮਜ੍ਝੇ ਕਟਿਪ੍ਪਦੇਸੇ ਵਾਸੋ ਵਤ੍ਥਂ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸੋ, ਸੋਯੇਵ **ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੋ। ਚਾਪੀ**ਤਿ ਸਮੁਦਾਯੋ, ਏਕੋ ਵਾ ਸਮੁਚ੍ਚਯੋ। ਅਡ੍ਢੇਨ ਤਤਿਯੋ ਭਾਗੋ **ਅਡ੍ਢਤੇਯਜੋ**। ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਹਤ੍ਥਕੋਟ੍ਠਾਸਾਨਂ ਸਮ੍ਪੁਣ੍ਣਾਨਂ ਤਤਿਯਕੋਟ੍ਠਾਸਸਂਸਿਜ੍ਝਨੇ ਕਰਣਭੂਤਾ ਅਡ੍ਢ-ਸਦ੍ਦੇਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾ ਯਾ ਵਿਦਤ੍ਥਿ , ਸਾਵ ਤਤਿਯੋਤਿ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋਤਿ ਉਪਡ੍ਢਹਤ੍ਥਸਙ੍ਖਾਤੋ ਤਤਿਯੋ ਭਾਗੋ ਅਡ੍ਢਤੇਯਜੋ। ਸੋ ਚ ਨਾਨਨ੍ਤਰੇਨ ਦ੍ਵਿਹਤ੍ਥਤਤਿਯਤਾ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਦ੍ਵੇ ਹਤ੍ਥਾ, ਏਕਾ ਚ ਵਿਦਤ੍ਥਿ ਅਡ੍ਢਤੇਯਜੋ। ਤਂਸਨ੍ਨਿਯੋਗੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੋਵ ਅਡ੍ਢਤੇਯਜੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਦ੍ਵੇ ਹਤ੍ਥਾ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਬਾਹਿਰਤ੍ਥਸਮਾਸੋ। ਪਾਰੁਪਨੇਨਾਪਿ ਸਕ੍ਕਾ ਨਾਭਿਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੁਨ੍ਤਿ **“ਦ੍ਵਿਹਤ੍ਥੋ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਅਡ੍ਢਤੇਯਜਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਿ। ਤਿਰਿਯਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਤਿ ਛਟ੍ਠੀਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ, ਤਿਰਿਯਮੇਵ ਅਨ੍ਤੋਤਿ ਵਾ ਕਮ੍ਮਧਾਰਯੋ ‘‘ਗਾਮਨ੍ਤੋ’’ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ।

੩੯. **“ਨਿਸੀਦਨਸ੍ਸਾ”**ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਿਸੀਦਨਚੀਵਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਤ੍ਥ **ਨਿਸੀਦਨਂ** ਨਾਮ ਸਮੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਏਲ਼ਕਲੋਮਾਨਿ ਉਪਰੂਪਰਿ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਕਞ੍ਜਿਕਾਦੀਹਿ ਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਕਤੋ ਦ੍ਵੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਫਾਲਿਤਤ੍ਤਾ ਤੀਹਿ ਦਸਾਹਿ ਯੁਤ੍ਤੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਵਿਸੇਸੋ। **ਵਿਦਤ੍ਥੀ ਦ੍ਵੇ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਵਿਦਤ੍ਥੀ। **ਵਿਸਾਲਤੋ** ਪੁਥੁਲਤੋ।

੪੦. **“ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੀ”**ਤਿਆਦਿਨਾ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਕਣ੍ਡੂ**ਤਿ ਹਿ ਨ ਅਤ੍ਥੋ ਨਾਨਂ, ਤਗ੍ਗਹਣੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਿਲਕਸ੍ਸਾਵਥੁਲ੍ਲਕਚ੍ਛਾਬਾਧਂ ਗਯ੍ਹਤਿ। ਕਣ੍ਡੁਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਂ ਪਿਲਕਾਦਿਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੀਤਿ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ। ਪਟਿਚ੍ਛਦਨਂ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੋ, ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਕਣ੍ਡੁਯਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੋ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੋ, ਸੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੀ, ਤਸ੍ਸ। **ਤਿਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਰਿਯਤੋ।

੪੧. **“ਵਸ੍ਸਿਕਾ”**ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤਂ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯਜਂ।

੪੨. ਏਵਂ ਪਮਾਣਵਨ੍ਤਾਨਂ ਪਮਾਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਦੋਸਂ, ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਪਮਾਣਾਭਾਵਗਣਨਾਭਾਵਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਏਤ੍ਥਾ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਵਨ੍ਤੇਸੁ ਚੀਵਰੇਸੁ। **ਤਦੁਤ੍ਤਰਿ** ਤਤੋ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਨਿਪਾਤੇਨ ਉਤ੍ਤਰਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। **ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ** ਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਛੇਦਨਪਾਚਿਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਛੇਦਨੇਨ ਸਹਿਤਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ, ਅਤਿਰੇਕਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਪਨ ਅਤਿਰੇਕਞ੍ਚ ਊਨਕਞ੍ਚ ‘‘ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼’’ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਯੇਨ ਮੁਖਂ ਪੁਞ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਮੁਖਸਮ੍ਬਨ੍ਧੀਤਿ ਮੁਖਸ੍ਸ ਚੋਲ਼ਨ੍ਤਿ ਸਮਾਸੇ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। ਆਕਙ੍ਖਿਤਂ ਇਚ੍ਛਿਤਂ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਧਾਰਯੋ। ਤਮੇਤੇਸਮਤ੍ਥੀਤਿ **ਆਕਙ੍ਖਿਤਪ੍ਪਮਾਣਿਕਾ**। ਏਤ੍ਥ ਚ ਤਿਚੀਵਰਾਦੀਸੁ ਅਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਗਣਨਵਿਭਾਗੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਛਕ੍ਕਮੇਕੇਕਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਚੋਲ਼ਾਨਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਚ ਬਹੂਨਿਪੀਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਂ।

੪੩. **ਗਣਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਪੁਂਸਕਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਵਚਨੇਨ ਯੋਗਾਭਾਵਾ ''ਨ ਦੀਪਿਤਾ''ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਂ ਵਿਪਰਿਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਨ ਪਕਾਸਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਿਣ੍ਣਂ ਪਨੇਤੇਸਂ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਵਿਕਪ੍ਪਨੂਪਗਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਂ ਅਤ੍ਥਿਯੇਵ। ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਨ ਦੀਪਿਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਕਪ੍ਪਨੂਪਗਥਵਿਕਾਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਏਕਂ ''ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼''ਨ੍ਤਿ, ਬਹੂਨਿ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ''ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਾਨੀ''ਤਿਪਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਤਥਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਂ ਨਾਮ ਪਾਟੇਕ੍ਕਂ ਨਿਧਾਨਮੁਖਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਥਵਿਕਾਦਿਂ** ਥਵਿਕਾ ਆਦਿ ਯਸ੍ਸ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਾਦਿਨੋਤਿ ਸਮਾਸੋ। ਵਿਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਉਪਗਂ **ਵਿਕਪ੍ਪਿਯਂ,** ਤਞ੍ਚ ਉਪਰਿ ਵਕ੍ਖਤਿ।

੪੪. ਇਦਾਨਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਪਟਿਭਾਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਹਤਾ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ ਅਹਤੇਨ ਨਵੇਨ ਅਧੋਤੇਨ ਕਪ੍ਪਂ ਸਦਿਸਂ ਅਹਤਕਪ੍ਪਂ, ਏਕਵਾਰਧੋਤਂ। ਅਹਤਞ੍ਚ ਅਹਤਕਪ੍ਪਞ੍ਚ **ਅਹਤਾਹਤਕਪ੍ਪਾਨਿ,** ਵਤ੍ਥਾਨਿ, ਤੇਸਂ। ਦ੍ਵੇ ਗੁਣਾ ਪਟਲਾਨਿ ਯਸ੍ਸ ਸਾਤਿ ਦੁਗੁਣਾ। ''ਗੁਣੋ ਪਟਲਰਾਸੀਸੂ''ਤਿ ਹਿ ਅਭਿਧਾਨਪ੍ਪਦੀਪਿਕਾ। **ਦੁਗੁਣਾ** ਦੁਪਟ੍ਟਾ, ਉਤ੍ਤਰਸ੍ਮਿਂ ਦੇਹਭਾਗੇ ਆਸਜ੍ਜੀਯਤੀਤਿ **ਉਕ੍ਕਰਾਸਙ੍ਗੋ**। ਏਕਚ੍ਚਂ ਏਕਪਟ੍ਟਂ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਏਕਚ੍ਚੀ,** ਏਕਪਟ੍ਟੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਿਪਾਤੋ ਵਾ ਏਕਚ੍ਚੀਤਿ। **ਤਥਾ**ਤਿ ਸਮੁਚ੍ਚਯੇ, ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੋ ਚਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਉਪਮਾਯਂ ਵਾ, ਯਥਾ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੋ ਏਕਚ੍ਚਿਯੋ, ਏਵਂ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੫. ''ਉਤੂ''ਤਿ ਅਨੇਕਉਤੁ ਗਹਿਤਾਤਿ ਉਤੁਤੋ ਦੀਘਕਾਲਤੋ ਉਦ੍ਧਟਾ **ਉਤੁਦ੍ਧਟਾ,** ਤੇਸਂ ਪਿਲੋਤਿਕਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੇਸਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਾ। ਪਂਸੁ ਵਿਯ ਕੁਚ੍ਛਿਤਂ ਉਲਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ **ਪਂਸੁਕੂਲਂ,** ਰਥਿਕਾਸੁਸਾਨਸਙ੍ਕਾਰਕੂਟਾਦੀਨਂ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਠਿਤਂ ਚੋਲ਼ਖਣ੍ਡਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ। ਯਾ ਯਾ ਰੁਚੀਤਿ ਅਬਜਯੀਭਾਵੇ **ਯਥਾਰੁਚਿ,** ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਸਤਪਟ੍ਟਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੪੬. ਇਦਾਨਿ ਤੀਸੁ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇਸੁ ਕਾਤਬ੍ਬਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਤੀਸੂ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਚੀਵਰਸਮੁਦਾਯਤੋ ਏਕਦੇਸਭੂਤਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮੇਕਸ੍ਸ ਚ ਸਙ੍ਖਾਗੁਣੇਨ ਨਿਦ੍ਧਾਰਿਯਮਾਨਤ੍ਤਾ **ਤੀਸੂ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਧਾਰਣੇ ਭੁਮ੍ਮਂ। ਏਕਵਚਨਸ੍ਸ ਬਹ੍ਵਤ੍ਥੇਨ ਯੋਗਾਭਾਵਤੋ ਦ੍ਵਿਚੀਵਰਸਙ੍ਖਾਤਬਹ੍ਵਤ੍ਥਵਸੇਨ ਵਚਨਂ ਵਿਪਰਿਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਯਾਨਿ ਪਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਵਾਪਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਯਂ ਪਹੋਤਿ, ਤਂ ਏਕਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਪਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣਛਿਨ੍ਨਕਾਨਿ ਪਹੋਨ੍ਤਿ। **ਅਪੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਭਾਵਨੇ, ਤੀਸੁ ਕਾ ਕਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨ੍ਵਾਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਪਤ੍ਤਂ। ਅਨੁ ਪਚ੍ਛਾ ਆਧੀਯਤੀਤਿ ਅਨ੍ਵਾਧਿ, ਯਂ ਚੀਵਰਸ੍ਸੋਪਰਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਕਾਰੇਨ ਆਰੋਪੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਨਾਦਿਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਾਰੋਪਿਤਂ ਅਨ੍ਵਾਧਿਕਂ। **ਨ ਧਾਰੇਯਜਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਯਦਿ ਧਾਰੇਯਜ, ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

੪੭-੮. ਇਦਾਨਿ ''ਤਿਚੀਵਰਂ ਨ ਵਸੇਯਜ ਵਿਨੇਕਾਹ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸਲਕ੍ਖਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਗਾਮੇ"**ਤਿਆਦਿਨਾ **ਉਦੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** (ਪਾਰਾ॰ ੪੭੧ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਪਰਿਹਾਰਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਗਾਮੇ ਵਾ...ਪੇ॰... ਵਿਹਾਰੇ ਵਾ ਤਿਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ ''ਪਟੋ ਦਡ੍ਢੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਅਵਯਵੇਪਿ ਸਮੁਦਾਯਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਤੀਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ **"ਤਿਚੀਵਰ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯਞ੍ਞਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘੇਨ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੀਯਮਾਨਂ ਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸਮ੍ਮੁਤਿਂ ਵਿਨਾ। **ਵਿਪ੍ਪਵਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਏਕੂਪਚਾਰਨਾਨੂਪਚਾਰਗਾਮਾਦਿਤੋ ਬਹਿ, ਅਥ ਵਾ ਨਿਵੇਸਨਾਦੀਨਂ, ਤਤ੍ਥ ਚ ਗਬ੍ਭੋਵਰਕਾਨਂ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਸਿਤੁਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਗਾਮਾਦੀਨਂ ਏਕੂਪਚਾਰਨਾਨੂਪਚਾਰਤਾ ਏਕਕੁਲਨਾਨਾਕੁਲਸਨ੍ਤਕਸ੍ਸ ਗਾਮਾਦਿਨੋ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ, ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋਕਾਸਸ੍ਸ ਚ ਵਸੇਨ ਸਤ੍ਥਅਬ੍ਭੋਕਾਸਾਨਂ ਸਤ੍ਥਬ੍ਭਨ੍ਤਰਵਸੇਨ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ ਏਕੋ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੋ ਅਟ੍ਠਵੀਸਤਿਹਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਨਿਵੇਸਨਾਦੀਨਿ ਗਾਮਤੋ ਬਹਿ ਸਨ੍ਨਿਵਿਟ੍ਠਾਨੀਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਵਿਸੁਂ ਗਾਮਸ੍ਸ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ, ਤਥਾ ਉਦੋਸਿਤਾਦੀਹਿ ਅਞ੍ਞਂ ਨਿਵੇਸਨਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਉਦੋਸਿਤੋ** ਨਾਮ ਯਾਨਾਦੀਨਂ ਭਣ੍ਡਾਨਂ ਸਾਲਾ। **ਪਾਸਾਦੋ** ਦੀਘਪਾਸਾਦੋ। **ਹਮ੍ਮਿਯਂ** ਮੁਣ੍ਡਚ੍ਛਦਨਪਾਸਾਦੋ। ਨਾਵਾ ਚ ਅਟ੍ਟੋ ਚ ਮਾਲ਼ੋ ਚ ਆਰਾਮੋ ਚ **ਨਾਵਾ...ਪੇ॰... ਆਰਾਮਂ,** ਤਸ੍ਮਿਂ। **ਅਟ੍ਟੋ** ਨਾਮ ਪਟਿਰਾਜਾਦੀਨਂ ਪਟਿਬਾਹਨਤ੍ਥਂ ਇਟ੍ਠਕਾਹਿ ਕਤੋ ਬਹਲਭਿਤ੍ਤਿਕੋ ਚਤੁਪਞ੍ਚਭੂਮਿਕੋ ਪਤਿਸ੍ਸਯਵਿਸੇਸੋ। **ਮਾਲ਼ੋ** ਏਕਕੂਟਸਙ੍ਗਹਿਤੋ ਚਤੁਰਸ੍ਸਪਾਸਾਦੋ। **ਆਰਾਮੋ** ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮੋ ਵਾ ਫਲਾਰਾਮੋ ਵਾ। ਸਤ੍ਥੋ ਚ

ਖੇਤ੍ਤੁਞ੍ਚ ਖਲਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਨੋ। **ਸਤ੍ਥੋ** ਨਾਮ ਜਙ੍ਘਸਤ੍ਥੋ ਵਾ ਸਕਟਸਤ੍ਥੋ ਵਾ। **ਖਲੰ** ਵੁੱਚਤਿ ਧਞ੍ਞਕਰਣੰ। **ਦੁਮੋ** ਨਾਮ ਦੁਮਮੂਲੰ ਛਾਯਾਯ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੋ ਉਪਚਾਰਵਸੇਨ। **ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੋ** ਪਨ ਅਗਾਮਕੇ ਅਰਞ੍ਞੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ।

੪੯. ਇਦਾਨਿ ''ਏਤੰ...ਪੇ॰... ਸਙ੍ਘਾਟਿ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਵਨ੍ਨਮੇਵ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਵੁੱਤੋ, ਨ ਪਨ ਤੇਸੰ ਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋਤਿ ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **''ਰੋਗਾ''**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਤਤ੍ਥ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਦਤ੍ਤੋਤਿ ਨਾਮੇਕਦੇਸੇਨਾਪਿ ਨਾਮਵੋਹਾਰਤੋ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਵ ''ਸਾਟਿਕਾ''ਤਿ ਪਕਰਣਵਸੇਨ ਗਮ੍ਮਮਾਨਤ੍ਤਾ ਵੁੱਤਾ। ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ ਚ **ਰੋਗਵਸ੍ਸਾਨਪਰਿਯਨ੍ਤਾ**। ਰੋਗਾ ਚ ਵਸ੍ਸਾਨਾ ਚ ਮਾਸਾ ਰੋਗਵਸ੍ਸਾਨਾ, ਤੇ ਤਦਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬਤਾਯ ਪਰਿਯਨ੍ਤਾ ਯਾਸਨ੍ਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ।

ਕਿੰ ਵੁੱਤੰ ਹੋਤਿ? ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਵਸ੍ਸਾਨਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਏਵ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਥਾ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ ਆਬਾਧੇਸੁ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇਸੂਤਿ ਵੁੱਤੰ ਹੋਤਿ। ''ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਹਿ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੬੯) ਵੁੱਤੰ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਕੇਚਿ ਆਚਰਿਯਾ ''ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਭਾਵਤੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵਦਿੰਸੁ, ਤੰ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਵਿਨਯਕਮ੍ਮਵਿਸਯੇਯੇਵ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ, ''ਚਾਤੁਮਾਸੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ ਤਤੋ ਪਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੮) **ਪਾਲ਼ਿ**ਵਚਨਤੋ ਚ। ''ਚਾਤੁਮਾਸੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਮਾਸਾਨੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਹ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸੰਯੋਗੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋਤਿ ਨ ਤੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਭੇਦੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯਮ੍ਪਿ** ''ਵਸ੍ਸਾਨੰ ਚਾਤੁਮਾਸੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ, ਤਤੋ ਪਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੮) ਵਚਨਤੋ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਏਵ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਹੇਮਨ੍ਤੇ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਵੁੱਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਵਸ੍ਸਾਨਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨਾਪਿ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ ਆਬਾਧਵੂਪਸਮੇਨਾਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਜਹਤੀ''ਤਿ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ਵੁੱਤੰ। **ਮਾਤਿਕਾਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨਾਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਕਥਾਯੋ ਸਮੇਨ੍ਤਿ, ਯੁਤ੍ਤਿ ਚ ਅਵਿਰੁਦ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ। **ਤਤੋ ਪਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਤੋ ਉਪਰਿ। **ਵਿਕਪ੍ਪੇਯ**ਜਾਤਿ ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਯਜ। ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕੰ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਯੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਹੇਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਦਿਵਸੇ ਵਿਕਪ੍ਪੇਯਜ, ਏਵੰ ਅਸਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸੇਸਾ**ਤਿ ਅਪਰੇ ਸਤ੍ਤ ਚੀਵਰਾਨਿ ਸੇਸਾ। ਨਤ੍ਥਿ ਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਵੁੱਤਸਦਿਸੋ ਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਅਪਰਿਯਨ੍ਤਿਕਾ**।

੫੦. ਇਦਾਨਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਦਿਕੰ ਚੀਵਰਚਤੁਕ੍ਕੰ ਸਦਸਾਦਿਕੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨਾਪਰਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **''ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾ''**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਚ ਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਨੋ। ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਮੇਵ ਚੋਲ਼ਕਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਧਾਰਯੋ। ਦ੍ਵਨ੍ਦਸਮਾਸਨ੍ਤੇ ਸੁਯ੍ਯਮਾਨਤ੍ਤਾ ਪਨ ਚੋਲ਼ਕ-ਸਦ੍ਦੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰ-ਸਦ੍ਦਤੋ ਚ ਪਰੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ ''ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਕ''ਨ੍ਤਿ। ਤੰ ਪਨ ਸਾਮਞ੍ਞਜੋਤਨਾਯ ਵਿਸੇਸੇਪਿ ਅਵਟ੍ਠਾਨਤੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਚੀਵਰਾਨਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਨਾਮੇਨਾਧਿਟ੍ਠਿਤਾਨਿ ਅਵਸੇਸੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਞ੍ਚ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਚੋਲ਼ਕਞ੍ਚ **ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣ...ਪੇ॰... ਚੋਲ਼ਕਞ੍ਚ ਨਿਸੀਦਨ**ਞ੍ਚਾਤਿ ਏਤੰ ਚੀਵਰਚਤੁਕ੍ਕੰ ਸਦਸਮ੍ਪਿ ਅਰਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਨਾਦਿਣ੍ਣਕਪ੍ਪਮ੍ਪਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸਦਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਹ ਯਾਹਿ ਕਾਹਿਚਿ ਦਸਾਹੀਤਿ ਸਦਸੰ। ਸਦਸਕੇ ਲਬ੍ਭਮਾਨੇ ਅਦਸਮ੍ਪਿ ਲਬ੍ਭਤੇਵਾਤਿ ਸਦਸਮ੍ਪਿ ਅਦਸਮ੍ਪਿ ਪੁਪ੍ਫਦਸਮ੍ਪੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਵੁੱਤਾਵੁੱਤਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡਨਤ੍ਥੋ। **ਅਰਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨੀਲਪੀਤਾਦਿਰਜਨੇਨ ਅਰਞ੍ਜਿਤਮ੍ਪਿ। **ਪਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਰਞ੍ਜਿਤਨੀਲਪੀਤਾਦਿਕਮ੍ਪਿ ਅਨਾਦਿਣ੍ਣਕਪ੍ਪਮ੍ਪੀਤਿ। ਆਦਿਣ੍ਣੋ ਕਪ੍ਪੋ ਯਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਤੰ **ਅਨਾਦਿਣ੍ਣਕਪ੍ਪਮ੍ਪਿ**। ਪਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਆਦਿਣ੍ਣਕਪ੍ਪਮ੍ਪਿ।

ਨਨੁ ਚ ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਸਬ੍ਬਨੀਲਕਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ੩੭੨) ਸਬ੍ਬਨੀਲਕਸਬ੍ਬਪੀਤਕਸਬ੍ਬਲੋਹਿਤਕਚੀਵਰਾਨਿ ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਕਥਮਿਦੰ ਚੀਵਰਚਤੁਕ੍ਕੰ ਸਦਸਾਦਿਕੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕਥਞ੍ਚ ਅਨਾਦਿਣ੍ਣਕਪ੍ਪਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ? ਵੁੱਚਤੇ – ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕੁਸਚੀਰੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ** (ਮਹਾਵ॰ ੩੭੧) ''ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਕੁਸਚੀਰੰ...ਪੇ॰... ਤਿਤ੍ਥਿਯਦ੍ਧਜੋ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ੩੭੧) ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨੇਵ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਸਙ੍ਖਾਤਧਾਰਣਸ੍ਸ

ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ਤਤ੍ਥੇਵ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ** (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੭੨) ‘‘ਸਬ੍ਬਨੀਲਕਾਦੀਨਿ ਰਜਨਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਚੇ ਹੋਨ੍ਤਿ ਧੋਵਿਤੁਂ, ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਦੁਪਟ੍ਟਚੀਵਰਸ੍ਸ ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਦਾਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਦਸਦੀਘਦਸਾਨਿ ਦਸਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਕਞ੍ਚੁਕਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਵੇਠਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ’’ਤਿ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਵਸੇਨੇਵ ਧਾਰਣਪਰਿਭੋਗਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ **ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਕਰਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ** (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੬੮) ‘‘ਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤੁਂ ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਤੁਂ ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ, ਤਦੇਵ ਚੀਵਰਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂਯੇਵ ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁਨੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਚ ਤਿਚੀਵਰਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਙ੍ਖਾਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਚੀਵਰਾਨਿ ਕਾਯਪਰਿਹਾਰਿਯਾਨੇਵ ਅਦਸਾਨਿ ਅਸਬ੍ਬਨੀਲਕਾਦੀਨਿ ਕਪ੍ਪਿਯਰਜਨਰਜਿਤਾਨਿ ਆਦਿਨ੍ਨਕਪ੍ਪਾਨਿਯੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਨਿਯਮੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤਾਨਿ ਪਰਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰੀਤਿ ਚੀਵਰਚਤੁਕ੍ਕਮੇਵ ਸਦਸਾਦਿਕਂ ਅਨਾਦਿਨ੍ਨਕਪ੍ਪਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ।

੫੧. ਸੇਸਚੀਵਰਪਞ੍ਚਕਂ ਅਦਸਂਯੇਵ ਰਜਿਤਂਯੇਵ ਆਦਿਨ੍ਨਕਪ੍ਪਂਵ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਰਜਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਰਜਨੇਨ ਰਜਿਤਂ। ਨਿਸੀਦਨਸ੍ਸ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨਤ੍ਥੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਦਸਤ੍ਤਂ ਨਿਸੇਧੇਤੁਂ **“ਸਦਸਂਵ ਨਿਸੀਦਨ”**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਤਿ ਹਿ ਸਮ੍ਭਵੇ ਬ੍ਯਭਿਚਾਰੇ ਚ ਵਿਸੇਸਨਂ ਸਾਤ੍ਥਕਂ ਹੋਤਿ।

੫੨. ਇਦਾਨਿ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤੇ ਅਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੇ ਚ ਕਾ ਪਵਤ੍ਤੀਤਿ ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਚੀਵਰਾਦਿਵਸੇਨ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਂ। **ਅਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦਾਨਲਕ੍ਖਣੇਨ ਅਦਿਨ੍ਨਂ। **ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਯੇ**ਤਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਨਯੇਨ ਏਕਬਹੁਭਾਵਂ, ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਞ੍ਚ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਵਕ੍ਖਮਾਨਨਯੇਨ ਪਨ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ‘‘ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਇਦਾਨਿ ‘‘ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਕੀਦਿਸਂ ਤਂ ਹੇਟ੍ਠਿਮਨ੍ਤੇਨ ਵਿਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਆਹ **“ਹਤ੍ਥਾ”**ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥੋ ਦੀਘੇਨ ਯਸ੍ਸ ਤਂ **ਹਤ੍ਥਦੀਘਂ। ਤਤੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ਹਤ੍ਥਤੋ। ਉਪਡ੍ਢੋ ਹਤ੍ਥਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯੋ ਭਾਗੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਸਙ੍ਖਾਤੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਯਸ੍ਸ ਤਂ **ਉਪਡ੍ਢਵਿਤ੍ਥਾਰਂ**।

੫੩. ਇਦਾਨਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਵਿਧਾਨਂ ਤੇਚੀਵਰਿਕਸ੍ਸੇਵ ਵਸੇਨ, ਅਪਰੋ ਪਨ ਅਞ੍ਞਥਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸਾ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ । ਤਤ੍ਥ ਨਾਮੇਨਾਧਿਟ੍ਠਿਤਾਨਿ ਤੀਣਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਤਿਚੀਵਰੋ**। ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਯਤੇਚੀਵਰਿਕਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਨਾਮੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰਸ੍ਸ। ਵਿਨਯਤੇਚੀਵਰਿਕਸ੍ਸ ਪਨ ਉਦੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਪਰਿਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। **ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਿਯੋ**ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਇਕੇਨ ਯ-ਕਾਰੋ। **ਸਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਲਂ ਨਵਵਿਧਮ੍ਪਿ ਚੀਵਰਂ। **ਤਥਾ ਵਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਕਬਹੁਭਾਵਂ, ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਤ੍ਵਾ। **ਅਧਿਟ੍ਠਤੀ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ।

੫੪. ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰਂ ਪਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ ਕਥਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਅਚ੍ਛੇਦਾ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਅਚ੍ਛੇਦੋ ਚ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਞ੍ਚ ਗਾਹੋ ਚ ਵਿਬ੍ਭਮੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। **ਅਚ੍ਛੇਦੋ** ਨਾਮ ਚੋਰਾਦੀਹਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣਂ। **ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ** ਪਰੇਸਂ ਦਾਨਂ। **ਗਾਹੋ** ਵਿਸ੍ਸਾਸੇਨ ਗਹਣਂ। **ਵਿਬ੍ਭਮੋ** ਸਿਕ੍ਖਂ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਗਿਹਿਭਾਵੂਪਗਮਨਂ। ਤਦਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦਾਨੇ ਵਿਯ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਨਿਰਾਲਯਭਾਵੇਨ ਪਨ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗੋਤਿ। **ਟੀਕਾਯਂ** ਪਨ ਭਾਦਿਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁਯੇਵਾਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਵਿਜਹਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਗਿਹਿਭਾਵੂਪਗਮਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਕਾਰਣਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗਰੂਹਿਯੇਵ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ੨.੪੬੯) ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ‘ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨੇਨਾ’ਤਿ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਹਿ ਗਿਹਿਭਾਵੂਪਗਮਨੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨਂ ਵਿਸੁਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨਤ੍ਥਿ ਤਸ੍ਸਾ ਵਿਬ੍ਭਮਨੇਨੇਵ ਅਸ੍ਸਮਣੀਭਾਵਤੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨਨੁ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਸਿਕ੍ਖਸ੍ਸ ਗਿਹਿਭਾਵੂਪਗਮਨੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨੇਨ ਨਿਰਾਲਯਭਾਵੋ ਕਾਰਣਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਏਵਂ ਸਤਿ

ਪਰਿਵਤ੍ਤੁਲਿਙ੍ਗਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਨਿਰਾਲਯਭਾਵੇਤਿ ਕਥਮਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਜਹਤੀਤਿ? ਸਚ੍ਚਮੇਤਂ, ਤਥਾਪਿ ਬੁਦ੍ਧਮਤਞ੍ਞੂਹਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯੇਹਿ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੬੯) ‘‘ਯਂ ਪਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਤਿਚੀਵਰਞ੍ਚ ਪਤ੍ਤੋ ਚ, ਤਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਜਹਤਿ, ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨਤ੍ਥੇਤ੍ਥ ਦੋਸੋਤਿ।

ਮਾਰਣਲਿਙ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾਤਿ ਉਤ੍ਤਰਪਦਲੋਪੇਨ ਉਪਚਾਰੇਨ ਵਾ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਞ੍ਚ ‘‘ਲਿਙ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾ’’ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਤਿ ਏਤੇ ਅਟ੍ਠ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਨਵਸੁ ਚੀਵਰੇਸੁ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਵਿਯੋਗੋ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋ, ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ। ਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸ ਪਨ ਨ ਕੇਵਲਂ ਇਮੇਯੇਵ ਅਟ੍ਠ, ਵਿਨਿਵਿਦ੍ਧਛਿਦ੍ਦਞ੍ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਯੋਗਕਾਰਣਨ੍ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਵਚਨਞ੍ਚ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਤਨ੍ਤੁਨੋ ਅਭਾਵੇਨ ਵਿਨਿਵਿਦ੍ਧਂ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਗਤਛਿਦ੍ਦਂਕਨਿਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਿਨਖਪਿਟ੍ਠਿਪ੍ਪਮਾਣਂ **ਵਿਨਿਵਿਦ੍ਧਛਿਦ੍ਦਂ**। ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ ਚ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਸ੍ਸ ਚ ਦੀਘਨ੍ਤਤੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ, ਤਿਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ, ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਸ੍ਸ ਪਨ ਦੀਘਨ੍ਤਤੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸੇਵ ਤਿਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ ਪਦੇਸਸ੍ਸ ਓਰਤੋ ਛਿਦ੍ਦਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਚ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦੁਬ੍ਬਲਟ੍ਠਾਨਾਪਨਯਨੇਨ ਛਿਦ੍ਦਂ ਅਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

੫੫. ਇਦਾਨਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **‘‘ਕੁਸਾ’’**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਕੁਸਾ ਚ ਵਾਕਾ ਚ ਫਲਕਾਨਿ ਚ, ਤੇਸਂ ਚੀਰਾਨਿ **ਕੁਸ... ਪੇ॰... ਚੀਰਾਨਿ**। ਤਤ੍ਥ ਕੁਸੇਨ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਕੁਸਚੀਰਂ। ਤਥਾ ਵਾਕੇਨ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਵਾਕਚੀਰਂ, ਤਾਪਸਾਨਂ ਵਕ੍ਕਲਂ। ਫਲਕਸਣ੍ਠਾਨਾਨਿ ਫਲਕਾਨਿ ਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਫਲਕਚੀਰਂ। **ਕੇਸਵਾਲਜ**ਨ੍ਤਿ ਕੇਸੇਹਿ ਚ ਵਾਲੇਹਿ ਚ ਜਾਤਂ ਵਾਯਿਤਂ ਕਮ੍ਬਲਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਉਲੂਕਪਕ੍ਖਾਜਿਨਕ੍ਖਿਪੇ**ਤਿ ਉਲੂਕਾਨਂ ਕੋਸਿਯਸਕੁਣਾਨਂ ਪਕ੍ਖਂ ਪਕ੍ਖੇਨ ਕਤਂ ਨਿਵਾਸਨਞ੍ਚ ਅਜਿਨਕ੍ਖਿਪਂ ਸਲੋਮਂ ਸਖੁਰਂ ਅਜਿਨਮਿਗਾਨਂ ਚਮ੍ਮਞ੍ਚ ਧਾਰਯਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੫੬. **ਕਦਲੇਰਕਕ੍ਕਦੁਸ੍ਸੇਸੂ**ਤਿ ਕਦਲਿਯੋ ਚ ਏਰਕੋ ਚ ਅਕ੍ਕੋ ਚ, ਤੇਸਂ ਦੁਸ੍ਸਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ, ਤੇਸੁ ਚੇਵ ਮਕਚਿਵਾਕੇਹਿ ਕਤੇ **ਪੋਤ੍ਥਕੇ ਚਾਪਿ** ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਚੇਤਂ ਭੁਮ੍ਮਂ। ਕਦਲਿਦੁਸ੍ਸਾਦਿਸਦ੍ਦੇਨ ਤਂਧਾਰਣਮਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂਧਾਰਣਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ‘‘ਨੀਲਕੋ ਚਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। ਸਬ੍ਬਾ ਨੀਲਕ...ਪੇ॰... ਕਣ੍ਹਕਾਤਿ ਕਮ੍ਮਧਾਰਯੋ। ਨੀਲਾਦਿਵਣ੍ਣਯੋਗੇਨ ਵਤ੍ਥਂ ਨੀਲਾਦਿ। **ਨੀਲਕਂ** ਉਮਾਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਂ। **ਮਞ੍ਜੇਟ੍ਠਂ** ਮਞ੍ਜੇਟ੍ਠਿਕਵਣ੍ਣਂ। **ਪੀਤਂ** ਕਣਿਕਾਰਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਂ। **ਲੋਹਿਤਂ** ਜਯਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਂ। **ਕਣ੍ਹਕਂ** ਅਦ੍ਦਾਰਿਟ੍ਠਕਵਣ੍ਣਂ। ਸਬ੍ਬ-ਸਦ੍ਦੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ।

੫੭. **ਮਹਾ...ਪੇ॰... ਰਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਮਹਾਰਙ੍ਗੋ ਚ ਮਹਾਨਾਮਰਙ੍ਗੋ ਚ, ਤੇਹਿ ਰਤ੍ਤੇ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਪੁਨ ਸੁਯਜਮਾਨਂ ਸਬ੍ਬਸਦ੍ਦਮਨੁਵਤ੍ਤਿਯਂ, ‘‘ਸਬ੍ਬਮਹਾਰਙ੍ਗਰਤ੍ਤੇ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਮਿਨਾ ਚ ਅਸਬ੍ਬਨੀਲਕਾਦਿ ਕਪ੍ਪਿਯਰਜਨਰਜਿਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਦੋਸੋਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਰਙ੍ਗੋ ਸਤਪਦਿਪਿਟ੍ਠਿਵਣ੍ਣੋ। ਮਹਾਨਾਮਰਙ੍ਗੋ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਵਣ੍ਣੋ, ਸੋ ਪਨ ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸਵਣ੍ਣੋ ਹੋਤਿ, ਪਦੁਮਵਣ੍ਣੋਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਤਿਰੀਟਕੇ**ਤਿ ਤਂ ਨਾਮਕ ਰੁਕ੍ਖਤਚੇ। **ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਦੀਘਦਸਕੇ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ ਚ ਮਜ੍ਝੇ ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਦੀਘਾ ਚ ਸਾ ਦਸਾ ਚ ਵਤ੍ਥਕੋਟਿ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਅਞ੍ਞਪਦਤ੍ਥਸਮਾਸੋ। **ਫਲਪੁਪ੍ਫਦਸੇ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਂਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਕਤਾ ਫਲਸਦਿਸਾ ਦਸਾ ‘‘ਫਲਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਕੇਤਕਾਦਿ ਪੁਪ੍ਫਸਦਿਸਾਨਿ ‘‘ਪੁਪ੍ਫਾਨੀ’’ਤਿ ਚ, ਫਲਾ ਚ ਪੁਪ੍ਫਾ ਚ ਦਸਾ ਯਸ੍ਸ, ਫਲਸਦਿਸੇ ਦਸੇ, ਪੁਪ੍ਫਸਦਿਸੇ ਦਸੇ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵੇਠਨੇ**ਤਿ ਸੀਸਵੇਠਨੇ। **ਤਥਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਬ੍ਬਨੀਲਕਾਦੀਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਅਤਿਦਿਸਤਿ। **ਸਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸਚੀਰਾਦਿਕਂ ਸਕਲਂ। ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰਂ ਯਸ੍ਸ ਸੋ ਲਭਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਚੀਵਰਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਰਜਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੫੮. ਮੂਲਞ੍ਚ ਖਨ੍ਧੋ ਚ ਤਚੋ ਚ ਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਫਲਞ੍ਚ ਪੁਪ੍ਫਞ੍ਚ, ਤੇਸਂ ਪਭੇਦੋਤਿ ਛਟ੍ਠੀਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। ਅਥ ਵਾ ਪਭੇਦ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨਤ੍ਤੇ ਤਾਨਿਯੇਵ ਪਭੇਦੋਤਿ ਕਮ੍ਮਧਾਰਯੋ, ਤਤੋ। ਰਜਨ੍ਤਿ ਏਤੇਹੀਤਿ **ਰਜਨਾਨਿ,** ਮੂਲਾਦੀਨਿ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਛ ਰਜਨਾਨਿ ਮੂਲਰਜਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ੩੪੪) ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਂ **"ਰਜਨਾ ਛਪ੍ਪਕਾਰਾਨਿ, ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨਿ ਸਤ੍ਥੁਨਾ**''ਤਿ।

੫੯. **ਮੂਲੇ**ਤਿ ਮੂਲਰਜਨੇ ਹਲਿਦ੍ਦਿਂ ਵਿਵਜ੍ਜਿਯ ਸਬ੍ਬਂ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਮਞ੍ਜੇਟ੍ਠਿ ਚ ਤੁਙ੍ਗਹਾਰਕੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਨੋ। ਅਲ੍ਲਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਨੀਲਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਚ ਤੇਸਂ ਗਚ੍ਛਜਾਤੀਨਂ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਗਹਿਤਾਨਿ ਉਪਚਾਰੇਨ, ਤਥਾ ਲੋਦ੍ਦ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਣ੍ਡੁਲ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਚ ਤਚੋ, ਕੁਸੁਮ੍ਭ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਿਂ ਸੁਕ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਚ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ। ਤੇਨੇਵ ਚ ਤਾਨਿ ਨਪੁਂਸਕਾਨਿ। **ਤੁਙ੍ਗਹਾਰਕੋ** ਨਾਮ ਏਕੋ ਕਣ੍ਟਕਰੁਕ੍ਖੋ, ਤਸ੍ਸ ਹਰਿਤਾਲਵਣ੍ਣਂ ਖਨ੍ਧਰਜਨਂ ਹੋਤਿ। ਅਲ੍ਲਿਪਤ੍ਤੇਨ ਏਕਵਾਰਂ ਗਿਹਿਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਰਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਫਲਰਜਨੇ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਰਜਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਪਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੬੦. **ਅਯੋਪਤ੍ਤੋ** ਨਾਮ ਅਯਸਾ ਕਾਲ਼ਲੋਹੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਪਤ੍ਤੋ। **ਜਾਤਿਯਾ** ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਾਦੀਨਂ ਸਾਮਞ੍ਞਵਸੇਨ। **ਪਮਾਣਤੋ**ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ। ਤਯੋ ਪਤ੍ਤਾਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ।

੬੧. ''ਮਗਧੇਸੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ **ਮਗਧੇ**ਤਿ ਵਚਨਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਵਾ ''ਪਞ੍ਚਾਸਾ ਸਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਸੁ-ਸਦ੍ਦਲੋਪੇਨ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨਾਲ਼ਿਦ੍ਵਯਤਣ੍ਡੁਲਸਾਧਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਗਧਾਪੇਕ੍ਖੋਪਿ ਨਾਲ਼ਿ-ਸਦ੍ਦੋ ਦ੍ਵਯ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮਾਸੋ ਹੋਤਿ ਗਮ੍ਮਕਤ੍ਤਾਤਿ ਨਾਲ਼ਿਯਾ ਦ੍ਵਯਂ ਨਾਲ਼ਿਦ੍ਵਯਂ। ਤਤ੍ਥ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿ ਨਾਮ ਅਡ੍ਢਤੇਰਸਪਲਾ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਡ੍ਢਤੇਰਸਪਲਾਨਿ ਮਾਸਾਨਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਨਾਲ਼ਿਦ੍ਵਯੇਨ ਪਮਿਤਾ ਤਣ੍ਡੁਲਾ ਸੁਕੋਟ੍ਟਿਤਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ ਅਨੁਪਹਤਪੁਰਾਣਸਾਲਿਤਣ੍ਡੁਲਾ ਨਾਲ਼ਿਦ੍ਵਯਤਣ੍ਡੁਲਾ, ਤੇਹਿ ਸਾਧਿਤਂ ਪਚਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਓਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮ੍ਪਾਦਿਤਂ ਅਵਸ੍ਸਾਵਿਤੋਦਨਂ। **ਸੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਓਦਨਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗਪ੍ਪਮਾਣਂ ਨਾਤਿਘਨਂ ਨਾਤਿਤਨੁਕਂ ਹਤ੍ਥਹਾਰਿਯਂ ਸਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰਸਙ੍ਖਤਂ ਮੁਗ੍ਗਸੂਪਂ। **ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਞ੍ਚ ਤਦੂਪਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਓਦਨਸ੍ਸ ਉਪਿਯਂ ਅਨੁਰੂਪਂ ਯਾਵ ਚਰਿਮਾਲੋਪਪ੍ਪਹੋਨਕਂ ਮਚ੍ਛਮਂਸਾਦਿਬ੍ਯਞ੍ਜਨਞ੍ਚ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੬੨. **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਓਦਨਾਦਿਨੋ। **ਉਪਡ੍ਢੋ**ਤਿ ਉਪਡ੍ਢਂ ਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਾਦਿ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਉਪਡ੍ਢੋ। **ਏ**ਵ-ਕਾਰੇਨ ਅਤਿਰੇਕਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ। **ਤਤੋ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਾਦਿਤੋ। ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਤੋ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਚ ਓਮਕੋਮਕੋ ਚ ਅਪਤ੍ਤੋਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਓਮਕਤੋ ਓਮਕੋ **ਓਮਕੋਮਕੋ**। ਇਮਿਨਾ ਪੁਨ ਪਤ੍ਤਦ੍ਵਯਦਸ੍ਸਨੇਨ ਪਮਾਣਤੋ ਤਯੋਪਿ ਪਤ੍ਤਾ ਵਿਭਾਗਤੋ ਨਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਿਂ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਦ੍ਵਯਤਣ੍ਡੁਲੋਦਨਾਦਿਕਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਵਡ੍ਢਨਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤਂ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਸਚੇ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਰਾਜਿਸਮਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਹੀਰੇਨ ਵਾ ਛਿਨ੍ਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਹੀਰਸ੍ਸ ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਨ੍ਤਂ ਫੁਸਤਿ, ਅਯਂ **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋ** ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਚੇ ਤਂ ਰਾਜਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਥੂਪੀਕਤਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਯਂ **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋਮਕੋ** ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਚੇ ਤਂ ਰਾਜਿਂ ਨ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਾਤਿ ਅਨ੍ਤੋਗਤਮੇਵ, ਅਯਂ **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੁਕ੍ਕਟ੍ਠੋ** ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ। ''ਏਕਂ ਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਾਦਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਹੇਟ੍ਠਿਮਰਾਜਿਸਮਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਯਂ ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ **ਮਜ੍ਝਿਮਮਜ੍ਝਿਮੋਮਕਮਜ੍ਝਿਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠਾ** ਚ ''ਯਤ੍ਥ ਉਪਡ੍ਢਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਾਦਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਹੇਟ੍ਠਿਮਰਾਜਿਸਮਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ , ਅਯਂ ਓਮਕੋ ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ **ਓਮਕਓਮਕੋਮਕਓਮਕੁਕ੍ਕਟ੍ਠਾ** ਚ ਪਤ੍ਤਾ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਅਪਤ੍ਤਾ ਭਾਜਨਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ, ਨਾਧਿਟ੍ਠਾਨੂਪਗਾ, ਨ ਵਿਕਪ੍ਪਨੂਪਗਾ।

੬੩. ਕਪ੍ਪੋ ਸਕੋ ਅਤਿਰੇਕਪਤ੍ਤੋ ਦਸਾਹਪਰਮਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯੋ। **ਸਕੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੋ। ਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਤਾ ਪਨ ਅਤ੍ਤਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਚ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਕਪ੍ਪਨੂਪਗਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ ਅਯੋਪਤ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਾਕੇਹਿ,

ਮਤ੍ਤਿਕਾਪਤ੍ਤੋ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਾਕੇਹਿ ਪਕ੍ਕੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੂਪਗੋ ਚ ਵਿਕਪ੍ਪਨੂਪਗੋ ਚ, ਤਥਾ ਉਭੋਪਿ ਕਾਕਣਿਕਮਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮੂਲਸ੍ਸ ਅਨਵਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਤ੍ਤਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤੇ ਵਿਦ੍ਧਵਾਤੇ ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਕਪ੍ਪਨੂਪਗਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਅਤਿਰੇਕਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਾਵਿਕਪ੍ਪਿਤਤਾਯ ਅਤਿਰੇਕਪਤ੍ਤੋ। ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਚੀਵਰੇ ਵੁਤ੍ਤਾਵ। ਵਿਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਏਕਬਹੁਭਾਵਂ, ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵਾ ''ਇਮਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਇਮੇ ਪਤ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਾ ''ਏਤਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਏਤੇ ਪਤ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤੁਯ੍ਹਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਮ੍ਮੁਖਾਦਿਭੇਦੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਚੀਵਰੇ ਵਕ੍ਖਮਾਨਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਦਸਾਹਪਰਮ**ਨ੍ਤਿ ਦਸ ਅਹਾਨਿ ਪਰਮੋ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਦਸਾਹਪਰਮੋ, ਕਾਲੋ, ਤਂ। ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਂਯੋਗੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ। **ਧਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਪਰਿਭੋਗਵਸੇਨ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਸ੍ਮਿਂਕਾਲੇ ਅਤਿਨਾਮਿਤੇ ਪਤ੍ਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਅਤਿਨਾਮਿਤੇ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਿਤੇ **ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ** ਹੋਤਿ, ਏਕਾਦਸੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਗਣਸ੍ਸ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ **ਪਦਭਾਜਨੀਯੇ** (ਪਾਰਾ॰ ੬੦੨) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਤ੍ਤੋ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਸਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿ ਚਸ੍ਸ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੬੪. "**ਅਚ੍ਛੇਦਾ**"ਤਿਆਦਿ ਚੀਵਰੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – **ਮਰਣੁਦ੍ਧਟਾ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਰਣਂ ਉਦ੍ਧਟਂ, ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ। ਮਰਣਞ੍ਚ ਉਦ੍ਧਟਞ੍ਚ ਮਰਣੁਦ੍ਧਟਾ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਛਿਦ੍ਦੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਙ੍ਗੁਸਿਤ੍ਥਂ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ ਚੇਵ ਪਵਿਸਤਿ ਚ, ਤੇਨ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਛਿਦ੍ਦੇਨ। **ਪਤ੍ਤਾਧਿਟ੍ਠਾਨਮੁਜ੍ਝਤੀ**ਤਿ ਪਤ੍ਤੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਉਜ੍ਝਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ।

੬੫. ਇਦਾਨਿ "**ਪਤ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਞ੍ਞਥਾ ਪਰਿਹਰਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸੋਦਕਂ ਪਤ੍ਤਂ ਨ ਪਟਿਸਾਮੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਨ ਪਟਿਸਾਮੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਗੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ''ਸੋਦਕਂ ਪਤ੍ਤਂ ਉਣ੍ਹੇ ਨ ਚ ਓਤਪੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਚ ਯੋਜਨੀਯਂ। **ਨ ਚ ਓਤਪੇ**ਤਿ ਨੇਵ ਈਸਕਂ ਤਾਪੇਯ੍ਯ। **ਨ ਨਿਦਹੇ**ਤਿ ਨਿਰੁਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਭੁਸਂ ਨ ਨਿਦਹੇਯ੍ਯ, ਵੋਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਈਸਕਂ ਤਾਪੇਯ੍ਯਾਤਿਪਿ ਬ੍ਯਤਿਰੇਕਤ੍ਥੋ। **ਭੂਮਯਾ ਨ ਠਪੇ**ਤਿ ਖਰਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਨ ਠਪੇਯ੍ਯ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਵਣ੍ਣੋ ਨ ਦੁਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਰੂਪਾਯ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਪਰਿਭਣ੍ਡਕਤਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਵਾ ਤਥਾਰੂਪਾਯ ਏਵ ਵਾਲਿਕਾਯ ਵਾ ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਨੋ ਚ ਲਗ੍ਗਯੇ**ਤਿ ਭਿਤ੍ਤਿਖਿਲਾਦੀਸੁ ਨ ਓਲਮ੍ਬੇਯ੍ਯ।

੬੬. ''ਮਿਣ੍ਢਨ੍ਤੇ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤੁਂ ਨ ਚ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਮਿਣ੍ਢਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਆਲਿਨ੍ਦਕਮਿਣ੍ਢਿਕਾਦੀਨਂ ਮਿਣ੍ਢੀਨਂ ਅਨ੍ਤੇ। ਸਚੇ ਪਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਏਵਰੂਪਾਯ ਵਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣਾਯ ਮਿਣ੍ਢਿਯਾ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪਰਿਭਣ੍ਡਨ੍ਤੇ** ਵਾਤਿ ਬਾਹਿਰਪਸ੍ਸੇ ਕਤਾਯ ਤਨੁਕਾਯ ਮਿਣ੍ਢਿਕਾਯ ਅਨ੍ਤੇ ਵਾ। ਏਤ੍ਥ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਸਮੁਚ੍ਚਯੇ, ਸੋ ਚ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਙ੍ਕੇ ਪਨ ਅਂਸਬਦ੍ਧਕੇਨ ਅਂਸਕੂਟੇ ਲਗ੍ਗੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤੁਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਛਤ੍ਤੇਪਿ ਭਣ੍ਡਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਟ੍ਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮਞ੍ਚੇਪਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤੁਂ, ਅਟਨਿਯਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਓਲਮ੍ਬੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੬੭. ਪਤ੍ਤੇਨ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠੋਦਕਞ੍ਚ ਚਲਕਟ੍ਠਿਕਞ੍ਚ ਨ ਨੀਹਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠੋਦਕ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਖਵਿਕ੍ਖਾਲਨੋਦਕਂ। ਚਲਕਾਨਿ ਚ ਚਬ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਅਪਵਿਦ੍ਧਾਮਿਸਾਨਿ ਅਟ੍ਠਿਕਾਨਿ ਮਚ੍ਛਮਂਸਅਟ੍ਠਿਕਾਨਿ ਚ **ਚਲਕਟ੍ਠਿਕਂ**। ਪਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਂ ਧੋਵਿਤੁਮ੍ਪਿ ਹਤ੍ਥਧੋਤਾਦਿ ਉਦਕਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਤੇ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਿਤੁਮ੍ਪਿ ਅਨੁਚ੍ਛਿਟ੍ਠਂ ਸੁਦ੍ਧਪਤ੍ਤਂ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਹਤ੍ਥੇਨ ਗਣ੍ਹਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮਚ੍ਛਮਂਸਫਲਾਫਲਾਦੀਨਿ ਖਾਦਨ੍ਤੋ ਯਂ ਤਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਿਂ ਵਾ ਚਲਕਂ ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਪਤ੍ਤੇ ਠਪੇਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਮੁਖਤੋ ਨੀਹਟਂ ਪਨ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪੁਨ ਅਖਾਦਿਤੁਕਾਮੋ ਪਤ੍ਤੇ ਠਪੇਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਸਿਙ੍ਗਿਵੇਰਾਦੀਨਿ ਡਂਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਠਪੇਤੁਂ ਲਭਤਿ। **ਪਤ੍ਤਹਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਪਤ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥੇ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ। ''ਪਤ੍ਤਹਤ੍ਥੋ, ਕਵਾਟ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮੇਤਂ। ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਸਰੀਰਾਵਯਵੇ ਪਨ ਪਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਤਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਰੀਰਾਵਯਵੇਨ ਕਵਾਟਂ ਪਣਾਮੇਤੁਂ, ਘਟਿਕਂ ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ, ਸੂਚਿਂ ਵਾ ਕੁਞ੍ਚਿਕਾਯ ਅਵਾਪੁਰਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਅਂਸਕੂਟੇ ਪਨ ਪਤ੍ਤਂ ਲਗ੍ਗੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਸੁਖਂ ਅਵਾਪੁਰਿਤੁਂ ਲਭਤਿ।

੬੮. ਭੂਮਿਯਾ ਭੂਮਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੀ ਆਧਾਰਕੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਦਨ੍ਤਵਲ੍ਲਿਵ◌ੇਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਕਤੇ ਵਲਯਾਧਾਰਕੇ ਚ ਏਕਦਾਰੁਨਾ ਕਤੇ **ਦਾਰੁਆਧਾਰਕੇ** ਚ ਬਹੂਹਿ ਦਣ੍ਡੇਹਿ ਕਤੇ **ਦਣ੍ਡਾਧਾਰਕੇ** ਚ ਯਤ੍ਥ ਠਪਿਤੋ ਪਤ੍ਤੋ ਯਥਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵ◌ਾ ਨ ਪਰਿਪਤਤਿ, ਤਥਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਜ੍ਜਿਤੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸੁਪਰਿ ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਏਵਰੂਪੇ **ਦ੍ਵ◌ੇ ਪਤ੍ਤੇ** ਠਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਪਦਤ੍ਥਯੋਜਨਾ। ਭਮਕੋਟਿਸਦਿਸੋ ਪਨ ਦਾਰੁਆਧਾਰਕੋ ਤੀਹਿ ਦਣ੍ਡਕੇਹਿ ਬਦ੍ਧੋ ਦਣ੍ਡਾਧਾਰਕੋ ਚ ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੋਕਾਸੋ, ਤਤ੍ਥ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾਪਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਭੂਮਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਟਸਾਰਕਾਦਿਨਾ ਅਤ੍ਥਤਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਪਨ ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਾ ਪਟਿਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਾ **ਏਕਂ** ਪਤ੍ਤਂ ਠਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ।

੬੯. ਇਦਾਨਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਪਤ੍ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤਿ “**ਦਾਰੂ**”ਤਿਆਦਿਨਾ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਵਣ੍ਣਮੇਵ ਸੋਵਣ੍ਣਂ। ਦਾਰੁ ਚ ਰੂਪਿਯਞ੍ਚ ਸੋਵਣ੍ਣਞ੍ਚ ਮਣਿ ਚ ਵ◌ੇਲੁਰਿਯਞ੍ਚ ਦਾਰੁ...ਪੇ॰... ਵ◌ੇਲੁਰਿਯਾਨਿ, ਤੇਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ **ਦਾਰੁ...ਪੇ॰... ਮਯਾ** । ਦੀਘੋ ਪਨ ‘‘ਵ◌ੇਲੁਰਿਯਾਮਯਾ’’ਤਿ ਗਾਥਾਬਨ੍ਧਸੁਖਤ੍ਥਂ ਕਤੋ। ਏਵਮੁਪਰਿਪਿ ਤਾਦਿਸਂ ਵ◌ਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ। ਤਤ੍ਥ ਇਨ੍ਦਨੀਲਾਦਿ **ਮਣਿ** ਨਾਮ। ਕਂਸੋ ਚ ਕਾਚੋ ਚ ਤਿਪੁ ਚ ਸੀਸਞ੍ਚ ਫਲਿਕਾ ਚ ਤਮ੍ਬਲੋਹੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ, ਤੇਹਿ ਜਾਤਾ **ਕਂਸ...ਪੇ॰... ਜਾ**। ਤਤ੍ਥ ਕਂਸ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵਟ੍ਟਲੋਹੋਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ। ਸੇਤਂ **ਤਿਪੁ,** ਕਣ੍ਹਂ **ਸੀਸਂ**।

੭੦. **ਛਵਸੀਸਮਯੋ**ਤਿ ਛਵਸ੍ਸ ਮਤਮਨੁਸ੍ਸਸ੍ਸ ਸੀਸਂ ਸੀਸਕਪਾਲਂ, ਤੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਛਵਸੀਸਮਯੋ। ਘਟਿ ਚ ਤੁਮ੍ਬਞ੍ਚ, ਤੇਸਂ ਕਟਾਹੋ, ਤੇਹਿ ਜਾਤਾਤਿ **ਘਟਿਤੁਮ੍ਬਕਟਾਹਜਾ**। ਤਤ੍ਥ **ਘਟੀ**ਤਿ ਘਟੋਯੇਵ। **ਤੁਮ੍ਬਂ** ਅਲਾਬੁ। ਇਤਿ ਇਮੇ ਸਬ੍ਬੇ ਪਤ੍ਤਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤਾ, ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਕਾ ਚ ਵ◌ੁਤ੍ਤਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ ਰੂਪਿਯਾਦੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਸਚੇ ਗਿਹੀ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇਸੁ ਸੁਵਣ੍ਣਤਟ੍ਟਕਾਦੀਸੁ ਬਜਞ੍ਜਨਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਨਾਮੇਨ੍ਤਿ, ਆਮਸਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕਂਸਕਾਚਫਲਿਕਜਾਨਿ ਪਨ ਤਟ੍ਟਕਾਦੀਨਿ ਭਾਜਨਾਨਿ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਪਰਿਭੋਗੇਨੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਘਿਕਪਰਿਭੋਗੇਨ ਵ◌ਾ ਗਿਹਿਵ◌ਿਕਟਾਨਿ ਵ◌ਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਘਟਿਤੁਮ੍ਬਕਟਾਹਜਾ ਪਨ ਲਭਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਰਿਹਰਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ।

ਪਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਥਾਲਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੭੧-੨. ਦਾਰੁ ...ਪੇ॰... ਵ◌ੇਲੁਰਿਯਾਮਯਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾ, ਫਲਿਕਾਕਾਚਕਂਸਜਾ ਥਾਲਕਾ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕਾ ਸਙ੍ਘਿਕਾ ਚ ਕਪ੍ਪਿਯਾ, ਤੁਮ੍ਬਘਟਿਜਾ ਤਾਵਕਾਲਿਕਾ ਕਪ੍ਪਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਅਵ◌ਿਰੋਧਿਭਾਵ◌ੇਨੇਵ◌ਾਤਿ ਕਪ੍ਪਾ, ਤਥਾ ਕਪ੍ਪਿਯਾ। ਨ ਕਪ੍ਪਾ **ਅਕਪ੍ਪਾ**। ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਇਮੇ **ਸਙ੍ਘਿਕਾ**। ਤਾਵ-ਸਦ੍ਦੋ ਅਵਧਿਮ੍ਹਿ। ਤਾਵ ਭੋਜਨਾਵਧਿਭੂਤੋ ਕਾਲੋ ਏਤਾਸਨ੍ਤਿ **ਤਾਵਕਾਲਿਕਾ** , ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵ◌ਾ ਛਡ੍ਡੇਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਪਰਿਹਰਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਥਾਲਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਪਵ◌ਾਰਣਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੭੩. ਯੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥੇਨ ਉਪਲਕ੍ਖਿਤੋ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭੋਜਨਾਨਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭੋਜਨਂ **ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋ ਅਯਂ** ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਪ੍ਪਿਯਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭੋਜਨਾਨਂ ਹਤ੍ਥਪਾਸੋਪਨੀਤਾਨਂ **ਪਵ◌ਾਰਿਤੋ, ਤਤੋ** ਇਰਿਯਾਪਥਤੋ **ਅਞ੍ਞੇਨ** ਇਰਿਯਾਪਥੇਨ **ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਕਂ** ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ **ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ** ਚੇ, ਇਮਸ੍ਸ **ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ** ਹੋਤੀਤਿ ਪਦਤ੍ਥਯੋਜਨਾ। ਭੁਞ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਤ੍ਥ ਇਰਿਯਾਯ ਕਾਯਿਕਕਿਰਿਯਾਯ ਪਥੋ ਪਵਤ੍ਤੂਪਾਯੋ **ਇਰਿਯਾਪਥੋ**, ਠਾਨਗਮਨਨਿਸਜ੍ਜਨਸਯਨਾਨਿ। ਪਵ◌ਾਰੇਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤੀਤਿ **ਪਵ◌ਾਰਿਤੋ**, ਅਥ ਵ◌ਾ ਪਵ◌ਾਰਣਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨਂ ਪਵ◌ਾਰਿਤਂ, ਤਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਪਵ◌ਾਰਿਤੋ**, ਕਤਪ੍ਪਵ◌ਾਰਣੋ ਕਤਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਥ ਵ◌ਾ ਪਰਿਵ◌ੇਸਕੇਨ ਵ◌ਾਰੀਯਤੀਤਿ **ਪਵ◌ਾਰਿਤੋ** ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਿਤੋ। **ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਪਵ◌ਾਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ਆਸਨਾ ਵ◌ੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ‘‘ਅਲਮੇਤਂ ਸਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਕਰਣਾਦੀਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਵ◌ਿਨਯਕਮ੍ਮਾਕਾਰੇਹਿ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਤਂ, ਤਞ੍ਚ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਵ◌ਾ ਯਦਾ ਵ◌ਾ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਤਦਾ

ਖਾਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਹਟਂ, ਗਿਲਾਨਾਤਿਰਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਅਧਿਕਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਕਂ ਅਨਧਿਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੁਸਲਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਾਤੇਤੀਤਿ **ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ,** ਤਸ੍ਮਾ ਇਤ੍ਥਿਯਂ ਤਿਮ੍ਹਿ ਤ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਚ-ਕਾਰੇ, ਦ੍ਵਿਤ੍ਤੇ ਚ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ। ਯਾਮਕਾਲਿਕਂ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ ਆਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ, ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ।

੧੪. ਇਦਾਨਿ ਯਾਯ ਪਵਾਰਿਤਾ, ਸਾ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯੇਵ ਪਵਾਰਣਾ ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਅਸਨ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨਸ੍ਸ ਭੁਞ੍ਜਨਂ। ਇਮਿਨਾ ਯਂ ਵਿਪ੍ਪਕਤਂ ਭੋਜਨਂ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਭੋਜਨਞ੍ਚੇ**ਵਾਤਿ ਪਵਾਰਣਪ੍ਪਹੋਨਕਂ ਭੋਜਨਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤੀਤਿ। **ਅਭਿਹਾਰੋ**ਤਿ ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਕਾਯੇਨ ਪਵਾਰਣਪ੍ਪਹੋਨਕਸ੍ਸ ਅਭਿਹਰਣਂ, ਨ ਵਾਚਾਯ। **ਸਮੀਪਤਾ**ਤਿ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣਸਙ੍ਖਾਤਾ ਸਮੀਪਤਾ ਚ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਆਸਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ, ਸਚੇ ਠਿਤੋ, ਪਣ੍ਹਿਅਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ, ਸਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ, ਯੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਪਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਿਮਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਠਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਸਾਰਿਤਹਤ੍ਥਂ ਯਂ ਆਸਨ੍ਨਤਰਂ ਅਙ੍ਗਂ, ਤਸ੍ਸ ਓਰਿਮਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਹਤ੍ਥਪਾਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਕਾਯਵਾਚਾਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਭਿਹਟਭੋਜਨਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੁਲਿਚਲਨਾਦਿਕਾਯਵਿਕਾਰੇਨ ਵਾ ''ਅਲ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਚੀਵਿਕਾਰੇਨ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨਂ। ਇਤਿ ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਪਵਾਰਣਾ ਪਕਾਰਯੁਤ੍ਤਵਾਰਣਾ ਪਞ੍ਚਅਙ੍ਗਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਯਸ੍ਸਾ ਸਾ **ਪਞ੍ਚਅਙ੍ਗਾ**।

੧੫. ਇਦਾਨਿ ਏਤੇਸੁ ਓਦਨਾਦਿਪਞ੍ਚਵਿਧਂ ਭੋਜਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਚ ਪੁਨ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਓਦਨੋ**"ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸਾਲੀ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਸਾਲਿਆਦਿਕਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਸਾਲਿਜਾਤਿ। **ਵੀਹੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਵੀਹਿਨਾਮਿਕਾ ਵੀਹਿਜਾਤਿ। **ਕਙ੍ਗੂ**ਤਿ ਸੇਤਰਤ੍ਤਕਾਲ਼ਭੇਦਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਕਙ੍ਗੁਜਾਤਿ। **ਕੁਦ੍ਰੂਸੋ** ਨਾਮ ਕਾਲ਼ਕੋਦ੍ਰਵੋ। **ਵਰਕੋ** ਨਾਮ ਸੇਤਵਣ੍ਣੋ ਕੋਦ੍ਰਵੋ। ਯਵਗੋਧੁਮੇਸੁ ਪਨ ਭੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਵਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਧਞ੍ਞਾਨਂ ਭੋਜ੍ਜਯਾਗੁ ਚਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਭੋਜ੍ਜਯਾਗੁ ਚਾ**ਤਿ ਉਣ੍ਹਂ ਵਾ ਸੀਤਲਂ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾਨਂ ਭੋਜਨਕਾਲੇ ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਓਧਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਸਾ ਭੋਜ੍ਜਯਾਗੁ। **ਚ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਓਦਨੋ ਚਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ , ਓਦਨੋ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਭਤ੍ਤੇ ਉਦਕਕਞ੍ਜਿਕਖੀਰਾਦੀਨਿ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ''ਯਾਗੁਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤਨੁਕਾ ਹੋਤਿ, ਪਵਾਰਣਂ ਜਨੇਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਉਦਕਾਦੀਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਯਾਗੁਸਙ੍ਗਹਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਤਨੁਕਾਯਪਿ ਯਾਗੁਯਾ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮਚ੍ਛਮਂਸਖਣ੍ਡਂ ਵਾ ਨ੍ਹਾਰੁ ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਪਵਾਰਣਂ ਜਨੇਤਿ।

੧੬. ਸਾਮਾਕਾਦਿਤਿਣਂ ਕੁਦ੍ਰੂਸਕੇ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਤਂ, ਵਰਕਚੋਰਕੋ ਵਰਕੇ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਤੋ, ਨੀਵਾਰੋ ਚੇਵ ਸਾਲਿਯਂ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਤੋਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਸਾਮਾਕਾਦਿਤਿਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਾਕੋ ਆਦਿ ਯਸ੍ਸ, ਤਮੇਵ ਤਿਣਂ ਤਿਣਧਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਸਮਾਸੋ।

੧੭. ਭਟ੍ਠਧਞ੍ਞਮਯੋਤਿ ਖਰਪਾਕਭਜ੍ਜਿਤੇਹਿ ਸਤ੍ਤਵਿਧੇਹਿ ਧਞ੍ਞੇਹਿ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕਤੋ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਚੁਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਕੁਣ੍ਡਕਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਤੁ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਮਪਾਕਭਜ੍ਜਿਤਾਨਂ ਪਨ ਆਤਪਸੁਕ੍ਖਾਨਂ ਵਾ ਤਣ੍ਡੁਲਾਨਂ ਸਤ੍ਤੁ ਵਾ ਕੁਣ੍ਡਕਾਨਿ ਏਵ ਵਾ ਨ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਯਵੇਨ ਸਮ੍ਭਵੋ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਯਵਸਮ੍ਭਵੋ, ਕੁਮ੍ਮਾਸੋ** ਕੁਮ੍ਮਾਸੋ ਨਾਮ। ਮੁਗ੍ਗਾਦੀਹਿ ਕਤੋ ਪਨ ਪਵਾਰਣਂ ਨ ਜਨੇਤਿ। **ਕਪ੍ਪਿਯੋ ਚਾ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯੋਯੇਵ ਮਂਸੋ ''ਮਂਸੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਚਾ**ਤਿ ਅਵਧਾਰਣੇ। ਅਕਪ੍ਪਿਯੋ ਪਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬੋਵ। ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਪਿ ਨ ਪਵਾਰੇਤਿ। ਉਦਕੇ ਸਮ੍ਭਵੋ ਯਸ੍ਸ ਸੋ ਮਚ੍ਛੋ ਨਾਮ। ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਨੇਤੇਸੁ ਸਚੇ ਯਾਗੁਂ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਗੁਸਿਤ੍ਥਮਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਮਚ੍ਛਖਣ੍ਡੇਸੁ ਵਾ ਮਂਸਖਣ੍ਡੇਸੁ ਵਾ ਏਕਂ ਖਾਦਿਤਂ ਏਕਂ ਹਤ੍ਥੇ ਵਾ ਪਤ੍ਤੇ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਚੇ ਅਞ੍ਞਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਪਵਾਰੇਤਿ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਖਾਦਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਮੁਖੇ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਵਸਿਟ੍ਠਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਚੇਪਿ ਅਞ੍ਞਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਨ ਪਵਾਰੇਤਿ।

੧੮. ਇਦਾਨਿ ''ਕੀਦਿਸਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਕਿਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਪਨੀਤਂ ਕਿਂ ਨਾਮ ਨਿਸੇਧੇਨ੍ਤੋ ਪਵਾਰੇਤਿ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਚੋਦਨਂ ਮਨਸਿ ਨਿਧਾਯਾਹ "**ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ**"ਤਿਆਦਿ । ਤਤ੍ਥ ਕਪ੍ਪਂ ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਂ ਵਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਭੋਜਨੇਸੁ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ **ਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ** ਭਿਕ੍ਖੁ **ਤਨ੍ਨਾਮੇਨ** ਤੇਸਂ ਪਵਾਰਣਾਜਨਕਭੋਜਨਾਨਂ ਨਾਮੇਨ ਵਾ "**ਇਮਾ**"**ਨ੍ਤਿ** ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਵਤ੍ਵਾ **ਅਭਿਹਟਂ** ਹਤ੍ਥਪਾਸੋਪਨੀਤਂ **ਕਪ੍ਪਂ** ਕਪ੍ਪਿਯਂ

ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਭੋਜਨਂ **ਨਿਸੇਧਯਂ** ਨਿਸੇਧਯਨ੍ਤੋ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਪਦਤ੍ਥਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯੇਨ ਚੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਞ੍ਚ ਕੁਲਦੂਸਨਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾਰੋਚਨਸਾਦਿਤਰੂਪਿਯਾਦੀਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭੋਜਨਞ੍ਚ ਤਥਾ ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਵਾ ਏਕਸਿਤ੍ਥਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਜ੍ਝੋਹਟਂ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਸਚੇ ਪਤ੍ਤਮੁਖਹਤ੍ਥੇਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਭੋਜਨੇ ਸਤਿ ਸਾਪੇਕ੍ਖੋਵ ਅਞ੍ਞਂ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਿਤੇਨ ‘‘ਓਦਨਂ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਵਾਰਣਪ੍ਪਹੋਨਕਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮੇਨ ਵਾ ‘‘ਇਮ’’ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਵਸੇਨੇਵ ਵਾ ਕਾਯੇਨੇਵ ਅਭਿਹਟਂ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਂ ਕਪ੍ਪਿਯਮੇਵ ਭੋਜਨਂ ਕੇਵਲਂ ਵਾ ਮਿਸ੍ਸਂ ਵਾ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ ਪਵਾਰੇਤੀਤਿ। ‘‘ਆਕਿਰ ਆਕਿਰ, ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਹੀ’’ਤਿ ਪਨ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੭੯-੮੦. ਇਦਾਨਿ ਯੇ ਪਵਾਰਣਂ ਨ ਜਨੇਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਲਾਜਾ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਲਾਜਾ...ਪੇ॰... ਫਲਾਦੀਨਿ ਪਵਾਰਣਂ ਨ ਜਨੇਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਲਾਜਾ**ਤਿ ਸਾਲਿਆਦੀਹਿ ਕਤਾ ਲਾਜਾ। **ਤਂਸਤ੍ਤੁਭਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਲਾਜੇਹਿ ਕਤਾ ਸਤ੍ਤੁ ਚੇਵ ਭਤ੍ਤਾਨਿ ਚ। **ਗੋਰਸੋ**ਤਿ ਗੁਨ੍ਨਂ ਰਸੋ ਖੀਰਾਦਿ। **ਸੁਦ੍ਧਖਜ੍ਜਕੋ**ਤਿ ਮਚ੍ਛਮਂਸੇਹਿ ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਤਾਯ ਸੁਦ੍ਧਖਜ੍ਜਕੋ। ਸਤ੍ਤੁਯੋ ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਕਤੋ ਅਪਕ੍ਕੋ ਸਤ੍ਤੁਗੁਲ਼ੋ ਪਨ ਸਤ੍ਤੁਮੋਦਕਸਙ੍ਖਾਤੋ ਪਵਾਰੇਤਿ। **ਤਣ੍ਡੁਲਾ**ਤਿ ਸਮਪਾਕਭਜ੍ਜਿਤਾਨਂ ਸਾਲਿਆਦੀਨਂ ਤਣ੍ਡੁਲਾ, ਭਜ੍ਜਿਤਤਣ੍ਡੁਲਾ ਏਵ ਵਾ। **ਭਟ੍ਠਪਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭਜ੍ਜਿਤਂ ਪਿਟ੍ਠਂ। **ਪੁਥੁਕਾ**ਤਿ ਸਾਲਿਆਦੀਨਂ ਪੁਥੁਕਾ। ਪੁਥੁਕਾ ਹਿ ਤਨ੍ਤਿਆਗਮਯੁਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਸੁਮ੍ਪਿ ਗਯ੍ਹਤਿ, ਏਕਤੋਪਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਾਨਂ ਪੁਥੁਕਾਵੇਲ਼ੁਆਦੀਨਂ ਭਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਵੇਲ਼ੂ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਤਣ੍ਡੁਲਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਪੁਥੁਕਾ ਚ ਵੇਲ਼ੁ ਚ, ਤੇ ਆਦਯੋ ਯੇਸਨ੍ਤਿ ਸਮਾਸੋ। **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਨ੍ਦਮੂਲਫਲਾਨਿਪਿ ਗਯ੍ਹਨ੍ਤਿ। **ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸਤ੍ਤਵਿਧੇਹਿ ਧਞ੍ਞੇਹਿ ਅਵਸੇਸਾਨਂ। **ਰਸਯਾਗੂ**ਤਿ ਰਸੇਹਿ ਪਕ੍ਕਮਂਸਾਦੀਹਿ ਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਾ ਯਾਗੁ। ਰਸੋਪਿ ਤਾਦਿਸੋਵ। **ਸੁਦ੍ਧਯਾਗੂ**ਤਿ ਮਂਸਾਦੀਹਿ ਅਮਿਸ੍ਸਾ ਸੁਦ੍ਧਯਾਗੁ। **ਫਲਾਦੀਨੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਨ੍ਦਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਗਹਣਂ। **ਅਪਿ ਚਾ**ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ, ਨਿਪਾਤਸਮੁਦਾਯੋ ਵਾ ਸਮੁਚ੍ਚਯੇ, ਸੋ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ।

੮੧. ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਤਹਿ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਾਕਾਰੇਹਿ ਯਂ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਅਕਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਬ੍ਯਤਿਰੇਕਤੋ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਕਤੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਏਵਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਪਵਾਰਿਤੇਨਾ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਪਵਾਰਿਤੇਨ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਭੋਜਨਂ ਅਭੁਤ੍ਤੇਨ ਚ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਭੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਵਾਰਣਪ੍ਪਹੋਨਕਭੋਜਨਂ। **ਅਭੁਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਏਕਸਿਤ੍ਥਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਭੁਤ੍ਤਾਵਿਨਾ। **ਯੇਨ ਯਂਵਾ ਪੁਰੇ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ **ਏਵ**-ਸਦ੍ਦੋ ਦੀਘਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ, ਸੋ ਚ ਅਜ੍ਝਾਹਟੇਨ ਤਂ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੀਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਂ ਭੋਜਨਂ ਪੁਰੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਕਤਂ, ਤੇਨੇਵ ਤਮੇਵ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਂ ਆਮਿਸਂ ਆਕਿਰਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਸੋ ਪੁਨ ਕਾਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਭੋਜਨੇ ਕਰਿਯਮਾਨੇ ਪਠਮਕਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਤਂ ਹੋਤੀਤਿ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਤੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੮੨. **“ਕਪ੍ਪਿਯ”**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ‘‘ਕਰੋਨ੍ਤੋ’’ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਪਦਾਨਿ। ਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚੇਵ ਗਹਿਤਞ੍ਚੇਵ ਉਚ੍ਚਾਰਿਤਞ੍ਚੇਵ ਹਤ੍ਥਪਾਸਗਞ੍ਚੇਵ ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਲਮੇਤਂ ਸਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਭਾਸਤੂਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਫਲਂ ਵਾ ਕਨ੍ਦਮੂਲਾਦਿ ਵਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਮਣਕਪ੍ਪੇਹਿ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਤਂ, ਯਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਂ ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਭੋਜਨਂ ਵਾ, ਏਤਂ **ਕਪ੍ਪਿਯਂ** ਨਾਮ। **ਗਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ। **ਉਚ੍ਚਾਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਾਰੇਤੁਂ ਆਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਈਸਕਮ੍ਪਿ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਅਪਨਾਮਿਤਂ ਵਾ, ਤਂ ਪਨ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਕਾਰਕੇਨ ‘‘ਅਲਮੇਤਂ ਸਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। **ਹਤ੍ਥਪਾਸਗ**ਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਾਰੇਤੁਂ ਆਗਤੇਨ ਹਤ੍ਥਪਾਸਂ ਗਤਂ। **ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਈਦਿਸਂ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਭੋਜਨਂ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨਾ ਅਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਵਾ ਅਪ੍ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾਪਿ ਸਬ੍ਬਥਾ ਭੁਤ੍ਤੋ ਵਾਤਿ ਏਵਂ ਦੁਵਿਧਵਿਨਯਕਮ੍ਮਾਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ। **ਅਲਮੇਤਂ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਭਾਸਤੂ**ਤਿ ਅਲਮੇਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਇਤਿ ਏਵਂ ਭਾਸਤੁ। ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਵਿਧਂ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਾਕਾਰਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ਵਚੀਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਕਿਮ੍ਪਿ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੮੩. ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਿਤਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨਾਹ **“ਨ ਕਰੇ...ਪੇ॰... ਹਤ੍ਥਗਾ”**ਨ੍ਤਿ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤੋ ਅਞ੍ਞੋ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਗਤਂ **ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਹਤ੍ਥਗਂ। ਪੇਸਯਿਤ੍ਵਾਪੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞੋ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਤ੍ਥ

ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਪੇਸਯਿਤ੍ਵਾਪਿ। **ਤਂ** ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਕਤਂ **ਅਕਾਰਕੋ** ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਕਾਰਕਤੋ ਅਞ੍ਞੋ **ਸਬ੍ਬੋ** ਪਵਾਰਿਤੋਪਿ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋਪਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨੀਯਂ। ਪਵਾਰਿਤੇਨ ਪਨ ਮੁਖਞ੍ਚ ਹਤ੍ਥਞ੍ਚ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪਵਾਰਣਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਕਾਲਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੮੪. **ਕਾਲਿਕਾ**ਤਿ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮਸਤ੍ਤਾਹਯਾਵਜੀਵਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤੋ ਕਾਲੋ ਏਤੇਸਮਤ੍ਥੀਤਿ ਕਾਲਿਕਾ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਖਜ੍ਜਭੋਜ੍ਜਲੇਯ੍ਯਪੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤਾ ਅਤ੍ਥਾ। ਤੇ ਪਨ ਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਿਂ ਤੇ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਾਪਿ ਸਭਾਵੇਨੇਵ ਕਾਲਿਕਵੋਹਾਰਂ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞਥਾਪੀਤਿ ਆਹ **"ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਾ"**ਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਾਯੇਵ ਤੇ ਯਾਵਕਾਲਿਕਾਦਿ ਕਾਲਿਕਵੋਹਾਰਲਾਭਿਨੋ, ਨੋ ਅਞ੍ਞਥਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤਿ **"ਯਾਵਕਾਲਿਕ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ। ਤਤ੍ਥ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਤੋ ਯਾਵ ਠਿਤਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੋ, ਤਾਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਯਾਵ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਸਙ੍ਖਾਤੋ ਕਾਲੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ,** ਪਿਟ੍ਠਖਾਦਨੀਯਾਦਿਕਂ ਵਤ੍ਥੁ, ਠਿਤਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਕਾਲਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਵਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ, ਕਾਲਨ੍ਤਰੇ ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਯਾਵ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਛਿਮਸਙ੍ਖਾਤੋ ਯਾਮੋ, ਤਾਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ ਯਾਮੋ ਕਾਲੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਯਾਮਕਾਲਿਕਂ**। ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਧੇਤਬ੍ਬਤੋ ਸਤ੍ਤਾਹੋ ਕਾਲੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ**। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਂ ਅਵਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਯਾਵਜੀਵਂ ਪਰਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ ਜੀਵਸ੍ਸ ਯਤ੍ਤਕੋ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਯਾਵਜੀਵਂ, ਤਂ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ**।

ਨਨੁ ਚ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਵਿਯ ''ਯਾਵਜੀਵਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਾਲਸੁਤਿਯਾ ਅਭਾਵੇ ਕਥਂ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਕਾਲਿਕਾ''ਤਿ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਸੋਗਤਾਨਂ ਖਨ੍ਧਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਾਲਸ੍ਸਾਭਾਵਤੋ ਜੀਵਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਖਨ੍ਧਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸੋਪਿ ਕਾਲੋਯੇਵਾਤਿ। ਨਨੁ ਚੇਤ੍ਥ ''ਯਾਵਕਾਲਿਕ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾਨੇਵ ''ਕਾਲਿਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ''ਕਾਲਿਕਾਨੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾਤਿ? ਨੇਦਮੇਵਂ ਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ, ''ਕਾਲਿਕ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਥੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ''ਕਾਲਿਕਾ''ਤਿ ਪਨ ਸਾਮਞ੍ਞਨੁਰਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥਸਦ੍ਦਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਰੋਧੋਤਿ।

੮੫. ਇਦਾਨਿ ਤੇਸੁ **"ਪਿਟ੍ਠ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪਿਟ੍ਠਂ ਮੂਲਂ ਫਲ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਟ੍ਠਖਾਦਨੀਯਂ ਮੂਲਖਾਦਨੀਯਂ ਫਲਖਾਦਨੀਯਞ੍ਚ । ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਤਾਵ ਧਞ੍ਞਾਨਂ ਧਞ੍ਞਾਨੁਲੋਮਾਨਂ ਅਪਰਣ੍ਣਾਨਞ੍ਚ ਪਿਟ੍ਠਂ ਪਨਸਲਬੁਜਅਮ੍ਬਾਟਕਧੋਤਤਾਲਪਿਟ੍ਠਾਦਿਕਞ੍ਚੇਤਿ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਪਕਤਿਆਹਾਰਵਸੇਨ ੦੩ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਕਿਚ੍ਚਸਾਧਕਂ ਪਿਟ੍ਠਂ **ਪਿਟ੍ਠਖਾਦਨੀਯਂ**। ''ਅਧੋਤਂ ਤਾਲਪਿਟ੍ਠਂ ਖੀਰਵਲ੍ਲਿਪਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਗਣਿਯਮਾਨਾਨਂ ਗਣਨਾਯ ਅਨ੍ਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਕਿਚ੍ਚਸਾਧਕਭਾਵੋਯੇਵ ਪਨੇਤੇਸਂ ਲਕ੍ਖਣਂ, ਸੁਬਹੁਂ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਲਕ੍ਖਣੇ ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਯਾਮ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਤਮ੍ਬਕਤਣ੍ਡੁਲੇਯ੍ਯਾਦਿਮੂਲਂ **ਮੂਲਖਾਦਨੀਯਂ**। ਪਨਸਲਬੁਜਨਾਲ਼ਿਕੇਰਾਦਿਫਲਂ **ਫਲਖਾਦਨੀਯਂ। ਖਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਸਕ੍ਖਲਿਮੋਦਕਾਦਿਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਪਰਣ੍ਣਮਯਂ ਖਾਦਨੀਯਞ੍ਚ। **ਗੋਰਸੋ**ਤਿ ਖੀਰਦਧਿਤਕ੍ਕਸਙ੍ਖਾਤੋ ਗੁਨ੍ਨਂ ਰਸੋ ਚ। **ਧਞ੍ਞਭੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਂ ਧਞ੍ਞਾਨਂ ਓਦਨਸਤ੍ਤੁਕੁਮ੍ਮਾਸਸਙ੍ਖਾਤਭੋਜਨਞ੍ਚ। **ਟੀਕਾਯਂ** ਪਨ ''ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤਧਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਪਞ੍ਚਵਿਧਭੋਜਨਞ੍ਚਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਧਞ੍ਞਾਨਂ ਵਿਸੁਂ ਗਹਣੇ ਪਯੋਜਨਾਭਾਵਾ, ਪਯੋਜਨਸਮ੍ਭਵੇ ਚ ਫਲਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਤੇਸਂ ਗਹਣਸਮ੍ਭਵਤੋ।

ਯਾਗੁਸੂਪਪ੍ਪਭੁਤਯੋਤਿ ਯਾਗੁ ਚ ਸੂਪਞ੍ਚ, ਤਂ ਪਭੁਤਿ ਯੇਸਂ ਤੇਤਿ ਏਤੇ ਯਾਵਕਾਲਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਪਭੁਤਿ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਮਚ੍ਛਮਂਸਸਙ੍ਖਾਤਂ ਧਞ੍ਞਭੋਜਨਤੋ ਅਵਸਿਟ੍ਠਂ ਭੋਜਨਞ੍ਚ ਪਿਟ੍ਠਮੂਲਫਲਖਾਦਨੀਯਤੋ ਅਵਸਿਟ੍ਠਂ ਕਨ੍ਦਖਾਦਨੀਯਂ, ਮੁਲ਼ਾਲਖਾਦਨੀਯਾਦਿਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤੇਸੁ ਦੀਘੋ ਚ ਭਿਸਕਨ੍ਦਾਦਿ ਵਟ੍ਟੋ ਚ ਉਪ੍ਪਲਕਣ੍ਡਾਦਿ **ਕਨ੍ਦਖਾਦਨੀਯਂ,** ਪਦੁਮਮੂਲਾਦਿ ਚ ਤਂਸਦਿਸਂ ਏਰਕਮੂਲਾਦਿ ਚ **ਮੁਲ਼ਾਲਖਾਦਨੀਯਂ,** ਤਾਲਾਦੀਨਂ ਕਲ਼ੀਰਸਙ੍ਖਾਤਾ ਮਤ੍ਥਕਾ **ਮਤ੍ਥਕਖਾਦਨੀਯਂ,** ਉਚ੍ਛੁਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦਯੋ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਾਦੀਨਂ ਦਣ੍ਡਕ੍ਖਨ੍ਧਕਾਦਿ

ਖਨ੍ਧਖਾਦਨੀਯਂ, ਤਮ੍ਬਕਤਣ੍ਡੁਲੇਯ੍ਯਜਾਦੀਨਂ ਪਣ੍ਣਂ **ਪਤ੍ਤੁਖਾਦਨੀਯਂ,** ਉਚ੍ਛੁਤਚੋਚ ਏਕੋ ਸਰਸੋ **ਤਚਖਾਦਨੀਯਂ,** ਤਮ੍ਬਕਸਿਗ੍ਗੁਪੁਪ੍ਫਾਦਿ **ਪੁਪ੍ਫਖਾਦਨੀਯਂ,** ਲਬੁਜਟ੍ਠਿਪਨਸਟ੍ਠਿਆਦਿਕਂ **ਅਟ੍ਠਿਖਾਦਨੀਯਂ**।

੮੬. "**ਮਧੂ**"ਤਿਆਦਿਨਾ ਯਾਮਕਾਲਿਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਮਧੁ ਚ ਮੁਦ੍ਦਿਕਾ ਚ ਸਾਲੂਕਞ੍ਚ ਚੋਚਞ੍ਚ ਮੋਚਞ੍ਚ ਅਮ੍ਬਞ੍ਚ ਜਮ੍ਬੁ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। ਮੁਦ੍ਦਿਕਾ ਫਲੇਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯਂ, ਫਲੇ ਸੇਸਾ ਨਪੁਂਸਕੇ, ''ਜਮ੍ਬੁ'' ਇਤਿ ਫਲਵਾਚੀ ਨਪੁਂਸਕਸਦ੍ਦੇਨੁਰਂ, ਤਤੋ ਜਾਤਂ ਮਧੁਪਾਨਾਦਿ **ਮਧੁ...ਪੇ॰... ਜਮ੍ਬੁਜਂ,** ਤਞ੍ਚ ਫਾਰੁਸਞ੍ਚ ਪਾਨਕਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਮਧੁਜਂ ਪਾਨਂ** ਨਾਮ ਮੁਦ੍ਦਿਕਾਨਂ ਜਾਤਿਰਸਂ ਉਦਕਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਤਪਾਨਂ। ਤਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ ਸਾਮਿਸਂ ਨਿਰਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਕਤਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਨ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਪਾਨੇਸੁ। **ਮੁਦ੍ਦਿਕਜਂ ਪਾਨਂ** ਨਾਮ ਮੁਦ੍ਦਿਕਾਨਂ ਉਦਕੇ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਤਪਾਨਂ। ਤਥਾ ਸੇਸਪਾਨਾਨਿ ਯਥਾਨੁਰੂਪਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, **ਸਾਲੂਕਂ** ਰਤ੍ਤੁਪ੍ਪਲਾਦੀਨਂ ਸਾਲੂਕਂ। **ਚੋਚਂ** ਅਟ੍ਠਿਕਕਦਲਿਫਲਂ। **ਮੋਚਂ** ਅਨਟ੍ਠਿਕਂ। ਇਮਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਪਾਨਾਨਿ ਸੀਤਾਨਿਪਿ ਆਦਿਚ੍ਚਪਾਕਾਨਿਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਅਗ੍ਗਿਪਾਕਾਨਿ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹ "**ਨਾਗ੍ਗਿਸਨ੍ਤਤ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿ।

੮੭-੮. ਅਵਸੇਸਾਨਿ ਪਨ ਵੇਤ੍ਤਤਿਨ੍ਤਿਣ੍ਿਕਮਾਤੁਲੁਙ੍ਗਕਪਿਤ੍ਥਕਰਮਨ੍ਦਾਦਿਖੁਦ੍ਦਕਫਲਪਾਨਾਨਿ ਅਟ੍ਠਪਾਨਗਤਿਕਾਨੇਵ। ਤੇਨਾਹ "**ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਿ ਧਞ੍ਞਾਨਿ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਫਲਜੋ ਰਸੋ**"ਤਿ। ਏਕਸ੍ਸ ਪਨ ਵਕ੍ਖਮਾਨਾਨਞ੍ਚ ''ਪੁਪ੍ਫਰਸੋ''ਤਿਆਦੀਨਂ ''ਸੀਤੋਦਮਦ੍ਦਿਤਾਦਿਚ੍ਚਪਾਕੋ ਵਾ ਯਾਮਕਾਲਿਕੋ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਾਲਨਾਲ਼ਿਕੇਰਪਨਸਲਬੁਜਅਲਾਬੁਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਪੁਸ੍ਸਫਲਤਿਪੁਸਏਲ਼ਾਲੁਕਫਲਾਨੀਤਿ ਨਵ ਮਹਾਫਲਾਨਿ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਚ ਅਪਰਣ੍ਣਂ ਸਤ੍ਤਧਞ੍ਞਾਨਿ ਅਨੁਲੋਮੇਨ੍ਤੀਤਿ ਸਹ ਅਨੁਲੋਮੇਹੀਤਿ **ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਿ**। ਸਾਨੁਲੋਮਧਞ੍ਞਾਨਂ ਪਨ ਰਸੋ ਯਾਵਕਾਲਿਕੋ। ''ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਿ ਧਞ੍ਞਾਨੀ''ਤਿ ਫਲਾਨਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। ਫਲਸੁਤਿਯਾ ''ਸੇਸਫਲਜੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਗਮਜਮਾਨਤ੍ਤਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਮਞ੍ਞਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। **ਪਕ੍ਕਡਾਕਜ**ਨ੍ਤਿ ਪਕ੍ਕੇਹਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕੇਹਿ ਡਾਕੇਹਿ ਜਾਤਂ ਰਸਂ। ਸੀਤਮੁਦਕਂ **ਸੀਤੋਦਂ,** ਖੀਰੋਦੇ ਵਿਯ ਸੀਤੋਦੇ ਮਦ੍ਦਿਤੋਤਿ ਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। **ਆਦਿਚ੍ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਆਤਪੇ ਵਤ੍ਤਤਿ ਉਪਚਾਰਤੋਤਿ ਆਦਿਚ੍ਚੇ ਪਾਕੋ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਸਮਾਸੋ।

੮੯. ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ "**ਸਪ੍ਪੀ**"ਤਿਆਦਿਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਾ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਾਨਿ। ਇਦਾਨਿ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਿ ਵਿਭਜਤਿ "**ਸਪ੍ਪੀ**"ਤਿਆਦਿਨਾ। ਤਤ੍ਥ ਯੇਸਂ ਗੋਮਹਿਂ ਸਾਦੀਨਂ ਮਂਸਂ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਤੇਸਂ ਸਪ੍ਪਿ ਸਪ੍ਪਿ ਨਾਮਾਤਿ "**ਸਪ੍ਪੀ**"ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਪ੍ਪਿਲਕ੍ਖਣਮਾਹ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਸਪ੍ਪਿਨੇਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਸਮ੍ਭਵੇ ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ ਵਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਮੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਯੇਸਂ ਮਂਸਮਵਾਰਿਤਾ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਖੀਰਾਦੀਸੁ ਹਿ ਤੇਸਮਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਨਵਨੀਤਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਿਸਦਿਸਤਾਯ ਨਵਨੀਤਲਕ੍ਖਣਂ ਵਿਸੁਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਉਪਰਿ ਸਪ੍ਪਿਪਿਣ੍ਡਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੀਤਲਪਾਯਾਸਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਯਂ ਪਾਯਾਸੇਨ ਅਸਂਸਟ੍ਠਂ, ਤਂ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ, ਮਿਸ੍ਸਿਤਂ ਪਨ ਆਦਿਚ੍ਚਪਾਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਿਤਂ, ਤਥਾ ਖੀਰਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਤੇਲਮ੍ਪਿ, ਤੇਸੁ **ਨਵਨੀਤਂ** ਨਾਮ ਨਵੁਦ੍ਧਟਂ। ਤੇਨ ਕਤਂ ਪਨ **ਸਪ੍ਪਿ**।

੯੦. ਤਿਲਾ ਚ ਵਸਾ ਚ ਏਰਣ੍ਡਾਨਿ ਚ ਮਧੁਕਾਨਿ ਚ ਸਾਸਪਾ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। ਤੇਹਿ ਸਮ੍ਭਵੋ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਬਾਹਿਰਤ੍ਥੋ, ਤਂ ਤੇਲਂ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਖੁਦ੍ਦਾ ਖੁਦ੍ਦਮਧੁਮਕ੍ਖਿਕਾ ਚ ਭਮਰਾ ਚ **ਖੁਦ੍ਦਭਮਰਂ,** ਖੁਦ੍ਦਜਨ੍ਤੁਕਤ੍ਤਾ ਨਪੁਂਸਕੇਕਵਚਨਂ। ਮਧੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਮਧੁਕਰਿਯੋ, ਤਾ ਏਵ ਮਕ੍ਖਿਕਾ **ਮਧੁਕਰਿਮਕ੍ਖਿਕਾ,** ਖੁਦ੍ਦਭਮਰਮੇਵ ਮਧੁਕਰਿਮਕ੍ਖਿਕਾਤਿ ਕਮ੍ਮਧਾਰਯੋ। ਤਾਹਿ ਕਤਂ **ਮਧੁ** ਮਧੁ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਟੀਕਾਯਂ** ਪਨ ਵਿਸੁਂ ਮਧੁਕਰੀ-ਸਦ੍ਦਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ''ਦਣ੍ਡਕੇਸੁ ਮਧੁਕਰਾ ਮਧੁਕਰਿਮਕ੍ਖਿਕਾ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਮਧੁਪਟਲਂ ਵਾ ਮਧੁਸਿਤ੍ਥਕਂ ਵਾ ਸਚੇ ਮਧੁਨਾ ਮਕ੍ਖਿਤਂ, ਮਧੁਗਤਿਕਮੇਵ। ਤੁਮ੍ਬਲਕਾਨਂ ਚੀਰਿਕਾਨਞ੍ਚ ਨਿਯਜਾਸਸਦਿਸਂ ਮਧੁ ਪਨ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ। ਰਸੋ ਨਿਕ੍ਕਸਟੋ ਆਦਿ ਯਸ੍ਸਾ ਸਾ **ਰਸਾਦਿ। ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਫਾਣਿਤਾਦੀਨਂ ਗਹਣਂ, ਸਾ ਉਚ੍ਛੁਵਿਕਤਿ। **ਪਕ੍ਕਾ**ਤਿ ਅਵਤ੍ਥੁਕਪਕ੍ਕਾ ਵਾ, **ਫਾਣਿਤਂ** ਫਾਣਿਤਂ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੀਤੁਦਕੇਨ ਕਤਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਫਾਣਿਤਂ ਪਨ ਫਾਣਿਤਗਤਿਕਮੇਵ। ਅਮ੍ਬਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਾਨਿ। ਏਤਾਨਿ

ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਿ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਸਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗੇਨਾਪਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਤਾਨਿ ਚ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਾਨਿ ਚ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਨਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੯੧. ਇਦਾਨਿ ਓਦਿਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਵਸਾਯ ਪਾਕਤੋ ਵਿਭਾਗੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਸਵਤ੍ਥੁ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ **ਸਾਮੰ ਵਾ** ਅਤ੍ਤਨਾ ਏਵ। ਵਾ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਰੇਹਿ ਵਾ। **ਅਮਾਨੁਸਾ** ਮਨੁਸ੍ਸਵਸਾਰਹਿਤਾ। **ਵਸਾ** ਅਚ੍ਛਾਦੀਨੰ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਨੰ, ਸੂਕਰਾਦੀਨੰ ਕਪ੍ਪਿਯਾਨਞ੍ਚ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਵਸਾ। ਸਵਤ੍ਥੁਪਕ੍ਕਾ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਾ ਹੋਤੀਤਿ ਸੇਸੋ। **ਸਵਤ੍ਥੁਪਕ੍ਕਾ**ਤਿ ਸਵਤ੍ਥੁਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਸਚੇ ਪਨ ਵਸੰ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਤੇਲੰ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਿਤੰ ਸਤ੍ਤਾਹਾਨਿ ਨਿਰਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਅਥ ਪਰੇਹਿ ਕਤੰ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ, ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ, ਨੋ ਚੇ, ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਹੋਤੀਤਿ। ਕਾਰਿਯੇ ਕਾਰਣੋਪਚਾਰੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ "**ਵਸਾ**"ਤਿ ਤੇਲਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਵਸਾ ਪਨ ਯਾਵਕਾਲਿਕਾਵ।

ਟੀਕਾਯੰ ਪਨ ਵਸਾਯ ''ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੇ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤੰ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਸਾਯ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਤ੍ਤਮਾਸੰਕਿਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਕਿਮੇਤ੍ਥ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ? ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਅਨੁਜਾਨਤਾ ਭਗਵਤਾ ''ਯਾਨਿ ਖੋ ਪਨ ਤਾਨਿ ਗਿਲਾਨਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਟਿਸਾਯਨੀਯਾਨਿ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਸਪ੍ਪਿ ਨਵਨੀਤੰ ਤੇਲੰ ਮਧੁ ਫਾਣਿਤੰ, ਤਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਮੰ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੨੨) ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਮੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਤ੍ਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਭੇਸਜ੍ਜਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ**ਪਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲੇਪਿ ਵਿਕਾਲੇਪਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੦) ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚੇਵ ''ਭੇਸਜ੍ਜਾਨੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਲੰ ਨਿਯਮਤੋ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਸਾਨਿ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਅਚ੍ਛਵਸੰ ਮਚ੍ਛਵਸੰ ਸੁਸੁਕਾਵਸੰ ਸੂਕਰਵਸੰ ਗਦ੍ਰਭਵਸੰ ਕਾਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਕਾਲੇ ਨਿਪ੍ਪਕ੍ਕੰ ਕਾਲੇ ਸੰਸਟ੍ਠੰ ਤੇਲਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੨) ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਭੇਸਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਞ੍ਚ (ਕਙ੍ਖਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ਭੇਸਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ) ''ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਵਸੰ ਅਞ੍ਞੰ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਸ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਸਾਤੇਲਸ੍ਸ ਵਿਧਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਯਾਵਕਾਲਿਕਵਤ੍ਥੂਨੰ ਵਤ੍ਥੁੰ ਪਚਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਦਤਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯੇਨ ਯਾਵਕਾਲਿਕੇਸੁ ਵਸੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਯਾਵਕਾਲਿਕਵਤ੍ਥੂਨੰ ਵਤ੍ਥੁੰ ਪਚਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦੀਪਿਤੋਤਿ ਵਸਾ ''ਯਾਵਕਾਲਿਕਾਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਕੋ ਏਤ੍ਥ ਸੁਖੁਮੋ ਨਯੋਤਿ।

ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਵਸਾਤੇਲਤੋ ਪਰੇਸੰ **ਯਾਵਕਾਲਿਕਵਤ੍ਥੂਨੰ** ਯੇਸੰ ਤੇਸੰ ਯਾਵਕਾਲਿਕਵਤ੍ਥੂਨੰ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨੰ **ਵਤ੍ਥੁੰ** ਯਾਵਕਾਲਿਕਸਙ੍ਖਾਤੰ ਖੀਰਾਦਿਕੰ ਨ ਪਚੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਥਾ ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਵਸੰ ਕਾਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲੇ ਪਚਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਏਵੰ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨੰ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤੰ ਖੀਰਾਦਿਯਾਵਕਾਲਿਕੰ, ਤੰ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਕਾਲੇਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਯਦਿ ਤੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਯੰ ਕਤਾਨਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ, ਸਾਮਿਸੰ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ ਸਾਮੰਪਕ੍ਕਤ੍ਤਾ, ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਵਤ੍ਥੁਤੋ ਵਿਵੇਚਿਤਤ੍ਤਾ। ਪਰੇਹਿ ਕਤਾਨਿ ਪਨ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਪਕ੍ਕਤ੍ਤਾ। ਯਾਵਜੀਵਿਕਾਨਿ ਤੁ ਸਾਸਪਮਧੁਕਏਰਣ੍ਡਅਟ੍ਠੀਨਿ ਤੇਲਕਰਣਤ੍ਥੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਦਹੇਵ ਕਤੰ ਤੇਲੰ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੰ, ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਕਤੰ ਛਾਹੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵੰ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਦਿਵਸੇ ਕਤੰ ਤਦਹੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਉਗ੍ਗਤੇ ਅਰੁਣੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ , ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਨਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯੰ, ਉਗ੍ਗਹਿਤੇਨ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਕਤਸਦਿਸੰ ਹੋਤਿ। ਤੇਲਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਸਾਸਪਾਦੀਨੰ ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤੰ ਸਪ੍ਪਿ ਵਾ ਨਵਨੀਤੰ ਵਾ ਕਾਲੇਪਿ ਵਿਕਾਲੇਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੰ ਪਨ ਤਦਹੁ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਮਿਸੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੰਸਗ੍ਗਤੋ ਯਾਵਕਾਲਿਕਮ੍ਪਿ ਸਾਮੰਪਕ੍ਕੰ ਸਿਯਾਤਿ ਨਿਰਾਮਿਸੰ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾਹਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੯੨. ਇਦਾਨਿ "**ਹਲਿਦ੍ਦਿ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਯਾਵਜੀਵਿਕੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ "**ਹਲਿਦ੍ਦਿ** ਨਾਮ ਨਿਸਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇਪਿ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨੇ ਸਮ੍ਮੋਹੋ ਸਿਯਾਤਿ ਨ ਤੰਵਚਨੇਨ ਭੁਸੰ ਸਮ੍ਮੋਹਯਿਸ੍ਸਾਮ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਨਿ ਉਪਦੇਸਤੋਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ "**ਹਲਿਦ੍ਦਿ**"ਨ੍ਤਿ ਬਿਨ੍ਦੁਆਗਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਉਪਚਾਰੇਨ ਤੁ ਮੂਲਾਦੀਨਿ ਹਲਿਦ੍ਦਾਦਿਸਦ੍ਦੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਾ ਹਲਿਦ੍ਦਾਦਯੋ ਕੇਚਿ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਾਯੇਵ।

ਮੂਲਫਲੇ ਵਚਤ੍ਤੁਞ੍ਞ...ਪੇ°... ਭਦ੍ਦੁਮੁਤ੍ਤੁਞ੍ਞ ਅਤਿਵਿਸਾਤਿ ਪਦਚ੍ਛੇਦੋ। **ਪਞ੍ਚਮੂਲ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਚੂਲ਼ਪਞ੍ਚਮੂਲਮਹਾਪਞ੍ਚਮੂਲਾਨਿ ਗਹਿਤਾਨਿ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵਜਕਲਿਮੂਲੇ ਜਰਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਂ ਸਙ੍ਗਹੋ।

੯੩-੫. **ਗੋਟ੍ਠਫਲ**ਨ੍ਤਿ ਮਦਨਫਲਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ। ਤੀਣਿ ਫਲਾਨਿ ਯਸ੍ਸਂ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਸਾ **ਤਿਫਲਾ। ਏਰਣ੍ਡਕਾਦੀਨ**ਨ੍ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਜਾਤਿਰੁਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਗਹਣਂ। ਸੁਲਸਾਦੀਨਂ ਪਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਸੋਕਾਦੀਨਂ ਗਹਣਂ। **ਸੂਪੇਯਜਪਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਤਮ੍ਬਕਤਣ੍ਡੁਲੇਯ੍ਯਜਾਦਿਸੂਪਯੋਗ੍ਗਪਣ੍ਣਂ। ਉਚ੍ਛੁਨਿਯਜਾਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੋ ਨਿਯਜਾਸੋ ਚ ਸਰਸਂ ਉਚ੍ਛੁਜਂ ਤਚਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੋ ਤਚੋ ਚਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਹਿਙ੍ਗੁਕਣਿਕਾਰਨਿਯਜਾਸਾਦਿ ਸਬ੍ਬੋ **ਨਿਯਜਾਸੋ** ਨਾਮ। ਨਿਰਸਉਚ੍ਛੁਤਚਾਦਿ ਸਬ੍ਬੋ **ਤਚੋ** ਨਾਮ। **ਲੋਣਂ** ਸਾਮੁਦ੍ਦਾਦਿ। **ਲੋਹਂ** ਅਯਤਮ੍ਬਾਦਿ। **ਸਿਲਾ** ਕਾਲ਼ਸਿਲਾਦਿ।

੯੬. **ਸੁਦ੍ਧਸਿਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਮਧੁਨਾ ਅਮਕ੍ਖਿਤਂ। ਮਧੁਮਕ੍ਖਿਤਂ ਪਨ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ। **ਯਞ੍ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸੁਞ੍ਞਾਪਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਜ੍ਞਾਪਿਤਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸੁਜ੍ਞਾਪਿਤਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਚ। **ਵਿਕਟਾਦਿਪ੍ਪਭੇਦ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਕਟਂ ਗੂਥਮਤ੍ਤਿਕਾਮੁਤ੍ਤਛਾਰਿਕਾਸਙ੍ਖਾਤਂ ਆਦਿ ਯਸ੍ਸ, ਸੋ ਪਭੇਦੋ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਬਾਹਿਰਤ੍ਥੋ, ਤਂ। ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਚਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਨ੍ਦਖਾਦਨੀਯੇ ਖੀਰਕਾਕੋਲਾਦਯੋ, ਮੂਲਾਲਖਾਦਨੀਯੇ ਹਲਿਦ੍ਦਿਸਿਙ੍ਗਿਵੇਰਮੂਲਾਦਯੋ, ਮਤ੍ਥਕਖਾਦਨੀਯੇ ਹਲਿਦ੍ਦਿਸਿਙ੍ਗਿਵੇਰਕਲ਼ੀਰਾਦਯੋ, ਖਨ੍ਧਖਾਦਨੀਯੇ ਉਪ੍ਪਲਪਣ੍ਣਦਣ੍ਡਾਦਯੋ, ਪੁਪ੍ਫਖਾਦਨੀਯੇ ਚਮ੍ਪਕਪੁਪ੍ਫਾਦਯੋ, ਅਟ੍ਠਿਖਾਦਨੀਯੇ ਮਧੁਕਟ੍ਠਿਏਰਣ੍ਡਸਾਸਪਾਦਯੋ, ਪਿਟ੍ਠਖਾਦਨੀਯੇ ਅਧੋਤਤਾਲਪਿਟ੍ਠਾਦਯੋ ਚ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ।

੯੭. ਇਦਾਨਿ ਸਬ੍ਬਸੋ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਅਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਏਕਤੋ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਲਕ੍ਖਣਂ ਠਪੇਨ੍ਤੋ **"ਮੂਲ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ''ਸਾਰੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ **"ਸਾਰ"**ਨ੍ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨਾਹ। ''ਸਾਰੋ ਬਲੇ ਥਿਰਂਸੇ ਚਾ''ਤਿ ਹਿ ਨਿਘਣ੍ਡੁ। **ਆਹਾਰਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਆਹਾਰੇਨ ਜਾਤੋ ਅਤ੍ਥੋ ਪਯੋਜਨਂ ਆਹਾਰਤ੍ਥੋ, ਸੋਵ ਆਹਾਰਟ੍ਠੋ, ਤਂ ਆਹਾਰਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੯੮. ਇਦਾਨਿ ਚਤੂਸੁ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਾਦਿਵਿਭਾਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ **"ਸਬ੍ਬਾ"**ਤਿਆਦਿਨਾ। ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬੇ ਕਾਲਿਕਾ, ਤੇਸਂ ਸਮ੍ਭੋਗੋ ਅਨੁਭਵੋਤਿ ਸਮਾਸੋ। **ਕਾਲੇ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਕਾਲੇ। **ਸਬ੍ਬਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਗਿਲਾਨਾਗਿਲਾਨਸ੍ਸ। **ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ**ਤਿ ਤੀਸੁ ਯਾਮਕਾਲਿਕਂ ਪਿਪਾਸਾਦਿਕਾਰਣੇ ਸਤਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕਞ੍ਚ ਗੇਲਞ੍ਞਕਾਰਣੇ ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਕਾਲਤੋ ਵਿਗਤੋ **ਵਿਕਾਲੋ,** ਤਸ੍ਮਿਂ, ਯਾਮਕਾਲਿਕਂ ਵਿਕਾਲੇ ਆਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣੇ, ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ ਪਨ ਯਾਵਜੀਵਿਕਞ੍ਚ ਤਦਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

੯੯. **ਉਭੋ**ਤਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ ਯਾਮਕਾਲਿਕਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਲਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਭਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਜਨਯਤਿ, ਯਾਮਕਾਲਿਕਂ ਯਾਮਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਸਨ੍ਨਿਧਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ। ਏਤੇ ਉਭੋਪਿ ਅਨ੍ਤੋਵੁਤ੍ਥਞ੍ਚ ਸਨ੍ਨਿਧਿਞ੍ਚ ਜਨਯਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **"ਅਨ੍ਤੋਵੁਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਨਿਧਿ"**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਪ੍ਪਧਾਨੋਯਂ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਅਨ੍ਤੋਵੁਤ੍ਥਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਨਿਧਿਤ੍ਤਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੦੦. **ਅਤਿਨਾਮਿਤੇ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਿਤੇ। **ਪਾਚਿਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਭੇਸਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿ ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਚੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਏਕੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਅਵਿਭਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪਾਲ਼ਿਨਾਰੁਲ਼੍ਹੇ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਨਾਰੁਲ਼੍ਹੇ ਸਪ੍ਪਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਸਤ੍ਤ ਅਹਾਨਿ ਅਤਿਨਾਮਿਤੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸਪ੍ਪੀ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਦੀਨਂ ਸਪ੍ਪਿ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਤੇਸਂਯੇਵ ਨਵਨੀਤਂ, ਨਾਲ਼ਿਕੇਰਾਦਿਤੇਲਂ, ਸੀਤੋਦਕੇਨ ਕਤਂ ਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਫਾਣਿਤਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ।

੧੦੧. **ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਲਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਞ੍ਚ ਤਂ ਲਦ੍ਧਞ੍ਚ ਪੁਨ ਤਥੇਵਾਤਿ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਲਦ੍ਧਂ। ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਤਿ ਸੇਸੋ। ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਵਿਧਾਨਂ ਪਨ ਵਕ੍ਖਮਾਨਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **"ਨਙ੍ਗ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਂ। ਤੇਨ ਮਕ੍ਖਿਤਾਨਿ ਕਾਸਾਵਾਦੀਨਿ ਚ ਪਨ ਅਪਰਿਭੋਗਾਨਿਯੇਵ । ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਨ ਕਾਯਿਕਪਰਿਭੋਗੋ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਵਿਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਹੇ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਟੀਕਾਯਂ** ''ਇਦਂ ਸਪ੍ਪਿਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਨਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥਂ

ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤੰ ਸਾਧਯਨ੍ਤੇਹਿ ਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤੇ ਵਿਕਪ੍ਪਿਤਸਞ੍ਞੀ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਵਾਰੇ ਪਾਲ਼ਿ ਆਹਟਾ। ''ਸਚੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਏਵ ਸਨ੍ਤਕੰ ਹੋਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਜਹਤੀ''ਤਿ ਦੋਸੰ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਿਕਪ੍ਪਨੇ ਅਤ੍ਤਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾਭਾਵੋ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਜਹਨਞ੍ਚ ਪਯੋਜਨੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਞ੍ਚ ਵਦਾਮ – ਆਪਤ੍ਤਿਵਾਰੇ ''ਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤੇ''ਤਿਆਦਿਪਾਲ਼ਿਯੇਵ ਨਤ੍ਥਿ, ''ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤੇ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਸਞ੍ਞੀ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ, ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਸਞ੍ਞੀ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੬੨੪) ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਤਦਨੁਰੂਪਮੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੇ ''ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾਵ ਪਾਲ਼ਿ ਆਗਤਾ। ਯਦਿ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਵਣ੍ਣਨੀਯਟ੍ਠਾਨਤਾਯ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਨ ਚੇਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਵਿਜ੍ਜਤਿ। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਿਕਪ੍ਪਨੇ ਚ ਕਥੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੰ ਵਿਜਹਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਾਦੀਸੁ ਛਸੁ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਜਹਨਕਾਰਣੇਸੁ ਵਿਕਪ੍ਪਨਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤੋਗਧਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਾਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋਤਿ।

ਮਯਮੇਤ੍ਥ ਏਵਮਤ੍ਥੰ ਭਣਾਮ – **ਵਿਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਵਿਕਪ੍ਪਨੰ** ਸੰਵਿਦਹਨੰ ''ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ, ਉਭਯਤ੍ਥ ਪਨ ਉਪਸਗ੍ਗੇਹਿ ਨਾਨਤ੍ਤਮਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹੇ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਵਿਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੰਵਿਦਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਸਞ੍ਞੰ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਚੇਤਨੰ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਞ੍ਚ **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰ**ਵਾਦਮੋਲੁਬ੍ਭ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ''ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਾਲ਼ਿਵਚਨੇਸੁ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੇਨ, ''ਇਦੰ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹੇ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੬੨੫)। **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨਾਹ ''ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਰਿਭੋਗੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮਿਦੰ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੬੨੫)। ਅਯਮੇਵ ਵਾਦੋ ਤੇਸੁ ਸੁਨ੍ਦਰਤਰੋ। ਸਤ੍ਤਾਹੇ ਮਕ੍ਖਨਾਦਿੰ ਅਧਿਟ੍ਠਤੋ ਚ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦਦਤੋਪਿ ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਨਾਦਿੰ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਸਪ੍ਪਿਆਦਿੰ ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਨਾਦਿੰ ਮਧੁੰ ਅਰੁਮਕ੍ਖਨੰ, ਫਾਣਿਤੰ ਘਰਧੂਪਨੰ ਅਧਿਟ੍ਠਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ। **ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ।

੧੦੨. ਯਾਵਕਾਲਿਕਆਦੀਨਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਹ ਸੰਸਟ੍ਠਾਨਿ ਸਬ੍ਭਾਵਂ ਗਾਹਾਪਯਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸਬ੍ਭਾ**ਵਨ੍ਤਿ ਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਵੋ ਦ੍ਵਿਤ੍ਤੇ ਸਬ੍ਭਾਵੋ, ਤੰ। **ਤਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏਵਂ, ਤਸ੍ਮਾ। **ਏਵਮੁਦੀਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ''ਵਿਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਾਹੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸੰਸਟ੍ਠਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਵਂ ਗਾਹਾਪਯਨ੍ਤਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਾਦੀਨਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਾਮਿਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਾਨਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਜਨਕਾਨਿ ਸੰਸਟ੍ਠਾਨਿ ਅਤ੍ਤਸੰਸਟ੍ਠਾਨਿਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਜਨਕਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਵਿਕਪ੍ਪਨਾਦਿਮ੍ਹਿ ਸਤਿ ਬ੍ਯਤਿਰੇਕਤੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਪਰਿਦੀਪਕੰ ''ਵਿਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿਕੰ ਵਾਕ੍ਯਤ੍ਤਯੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। **ਟੀਕਾਯੰ** ਪਨ ''ਇਦਾਨਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਏਵਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤ**''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤੰ ਵਕ੍ਖਮਾਨਸ੍ਸ ਅਤੀਤਉਦੀਰਿਤਤ੍ਤਾਯੋਗਤੋ ਕਥੰ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ। **ਏਵਮੁਦੀਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਏਵਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਵ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਵਧਾਰਣੇ।

੧੦੩-੫. ਇਦਾਨਿ ਅਤ੍ਤਸੰਸਟ੍ਠਾਨੰ ਯਾਵਕਾਲਿਕਾਦੀਨੰ ਸਭਾਵਗਾਹਾਪਨੰ ਸਰੂਪਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਪੁਰੇ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਤ੍ਤਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤ ਅਹਾਨਿ ਯਸ੍ਸ ਤੰ ਸਤ੍ਤਾਹੰ, ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੰ। **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਸਤ੍ਤਾਹਞ੍ਚ ਯਾਵਜੀਵਿਕਞ੍ਚਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ। **ਸੇਸਕਾਲਿਕਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਸੇਹਿ ਤਦਹੁ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਹਿ ਕਾਲਿਕੇਹਿ ਯਾਵਕਾਲਿਕਯਾਮਕਾਲਿਕਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿ ਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸੰ। **ਪਾਚਿਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਨ੍ਨਿਧਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ। **ਤਦਹੁ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਦਿਨੇ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ। **ਤਦਹੇ**ਵਾਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਦਿਨੇ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ। **ਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੰ ਯਾਵਜੀਵਿਕਞ੍ਚ। **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਮੇ ਏਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਯੇਤਿ ਵਿਜਾਨੀਯਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਇਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਤੋ ਅਞ੍ਞੰ ਯਾਵਜੀਵਿਕੰ।

ਕਾਲਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦੬. ਦਾਤੁਂ ਕਾਮੇਤੀਤਿ ਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਭਿਹਾਰੋ ਈਸਕਮ੍ਪਿ ਓਣਮਨਾਦਿਨਾਭਿਹਰਣਨ੍ਤਿ ਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ, ਹਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਾਸੋ **ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ**। ਰੁਲ੍ਹੀਵਸੇਨ ਤੁ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਹਤ੍ਥੋ ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ ਨਾਮ। ਸੋ ਚ ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਆਸਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ, ਸਚੇ ਠਿਤੋ, ਪਣ੍ਹਿਅਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ, ਸਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ, ਯੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਪਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਿਮਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਾਯਕਸ੍ਸ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਠਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਸਾਰਿਤਹਤ੍ਥਂ ਯਂ ਆਸਨ੍ਨਤਰਂ ਅਙ੍ਗਂ, ਤਸ੍ਸ ਓਰਿਮਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਏਰਣਕ੍ਖਮ**ਨ੍ਤਿ ਥਾਮਮਜ੍ਝਿਮੇਨ ਪੁਰਿਸੇਨ ਏਰਣਸ੍ਸ ਉਕ੍ਖਿਪਨਸ੍ਸ ਖਮਂ ਯੋਗ੍ਗਂ। ਵਤ੍ਥੁਸਦ੍ਦਾਪੇਕ੍ਖਂ ਨਪੁਂਸਕਤ੍ਤਂ। **ਤਿਧਾ ਦੇਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਕਾਯਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਵਸੇਨ ਤੀਹਿ ਪਕਾਰੇਹਿ ਦਾਯਕੇ ਦਦਮਾਨੇ। ਤਤ੍ਥ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਰੀਰਾਵਯਵੇਨ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਪਾਦਙ੍ਗੁਲਿਯਾਪਿ ਦੀਯਮਾਨਂ ਕਾਯੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਕਟਚ੍ਛੁਆਦੀਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਦੀਯਮਾਨਂ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ, ਕਾਯਤੋ ਪਨ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਤੋ ਵਾ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਵਾ ਪਾਤਿਯਮਾਨਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਨਾਮ। **ਦ੍ਵਿਧਾ ਗਾਹੋ**ਤਿ ਕਾਯਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾਨਂ ਵਸੇਨ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਕਾਰੇਹਿ ਯੇਹਿ ਕੇਹਿਚਿ ਦੀਯਮਾਨਸ੍ਸ ਗਹਣਂ। ਏਵਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੋ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗੋਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਪਞ੍ਚਙ੍ਗੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਬਹੁਬ੍ਬੀਹਿ।

੧੦੭. ਇਦਾਨਿ ਅਨੇਰਣਕ੍ਖਮੇ ਚ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇ ਚ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਰੋਹਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਅਸਂਹਾਰਿਯੇ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਸਂਹਾਰਿਯੇ**ਤਿ ਆਨੇਤੁਮਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯੇ ਫਲਕਪਾਸਾਣਾਦਿਮ੍ਹਿ। **ਤਤ੍ਥਜਾਤੇ**ਤਿ ਤੇਸ੍ਵੇਵ ਰੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਜਾਤੇ ਕਿਂਸੁਕਪਦੁਮਿਨਿਪਣ੍ਣਾਦਿਕੇ। ਚਿਞ੍ਚਾਦੀਨਂ ਸੁਖੁਮੇ ਪਣ੍ਣੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਪਨ ਸਾਖਾਸੁ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ''ਅਙ੍ਗ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਕਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਸਮੁਚ੍ਚਯੇ। **ਅਸਯ੍ਹਭਾਰੇ**ਤਿ ਥਾਮਮਜ੍ਝਿਮਪੁਰਿਸੇਨ ਸਹਿਤੁਂ ਸਨ੍ਧਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯੇ ਭਾਰੇ। ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੋ ''ਨ ਰੂਹਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੧੦੮. ਇਦਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਵਿਜਹਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ "**ਸਿਕ੍ਖਾ**"ਤਿਆਦਿਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਸਿਕ੍ਖਾਮਰਣਲਿਙ੍ਗੇਹੀ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੇਨ ਚ ਮਰਣੇਨ ਚ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇਨ ਚ। **ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸਗ੍ਗਤੋ**ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ ਅਪੇਕ੍ਖੋ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਨਪੇਕ੍ਖੋ, ਸੋਵ ਵਿਸਗ੍ਗੋ, ਤਤੋ ਚ। **ਅਚ੍ਛੇਦਾ**ਤਿ ਚੋਰਾਦੀਹਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣੇਨ। **ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਦਾਨਾ**ਤਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਾਨੇਨ। **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਆਨੇਤਬ੍ਬੋ। **ਗਾਹੋ**ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ। **ਉਪਸਮ੍ਮਤੀ**ਤਿ ਵਿਜਹਤਿ।

੧੦੯-੧੦. ਇਦਾਨਿ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਪਰਿਭੋਗੇ ਦੋਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਕਾਲਿਕਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ ਸਕਲਮ੍ਪਿ। ਇਦਾਨਿ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਸੁਦ੍ਧ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਦ੍ਧਂ ਨਾਤਿਬਹਲਂ ਉਦਕਞ੍ਚ ਤਥਾ ਅਙ੍ਗਲਗ੍ਗਂ ਅਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਦਨ੍ਤ...ਪੇ॰... ਗੂਥਕਞ੍ਚ ਲੋਣ...ਪੇ॰... ਕਰੀਸਕਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਤੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਰਜਰੇਣੂਹਿ ਅਞ੍ਞਰਸੇਨ ਚ ਅਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸਤਾਯ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ। **ਨਾਤਿਬਹਲ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਕਸਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਬਹਲਮੁਦਕਂ ਵਿਯ ਮੁਖੇ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਵਾ ਨ ਲਗ੍ਗਂ, ਤਂ। **ਅਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਙ੍ਗਤੋ ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨ ਗਤਂ। ਦਨ੍ਤਾਨਿ ਚ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਚ ਕਣ੍ਣਞ੍ਚ ਦਨ੍ਤਕ੍ਖਿਕਣ੍ਣਂ ਪਾਣ੍ਯਙ੍ਗਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਸ ਗੂਥਕਨ੍ਤਿ ਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। **ਲੋਣਂ** ਸਰੀਰੁਟ੍ਠਿਤਂ। **ਸਿਙ੍ਘਾਣੀ**ਤਿ ਸਿਙ੍ਘਾਣਿਕਾ। ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੧੧੧. ਇਦਾਨਿ "**ਗੂਥਾ**"ਤਿਆਦਿਨਾ ਕਾਲੋਦਿਸ੍ਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਤਥਾਵਿਧੇ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਦਟ੍ਠਕ੍ਖਣਾਦਿਕੇ ਤਥਾਵਿਧੇ ਕਾਲੇ। ਤਥਾ ਤਾਦਿਸੋ ਵਿਧੋ ਕਾਲੋ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਬਹੁਬ੍ਬੀਹਿ। **ਸੇਵੇਯ੍ਯਜਾ**ਤਿ ਸੇਵਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਸਨ੍ਤੇ ਕਪ੍ਪਕਾਰਕੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਬ੍ਬਚੋਪਿ ਅਸਮਤ੍ਥੋਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਅਸਨ੍ਤਪਕ੍ਖੇਯੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਾਲੋਦਿਸ੍ਸਤ੍ਤਾ ਪਨ ਛਾਰਿਕਾਯ ਅਸਤਿ ਅਲ੍ਲਦਾਰੁਂ ਰੁਕ੍ਖਤੋ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਾਤੁਂ, ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਅਸਤਿ ਭੂਮਿਂ ਖਣਿਤ੍ਵਾਪਿ ਮਤ੍ਤਿਕਂ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੧੧੨. **ਦੁਰੂਪਚਿਣ੍ਣੇ**ਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁ ਉਪਚਿਣ੍ਣਂ ਆਮਟ੍ਠਂ ਦੁਰੂਪਚਿਣ੍ਣਂ। ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਸਾਮਿਸਂ ਭਾਜਨਂ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਆਮਸਤਿ, ਪਿਧਾਨਂ ਆਮਸਤਿ, ਉਪਰਿ ਠਿਤਕਚਵਰਾਦਿਂ ਛਡ੍ਡੇਤਿ, ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਫਲਿਨਿਯਾ ਸਾਖਾਯ ਵਾ ਵਲ੍ਲਿਯਾ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਚਾਲੇਤਿ, ਦੁਰੂਪਚਿਣ੍ਣਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਫਲਰੁਕ੍ਖਂ ਪਨ ਅਪਸ੍ਸਯਿਤੁਂ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਕਣ੍ਟਕਂ

ਵ਼ਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਰਞ੍ਞੇ ਪਤਿਤਅਮ੍ਬਫਲਾਦਿੰ ‘‘ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਰਜੋਕਿਣ੍ਣੇ**ਤਿ ਰਜਸਾ ਓਕਿਣ੍ਣੇ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਤ੍ਤਾਦਿਕੇ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਤੋ ਵਿਨਯਦੁਕ੍ਕਟੰ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਚੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਰਜੰ ਪਤਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਾ ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬਾ । ‘‘ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਆਕਿਰਨ੍ਤਿ, ਹਤ੍ਥਤੋ ਅਮੋਚੇਨ੍ਤੇਨੇਵ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਾਪਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਮਹਾਵਾਤੋ ਤਤੋ ਤਤੋ ਰਜੰ ਪਾਤੇਤਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੰ ਗਹੇਤੁੰ, ‘‘ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਭੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੰ ਪਨ ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨੰ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਾਸੇਨ ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਅਥਾਤਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਾਰਮ੍ਭੇ। **ਉਗ੍ਗਹਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇ**ਤਿ ਉਗ੍ਗਹਿਤ੍ਥਾਤਿ ਉਗ੍ਗਹੋ, ਉਗ੍ਗਹਿਤੰ, ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹੋ, ਤਸ੍ਮਿੰ। ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਭਾਵੰ ਜਾਨਤੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਏਵ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਹਣੇਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਲਾਦੀਨਿ, ਛਾਯਤ੍ਥਾਯ ਸਾਖਾਦੀਨਿ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਉਚ੍ਛੁਆਦੀਸੁ ਫਾਲਿਤੇਸੁ ਮਲੰ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਮੂਲਭੇਸਜ੍ਜਾਦੀਨਿ ਪਿਸਨ੍ਤਾਨੰ ਵਾ ਕੋਟ੍ਟੇਨ੍ਤਾਨੰ ਵਾ ਨਿਸਦਨਿਸਦਪੋਤਕਉਦੁਕ੍ਖਲਮੁਸਲਾਨਿ ਖੀਯਨ੍ਤਿ, ਦਨ੍ਤਨ੍ਤਰੇ ਲਗ੍ਗੰ ਸੁਖੁਮਆਮਿਸੰ ਹੋਤਿ, ਰਸੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕੰ। **ਅਨ੍ਤੋਵੁਤ੍ਥੇ**ਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਯਾ ਛਦਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਵੁਤ੍ਥੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਯਂਪਕ੍ਕੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਕ੍ਕੇ। ਸਚੇ ਵਾਸਿਆਦਿੰ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਕ੍ਕਾਦੀਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਪਿ ਸਾਮਪਾਕਤੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਪੁਰਿਮਕਾਲਿਕਦ੍ਵਯੇ ਪੁਨਪਾਕਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਆਮਿਸੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਚਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇਪਿਸ੍ਸ ਉਣ੍ਹਯਾਗੁਯਾ ਸੁਲਸਿਪਣ੍ਣਾਦੀਨਿ ਵਾ ਸਿਙ੍ਗਿਵੇਰੰ ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਚਾਲੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਉਤ੍ਤਣ੍ਡੁਲੰ ਭਤ੍ਤੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਿਦਹਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਨ੍ਤੋਪਕ੍ਕੇ**ਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਯਾ ਅਨ੍ਤੋ ਪਕ੍ਕੇ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੩-੪. ਮਨੁਸ੍ਸਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਨਞ੍ਚ ...ਪੇ॰... ਉਰਗਸ੍ਸ ਚ ਯੰ ਮਂਸਞ੍ਚ, ਯੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤਮਂਸਞ੍ਚ, ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤੰ ਯਞ੍ਚ ਮਂਸੰ, ਤੇਸੁ ਮਂਸੇਸੂਤਿ ਏਵੰ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਸੀਸਗੀਵਾਤਰਙ੍ਗੇਨ ਚਰਨ੍ਤਾ ਅਚ੍ਛਵਿਸੇਸਾਵ **ਤਰਚ੍ਛਾ। ਉਰਗਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਦੀਘਜਾਤਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। **ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤਮਂਸ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਤੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤੰ, ਤਞ੍ਚ ਤੰ ਮਂਸਞ੍ਚਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਮਂਸ**-ਗ੍ਗਹਣੇਨ ਮਚ੍ਛਾਨਮ੍ਪਿ ਗਹਣੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ ਉਪਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ, ਚ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵਾ। ਪਞ੍ਚਸੁਪਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਸੁ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤੰ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਦਿਟ੍ਠਅਸੁਤਅਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਤਾਯ ਤਿਕੋਟਿਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤੰ, ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਆਪਤ੍ਤਿਭੀਰੁਕੇਨ ਹਿ ਰੂਪੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਞ੍ਚ। ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਮਂਸੇਸੁ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਥੂਲੋ ਅਚ੍ਚਯੋ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਰਸ੍ਸੇ, ਦ੍ਵਿਤ੍ਤੇ ਚ **ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ**। ਪਾਰਾਜਿਕਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਹਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਅਧਿਕੰ ਵਜ੍ਜੰ ਨਤ੍ਥਿ। **ਸੇਸੇਸੂ**ਤਿ ਅਵਸੇਸੇਸੁ ਏਕਾਦਸਸੁ।

੧੧੫. ਇਦਾਨਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਦੀਨੰ ਅਟ੍ਠਿਆਦੀਨਿਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਨੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **“ਅਟ੍ਠਿਪੀ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਪਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ‘‘ਲੋਹਿਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਅਨੁਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬੋ। **ਏਸ**ਨ੍ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਦੀਨੰ ਦਸਨ੍ਨੰ। ਵਸਾਸੁ ਪਨ ਏਕਾ ਮਨੁਸ੍ਸਵਸਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਖੀਰਾਦੀਸੁ ਅਕਪ੍ਪਿਯੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤਂਯੇਵ ਸਚਿਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਸਚਿਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤਭਾਵਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਹ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕੰ। ਵਤ੍ਥੁਵੀਤਿਕ੍ਕਮਵਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਹਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤੰ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤੰ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਏਵ, ਨ ਚ ਮਂਸਸ੍ਸ, ਤਥਾਪਿ ਮਂਸਸੀਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਵ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੧. ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੧੬-੭. ਰੂਪਿਯੇਨ ਅਰੂਪਿਯੰ ਰੂਪਿਯਞ੍ਚ ਇਤਰੇਨ ਰੂਪਿਯਞ੍ਚ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਰੂਪਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਰੂਪਿਯਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ। **ਅਰੂਪਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਰੂਪਿਯਸਙ੍ਖਾਤੰ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁੰ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ। **ਇਤਰੇਨਾ**ਤਿ ਅਰੂਪਿਯੇਨ। **ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੀ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ, ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸੇਤੰ ਨਾਮੰ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿ, ਕਿੰ ਤੰ? ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ। ਰੂਪਿਯਸ੍ਸ ਮੂਲਗ੍ਗਹਣੇ ਪਨ ਰੂਪਿਯਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ।

ਇਦਾਨਿ ਰੂਪਿਯਾਦਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਇਧਾ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਤਤ੍ਥ ਕਹਾ...ਪੇ॰... ਮਾਸਕੰ ਇਧ ਰੂਪਿਯਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਕਹਾਪਣੋ** ਨਾਮ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯੋ ਵਾ ਰਜਤਮਯੋ ਵਾ ਏਤਰਹਿ ਪਕਤਿਕਹਾਪਣੋ ਵਾ। **ਸਜਤ੍ਥੁ**ਤਿ ਰਜਤੰ। **ਸਿਙ੍ਗੀ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਭੇਦੋ, ਤਥਾਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਸੁਵਣ੍ਣਮਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। **ਵੋਹਾਰੂਪਗਮਾਸਕ**ਨ੍ਤਿ ਵੋਹਾਰੰ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯੰ ਉਪਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਵੋਹਾਰੂਪਗੰ, ਤਞ੍ਚ ਤੰ ਮਾਸਕਞ੍ਚ। ਤੰ ਪਨ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਤਰੂਪਞ੍ਚ ਅਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਤਰੂਪਞ੍ਚ ਲੋਹਦਾਰੁਆਦਿਮਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਇਧ ਰੂਪਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਰੂਪਿਯੰ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਤ੍ਥਮੁਤ੍ਤਾਦਿ ਕਪ੍ਪੰ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਇਤਰਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥਞ੍ਚ ਮੁਤ੍ਤਾ ਚ ਆਦਿ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਸਮਾਸੋ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਪਚ੍ਚੇਕੰ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ ''ਵਤ੍ਥਾਦਿ ਮੁਤ੍ਤਾਦੀ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਠਮੇਨ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਪ੍ਪਾਸਸੁਤ੍ਤਾਪਰਣ੍ਣਾਦਿਕੰ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁੰ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਮਣਿ ਸਙ੍ਖੋ ਸਿਲਾ ਪਵਾਲ਼ੰ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕੋ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲੰ ਸਤ੍ਤਧਞ੍ਞਾਨਿ ਦਾਸਿਦਾਸਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਫਲਾਰਾਮਾਦਯੋਤਿ ਇਦੰ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁੰ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਵਤ੍ਥਾਦਿਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁੰ, ਮੁਤ੍ਤਾਦਿਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਇਤਰੰ ਅਞ੍ਞੰ ਅਰੂਪਿਯੰ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੧੮. ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਰੂਪਿਯਸੰਵੋਹਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡੇ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁਮਾਹ **"ਇਮ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਇਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਦੇਹਿ, ਇਮੰ ਕਰ, ਇਮੰ ਆਨਯਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਇਮੰ ਭੁਤ੍ਵਾ ਇਮੰ ਦੇਹਿ, ਇਮੰ ਕਰ, ਇਮੰ ਆਨਯਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਇਮੰ ਦੇਮਿ, ਇਮੰ ਦੇਹਿ, ਇਮੰ ਕਰ, ਇਮੰ ਆਨਯਾ''ਤਿ ਵਾ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯੇ ਸਮਾਪਨ੍ਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਇਮ**ਨ੍ਤਿ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦਿੰ। **ਭੁਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਓਦਨਾਦਿੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ। **ਇਮੰ ਦੇਹੀ**ਤਿ ਏਤੰ ਵਤ੍ਥਾਦਿਕੰ ਦੇਹਿ। **ਇਮੰ ਕਰਾ**ਤਿ ਏਤੰ ਰਜਨਪਚਨਾਦਿੰ ਕਰੋਹਿ। **ਇਮੰ ਆਨਯਾ**ਤਿ ਏਤੰ ਰਜਨਕਟ੍ਠਾਦਿੰ ਆਨੇਹਿ। **ਇਮੰ ਦੇਮੀ**ਤਿ ਏਤੰ ਵਤ੍ਥਾਦਿਕੰ ਤਵ ਦੇਮਿ। **ਸਮਾਪਨ੍ਨੇ**ਤਿ ਕਤੇ। ਤਸ੍ਮਾ ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਭਣ੍ਡੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਾਤਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ''ਇਮੰ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਦਤੋ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ''ਇਮੰ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਵਦਤੋ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਵਿਨਿਪਾਤਨੰ, ''ਇਮਿਨਾ ਇਮੰ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਦਤੋ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ। ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਮਤ੍ਤੰ ਮੋਚੇਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬੰ। ਅਯਞ੍ਚ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇ ਅਵਸੇਸੇਹਿ ਗਿਹਿਪਬ੍ਬਜਿਤੇਹਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਨਵਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਾਰੇਤਿ, ਅਟ੍ਠਕਥਾਪਮਾਣੇਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮਤ੍ਤੰ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬੰ।

੧੧੯-੧੨੦. ਇਦਾਨਿ ਪਰਿਣਾਮਨਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਅਤ੍ਤਨੋ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। ਤਤ੍ਥਾਯੰ ਪਿਣ੍ਡਤ੍ਥੋ – ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਤੰ ਲਾਭੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਣਾਮੇਯ੍ਯ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿ। ਅਞ੍ਞਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਰਿਣਾਮੇਯ੍ਯ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਣਾਮੇਯ੍ਯ, ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਨਤੰ ਲਾਭੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਅਞ੍ਞਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ਅਞ੍ਞਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਣਾਮੇਯ੍ਯ, ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਨਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਚਸਾ ਵਾ ਨਿਨ੍ਨੰ ਕਤੰ। **ਲਾਭ**ਨ੍ਤਿ ਲਭਿਤਬ੍ਬੰ ਚੀਵਰਾਦਿ। **ਅਞ੍ਞਤੋ** ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਵਾ ਚੇਤਿਯੇ ਵਾ, ਚੇਤਿਯੇ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। **ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਚੇਤਿਯਾਦਿਨੋ ਅਨੁਮਸੋ ਸੁਨਖਸ੍ਸ। **ਅਞ੍ਞਤੋ** ਵਾਤਿ ਚੇਤਿਯਾਦਿਮ੍ਹਿ ਵਾ। **ਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਨ ਇਦੰ ਕਾਕਕ੍ਖਿਗੋਲ਼ਕਞ੍ਞਾਯੇਨ ''ਨਤੰ ਪਰਿਣਾਮੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਉਭਯਤ੍ਥ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ। ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੰ ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਨ ਦਦੇਯ੍ਯ ਵਾ, ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਞ੍ਞਥਾ** ਅਞ੍ਞੇਨ ਪਕਾਰੇਨ, ਥੇਯ੍ਯਸਞ੍ਞਾਯ ਨ ਦਦੇਯ੍ਯ ਚੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਇਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਅਞ੍ਞੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੨. ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੧. ਮੁਸਾ ...ਪੇ॰... ਹਰਣੇਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ, ਤਸ੍ਸ ‘‘ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਮੁਸਾਵਾਦੇ**ਤਿ ਨਿਪਾਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਚਨਕ੍ਖਣੇਪਿ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਸਾਭਣਨਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਣਨ**ਞ੍ਚ ਨਾਮ ਇਧ ਅਭੂਤਸ੍ਸ ਵਾ ਭੂਤਤਂ, ਭੂਤਸ੍ਸ ਵਾ ਅਭੂਤਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਪ੍ਪਯੋਗੋ। ਪਾਰਾਜਿਕਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਅਮੂਲਿਕਾਯ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ। ਅਨੁਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਹਸਾ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ, ‘‘ਅਞ੍ਞਂ ਭਣਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਭਣਤਿ, ਸੋ ਨ ਸੁਣਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਓਮਸਤਿ ਅਮਨਾਪਤਾਯ ਕਣ੍ਣੇਸੁ ਵਿਜ੍ਝਤਿ ਵਿਯ ਏਤੇਨ, ਓਮਸਤਿ ਵਾਤਿ **ਓਮਸੋ**, ਸੋ ਚਾਯਂ ਵਾਦੋਚ, ਤਸ੍ਮਿਂ। ਦੀਘੋ ਪਨ ਗਾਥਾਬਨ੍ਧਵਸੇਨ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਹੀਨੁਕ੍ਕਟ੍ਠੇਸੁ ਚ ਜਾਤਿਨਾਮਗੋਤ੍ਤਵਯਕਮ੍ਮਸਿਪ੍ਪਆਬਾਧਲਿਙ੍ਗਕਿਲੇਸਆਪਤ੍ਤਿਅਕ੍ਕੋਸਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਦਸਸੁ ਭੂਤੇਨ ਵਾ ਅਭੂਤੇਨ ਵਾ ‘‘ਖਤ੍ਤਿਯੋਸਿ, ਚਣ੍ਡਾਲੋਸੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਅਨਞ੍ਞਾਪਦੇਸੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਖੁਂਸੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਅਕ੍ਕੋਸਵਚਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਸਨ੍ਤਿ ਇਧੇਕਚ੍ਚੇ ਚਣ੍ਡਾਲਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਞ੍ਞਾਪਦੇਸੇਨ ਵਾ ‘‘ਚੋਰੋਸਿ, ਵਿਕਾਰੀਸਿ, ਮਾਤੁਘਾਤਕੋਸੀ’’ਤਿਆਦੀਹਿ ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਪਦੇਹਿ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ, ਯਥਾ ਵਾ ਤਥਾ ਵਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਕੇਵਲਂ ਦਵਕਮ੍ਯਤਾਯ ਵਦਤੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ।

ਪੇਸੁਞ੍ਞਹਰਣੇਤਿ ਪਿਸੁਣਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ਪੇਸੁਞ੍ਞਂ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਯਕਮ੍ਯਤਾਯ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਪਰੇਸੁ ਭੇਦਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਾ ਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਓਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਪੇਸੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਰਣੇ। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਹਰਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਪਦਂ ਪਦਂ **ਪਦਸੋ**, ਵਿਚ੍ਛਾਯਂ ਸੋ, ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਨ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਙ੍ਗੀਤਿਤ੍ਤਯਾਰੁਲ਼੍ਹੋ ਤਿਪਿਟਕਧਮ੍ਮੋ, ਅਨਾਰੁਲ਼੍ਹੋ ਚ ਰਾਜੋਵਾਦਾਦਿਕੋ **ਧਮ੍ਮੋ** ਨਾਮ, ਤੇਨ ਸਹ ਪਦਸੋਤਿ ਨਿਪਾਤਸ੍ਸ ਤਤਿਯਾਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। **ਪਦਸੋਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਏਕਕ੍ਖਰਾਦਿਨਾ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਨ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਨ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਭਣਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਦਸੋਧਮ੍ਮਭਣਨਞ੍ਹਿ ਪਦਸੋਧਮ੍ਮ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਉਪਚਾਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਉਦ੍ਦੇਸਗ੍ਗਹਣੇ ਸਜ੍ਝਾਯਕਰਣੇ, ਤਂਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਦ੍ਦੇਸਗ੍ਗਹਣਾਦਿਕੇ ਚ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਪਗੁਣਂ ਗਨ੍ਥਂ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਓਸਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਖਲਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ‘‘ਏਵਂ ਭਣਾਹੀ’’ਤਿ ਏਕਤੋ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਅਨ੍ਤਿਮਸੋ ਵਤ੍ਥਾਦਿਨਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਬ੍ਬਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਛਦਨਂ ਅਨਾਹਚ੍ਚ ਦਿਯਡ੍ਢਹਤ੍ਥੁਬ੍ਬੇਧੇਨਾਪਿ ਸਬ੍ਬਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਛਨ੍ਨਂ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਞ੍ਚ ਸੇਨਾਸਨਂ ਅਗਾਰਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਤਤ੍ਰਟ੍ਠੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਿਮਸੋ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੋਪਿ ਅਨ੍ਤਿਮਸੋ ਤਦਹੁਜਾਤਾ ਇਤ੍ਥੀਪਿ ਉਪਚਾਰਤੋ ਅਗਾਰ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਹ ਅਗਾਰੇਨਾਤਿ **ਸਾਗਾਰੋ**, ਭਿਕ੍ਖੁ। ਉਪਚਾਰੇਨੇਵ ਚ ਪਨ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ, ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਚ ਸਹ ਸੇਯ੍ਯਕਪ੍ਪਨਂ ਸਾਗਾਰਭਾਵੋ ਨਾਮਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਘਸਮ੍ਮਤਂ ਸੇਨਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਕਾਦਿਭੇਦਂ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਯਸਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਯੇਨ ਚ ਉਜ੍ਝਾਪੇਨ੍ਤਿ ਅਵਜਾਨਾਪੇਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਯ ਓਲੋਕਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਲਾਮਕਤੋ ਵਾ ਚਿਨ੍ਤਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਵਚਨਂ **ਉਜ੍ਝਾਪਨਕਂ**। ਯੇਨ ਖੀਯਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਿ, ਤਂ **ਖੀਯਨਂ**।

੧੨੨. ਤਲਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਤਲਮਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਤਗ੍ਗਹਣੇਨ ਪਨ ਕਾਯੋਵ ਤਲਂ। **ਸਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾ ਸਤ੍ਤਿ ਆਵੁਧਵਿਸੇਸੋ, ਉਪਲਕ੍ਖਣਤ੍ਤਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਸਤ੍ਤਿ। ਤਲਞ੍ਚ ਸਤ੍ਤਿ ਚ **ਤਲਸਤ੍ਤਿ**। ਇਧ ਪਨ ਕੋਪੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਤਲਸਤ੍ਤਿਉਗ੍ਗਿਰਣਂ ਤਲਸਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਵਿਰਦ੍ਧੋ ਪਹਾਰਂ ਦੇਤਿ, ਨ ਪਹਰਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪਹਰਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਮੋਕ੍ਖਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਨ ਵਦਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨਾਦਰਕਰਣਂ **ਅਨਾਦਰੋ**। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ, ਪਰੇਨ ਵਾ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਸ੍ਸ ਅਨਾਦਰੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

‘‘ਊਨਵਸ੍ਸੋ ਤ੍ਵਂ ਮਞ੍ਞੇ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦਨਂ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨੇਤਿ ਪਕਤਿਵਚਨੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਮਨੁਰੂਪਂ ਅਨੋਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯ ਦਸ੍ਸਨੂਪਚਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਂ ਆਪੁਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨੇ। ਦੀਘੋ ਪਨ ਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ। ਆਪਦਾਸੁ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਪਰਮ੍ਪਰਭੋਜਨੇਤਿ ਪਰੋ ਚ ਪਰੋ ਚ ਪਰਮ੍ਪਰਾ ਮ-ਕਾਰੋ ਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਮ੍ਪਰਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤੁਵਿਸਯਅਪਾਦਾਨਵਚਨਂ, ਪਰਤੋ ਪਰਤੋ ਲਦ੍ਧਾ ਭੁਞ੍ਜਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਪਞ੍ਚਹਿ ਭੋਜਨੇਹਿ ਨਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਸ੍ਸ ਯੇਨ ਯੇਨ ਪਠਮਂ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਭੋਜਨਤੋ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ, ''ਮਯ੍ਹਂ ਭਤ੍ਤਪਚ੍ਚਾਸਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਆਦਿਨਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਵਾ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਵਾ ਅਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤੋ ਅਞ੍ਞਤੋ ਪਞ੍ਚਭੋਜਨਾਦੀਨਿ ਲਦ੍ਧਾ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੇਤਿ। ਗਿਲਾਨਚੀਵਰਦਾਨਚੀਵਰਕਾਰਸਮਯੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

੧੨੩. ਸੇਯ੍ਯਂ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਵਾ ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਸਮੁਚ੍ਚਯੇ। ਤਤ੍ਥ ''ਭਿਸਿ ਚਿਮਿਲਿਕਾ ਉਤ੍ਤਰਤ੍ਥਰਣਂ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਂ ਤਟ੍ਟਿਕਾ ਚਮ੍ਮਕ੍ਖਣ੍ਡੋ ਨਿਸੀਦਨਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ ਤਿਣਸਨ੍ਥਾਰੋ ਪਣ੍ਣਸਨ੍ਥਾਰੋ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੧੧੬) ਵੁਤ੍ਤਾਸੁ ਦਸਸੁ ਸੇਯ੍ਯਾਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸ੍ਸਗ੍ਗੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਗੁਤ੍ਤੇ ਸੇਨਾਸਨੇ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਯਥਾ ਠਪਿਤਂ ਉਪਚਿਕਾਦੀਹਿ ਨ ਖਜ੍ਜਤਿ, ਤਥਾ ਠਪਨਵਸੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਰਾਮਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨੇ ਚ, ਤਥਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਤਿਸਿਕੋਚ੍ਛਸਙ੍ਖਾਤਾਨਿ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਥਾਮਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨੇ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਤੋ ਪਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਅਦ੍ਧਾਨਗਮਨੇਤਿ ''ਗਚ੍ਛਾਮ ਭਗਿਨਿ, ਗਚ੍ਛਾਮ ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਂਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ''ਅਜ੍ਜ ਵਾ ਸ੍ਵੇ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਿਯਮਿਤਕਾਲਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ ਅਕਤ੍ਵਾਪਿ ਦ੍ਵਾਰਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ ਮਗ੍ਗਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਗਮਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਏਕੇਕਾਯ ਨਿਸੀਦਨੇਤਿ ਏਕੇਨ ਏਕਾਤਿ ਏਕੇਕਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਨਿਸਜ੍ਜਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕੇਨ ਸਹ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਵਿਨਾ ਏਕਾਯ ਸਹ ਏਕਸ੍ਸ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਏਕਾਯ ਸਹ ਏਕਸ੍ਸ ਨਿਸਜ੍ਜਾਯਂ ਸਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ''ਏਕਾਯੇਕਨਿਸੀਦਨੇ''ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ।

੧੨੪. ਰੂਪਾਦੀਨਂ ਉਪਸਂਹਾਰੇਨ, ਭਯਾਨਕਕਥਾਕਥਨੇਨ ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ **ਭਿਂਸਾਪਨੇ**। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਆਕੋਟਨੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਉਪ੍ਪਲਪਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਪਹਾਰਦਾਨੇ। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਸ੍ਸਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਮੋਕ੍ਖਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਵਿਨਯਧਰੇਨ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਪੁਚ੍ਛਿਤਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾਦੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਣਂ **ਅਞ੍ਞਵਾਦੋ**। ਤਥੇਵ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਅਕਥੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਵਿਹੇਸਨਂ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੋ **ਵਿਹੇਸਾ**। ਅਞ੍ਞਵਾਦਕਸ੍ਸ ਵਿਹੇਸਕਸ੍ਸ ਚ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮੇਨ ਅਞ੍ਞਵਾਦਕਵਿਹੇਸਕਕਮ੍ਮੇ ਕਤੇ ਪੁਨ ਅਞ੍ਞਵਾਦੇ ਵਿਹੇਸਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਅਨਾਰੋਪਿਤੇ ਪਨ ਕਮ੍ਮੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਆਵੁਸੋ, ਇਦਂ ਨਾਮ ਤਯਾ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਂ ਨ ਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋ ਸਙ੍ਘਂ ਵਿਹੇਸੇਤੀਤਿ **ਵਿਹੇਸਕੋ**। ਅਨਾਚਾਰਂ ਆਚਰਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ, ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਵਾ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਯਮਾਨੇ ਤਂ ਅਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ''ਕੋ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਵਚਨੇਹਿ ਤਂ ਵਚਨਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੋ ਯੋ ਅਞ੍ਞਂ ਵਦਤਿ, ਅਯਂ **ਅਞ੍ਞਵਾਦਕੋ** ਨਾਮ।

ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਨਾਮ ਪਾਰਾਜਿਕਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ, ਇਧ ਪਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਵ। ਪਕਾਸੋ ਚ ਛਾਦੋ ਚ **ਪਕਾਸਛਾਦੋ,** ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਸ੍ਸ ਪਕਾਸਛਾਦੋਤਿ ਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। ਅਭਿਣ੍ਹਾਪਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਯਤਿਂ ਸਂਵਰਤ੍ਥਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਕੁਲਪਰਿਯਨ੍ਤਞ੍ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ''ਅਯਂ ਅਸੁਚਿਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਨ੍ਨੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਸ੍ਸ ਪਕਾਸਨੇ ਆਰੋਚਨੇ ਚ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਞਤ੍ਵਾ ਛਾਦਨੇ ਚ, ਅਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਰੋਚਨੇ ਛਾਦਨੇ ਚ, ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨ ਪੁਰਿਮਪਞ੍ਚਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਇਤਰਾ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਹਾਸੋਦਕੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹਾਸੇ ਉਦਕੇਤਿ ਪਦਵਿਭਾਗੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਰੀਰਾਵਯਵੇਨ ਹਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਉਪਕਚ੍ਛਕਾਦੀਸੁ ਹਾਸੇ ਫੁਸਨੇ। ਹਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਫੁਸਨਂ ਹਾਸੋ। ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਉਦਕੇ ਹਾਸੇ**ਤਿ ਉਪਰਿਗੋਪ੍ਫਕੇ ਉਦਕੇ ਹਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨਨਿਮੁਜ੍ਜਨੇਨ ਕੀਲ਼ਾਯ। ਕੀਲ਼ਾ ਹਿ ਇਧ ਹਾਸੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਨਾਵਾਯ ਕੀਲ਼ਤੋ, ਹਤ੍ਥਾਦਿਨਾ ਕਟ੍ਠਾਦਿਨਾ ਵਾ ਉਦਕਂ ਹਨਤੋ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਭਾਜਨਗਤਕਞ੍ਜਿਕਾਦੀਨਿਪਿ ਖਿਪਨਕੀਲ਼ਾਯ ਕੀਲ਼ਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਅਹਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਨਿਚ੍ਛੁਭਨੇ ਵਿਹਾਰਾਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕਵਿਹਾਰਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਾਪਨੇ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਏਕਪ੍ਪਯੋਗੇ ਏਕਾ, ਨਾਨਾਪਯੋਗੇ ਦ੍ਵਾਰਗਣਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ। ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨੇ, ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨੇ, ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਵਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਨ ਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਨ੍ਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਨਂ ਵਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨੇ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨੇ, ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕਸ੍ਸ ਪਨ ਸਕਲਸਙ੍ਘਾਰਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਅਨੁਪਖਜ੍ਜ ਸਯਨੇਤਿ ''ਵੁਡ੍ਢੋ, ਗਿਲਾਨੋ, ਸਙ੍ਘੇਨ ਦਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਨਂ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਵਿਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪਚਾਰਂ ਅਨੁਪਖਜ੍ਜ ਅਨੁਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਵਿਹਾਰੇ ''ਯਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬਾਧੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਨਿਸੀਦਨਨਿਸਜ੍ਜਨਵਸੇਨ ਸਯਨੇ। ਪੁਗ੍ਗਲਿਕੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਏਤ੍ਥ ਚ **ਪਾਚਿਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਾਨਿਚਿ ਪਸਿਦ੍ਧਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ। ਅਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਪਨ ਤਾਦਿਸਾਨਿ ਇਮਿਨਾਵ ਸਾਮਞ੍ਞਵਚਨੇਨ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਕਥਂ? ਅਚੇਲਕਾਦਿਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨਂ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਆਮਿਸਸ੍ਸ ਸਹਤ੍ਥਾ ਦਾਨੇ ਚ, ਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਮਚ੍ਛਮਂਸਖੀਰਦਧਿਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨੇ, ਰਾਗਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਯੋਗ੍ਗੇ ਕੁਲੇ ਅਨੁਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਜ੍ਜਨਕਪ੍ਪਨੇ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭੋਜਨਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਭੁਤ੍ਤੇ ਵਾ ਅਭੁਤ੍ਤੇ ਵਾ ਸਨ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲੇ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ, ਤਤੋ ਗਿਲਾਨਚੀਵਰਦਾਨਕਾਰਸਮਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਅਞ੍ਞਕੁਲਪ੍ਪਵੇਸਨੇ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਦਿਨੇ ਆਵਸਥਪਿਣ੍ਡਸ੍ਸ ਅਗਿਲਾਨੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨੇ, ਰਤ੍ਤਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਾਰਿਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪੁਨ ਪਵਾਰਣਾਯ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਨਿਚ੍ਚਪ੍ਪਵਾਰਣਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨੇ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਤਥਾਰੂਪਪਚ੍ਚਯਾ ਗਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੁਸੇਨਾਦਸ੍ਸਨਾਯ ਗਮਨੇ, ਪਚ੍ਚਯੇਨਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਰਤ੍ਤੁਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਸੇਨਾਯ ਵਾਸੇ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯੁਦ੍ਧਟ੍ਠਾਨਬਲਗਣਟ੍ਠਾਨਸੇਨਾਨਿਵੇਸਅਨੀਕਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਗਮਨੇ, ਪਿਟ੍ਠਾਦੀਹਿ ਕਤਮਜ੍ਜਸਙ੍ਖਾਤਸੁਰਾਯ, ਪੁਪ੍ਫਾਦੀਹਿ ਕਤਆਸਵਸਙ੍ਖਾਤਮੇਰਯਸ੍ਸ ਚ ਪਾਨੇ, ਪਦੀਪੁਜ੍ਜਲਪਤ੍ਤਪਚਨਾਦਿਕਾਰਣਂ ਵਿਨਾ ਵਿਸਿਬ੍ਬਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਅਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਿਨੋ ਜਾਲਨਜਾਲਾਪਨੇ, ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁਂ ਅਨਾਦਾਯ ਨਵਚੀਵਰਪਰਿਭੋਗੇ, ਸਾਮਂ ਚੀਵਰਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਯ ਪਰਿਭੋਗੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਨ੍ਤਕਪਤ੍ਤਾਦਿਨੋ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਹਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨਪਿ ਅਪਨਿਧਾਨੇ ਅਪਨਿਧਾਪਨੇ, ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਵੋਰੋਪਨੇ, ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਨਿਹਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਪੁਨਕਮ੍ਮਾਯ ਉਕ੍ਕੋਟਨੇ, ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਥੇਯ੍ਯਸਤ੍ਥੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਿਧਾਯ ਏਕਦ੍ਧਾਨਗਮਨੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਹਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਂ ਅਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਨ ਤਤ੍ਥ ਸਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਣਨੇ, ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਵਣ੍ਣਨੇ, ਇਮੇਸਂ ''ਸੁਤ੍ਵਾ ਓਰਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਵਿਨਾ ਵਿਵਾਦਾਪਨ੍ਨਾਨਂ ਉਪਸ੍ਸੁਤਿਟ੍ਠਾਨੇ, ਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਛਨ੍ਦਂ ਦਤ੍ਵਾ

ਪਚ੍ਛਾ ਖੀਯਨਧਮ੍ਮਾਪਜ੍ਜਨੇ, ਸਙ੍ਘੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਵತ੍ਤਮਾਨੇ ਛਨ੍ਦੰ ਅਦਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਨੇ, ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਚੀਵਰੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਖੀਯਨਧਮ੍ਮਾਪਜ੍ਜਨੇ, ਅਦ੍ਵਤ੍ਰ ਅਜ੍ਝਾਰਾਮਾ ਅਜ੍ਝਾਵਸਥਾ ਵਾ ਰਤਨਸ੍ਸ ਵਾ ਰਤਨਸਮ੍ਮਤਸ੍ਸ ਵਾ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨਉਗ੍ਗਹਾਪਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ।

ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੩. ਸਮਣਕਪ੍ਪਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੨੫. **ਸਮਣਕਪ੍ਪਾ**ਤਿ ਸਮਣਵੋਹਾਰਾ। ਭਵਨ੍ਤਿ, ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿ ਵਾ ਭੂਤਾ, ਵਤ੍ਤਮਾਨੇ, ਭੂਤੇ ਵਾ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ। ਵਿਰੂਲ਼੍ਹਮੂਲਾਦਿਭਾਵੰ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢਮਾਨਕਾਨੰ, ਵਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵੰ ਪਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਰੁਕ੍ਖਲਤਾਦਿਸਙ੍ਖਾਤਾਨੰ ਭੂਤਾਨੰ ਗਾਮੋ, ਭੂਤਾ ਏਵ ਵਾ ਗਾਮੋ ਸਮੂਹੋ **ਭੂਤਗਾਮੋ**। ਤਸ੍ਸ ਸਮਾਰਮ੍ਭੋ ਛੇਦਨਫਾਲਨਾਦਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ। ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਚੇਤੰ ਭੁਮ੍ਮੰ, ਤੰਹੇਤੁ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਤਕਪ੍ਪਿਯੰ ਸਮਣਕਪ੍ਪਿਯੰ ਭਵੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਤੰ ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਬਹੁਬ੍ਬੀਹਿ। ਕੇਨਾਤਿ ਆਹ "**ਨਖੇਨਾ**"ਤਿਆਦਿ।

੧੨੬. ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਸ ਸਮਾਰਮ੍ਭੋ, ਤੰ ਭੂਤਗਾਮੰ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਸ ਮੂਲਾ**"ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧੰ। **ਸੋ**ਤਿ ਭੂਤਗਾਮੋ। ਭਵਿਤੁੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਪਯੋਜੇਤੀਤਿ ਕਾਰਿਤਨ੍ਤਾ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ, ਪਭਾਵਿਤੋ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਪਭਵਨੰ ਪਭਵੋ, ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਸੋਵ ਪਭਵੋ, ਪਭਾਵੰ ਕਰੋਤੀਤਿ ਨਾਮਧਾਤੁਤੋ ਕਤ੍ਤੁਰਿ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ, ਪਭਾਵਿਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮੂਲਞ੍ਚ ਖਨ੍ਧੋ ਚ ਬੀਜਞ੍ਚ ਅਗ੍ਗਞ੍ਚ ਫਲ਼ੁ ਚ ਮੂਲ…ਪੇ॰… ਫਲ਼ੂਨਿ। **ਫਲ਼ੁ** ਨਾਮ ਪਬ੍ਬੰ। ਤਾਨਿਯੇਵ ਬੀਜਾਨਿ, ਤੇਹਿ ਪਭਾਵਿਤੋ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੋ, ਅਥ ਵਾ ਤੇਹਿ ਅਵਧਿਭੂਤੇਹਿ, ਕਾਰਣਭੂਤੇਹਿ ਵਾ ਪਭਾਵਿਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਕਮੇਨ ਵਿਕਪ੍ਪਦ੍ਵਯੇ ਸਮਾਸਦ੍ਵਯੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਥ **ਮੂਲਬੀਜੰ** ਨਾਮ ਹਲਿਦ੍ਦਿਸਿਙ੍ਗਿਵੇਰਾਦਿ।

ਖਨ੍ਧਬੀਜੰ ਨਾਮ ਅਸ੍ਸਤ੍ਥਨਿਗ੍ਰੋਧਾਦਿ। **ਬੀਜਬੀਜੰ** ਨਾਮ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਪਰਣ੍ਣਾਦਿ। **ਅਗ੍ਗਬੀਜੰ** ਨਾਮ ਹਿਰਿਵੇਰਾਦਿ। **ਫਲ਼ੁਬੀਜੰ** ਨਾਮ ਉਚ੍ਛੁਨਲ਼ਾਦਿ। ਤਤ੍ਥ ਮੂਲਬੀਜਾਦੀਨਿ ਪਞ੍ਚ ਬੀਜਗਾਮੋ। ਤਨ੍ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ ਰੁਕ੍ਖਲਤਾਦਿ ਭੂਤਗਾਮੋ।

ਇਦਾਨਿ ਤੇਸੁ ਬੀਜਗਾਮਸਮਾਰਮ੍ਭੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ ਅਪਰਦ੍ਧੇਨ। ਭੂਤਗਾਮਵਿਯੋਜਿਤੰ ਬੀਜੰ ਆਰਮ੍ਭੇ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਭੂਤਗਾਮਤੋ ਵਿਯੋਜਿਤਨ੍ਤਿ ਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। **ਬੀਜ**ਨ੍ਤਿ ਭੂਮਿਯੰ ਰੋਪਿਤਮਰੋਪਿਤਮ੍ਪਿ ਨਿਗ੍ਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤਪਤ੍ਤਵਟ੍ਟਿਪਿ ਮੂਲਬੀਜਾਨਿ। ''ਆਰਮ੍ਭੇ''ਤਿ ਕਿਤਕਪਚ੍ਚਯਸ੍ਸ ਯੋਗੇ ਅਵੁਤ੍ਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿ ਛਟ੍ਠਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਨ ਉਭਯਤ੍ਥ ਦੁਤਿਯਾ। **ਆਰਮ੍ਭੇ**ਤਿ ਸਮਾਰਮ੍ਭੇ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਇਮੰ ਪੁਪ੍ਫੰ ਫਲੰ ਵਾ ਜਾਨ, ਇਮੰ ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਕਰੋਹੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨੇਨ ਭੂਤਗਾਮਤੋ ਵਿਯੋਜਿਤੰ ਬੀਜਜਾਤੰ ਬੀਜਗਾਮਪਰਿਮੋਚਨਤ੍ਥੰ ਪੁਨ ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਮਣਕਪ੍ਪੇਹਿ ਫਲੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਅਗ੍ਗਿਪਰਿਜਿਤੰ ਸਤ੍ਥਪਰਿਜਿਤੰ ਨਖਪਰਿਜਿਤੰ ਅਬੀਜੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਬੀਜਞ੍ਞੇਵ ਪਞ੍ਚਮ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੫੦) ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਨਖਪਰਿਜਿਤਾਦੀਨਿ ਤੀਣਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ।

੧੨੭. ਇਦਾਨਿ ਅਵਸਿਟ੍ਠਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਬੀਜ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਕੰ ਪਠਮਦ੍ਧੰ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ **ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਬੀਜ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਿਯਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ, ਨਿਪੁਬ੍ਬ ਵਤੁ ਵਤ੍ਤਨੇਤਿਮਸ੍ਮਾ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ, ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਬੀਜੰ ਯਸ੍ਸ ਤੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਬੀਜੰ, ਬੀਜੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ ਅਮ੍ਬਪਨਸਾਦਿ। **ਨੋਬੀਜੰ** ਨਾਮ ਤਰੁਣਮ੍ਬਫਲਾਦਿ। ਇਦਾਨਿ ਬੀਜਗਾਮਭੂਤਗਾਮੇਸੁ ਕਪ੍ਪਿਯਕਰਣਪ੍ਪਕਾਰਾਦਿਵਿਸੇਸੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਕਟਾਹਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਕਟਾਹੇਨ ਬਦ੍ਧੰ ਬੀਜੰ ਯੇਸਨ੍ਤਿ ਬਾਹਿਰਤ੍ਥੋ।

੧੨੮. ਭਾਜਨੇ ਭੂਮਿਯਮ੍ਪਿ ਵਾ ਏਕਾਬਦ੍ਧੇਸੁ ਬੀਜੇਸੁ ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਕਤੇਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਬੀਜੇਸੂ**ਤਿ ਬੀਜਗਾਮਭੂਤਗਾਮੇਸੁ । ਭੂਤਗਾਮੋਪਿ ਹਿ ਇਧ ''ਬੀਜ''ਨ੍ਤਿ ਰੂਲ਼੍ਹੀਵਸੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੧੨੯. **ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਠਪਿਤੇ। **ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਪੁਨ ਕਰੇਯਜਾ**ਤਿ ਜਾਤਮੂਲਪਣ੍ਣਭਾਵਤੋ ਭੂਤਗਾਮਤ੍ਤਾ ਭੂਤਗਾਮਤੋ ਪਰਿਮੋਚਿਤਂ ਬੀਜਗਾਮਪਰਿਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਪੁਨ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਾਰੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨਾਹ "**ਭੂਤਗਾਮੋ ਹਿ ਸੋ ਤਦਾ**"ਤਿ। **ਹਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਹੇਤੁਮ੍ਹਿ। **ਤਦਾ**ਤਿ ਮੂਲੇ ਚ ਪਣ੍ਣੇ ਚ ਜਾਤਕਾਲੇ ਸਚੇ ਮੂਲਮਤ੍ਤਂ ਸਞ੍ਜਾਯਤਿ, ਉਪਰਿਭਾਗੇ ਸਚੇ ਅਙ੍ਕੁਰੋ ਜਾਯਤਿ, ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮੂਲਮਤ੍ਤੇਸੁ ਵਾ ਪਨ ਪਣ੍ਣਮਤ੍ਤੇਸੁ ਵਾ ਨਿਗ੍ਗਤੇਸੁ ਸਚੇਪਿ ਰਤਨਪ੍ਪਮਾਣਾਪਿ ਸਾਖਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਬੀਜਗਾਮਸਙ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

੧੩੦. ਉਦਕਸਮ੍ਭਵੋ ਸੇਵਾਲੋ ਚ ਚੇਤਿਯਾਦੀਸੁ ਸੇਵਾਲੋ ਚ ਭੂਤਗਾਮੋਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਾਕਾਰਾਦਿਗ੍ਗਹਣਂ। ਯਦਿ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਪਣ੍ਣਾਨਿ ਨ ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਗ੍ਗਬੀਜਸਙ੍ਗਹਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸੁਕ੍ਖੋ ਪਨ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ। ਮੂਲਪਣ੍ਣੇ ਵਿਨਿਗ੍ਗਤੇ ਬੀਜੋਪਿ ਭੂਤਗਾਮੋਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਣ੍ਣੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਙ੍ਕੁਰਮਤ੍ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ।

੧੩੧. ਘਟਾਦਿਪਿਟ੍ਠੇ ਸੇਵਾਲੋ ਚ ਅਹਿਛਤ੍ਤਕਮਕੁਲਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸੇਵ ਵਤ੍ਥੂਨੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਿਟ੍ਠੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨ੍ਤੋ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਫੁਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਫੁਲ੍ਲਿਤਂ ਅਹਿਛਤ੍ਤਕਂ। **ਅਬਜਵਹਾਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਵੋਹਾਰਯੋਗ੍ਗਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੩੨. ਅਲ੍ਲਰੁਕ੍ਖੇ ਲਾਖਾਨਿਯਜਾਸਛਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਕੋਪਿਯ ਗਣ੍ਹਤੋ ਤਤ੍ਥ ਅਕ੍ਖਰਂ ਛਿਨ੍ਦਤੋ ਵਾਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਅਲ੍ਲਰੁਕ੍ਖੇ। ''ਵਿਕੋਪਯ''ਨ੍ਤਿ ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਪਾਠੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਅਪਾਠੋ ਪਠਮਨ੍ਤਤਾਯ ਕਾਰਣਾਭਾਵਤੋ। ''ਵਿਕੋਪਿਯਾ''ਤਿ ਪਨ ਪਾਠੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਵਿਕੋਪਿਯਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਵਿਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਗਹਣੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

੧੩੩. **ਦਾਰੁਮਕ੍ਕਟਕਾਦਿਨਾ**ਤਿ ਆਣਿਂ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਦਾਰੁਯਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਕਣ੍ਟਕਂ ਓਲਮ੍ਬੇਨ੍ਤਿ, ਏਤਂ ਦਾਰੁਮਕ੍ਕਟਕਂ ਨਾਮ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਕਣ੍ਟਕਬਨ੍ਧਨਾਦੀਨਂ ਗਹਣਂ। ਤਿਣਾਦਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ, ਗਣ੍ਠਿਕਂ ਕਾਤੁਞ੍ਚ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਛਿਨ੍ਦਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਛਿਨ੍ਦਨਂ।

੧੩੪. **ਭੂਤਗਾਮਂ** ਵਾਤਿ ਭੂਤਗਾਮਂ ਵਾ। **ਬੀਜਂ** ਵਾਤਿ ਬੀਜਗਾਮਂ ਵਾ। ''ਛਿਨ੍ਦ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ। **ਪਚ** ਵਾਤਿ ਪਚਨਂ ਕਰੋਹੀਤਿ ਵਾ। ''ਪਟ'' ਇਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਾਦੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਇਮਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਛਿਨ੍ਦਾਹੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਰੁਕ੍ਖਂ ਛਿਨ੍ਦਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੧੩੫. **ਇਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਰੁਕ੍ਖਾਦਿਂ। **ਇਮਂ ਸੋਧੇਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਇਤਿ-ਸਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਸਮਣਕਪ੍ਪਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੪. ਭੂਮਿਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੬. ਯਾਸੁ ਵੁਤ੍ਥਂ ਪਕ੍ਕਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਤਾ ਕਪ੍ਪਿਯਾ ਭੂਮਿਯੋ ਸਮ੍ਮੁਤਿ ਚ ਸਮ੍ਮੁਤਿਕੁਟਿ ਚ...ਪੇ॰... ਗਹਪਤਿ ਚ ਗਹਪਤਿਕੁਟਿ ਚਾਤਿ ਇਮਾ ਚਤਸ੍ਸੋ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ **ਭੇਸਜ੍ਜਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** (ਮਹਾਵ॰ ੨੯੫) ਵੁਤ੍ਤਾਯ ਉਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ, ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਵਾ ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਾ ਉਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਰੀਯਤੀਤਿ **ਸਮ੍ਮੁਤਿ,** ਥਮ੍ਭਾਨਂ ਭਿਤ੍ਤਿਪਾਦਾਨਂ ਵਾ ਉਗ੍ਗਮਨਂ ਉਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਨਂ, ''ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਂ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਸਾਵਨਞ੍ਚ ਅਨ੍ਤਂ ਯਸ੍ਸਾ ਸਾ **ਉਸ੍ਸਾਵਨਨ੍ਤਾ**। ਤਥਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਥਮ੍ਭਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਵਚਨਪਰਿਯੋਸਾਨਞ੍ਚ ਸਮਕਾਲਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੯੫)। ਨਿਸਾਦਨਂ ਪਵਿਸਨਂ ਸਨ੍ਨਿਵੇਸਨਂ ਨਿਸਾਦੋ, ਗੁਨ੍ਨਂ ਵਿਯ ਨਿਸਾਦੋ ਏਤਿਸ੍ਸਾਤਿ **ਗੋਨਿਸਾਦਿ**। ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾ ਸਬ੍ਬੇ ਚ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਇਧ **ਗਹਪਤੀ**ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਗਹਪਤਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਨੀ ਕੁਟਿ ਦੀਘੇਨ ਗਹਪਤੀ।

''ਯਂ ਪਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭੂਮਿਯਂ ਸਹਸੇਯ੍ਯਪ੍ਪਹੋਨਕੇ ਗੇਹੇ ਵੁਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੯੫) **ਅਟ੍ਠਕਥਾ**ਵਚਨਤੋ ਯਂ ਸਙ੍ਘੋ ਆਕਙ੍ਖਤਿ ਵਿਹਾਰਂ ਵਾ ਅਡ੍ਢਯੋਗਂ ਵਾ ਪਾਸਾਦਂ ਵਾ ਹਮ੍ਮਿਯਂ ਵਾ ਗੁਹਂ ਵਾ ਲੇਣਾਦਿਂ ਵਾ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਸਾਮਞ੍ਞਵਚਨਂ

ਵਿਞ੍ਞਾਯਤੀਤਿ ਤੰਤੰਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਸਹਸੇਯਜਪ੍ਪਹੋਨਕਾ ਲੇਣਾਦਯੋ ਚਤੂਸ੍ਵੇਵ ਕੁਟੀਸੁ ਅਨ੍ਤੋਗਧਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਮਾਸੁ ਚਤੂਸੁ ਸਹਸੇਯਜਪ੍ਪਹੋਨਕੇ ਪਦੇਸੇ ਯੰ ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕੰ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਨ੍ਤਕੰ ਏਕਰਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤੋਵੁਤ੍ਥੰ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਪਕ੍ਕਞ੍ਚ ਯਾਵਕਾਲਿਕੰ ਯਾਮਕਾਲਿਕਞ੍ਚ ਅਨ੍ਤੋਵੁਤ੍ਥਅਨ੍ਤੋਪਕ੍ਕਸਙ੍ਖੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਕੋ ਪਨ ਵਾਦੋ ਇਤਰਦ੍ਵਯੇ। ਤੰ ਪਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭੂਮਿਯਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਥੰ ਪਕ੍ਕਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ **"ਯਾਸੁ ਵੁਤ੍ਥੰ ਪਕ੍ਕਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਤੀ"**ਤਿ।

੧੩੭. ਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਕਤੇ ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਵਾ ਏਕਸਨ੍ਤਕੇ ਵਾ ਸਹਸੇਯਜਪ੍ਪਹੋਨਕੇ ਗੇਹੇ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕੁਟਿ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਵਾਸਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਕਤੰ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤਿ। **ਏਕਸਨ੍ਤਕੇ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇ। **ਕਪ੍ਪਿਯਾਕੁਟੀ**ਤਿ ਭਾਵਪ੍ਪਧਾਨੋਯੰ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਨ ਹਿ ਗੇਹੇ ਗੇਹੰ ਲਦ੍ਧੁੰ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੀਘੋ ਪਨ ਗਾਥਾਵਸੇਨ, ਕਪ੍ਪਿਯਾ ਕੁਟਿਤਾਤਿ ਵਾ ਵਿਸੇਸਨਵਸੇਨ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। **ਸਹਸੇਯਜਪ੍ਪਹੋਨਕੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਹਸੇਯਜਪ੍ਪਹੋਨਕੰ ਵਾਸਾਗਾਰਲਕ੍ਖਣੇ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੰ ਸੇਨਾਸਨੰ।

੧੩੮. ਇਦਾਨਿ ਤਾ ਕੁਟਿਯੋ ਕਮੇਨ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਵਿਧਿੰ, ਤਾਸੰ ਸਬ੍ਬਥਾਪਗਮਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਗੇਹੇ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ''ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿੰ ਕਰੋਮ, ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿੰ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਏਵਮੀਰਯਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਇਟ੍ਠਕਾ ਚ ਥਮ੍ਭਾ ਚ ''ਇਟ੍ਠਕਾਥਮ੍ਭਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਰਸ੍ਸੋ। ਇਟ੍ਠਕਥਮ੍ਭਾ ਆਦਿ ਯਸ੍ਸ ਭਿਤ੍ਤਿਪਾਸਾਦਸ੍ਸਾਤਿ ਬਹੁਬ੍ਬੀਹਿ। ਪਚ੍ਛਾ ਪਠਮਸਦ੍ਦੇਨ ਕਮ੍ਮਧਾਰਯੋ। ''ਠਪੇਯ੍ਯ ਚੇ, ਸਾ ਉਸ੍ਸਾਵਨਨ੍ਤਿਕਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਚੇ-ਸਾ-ਸਦ੍ਦੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੩੯. ਸਕਲੋ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਆਰਾਮੋਪਿ ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਸੇਨਾਸਨੰ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਵਾ, ਨ ਤੰ ਪਮਾਣੰ।

੧੪੦. ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕੁਟਿਯਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨੋ ਵਾ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਕੋ ਵਾਤਿ ਯੋਜਨਾ।

੧੪੧. ਅਵਿਰੋਧਭਾਵੇਨ ਕਪ੍ਪਨੀਯਾ ਕਪ੍ਪਾ, ਕਪ੍ਪ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਮਿਚ੍ਚੇਤਸ੍ਮਾ ਇਤ੍ਥਿਯੰ ਆਪਚ੍ਚਯੇ ਰੂਪੰ, ਨ ਕਪ੍ਪਾ ਅਕਪ੍ਪਾ, ਅਕਪ੍ਪਾ ਚ ਸਾ ਕੁਟਿ ਚੇਤਿ **ਅਕਪ੍ਪਕੁਟਿ,** ਤਾਯ। **ਸਪ੍ਪਿਆਦੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੰ ਯਾਵਜੀਵਿਕਞ੍ਚ ਗਹਿਤੰ।

੧੪੨. **ਤੇਹੇ**ਵਾਤਿ ਅਕਪ੍ਪਕੁਟਿਯੰ ਵੁਤ੍ਥਸਪ੍ਪਿਆਦੀਹਿ ਏਵ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਸੰਸਟ੍ਠਤਾਯ **"ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਕਪ੍ਪਤੇ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸਾਮਿਸੇ**ਤਿ ਆਮਿਸਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਪੁਰਿਮਦ੍ਵਯੇਨ ਸਹਿਤੇ। **ਸਾਮਪਾਕਤਾ**ਤਿ ਸਾਮੰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਾਕੋ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ ਸਾਮਪਾਕੰ, ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੇਨ ਸਹ ਪਕ੍ਕੰ ਸਾਮਿਸੰ ਯਾਵਜੀਵਿਕੰ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋ ਸਾਮਪਾਕਤਾ। ਸਯੰ ਪਕ੍ਕੰ ਤੰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸੰਸਟ੍ਠਤਾਯ ਤਮ੍ਪਿ ਆਮਿਸੰ ਸਾਮਪਾਕਗਤਿਕੰ ਕਰੋਤੀਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਾਮਪਾਕਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੧੪੩. **ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਾ**ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਾ। ਏਵ-ਸਦ੍ਦੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

੧੪੪. **ਸਬ੍ਬੇਸੂ**ਤਿ ਥਮ੍ਭਾਦੀਸੁ ਸਕਲੇਸੁ। ਜਹਿਤੰ ਵਤ੍ਥੁ ਕੁਟਿਭੂਮਿ ਯਸ੍ਸਾ **ਜਹਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾ**। ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਜਹਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸੇਸਾ**ਤਿ ਇਤਰਾ ਦ੍ਵੇ ਕੁਟਿਯੋ। **ਛਦਨਵਿਬ੍ਭਮਾ**ਤਿ ਛਦਨਸ੍ਸ ਵਿਨਾਸਾ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ''ਜਹਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾ''ਤਿ ਆਨੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਭੂਮਿਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੫. ਉਪਜ੍ਝਾਚਰਿਯਵਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੪੫. ''ਇਦੰ ਤਯਾ ਦੁਕ੍ਕਤੰ, ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਚੋਦਨਤੋ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਜ੍ਜੰ ਅਸ੍ਸਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤੁਪ੍ਪਾਦਵਸੇਨ ਸਾਰਣਤੋ, ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯੰ ਸਾਰਣਤੋ ਪਵਤ੍ਤਾਪਨਤੋ ਵਾ ਵਜ੍ਜਾਵਜ੍ਜੰ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਤਿ ਭੁਸੰ ਚਿਨ੍ਤੇਤੀਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾ। ਉਪਜ੍ਝਾ ਏਵ

ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ। ‘‘ਏਵਂ ਤਯਾ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਆਚਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਨੇ ਆਚਰਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਆਚਰਿਯੋ। ਸੋ ਚ ਨਿਸ੍ਸਯਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਉਪਸਮ੍ਪਦਾਧਮ੍ਮਾਚਰਿਯਵਸੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ। ਉਪਜ੍ਝਾ ਚ ਆਚਰਿਯੋ ਚ **ਉਪਜ੍ਝਾਚਰਿਯਾ,** ਤੇ। **ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਮਾਨੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਿਸ੍ਸਯਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਉਪਸਮ੍ਪਦਾਧਮ੍ਮਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁ ਯੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਤਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਚਤੂਸੁ ਹਿ ਤੇਸੁ ਨਿਸ੍ਸਯਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਨ ਯਾਵ ਆਚਰਿਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਤਿ, ਤਾਵਸਬ੍ਬਂ ਆਚਰਿਯਵਤ੍ਤਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਨੇਤਰੇਹਿ। ਇਤਰੇਹਿ, ਨਿਸ੍ਸਯਮੁਤ੍ਤਕੇਹਿਪਿ ਯਾਵ ਚੀਵਰਰਜਨਂ, ਤਾਵ ਚ ਅਰਤਿਵਿਨੋਦਨਾਦਿਕਞ੍ਚ ਵਤ੍ਤਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਦਾਨਾਦਿਮ੍ਹਿ ਪਨ ਏਤੇਸਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਸ੍ਸ ਪਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਯਾਵ ਚੀਵਰਰਜਨਂ, ਤਾਵ ਚ ਅਰਤਿਵਿਨੋਦਨਾਦਿਕਞ੍ਚ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਯਮੁਤ੍ਤਕਸ੍ਸਾਪਿ ਅਮੁਤ੍ਤਕਸ੍ਸਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਦਾਨਾਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਮੁਤ੍ਤਨਿਸ੍ਸਯਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਮਜ੍ਝੇ ਦ੍ਵੇ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਯਾਵਜੀਵਂ ਭਾਰਾ। ਇਤਰੇ ਪਨ ਯਾਵ ਸਮੀਪੇ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤਾਵਦੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਚਰਿਯੇਨਾਪਿ ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾ ਵਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਂ, ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੇਸੁ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ। **ਸੁਪੇਸਲੋ**ਤਿ ਪਿਯਂ ਸੀਲਮਸ੍ਸਾਤਿ ਪੇਸਲੋ, ਵੁਦ੍ਧਿ, ਯ-ਲੋਪੇਨ ਈ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਕਰਣੇਨ, ਸੁਟ੍ਠੁ ਪੇਸਲੋ ਸੁਪੇਸਲੋ, ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **‘‘ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠ’’**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ‘‘ਦਦੇ’’ਤਿਮਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ। **ਦਦੇ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਆਦਰੇਨ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਾਲੇ**ਤਿ ਤਦਨੁਰੂਪੇ ਕਾਲੇ।

੧੪੬. ਪਤ੍ਤੇ ਚ...ਪੇ॰... ਚੀਵਰੇ ਚ ਵਤ੍ਤਂ ਚਰੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਚਰੇ**ਤਿ ਕਰੇਯ੍ਯ। ਤਤ੍ਥ ਨੀਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕਂ ਅਪਰਿਘਂਸਨ੍ਤੇਨ ਧੋਵਨਂ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਉਣ੍ਹੇ ਓਤਾਪਨਂ, ਠਪਨਟ੍ਠਾਨਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਚਮ੍ਮਾਦਿਨਾ ਕੇਨਚਿ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਾਯ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨਂ **ਪਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਤਂ**। ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਾਨਂ ਨਿਵਾਸਨਕਾਯਬਨ੍ਧਨਸਙ੍ਘਾਟਿਦਾਨਂ, ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਸੋਦਕਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਾਨਂ **ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸੇ ਵਤ੍ਤਂ**। ਯਦਿ ਆਕਙ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਚ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਚ ਨਾਤਿਦੂਰਨਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੇ ਗਮਨਂ, ਪਤ੍ਤਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਗ੍ਗਹਣਞ੍ਚ **ਗਮਨੇ ਵਤ੍ਤਂ**। ਨਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੇ ਪਨ ਪਠਮਤਰਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਸਨਪਞ੍ਞਾਪਨਂ, ਪਾਦੋਦਕਾਦਿਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨਂ, ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ **ਆਗਮੇ** ਆਗਮਨੇ **ਵਤ੍ਤਂ**। ਭਣਨ੍ਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਕਥਾਅਨੋਪਾਤਨਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਂ। ਆਸਨਪਞ੍ਞਾਪਨਂ, ਉਟ੍ਠਿਤੇਸੁ ਆਸਨਉਦ੍ਧਰਣਂ, ਪਾਦਪੀਠਕਥਲਾਨਂ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨਂ, ਪਟਿਸਾਮਨਞ੍ਚ **ਆਸਨੇ ਪਾਦਪੀਠੇ ਪਾਦਕਥਲੇ ਚ ਵਤ੍ਤਂ**। ਧੋਤਪਾਦਟ੍ਠਪਨਕਂ ਪਾਦਪੀਠਂ। ਅਞ੍ਞਂ ਕਥਲਂ। ਉਪਾਹਨਾ ਚ ਚੀਵਰਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ। ਸੁਕ੍ਖਅਲ੍ਲਚੋਲੇਹਿ ਪੁਞ੍ਛਨਂ **ਉਪਾਹਨਾਯ ਵਤ੍ਤਂ**। ਸਿਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਓਤਾਪਨਂ, ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਂ ਕਣ੍ਣਂ ਉਸ੍ਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਸਂਹਰਣਞ੍ਚ **ਚੀਵਰੇ ਵਤ੍ਤਂ**।

੧੪੭. ਪਰਿਭੋਜਨੀਯ...ਪੇ॰... ਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨਿਸੁ ਚ ਵਿਹਾਰਸੋਧਨੇ ਚ ਪੁਨ ਪਞ੍ਞਾਪਨੇ ਚ ਵਤ੍ਤਂ ਤਥਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਵਚ੍ਚਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਾਵੋ ਚ ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਾ। ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਠਾਨੀ, ਕੁਟਿ। ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਾਨਂ ਠਾਨੀਤਿ ਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। ਅਥ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਠਾਨਂ, ਸੋਯੇਵ ਸਮਾਸੋ, ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਸ੍ਸ ਚ ਪਤਨਟ੍ਠਾਨਂ, ਤਂ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਇਟ੍ਠਗੇਹਾਦਿ। ਪਰਿਭੋਜਨੀਯਞ੍ਚ ਪਾਨੀਯਞ੍ਚ ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨੀ ਚ **ਪਰਿ...ਪੇ॰... ਟ੍ਠਾਨੀ**। ਤਾਸੁ ਤੇਸੁ ਵਾ। ਪਾਦੋਦਕਉਣ੍ਹਸੀਤਨਹਾਨੋਦਕਪ੍ਪਟਿਯਾਦਾਪਨਂ **ਪਰਿਭੋਜਨੀਯੇ ਵਤ੍ਤਂ**। ਪਾਤਬ੍ਬਪਾਨੀਯੇਨ ਪੁਚ੍ਛਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪਨਞ੍ਚ **ਪਾਨੀਯੇ ਵਤ੍ਤਂ**। ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਪਾਨੀਯਉਪਟ੍ਠਾਪਨਂ **ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨੀਸੁ ਵਤ੍ਤਂ**। ਪਠਮਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨਾਦਿ, ਉਲ੍ਲੋਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਕ੍ਕਟਸਨ੍ਤਾਨਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਞ੍ਚ **ਵਿਹਾਰਸੋਧਨੇ ਵਤ੍ਤਂ**। ਓਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਅਤਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਠਾਨੇ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਾਦਿਪਞ੍ਞਾਪਨਂ **ਪੁਨ ਪਞ੍ਞਾਪਨੇ ਵਤ੍ਤਂ। ਤਥਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ‘‘ਚਰੇ’’ਤਿ ਇਦਂ ਅਤਿਦਿਸਤਿ।

੧੪੮. ਵਿਹਾਰਂ ਸੋਧੇਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਟਿਵਾਤੇ ਵਾ ਸਙ੍ਗਣੇ ਵਾ ਪਾਨੀਯਸਾਮਨ੍ਤਾ ਵਾ ਸਯਨਾਸਨਂ ਨ ਪਪ੍ਫੋਟੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਾਨੀਯ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਰਿਭੋਜਨੀਯਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ। **ਪਟਿਵਾਤੇ**ਤਿ ਉਪਰਿਵਾਤੇ। **ਸਙ੍ਗਣੇ**ਤਿ ਬਹੂਨਂ ਸਮੋਸਰਣੇ ਵਿਵਟਪ੍ਪਦੇਸੇ। **ਸਯਨਾਸਨਂ** ਨਾਮ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਮਞ੍ਚਾਦਿ।

੧੪੯. ਨ੍ਹਾਨੇ ਵਤ੍ਤੁਂ ਚਰੇ, ਨ੍ਹਾਤਸ੍ਸ ਕਾਤਬ੍ਬੇ ਚਰੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਾਧੀਨਤਾਯ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ । ਚੀਵਰਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਗਤ੍ਤੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਰਣਂ **ਨਹਾਨੇ ਵਤ੍ਤੁਂ। ਕਾਤਬ੍ਬੇ ਚਰੇ**ਤਿ ਗਤ੍ਤੁਤੋ ਉਦਕਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨਨਿਵਾਸਨਦਾਨਾਦਿਕਿਚ੍ਚੇ ਪਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਵਨਪ੍ਪਗੁਮ੍ਬੇ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਸਿਸ੍ਸ ਏ-ਕਾਰਾਦੇਸਂ ਰੂਪਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਚਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਬੁਧਾ ਪਨ ''ਨ੍ਹਾਨੇ ਨ੍ਹਾਤਸ੍ਸ ਕਾਤਬ੍ਬੇ ਵਤ੍ਤੁਂ ਚਰੇ''ਤਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸਤਿ ਕਾਤਬ੍ਬ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨਤ੍ਤਾ ਵਤ੍ਤਮੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਨਾਮਾਤਿ ''ਵਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਤੁਂ ਚਰੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਹੋਤੀਤਿ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। **"ਨਹਾਤੇਨ ਨਹਾਤਸ੍ਸਾ"**ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਉਦਕੇ ਗਤ੍ਤੁਪਰਿਕਮ੍ਮੇਨ ਥੇਰਂ ਪਠਮਂ ਨਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਨਹਾਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਾਲ਼ਿਯ**ਮ੍ਪਿ ''ਨਹਾਤੇਨ ਪਠਮਤਰਂ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੬੭) ਅਤ੍ਥਿ। ਅਥ ਰਙ੍ਗਪਾਕੇ ਧੋਵਨੇ ਸਿਬ੍ਬਨੇ ਚ ਵਤ੍ਤੁਂ ਚਰੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ, ਰਜਨਪਾਕੇ ਚੀਵਰਧੋਵਨੇ ਚੀਵਰਸਿਬ੍ਬਨੇ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਰਜਨ੍ਤੇ ਚੀਵਰੇ ਥੇਵੇ ਠਿਤੇ ਨ ਵਜੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਰਜਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਚੀਵਰਂ ਰਜਨ੍ਤੇ। **ਥੇਵੇ**ਤਿ ਰਜਨਬਿਨ੍ਦੁਮ੍ਹਿ।

੧੫੦. **ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਵੇਰਿਨੋ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਚੀਵਰਾਨਿ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਵਾ ਨ ਦਦੇਯ੍ਯ ਨ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਨ ਦਦੇਯ੍ਯ ਨ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਟਿਸਾਮਨਤ੍ਥਾਯਪਿ ਨ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਆਕਿਞ੍ਚਨ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ **ਕਿਞ੍ਚਨ**-ਸਦ੍ਦੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਤਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਿਞ੍ਚਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਪਦਸਿਦ੍ਧਿਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਨਨ੍ਤਿ ਤ-ਸਦ੍ਦਪ੍ਪਯੋਗੋ ਕਤੋ।

੧੫੧-੨. **ਪਚ੍ਛਤੋ ਕਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਸਮਣਂ ਕਾਤੁਂ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ। **ਪਚ੍ਛਤੋ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਸਮਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। **ਨਿਨ੍ਨੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਨੀਹਰਿਤੁਂ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਕਿਚ੍ਚਯਂ** ਵਾਤਿ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਾਦਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਚ੍ਚਂ ਵਾ। ਕਿਚ੍ਚਮੇਵ ਕਿਚ੍ਚਯਂ, ਕਸ੍ਸ ਯੋ ''ਸੇਨਿਯੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ। **ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ** ਵਾਤਿ ਪਿਟ੍ਠਿਪਰਿਕਮ੍ਮਾਦਿਪਰਿਕਮ੍ਮਂ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਰਾਪੇਤੁਂ** ਵਾਤਿ ਏਕਚ੍ਚੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਰਾਪੇਤੁਂ ਵਾ। **ਕਾਤੁਂ** ਵਾਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਾਤੁਂ ਵਾ।

੧੫੩. ਸੀਮਤੋ ਨਿਗ੍ਗਤਾ ਬਹਿਭੂਤਾ **ਨਿਸ੍ਸੀਮਾ,** ਤਂ। ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਸੁ ਅਵਤ੍ਵਾ ਦੂਰਂ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਂ ਗਤੇਸੁਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੇਨ ਗਾਮੋ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬੋ। ਦਿਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂਯੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਚ੍ਚਯਂ** ਵਾ**ਪੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਮਾਯਪਿ ਪਤ੍ਤਪਚਨਚੀਵਰਰਜਨਾਦਿਕਂ ਸਕਂ ਕਰਣੀਯਂ ਵਾਪਿ ਕਾਤੁਂ।

੧੫੪. **ਅਰਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਸਨੇ ਅਨਭਿਰਤਿਂ। **ਸਙ੍ਘਾਯਤ੍ਤੇਸੁ ਕਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਪਰਿਵਾਸਾਦਿਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦੀਸੁ ਸਙ੍ਘਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਸੁ ਕਮ੍ਮੇਸੁ। **ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਂ** ਵਾ**ਪੀ**ਤਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਸੁ ਗਰੁਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੇਸੁ, ਕਮ੍ਮਾਰਹੇਸੁ ਚ ''ਕਿਨ੍ਤਿ ਨੁ ਖੋ ਸਙ੍ਘੋ ਪਰਿਵਾਸਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਵਾਪਿ।

੧੫੫. **ਗਿਲਾਨੇਸੁ ਉਪਟ੍ਠੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ''ਪਞ੍ਚਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਅਲਂ ਗਿਲਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁਂ, ਪਟਿਬਲੋ ਹੋਤਿ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਸਂਵਿਧਾਤੁਂ, ਸਪ੍ਪਾਯਾਸਪ੍ਪਾਯਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਸਪ੍ਪਾਯਂ ਅਪਨਾਮੇਤਿ, ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਉਪਨਾਮੇਤਿ, ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਗਿਲਾਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ ਨੋ ਆਮਿਸਨ੍ਤਰੋ, ਅਜੇਗੁਚ੍ਛੀ ਹੋਤਿ ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਖੇਲ਼ਂ ਵਾ ਵਨ੍ਤਂ ਵਾ ਨੀਹਾਤੁਂ, ਪਟਿਬਲੋ ਹੋਤਿ ਗਿਲਾਨਂ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਸਮਾਦਪੇਤੁਂ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਤੁਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੬੬) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਿਲਾਨੇਸੁ ਉਪਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਆਚਰਿਤਬ੍ਬਂ ਗਿਲਾਨਵਤ੍ਤੁਂ ਉਪਦਿਸਤਿ। **ਵੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਗੇਲਞ੍ਞਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤਂ। **ਆਗਮੇ**ਤਿ ਆਗਮੇਯ੍ਯ, ਓਲੋਕੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਪਜ੍ਝਾਚਰਿਯੇਹਿ ਚ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁ ਯਦਿ ਤੇ ਗਿਲਾਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚੀਵਰੇ ਰਜਨਪਰਿਯੋਸਾਨਞ੍ਚ ਅਰਤਿਵਿਨੋਦਨਾਦਿਕਞ੍ਚ ਵਤ੍ਤੁਂ, ਅਗਿਲਾਨੇਸੁ ਪਨ ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨਿਯਾ ਅਨੁਗ੍ਗਹੋਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਦਿਦਾਨਞ੍ਚਾਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨੇਵ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਤਸ੍ਮਾ ਆਚਰਿਯੇਨਾਪਿ ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾ ਵਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਂ, ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੇਸੁ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ।

ਉਪਜ੍ਝਾਚਰਿਯਵਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੬. ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੫੬. **ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਠਾਨੇ ਵਾ ਭਵਂ ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨਿਕਂ। ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਂ ਵਚ੍ਚਂ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਯੇ ਯੇ ਵੁਡ੍ਢਾ **ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਂ,** ਆਗਤਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਂ ਹਿਤ੍ਵਾ ਵੁਡ੍ਢਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਂ, ਪਸ੍ਸਾਵਞ੍ਚ ਨਹਾਨਞ੍ਚ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤਦੇਵ ਸਮਤ੍ਥੇਤਿ "**ਯਾਤਾਨੁਪੁਬ੍ਬਿਯਾ**"ਤਿਆਦਿਨਾ। **ਯਾਤਾਨੁਪੁਬ੍ਬਿਯਾ**ਤਿ ਯਾਤਾਨਂ ਗਤਾਨਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮੋ ਯਾਤਾਨੁਪੁਬ੍ਬਿ, ਤਾਯ। **ਵਚ੍ਚ...ਪੇ॰... ਤਿਤ੍ਥਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਏਤਂ ਤਯਂ ਲਭ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ।

੧੫੭. ਉਬ੍ਭਜਿਤ੍ਵਾ ਚ ਸਹਸਾ ਚ ਨੋ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਉਬ੍ਭਜਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਚੀਵਰਂ ਦੂਰਤੋਵ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ। **ਸਹਸਾ**ਤਿ ਸੀਘਂ। ਉਕ੍ਕਾਸਿਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ।

੧੫੮. ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਦੋਣੀਨਂ ਬਹੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਉਭਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਾਵਮ੍ਪਿ।

੧੫੯. **ਕੂਪੇ**ਤਿ ਵਚ੍ਚਾਵਾਟੇ। **ਕਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਲੇਖਨਕਟ੍ਠਂ। **ਫਰੁਸੇਨਾ**ਤਿ ਖਰੇਨ ਅਵਲੇਖਨਕਟ੍ਠੇਨ। **ਉਹਤਞ੍ਚਾਪੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਪਰੇਨ ਵਾ ਉਹਤਞ੍ਚਾਪਿ ਵਚ੍ਚਮਕ੍ਖਿਤਞ੍ਚਾਪੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਧੋਵਯੇ**ਤਿ ਸਤਿ ਉਦਕੇ, ਉਦਕੇ ਅਸਤਿ ਕਟ੍ਠੇਨਪਿ ਸੋਧੇਯ੍ਯ।

੧੬੦. **ਨ ਨਿਕ੍ਖਮੇ**ਤਿ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮੇਯ੍ਯ। **ਚਪੁ ਚਪੂ**ਤਿ ਅਨੁਕਰਣਂ, ਵਿਚ੍ਛਾਯਂ ਦ੍ਵਿਤ੍ਤਂ ਚਪੁ ਚਪੁ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਨਂ। **ਨਾਚਮੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਨ ਧੋਵੇਯ੍ਯ। ਸਤਿ ਪਨ ਉਦਕੇ ਆਚਮਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਸਤਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਆਚਮਨਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਉਦਕਂ ਨ ਸੇਸੇਤਬ੍ਬਂ। **ਉਕ੍ਲਾਪ**ਨ੍ਤਿ ਕਚਵਰਂ। **ਵਿਸੋਧਯੇ**ਤਿ ਵਿਹਾਰਸੋਧਨੇ ਵਿਯ ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਕੁਟਿਯੋ, ਪਰਿਵੇਣਕੋਟ੍ਠਕੇ ਚ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥੇਵ ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਤਭੇਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੭. ਆਪੁਚ੍ਛਕਰਣਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੧. **ਆਪੁਚ੍ਛਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਆਪੁਚ੍ਛਾਯ ਕਰਣਂ। **ਅਨਜ੍ਝਿਟ੍ਠੋ**ਵਾਤਿ ਅਨਾਣਤ੍ਤੋਵ, ਅਯਾਚਿਤੋ ਏਵ ਵਾ। **ਨ ਚ ਵਿਸ੍ਸਜੇ**ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹਂ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਚ, ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਯਾਚਿਤੋ ਵਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮੇਤਂ ਕਾਤੁਂ ਲਭਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੧੬੨. **ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੁਡ੍ਢਂ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਦਿਕਂ ਭਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਪੁਨ ਵੁਡ੍ਢਤਰਾਗਮੇ**ਤਿ ਪੁਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵੁਡ੍ਢਤਰਸ੍ਸ ਆਗਮਨੇ ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੁਨਆਪੁਚ੍ਛਨਂ ਨਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਭਾਸਿਤਬ੍ਬਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਪੁਚ੍ਛਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੇ ਅਸਤਿ ਆਰਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਅਨੁਮੋਦਤੋ ਚ ਆਪੁਚ੍ਛਨਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਨੁਮੋਦਤੋ**ਤਿ ਦਾਯਕੇਹਿ ਯਾਚਿਤਸ੍ਸ ਤਂਤਂਪੁਞ੍ਞਾਨੁਮੋਦਨਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਰੋਤੋ ਚ। ਅਨੁਮੋਦਨਞ੍ਚ ਥੇਰਾਧੇਯ੍ਯਂ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਥੇਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਅਨੁਮੋਦਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੬੨) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਸਚੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਭਿਰੁਚਿਕੇਨ ਏਕੇਨ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਨੇਵ ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਮੋਦਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਨ ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਉਪਨਿਸਿਨ੍ਨਕਥਾਯਮੇਵ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਕਥਾਪੇਨ੍ਤੇਸੁ ਮਹਾਥੇਰੋ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੬੨) ਵੁਤ੍ਤਂ।

੧੬੩. ਵੁਡ੍ਢੇਨ ਏਕਵਿਹਾਰਕੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਚਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਵੁਡ੍ਢੇਨਾ**ਤਿ ਵੁਡ੍ਢੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ। **ਏਕਵਿਹਾਰਕੇ**ਤਿ ਸਵਨੂਪਚਾਰੇ ਖੁਦ੍ਦਕਵਿਹਾਰੇ, ਨ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ। ਕੁਚ੍ਛਿਤਤ੍ਥੇ ਹਿ ਕਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ। **ਨ ਸਜ੍ਝਾਯੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਸਜ੍ਝਾਯਨਂ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ।

੧੬੪. “**ਧਮ੍ਮਂ ਨ ਭਾਸਯੇ**”ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। **ਨ ਚ ਵਿਜ੍ਝਪੇ**ਤਿ ਨ ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਯੇਯਜ। ਵਾਤਪਾਨਞ੍ਚ ਆਲੋਕਸਨ੍ਧਿਫਲਕਂ ਕਵਾਟਞ੍ਚ ਦ੍ਵਾਰਫਲਕਂ **ਵਾਤਪਾਨਕਵਾਟਂ** ਵਾ ਨ ਵਿਵਰੇਯਜ ਨ ਥਕੇਯਜ ਚਾਤਿ **ਨ**-ਕਾਰੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ।

੧੬੫. ਏਕਚਙ੍ਕਮੇ ਵੁਡ੍ਢੇਨ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋਪਿ ਯੇਨ ਵੁਡ੍ਢੋ, ਤੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਯੇਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਯੇਨ ਤੇਨਾ**ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਕਰਣਵਚਨਂ, ਯਤ੍ਥ ਵੁਡ੍ਢੋ, ਤਤ੍ਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਵੁਡ੍ਢਂ ਓਹਾਯ ਅਞ੍ਞਤੋ ਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸੋ**ਤਿ ਨਵਕੋ। **ਏਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਡ੍ਢਂ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਖਨ੍ਧਕਧਮ੍ਮਤਾ ਯਤ੍ਥ ਨ-ਕਾਰੇਨ ਪਟਿਸੇਧੋ, ਤਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ।

ਆਪੁਚ੍ਛਕਰਣਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੮. ਨਗ੍ਗਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੬. “**ਵਜੇ**”ਤਿਆਦੀਸੁ ਨ-ਸਦ੍ਦੋ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਯਥਾਨੁਰੂਪਭੋਜਨਾਦਿਕਂ ਕਮ੍ਮਵਚਨਂ ਅਜ੍ਝਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਭੋਜਨਂ ਨ ਭੁਞ੍ਜੇ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੧੬੭. **ਨ ਕਰੇ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਾਦਿਕਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਸਯਮ੍ਪਿ ਨ ਕਰੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੀਸੂ**ਤਿ ਨਿਦ੍ਧਾਰਣੇ ਭੁਮ੍ਮਂ, ਜਨ੍ਤਾਘਰੁਦਕਵਤ੍ਥਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੀਨਂ ਮਜ੍ਝੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਰਿਕਮ੍ਮੇ ਦੁਵੇ ਕਪ੍ਪਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਰਿਕਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਜਨ੍ਤਾਘਰੇ ਉਦਕੇਪਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯਾਦੀਨਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਪਰਿਕਮ੍ਮਵਿਸਯੇ, ਨ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਸੁ। **ਦੁਵੇ**ਤਿ ਜਨ੍ਤਾਘਰਉਦਕਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਯੋ। ਛਾਦੇਨ੍ਤਿ ਏਤਾਯਾਤਿ ਛਾਦਿ, ਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਛਾਦਿ **ਵਤ੍ਥਚ੍ਛਾਦਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮੇਸੂਤਿ।

ਨਗ੍ਗਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੯. ਨ੍ਹਾਨਕਪ੍ਪਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੮. ਕਪ੍ਪਨਂ ਕਪ੍ਪਿਯਤਾ ਕਪ੍ਪੋ, ਨ੍ਹਾਨੇ ਕਪ੍ਪੋ **ਨ੍ਹਾਨਕਪ੍ਪੋ**। ਨਵਕੋ ਥੇਰਾਨਂ ਪੁਰਤੋ ਉਪਰਿ ਵਾ ਨ ਚ ਨ੍ਹਾਯੇਯਜਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਨ ਚਾ**ਤਿ ਨਯੇਵ। **ਪੁਰਤੋ**ਤਿ ਅਭਿਮੁਖੇ। **ਉਪਰੀ**ਤਿ ਨਦਿਯਾ ਉਪਰਿ।

੧੬੯-੧੭੧. ਕੁਟ੍ਟਤ੍ਥਮ੍ਭਤਰੁਟ੍ਟਾਨੇ ਕਾਯਂ ਨ ਘਂਸਯੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਕੁਟ੍ਟਂ** ਨਾਮ ਇਟ੍ਠਕਦਾਰੁਸਿਲਾਭਿਤ੍ਤਿ। **ਥਮ੍ਭੋ** ਨਾਮ ਨਹਾਨਤਿਤ੍ਥੇ ਨਿਖਨਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੋ। **ਤਰੂ**ਤਿ ਰੁਕ੍ਖੋ। **ਅਟ੍ਟਾਨਂ** ਨਾਮ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਪਦਾਕਾਰੇਨ ਰਾਜਿਯੋ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਹਾਨਤਿਤ੍ਥੇ ਨਿਖਾਤਫਲਕਂ। ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ...ਪੇ॰... ਮਲ੍ਲਕੇਨ ਵਾ ਕਾਯਂ ਸਰੀਰੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਨ ਘਂਸਯੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਹਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਦਾਰੁਮਯਹਤ੍ਥੇਨ। **ਕੁਰੁਵਿਨ੍ਦਕਸੁਤ੍ਤਿਯਾ**ਤਿ ਕੁਰੁਵਿਨ੍ਦਕਪਾਸਾਣਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਲਾਖਾਯ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕਤਗੁਲਿਕਾਵਲਿਯਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਆਵੁਣਿਤਸੁਤ੍ਤਿਯਾ। **ਮਲ੍ਲਕੇਨਾ**ਤਿ ਮਕਰਦਨ੍ਤਕੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਦੁਮਕਣ੍ਣਿਕਸਣ੍ਠਾਨੇਨ ਕਤਮਲ੍ਲਕੇਨ। **ਸਰੀਰੇਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਯੇਨ। ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਕਿਰਿਯਾਕਰਣਸਙ੍ਖਾਤੇ ਕਿਰਿਯਾਬਜਭਿਹਾਰੇ ਦ੍ਵਿਤ੍ਤਂ। ਕਪਾਲ...ਪੇ॰... ਪੁਥੁਪਾਣਿ ਚ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਪਾਲਞ੍ਚ ਇਟ੍ਠਕਾ ਚ, ਤਾਸਂ ਖਣ੍ਡਾਨਿ। **ਪੁਥੁਪਾਣੀ**ਤਿ ਪੁਥੁ ਨਾਨਾ ਪਾਣਿ ਪੁਥੁਪਾਣਿ, ਹਤ੍ਥਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਰੁਲ੍ਲੀਵਸੇਨ। **ਸਬ੍ਬੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਲਾਨਾਗਿਲਾਨਾਨਂ। ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਅਕਤਮਲ੍ਲਕਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਕਤਮਲ੍ਲਕਂ** ਨਾਮ ਕਤਮਲ੍ਲਕਵਿਪਰੀਤਂ। **ਫੇਣਂ** ਨਾਮ ਸਮੁਦ੍ਦਫੇਣਨ੍ਤਿ।

ਨ੍ਹਾਨਕਪ੍ਪਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੦. ਅਵਨ੍ਦਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੨. **ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਦਸ੍ਸਨੇ ਅਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮੇ ਚ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੋ ਪਾਪਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੋਤਿ ਤਿਵਿਧੋ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੋ। **ਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੋ** ਨਾਮ ਲਦ੍ਧਿਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੋਪਿ ਕਮ੍ਮਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕੋਪਿ। **ਗਰੁਕਟ੍ਠੋ ਚਾ**ਤਿ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕੋ ਮੂਲਾਯਪਟਿਕਸ੍ਸਨਾਰਹੋ ਮਾਨਤ੍ਤਾਰਹੋ ਮਾਨਤ੍ਤਚਾਰੀ ਅਬ੍ਭਾਨਾਰਹੋ ਚ ਇਧ ਗਰੁਕਟ੍ਠੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਵਨ੍ਦਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ।

ਅਵਨ੍ਦਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੧. ਚਮ੍ਮਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੩. ਮਿਗਾ ਚ ਅਜਾ ਚ ਏਲ਼ਕਾ ਚ, ਤੇਸੰ ਚਮ੍ਮਾਨੀਤਿ ਸਮਾਸੋ। **ਅਜੋ** ਛਗਲਕੋ। **ਏਲ਼ਕੋ** ਮੇਣ੍ਡਕੋ। ਮਿਗੇ ਦਸ੍ਸੇਤਿ "**ਰੋਹਿਤੇ**"ਤਿਆਦਿਨਾ। **ਰੋਹਿਤਾ**-ਦਿਗ੍ਗਹਣੰ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤੰ, ਵਾਤਮਿਗਮਿਗਮਾਤੁਕਾਦੀਪਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤਿ।

੧੭੪. **ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਯਾ**ਤਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਚਮ੍ਮਤ੍ਤਯਤੋ। ਅਮਾਨੁਸੰਵ ਸਬ੍ਬੰ ਚਮ੍ਮੰ ਥਵਿਕੋਪਾਹਨੇ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਥਵਿਕਾ** ਸਤ੍ਥਕਕੋਸਕਾਦੀਤਿ।

ਚਮ੍ਮਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੨. ਉਪਾਹਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੫. ਨਵਾ ਗੁਣਙ੍ਗੁਣੂਪਾਹਨਾ ਮਜ੍ਝਦੇਸੇ ਨ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਨਵਾ**ਤਿ ਏਕਵਾਰਮ੍ਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਮੁਕ੍ਕਾ। ਤਤ੍ਥ **ਗੁਣਙ੍ਗੁਣੂਪਾਹਨਾ** ਚਤੁਪਟਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਸਮ੍ਭਵੇ ਬਜਭਿਚਾਰੇ ਚ ਵਿਸੇਸਨੰ ਸਾਤ੍ਥਕੰ ਭਵਤੀਤਿ "**ਮਜ੍ਝਦੇਸੇ**"ਤਿ ਵਿਸੇਸਨੰ ਅਮਜ੍ਝਦੇਸੰ ਬਜਭਿਚਰਤੀਤਿ ਅਮਜ੍ਝਦੇਸੇ ਗੁਣਙ੍ਗੁਣੂਪਾਹਨਾ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਥਾ **ਨਵਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨਵਾ ਮਜ੍ਝਦੇਸੇਪਿ। ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਵਾਕਜੇਨ ਮਜ੍ਝਦੇਸੇਪਿ ਏਕਵਾਰਮ੍ਪਿ ਪਟਿਮੁਕ੍ਕਾ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਤੁ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਗੁਣਙ੍ਗੁਣੂਪਾਹਨਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਨ ਸੇਸਾਤਿ ਆਪਨ੍ਨੰ, ਤਥਾਪਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਪਲਾਸਿਕੰ ਉਪਾਹਨ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੪੫) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਕਪਟਲਿਕਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਸਬ੍ਬਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਜ੍ਝਦੇਸੇ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਪਿ ਗਿਲਾਨਾਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਜ੍ਝਾਰਾਮੇ ਉਪਾਹਨੰ ਧਾਰੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੪੯) ਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ। **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਗਾਮੇ ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾ ਆਰਾਮਤੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ। **ਅਕਲ੍ਲਕਸ੍ਸ ਚਾ**ਤਿ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸੇਵ।

੧੭੬-੯. ਸਬ੍ਬ…ਪੇ॰… ਰਤ੍ਤਾ ਚ ਉਪਾਹਨਾ ਸਬ੍ਬ…ਪੇ॰… ਵਿਚ੍ਛਿਕਾਲ਼ਿਕਾ ਚ…ਪੇ॰… ਦੀਪੀਨੰ ਚਮ੍ਮੇਹਿ ਚ ਮਜ੍ਜਾਰ… ਪੇ॰… ਚਮ੍ਮੇਹਿ ਚ ਪਰਿਕ੍ਖਟਾ ਚ ਉਪਾਹਨਾ ਸਙ੍ਕਮਨੀਯਾ ਪਾਦੁਕਾ ਚ ਕੋਚਿ ਧਾਰੇਯਜ, ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਓਦਾਤਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਚ ਅਭਾਵੇਪਿ ਅਨੁਲੋਮਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਨੀਲਕੋ ਚ ਓਦਾਤੋ ਚਾਤਿਆਦਿਨਾ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। ਸਬ੍ਬੇਵ ਨੀਲਕ… ਪੇ॰… ਕਣ੍ਹਕਾ ਯਾਸਨ੍ਤਿ ਸਮਾਸੋ। "**ਮਹਾਰਙ੍ਗਾ**"ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸਬ੍ਬ-ਸਦ੍ਦੇ ਪਕਰਣਵਸੇਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

''ਅਤ੍ਥਾ ਪਕਰਣਾ ਲਿਙ੍ਗਾ, ਓਚਿਤਜਾ ਕਾਲਦੇਸਤੋ।
ਸਦ੍ਦਤ੍ਥਾ ਵਿਭਜੀਯਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਦ੍ਦਾਯੇਵ ਕੇਵਲਾ''ਤਿ॥ –

ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਚਿਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਵਿਚਿਤ੍ਰਾ। ਨੀਲਪੀਤਾਦੀ ਵਦ੍ਧਾਯੇਵ ਯਾਸਨ੍ਤਿ ਸਮਾਸੋ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਓਦਾਤਾਦੀਨਂ ਗਹਣਂ। ਤਿਤ੍ਤਿਰਪਤ੍ਤਸਦਿਸੋ ਵਿਚਿਤ੍ਤੋ ਵਣ੍ਣੋ ਤਿਤ੍ਤਿਰਪਤ੍ਤ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਗਹਿਤੋ। ਤਮੇਤੇਸਮਤ੍ਥੀਤਿ **ਤਿਤ੍ਤਿਰਪਤ੍ਤਿਕਾ**। ਮੇਣ੍ਡਸ੍ਸ ਚ ਅਜਸ੍ਸ ਚ ਵਿਸਾਣਸਦਿਸਾ ਵਦ੍ਧਾ ਯਾਸਨ੍ਤਿ ਬਾਹਿਰਨ੍ਤੇ। ਤਾ ਪਨ ਕਣ੍ਣਿਕਟ੍ਠਾਨੇ ਮੇਣ੍ਡਕਅਜਵਿਸਾਣਸਣ੍ਠਾਨੇ ਵਦ੍ਧੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਕਤਾ। ਏਸ ਨਯੋ **ਵਿਚ੍ਛਿਕਾਲ਼ਿਕਾ**ਦੀਸੁ। ਪਣ੍ਹਿਪਿਧਾਨਤ੍ਥਂ ਤਲੇ ਖਲ੍ਲਂ ਬਦ੍ਧਂ ਯਾਸਨ੍ਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ। ਜਙ੍ਘਤੋ ਸਬ੍ਬਪਾਦਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਨਕਂ ਪੁਟਂ ਬਦ੍ਧਂ ਯਾਸਨ੍ਤਿ ਬਹੁਬ੍ਬੀਹਿ। ਤੂਲਂ ਪਿਚੁ ਪੁਣ੍ਣਂ ਯਾਸਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਪਦਤ੍ਥੋ। ਪਲਿਗੁਣ੍ਠੇਤੀਤਿ ਪਲਿਗੁਣ੍ਠੋ, ਉਪਰਿਪਾਦਤਲਮਤ੍ਤਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਬਨ੍ਧੋ, ਤੇਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਕਤਾ **ਪਾਲਿਗੁਣ੍ਠਿਮਾ**, ਵਿਚਿਤ੍ਰਾ ਹਿ ਤਦ੍ਧਿਤਵੁਤ੍ਤਿ। ਵਿਚ੍ਛਿਕਾਨਂ ਅਲ਼ਸਦਿਸਂ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠਸਦਿਸਂ ਬਦ੍ਧਮੇਤਾਸਨ੍ਤਿ **ਵਿਚ੍ਛਿਕਾਲ਼ਿਕਾ**। ਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘਉਦ੍ਦਾਜਿਨਦੀਪੀਨਂ ਚਮ੍ਮੇਹਿ ਚਾਤਿ ਪਕਰਣਤੋ **ਅਜਿਨਾ** ਨਾਮ ਮਿਗਾ। **ਉਲੂਕਾ** ਪਕ੍ਖਿਬਿਲ਼ਾਰਾ। ਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਏਤਾਹੀਤਿ **ਸਙ੍ਕਮਨੀਯਾ**। ਤਾ ਪਨ ਤਾਲਪਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਕਤਾ ਸਂਹਾਰਿਯਾ।

੧੮੦. ਸਕਲਂ ਏਕਦੇਸਂ ਵਾ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾਵਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਖਲ੍ਲਕਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਮੇਣ੍ਡਵਿਸਾਣਵਦ੍ਧਿਕਾਦਿਕਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ।

ਉਪਾਹਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੩. ਅਨੋਲੋਕਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੧. **ਸਾਰਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਸਂਰਤ੍ਤੋ, ਸਞ੍ਜਾਤਰਾਗਚਿਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਤ੍ਥਿਯਾ**ਤਿ ਤਦਹੁਜਾਤਾਯਪਿ ਪਟਸਤਨਿਵਤ੍ਥਾਯ ਅਨੋਕਾਸੁਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨੇ ਅਨੁਮਸੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। **ਭਿਕ੍ਖਾਦਾਯਿਯਾ**ਤਿ ਉਪਲਕ੍ਖਣਮਤ੍ਤਂ, ਇਤ੍ਥੀ ਵਾ ਹੋਤੁ ਪੁਰਿਸੋ ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖਾਦਾਨਸਮਯੇ ਅਸਾਰਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਮੁਖਂ ਨ ਉਲ੍ਲੋਕੇਤਬ੍ਬਂ। ਉਜ੍ਝਾਨਂ ਲਾਮਕਤੋ ਸਂਚਿਨ੍ਤਨਂ, ਕੋਪੋ, ਤਤ੍ਥ ਸਞ੍ਞਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਉਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞੀ**। ਇਧ ਪਨ ਗਿਲਾਨੋਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। **ਆਦਾਸੇ ਉਦਕਪਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੇਸੇਸੁ ਕਂਸਪਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਕਞ੍ਜਿਯਾਦੀਸੁ ਚ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤੇਸਂ ਸਙ੍ਗਹੋ। ''ਸਞ੍ਛਵਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਵਣ੍ਣੋ, ਨੋ, ਜਿਣ੍ਣੋ ਨੁ ਖੋਮ੍ਹਿ, ਨੋ''ਤਿ ਪਨ ਓਲੋਕੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ।

ਅਨੋਲੋਕਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੪. ਅਞ੍ਜਨੀਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੨. ਵਟ੍ਟਾ ਵਾ ਅਟ੍ਠਸੋਲ਼ਸਂਸਾ ਵਾ ਮਟ੍ਠਾ ਅਞ੍ਜਨੀ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਅਟ੍ਠ ਚ ਸੋਲ਼ਸ ਚ ਅਂਸਾ ਕੋਣਾ ਯਸ੍ਸਾ ਸਾਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ। ਸੋਲ਼ਸਂਸਪਦੇਸਵਿਭਤ੍ਤਾਯ ਅਟ੍ਠਂਸਾਸੁਤਿਯਾ ਅਟ੍ਠਂਸਪਦੇਸਵਿਭਤ੍ਤਾ ਚਤੁਰਂਸਾਪਿ ਸਾਮਤ੍ਥਿਯਾ ਗਯ੍ਹਤੀਤਿ ਞਾਤਬ੍ਬਂ। ''ਉਜੁਕਮੇਵ ਪਨ ਚਤੁਰਂਸਾਵਾ''ਤਿ ਹਿ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੮੫) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਞ੍ਜਨੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਜਨਨਾਲ਼ਿ। ਮੂਲੇ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਲੇਖਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਮੂਲੇ**ਤਿ ਬੁਨ੍ਦੇ, ਹੇਟ੍ਠਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਲੇਖਾ**ਤਿ ਵਟ੍ਟਲੇਖਾ। ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਗੀਵਾਯਂ ਏਕਾ ਏਵ ਲੇਖਾ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਬਨ੍ਧਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਧਾਨਬਨ੍ਧਨਤ੍ਥਂ।

੧੮੩. **ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਾਦਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਰੂਪਂ। **ਮਾਲਾਦਿਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਲਾਕਮ੍ਮਂ ਲਤਾਕਮ੍ਮਂ। **ਅਡ੍ਢਚਨ੍ਦਾਦੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਗ੍ਘਿਯਾਦਿਕਂ ਗਹਿਤਂ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਜਨਿਯਂ।

੧੮੪. **ਥਵਿਕਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਜਨਿਥਵਿਕਾ। **ਸਿਪਾਟੀ**ਤਿ ਖੁਰਸਿਪਾਟਿਕਾ। ਸਲਾਕਾਪਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾ ਲਬ੍ਭਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸਲਾਕਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਜਨਿਸਲਾਕਾ। ਨਤ੍ਥਿ ਚਿਤ੍ਤਮੇਤਿਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਚਿਤ੍ਤਕਾ**। ਤਾਦਿਸਂ ਪਨ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਹਨਾਯੋ ਵਿਯ ਨਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

੧੮੫. **ਅਟ੍ਠਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਟ੍ਠਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਟ੍ਠਿ ਗਹਿਤਂ।

੧੮੬. **ਧੂਮਨੇਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਧੂਮਨਾਲ਼ਿਕਾ, ਨਿਸ੍ਸ ਆ-ਕਾਰਾਦੇਸਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਤ੍ਤਕਦਣ੍ਡਾਨੀ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਦਣ੍ਡਾ । ਨਤ੍ਥਂ ਦੇਨ੍ਤਿ ਏਤਾਯਾਤਿ **ਨਤ੍ਥੁਦਾਨਾ**। ਅਨਿਯਮੇਨ ਹਿ ਨਦਾਦਿਤੋ ਵਾ ਈ। ਤੇਹਿ ਸਙ੍ਖਨਾਭਿਆਦੀਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ **ਤਮ੍ਮਯਾ**।

ਅਞ੍ਜਨੀਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੫. ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਯਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੭-੯. **ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਨਿ ਸਯਨਾਨੀ**ਤਿ ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਮਹਾਸਯਨਾਨਿ। ਪਧਾਨਵਸੇਨ ਪਨ ''ਸਯਨਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਪੀਠਾਦਯੋਪਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਜਨੀ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਵਸੇਸਾਨਿ ਵਿਯ। ਆਸਨ੍ਦਿ ਚ...ਪੇ॰... ਉਭਤੋਰਤ੍ਤੂਪਧਾਨਕਞ੍ਚੇਤਿ ਏਤਾਨਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਨੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਆਸਨ੍ਦੀ**ਤਿ ਸੁਗਤਙ੍ਗੁਲੇਨ ਅਤਿਰੇਕਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਪਾਦਕਾਨਿ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪੀਠਂ** ਨਾਮ ਮਞ੍ਚੋ ਵਿਯ ਨਾਤਿਦੀਘਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਿਵਿਧਂ ਤੂਲਮੇਤਿਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਤੂਲੀ,** ਪਕਤਿਤੂਲਿਕਾ। **"ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ**ਤਿ ਪਾਦੇਸੁ ਵਾਲ਼ਰੂਪਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤੋ''ਤਿ ਠਪਨਸ੍ਸ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੫੪) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਠਪਨਞ੍ਚ ਯਥਾਕਥਞ੍ਚਿ ਹੋਤਿ, ਯੁਤ੍ਤਿ ਚ ਹੋਤੀਤਿ, ''ਤਤ੍ਥੇਵ ਸੀਹਰੂਪਾਦਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤੋ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਯਂ **ਟੀਕਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ''ਕਿਮਿਤਿ ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਂ। ''ਅਕਪ੍ਪਿਯਰੂਪਕਤੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਞ੍ਚੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਹਿ **ਸਾਰਸਮਾਸੇ**ਪਿ। ਆਸਨ੍ਦੀ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਂ, ਸੇਸਾ ਮਹਾਸਯਨਂ। **ਪਟਿਕਾ** ਉਣ੍ਣਾਮਯੋ ਸੇਤਤ੍ਥਰਣੋ। **ਗੋਨੋ** ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਾਧਿਕਲੋਮੋ ਮਹਾਕੋਜਵੋ। **ਚਿਤ੍ਤਕਂ** ਵਾਨਵਿਚਿਤ੍ਤੋ ਉਣ੍ਣਾਮਯਤ੍ਥਰਣੋ। **ਉਣ੍ਣਾ** ਏਲ਼ਕਲੋਮਂ। **ਪਟਲਿਕਾ** ਘਨਪੁਪ੍ਫਿਕਾ। **ਵਿਕਤੀ**ਤਿ ਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘਾਦਿਰੂਪਵਿਚਿਤ੍ਤੋ। **ਉਦ੍ਦਲੋਮੀ**ਤਿ ਏਕਤੋ ਉਗ੍ਗਤਲੋਮੋ। **ਏਕਨ੍ਤਲੋਮਿਕਾ**ਤਿ ਉਭਤੋ ਉਗ੍ਗਤਲੋਮੋ।

ਕੁਤ੍ਤਂ ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨਂ ਨਾਟਕਿਤ੍ਥੀਨਂ ਠਤ੍ਵਾ ਨਚ੍ਚਨਯੋਗ੍ਗੋ। **ਕੋਸੇਯ੍ਯਂ** ਰਤਨਪਰਿਸਿਬ੍ਬਿਤਂ ਕੋਸੇਯ੍ਯਸੁਤ੍ਤਮਯਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ, **ਕਟ੍ਟਿਸ੍ਸਂ** ਰਤਨਪਰਿਸਿਬ੍ਬਿਤਂ ਕੋਸੇਯ੍ਯਕਟ੍ਟਿਸ੍ਸਮਯਂ। ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਚ ਅਸ੍ਸਾ ਚ ਰਥਾ ਚਾਤਿ ਸੇਨਙ੍ਗਾਨਂ ਬਹੁਤ੍ਤੇ ਸਮਾਹਾਰਦ੍ਵਨ੍ਦੋ, ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਰਥੇ ਤੇਸਂ ਪਿਟ੍ਠੀਸੁ ਅਤ੍ਥਰਾਤਿ ਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। **ਅਜਿਨਪ੍ਪਵੇਣੀ**ਤਿ ਅਜਿਨਾਨਂ ਅਜਿਨਮਿਗਚਮ੍ਮਾਨਂ ਮਞ੍ਚਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਦੁਪਟ੍ਟਤਿਪਟ੍ਟਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸਿਬ੍ਬਿਤਾ ਪਵੇਣੀ। ਕਦਲਿਮਿਗਾਨਂ ਇਦਂ **ਕਦਲਿਮਿਗਂ,** ਕਿਂ ਤਂ? ਚਮ੍ਮਂ, ਪਵਰੋ ਚ ਸੋ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰੋ ਚਾਤਿ **ਪਵਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰੋ,** ਸੋ ਚ ਤਂ ਸੇਤਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਤ੍ਥਤਞ੍ਚ, ਕਦਲਿਮਿਗਞ੍ਚ ਤਂ ਪਵਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਞ੍ਚਾਤਿ ਸਮਾਸੋ, ਪਵਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸੇਤਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਪਤ੍ਥਰਿਤਂ ਕਦਲਿਮਿਗਪ੍ਪਵਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਂ ਕਿਰ ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਟੀਕਾਯਂ** ਪਨ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਦ੍ਵਯੇਨ ਅਤ੍ਥਤਂ ਅਞ੍ਞਮੇਵ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ''ਅਜਿਨਪ੍ਪਵੇਣੀ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੪) ਵਿਸੁਂ ਅਤ੍ਥਰਣਾਨਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਤੇਸੁ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਤਦਤ੍ਥਤਂ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਸਿਯਾ, ਤਥਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਿਸੁਂ ਪਟਿਕਾਦਿਕਨ੍ਤਿ।

ਸਲੋਹਿਤਵਿਤਾਨਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ''ਉਭਤੋਰਤ੍ਤੂਪਧਾਨਕ''ਨ੍ਤਿਮਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸਨਂ। ਲੋਹਿਤਵਿਤਾਨੇਨ ਸਹ ਵਤ੍ਤਮਾਨਨ੍ਤਿ ਸਮਾਸੋ। ਸੇਤਵਿਤਾਨਮ੍ਪਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੇ ਸਤਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਰਤ੍ਤਂ ਉਪਧਾਨਂ ਸੀਸੂਪਧਾਨਂ ਪਾਦੂਪਧਾਨਞ੍ਚ **ਰਤ੍ਤੂਪਧਾਨਕਂ,** ਉਭਤੋ ਮਞ੍ਚਸ੍ਸ ਸੀਸਪਾਦਨਿਕ੍ਖੇਪਨਟ੍ਠਾਨੇ ਰਤ੍ਤੂਪਧਾਨਕਨ੍ਤਿ ਅਲੋਪਸਮਾਸੋ। ਯਂ ਪਨ ਏਕਮੇਵ ਉਪਧਾਨਂ ਉਭਯਪਸ੍ਸੇਸੁ ਰਤ੍ਤਾਦਿਵਣ੍ਣਂ ਵਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਪਮਾਣਂ – ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਤੀਸੁ ਕਣ੍ਣੇਸੁ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕਣ੍ਣਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਵਿਦਤ੍ਥਿਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਂ, ਮਜ੍ਝੇ ਮੁਟ੍ਠਿਰਤਨਂ, ਦੀਘਤੋ ਪਨ ਦਿਯਡ੍ਢਰਤਨਂ ਵਾ ਦ੍ਵਿਰਤਨਂ ਵਾ। **ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਤ੍ਥਚਿ ਛੇਦਨਕਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

੧੯੦. ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਚ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਚ ਘਰੇ ਚਾਪਿ ਆਸਨ੍ਦਾਦਿਤ੍ਤਯਾ ਸੇਸੇ **ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕੇ** ਗਿਹਿਵਿਕਟੇ ਸਤਿ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਜ੍ਝਾਹਾਰੋ ਪਦਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਙ੍ਘਿਕਮ੍ਪਿ ਉਪਲਕ੍ਖੇਤਿ। ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਆਸਨ੍ਦਿਂ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਤੂਲਿਕਂ ਗਿਹਿਵਿਕਟ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੧੪) ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਾਮਞ੍ਞਜੋਤਨਾਯ ਪਨ

ਵਿਸੇਸੇਪਿ ਅਵਟ੍ਠਾਨਤੋ ਆਸਨ੍ਦਿਤ੍ਤਯਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਆਸਨ੍ਦਿਤ੍ਤਯਾ ਸੇਸੇਤਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਞ੍ਹਿ ''ਆਸਨ੍ਦੀ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਗੋਨਕੋ''ਤਿਆਦਿਪਾਲ਼ਿਕ੍ਕਮੇ ਆਸਨ੍ਦਾਦਿਦ੍ਵਯਮਾਦਿਤੋ ਹਿਤ੍ਵਾ ''ਗੋਨਕਾਦੀਨਿ ਸਙ੍ਘਿਕਵਿਹਾਰੇ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਵਿਹਾਰੇ ਵਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਕੇਸੁ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਪਨ ਗਿਹਿਵਿਕਟਨੀਹਾਰੇਨ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੦) ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਭਤ੍ਤਗ੍ਗਂ** ਨਾਮ ਵਿਹਾਰੇ ਦਾਨਟ੍ਠਾਨਂ। **ਧਮ੍ਮਾਸਨਂ** ਪਨ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ। **ਘਰੇ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ। **ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਸਂਖਿਪਨਂ ਅਨ੍ਤੋਕਰਣਂ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਭੂਮਤ੍ਥਰਣੇ ਸਙ੍ਖੇਪੋ ਅਸ੍ਸ ਸਯਨਸ੍ਸਾਤਿ ਸਮਾਸੋ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣੇ ਅਨ੍ਤੋਕਰਣਭੂਮਤ੍ਥਰਤੋ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਮੇਵਾਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। **ਸਯਿਤੁਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਪ੍ਪਿਯਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਸਯਿਤੁਞ੍ਚ ਨਿਸੀਦਿਤੁਞ੍ਚ। ''ਪਰਿਭਣ੍ਡਕਤਂ ਭੂਮਿਂ ਵਾ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਸੇਨਾਸਨਂ ਵਾ ਸਙ੍ਘਿਕਮਞ੍ਚਪੀਠਂ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇਨ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੇਨ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾਵ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਹਿ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੪) ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਆਸਨ੍ਦਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਕਰਣੇ ਪਰਿਭੋਗੇ ਲਕ੍ਖਣਵਚਨਂ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਭਗਵਤਾ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਸਨ੍ਦਿਯਾ ਪਾਦੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ, ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਸ੍ਸ ਵਾਲ਼ੇ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ, ਤੂਲਿਕਂ ਵਿਜਟੇਤ੍ਵਾ ਬਿਬ੍ਬੋਹਨਂ ਕਾਤੁਂ, ਅਵਸੇਸਂ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਂ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੨੦)।

੧੯੧. ਚਤੁਰਂਸਪੀਠਾ ਚ…ਪੇ॰… ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਾ ਚ ਉਚ੍ਚਪਾਦਕਾ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਵਚਨਂ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ, ''ਕਪ੍ਪਿਯਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਂਸਾ ਕੋਣਾ ਯੇਸਂ, ਤੇ ਚ ਤੇ ਪੀਠਾ ਚਾਤਿ ਸਮਾਸੋ। ਤਿਣ੍ਣਂ ਅਪਸ੍ਸਯਾਨਂ, ਚਤੁਨ੍ਨਞ੍ਚ ਪਾਦਾਨਂ ਵਸੇਨ ਸਤ੍ਤ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਯੇਸਨ੍ਤਿ ਸਮਾਸੋ। ਏਕਾਪਸ੍ਸਯਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਾ। ਚਤੁਰਂਸਪੀਠਾਨਂ ਵਿਸੁਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਙ੍ਗਾਦਯੋ ਪਨ ਦੀਘਾਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਭਤ੍ਤਗ੍ਗਸ੍ਸ ਏਕਯੋਗਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਏਕਯੋਗਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾਨਂ ਸਹ ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਿ, ਸਹ ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤੀਤਿ **ਘਰੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗਸ੍ਸਪਿ ਗਹਣਂ। **ਏਵ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੂਲੋਨਦ੍ਧਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾ ਘਰੇ ਵਾ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤੁਮੇਵ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਾਲ਼ਿ ''ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਤ੍ਤਗ੍ਗੇ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਤੂਲੋਨਦ੍ਧਂ ਮਞ੍ਚਮ੍ਪਿ ਪੀਠਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਨ੍ਤਾ ਨਾਭਿਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਭਗਵਤੋ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਗਿਹਿਵਿਕਟਂ ਅਭਿਨਿਸੀਦਿਤੁਂ, ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਅਭਿਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੧੪)। ਤੇ ਪਨ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਉਦ੍ਦਾਲਨਕਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

੧੯੨. ਸਾਨੁਲੋਮਾਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਚੀਵਰਂ ਛਵਿ ਏਤਾਸਨ੍ਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ। **ਪਞ੍ਚ ਭਿਸੀ**ਤਿ ਚੋਲ਼ਾਦਿਤੂਲਗਣਨਾਯ ਪਞ੍ਚਕਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਵਿਹਾਰਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

੧੯੩. **ਤੂਲਤ੍ਤਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਮ੍ਬਲਿਰੁਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਖੀਰਵਲ੍ਲਿਆਦੀਨਂ ਏਰਕਾਦੀਨਂ ਤਿਣਾਨਂ ਤੂਲਤ੍ਤਯਂ। **ਭਿਸਿਗਬ੍ਭੋ** ਚੋਲ਼ਾਦਿਕੋ ਪਞ੍ਚਵਿਧੋ ਭਿਸਿਗਬ੍ਭੋ। **ਮਿਗਪਕ੍ਖਿਨਂ ਲੋਮਾਨੀ**ਤਿ ਏਤਂ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸੇਸੋ। **ਮਿਗ**-ਸਦ੍ਦੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸੀਹਾਦਯੋ ਚਤੁਪ੍ਪਦਾ, **ਪਕ੍ਖਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਹਂਸਮੋਰਾਦਯੋ ਗਹਿਤਾ। ਨਨੁ ਚ ਭਿਸਿਗਬ੍ਭਸਦ੍ਦਨ੍ਤੋਗਧਾਯ ਉਣ੍ਣਾਯ ਮਿਗਪਕ੍ਖਿਲੋਮਾਨਮ੍ਪਿ ਗਹਣਸਬ੍ਭਾਵੇਪਿ ਤੇਸਂ ਵਿਸੁਂ ਗਹਣੇ ਸਤਿ ਪੁਨਰੁਤ੍ਤਿਦੋਸੋ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਨਾਪਜ੍ਜਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਮਪਰਿਚ੍ਚਾਗਵਿਭਾਵਨਪ੍ਪਯੋਜਨਸਬ੍ਭਾਵਤੋ। ਨਨੁ ਚ ਏਵਮ੍ਪਿ ਦੋਸੋਯੇਵ, ''ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਮਮੁਣ੍ਣਾਯ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਭਿਸਿਗਬ੍ਭਾਨਂ ਉਪਰਿ ਨੀਯਮਾਨਤ੍ਤਾ ਗਮਜਤੇ ਬਿਬ੍ਬੋਹਨੇਪਿ ਅਯਮੇਵ ਭਿਸਿਗਬ੍ਭੋਤਿ? ਸਚ੍ਚਂ, ਤਥਾਪਿ ਨ ਦੋਸੋ, ਗਮਜਮਾਨਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਯੋਗਂ ਪਤਿ ਕਾਮਚਾਰੋਤਿ। ਮਸੂਰਕੇ ਤੂਲਵਜ੍ਜਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਤਿ ਵਿਪਰਿਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। **ਮਸੂਰਕਂ** ਨਾਮ ਚਮ੍ਮਛਵਿਕਾ ਭਿਸੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੧੯੪. ਉਣ੍ਣਾਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਮਞ੍ਚ ਪਣ੍ਣੇ ਸੁਦ੍ਧਂ ਤਮਾਲਕਞ੍ਚ ਪੁਪ੍ਫਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤਂ ਆਸਨਞ੍ਚੇਵ ਨ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨ ਕੇਵਲਂ ਇਧ ਏਲ਼ਕਲੋਮਮੇਵ ਉਣ੍ਣਾ, ਅਥ ਖੋ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਜਾਤੀਨਂ ਪਕ੍ਖਿਚਤੁਪ੍ਪਦਾਨਂ ਲੋਮਮ੍ਪੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਪੁਪ੍ਫ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਯਙ੍ਗੁਬਕੁਲਪੁਪ੍ਫਾਦਿ। **ਤਮਾਲਕ**ਸਦ੍ਦੇਨੇਵ ਉਪਚਾਰਤੋ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ “**ਤਮਾਲਕ**”ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਂ। ਕੀਦਿਸਂ ਪਨ ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ, ਕੀਦਿਸਂ ਨ ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? ਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਤੋ ਵਿਞ੍ਞਾਤਂ, ਤਂ ਨ ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ, ਇਤਰਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਾਮਸਨ੍ਤੇਨ ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਯਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੬. ਸਮਾਨਾਸਨਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੫. ਤਿਵਸ੍ਸਨ੍ਤਰਮੇਕਮਾਸਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਆਸਨੇ ਮਞ੍ਚਾਦਿਕੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਆਸਨਂ ਨਿਸੀਦਨਂ **ਏਕਮਾਸਨਂ। ਮ**-ਕਾਰੋ ਸਨ੍ਧਿਜੋ। ਕੀਦਿਸਨ੍ਤਿ ਆਹ "**ਤਿਵਸ੍ਸਨ੍ਤਰ**"ਨ੍ਤਿ। ਤਿਣ੍ਣਂ ਵਸ੍ਸਾਨਮਨ੍ਤਰਮੇਤਸ੍ਸਾਤਿ ਤਿਵਸ੍ਸਨ੍ਤਰੋ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਸ੍ਸੇਹਿ ਮਹਨ੍ਤਤਰੋ ਵਾ ਦਹਰਤਰੋ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਤਿਵਸ੍ਸਨ੍ਤਰਂ,** ਤਿਵਸ੍ਸਨ੍ਤਰਵਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੋ ਪਨ ਏਕੇਨ ਵਸ੍ਸੇਨ ਮਹਨ੍ਤਤਰੋ ਵਾ ਦਹਰਤਰੋ ਵਾ ਏਕਵਸ੍ਸੋਯੇਵ ਵਾ, ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਾਯ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਥ ਵਾ **ਤਿਵਸ੍ਸਨ੍ਤਰ**ਨ੍ਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ, ਤਿਵਸ੍ਸਨ੍ਤਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਮੇਵ ਸਮਤ੍ਥੇਤਿ "**ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸੋ**"ਚ੍ਚਾਦਿਨਾ।

੧੯੬. ਮੁਨਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਸੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸਬ੍ਬੇਹੇਵਾ**ਤਿ ਸਮਾਨਾਸਨਿਕਅਸਮਾਨਾਸਨਿਕੇਹਿ ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ।

੧੯੭. ਦੀਘਾਸਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ "**ਅਨ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ। ਯਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਪਹੋਤਿ, ਤਂ ਅਨ੍ਤਂ ਦੀਘਾਸਨਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਂ। ਅਦੀਘਾਸਨੇ ਪਨ ਸਮਾਨਾਸਨਿਕਾ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਮਞ੍ਚਕੇ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਯਥਾਕਰਣਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ।

ਸਮਾਨਾਸਨਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੭. ਅਸਂਵਾਸਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੮. **ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕਸਙ੍ਖਾਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਦਸ੍ਸਨੇ, ਅਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮੇ, ਪਾਪਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੋ। **ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਸਾਮਣੇਰਸਾਮਣੇਰਿਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਸਙ੍ਖਾਤੋ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਕੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋ। ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੇਸੁ ''ਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ ਏਤੇ''ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਲਦ੍ਧਿਯਾ ਨਾਨਾਭੂਤੋ ਸਂਵਾਸੋ ਏਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਨਾਨਾਸਂਵਾਸੋ,** ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਕਸਙ੍ਖਾਤੋ ਲਦ੍ਧਿਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕੋ। ਸੀਮਤੋ ਨਿਗ੍ਗਤਾ ਨਿਸ੍ਸੀਮਾ, ਸੀਮਨ੍ਤਰਿਕਾ ਬਹਿਸੀਮਾ ਚ, ਤਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਚੇਪਿ ਠਿਤੋ, ਸੀਮਾਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕੋ **ਨਿਸ੍ਸੀਮਟ੍ਠਿਤੋ**। ਵੇਹਾਯਸੇ ਆਕਾਸੇ ਠਿਤੋ **ਵੇਹਾਯਸਣ੍ਠਿਤੋ** ਇਦ੍ਧਿਯਾਗਮੇਨ। ਤਤ੍ਥ ''ਨਾਨਾਸਂਵਾਸੋ ਚਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਮਾਹਾਰਦ੍ਵਨ੍ਦੇਪਿ ਕ੍ਵਚਿ ਨਪੁਂਸਕਲਿਙ੍ਗਂ ਬ੍ਯਭਿਚਰਤੀਤਿ ਨਪੁਂਸਕਤ੍ਤਾਭਾਵੋ ਯਥਾ ''ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ। ਏਕਕਮ੍ਮਂ ਏਕੁਦ੍ਦੇਸੋ ਸਮਸਿਕ੍ਖਤਾਤਿ ਅਯਂ ਤਿਵਿਧੋਪਿ ਸਂਵਾਸੋ ਨਾਮ। ਸੋ ਯੇਸਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇ **ਅਸਂਵਾਸਾ**। ਏਤੇ ਹਤ੍ਥਪਾਸਤੋ ਬਹਿਕਰਣਵਸੇਨ ਵਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਾ। ਏਤੇਸੁ ਹਿ ਤਿਵਿਧੇ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੇ ਸਤਿ ਉਪੋਸਥਾਦਿਕਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਇਤਰੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ।

ਅਸਂਵਾਸਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੮. ਕਮ੍ਮਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੯. ਵਗ੍ਗੇਨ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਗ੍ਗੇਨ ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਞ੍ਚਾਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਸੇਸੋ। ਤਤ੍ਥ **ਵਗ੍ਗੇਨ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਵਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਰਣੀਯਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਵਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਚ ਸਮੂਹੋ

ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੋ ਚ ਚਤੁਵਗ੍ਗਾਦਿਕਰਣੀਯਾਦੀਸੁ ਯਾਵਤਿਕਾਨਂ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਅਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾਵੇਨ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦਾਨਾਹਰਣੇਨ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾਨਞ੍ਚ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨੇਨ, ਤੇਸੁ ਏਕੇਨਾਪਿ ਵਾ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਧਮ੍ਮੋ** ਨਾਮ ''ਉਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯੇ ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਮ੍ਮੇ ਏਕਾਯ ਉਤ੍ਤਿਯਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਚ ਕਮ੍ਮਵਾਚਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਤਿ, ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ॰ ੩੮੭) ਏਕਾਯੇਵ ਞਤ੍ਤਿਯਾ , ਤਥਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਞਤ੍ਤੀਹਿ ਏਕਾਯੇਵ ਵਾ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ, ਤਥਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹੀਤਿ ਆਗਤਾਯ ਚ ਤਥਾ ਹਾਪਨਅਞ੍ਞਥਾਕਰਣਭਾਵੇਨ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇ ਚ ਕਮ੍ਮੇ ਆਗਤਾਯ ਚ ਅਕਮ੍ਮਾਰਹਸ੍ਸ ਤਜ੍ਜਨੀਯਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਪਟਿਸਾਰਣੀਯਨਿਯਸ੍ਸਤਿਵਿਧਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਾਨਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਕਰਣਵਸੇਨ, ਕਮ੍ਮਾਰਹਸ੍ਸ ਚ ਵਿਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਕਰਣਵਸੇਨ ਆਗਤਾਯ ਚ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਵਿਪਰੀਤਾ ਚ ਪਾਲ਼ਿ, ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਦਿਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਆਗਤਾ ਚ ਪਾਲ਼ਿ, ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਨਯਸਤਿਵਿਨਯਅਮੂਲ਼੍ਹਵਿਨਯਪਟਿਞ੍ਞਾਕਰਣਯੇਭੁਯ੍ਯਸਿਕਾਤਸ੍ਸਪਾਪਿ- ਯਸਿਕਾਤਿਣਵਤ੍ਥਾਰਕਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਯਥਾਲਾਭਕਰਣਵਸੇਨ ਆਗਤਾ ਚ ਪਾਲ਼ਿ, ਤੇਨ ਕਰਣੀਯਂ ਅਪਲੋਕਨਞਤ੍ਤਿਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਸਙ੍ਖਾਤਂ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਕਮ੍ਮਂ **ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ,** ਤਪ੍ਪਟਿਪਕ੍ਖਂ **ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ**। ਤਬ੍ਬਿਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸਮਗ੍ਗੋ ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਧਮ੍ਮੋ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾ ਪਾਲ਼ਿ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿ, ਧਮ੍ਮੇਨ ਕਤਂ ਵਾਤਿ **ਧਮ੍ਮਿਕਂ**। ਤਬ੍ਬਿਪਰੀਤਂ **ਅਧਮ੍ਮਿਕਂ। ਚਤੁਤ੍ਥਂਯੇ**ਵਾਤਿ ਤੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਕਮ੍ਮੇਸੁ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪੂਰਣਂ ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਧਮ੍ਮਿਕਂ। ਸੇਸਕਮ੍ਮਾਨਂ ਭਾਵੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ ਭਵਨਂ ਲਕ੍ਖੀਯਤੀਤਿ **ਸੇਸਕਮ੍ਮੇਸੂਤਿ** ਭਾਵਲਕ੍ਖਣੇ ਸਤ੍ਤਮੀ। **ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਪ੍ਪਾਨਂ ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਵਗ੍ਗਕਮ੍ਮਾਨਂ ਕਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

੨੦੦. ਇਦਾਨਿ ਯਦਿਦਂ ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਨਾਮ, ਤਂ ਯੇਹਿ ਸਙ੍ਘੇਹਿ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਤੇਸਂ ਪਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਚਤੁਵਗ੍ਗੋ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਚਤ੍ਵਾਦੀਨਂ ਸਙ੍ਖਜੇਯਵੁਤ੍ਤਿਤ੍ਤਾ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਗ੍ਗੋਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਗ੍ਗਹੋ। **ਦਸਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗਿਕੋ**ਤਿ ਦਸਨ੍ਨਂ ਵੀਸਤਿਯਾ ਚ ਵਗ੍ਗਭੇਦਵਸੇਨ ਦਸਵੀਸਤੀਨਂ ਵਗ੍ਗੋਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ, ਇਕੋ ਸਕਤ੍ਥੇ। ਵੀਸਤਿਯਾ ਵਗ੍ਗੋ, ਅਤਿਰੇਕੇਨ ਸਹਿਤੋ ਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗੋਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ।

੨੦੧-੨. ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਨਿਯਮੇਤਿ **"ਚਤੂ"**ਤਿਆਦਿਨਾ। ਅਬ੍ਭਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਪਵਾਰਣਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਵਗ੍ਗੋ ਚਾਤਿਆਦਿਨਾ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮੇਸੁ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਦੀਪਿਤੋਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਚਤੁਵਗ੍ਗਾਦਯੋ ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤਿਕਿਰਿਯਾਯਂ ਸਮੁਚ੍ਚਿਨੋਤਿ। ਇਧ ਪਨ **ਸਬ੍ਬ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭਾਨਾਦੀਨਂ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾ ਪਦੇਸਸਬ੍ਬੇ ਗਯ੍ਹਤਿ। **ਕਮ੍ਮਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੋ ਯੁਤ੍ਤੋ ਅਨੁਰੂਪੋ। **ਇਤਰੋ**ਤਿ ਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗੋ ਅਤਿਰੇਕਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗੋ। **ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮੇਸੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਸਬ੍ਬ**-ਸਦ੍ਦੋ ਸਬ੍ਬਸਬ੍ਬੇ। ਨਨੁ ਚ ਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਭਾਵੇਸਤਿ ਅਤਿਰੇਕਵੀਸਤਿਵਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਗੇਵਾਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਥਾ ਸਤਿ ਸੋ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ? ਸਚ੍ਚਂ, ਤਥਾਪਿ ਸੋ ਚਤੁਵਗ੍ਗਾਦਿਨਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਂ ਊਨਕਤਰੇਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਤਿਰੇਕੇਨ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਞਾਪਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤੋ।

੨੦੩. ਇਦਾਨਿ ਚਤੁਵਗ੍ਗਾਦਿਕੇਨ ਛਨ੍ਦਾਹਰਣੇਨ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ **"ਚਤੂ"**ਤਿਆਦਿਨਾ। ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਭਾਵਮਨਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਪਕਤਿਯਾ ਸਭਾਵੇਨੇਵ ਠਿਤੋ ਅਤ੍ਤਾ ਯੇਸਂ, ਪਕਤੋ ਵਾ ਤਤੋਯੇਵ ਕਮ੍ਮੇਸੁ ਅਵਿਗਤੋ ਅਤ੍ਤਾ ਯੇਸਂ ਤੇਤਿ **ਪਕਤਤ੍ਤਕਾ,** ਪਾਰਾਜਿਕਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਲਦ੍ਧਿਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕੇਹਿ ਅਞ੍ਞੇ। **ਪਰੇ**ਤਿ ਏਕਸੀਮਟ੍ਠਾ ਤਾਦਿਸਾਯੇਵ ਅਞ੍ਞੇ। **ਸੇਸੇਪੀ**ਤਿ ਅਵਸੇਸੇ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਾਦਿਕਰਣੀਯੇਪਿ।

੨੦੪. ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਥੁਞਤ੍ਤਿਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਸੀਮਾਦਿਵਿਪਤ੍ਤਿਤੋ, ਕਮ੍ਮਵਿਪਤ੍ਤੀਸੁ ਪਰਿਸਤੋ ਚ ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਤੋ ਚ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕੁਪ੍ਪਾਕੁਪ੍ਪਭਾਵਂ ਤਤ੍ਥ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਆਦਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਚਤੂ"**ਤਿਆਦਿ ਮਾਹ। ਚਤੁਵਗ੍ਗਾਦਿਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਅਸਂਵਾਸਗਣਪੂਰਂ ਵਾ ਕਮ੍ਮਾਰਹਗਣਪੂਰਂ ਵਾ ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਗਰੁਕਟ੍ਠਗਣਪੂਰਂ ਵਾ ਪਰਿਵਾਸਾਦਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਮ੍ਮਾਰਹੋ ਗਰੁਕਟ੍ਠਤੋ ਅਞ੍ਞੋ, ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਵਤ੍ਤੋ ਪਨ ਗਰੁਕਟ੍ਠੋ ਗਣਪੂਰਕੋ ਹੋਤਿਯੇਵ। **ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਵਗ੍ਗਾਦਿਨਾ ਕਤਂ।

੨੦੫. ਵਾ**ਰੇਯ੍ਯਜਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇ ਅਸਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਏਕੋਪਿ ਵਾਰੇਯ੍ਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨ੍ਤਰਾਯੇ**ਤਿ ਪਾਪੇਹਿ ਕਰਿਯਮਾਨੇ ਜੀਵਿਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਰਾਯੇ ਸਤਿ। ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਿਕਾ ਚੇ ਨ ਵਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਦਿਟ੍ਠਾਵਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਲਦ੍ਧਿਂ

‘‘ਅਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ ਇਦਂ, ਨ ਮੇਤਂ ਖਮਤੀ’’ਤਿ ਅਵ੍ਵਮਵ੍ਵਂ ਆਵ◌ਿ ਕਰੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਸੇਸੋ। **ਏਕੋਧਿਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ‘‘ਨ ਮੇਤਂ ਖਮਤੀ’’ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸੇਸੋ। **ਤਤੋਧਿਕਾ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਅਧਿਕਾ। ਤੇ ਪਨ ਸਙ੍ਘਤ੍ਤਾ ਪਹੋਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਨਿਤ੍ਥਰਿਤੁਂ।

੨੦੬. **ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ** ਨਾਮ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ। **ਦੁਖਟ੍ਟਿਤੋ**ਤਿ ਵ◌ੇਦਨਟ੍ਟੋ। **ਨ ਰੂਹਤੀ**ਤਿ ਗਯ੍ਹਤੁਂ ਨ ਰੋਹਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੦੭. ਅਨੁਮਸੋ ਅਨਨ੍ਤਰਸ੍ਸਾਪਿ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਕਤ...ਪੇ॰... ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਕਸੀਮਾਯਂ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ **ਏਕਸੀਮਟ੍ਠੋ**। ਸਮੋ ਸਂਵ◌ਾਸੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਸਮਸਂਵ◌ਾਸੋ**। ਏਕਸੀਮਟ੍ਠੋ ਚ ਸੋ ਸਮਸਂਵ◌ਾਸੋ ਚ, ਪਕਤਤ੍ਤੋ ਚ ਸੋ ਏਕਸੀਮਟ੍ਠਸਮਸਂਵ◌ਾਸੋ ਚ, ਸੋ ਚਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਾਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਧਾਰਯੋ, ਤਸ੍ਸ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਵ◌ਿਪਨ੍ਨਸੀਲੋ **ਪਕਤਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਲਦ੍ਧਿਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਰੂਹਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਰੁਹਤਿ।

੨੦੮. **ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਅਪਲੋਕਨਾਦਿਕਮ੍ਮਂ। **ਪਟਿਕ੍ਕੋਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਨਿਵ◌ਾਰੇਯ੍ਯ। ਤਿਰੋਕ੍ਖਾ ਕਾਯਸਾਮਗ੍ਗਿਂ ਵ◌ਾ ਛਨ੍ਦਂ ਵ◌ਾਤਿ ਵ◌ਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਨੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਤ੍ਥੋ ਨੇਤਬ੍ਬੋ। **ਤਿਰੋਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ। ਸੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਵ◌ਿਯ ਨਿਪਾਤੋ, ਅਥ ਵ◌ਾ ਅਕ੍ਖਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵ◌ਿਸਯਤੋ ਤਿਰੋ ਬਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋਤਿ।

ਕਮ੍ਮਨਿਦ੍ਦੇਸਵ◌ਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨੯. ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਵ◌ਿਵਜ੍ਜਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵ◌ਣ੍ਣਨਾ

੨੦੯. ਆਗਮ੍ਮ ਜੀਵਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ਆਜੀਵ◌ੋ, ਕੋ ਸੋ? ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਯੇਸਨਵ◌ਾਯਾਮੋ। ਮਿਚ੍ਛਾਯ ਆਜੀਵ◌ੋ, ਤਸ੍ਸ ਵ◌ਿਵਜ੍ਜਨਾ **ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਵ◌ਿਵਜ੍ਜਨਾ**। ਸਾ ਪਨਾਯਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ‘‘ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸਂਵ◌ੁਤੋ ਵ◌ਿਹਰਤਿ ਆਚਾਰਗੋਚਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ (ਵ◌ਿਭ॰ ੫੦੮) ਏਵ◌ਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਆਗਤੋ ਆਚਾਰੋ ਚੇਵ ਯਥਾਕ੍ਕਮੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਾਰਣਭੂਤਸ੍ਸ ਆਜੀਵਹੇਤੁਪਵ੍ਵਤ੍ਤਾਨਂ ਅਭੂਤਾਰੋਚਨਸਵ੍ਚਰਿਤ੍ਤਅਵ੍ਵਾਪਦੇਸਭੂਤਾਰੋਚਨਪਣੀਤਭੋਜਨਵ◌ਿਵ੍ਵਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਭੋਜਨਵ◌ਿਵ੍ਵਤ੍ਤਿਸੂਪੋਦਨਵ◌ਿਵ੍ਵਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਂ ਵ◌ੀਤਿਕ੍ਕਮਸ੍ਸ ਚ ਕੁਹਨਲਪਨਨੇਮਿਤ੍ਤਿਕਤਾ ਨਿਪ੍ਪੇਸਿਕਤਾ ਲਾਭੇਨ ਲਾਭਂ ਨਿਜਿਗੀਸਨਤਾਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਞ੍ਚ ਪਾਪਧਮ੍ਮਾਨਂ ਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਂ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਵ◌ਿਰਤਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਆਜੀਵਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਞ੍ਚ। ਤਸ੍ਸਾ ਪਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਇਧ ਦਸ੍ਸਨਂ ਯਥਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਮਾਰਦ੍ਧਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾਯ, ਚਤੁਰਾਰਕ੍ਖਵ◌ਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਆਗਤਾਨਂ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਅਧਿਪਵ੍ਵਾਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਦ੍ਵ◌ਿਨ੍ਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਨਞ੍ਚ ਉਪਕਾਰਕਧਮ੍ਮਪਰਿਦੀਪਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਏਵਮੀਦਿਸਂ ਵ◌ਿਵ੍ਵੇਯ੍ਯਂ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ “**ਦਾਰੁ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ। ਤਤ੍ਥ “**ਦਾਰੁ**”ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ‘‘ਦਦੇ’’ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ। **ਚੁਣ੍ਣਂ** ਸਿਰੀਸਚੁਣ੍ਣਾਦਿਨਹਾਨਿਯਚੁਣ੍ਣਂ। **ਨ੍ਹਾਨਮੁਖੋਦਕ**ਨ੍ਤਿ ਨ੍ਹਾਨਞ੍ਚ ਮੁਖਞ੍ਚ, ਤਸ੍ਸ ਉਦਕਨ੍ਤਿ ਸਮਾਸੋ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਣ੍ਣਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਾ**ਤਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਕਰਣੇਨ।

੨੧੦. ਪਰਿਭਟਤਿ ਪਰੇਸਂ ਦਾਰਕੇ ਪਰਿਹਰਤੀਤਿ ਪਰਿਭਟੋ, ਪਰਿਭਟਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਪਾਰਿਭਟਕੋ, ਸਕਤ੍ਥੇ ਤਮੇਵ ਪਾਰਿਭਟਕਤਾ। ਅਲਙ੍ਕਰਣਾਦਿਨਾ ਕੁਲਦਾਰਕਪਰਿਹਰਣਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ। ਮੁਗ੍ਗਸ੍ਸ ਸੂਪੋ ਮੁਗ੍ਗਸੂਪੋ, ਸੋਯੇਵ ਮੁਗ੍ਗਸੁਪ੍ਪੋ। ਯਥਾ ਮੁਗ੍ਗਸੂਪੇ ਪਚ੍ਚਮਾਨੇ ਕੋਚਿਦੇਵ ਮੁਗ੍ਗੋ ਨ ਪਚ੍ਚਤਿ, ਅਵਸੇਸਾ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਏਵ◌ਂ ਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਚਨੇ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਸਚ੍ਚਂ ਹੋਤਿ, ਸੇਸਂ ਅਲਿਕਂ, ਅਯਂ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਮੁਗ੍ਗਸੂਪਸਦਿਸਤਾਯ ਉਪਚਾਰੇਨ ‘‘ਮੁਗ੍ਗਸੁਪ੍ਪੋ’’ਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵ◌ੋ ਮੁਗ੍ਗਸੁਪ੍ਪਤਾ । ਸਚ੍ਚਾਲਿਕੇਨ ਜੀਵ◌ਿਤਕਪ੍ਪਨਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਘਰਵਤ੍ਥੁਆਦਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਨੀ ਵ◌ਿਜ੍ਜਾ ਵਤ੍ਥੁਵ◌ਿਜ੍ਜਾ। ਪਾਰਿਭਟਕਤਾ ਚਾਤਿਆਦਿਨਾ ਦ੍ਵਨ੍ਨੋ ਨਪੁਂਸਕਤ੍ਤਾਭਾਵ◌ੋ **ਪਾਰਿ...ਪੇ॰... ਵ◌ਿਜ੍ਜਾ,** ਤਾਯ। ਰਸ੍ਸੋ ਪਨ ਗਾਥਾਬਨ੍ਧਵਸੇਨ, ਤਥਾ ਦੀਘੋ। ਪਹਿਣਾਨਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਮ੍ਮੇ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਨਿਯੁਞ੍ਜਨਂ **ਪਹੇਣਂ**। ਆਦਰੇਨ ਦੂਤੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਮ੍ਮਂ **ਦੂਤਕਮ੍ਮਂ**। ਪਿਸਨਂ ਪੇਸਨਂ, ਜਙ੍ਘਾਯ ਪਾਦੇਨ ਪੇਸਨਂ ਜਙ੍ਘਪੇਸਨਂ, ਤਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਜਙ੍ਘਪੇਸਨਿਯਂ**। ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਗਿਹੀਨਂ ਗਾਮਨ੍ਤਰਦੇਸਨ੍ਤਰਾਦੀਸੁ ਸਾਸਨਪਟਿਸਾਸਨਹਰਣਸ੍ਸੇਤਮਧਿਵਚਨਂ।

੨੧੧. ਲਾਭਾਸਾਯ ਲਞ੍ਜਦਾਨਂ **ਅਨੁਪ੍ਪਦਾਨਂ। ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਟਿਕੁਟ੍ਠੇਨ** ਬੁਦ੍ਧਗਰਹਿਤੇਨ ਅਙ੍ਗਵਿਜ੍ਜਾਨਕ੍ਖਤ੍ਤਵਿਜ੍ਜਾਸੁਪਿਨਵਿਜ੍ਜਾਭੂਤਵਿਜ੍ਜਾਦਿਨਾ **ਅਵ੍ਵੇਨ** ਵਾ।

੨੧੨. ਅਞ੍ਞਾਤਕਾਨਂ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਾਨਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਂ **ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ**, ਯਾਚਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤੋ ਕਾਯਵਚੀਪਯੋਗੋ। ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਟਿਕੁਟ੍ਠੇਨ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਯੇਸਨਾ **ਅਨੇਸਨਾ**। ਅਭੂਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਉਲ੍ਲਪਨਂ ਕਥਨਂ **ਅਭੂਤੁਲ੍ਲਪਨਾ। ਕੁਹਨਾਦੀਹੀ**ਤਿ ਕੁਹਨਾਲਪਨਾਦੀਹਿ। ਤਤ੍ਥ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਸਿਲੋਕਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਪ੍ਪਟਿਸੇਵਨਸਾਮਨ੍ਤਜਪ੍ਪਨਇਰਿਯਾਪਥਸਣ੍ਠਾਪਨਵਸੇਨ ਜਨਵਿਮ੍ਹਾਪਨਾ **ਕੁਹਨਾ**। ਵਿਹਾਰਂ ਆਗਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਮਤ੍ਥਾਯ ਭੋਨ੍ਤੋ ਆਗਤਾ, ਕਿਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਮਯਿ ਰਾਜਾ ਪਸਨ੍ਨੋ, ਅਸੁਕੋ ਚ ਅਸੁਕੋ ਚ ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤੋ ਪਸਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵਾ ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਆਲਪਨਾ **ਲਪਨਾ**। ਖਾਦਨੀਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਲਭਿਤ੍ਥਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਰਣਾਦਿ **ਨੇਮਿਤ੍ਤਕਤਾ**। ''ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਗਰਹਣਾਨਿ ਚ ''ਏਤਂ ਏਤ੍ਥ ਕਥੇਥਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਾਚਾਯ ਉਕ੍ਖਿਪਨਾਦਿ ਚ **ਨਿਪ੍ਪੇਸਿਕਤਾ**। ਅਪ੍ਪੇਨ ਲਾਭੇਨ ਬਹੁਕਂ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁਂ ਇਚ੍ਛਨਂ **ਲਾਭੇਨ ਲਾਭਂ ਨਿਜਿਗੀਸਨਤਾ। ਕੁਲਦੂਸਾਦੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਰੂਪਿਯਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਾ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤੀਤਿ।

ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਵਿਵਜ੍ਜਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੦. ਵਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੧੩. ਸਉਪਾਹਨੋ…ਪੇ॰… ਚੀਵਰਂ ਸੀਸੇ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਆਰਾਮਂ ਨ ਪਵਿਸੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸਛਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਸੀਸੇ ਕਤਛਤ੍ਤੇਨ ਸਛਤ੍ਤੋ। **ਓਗੁਣ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਸਸੀਸਂ ਪਾਰੁਪਿਤੋ। ''ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ, ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਰਹਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਉਪਚਾਰਸੀਮਾਸਮੀਪਂ ਪਤ੍ਵਾ ਉਪਾਹਨਾਓਮੁਞ੍ਚਨਾਦਿਸਬ੍ਬਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਰਾਮੋ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਬਜਤਿਰੇਕਲਦ੍ਧੋ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੧੪. ਪਾਨੀਯੇਨ ਪਾਦੇ ਨ ਧੋਵੇਯਜਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਪਟਿਕ੍ਕਮਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਰੂਪੇ ਨਿਸਜ੍ਜ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਪਾਤਬ੍ਬਂ, ਪਰਿਭੋਜਨੀਯੇਨ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਂ ਪਾਦਾ ਧੋਵਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਵੁਡ੍ਢਤਰੇ ਆਵਾਸਿਕੇਪਿ ਚ ਅਭਿਵਾਦੇਯਜਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਸ੍ਸਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਨਵਕੇਨ ਆਵਾਸਿਕੇਨ ਅਭਿਵਾਦਾਪੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਪੁਚ੍ਛੇਯਜ ਸਯਨਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਕਤਮਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਂ ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਂ ਵਾ''ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯਜ। ਇਦਞ੍ਚ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਲਕ੍ਖਣਵਚਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਵਾਸਿਕਵਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਮਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਾਦਿਕਞ੍ਚ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ''ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਕਵਾਟਂ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਆਗਮੇਤ੍ਵਾ ਘਟਿਕਂ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਕਵਾਟਂ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਠਿਤੇਨ ਉਲ੍ਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਸੇਨਾਸਨਵਤ੍ਤਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤਂ।

੨੧੫-੬. ਗਮਿਕੋ ਪਕ੍ਕਮੇਯਜਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। "**ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ**"ਤਿਆਦੀਨਿਮਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਕਿਰਿਯਾਪਦਾਨਿ। **ਦਾਰੁਮਤ੍ਤਿਕਭਣ੍ਡਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦਿਦਾਰੁਭਣ੍ਡਂ ਰਜਨਭਾਜਨਾਦਿਮਤ੍ਤਿਕਾਭਣ੍ਡਂ। **ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ ਚੇ ਅਨੋਵਸ੍ਸਕੇ ਸਣ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ। **ਥਕੇਤ੍ਵਾਨਾ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨੇਹਿ ਪਿਧਾਯ । **ਸਾਧੁਕਂ ਸਙ੍ਗੋਪੇਤ੍ਵਾਨਾ**ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਪਾਸਾਣੇਸੁ ਮਞ੍ਚਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚੇ ਮਞ੍ਚਸ੍ਸ, ਪੀਠੇ ਪੀਠਸ੍ਸ ਆਰੋਪਨੇਨ ਸੇਨਾਸਨਸ੍ਸ ਉਪਰੂਪਰਿ ਪੁਞ੍ਜਕਰਣੇਨ ਸਾਧੁਕਂ ਸਙ੍ਗੋਪਨਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਨ ਚਾ**ਤਿ ਨੇਵ। ਗਮਿਕਵਤ੍ਤਂ।

੨੧੭-੮. **ਆਵਾਸਿਕੋ**ਤਿ ਇਦਂ ''ਪਞ੍ਞਪੇਯਜਾ''ਤਿਆਦੀਨਂ ਕਤ੍ਤੁਪਦਂ। ਨਵਕਮ੍ਮਕਰਣਾਦਿਭਾਰਨਿਤ੍ਥਰਣਤਾਯ ਆਵਾਸੋ ਵਿਹਾਰੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਆਵਾਸਿਕੋ**। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਕੇਵਲਂ ਵਿਹਾਰੇ ਨਿਵਾਸਨਮਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ **ਨੇਵਾਸਿਕੋ**। ਉਭੋਪਿ ਤੇ ਇਧ

ਆਵਾਸਿਕ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। **ਪਾਦੋਦਪ੍ਪਭੁਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਪਭੁਤਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਾਦਪੀਠਪਾਦਕਥਲਿਕਾਨਂ ਗਹਣਂ। ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਪਞ੍ਞਪੇ ਸਯਨਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਏਤਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਯਨਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯ, ਪਕਾਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੨੧੯. ਅਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਨਿਵੁਤ੍ਥਂ। **ਗੋਚਰਾਗੋਚਰਂ ਵਦੇ**ਤਿ ''ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਗਾਮੋ ਦੂਰੋ, ਆਸਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵਾ, ''ਕਾਲਸ੍ਸੇਵ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ, ਦਿਵਾ ਵਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਗੋਚਰਞ੍ਚ, ''ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾਨਂ ਵਾ ਗਾਮੋ, ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਿਕ੍ਖੋ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਗੋਚਰਞ੍ਚ ਵਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨਾਨੀ**ਤਿਆਦੀਨਿਪਿ ''ਵਦੇ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਵਚਨਾਨਿ। **ਸੇਖਸਮ੍ਮੁਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਸ੍ਸ ਕੁਲਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘੋ ਸੇਖਸਮ੍ਮੁਤਿਂ ਦੇਤਿ, ਤਂ ਕੁਲਞ੍ਚ।

੨੨੦. ਪਵੇਸਨਿਕ੍ਖਮੇ ਕਾਲਨ੍ਤਿ ''ਕੇਸੁਚਿ ਠਾਨੇਸੁ ਵਾਲ਼ਮਿਗਾ ਵਾ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਇਮਂ ਕਾਲਂ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤਬ੍ਬਞ੍ਚਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਵੇਸਨਿਕ੍ਖਮੇ ਚ ਕਾਲਂ। ਏਤਂ ਪਨ ਆਸਨਪਞ੍ਞਪਨਾਦਿਕਂ ਸਬ੍ਬਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਵੁਡ੍ਢਤਰੇ ਆਗਤੇ ਚੀਵਰਕਮ੍ਮਾਦਿਂ ਵਾ ਨਾਤਿਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਮਹਾਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਪਨ ਭੇਸਜ੍ਜਮੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਂ ਕਾਤੁਂ ਆਰਭਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਹਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ''ਕਰੋਹਿ ਤਾਵ ਭੇਸਜ੍ਜਂ, ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਾਹੀ''ਤਿ ਚ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਅਪਿਚ ਬੀਜਨੇਨ ਬੀਜਿਤਬ੍ਬੋ, ਪਾਦਾਪਿਸ੍ਸ ਧੋਵਿਤਬ੍ਬਾ, ਤੇਲੇਨ ਮਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਿਟ੍ਠਿ ਚੇ ਆਗਿਲਾਯਤਿ, ਸਮ੍ਬਾਧੇਤਬ੍ਬਾ। ਨਵਕਸ੍ਸ ਪਨ ਆਗਨ੍ਤੁਕਸ੍ਸ ''ਇਦਮਾਸਨਂ, ਏਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਯੇਵਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਯੇਵਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਠਿਤੋਯੇਵਾ''ਤਿਆਦਿਂ ਉਪਲਕ੍ਖੇਤਿ। **ਸਮੁਦ੍ਦਿਸੇ**ਤਿ ਆਦਰੇਨ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਆਵਾਸਿਕਵਤ੍ਤਂ।

''ਵਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਨ ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਨ ਥੇਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤਿਅਲ੍ਲੀਯਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨਤੋ ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਆਸਨਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਨਿਸੀਦਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਨਵਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਸਨੇਨ ਪਟਿਬਾਹਿਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਓਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਸਦ੍ਦਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਉਦਕਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਯਥਾ ਸੂਪਸ੍ਸ ਓਕਾਸੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਮਤ੍ਤਾਯ ਓਦਨੋ ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬੋ, ਥੇਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ''ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਕਂ ਓਦਨਾਦਿਕਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸਮਕਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਤਾਵ ਥੇਰੇਨ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਨਾ ਨ ਤਾਵ ਉਦਕਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਭਤ੍ਤਗ੍ਗਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੇਹਿ ਯਥਾਨੁਰੂਪਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਰਲਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਕਞ੍ਚ ਤਦਨੁਰੂਪਂ ਸੇਖਿਯਵਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਇਦਂ **ਭਤ੍ਤਗ੍ਗਵਤ੍ਤ**ਞ੍ਚ ਸਾਧੁਕਂ ਅਤਰਮਾਨੇਨ ਗਾਮੋ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬੋ, ''ਇਮਿਨਾ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਇਮਿਨਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਿਵੇਸਨਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਂ, ਨਾਤਿਸਹਸਾ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬਂ, ਨਾਤਿਸਹਸਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤਬ੍ਬਂ, ਨਾਤਿਦੂਰੇ ਨਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੇ ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਨਾਤਿਚਿਰਂ ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਨਾਤਿਲਹੁਕਂ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬਂ, ਦਾਤੁਕਾਮਤਾਕਾਰਂ ਞਤ੍ਵਾ ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਯੋ ਪਠਮਂ ਗਾਮਤੋ ਪਟਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਤੇਨ ਆਸਨਪਞ੍ਞਪਨਾਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਯੋ ਪਚ੍ਛਾ, ਤੇਨ ਆਸਨੁਦ੍ਧਰਣਾਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਕਞ੍ਚ ਤਦਨੁਰੂਪਂ ਸੇਖਿਯਵਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਇਦਂ **ਪਿਣ੍ਡਚਾਰਿਕਵਤ੍ਤ**ਞ੍ਚ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

ਸੇਨਾਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਸਬ੍ਬਂ ਵਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਧੁਕਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਚ ਅਤਰਮਾਨੇਨ ਗਾਮੋ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬੋਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬਂ **ਪਿਣ੍ਡਚਾਰਿਕਵਤ੍ਤਂ** ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਨੀਯਪਰਿਭੋਜਨੀਯਅਗ੍ਗਿਅਰਣਿਸਹਿਤਕਤ੍ਤਰਦਣ੍ਡਾ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤਬ੍ਬਾ, ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਪਦਾਨਿ ਸਕਲਾਨਿ ਵਾ ਏਕਦੇਸਾਨਿ ਵਾ ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਦਿਸਾਕੁਸਲੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਇਦਂ **ਆਰਞ੍ਞਿਕਵਤ੍ਤ**ਞ੍ਚ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂਯੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਅਵਗਨ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਵਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੧. ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੨੧. **ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ**ਤਿ ਸਸ੍ਸ ਮੁਖਂ, ਪਰਸ੍ਸ ਮੁਖਨ੍ਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ, ਸਮ੍ਮੁਖੇਨ ਪਰਮ੍ਮੁਖੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾਤਿ ਭੇਦਾ ਦ੍ਵੇ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਯੋਜਨਾ । **ਭੇਦਾ**ਤਿ ਵਿਸੇਸਤੋ। ਅਥ ਵਾ ਸਸ੍ਸ ਮੁਖਂ ਮੁਖਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਵਚਨਂ ਅਸ੍ਸਾ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਯਾਤਿ ਸਮਾਸੋ। ਤਥਾ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ। ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਚ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਚ, ਤਸ੍ਸਾ ਭੇਦੋ, ਤਤੋ। **ਸਮ੍ਮੁਖਾਯ** ਸਮ੍ਮੁਖਵਿਕਪ੍ਪਨਾਯ। **ਬ੍ਯਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪਨਵਿਧਾਨਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰਵਿਧਾਨਞ੍ਚ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ।

੨੨੨. **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ। **ਪਰਿਭੋਗਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਭੋਗਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ।

੨੨੪-੫. **ਅਪਰਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵੇਕਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਪਕ੍ਖਨ੍ਤਰੇ, ਅਥ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਪਿ-ਸਦ੍ਦਤ੍ਥੋ ਵਾ ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ, ਸੋ ਅਪਰਾ-ਸਦ੍ਦਤੋ ਪਰਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਅਪਰਾਪਿ ਏਕਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਥਨ੍ਤਿ ਆਹ **"ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸਾ"**ਤਿਆਦਿ। ''ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਸਹਧਮ੍ਮੀਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **"ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ"**ਤਿਆਦੀਸੁ ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸਾਤਿਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਂ।

੨੨੬. **ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ**ਤਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖੇਨ ਵਿਕਪ੍ਪਨੇਨ, ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾਤਿ ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਕਥਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੨੭. **ਮਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਦਲ੍ਹਮਿਤ੍ਤੋ। **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਮਿਤ੍ਤੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਨਂ ਕਿਂ ਨਾਨਾਕਰਣਨ੍ਤਿ? ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾਯ ਤਾਵ ਸਯਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰੇਨ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਪੇਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਸਾ **ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ** ਨਾਮ ਜਾਤਾ। ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾਯ ਪਰੇਨੇਵ ਵਿਕਪ੍ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰੇਨੇਵ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਪੇਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਸਾ **ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ** ਨਾਮ ਜਾਤਾਤਿ ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਨਾਨਾਕਰਣਨ੍ਤਿ।

੨੨੮. **ਦੂਰਸਨ੍ਤਿਕਤ੍ਤੇਕਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਸਨ੍ਨਦੂਰਭਾਵੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੨੨੯. ਦਸਾਹਂ...ਪੇ॰... ਪਚ੍ਚਾਸਾਯ ਸਤਿ ਮਾਸਕਂ ਨਾਧਿਟ੍ਠਿਤਵਿਕਪ੍ਪਿਤਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਂ ਨੁਪ੍ਪਾਦਯਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਦਸ ਅਹਾਨਿ ਸਮਾਹਟਾਨਿ **ਦਸਾਹਂ**। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਂਯੋਗੇ ਦੁਤਿਯਾ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਦਿਵਸਂ ਚੀਵਰਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਤਸ੍ਸ ਯੋ ਅਰੁਣੋ, ਸੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦਿਵਸਨਿਸ੍ਸਿਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਚੀਵਰੁਪ੍ਪਾਦਦਿਵਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਾਦਸੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤੀਤਿ ਆਹ **"ਦਸਾਹ"**ਨ੍ਤਿ। **ਮਾਸਮੇਕਂ** ਵਾਤਿ ''ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਏਕਂ ਪਚ੍ਛਿਮਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੪੯ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਮਾਨਂ) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਕਥਿਨਤ੍ਥਤੇ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸੇਤਿ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਕਥਿਨਂ ਅਤ੍ਥਤਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇਤਿ ਸਮਾਸੋ। **ਪਾਰਿਪੂਰਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਰਿਪੂਰਿ ਅਤ੍ਥੋ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ। ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਨਂ, ਪਾਰਿਪੂਰਿਪ੍ਪਯੋਜਨਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਊਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕੇਨ ਕਯਿਰਮਾਨਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਚੀਵਰਂ ਪਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਤਾਭਾਵਤੋ ਊਨਸ੍ਸ ਏਕਾਦਸਮਾਸਸਤ੍ਤਮਾਸਸਙ੍ਖਾਤੇ ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮੂਲਚੀਵਰਸ੍ਸ। **ਪਚ੍ਚਾਸਾ ਸਤੀ**ਤਿ ''ਸਙ੍ਘਾਦਿਤੋ ਯਤੋ ਕੁਤੋਚਿ ਲਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚਾਸਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਯ-ਕਾਰਲੋਪੇਨ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ। **ਸਤੀ**ਤਿ ਵਾ ਨਿਪਾਤੋ, ਲਿਙ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਵਾਹ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਬ੍ਯਤਿਰੇਕਵਸੇਨ ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮਨਾਦੀਸੁ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੨. ਨਿਸ੍ਸਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੦. **ਬ੍ਯਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ''ਕਾਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਕਿਤਕਯੋਗੇ ਕਤ੍ਤਰਿ ਛਟ੍ਠੀ। **ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ** ਚ ਨਾਮ ''ਪਞ੍ਚਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਲਹੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਉਭਯਾਨਿ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਸ੍ਵਾਗਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀਨਿ ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਸੋ

ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸੋ। ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੦੩) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਚ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਤਤ੍ਥ **ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਪਦਪਚ੍ਚਾਭਟ੍ਠਸਙ੍ਕਰਦੋਸਵਿਰਹਿਤਾਨਿ। **ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀਨੀ**ਤਿ ਪਗੁਣਾਨਿ ਵਾਚੁਗ੍ਗਤਾਨਿ। **ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਸੋ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਕਪਰਿਵਾਰਤੋ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬਸੁਤ੍ਤਵਸੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ। **ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸੋ**ਤਿ ਅਕ੍ਖਰਪਦਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ ਅਕ੍ਖਣ੍ਡਾਨਿ ਅਵਿਪਰੀਤਕ੍ਖਰਾਨਿ। ਏਤੇਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਦੀਪਿਤਾ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਤੋ ਹਿ ਏਸ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਹੋਤੀਤਿ। ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਪਨ ਯੇਨ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਦ੍ਵੇ ਮਾਤਿਕਾ ਪਗੁਣਾ ਵਾਚੁਗ੍ਗਤਾ, ਪਕ੍ਖਦਿਵਸੇਸੁ ਧਮ੍ਮਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਭਾਣਵਾਰਾ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਸਾਨਂ ਪਰਿਕਥਨਤ੍ਥਾਯ ਅਨ੍ਧਕਵਿਨ੍ਦਮਹਾਰਾਹੁਲੋਵਾਦਅਮ੍ਬਟ੍ਠਸਦਿਸੋ ਏਕੋ ਕਥਾਮਗ੍ਗੋ, ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਮਙ੍ਗਲਾਮਙ੍ਗਲੇਸੁ ਅਨੁਮੋਦਨਤ੍ਥਾਯ ਤਿਸ੍ਸੋ ਅਨੁਮੋਦਨਾ, ਉਪੋਸਥਪ੍ਪਵਾਰਣਾਦਿਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਕਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ, ਸਮਣਧਮ੍ਮਕਰਣਤ੍ਥਂ ਸਮਾਧਿਵਸੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਪਰਿਯੋਸਾਨਮੇਕਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਏਤ੍ਤਕਂ ਉਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਸ੍ਵਾਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਾਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਆਚਰਿਯਾਦਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਾਸੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨਤ੍ਥਿ। "**ਨਿਸ੍ਸਯਕਾਰਿਯ**"ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਨਿਸ੍ਸਯੇਨ ਕਾਰਿਯਨ੍ਤਿ ਸਮਾਸੋ। ਜੀਵਸ੍ਸ ਯਤ੍ਤਕੋ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ **ਯਾਵਜੀਵਂ**।

੨੩੧. ਤੇਨ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਏਵਂ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਏਕਂਸ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਕਂਸ**ਨ੍ਤਿ ਏਕੋ ਅਂਸੋ ਅਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸ੍ਸਾਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ। ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਨਂ ਵਾ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਵਾ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਂਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਜਲਿ** ਕਰਪੁਟੋ। **ਯਾਵਤਤਿਯਕਂ ਵਦੇ**ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸੇਨ ਸਤ੍ਤਤਿਵਸ੍ਸੇਨ ਵਾਪਿ ਬ੍ਯਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਵਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਯਾਵਤਤਿਯਕਂ ਵਚਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯ। ਯਾਵਤਤਿਯੋ ਵਾਰੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਨਸਮਾਸੋ। **ਆਯਸ੍ਮਤੋ**ਤਿ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੁ। **ਵਚ੍ਛਾਮੀ**ਤਿ ਵਸਾਮਿ। ਉਪਜ੍ਝਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ''ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਹੋਹੀ''ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਂ ਪਨ ''ਆਚਰਿਯੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ''ਤਿ ਵਚਨਂ ਵਿਸੇਸੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਾਚਾਭੇਦਤੋ ਨ ਵਿਸੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਕੇਵਲਮੇਤ੍ਥ ਨਿਸ੍ਸਯੁਪਜ੍ਝਾਯਗਹਣੇ, ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਦੀਸੁਪਿ ਏਵਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਆਵੁਸੋ''ਤਿ ਵਾ ''ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਵਾ ''ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਂ ਆਪੁਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

੨੩੨. ਨਿਸ੍ਸਯਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ "**ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ**"ਤਿਆਦਿਨਾ। **ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇ ਆਚਰਿਯੇ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੇ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇ ਚ ਗਾਮਾਦੀਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਤੇ। ਤੇਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ''ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਗਾਮਂ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇਸ੍ਵੇਵ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੇਪਿ ਤਂ ਤਂ ਨਿਯਮਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇਪਿ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਪਨ ਉਪਚਾਰਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇਪਿ ਨਿਸ੍ਸਯੋ **ਸਮ੍ਮਤਿ** ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। **ਪਕ੍ਖਸਙ੍ਕਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਖਸਙ੍ਕਨ੍ਤੇ ਚਾਪਿ ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤੇ ਚਾਪਿ ਮਰਣੇਨ ਚ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। **ਆਣਤ੍ਤਿ** ਨਾਮ ''ਪਣਾਮੇਮਿ ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਮਾ ਇਧ ਪਵਿਸਾ''ਤਿਆਦਿਕਾ ਨਿਸ੍ਸਯਪ੍ਪਣਾਮਨਾ। ਤਾਯ ਪਣਾਮਿਤੇਨ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾ ਖਮਾਪੇਤਬ੍ਬਾ। ਅਖਮਨ੍ਤੇਸੁ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਮਹਾਥੇਰੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਖਮਾਪੇਤਬ੍ਬਾ। ਨ ਖਮਨ੍ਤਿ ਚੇ, ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਸਭਾਗਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਕਾਰਣੇਨ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਤਤ੍ਰ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਸਭਾਗਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਸਿਤੁਂ, ਤਂਯੇਵ ਵਿਹਾਰਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ''ਪਞ੍ਚਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਂ ਅਪ੍ਪਣਾਮੇਨ੍ਤੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਸਾਤਿਸਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਪਣਾਮੇਨ੍ਤੋ ਅਨਤਿਸਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਉਪਜ੍ਝਾਯਮ੍ਹਿ ਨਾਧਿਮਤ੍ਤਂ ਪੇਮਂ ਹੋਤਿ, ਨਾਧਿਮਤ੍ਤੋ ਪਸਾਦੋ ਹੋਤਿ, ਨਾਧਿਮਤ੍ਤਾ ਹਿਰੀ ਹੋਤਿ, ਨਾਧਿਮਤ੍ਤੋ ਗਾਰਵੋ ਹੋਤਿ, ਨਾਧਿਮਤ੍ਤਾ ਭਾਵਨਾ ਹੋਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ...ਪੇ॰... ਹੋਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੬੮)। ਪਞ੍ਚਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਂ ਅਪ੍ਪਣਾਮੇਨ੍ਤੋ ਆਚਰਿਯੋ...ਪੇ॰... ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੮੧) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਅਸਮ੍ਮਾਵਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੇ ਅਪ੍ਪਣਾਮੇਨ੍ਤਾ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਭਾਵਨਾ**ਤਿ ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨਾ। ਉਪਜ੍ਝਾਯਸਮੋਧਾਨਂ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਸਵਨਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੨੩੩. **ਅਲਜ੍ਜਿ**ਨ੍ਤਿ –

‘‘ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।
ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਪਰਿਗੂਹਤਿ।
ਅਗਤਿਗਮਨਞ੍ਚ ਗਚ੍ਛਤਿ।
ਏਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਲਜ੍ਜਿਪੁਗ੍ਗਲੋ’’ਤਿ॥ (ਪਰਿ· ੩੫੯) –

ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੰ ਅਲਜ੍ਜਿੰ। ਨਿਸ੍ਸਯੰ ਦੇਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਲਜ੍ਜਿਨੋਯੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬੰ। ‘‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਅਲਜ੍ਜੀਨੰ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੧੨੦) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਸ੍ਸ ਕਤਿਪਾਹੰ ਆਚਾਰੰ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬੰ। **ਅਪੁਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਸਦ੍ਦਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪੁਬ੍ਬਵਾਸੋ ਗਹਿਤੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਪੁਬ੍ਬੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਅਪੁਬ੍ਬੰ, ਨਵਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਪਰਿਮਾਣਮੇਤੇਸਨ੍ਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਰਿਮਾਣ-ਸਦ੍ਦਸਨ੍ਨਿਧਾਨੇਨ ਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਵਾਚਿਨੋਪਿਤੇ ਸਙ੍ਖ੍ਯਾਮਤ੍ਤਵਾਚਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਚਤੁਪਞ੍ਚਸਙ੍ਖ੍ਯਾਪਰਿਮਾਣਮੇਵ ਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਮਾਹ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਗ੍ਗਹਪਦਤ੍ਥੇਹਿ ਭਿਨ੍ਨੋ ਅਞ੍ਞਪਦਤ੍ਥੋ ਸਮ੍ਭਵਤੀਤਿ ਸਮਾਸੋ। ਵਾ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਯੋ ਵਿਕਪ੍ਪਤ੍ਥੋ, ਤਤ੍ਥ ਚਾਯੰ ਸਮਾਸੋ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਵਾ, ਚਤੁਪਞ੍ਚ ਅਹਾਨਿ, ਤੇਸੰ ਅਹਾਨੰ ਸਮਾਹਾਰੋ **ਚਤੁਪਞ੍ਚਾਹੰ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਭਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਾਨੋ ਭਾਗੋ ਲਜ੍ਜਿਤਾਸਙ੍ਖਾਤੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਯੇਸੰ, ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਭਾਗਾ, ਤੇਸੰ ਭਾਵੋ **ਭਿਕ੍ਖੁਸਭਾਗਤਾ,** ਤੰ, ਪੇਸਲਭਾਵਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਥੇਰੋ ਲਜ੍ਜੀ’’ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਪਕਤਿਯਾ ਨਿਸ੍ਸਯਦਾਨਟ੍ਠਾਨੰ ਗਤੇਨ ਚ ਤਦਹੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਪਰਿਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਚੇ ‘‘ਓਕਾਸੇ ਅਲਭਨ੍ਤੇ ਪਚ੍ਛਾਸਮਯੇ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਯਤਿ, ਅਰੁਣੰ ਉਗ੍ਗਤਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਲਦ੍ਧਪਰਿਹਾਰੇਨਾਪਿ ਵਸਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ।

੨੩੪. ‘‘ਲਬ੍ਭਤੀ’’ਤਿ ਕਮ੍ਮਨਿ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਵੁਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾਤਿ **‘‘ਅਦ੍ਧਿਕਸ੍ਸਾ’’**ਤਿਆਦੀਸੁ ਕਤ੍ਤਰਿ ਸਾਮਿਵਚਨੰ, ‘‘ਅਦ੍ਧਿਕੇਨਾ’’ ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **‘‘ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੇਨਾ’’**ਤਿ ਪਨ ਸਰੂਪੇਨੇਵ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੰ। **ਵਸਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਕਮ੍ਮੰ। ਭਾਵੇ ਹਿ ਤੁੰ-ਪਚ੍ਚਯੋ, ਵਾਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਾਚਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ‘‘ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਸ੍ਸ ਚਾ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸਨੰ। ਸਚੇ ਪਨ ‘‘ਯਾਚਾਹਿ ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋਪਿ ਗਿਲਾਨੋ ਮਾਨੇਨ ਨ ਯਾਚਤਿ, ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ। **ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੇਨ ਫਾਸੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਲਦ੍ਧਤਰੁਣਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਿਸੇਸਭਾਗਿਤਾਵਸੇਨ ਫਾਸੁ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਰਞ੍ਞੇ ਤਾਦਿਸੰ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੇਨ ਆਰਞ੍ਞਕੇਨ। ਦਾਯਕੇ ਅਸਨ੍ਤੇਤਿ ਪਦਚ੍ਛੇਦੋ। **ਤਾਵਾ**ਤਿ ਅਵਧਿਮ੍ਹਿ, ਅਦ੍ਧਿਕਾਦੀਹਿ ਯਾਵ ਨਿਸ੍ਸਯਦਾਯਕੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਾਵ, ਆਰਞ੍ਞਕੇਨ ਪਨ ‘‘ਪਟਿਰੂਪੇ ਨਿਸ੍ਸਯਦਾਯਕੇ ਸਤਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਆਭੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਆਸਾਲ੍ਹਿਪੁਣ੍ਣਮਾ, ਤਾਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਸਚੇ ਪਨ ਆਸਾਲ੍ਹਿਮਾਸੇ ਆਚਰਿਯੋ ਨਾਗਚ੍ਛਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ (ਮਹਾਵ· ਅਟ੍ਠ· ੧੨੧)। ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਪਨ ਨਿਬਦ੍ਧਵਾਸੰ ਵਸਿਤਬ੍ਬੰ, ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਚ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ· ਅਟ੍ਠ· ੧੨੧) ਹਿ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਨ ਕੇਚਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਤ੍ਥੇਰਾ ‘‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਵਸ੍ਸੰ ਨ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਯੋ ਨ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੧੮੬) ਚ ‘ਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਤਦਹੁ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਵਸ੍ਸੰ ਅਨੁਪਗਨ੍ਤੁਕਾਮੇਨ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਆਵਾਸੋ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਅਤਿਕ੍ਕਮੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ’ਤਿ (ਮਹਾਵ· ੧੮੬) ਪਾਲ੍ਹਿਵਚਨਤੋ ਕੇਨਚਿ ਕਾਰਣੇਨ ਨਿਸ੍ਸਯੰ ਅਲਭਮਾਨੇਨਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਵਸ੍ਸੰ ਅਨੁਪਗਨ੍ਤੁੰ। ‘ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਪਨਾ’ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਚ-ਸਦ੍ਦੋ ਅਨ੍ਵਾਚਯਤ੍ਥੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਨਾਪਿ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵਾ’’ਤਿ ਵਦਿੰਸੁ।

ਮਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਏਵਮਵੋਚੁਮ੍ਹ ‘‘ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਪਗਮਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਿਕਸ੍ਸੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੇਨੇਵ ‘ਕੇਨਚਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਪੁਰਿਮਿਕੰ ਅਨੁਪਗਤੇਨ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾ’ਤਿ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** (ਮਹਾਵ· ਅਟ੍ਠ· ੧੮੫) ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਚ ਨਾਮ ਅਨ੍ਤਰਾ ਵੇਮਜ੍ਝੇ ਏਤੀਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਯੋ ਕੋਚਿ ਬਾਧਕਪ੍ਪਚ੍ਚਯਤਾਯ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ‘ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ ਪਤਿਰੂਪੰ ਉਪਟ੍ਠਾਕੰ, ਏਸੇਵ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋਤਿ

ਪਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬ'ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੧) ਵਿਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਬਾਧਕਪ੍ਪਚ੍ਚਯਤਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ । ਨਿਸ੍ਸਯਾਲਾਭੋਪਿ ਅਨੁਰਾਯੋਤ੍ਵੇਵ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਸਕ੍ਕਾ ਹਿ ਵਤ੍ਤੁੰ 'ਅਨੁਰਾਯੋ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮੋ ਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯਤ੍ਤਾ ਤਰੁਣਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਲਾਭੀਨਂ ਕਤੋਕਾਸੋ ਵਿਯਾ'ਤਿ। ਤਰੁਣਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਲਾਭੀਨਮ੍ਪਿ ਹਿ ਕਤੋਕਾਸੇਪਿ 'ਸਚੇ ਪਨ ਆਸਾਲ੍ਹਿਮਾਸੇ ਆਚਰਿਯੋ ਨਾਗਚ੍ਛਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬ'ਨ੍ਤਿ ਦਲ੍ਹਂ ਕਤ੍ਵਾ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੨੧) ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗਰੂਹਿ ਚ **ਸਾਰਤ੍ਥਦੀਪਨਿਯਂ** (ਸਾਰਤ੍ਥ॰ ਟੀ॰ ਮਹਾਵਗ੍ਗ ੩.੧੨੧) 'ਆਚਰਿਯਂ ਆਗਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਚੇ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੋ ਹੋਤਿ, ਹੋਤੁ, ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ ਤਤ੍ਥ, ਯਤ੍ਥ ਨਿਸ੍ਸਯਦਾਯਕਂ ਲਭਤੀ'ਤਿ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੇਪਿ ਨਿਸ੍ਸਯਤ੍ਥਾਯ ਗਮਨਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਥ ਚ ਪਨ ਮਹਾਕਾਰੁਣਿਕੋਪਿ ਭਗਵਾ 'ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਅਲਭਮਾਨੇਨ ਯਾਚਿਯਮਾਨੇਨ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤਕੇਨ ਵਤ੍ਥੁ'ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੨੧) ਗਿਲਾਨਵਿਸਯੇਪਿ ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਗਰੁਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਯਂ ਪਨ ਅਨਿਸ੍ਸਯਂ, ਤਂ ਅਨਨ੍ਰਾਯਂ ਨਿਸ੍ਸਯਮੁਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਂ ਵਿਯ। ਅਪਿਚ ਨਾਵਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਵਸ੍ਸਾਨੇ ਆਗਤੇਪਿ ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਅਲਭਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਨਾਵਾਯ ਗਚ੍ਛਤੋਯੇਵ ਆਵੇਣਿਕਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਸ੍ਸਯਾਲਾਭੋ ਬਾਧਕਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਸ੍ਸ, ਨ ਵਸ੍ਸੂਪਗਮਨਂ ਨਿਸ੍ਸਯਸ੍ਸਾਤਿ ਅਨੁਰਾਯੋਯੇਵ ਨਿਸ੍ਸਯਾਲਾਭੋ। ਤਤੋਯੇਵ **ਟੀਕਾਯਂ** 'ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਪਨ ਅਨਿਸ੍ਸਿਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾਯੇਵ ਚ 'ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਪਨਾ'ਤਿਆਦੀਸੁ ਨਿਸ੍ਸਯਦਾਯਕੇ ਸਤਿ ਨਿਬਦ੍ਧਵਾਸਂ ਵਸਿਤਬ੍ਬਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ ਚ ਹੋਤੀਤਿ ਗਮਨਕਿਰਿਯਾਯ ਖੀਯਮਾਨਤਾਵਸੇਨ ਚ-ਸਦ੍ਦੋ ਸਮੁਚ੍ਚਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ।

ਨਿਸ੍ਸਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੩. ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੫. ਬਨ੍ਧੀਯਤਿ ਅਨੇਨਾਤਿ ਬਨ੍ਧਨਂ, ਕਾਯਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧਨਂ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਮੇਤਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਕਾਯਬਨ੍ਧਨੋ। ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਵਾ ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਵਾ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯ ਚੇ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਅਸਤਿਯਾ ਗਤੋ ਯਤ੍ਥ ਸਰਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਗਤੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਗਤੋ। ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਨ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਨ ਤਾਵ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ।

੨੩੬. "**ਪਟ੍ਟਿਕਾ**"ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਕਂ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਨਿਦ੍ਦਿਸਤਿ। **ਪਟ੍ਟਿਕਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਵੀਤਾ ਵਾ ਮਚ੍ਛਕਣ੍ਟਕਖਜ੍ਜੂਰਿਪਤ੍ਤਵਾਯਿਮਾ ਵਾ। ਸੂਕਰਾਨਂ ਅਨ੍ਤਂ **ਸੂਕਰਨ੍ਤਂ**। ਇਧ ਪਨ ਤਂਸਦਿਸਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਚਤੁਰਸ੍ਸਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸਜ੍ਜਿਤਂ ਮੁਦ੍ਦਿਕਕਾਯਬਨ੍ਧਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ "**ਏਕਾ ਰਜ੍ਜੂ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ਪਨ ਰਜ੍ਜੁਕਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੇਨ ਏਕਗੁਣਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਿਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦਿਗੁਣਂ ਪਨ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸਤਵਾਰਮ੍ਪਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਆਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਾਮਙ੍ਗਸਣ੍ਠਾਨਂ ਪਨ ਏਕਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ । ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ''ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਤਦਨੁਲੋਮਿਕਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਪਟ੍ਟਿਕਾਸੂਕਰਨ੍ਤਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਦ੍ਵੇ ਇਮੇ ਯਥਾਕ੍ਕਮਮਨੁਲੋਮਿਕਾ।

੨੩੭-੮. ਪਟ੍ਟਿਕਾ ਕੀਦਿਸੀ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਆਹ "**ਮਚ੍ਛਾ**"ਤਿਆਦਿ। ਪਟ੍ਟਿਕਾ ਮਚ੍ਛਕਣ੍ਟਕਖਜ੍ਜੂਰਿਪਤ੍ਤਾ ਵਾ ਮਟ੍ਠਾ ਵਾ ਲਬ੍ਭਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਕਣ੍ਟਕ**-ਸਦ੍ਦੇਨ **ਪਤ੍ਤ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਚ ਤਦਾਕਾਰੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਉਪਚਾਰਤੋ ਹਿ ਮਚ੍ਛਾਨਂ ਕਣ੍ਟਕਾਕਾਰੋ ਚ ਖਜ੍ਜੁਰੀਨਂ ਪਤ੍ਤਾਕਾਰੋ ਚ ਏਤਿਸ੍ਸਾਤਿ ਸਮਾਸੋ। **ਮਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਵੀਤਾ। **ਟੀਕਾਯਂ** ਪਨ ''ਏਤੇ ਮਚ੍ਛਕਣ੍ਟਕਾਦਯੋ ਮਟ੍ਠਾ ਵਿਕਾਰਰਹਿਤਾ ਪਟ੍ਟਿਕਾ ਚ ਤਦਨ੍ਤੋਗਧਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਥਂ ਤੇਸਮਨ੍ਤੋਗਧਤਾ? ਯਤੋ ਤਾਨਿਯੇਵ ਪਟ੍ਟਿਕਾ ਨਾਮਾਤਿ। ਤਥਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ''ਪਕਤਿਵੀਤਾ ਵਾ ਮਚ੍ਛਕਣ੍ਟਕਵਾਯਿਮਾ ਵਾ ਪਟ੍ਟਿਕਾ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੭੮)। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਮਚ੍ਛਕਣ੍ਟਕੇਯੇਵ ਖਜ੍ਜੂਰਿਪਤ੍ਤਂ ਪਵਿਟ੍ਠਂ। ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਦਸਾ ਲਬ੍ਭਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਚਤਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤੋ ਊਨਾਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। **ਅਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਸ੍ਸ ਉਭਯਨ੍ਤੇ ਦਿਗੁਣਸੁਤ੍ਤਕਂ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਗੁਣੋ ਬਨ੍ਧਨਭੂਤਂ ਸੁਤ੍ਤਕਂ ਗੁਣਸੁਤ੍ਤਕਂ। ''ਗੁਣੋ

ਪਟਲਰਾਸੀਸੁ, ਆਨਿਸੰਸੇ ਚ ਬਨ੍ਧਨੇ''ਤਿ ਹਿ ਅਭਿਧਾਨਪ੍ਪਦੀਪਿਕਾ। ਦ੍ਵਿੰਨ੍ਨੰ ਗੁਣਸੁਤ੍ਤਕਾਨੰ ਸਮਾਹਾਰੋ **ਦਿਗੁਣਸੁਤ੍ਤਕੰ**। ਤੰ ਦਸਾਮੁਖਸ੍ਸ ਥਿਰਭਾਵਾਯ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਿਤਿ, ਨ ਸੋਭਨਤ੍ਥੰ। ਤੇਨਾਹ **"ਮਾਲਾਦਿ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ।

ਮਾਲਾਦਿੰ ਕਕ੍ਕਟਚ੍ਛਾਦਿੰ ਕੁਞ੍ਜਰਚ੍ਛਾਦਿਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਗੁਣਸੁਤ੍ਤਕਕੋਟ੍ਟਿਤਾ ਪਟ੍ਟਿਕਾ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **"ਮਾਲਾਦਿ"**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਤਾਦਿਸੰ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਕਾਰਰੂਪੰ ਗਯ੍ਹਤਿ। ਕਕ੍ਕਟਾਨੰ ਵਿਯ ਅਚ੍ਛੀਨਿ, ਤਾਨਿ ਆਦੀਨਿ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਸਮਾਸੋ। ਤਥਾ **ਕੁਞ੍ਜਰਚ੍ਛਾਦਿ**ਨ੍ਤਿ।

੨੩੯. **ਘਟਕ**ਨ੍ਤਿ ਘਟਕਾਕਾਰਵਟ੍ਟਲੇਖਾਰੂਪੰ। **ਮਕਰਮੁਖਾਦਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਮਕਰਮੁਖੰ** ਨਾਮ ਮਕਰਮੁਖਸਣ੍ਠਾਨੰ । ਬਿਨ੍ਦੁ ਪਨ ਆਗਮਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਦੇਡ੍ਡੁਭਸੀਸਾਦਿਵਿਕਾਰਰੂਪੰ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ। **ਦਸਾਮੁਖੇ**ਤਿ ਦਸਾਨੰ ਮੁਖਭੂਤੇ ਅਨ੍ਤੇ ਏਤਾਨਿ ਨ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਵਿਧੇ ਉਭਨ੍ਤੇ ਘਟਕਾ ਲੇਖਾ ਅਞ੍ਞੰ ਚਿਤ੍ਤਕਞ੍ਚ ਨ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਘਟਕਾ**ਤਿ ਘਟਕਤੋ। **ਲੇਖਾ**ਤਿ ਲੇਖਾਯ। ਪਞ੍ਚਮਿਯਾ ਲੋਪੋ। **ਵਿਧੇ**ਤਿ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਸ੍ਸ ਪਾਸਨ੍ਤੇ ਦਸਾਮੂਲੇ ਤਸ੍ਸ ਥਿਰਭਾਵਤ੍ਥੰ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਦਨ੍ਤਵਿਸਾਣਾਦਿਮਯੇ ਵਿਧੇ।

੨੪੦. **ਦੇਡ੍ਡੁਭਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਦਕਸਪ੍ਪਸੀਸਸਦਿਸੰ। **ਮੁਰਜ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣੇਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਮੁਰਜਵਟ੍ਟਿਸਣ੍ਠਾਨੰ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਤੰ। **ਟੀਕਾਯੰ** ਪਨ **"ਮੁਰਜ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕੇ ਏਕਤੋ ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਏਕਾਯ ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਤਰਜ੍ਜੁ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ''ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਅਟ੍ਠਕਥਾਵਚਨੇਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। **ਮਦ੍ਦਵੀਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਮਙ੍ਗਸਣ੍ਠਾਨੰ। **ਕਲਾਬੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕੰ। ਤੇਸੰ ''ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਦ੍ਵੇ ਮਜ੍ਝਿਮਾ**ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ ਭਵਾ ਮੁਰਜਮਦ੍ਦਵੀਣਸਙ੍ਖਾਤਾ ਦ੍ਵੇ।

੨੪੧. **ਗਣ੍ਠਿਯੋ ਚਾਪੀ**ਤਿ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਗਣ੍ਠਿਯੋ ਚਾਪਿ। **ਤਮ੍ਮਯਾ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਵੇਲੁਆਦੀਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ। ਪਸਙ੍ਗੇਨ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ।

ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੁਮਙ੍ਗਲਪ੍ਪਸਾਦਨਿਯਾ ਨਾਮ ਟੀਕਾਯ

ਪਠਮਭਾਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੪. ਪਥਵੀਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪੨. **ਜਾਤਾਜਾਤਾਤਿ ਦੁਵਿਧਾ**ਤਿ ਜਾਤਾ ਪਥਵੀ ਅਜਾਤਾ ਪਥਵੀਤਿ ਪਥਵੀ ਦੁਵਿਧਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਿਨਾ ਜਾਤਪਥਵਿਞ੍ਚ ਅਜਾਤਪਥਵਿਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਾਸੰ ਵਿਭਾਗੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ **"ਸੁਦ੍ਧਾ"**ਤਿਆਦਿਨਾ। ਸੁਦ੍ਧਮਤ੍ਤਿਕਪੰਸੁਕਾ ਚ ਅਦਡ੍ਢਾ ਚ ਬਹੁਮਤ੍ਤਿਕਪੰਸੁਕਾ ਚ ਚਾਤੁਮਾਸਾਧਿਕੋਵਟ੍ਠਪੰਸੁਮਤ੍ਤਿਕਰਾਸਿ ਚ ਜਾਤਾ ਪਥਵੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਚ ਪੰਸੁ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। ਸੁਦ੍ਧਾ ਅਪ੍ਪਸਕ੍ਖਰਾਦਿਤਾਯ ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਪੰਸਵੋ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਬਾਹਿਰਤ੍ਥੋ। **ਅਦਡ੍ਢਾ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਨਪਚਨਾਦਿਵਸੇਨ ਤਥਾ ਤਥਾ ਅਦਡ੍ਢਾ। ਸਾ ਪਨ ਵਿਸੁੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਸੁਦ੍ਧਮਤ੍ਤਿਕਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਾਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸਾ, ਤੇਹਿ ਸਹਿਤੋ ਅਤਿਰੇਕੋ ਕਾਲੋ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਓਵਟ੍ਠੋਤਿ ਸਮਾਸੋ। **ਓਵਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਉਦਕੇਨ ਓਵਟ੍ਠੋ। ਬੁਧਾ ਪਨ ''ਆਕਾਸਤੋ ਵੁਟ੍ਠਉਦਕੇਨੇਵ, ਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤਬਿਨ੍ਦੁਨਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ''ਓਵਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ''ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਠਿਤਤਨੁਕਦ੍ਦਮੋ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਬਹਲੋ ਤੁ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੮੬) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ''ਵਿਨਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਗਰੁਕੇ ਠਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਨਯਲਕ੍ਖਣਤੋ ਚ ਨ ਤੰ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਖਨ੍ਤਿ। ਪੰਸੁਮਤ੍ਤਿਕਾਨੰ ਰਾਸਿ ਪੰਸੁਮਤ੍ਤਿਕਰਾਸਿ। ਚਤੁ...ਪੇ॰... ਵਟ੍ਠੋ ਪੰਸੁਮਤ੍ਤਿਕਰਾਸਿ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਅਞ੍ਞਪਦਤ੍ਥੋ, ਕਮ੍ਮਧਾਰਯੋ ਵਾ।

੨੪੩. ਵਾਲੁਕਾ ਚ ਦਡ੍ਢਾ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯਸਕ੍ਖਰਾਦਿਮਹੀਪਿ ਚ ਚਾਤੁਮਾਸੋਮਵਟ੍ਠਕੋ ਵੁਤ੍ਤਰਾਸਿ ਚ ਦੁਤਿਯਾ ਭੂਮੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਸਕ੍ਖਰਾ ਚ ਪਾਸਾਣਾ ਚ ਮਰੁਮ੍ਬਾ ਚ ਕਥਲਾ ਚ ਵਾਲੁਕਾ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। ਸੁਦ੍ਧਾ ਸਕ੍ਖਰ...ਪੇ॰... ਵਾਲੁਕਾ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ।

ਹਤ੍ਥਮੁਟ੍ਠਿਨਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਪ੍ਪਮਾਣਾ **ਸਕ੍ਖਰਾ**, ਤਤੋ ਉਪਰਿ **ਪਾਸਾਣਾ**, ਕਟਸਕ੍ਖਰਾ **ਮਰੁਮ੍ਬਾ**, ਕਪਾਲਖਣ੍ਡਾਨਿ **ਕਥਲਾ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਦੁਤਿਯਾ**ਤਿ ਅਜਾਤਾ। ਵੁ**ਤ੍ਤਰਾਸੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਮਤ੍ਤਿਕਪੰਸੁਸਿਰਾ।

੨੪੪. ਕੀਦਿਸੀ ਯੇਭੁਯ੍ਯਮਤ੍ਤਿਕਾਦੀਤਿ ਆਹ "**ਦ੍ਵੇ ਭਾਗਾ**"ਤਿਆਦਿ। **ਯਸ੍ਸ ਭੂਮਿਯਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸਾ ਭੂਮਿਯਾ। **ਸੇਸੇਸੁਪੀ**ਤਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯਪੰਸੁਯੇਭੁਯ੍ਯਸਕ੍ਖਰਯੇਭੁਯ੍ਯਪਾਸਾਣਾਦੀਸੁ।

੨੪੫. "**ਪਾਚਿਤ੍ਤੀ**"ਤਿਆਦਿਨਾ ਤਤ੍ਥ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਜਾਤੇ ਜਾਤਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਖਣਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਜਾਤੇ**ਤਿ ਜਾਤੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ, ਲਿਙ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸੋ ਵਾ, ਜਾਤਾਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਜਾਤੇ ਦ੍ਵੇਲ੍ਹਸ੍ਸ ਵਿਮਤਿਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਜਾਤੇ ਅਜਾਤਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਆਣਾਪਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਅਜਾਤਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਜਾਤਾਤਿ ਸਞ੍ਞਾ ਅਜਾਤਸਞ੍ਞਾ, ਸਾ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਅਜਾਤਸਞ੍ਞੀ, ਤਸ੍ਸ।

੨੪੬. **ਏਕਾਯਾਣਤ੍ਤਿਯਾ ਏਕਾ**ਤਿ ਸਚੇ ਸਕਿੰ ਆਣਤ੍ਤੋ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਖਣਤਿ, ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਏਕਾ ਏਵ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਾਚਸੋ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਵਾ**ਚਸੋ**ਤਿ ਵਿਚ੍ਛਾਯੰ ਸੋ, ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੪੭. ''ਇਮੰ ਠਾਨੰ ਖਣ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। ''ਏਤ੍ਥ ਅਗ੍ਗਿਂ ਜਾਲੇਹਿ ਵਾ''ਤਿ ਯੋਜਨਾ । "**ਵਤ੍ਤੁ**"ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ''ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤੁਪਦਵਚਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ''ਇਮੰ ਠਾਨੰ ਖਣਾ''ਤਿਆਦਿਪ੍ਪਕਾਰੋ ਵਚਨਾਯ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਯਮੇਤ੍**ਵਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ''ਆਵਾਟੰ ਖਣ, ਕਨ੍ਦੰ ਖਣਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

੨੪੮. ''ਇਮਸ੍ਸ ਥਮ੍ਭਸ੍ਸ ਆਵਾਟੰ ਜਾਨ ਵਾ, ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਕਰੋਹਿ ਵਾ''ਤਿ ਚ ''ਮਤ੍ਤਿਕੰ ਜਾਨ ਵਾ, ਮਤ੍ਤਿਕੰ ਆਹਰ ਵਾ, ਮਤ੍ਤਿਕੰ ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਕਰੋਹਿ ਵਾ''ਤਿ ਚ ਏਦਿਸੰ ਵਚਨੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਏਤੰ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ **ਏਦਿਸੰ**, ਕਿੰ ਤੰ? ''ਮਤ੍ਤਿਕੰ ਦੇਹੀ''ਤਿਆਦਿਕੰ ਉਪਮੇਯ੍ਯੰ। ''ਮਤ੍ਤਿਕੰ ਜਾਨਾ''ਤਿਆਦਿਕੰ ਪਨ ਉਪਮਾਨੰ, ਤੇਸੰ ਉਪਮਾਨੋਪਮੇਯ੍ਯਾਨੰ ਯਾ ਕਪ੍ਪਿਯਸਙ੍ਖਾਤਾ ਸਮਾਨਧਮ੍ਮਤਾ, ਸਾ ਉਪਮਾ। ਤਥਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ ਅਮ੍ਹੇਹਿ **ਸੁਬੋਧਾਲਙ੍ਕਾਰੇ** ''ਉਪਮਾਨੋਪਮੇਯ੍ਯਾਨੰ, ਸਧਮ੍ਮਤ੍ਤੰ ਸਿਯੋਪਮਾ''ਤਿ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਉਪਮਾਨਭੂਤਅਕ੍ਖਰਾਵਲਿਸਦਿਸੀਯੇਵ, ਅਕ੍ਖਰਾਵਲਿ ਉਪਮੇਯ੍ਯੰ ਸਿਯਾ। ਵਾਕ੍ਯੇ ਵਿਯ-ਸਦ੍ਦੋਯੇਵ ਪਨ ਉਪਮਾਨੰ ਜੋਤੇਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੨੪੯. ਪਥਵਿਯਾ ਅਸਮ੍ਬਦ੍ਧੰ ਸੁਕ੍ਖਕਦ੍ਦਮਆਦਿਕਞ੍ਚ ਤਨੁਕੰ ਉਸ੍ਸਿਞ੍ਚਨੀਯਕਦ੍ਦਮਞ੍ਚ ਕੋਪੇਤੁੰ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਕਦ੍ਦਮਆਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਉਦਕੇਨ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਉਦਕਪਪ੍ਪਟਕੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਯੰ ਵਾਤਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਚਲਤਿ, ਤੰ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਉਸ੍ਸਿਞ੍ਚਨੀਯਕਦ੍ਦਮ**ਨ੍ਤਿ ਘਟੇਹਿ ਉਸ੍ਸਿਞ੍ਚਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਕਦ੍ਦਮੰ।

੨੫੦. ''ਚਾਤੁਮਾਸਾਧਿਕੋਵਟ੍ਠੰ ਗਣ੍ਡੁਪ੍ਪਾਦ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੰ। ਗਣ੍ਡੰ ਪਥਵਿਯਾ ਗਣ੍ਡਸਦਿਸੰ ਮਤ੍ਤਿਕਰਾਸਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਗਣ੍ਡੁਪ੍ਪਾਦਾ**। ਇਧ ਪਨ ਤੇਹਿ ਉਟ੍ਠਾਪਿਤੋ ਗੂਥੋ ''ਗਣ੍ਡੁਪ੍ਪਾਦ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ। ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਪਨ ''ਗਣ੍ਡੁਪ੍ਪਾਦੋ''ਤਿ ਪਾਠੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਤੰ ''ਨ ਕੋਪਯੇ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। **ਮੂਸਿਕੁਕ੍ਕਿਰ**ਨ੍ਤਿ ਮੂਸਿਕਾਨੰ ਉਕ੍ਕਿਰੋ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਕਤੰ ਪੰਸੁਰਾਸਿ ਮੂਸਿਕੁਕ੍ਕਿਰੋਤਿ। **ਲੇਡ੍ਡਾਦਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਲੇਡ੍ਡੁ**ਨ੍ਤਿ ਕਸਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨਙ੍ਗਲਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤਿਕਾਪਿਣ੍ਡੰ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਗਾਵੀਨੰ ਖੁਰਚ੍ਛਿਨ੍ਨੰ ਕਦ੍ਦਮੰ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

੨੫੧-੨. ਉਦਕਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਤਿਤੇ ਵਾਪਿਆਦੀਨੰ ਕੂਲੇ ਚ ਪਾਸਾਣੇ ਲਗ੍ਗੇ ਰਜੇ ਚ ਨਵਸੋਣ੍ਡਿਯਾ ਪਤਿਤੇ ਰਜੇ ਚ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੁਟ੍ਠਿਤੇ ਵਮ੍ਮਿਕੇ ਚ ਮਤ੍ਤਿਕਾਕੁਟ੍ਟੇ ਚ ਤਥਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤਥਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕੂਲਾਦਿਕੇ ਚਾਤੁਮਾਸਾਧਿਕੋਵਟ੍ਠੰ ਵਾ ਸਬ੍ਬੰ ਨ ਕੋਪਯੇਤਿ ਇਦੰ ਅਤਿਦਿਸਤਿ। ਇਟ੍ਠਕਕੁਟ੍ਟਕੋ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਆਹ "**ਯੇਭੁਯ੍ਯਾ**"ਤਿਆਦਿ। ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਕਥਲਾ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਯੇਭੁਯ੍ਯਕਥਲਾ,** ਭੂਮਿ , ਤਿਟ੍ਠਤਿ

ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਠਾਨਂ** , ਯੇਭੁਯ੍ਯਜਕਥਲਾਯ ਠਾਨਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ। ਇਟ੍ਠਕਕੁਟ੍ਟਕੋ ਯੇਭੁਯ੍ਯਜਕਥਲਾ ਵਿਯ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਕੁਟ੍ਟਕਂ ਕੋਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਇਟ੍ਠਕਾਯ ਕਤੋ ਕੁਟ੍ਟਕੋਤਿ ਸਮਾਸੋ।

੨੫੩-੫. ਸਙ੍ਘਾਲੇਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਂ ਵਿਕੋਪਯਂ ਥਮ੍ਭਾਦਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਕੋਪਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਂ, ਵਿਕੋਪਯਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਞ੍ਞਥਾ ਕਥਮੇਤ੍ਥ ਪਠਮਾਪਸਙ੍ਗੋ। ਪਠਮਾ ਹਿ ''ਭਵ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਿਯਾ, ਨ ਚ ''ਗਣ੍ਹਿਤੁ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਤੁਂ-ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਕੋਚਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਯਦਾ ਭਾਵੇ ਤੁਂ-ਪਚ੍ਚਯੋ, ਤਦਾ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀਤਿ, ''ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਪਧਾਨਕਿਰਿਯਾਯਪਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਕਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞੋਯੇਵਾਤਿ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਤਤਿਯਤ੍ਥੇ ਤੁ ਸਤਿ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਸਙ੍ਘਾਲੇਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਂ ਵਿਕੋਪਯਤਾ ਥਮ੍ਭਾਦਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਅਤੀਵ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। **ਧਾਰਾਯਾ**ਤਿ ਪਸ੍ਸਾਵਧਾਰਾਯ। ਵਿਸਮਂ ਸਮਂ ਕਾਤੁਂ ਸਮ੍ਮੁਞ੍ਜਨੀਹਿ ਘਂਸਿਤੁਂ ਵਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਵਿਸਮ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਸਮਟ੍ਠਾਨਂ। ''ਪਦਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭੂਮਿਂ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਚਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਭਿਨ੍ਦਤਾ। ਕਣ੍ਡੁਰੋਗੀ ਵਾ ਤਟਾਦੀਸੁ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਂ ਘਂਸਿਤੁਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਕਣ੍ਡੁਰੋਗੀ**ਤਿ ਕਣ੍ਡੁਰੋਗਿਨਾ। **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਵਧਾਰਣੇ।

੨੫੬-੭. **ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਥਵਿਭੇਦਾਧਿਪ੍ਪਾਯਵਿਰਹੇਨ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ।

੨੫੮. ਅਗ੍ਗਿਸ੍ਸ ਅਨੁਪਾਦਾਨੇ ਕਪਾਲੇ ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਾਨਾਯ ਇਟ੍ਠਕਾਯ ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਾਤੇਤੁਂ ਵਾ ਅਵਸੇ ਸਤਿ ਭੂਮਿਯਂ ਪਾਤੇਤੁਂ ਵਾ ਲਬ੍ਭਤੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਉਪਾਦਾਨਂ** ਇਨ੍ਧਨਂ, ਨ ਉਪਾਦਾਨਂ **ਅਨੁਪਾਦਾਨਂ,** ਤਸ੍ਮਿਂ। ਵਸੋ ਪਭੁਤ੍ਤਂ। ''ਵਸੋ ਪਭੁਤ੍ਤੇ ਆਯਤ੍ਤੇ''ਤਿ ਹਿ ਨਿਘਣ੍ਡੁ। ਨ ਵਸੋ **ਅਵਸੋ,** ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਪਭੁਤ੍ਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਤਿਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਉਪਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੁਕ੍ਖਖਾਣੁਕਸੁਕ੍ਖਰੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਚ ਅਗ੍ਗਿਂ ਦਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ''ਪਥਵਿਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਮੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ''ਭੂਮਿਯਂ ਪਾਤੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ।

ਪਥਵੀਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੫. ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੫੯-੬੦. ਛਤ੍ਤੇ ਅਨ੍ਤੋ ਬਹਿ ਚ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣੇਹਿ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸਿਬ੍ਬਿਤੁਞ੍ਚ ਪਣ੍ਣੇ ਗਿਰਿਕੂਟਅਡ੍ਢਚਨ੍ਦਾਦਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਞ੍ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਛਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਤਾਲਪਣ੍ਣੇ ਛਤ੍ਤੇ। **ਗਿਰਿਕੂਟਂ** ਨਾਮ ਮਕਰਦਨ੍ਤਕਂ, **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਤਾਦਿਸਂ ਅਞ੍ਞਂ ਵਿਕਾਰਰੂਪਂ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ। **ਘਟਕ**ਨ੍ਤਿ ਗੇਹਤ੍ਥਮ੍ਭੇਸੁ ਵਿਯ ਕਯਿਰਮਾਨਂ ਘਟਕਂ। **ਦਣ੍ਡੇ**ਤਿ ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡੇ। **ਲੇਖਾ**ਤਿ ਤਹਿਂ ਤਹਿਂ ਦਿਨ੍ਨਾ ਲੇਖਾ। **ਸਾਦਿਸ**ਨ੍ਤਿ ਦੀਘੇਨ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ। **ਬੁਨ੍ਦਮ੍ਹਿ** ਮੂਲੇ।

੨੬੧. ਥਿਰਤ੍ਥਂ ਛਤ੍ਤੇ ਏਕਵਣ੍ਣੇਨ ਸਿਬ੍ਬਿਤੁਂ ਵਾ ਪਞ੍ਜਰਂ ਵਿਨਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਾ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸਿਬ੍ਬਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਬਹਿ ਚ ਸਿਬ੍ਬਿਤੁਂ। **ਏਕਵਣ੍ਣੇਨਾ**ਤਿ ਨੀਲਾਦਿਨਾ ਏਕਵਣ੍ਣੇਨ। **ਪਞ੍ਜਰ**ਨ੍ਤਿ ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡਗਾਹਕਸਲਾਕਪਞ੍ਜਰਂ। **ਥਿਰਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਦਣ੍ਡੇ ਲੇਖਾ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਬਨ੍ਧਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਅਚਲਨਤ੍ਥਂ ਛਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲਿਕਂ ਰਜ੍ਜੁਕੇਹਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਨਤ੍ਥਾਯ। **ਲੇਖਾ**ਵਾਤਿ ਵਲਯਮਿਵ ਉਕ੍ਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਾ ਲੇਖਾ ਏਵ। **ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਯਦਿਪਿ ਨ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਰਜ੍ਜੁਕੇਹਿ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੨੬੨. ਚੀਵਰੇ ਅਨ੍ਤੇ ਵਾਪਿ ਪਟ੍ਟਮੁਖੇ ਵਾਪਿ ਵੇਣਿਂਪਿ ਵਾ ਸਙ੍ਖਲਿਕਾਪਿ ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਸੂਚਿਵਿਕਾਰਂ ਵਾ ਪਾਲ਼ਿਕਣ੍ਣਿਕਆਦਿਕਂ ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁਵਿਕਾਰਮ੍ਪਿ ਵਾ ਨ ਚ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਚੀਵਰਪਰਿਯਨ੍ਤੇ, ਅਨੁਵਾਤੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਪਟ੍ਟਮੁਖੇ**ਤਿ ਪਟ੍ਟਕੋਟਿਯਂ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਟ੍ਟਾਨਂ ਸਙ੍ਘਟਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵੇਣੀ**ਤਿ ਵਰਕਸੀਸਾਕਾਰੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨਂ। **ਸਙ੍ਖਲਿਕਾ**ਤਿ ਬਿਲ਼ਾਲਬਨ੍ਧਨਾਕਾਰੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨਂ। **ਅਞ੍ਞਂ ਸੂਚਿਵਿਕਾਰਂ** ਵਾਤਿ ਚੀਵਰਮਣ੍ਡਨਤ੍ਥਾਯ ਕਯਿਰਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ

ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਵਿਕਾਰਂ ਵਾ। **ਟੀਕਾਯਂ** ਪਨ ‘‘ਸਤਪਦਿਸਦਿਸਂ ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਸੂਚਿਵਿਕਾਰਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ’’ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ‘‘ਚੀਵਰਮਣ੍ਡਨਤ੍ਥਾਯ ਨਾਨਾਸੁਤ੍ਤਕੇਹਿ ਸਤਪਦਿਸਦਿਸਂ ਸਿਬ੍ਬਨ੍ਤਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਪਟ੍ਟਂ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਵਿਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣੇਹਿ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਏਕਵਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਚੀਵਰਮਣ੍ਡਨਤ੍ਥਾਯ ਸਂਸਿਬ੍ਬਨ੍ਤਾਨਂ ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਵਿਕਾਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰੇਸੁ ਫਾਲਿਤਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਥਿਰਭਾਵਤ੍ਥਂ ਸਤਪਦਿਸਦਿਸਮ੍ਪਿ ਸਿਬ੍ਬਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ। **ਪਾਲ਼ਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ, **ਕਣ੍ਣਿਕ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਚ ਕਪ੍ਪ-ਸਦ੍ਦਲੋਪੇਨ ਵਾ ਉਪਚਾਰੇਨ ਵਾ ਪਾਲ਼ਿਕਪ੍ਪਾਦਯੋਵ ਗਹਿਤਾ। ਪਾਲ਼ਿ ਚ ਕਣ੍ਣਿਕਾ ਚ ਪਾਲ਼ਿਕਣ੍ਣਿਕਾਯੋ, ਤਾ ਆਦਿ ਯਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸਾਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ। ਤਤ੍ਥ ਨੀਲਾਵਲ਼ਿਆਦਿਸਣ੍ਠਾਨਾਯ ਬਿਨ੍ਦੁਪਨ੍ਤਿਯਾ ਯਥਾ ਸੋਭਤਿ, ਤਥਾ ਕਯਿਰਮਾਨੋ ਪਾਲ਼ਿਕਪ੍ਪੋ। ਤਥੇਵ ਬਿਨ੍ਦੁਸਮੂਹੇ ਕਤ੍ਥਚਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਯਿਰਮਾਨੋ ਕਣ੍ਣਿਕਕਪ੍ਪੋ।

੨੬੩. **ਗਣ੍ਠਿਪਾਸਕਪਟ੍ਟਾ**ਤਿ ਗਣ੍ਠਿਨੋ ਚ ਪਾਸਕਸ੍ਸ ਚ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤਬ੍ਬਾ ਪਟ੍ਟਾ। **ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ‘‘ਗਣ੍ਠਿਪਾਸਕਾ’’ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਚਤੁਕੋਣਾਵ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਵਚਨਂ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਤ੍ਵਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਗ੍ਘਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਚੇਤਿਯਸਣ੍ਠਾਨੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨਂ। ਮੂਲੇ ਚ ਅਗ੍ਗੇ ਚ ਏਕਸਦਿਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮੁਗ੍ਗਰਾਕਾਰੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨਂ **ਮੁਗ੍ਗਰੋ।** **ਵਿਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਕਾਰੋ, ਲਿਙ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਗਣ੍ਠਿਪਾਸਕਪਟ੍ਟੇਸੁ।

੨੬੪. **ਕੋਣਸੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਨਪੁਂਸਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਗਣ੍ਠਿਪਾਸਕਪਟ੍ਟਾਨਂ ਕੋਣੇਹਿ ਨੀਹਟਸੁਤ੍ਤਕੋਟਿਯੋ। **ਪੀਲ਼ਕਾ**ਤਿ ਤਾਨਿਯੇਵ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪੀਲ਼ਕਾਕਾਰੇਨ ਕਤਾਨਿ। **ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯਜਾਵਾ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਅਨ੍ਤੇਸੁ ਏਕਵਾਰਂ ਗਣ੍ਠਿਕਰਣੇਨ ਵਾ ਪੁਨ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਿਬ੍ਬਨੇਨ ਵਾ ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯਜਾ ਏਵ। **ਗਨ੍ਧਂ ਤੇਲਂ ਵਾ**ਤਿ ਗਨ੍ਧਂ ਵਾ ਤੇਲਂ ਵਾ। ਕਞ੍ਜਿਕਪਿਟ੍ਠਖਲਿਕਆਦੀਨਿਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ।

੨੬੫. **ਮਣਿਨਾ**ਤਿ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਾਦਿਪਾਸਾਣੇਨ। **ਨ ਚ ਘਟ੍ਟੇਯਜਾ**ਤਿ ਨੇਵ ਘਟ੍ਟੇਯਜ। **ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ**ਤਿ ਮੁਗ੍ਗਰਮੁਸਲਾਦਿਨਾ। ਅਂਸਬਦ੍ਧਕਕਾਯਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਪਨ ਤਥਾ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਦੋਣਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਚ ਘਂਸੇਯਜਾ**ਤਿ ਪਕ੍ਕਰਜਨਾਕਿਰਣਦੋਣਿਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਜਣ੍ਣੁਕਾਨਿ ਨਿਹਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਆਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਘਂਸੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੬੬-੭. **ਕਣ੍ਣਕੋਣਕਸੁਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਚੀਵਰਰਜਨਕਾਲੇ ਲਗ੍ਗਨਤ੍ਥਾਯ ਅਨੁਵਾਤੇ ਚਤੂਸੁ ਕੋਣੇਸੁ ਚ ਪਾਸਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਯਾਨਿ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤਕ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੪੪) ਏਵਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨਿ। ਕਣ੍ਣਸਙ੍ਖਾਤਾ ਕੋਣਾ ਕਣ੍ਣਕੋਣਕਾ, ਤੇਸੁ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਗਣ੍ਠਿਕਪਾਸਕਪਟ੍ਟੇਸੁ ਪਨ ਕਣ੍ਣਕੋਣਕਸੁਤ੍ਤਾਨਂ ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯਜਾਨਮੇਵ ਕਪ੍ਪਿਯਤਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਚੀਵਰੇ ਰਤ੍ਤੇਯੇਵ ਤੇਸਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਤਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਣ੍ਣਕੋਣਕਸੁਤ੍ਤਾਨਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਨੁਵਾਤੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤਸੁਤ੍ਤਾਨਿਪਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਧਮ੍ਮਕਰਣੇ ਛਤ੍ਤਵਟ੍ਟਿਯਂ ਲੇਖਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਲੇਖਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਛਤ੍ਤਵਟ੍ਟਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਛਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ। **ਲੇਖਾ**ਤਿ ਉਪਰਿ ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਾ ਲੇਖਾ। ਕੁਞ੍ਚਿਕਾਯ ਚ ਪਿਪ੍ਫਲੇ ਚ ਮਣਿਕਾ ਚ ਪੀਲ਼ਕਾ ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਮਣਿਕਾ**ਤਿ ਏਕਾ ਵਟ੍ਟਮਣਿ। **ਪੀਲ਼ਕਾ**ਤਿ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਿਕਾ ਮੁਤ੍ਤਰਾਜਿਸਦਿਸਾ ਬਹੁਵਟ੍ਟਲੇਖਾ। **ਦਣ੍ਡਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਪਿਪ੍ਫਲਦਣ੍ਡਕੇ।

੨੬੮-੯. ਅਰਣਿਯਂ ਮਾਲਾਦਿ ਚ ਪਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲੇ ਭਿਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਰਣਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਾਰਣਿ ਅਧਰਾਰਣਿ ਅਰਣਿਧਨੁਕਞ੍ਚ ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਗਹਿਤਂ। **ਪਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲੇ**ਤਿ ਤਿਪੁਸੀਸਾਦਿਮਯੇ ਪਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲੇ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਮਕਰਦਣ੍ਡਕਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਹੇਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਕਤ੍ਤਰਯਟ੍ਠਿਯਾ ਹੇਟ੍ਠਾ। **ਉਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਉਪਰਿ।

੨੭੦-੩. **ਸਮ੍ਮੁਞ੍ਜਨਿਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਞ੍ਜਨਿਯਾ ਲਿਙ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸੋ। **ਅਵਾਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਪਨ ਵਾਰਿਤਂ। **ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯਮ੍ਪਿ। **ਵਿਸਾਣਨਾਲ਼ਿ** ਨਾਮ ਵਿਸਾਣਮਯਾ ਨਾਲ਼ਿ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਵੁਤ੍ਤਾਨਿਪਿ ਯਾਨਿ ਕਾਨਿਚਿ ਆਰਕਣ੍ਡਕਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਛੇਦਨਪਾਨੀਯਘਟਪਾਨੀਯਉਲ੍ਲਙ੍ਕਚੁਣ੍ਣਭਾਜਨਾਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਨੁਲੋਮਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਿਨਯਞ੍ਞੂ ਤਾਦਿਸਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦੇਯਜ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਯਜ ਵਾ, ਅਨੁਪਵਜ੍ਜੋ ਸੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੬. ਭੇਸਜ੍ਜਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੭੪-੫. ਜਨਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਾਤੁਂ ਦਾਤੁਂ ਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਯਂ। **ਲਬ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ''ਤਿ ਕਤ੍ਤਾ "**ਭੇਸਜ੍ਜ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ। ਨਨੁ ਚ **ਕਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਭਾਵਸਾਧਨਤ੍ਤਾ ਤਸ੍ਸ ਅਵੁਤ੍ਤਕਮ੍ਮੇਨਾਪਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਭਾਵੇ ਵਿਹਿਤਕਿਤਕਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਪਯੋਗੇ ਕਮ੍ਮਕਾਰਕਸ੍ਸਾਪਿ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾਤਿ? ਸਚ੍ਚਂ, ਤਥਾਪਿ ਪਧਾਨਭੂਤਕਮ੍ਮਸਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਿਧਾਨੇ ਸਤਿ ਅਪ੍ਪਧਾਨਕਿਤਕਕਿਰਿਯਾਭਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਨ ਗੁਣੀਭੂਤਾ ਕਮ੍ਮਸਤ੍ਤਿ ਅਭਿਹਿਤਾ ਵਿਯ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਥਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ ਅਮ੍ਹੇਹਿ **ਯੋਗਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ** ''ਪਧਾਨਾਨੁਯਾਯਿਤਾਯ ਜਨਵੋਹਾਰਾਯ ਪਧਾਨਸਤ੍ਤਾਭਿਧਾਨੇ ਗੁਣਸਤ੍ਤਿ ਅਭਿਹਿਤਾ ਵਿਯ ਪਕਾਸਤੀ''ਤਿ। **ਜਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਗਤਾਗਤਜਨਸ੍ਸ। ਸਹਧਮ੍ਮੀਨਞ੍ਚ ਪਿਤੂਨਞ੍ਚ ਤਦੁਪਟ੍ਠਾਕਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸ੍ਸਿਤਭਣ੍ਡੂਨਞ੍ਚ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਸ੍ਸ ਚ ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਕੇਹਿ ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣਂ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ । ਤਤ੍ਥ **ਸਹਧਮ੍ਮਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਹ ਚਰਿਤਬ੍ਬੋ ਧਮ੍ਮੋ ਸੀਲਸਦ੍ਧਾਪਞ੍ਞਾਸਙ੍ਖਾਤੋ ਸਹਧਮ੍ਮੋ, ਸੋ ਏਤੇਸਮਤ੍ਥੀਤਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਨੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ ਸਾਮਣੇਰੋ ਸਾਮਣੇਰੀਤਿ ਪਞ੍ਚ, ਤੇਸਂ। ਪਿਤਾ ਚ ਮਾਤਾ ਚ **ਪਿਤਰੋ** ਏਕਸੇਸਨਯੇਨ, ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਸਾਮਞ੍ਞਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਵਾ, ਤੇਸਂ। **ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸ੍ਸਿਤੋ** ਨਾਮ ਯੋ ਵਿਹਾਰੇ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਤਿ। **ਭਣ੍ਡੁ** ਨਾਮ ਯੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਪੇਕ੍ਖੋ ਯਾਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਟਿਯਾਦਿਯਤਿ, ਤਾਵ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ, ਸੋ ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸੋ। **ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਸ੍ਸ। ਏਤੇਸੁ ਪਨ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਸਚੇ ਰਜ੍ਜੇਪਿ ਠਿਤਾ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤਿ, ਅਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮਾਤਰਂ ਅਨਾਮਸਨ੍ਤੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਪਿਤਾ ਪਨ ਸਹਤ੍ਥੇਨ ਨਹਾਪਨਸਮ੍ਬਾਹਨਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੋ।

੨੭੬. ਪਿਤਾ ਚ ਮਾਤਾ ਚ ਭਾਤਾ ਚ ਭਗਿਨੀ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ ਪਿਤਾ…ਪੇ॰… ਭਗਿਨਿਯੋ। ਮਹਨ੍ਤੋ ਚ ਚੂਲੋ ਚ, ਮਹਾਚੂਲਾ ਚ ਤੇ ਪਿਤਾ…ਪੇ॰… ਭਗਿਨਿਯੋ ਚਾਤਿ ਕਮ੍ਮਧਾਰਯੋ। ਤਾ ਆਦਿ ਯੇਸਨ੍ਤੇਤਿ ਅਞ੍ਞਪਦਤ੍ਥੋ। ਮਹਾਚੂਲ-ਸਦ੍ਦਾ ਪਿਤਾਦਿ-ਸਦ੍ਦੇਹਿ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾ ''ਮਹਾਪਿਤੁਨੋ ਚੂਲ਼ਪਿਤੁਨੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਿਤੁਚ੍ਛਾ ਮਾਤੁਲੋ, ਤੇਸਂ ਦਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਕੁਲਪਰਿਵਟ੍ਟਾ ਪੁਤ੍ਤਪਰਮ੍ਪਰਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤੇਸਂ ਸਕੇ ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣਂ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤੇਸਂ ਮਹਾਪਿਤਾਦੀਨਂ ਸਨ੍ਤਕੇ ਸਤਿ ਤੇਨ ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣਂ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਾ**ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ ਚੇ। **ਅਤ੍ਤਨਿਯੇ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇ ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਤਾਵਕਾਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇ ਪਨ ਸਚੇ ਪਟਿਦੇਨ੍ਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਨੋ ਚੇ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬਾ। ਯਾਵ ਤਸ੍ਸ ਦਾਨਂ, ਤਾਵ ਕਾਲੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ**। ਇਕੋ ਸਮਾਸਨ੍ਤੋ।

੨੭੭. **ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣਾਦੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਨਾਮਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਦਾਨਾਦੀਨਂ ਗਹਣਂ, **ਹਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਹੇਤੁਮ੍ਹਿ, ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏਤੇਸੁ ਕੁਲਦੂਸਨਾਦਯੋ ਨ ਰੁਹਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਭੇਸਜ੍ਜਕਰਣਂ ਲਬ੍ਭਂ, ਅਤ੍ਤਨਿਯੇ ਚ ਸਤਿ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਨ ਰੂਹਤੀ**ਤਿ ਨ ਰੋਹਤਿ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਤਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਜਨੇਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਞਾਤਿਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਆਹਰਾਪੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਹਿਪਿ ''ਉਪਜ੍ਝਾਯਾਦੀਨਂ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਯੇ ਗਿਲਾਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਦ੍ਧਂ ਕੁਲਂ ਹੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤੁਟ੍ਠਾਨੀਯਂ, ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਕੋਚਿ ਗਿਲਾਨੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਰੋਗਸ੍ਸ ਕਿਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਾ ਕਥਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ।

੨੭੮. ਛਨ੍ਨਂ ਮਾਤਾਦੀਨਞ੍ਚ ਦਾਮਰਿਕਚੋਰਸ੍ਸ ਇਸ੍ਸਰਿਯਸ੍ਸ ਅਨਾਮਟ੍ਠੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਦਾਤੁਂ ਅਵਾਰਿਤੋਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਛਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਤਾਦੀਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਮਜ੍ਝੇ। **ਮਾਤਾਦੀਨ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਮਾਤਾਦੀਨਂ। ''ਛਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਪਨ ਯੋਜਨਾਯ

ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਹਿ ''ਮਾਤਾਪਿਤੂਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਓਹਾਯ ਸਤ੍ਤੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਆਚਰਿਯਬੁਦ੍ਧਦਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੇਨ** ਚ ਤਥੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ –

''ਅਨਾਮਟ੍ਠੋਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਵਿਜਾਨਤਾ।
ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਮ੍ਪਿ, ਤਦੁਪਟ੍ਠਾਯਕਸ੍ਸ ਚ॥

''ਇਸ੍ਸਰਸ੍ਸਾਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਚੋਰਦਾਮਰਿਕਸ੍ਸ ਚ।
ਭਣ੍ਡੁਕਸ੍ਸਤ੍ਤਨੋ ਚੇਵ, ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਸ੍ਸਪੀ''ਤਿ॥ (ਵਿਨਯ ਵਿ॰ ੪੯੩-੪੯੫)।

ਦਾਮਰਿਕਚੋਰਸ੍ਸਾਤਿ ਰਜ੍ਜਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਸ੍ਸ ਪਾਕਟਚੋਰਸ੍ਸ। **ਅਨਾਮਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਅਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਲਦ੍ਧਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ਅਗ੍ਗਹਿਤਅਗ੍ਗੋ, ਅਯਂ ਅਨਾਮਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ। ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ''ਵਿਹਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਂ ਵਾ ਦਲਿਦ੍ਦਾਦਿਂ ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ 'ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਾ'ਤਿ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਪਾਦਮਕ੍ਖਨਤੇਲਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਕਾਲੇ ਆਗਤਸ੍ਸ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਂ, ਵਿਕਾਲੇ ਆਗਤਸ੍ਸ ਸਚੇ ਤਣ੍ਡੁਲਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਣ੍ਡੁਲਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ, ਸਯਨਟ੍ਠਾਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਚੋਰਾਨਂ ਪਨ ਸਙ੍ਘਿਕਮ੍ਪਿਦਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਅਵਸੇਸਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਤਥਾ ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋਪਿ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦਾਤਬ੍ਬੋਵ।

੨੭੯. **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਕਾਦੀਨਂ ਗਿਹੀਨਂ। **ਕਯਿਰਾ**ਤਿ ''ਭਣਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕਰੇਯ੍ਯ। ''ਨ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਚੇ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਕਾਤਬ੍ਬਂ। **ਨਤ੍ਤਨੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਤ੍ਤੋਦਕੇਹਿ ਨ ਕਯਿਰਾਤਿ ਯੋਜਨੀਯਂ। ਏਵਂ ਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਪਰਿਤ੍ਤੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਆਟਾਨਾਟਿਯਪਰਿਤ੍ਤੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਭਣਿਤਬ੍ਬ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਭਣਾਪੇਨ੍ਤੇ**ਤਿ ''ਭਣਥਾ''ਤਿ ਅਜ੍ਝੇਸਨਪੁਬ੍ਬਕਂ ਪਯੋਜੇਨ੍ਤੇ। **ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਸਾਸਨੇਗਧ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਮੇਵ ਆਟਾਨਾਟਿਯਸੁਤ੍ਤਂ ਅਭਣਿਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਂ ਮੇਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਂ ਧਜਗ੍ਗਸੁਤ੍ਤਂ ਰਤਨਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਭਣਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਆਟਾਨਾਟਿਯਪਰਿਤ੍ਤਂ ਭਣਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ।

੨੮੦. ''ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੀਲਂ ਦੇਤੁ, ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਭਾਸਤੂ''ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਪੇਸਿਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੀਲਂ ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਭੇਸਜ੍ਜਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੭. ਉਗ੍ਗਹਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੧. ਪੁਗ੍ਗਲ-ਸਦ੍ਦਮਤ੍ਤੇ ਪਯੁਤ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਗਹਣਸਮ੍ਭਵੋ ਸਿਯਾਤਿ ਬ੍ਯਭਿਚਾਰਤ੍ਥਂ **ਅਞ੍ਞ**-ਸਦ੍ਦਪ੍ਪਯੋਗੋ। ਸਤਿ ਸਮ੍ਭਵੇ ਬ੍ਯਭਿਚਾਰੇ ਵਿਸੇਸਨਂ ਸਾਤ੍ਥਕਂ ਹੋਤੀਤਿ। **ਦਸਭੇਦਮ੍ਪਿ ਰਤਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਮੁਤ੍ਤਾ ਮਣਿ ਵੇਲੁਰਿਯੋ ਸਙ੍ਖੋ ਸਿਲਾ ਪਵਾਲਂ ਰਜਤਂ ਜਾਤਰੂਪਂ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕੋ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੫੦੬) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਦਸਭੇਦਮ੍ਪਿ ਰਤਨਂ। **ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ।

੨੮੨-੩. ਤੇਸੁ ਅਤ੍ਤਤ੍ਥਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੀਸੁ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤੇਸੂ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਦਸਸੁ ਮਜ੍ਝੇ। **ਦ੍ਵੀਸੂ**ਤਿ ਰਜਤਜਾਤਰੂਪਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੂਸੁ। **ਅਤ੍ਤਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਵਕਮ੍ਮਾਦੀਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਸੇਸੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਸੇਸੇਸੁ ਅਟ੍ਠਸੁ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਾਯ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਗਣਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਞ੍ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਞ੍ਚ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ''ਚੇਤਯ੍ਯਸ੍ਸ ਨਵਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਚ ਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨੀਯਂ। **ਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਂ ਆਮਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨਂ ਦੀਪੇਤਿ। ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ''ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਾਨਂ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਮ ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕੇਵਲਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਤ੍ਥਾਯ ਚ ਦਿਨ੍ਨਂ ਯੇਨ ਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਤ੍ਥਂ

ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਸਂ ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰੇਯੇਵ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਚੀਵਰੇਨ ਤਾਦਿਸੋ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਕਿਲਮਤਿ, ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤਦਤ੍ਥਾਯਪਿ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ। ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਂ ਪਨ ਗਰੁਭਣ੍ਡਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ, ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਨਸ੍ਸਨ੍ਤੇਸੁ ਜਗ੍ਗਨਤ੍ਥਂ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

੨੮੪. ਖੇਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੂਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨੂਪਾਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਖੇਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਖੇਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਵਿਰੁਹਨਟ੍ਠਾਨਂ। **ਵਤ੍ਥੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਰਣ੍ਣਉਚ੍ਛੁਫਲਾਦੀਨਂ ਵਿਰੁਹਨਟ੍ਠਾਨਂ। **ਦਾਸਪਸ੍ਵਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਦਾਸਪਸੁਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਫਲਾਰਾਮਾਦਿਕਂ। ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯੇਨ ਕਮੇਨ ਚ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਕਪ੍ਪਿਯੇਨ ਕਮੇਨ ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਕਮ**-ਸਦ੍ਦੋ ਵੋਹਾਰਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਵਚਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਰੇਸਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਕ੍ਕਮੇਨੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੋ ਚ **ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੂਸੁ** ਤਾਵ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਾਨਂ ਹਤ੍ਥੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਸਙ੍ਘੋ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਭੁਞ੍ਜਤੂ''ਤਿ ਵਾ ''ਸੀਮਂ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਵਾ ਪਰੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ''ਸਾਧੁ, ਉਪਾਸਕ ਮਿਗਪਕ੍ਖਿਨੋ ਏਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਭਯਾ ਸੁਖੇਨ ਜੀਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਤਲ਼ਾਕੇ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ''ਉਦਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਭਣ੍ਡਕਂ ਧੋਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਮਿਗਪਕ੍ਖਿਨੋ ਪਿਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਵਾ ''ਸਾਧੁ, ਉਪਾਸਕ, ਸਙ੍ਘੋ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ **ਦਾਸੇ** ''ਆਰਾਮਿਕਂ ਦਮ੍ਮਿ, ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਂ ਦਮ੍ਮਿ, ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਾ **ਪਸੂਸੁ** ''ਪਞ੍ਚਗੋਰਸਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ **ਆਰਾਮੇ** ''ਵਨਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਕੋਚਿ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਖੇਤ੍ਤਾਦਿਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਵਾ ਕਾਰੇਤਿ ਵਾ, ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲਦ੍ਧਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੇਵ। ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਲਜ੍ਜੀਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਕਾਰਾਪਿਤੇਸੁ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਯੋਗਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਮਿਸ੍ਸਤ੍ਤਾ ਵਿਸਗਤਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਵਿਯ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਭੋਜਨਂ ਵਿਯ ਚ ਦੁਬ੍ਬਿਨਿਬ੍ਭੋਗਂ ਹੋਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੇਵ।

੨੮੫-੬. ਨਵ...ਪੇ॰... ਕਿਰਿਯਾ ਚ ਅਨਵੇ ਮਤ੍ਤਿਕੁਦ੍ਧਾਰਣਞ੍ਚ ਬਨ੍ਧੋ ਚ ਆਲ਼ਿਯਾ ਥਿਰਕਾਰੋ ਚ ਅਨਵੇ ਕੇਦਾਰੇ ਅਤਿਰੇਕਭਾਗਗ੍ਗਹਣਞ੍ਚ ਨਵੇ ਚ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਾਗੇ ਸਸ੍ਸੇ ''ਏਤ੍ਤਕੇ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਕਹਾਪਣੁਟ੍ਠਾਪਨਞ੍ਚਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਮਾਤਿਕਾ ਚ ਕੇਦਾਰੋ ਚ ਤਲ਼ਾਕੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ ਮਾਤਿਕ...ਪੇ॰... ਤਲ਼ਾਕਾ। ਤੇਸਂ ਕਿਰਿਯਾਤਿ ਸਮਾਸੋ। **ਅਨਵੇ**ਤਿ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਵਸੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇ ਪੁਰਾਣਤਲ਼ਾਕੇ। ਉਦਕਵਸੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇ ਪਨ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਬਨ੍ਧੋ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਬਨ੍ਧੋ। ਪੋਰਾਣਕੇਦਾਰੇ ਨਿਯਮਿਤਪਕਤਿਭਾਗਤ੍ਤਾ ਆਹ **"ਅਨਵੇ"**ਤਿ। **ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਾਗੇ**ਤਿ ''ਏਤ੍ਤਕੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਏਤ੍ਤਕੋ ਭਾਗੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਾਗੇ।

੨੮੭-੯. ''ਕਸ ਵਪ੍ਪ'' ਇਚ੍ਚਾਦਿਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ਚ ''ਏਤ੍ਤਕਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਏਤ੍ਤਕੋ ਭਾਗੋ ਦੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਭੂਮਿਂ ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵੇਤਮਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਵਧਾਰਣੇ। **ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। **ਤਸ੍ਸੇ**ਵਾਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਕਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸੇਵ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤਭੂਮਿਤੋ ਲਦ੍ਧਧਞ੍ਞਂ ''ਏਤ੍ਤਕੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਸਸ੍ਸਂ ਕਤਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤੇ ਪਮਾਣਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥਂ ਦਣ੍ਡਰਜ੍ਜੁਭਿ ਮਿਨਨੇ ਵਾ ਖਲੇ ਠਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਣੇ ਵਾ ਤਂ ਨੀਹਰਾਪਨੇ ਵਾ ਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਾਦਿਪਟਿਸਾਮਨੇ ਵਾ ਏਤਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਕਪ੍ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨੀਯਂ। **ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ ਚਾ**ਤਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ ਚ। **ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਕਤਂ। **ਵਦਨ੍ਤੇ**ਵਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਕਸ੍ਸਕੇ ਵਦਨ੍ਤੇ। **ਪਮਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਭੂਮਿਪ੍ਪਮਾਣਂ। **ਨੀਹਰਾਪਨੇ**ਤਿ ਖਲਤੋ ਗੇਹਸ੍ਸ ਨੀਹਰਾਪਨੇ। **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਿਤਲਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤਾਦਿਕਂ। **ਤਸ੍ਸੇ**ਵਾਤਿ ਮਾਨਕਰਕ੍ਖਕਾਦਿਨੋ ਏਵ। ਅਪੁਬ੍ਬਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਿਤਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਆਹ **"ਤਸ੍ਸੇਵੇਤਮਕਪ੍ਪਿਯ"**ਨ੍ਤਿ।

੨੯੦. ਪਟਿਸਾਮਨਪ੍ਪਸਙ੍ਗੇਨਾਹ **"ਪਟਿਸਾਮੇਯ੍ਯਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਪਿਤੁਸਨ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਿਤੁਸਨ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਤਾ ਚ ਮਾਤਾ ਚ ਪਿਤਰੋ, ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕਂ। **ਗਿਹਿਸਨ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ

ਪਟਿਸਾਮੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। **ਯਂ ਕਿਞ੍ਚੀ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਵਾ ਅਨੁਮਸੋ ਮਾਤੁਕਣ੍ਣਪਿਲਨ੍ਧਨਤਾਲਪਣ੍ਣਮ੍ਪਿ। **ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਸੀਸੇਨਾ**ਤਿ ਸੀਸਙ੍ਗਮਿਵ ਪਧਾਨਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ''ਸੀਸ''ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਉਪਚਾਰਵਸੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਥਾ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਸਦ੍ਦੋਪਿ ਭਾਵਪ੍ਪਧਾਨੋ, ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਤ੍ਤਂ ਸੀਸਂ ਪਧਾਨਨ੍ਤਿ ਵਿਸੇਸਨਪਰਪਦੇ ਕਮ੍ਮਧਾਰਯੋ, ਤੇਨ, ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਧਾਨਕਰਣੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੯੧-੨. ਅਵਸ੍ਸਂ ਪਟਿਸਾਮਿਯਨ੍ਤਿ ਅਵਸ੍ਸਂ ਸਙ੍ਗੋਪੇਤਬ੍ਬਂ। **ਵੁਤ੍ਤੁਪੀ**ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ।

੨੯੩-੪. ਵਡ੍ਢਕਿਆਦਯੋ ਵਾ ਰਾਜਵਲ੍ਲਭਾ ਵਾ ''ਸਕਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਵਾ ਸਯਨਭਣ੍ਡਂ ਵਾ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਯਦਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਛਨ੍ਦੁਤੋਪਿ ਭਯਾਪਿ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਪਰਿਕ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਵਾਸਿਫਰਸੁਆਦਿਉਪਕਰਣਭਣ੍ਡਂ। **ਛਨ੍ਦੁਤੋਪਿ ਭਯਾਪੀ**ਤਿ ਵਡ੍ਢਕਿਆਦੀਸੁ ਛਨ੍ਦੇਨ, ਰਾਜਵਲ੍ਲਭੇਸੁ ਭਯੇਨ।

੨੯੫-੬. ਪਟਿਸਾਮਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਸਙ੍ਕਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਾਦਿਸੇ ਪਦੇਸੇ ''ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਵਾ ਗਹਿਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਙ੍ਕਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਾਦਿਸੇ ਵਿਹਾਰਾਵਸਥਸ੍ਸਨ੍ਤੋਤਿ ਯੋਜਨੀਯਂ। **ਵਿਹਾਰਾਵਸਥਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਚ ਆਵਸਥਸ੍ਸ ਚ। **ਰਤਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਸਵਿਧਂ ਰਤਨਂ। **ਰਤ੍ਨਸਮ੍ਮਤ**ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥਾਦਿਕਂ। **ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਸਾਮਿਕੇ ਦਿਟ੍ਠੇ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁਂ ''ਏਤ੍ਤਕਾ ਕਹਾਪਣਾ''ਤਿਆਦਿਨਾਨੁਰੂਪੇਨ ਮਤ੍ਤਿਕਲਞ੍ਛਨਾਦਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਸਞ੍ਞਾਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ। **ਗਹੇਤ੍ਵਾਨਾ**ਤਿ ਤਾਦਿਸੇ ਅਸਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਤਾਦਿਸੇ**ਤਿ ਰਤਨੇ ਵਾ ਰਤਨਸਮ੍ਮਤੇ ਵਾ ਸਤਿ। **ਸਾਮਿਕਾਨਾਗਮਂ ਞਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਯਦਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਆਸਙ੍ਕਨ੍ਤਿ, ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਨਿਸੀਦਿਯ ਪਚ੍ਛਾ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਅਨਾਗਮਨਂ ਵਿਞ੍ਞਾਯ। **ਪਤਿਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਰਤਨਸਮ੍ਮਤੇ ਪਂਸੁਕੂਲਗ੍ਗਹਣਂ ਰਤਨੇ ਨਿਰੁਸ੍ਸੁਕ੍ਕਗਮਨਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨੁਰੂਪਨ੍ਤਿ।

ਉਗ੍ਗਹਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੮. ਦੂਸਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੭. ਦਦਤੋਤਿ ਸਸਨ੍ਤਕਂ ਪਰਸਨ੍ਤਕਞ੍ਚ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਕੁਲਦੂਸਨਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕੁਲਾਨਂ ਦੂਸਨਂ ਪਸਾਦਵਿਨਾਸਨਂ ਕੁਲਦੂਸਨਂ, ਤੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਕੁਲਦੂਸਨਦੁਕ੍ਕਟਂ।

੨੯੮. ਏਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਇਸ੍ਸਰੇਨ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਤੇਸਂ ਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਂ ਮਜ੍ਝੇ। **ਇਸ੍ਸਰੇਨਾ**ਤਿ ਤਦ੍ਧਿਤਲੋਪੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਸ੍ਸਰਿਯੇਨ ਇਸ੍ਸਰਵਤਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਇਸ੍ਸਰਵਤਾਯ ਦਦਤੋ। **ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਦਦਤੋ ''ਕੁਲਦੂਸਨਦੁਕ੍ਕਟ''ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਞ੍ਞਵਿਹਿਤਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ''ਪਞ੍ਚਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਾਨਿ, ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਾਨਿ ਸਙ੍ਘੇਨ ਵਾ ਗਣੇਨ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਵਾ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਾਨਿਪਿ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਚੂਲਵ॰ ੩੨੧) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ। ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮਿਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਥੇਯ੍ਯਾ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਾਦੀਨੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। **ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। **ਦੁਕ੍ਕਟਾਦੀਨੀ**ਤਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਦਦਤੋ ਕੁਲਦੂਸਨਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਾਸਕੇ ਵਾ ਊਨਮਾਸਕੇ ਵਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ , ਅਤਿਰੇਕਮਾਸਕੇ ਵਾ ਊਨਪਞ੍ਚਮਾਸਕੇ ਵਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਪਞ੍ਚਮਾਸਕੇ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਮਾਸਕੇ ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾਦੀਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਾਦੀਨੇਵ।

੨੯੯-੩੦੦. ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਂ ਫਲਪੁਪ੍ਫੂਪਗਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਸਬ੍ਬਥਾ ਰੋਪੇਤੁਞ੍ਚ ਰੋਪਾਪੇਤੁਞ੍ਚ ਜਗ੍ਗਿਤੁਞ੍ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨੀਯਂ। **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਓਚਿਨਿਤੁਂ ਓਚਿਨਾਪੇਤੁਂ, ਗਨ੍ਥਿਤੁਂ ਗਨ੍ਥਾਪੇਤੁਨ੍ਤਿ ਚ ਅਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਸਮੁਚ੍ਚਿਨੋਤਿ। ਫਲਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦਨਵਸੇਨ ਉਪਗਚ੍ਛਤੀਤਿ

ਫਲਪੁਪ੍ਫੂਪਗਂ। ਸਬ੍ਬਥਾਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਵ੍ੋਹਾਰਅਕਪ੍ਪਿਯਵ੍ੋਹਾਰਪਰਿਯਾਯਓਭਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰੇਨੇਵ। ਤਤ੍ਥ **ਕਪ੍ਪਿਯਵ੍ੋਹਾਰੋ** ਨਾਮ ''ਇਮਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਜਾਨ, ਇਮਂ ਆਵ੍ਾਟਂ ਜਾਨ, ਇਮਂ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਂ ਜਾਨ, ਏਤ੍ਥ ਉਦਕਂ ਜਾਨਾ''ਤਿ ਵਚਨਂ, ਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕਾਯ ਉਜੁਕਰਣਞ੍ਚ। ਤਬ੍ਬਿਪਰਿਯਾਯੇਨ **ਅਕਪ੍ਪਿਯਵ੍ੋਹਾਰੋ** ਨਾਮ। **ਪਰਿਯਾਯੋ** ਨਾਮ ''ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਾਦਯੋ ਰੋਪਾਪੇਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਉਪਕਾਰਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ। **ਓਭਾਸੋ** ਨਾਮ ਕੁਦ੍ਦਾਲਖਣਿਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਚ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛੇ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵ੍ਾ ਠਾਨਂ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ ਕੁਦ੍ਦਾਲਉਦਕਭਾਜਨਾਦੀਨਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵ੍ਾ ਸਮੀਪੇ ਠਪਨਂ। **ਜਗ੍ਗਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਉਦਕਸੇਚਨਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵ੍ਾ। ਗਨ੍ਥਨਗਨ੍ਥਾਪਨੇਸੁ ਪਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਛ ਪੁਪ੍ਫਵ੍ਿਕਤਿਯੋ ਵ੍ੇਦਿਤਬ੍ਬਾ ਗਨ੍ਥਿਮਂ ਗੋਪ੍ਫਿਮਂ ਵ੍ੇਧਿਮਂ ਵ੍ੇਠਿਮਂ ਪੂਰਿਮਂ ਵ੍ਾਯਿਮਨ੍ਤਿ। ਨਾਮਵਸੇਨੇਵ ਪਨੇਤੇਸਂ ਵ੍ਿਸੇਸੋ ਵ੍ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਂ ਪਨ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਕਾਤੁਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨੇਨ ਕਾਰਾਪੇਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਏਵ੍ਂ ਜਾਨ, ਏਵ੍ਂ ਕਤੇ ਸੋਭੇਯ੍ਯ, ਯਥਾ ਏਤਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਨ ਵ੍ਿਕਿਰਿਯਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਕਰੋਹੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨ ਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨੇਨ ਕਾਰਾਪੇਤੁਂ ਵ੍ਿਨਾ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਰੋਪਨਾਦੀਨੀ**ਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵ੍ਿਯਂ ਰੋਪਾਪਨਸਿਞ੍ਚਾਪਨਾਦੀਨਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਰੋਪਨਾਦੀਨਿ।

੩੦੧-੨. ਇਦਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਦਾਨਾਦੀਸੁ ਅਟ੍ਠਸੁ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਵਤ੍ਥੂਸੁ ਅਵਸੇਸਾਨਿ ਦ੍ਵ੍ੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਵ੍ੁਤ੍ਤਾਵ੍ਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਵ੍ੁਤ੍ਤਾਵ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਵ੍ਿਵਜ੍ਜਨਾ**ਯਂ ਵ੍ੁਤ੍ਤਾ ਏਵ। ਜਙ੍ਘਪੇਸਨੇ ਵ੍ਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵ੍ੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ। ਪਿਤਰੋ ਭਣ੍ਡੁਂ ਸਕਂ ਵ੍ੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵ੍ਾ ਗਿਹਿਕਮ੍ਮੇਸੁ ਦੂਤਸਾਸਨਂ ਹਰਣੇ ਪਦਵ੍ਾਰੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਸੁ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਿਤਾਦਯੋਵ ਵ੍ੁਤ੍ਤਾ। **ਗਿਹਿਕਮ੍ਮਸੂ**ਤਿ ਵ੍ਿਸਯਸਤ੍ਤਮੀ। **ਪਦਵ੍ਾਰੇਨਾ**ਤਿ ਪਦਕ੍ਕਮੇਨ, ਪਦੇ ਪਦੇਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਪਠਮਂ ਸਾਸਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵ੍ਾਪਿ ਪੁਨ ਵਦਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਪੁਨਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਾ। ''ਅਯਂ ਦਾਨਿ ਸੋ ਗਾਮੋ, ਹਨ੍ਦ ਨਂ ਸਾਸਨਂ ਆਰੋਚੇਮੀ''ਤਿ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਪਦੇ ਪਦੇ ਵਦਤੋ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਾਸਨਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ੍ਾ ਸਯਮੇਵ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇ ਠਿਤੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵ੍ਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤਿਰੂਪਂ ਸਾਸਨਂ ਆਰੋਚੇਤੁਂ, ''ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਥਾ''ਤਿਆਦਿਕਂ ਗਿਹੀਨਂ ਕਪ੍ਪਿਯਸਾਸਨਂ ਹਰਿਤੁਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੩੦੩. **ਅਭੂਤਾਰੋਚਨਰੂਪਿਯਸਂਵ੍ੋਹਾਰੁਗ੍ਗਹਾਦਿਸਾ**ਤਿ ਅਭੂਤਾਰੋਚਨਾਯ ਰੂਪਿਯਸਂਵ੍ੋਹਾਰੇ ਚ ਉਗ੍ਗਹੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯੇ ਆਦਿਸਨ੍ਤਿ ਕਥੇਨ੍ਤਿ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਭੂਤਾ...ਪੇ॰... ਹਾਦਿਸਾ, ਤਂਸਦਿਸਾਤਿ ਵ੍ੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੩੦੪. ਪਿਤੂਨਂ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵ੍ਾ ਹਰਿਤ੍ਵ੍ਾਪਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਤ੍ਥਂ ਦਾਤੁਂ, ਸੇਸਞਾਤੀਨਂ ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਤ੍ਥਂ ਦਾਤੁਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨੀਯਂ। ''ਹਰਾਪੇਤ੍ਵ੍ਾ ਹਰਿਤ੍ਵ੍ਾ''ਤਿ ਵ੍ੁਤ੍ਤੇ ''ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵ੍ਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵ੍ਾ ਵ੍ਾ''ਤਿ ਵ੍ੁਤ੍ਤਮੇਵ ਸਿਯਾਤਿ ਨ ਵ੍ੁਤ੍ਤਂ। **ਪਤ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਕ੍ਕੋਸਕੇਨ ਪਤ੍ਤਾਪਿ ਗਹਿਤਾ। **ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਰਤਨਤ੍ਤਯਪੂਜਨਤ੍ਥਂ। ਉਪਾਸਕਾਨਮ੍ਪਿ ਪਨ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਤ੍ਥਂ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। **ਲਿਙ੍ਗਾਦਿਪੂਜਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਵਲਿਙ੍ਗਗਿਣ੍ਡੁਬਿਮ੍ਬਾਦਿਪੂਜਨਤ੍ਥਂ।

੩੦੫. **ਤਥਾ ਫਲ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪੁਪ੍ਫੇ ਵ੍ੁਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਅਪਦਿਸਤਿ। **ਪਰਿਬ੍ਬਯਵ੍ਿਹੀਨਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਬ੍ਬਯਂ ਪਾਥੇਯ੍ਯਂ ਵ੍ਿਹੀਨਂ ਨਟ੍ਠਂ ਯੇਸਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਨ੍ਤਿ ਸਮਾਸੋ। **ਸਪਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵ੍ਿਸ੍ਸਾਸਿਕਾ। **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੩੬-੪੩੭) ਪਨ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂਯੇਵ੍ਾ''ਤਿ ਵਚਨਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਦਿਵ੍ਿਭਾਗਤੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵ੍ਾ ਵ੍ੁਤ੍ਤਂ।

੩੦੬. ਸਮ੍ਮਤੇਨ ਦੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਦੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਇਤਰੇਨ ਤੁ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵ੍ਾ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। **ਇਤਰੇਨ ਤੁ** ਅਸਮ੍ਮਤੇਨ ਪਨ।

੩੦੭. **ਪਰਿਚ੍ਛਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ''ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਫਲਾਨਿ ਦਾਤਬ੍ਬਾਨੀ''ਤਿ ਏਵ੍ਂ ਫਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵ੍ਾ ''ਇਮੇਹਿ ਰੁਕ੍ਖੇਹਿ ਦਾਤਬ੍ਬਾਨੀ''ਤਿ ਏਵ੍ਂ ਰੁਕ੍ਖਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵ੍ਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵ੍ਾ। **ਤਤੋ**ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਫਲਤੋ ਰੁਕ੍ਖਤੋ ਵ੍ਾ। ਯਾਚਮਾਨਸ੍ਸ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸੇਤਰਸ੍ਸ ਵ੍ਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨੀਯਂ। **ਰੁਕ੍ਖਾਵ ਦਸ੍ਸਿਯਾ**ਤਿ ''ਇਧ ਫਲਾਨਿ ਸੁਨ੍ਦਰਾਨਿ, ਇਤੋ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵ੍ਾ ''ਇਤੋ ਗਹੇਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਾ ਵ੍ਾ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾ।

੩੦੮. ਇਦਾਨਿ ਅਟ੍ਠਸੁ ਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਫਲਪੁਪ੍ਫਵਿਨਿਚ੍ਛਯੰ ਅਵਸੇਸੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਅਪਦਿਸਨ੍ਤੋ "**ਸਿਰੀਸਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਸਿਰੀਸਚੁਣ੍ਣਕਸਾਵਾਦਿਚੁਣ੍ਣੇ**ਤਿ ਕਸਾਵੰ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਆਦਿ ਯਸ੍ਸ, ਤਮੇਵ ਚੁਣ੍ਣੰ, ਸਿਰੀਸਚੁਣ੍ਣਞ੍ਚ ਕਸਾਵਾਦਿਚੁਣ੍ਣਞ੍ਚਾਤਿ ਸਮਾਸੋ। ''ਸਿਰੀਸਚੁਣ੍ਣੰ ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਵਾ ਕਸਾਵ''ਨ੍ਤਿ ਹਿ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** (ਪਾਰਾ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੪੩੬-੪੩੭) ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਕਸਾਵਾਦੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਰਸ੍ਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸੇਸੇਸੂ**ਤਿ ਵੇਲ਼ੁਆਦੀਸੁ ਤੀਸੁ। ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਵੁਤ੍ਤੱਤਾ ਆਹ "**ਪਣ੍ਣਮ੍ਪੇਤ੍ਥ ਪਵੇਸਯੇ**"ਤਿ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਾਦੀਸੂਤਿ।

ਦੂਸਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩੯. ਵ**ਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸ**ਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦੯-੩੧੦. ਪੁਰਿਮਿਕਾ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾ ਇਤਿ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾ ਦੁਵੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਆਸਾਲ਼੍ਹਿਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਪੁਰੇ ਭਵਾਤਿ ਪੁਰਿਮਾ, ਸਾ ਏਵ **ਪੁਰਿਮਿਕਾ**। ਤਤੋ ਪਚ੍ਛਾ ਭਵਾ ਅਪਰਾਯ ਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾ **ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾ**। ਉਪਨਯਨੰ ਪਾਪੁਣਨੰ ਉਪਗਮਨੰ ਉਪਨਾਯਿਕਾ, ਵ**ਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਟ੍ਠਿ, ਇਧ ਪਨ ਵਸ੍ਸਕਾਲੰ ''ਵਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਚਾਰੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਾਸੋ ਉਪਚਾਰੇਨੇਵ ''ਵਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਵਸ੍ਸਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਸ੍ਸ ਉਪਨਾਯਿਕਾ ਵਚੀਭੇਦਵਸੇਨ ਵਾ ਆਲਯਕਰਣਵਸੇਨ ਵਾ ਉਪਗਮਨੰ ਵ**ਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾ**। ਤਤ੍ਥ ਆਲਯਪਰਿਗ੍ਗਾਹੋ ਚ ਵਚੀਭੇਦੋ ਚਾਤਿ ਪੁਰਿਮਿਕਾ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾ ਦੁਵੇ, ਆਲਯਪਰਿਗ੍ਗਾਹੋ ਚ ਵਚੀਭੇਦੋ ਚਾਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾ ਦੁਵੇਭਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੰ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤਾਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ। ਤਦੁਭਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਏਦਿਸੋ**"ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸੋ ਆਲਯਪਰਿਗ੍ਗਾਹੋ ਚ ਵਚੀਭੇਦੋ ਚ ''ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਇਮੰ ਤੇਮਾਸੰ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪੇਮਿ, ਇਧ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪੇਮੀ''ਤਿ ਏਦਿਸੋ, ਏਤਾਦਿਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਮ੍ਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਅਨਾਦਰਾ ਵਚੀਭੇਦੋ ਪਠਮੰ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਉਭਯਥਾ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨੇਵ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** (ਵਿ॰ ਸਙ੍ਗ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੭੯; ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੦੭) ''ਸਚੇਪਿ 'ਇਧ ਵਸ੍ਸੰ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਆਲਯੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਸਤਿਯਾ ਪਨ ਵਸ੍ਸੰ ਨ ਉਪੇਤਿ, ਗਹਿਤਸੇਨਾਸਨੰ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤੰ, ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਪਵਾਰੇਤੁੰ ਲਭਤਿਯੇਵ, ਵਿਨਾਪਿ ਹਿ ਵਚੀਭੇਦੰ ਆਲਯਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨਪਿ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਤਮੇਵ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਨਾਵਾਸਤ੍ਥਵਜੇਸੁ ਪਨ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨੰ ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਆਲਯਕਰਣਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਚ ਵਿਹਾਰੰ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯੰ ਪਰਿਭੋਜਨੀਯੰ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੰ ਚੇਤਿਯਵਨ੍ਦਨਾਦਿਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮੰ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਆਲਯਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਆਲਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਥ ਆਲਯੋ**"ਤਿ ਆਹ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੀਸੁ।

੩੧੧. **ਤਦਹੂ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੇ। **ਜਾਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਅਜ੍ਜ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ, **ਅਨੁਪਗਚ੍ਛਤੋ**ਤਿਮਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸਨੰ।

੩੧੨. **ਦੁਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕੰ। **ਅਨੁਪਗਤੋ**ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਪੁਰਿਮਿਕੰ ਅਨੁਪਗਤੋ। **ਤੇਮਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਮੰ ਵਾ ਤੇਮਾਸੰ ਪਚ੍ਛਿਮੰ ਵਾ ਤੇਮਾਸੰ। ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਨ ਅਰੁਣੰ ਅਨੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਤਦਹੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯੇਨ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹੇ ਨਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

੩੧੩-੫. ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਾਯ ਗਿਲਾਨਤਦੁਪਟ੍ਠਾਕਭਤ੍ਤੰ ਓਸਧਞ੍ਚ ਏਸਿਸ੍ਸੰ ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਿਸ੍ਸੰ ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਹੰ ਨਾਭਿਰਤੰ ਵੂਪਕਾਸੇਸ੍ਸੰ ਵਾ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਵਿਨੋਦਨਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠਿੰ ਵਿਵੇਚਨਞ੍ਚ ਗਰੁਕਾਦਿਕੰ ਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਵਾਪਿ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕੰ ਵਾਪਿ ਕਰਿਸ੍ਸੰ ਵਾਪਿ ਕਾਰੇਸ੍ਸੰ ਵਾਪੀਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਸਤ੍ਤਾਹਕਿਚ੍ਚੇਨ ਪਹਿਤੇਪਿ ਵਾ ਅਪਹਿਤੇਪਿ ਵਾ ਗਨ੍ਤੁੰ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਲਬ੍ਭਮਾਨਕਵਸੇਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵਕ੍ਖਮਾਨਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਮਾਤਾਦਿਸੁਤਿਯਾ ਤੇਯੇਵ ਗਿਲਾਨ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਗਯ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਉਪਟ੍ਠਾਕਾ ਤਦੁਪਟ੍ਠਾਕਾ, ਗਿਲਾਨਾ ਚ ਤਦੁਪਟ੍ਠਾਕਾ ਚ, ਤੇਸੰ ਭਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮਾਸੋ। **ਓਸਧ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸੰਯੇਵ ਗਿਲਾਨਾਨੰ ਭੇਸਜ੍ਜੰ। **ਏਸਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਤੇਯੇਵ ਸਤ੍ਤੁਜਨੇ ਗਿਲਾਨੇ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸੰ। **ਉਪਟ੍ਠਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਯੇਵ ਗਿਲਾਨੇ ਉਪਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਭਿਰਮਤੀਤਿ ਅਭਿਰਤੋ, ਵਿਸਭਾਗਰੂਪਾਦਿਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸਾਸਨੇ ਨ ਅਭਿਰਤੋ **ਨਾਭਿਰਤੋ**। ਅਭਿਰਮਣੰ ਵਾ ਅਭਿਰਤੰ, ਨਤ੍ਥਿ ਅਭਿਰਤਮਸ੍ਸਾਤਿ **ਨਾਭਿਰਤੋ,** ਤੰ। ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਸੁ ਯੋ ਨਾਭਿਰਤੋ, ਤੰ **ਵੂਪਕਾਸੇਸ੍ਸੰ** ਵਿਕ੍ਖੇਪਹਰਣਤ੍ਥੰ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਨਯਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਵਿਨਯਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ। ਕਿਤਕਯੋਗੇ ਵਿਕਪ੍ਪੇਨ ਦੁਤਿਯਾ। **ਦਿਟ੍ਠਿ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸੰਯੇਵ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ। **ਗਰੁਕਮਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਗਰੁਕੰ ਆਦਿ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਾਮਣੇਰਾਨੰ ਵਸ੍ਸਪੁਚ੍ਛਨੰ, ਸਿਕ੍ਖਾਸਮਾਦਯਿਤੁਕਾਮਤਾ, ਤਜ੍ਜਨੀਯਾਦਿਕਮ੍ਮਕਰਣੰ ਸਙ੍ਗਹਿਤੰ। **ਵੁਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਵਾਸਮਾਨਤ੍ਤਦਾਨਾਦੀਹਿ ਵੁਟ੍ਠਾਨੰ। **ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਸ੍ਸਪੁਚ੍ਛਨਾਦਿਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕੰ। **ਏਵਮਾਦਿਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾਦੀਨੰ ਧਮ੍ਮਕਥਾਕਰਣਾਦਿੰ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਗਨ੍ਤੁੰ ਲਬ੍ਭ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਅਨ੍ਤੋਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯੰ ਠਿਤੇਨੇਵ ''ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹੇ ਆਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਭੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਆਭੋਗੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਉਪਚਾਰਸੀਮੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਤ੍ਤਾਹਕਿਚ੍ਚੇਨਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਸ੍ਸ ਲਬ੍ਭਮਾਨਕੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਵਕ੍ਖਮਾਨਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਦਿ ਕਿਚ੍ਚੰ ਸਤ੍ਤਾਹਕਿਚ੍ਚੰ। ਸਤ੍ਤਮਅਰੁਣਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਹਾਰੇ ਉਟ੍ਠਾਪਨੀਯਤ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਾਹਸ੍ਸ ਸਾਕਲ੍ਲੇਨ ਗਹਣੰ।

੩੧੬. **ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮੇ ਵਜੇ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚੇ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਾਦੀਸੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਵਾ ਚੇਤਿਯਛਤ੍ਤਵੇਦਿਕਾਦੀਸੁ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਵਾਪਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਵਜੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਧਮ੍ਮਸਵਨਤ੍ਥੰ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਵਾਪਿ ਵਜੇ, ਗਰੂਹਿ ਪੇਸਿਤੋ ਵਾਪਿ ਵਜੇ, ਗਰੂਨੰ ਪਸ੍ਸਿਤੁੰ ਵਾਪਿ ਵਜੇਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਪਠਮੰਯੇਵ ਕਤਿਕਾ ਕਤਾ ਹੋਤਿ, ''ਅਸੁਕਦਿਵਸੰ ਨਾਮ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋਯੇਵ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। **ਗਰੂਹੀ**ਤਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਹਿ। **ਪਹਿਤੋ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਧੋਵਨਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਪੇਸਿਤੋ। **ਪਸ੍ਸਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਗਿਲਾਨੇਪਿ।

੩੧੭. ਭਣ੍ਡ...ਪੇ॰... ਦਸ੍ਸਨੇ ਨ ਵਜੇਤਿ ਯੋਜਨੀਯੰ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਸਤ੍ਤਮੀ। **ਭਣ੍ਡੰ** ਨਾਮ ਚੀਵਰੰ। **ਞਾਤੀ** ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਅਞ੍ਞੇ। **ਉਪਟ੍ਠਾਕਾ** ਉਪਾਸਕਾ। ''ਅਜ੍ਜੇਵ ਆਗਮਿਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਅਦੂਰਗੋ ਨ ਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯ, ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਲਬ੍ਭ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਅਪਾਪੁਣਨੰ ਵੁਤ੍ਤਕਮ੍ਮੰ। **ਅਜ੍ਜੇਵਾਗਮਿਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਸਚੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੰ ਹੋਤਿ, ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੋਪਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

੩੧੮. **ਸੇਸਞਾਤੀਹੀ**ਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਅਵਸੇਸਞਾਤੀਹਿ। **ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾਵਾ**ਤਿ ਦਾਨਧਮ੍ਮਸਵਨਾਦੀਨਿ। ''ਪਹਿਤੇ ਪੇਸਿਤੇ''ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ''ਲਬ੍ਭ''ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਵਤ੍ਤਨੀਯੰ।

੩੧੯. **ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇ ਸਤੀ**ਤਿ ਚੋਰਸਰੀਸਪਵਾਲਜੀਵਿਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਰਾਯੇ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਭੇਸਜ੍ਜਾਲਾਭਪਤਿਰੂਪਉਪਟ੍ਠਾਕਾਲਾਭੇਪਿ। ''ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦਕਾਰਣਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਕਰਣੀਯੰ ਸਿਯਾ''ਤਿ ਕੇਚਿ ਪੋਰਾਣਾ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਯੁਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਬ੍ਬਥਾ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੇਨ ਬਹਿ ਵਾਸਾਯ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਕਾਰਣੰ ਸਤ੍ਤਾਹਮਤ੍ਤੰ ਬਹਿ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਵਾਸੇਨ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦਾਕਾਰਣੰ ਕਥੰ ਨਾਮ ਨ ਸਿਯਾਤਿ। ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸੋ ਨੋ ਪਵਾਰਯੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੩੨੦. ''ਅਸੇਨਾਸਨਿਕੇਨਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਵਿਞ੍ਞਾਯਮਾਨਤ੍ਤੇਪਿ **"ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਚਾ"**ਤਿ ਵਚਨੰ ''ਅਹੰ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਿਕੋ, ਕਿੰ ਮੇ ਸੇਨਾਸਨੇਨਾ''ਤਿ ਵਾਸਾਨਿਵਤ੍ਤਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸੁਸਿਰੇ**ਤਿ ਸੁਦ੍ਧੇ ਰੁਕ੍ਖਸੁਸਿਰੇ। ਮਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸੁਸਿਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਦਰਚ੍ਛਦਨਕੁਟਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਨਦ੍ਵਾਰੰ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਉਪਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਵਿਟਪੇਪਿ ਅਟ੍ਟਕੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਤਥਾ ਛਤ੍ਤਚਾਟੀਸੁਪਿ ਤਦਨੁਰੂਪੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਛਵਕੁਟਿ** ਨਾਮ ਟਙ੍ਕਿਤਮਞ੍ਚਾਦਿਭੇਦਾ ਕੁਟਿ। ਤਤ੍ਥ **ਟਙ੍ਕਿਤਮਞ੍ਚੋ** ਨਾਮ

ਦੀਘੇ ਮਞ੍ਚਪਾਦੇ ਮਜ੍ਝੇ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਟਨਿਯੋ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤੋ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਾਸਾਣਾਨਂ ਉਪਰਿ ਪਾਸਾਣਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਮ੍ਪਿ ਟਙ੍ਕਿਤਮਞ੍ਚੋ।

੩੨੧. **ਅਸੇਨਾਸਨਿਕੇਨਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਤਿਣਪਣ੍ਣਇਟ੍ਠਕਸਿਲਾਸੁਧਾਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਛਦਨਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਛਨ੍ਨਂ ਯੋਜਿਤਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਨਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਨ। ਇਦਂ ਪਨ ਵਚੀਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਦਯੁਤ੍ਤਂ, ਤਥਾ ਚ ਸਤਿ ਨਾਵਾਦੀਸੁ ਵਿਯ ਵਿਸੁਂ ਵਿਧਾਨੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। **ਨਾਵਾਸਤ੍ਥਵਜੂਪਗੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਸੇਨਾਸਨਿਕੇਨ ਨਾਵਾਦੀਸੁ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਕੁਟਿਕਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਲਭਨ੍ਤੇਨ ਤਤ੍ਥ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਾਭਾਵਤੋ ''ਵਿਹਾਰੇ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਇਧ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪੇਮੀ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਆਲਯੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। **ਪਵਾਰੇਤੁਞ੍ਚਾ**ਤਿ **ਚ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦਨਿਮਿਤ੍ਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਂ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤਿ। ''ਵਜੇ ਸਤ੍ਥੇ ਨਾਵਾਯਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਨਤ੍ਥਿ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੇ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਪਵਾਰੇਤੁਞ੍ਚ ਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੦੩) **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੇਤਿ ਚ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇਨ ਵਜੋ ਤੇਨ ਗਨ੍ਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੩) ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਨਾਵਾਯ ਚ ਗਮਨਸਭਾਵੇਨੇਵ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਚ ਵਸ੍ਸੂਪਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਅਵਸਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਮਨਮਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੦. ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੩੨੨-੫. ਆਰਾਮਾ...ਪੇ॰... ਮਤ੍ਤਿਕਭਣ੍ਡਾਨੀਤਿ ਏਤੇ ਪਞ੍ਚ ਅਵਿਭਾਜਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ । **ਪਞ੍ਚਾ**ਤਿ ''ਆਰਾਮਾਰਾਮਵਤ੍ਥੂਨਿ ਏਕ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਰਾਸਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚ, ਸਰੂਪਵਸੇਨ ਪਨੇਤਾਨਿ ਪਣ੍ਣਂ ਤਿਣੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਵਿਧਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਚਾਹ –

> ''ਦ੍ਵਿਸਙ੍ਗਹਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤਿਯਂ ਚਤੁਸਙ੍ਗਹਂ।
> ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਨਵਕੋਟ੍ਠਾਸਂ, ਪਞ੍ਚਮਂ ਅਟ੍ਠਭੇਦਨਂ॥
>
> ''ਇਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਰਾਸੀਹਿ, ਪਞ੍ਚਨਿਮ੍ਮਲਲੋਚਨੋ।
> ਪਞ੍ਚਵੀਸਵਿਧਂ ਨਾਥੋ, ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਪਕਾਸਯੀ''ਤਿ॥ (ਚੂਲਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੩੨੧)।

ਤਤ੍ਥ **ਆਰਾਮੋ** ਨਾਮ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮੋ ਵਾ ਫਲਾਰਾਮੋ ਵਾ। **ਆਰਾਮਵਤ੍ਥੁ** ਨਾਮ ਤੇਸਂਯੇਵ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨੋਕਾਸੋ, ਵਿਨਟ੍ਠੇਸੁ ਵਾ ਤੇਸੁ ਪੋਰਾਣਕਭੂਮਿਭਾਗੋ। **ਵਿਹਾਰੋ** ਨਾਮ ਪਾਸਾਦਾਦਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸੇਨਾਸਨਂ। **ਲੋਹਕੁਮ੍ਭੀ** ਨਾਮ ਕਾਲਲੋਹੇਨ ਵਾ ਤਮ੍ਬਲੋਹੇਨ ਵਾ ਕਤਕੁਮ੍ਭੀ। **ਕਟਾਹਾਦੀ**ਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ **ਭਾਣਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਞ੍ਜਰੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵਾਰਕੋ**ਤਿ ਘਟੋ। ਰਾਸਿਂ ਅਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ **ਏਤੇ**ਤਿ ਪੁਲ੍ਲਿਙ੍ਗਨਿਦ੍ਦੇਸੋ। **ਅਵਿਭਾਜਿਯਾ**ਤਿ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਵਸੇਨ ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਾ। ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਵਸੇਨ ਪਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਾਨਿ ਚਾ**ਤਿ **ਚ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਾਨਿ ਚਾਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤਿ।

੩੨੬-੮. ਏਕਨ੍ਤਗਰੁਭਣ੍ਡਤ੍ਤਾ ਆਦਿਤੋ ਤਯੋ ਰਾਸੀ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਰਾਸਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਗਰੁਭਣ੍ਡਾਗਰੁਭਣ੍ਡੇ ਵਿਭਜਿਤੁਂ "**ਵਲ੍ਲੀ**"ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਅਡ੍ਢਬਾਹੁਮਤ੍ਤਾਪਿ ਵਲ੍ਲਿ ਚ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਾਯਤੋ ਵੇਲੁ ਚ ਮੁਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤਿਣਾਦਿ ਚ ਏਕਮ੍ਪਿ ਪਣ੍ਣਞ੍ਚ ਪਾਕਤਾ ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾ ਵਾ ਤਾਲਪਕ੍ਕਪ੍ਪਮਾਣਾਪਿ ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਚ ਤਾਲਪਕ੍ਕਪ੍ਪਮਾਣਾਪਿ ਸੁਧਾ ਚ ਤਾਲਪਕ੍ਕਪ੍ਪਮਾਣਾਪਿ ਕਙ੍ਗੁਟ੍ਠਆਦਿਕਾ ਚ ਦਿਨ੍ਨਾ ਵਾ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਾ ਵਾ ਸਙ੍ਘਿਕਾ ਰਕ੍ਖਿਤਾ ਅਭਾਜਿਯਾ, ਰਜ੍ਜੁਯੋਤ੍ਤਾਦਿ ਚ ਦਿਨ੍ਨਾ ਸਙ੍ਘਿਕਾ ਅਭਾਜਿਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਵੇਲੁ** ਪਰਿਣਾਹਤੋ ਪਣ੍ਣਸੂਚਿਦਣ੍ਡਮਤ੍ਤੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਤਿਣਂ** ਮੁਞ੍ਜਂ ਪਬ੍ਬਜਞ੍ਚ ਆਦਿਸਦ੍ਦਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਤਿਣਂ। **ਪਣ੍ਣੇ** ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਪ੍ਪਮਾਣੇ ਰਿਤ੍ਤਪੋਤ੍ਥਕੋ ਗਰੁਭਣ੍ਡਮੇਵ। **ਪਾਕਤਾ**ਤਿ ਪਕਤਿਯਾ ਜਾਤਾ। **ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਰਤ੍ਤਸੇਤਾਦਿਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾ।

ਸੁਧਾਕਞ੍ਛੁਟ੍ਟਾਦਯੋ ਮਤ੍ਤਿਕਗ੍ਗਹਣੇਨ ਗਹਿਤਾ। **ਕਞ੍ਛੁਟ੍ਠਆਦਿਕਾ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਜ੍ਜੁਰਸਜਾਤਿਹਿਙ੍ਗੁਲਕਾਦੀਨਂ ਗਹਣਂ। **ਦਿਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਾ। **ਤਤ੍ਥਜਾਤਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਿਕਭੂਮਿਯਂ ਜਾਤਾ। **ਰਜ੍ਜੁਯੋਤ੍ਤਾਦੀ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਮਕਚਿਵਾਕਨਾਲਿਕੇਰਹੀਰਚਮ੍ਮਮਯਾ ਰਜ੍ਜੁ ਚ ਯੋਤ੍ਤਾਦਿ ਚ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਮਕਚਿਵਾਕਾਦਿਕੇ ਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕਤਾ ਏਕਵਟ੍ਟਾ ਗਹਿਤਾ। ਬਜਤਿਰੇਕਵਸੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ਚਤੁਤ੍ਥਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਇਤਰੇ ਭਾਜਿਯਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਕਮ੍ਮੇ, ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਕਮ੍ਮੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਭਾਜਿਯਾਤਿ ਯੋਜਨੀਯਂ।

੩੨੯. ਲੋਹਭਣ੍ਡੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੁਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਪਤ੍ਤਾਦਿ ਵਾ ਤਥਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤਾਕਤਂ ਲੋਹਭਣ੍ਡਂ ਤਥਾ ਪਾਦਗਣ੍ਹਕਂ ਵਾਰਕਂ ਭਾਜਿਯਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਪਤ੍ਤਾਦੀ**ਤਿ ਅਯੋਪਤ੍ਤੋ ਅਯਥਾਲਕਂ ਤਮ੍ਬਲੋਹਥਾਲਕਂ ਅਞ੍ਜਨਿਸਲਾਕਾ ਕਣ੍ਣਮਲਹਰਣੀ ਸੂਚਿ ਪਣ੍ਣਸੂਚਿ ਖੁਦ੍ਦਕੋ ਪਿਪ੍ਫਲਕੋ ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਆਰਕਣ੍ਡਕਂ ਕੁਞ੍ਚਿਕਾ ਤਾਲ਼ਾਦਿ। **ਵਿਪ੍ਪਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਂ। **ਅਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਕਤਂ। **ਪਾਦਗਣ੍ਹਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਹਲ਼ਦੀਪੇ ਪਾਦਗਣ੍ਹਨਕਂ। **ਪਾਦੋ** ਨਾਮ ਚਤੁਤ੍ਥਂਸੋ, ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਯਾ ਪਞ੍ਚਨਾਲ਼ਿਮਤ੍ਤਾ। **ਮਗਧਨਾਲ਼ਿ** ਚ ਨਾਮੇਸਾ ਊਨਪਞ੍ਚਪਸਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਥਾ ਘਟਕੋ ਤੇਲਭਾਜਨਞ੍ਚ। ਯਾਯ ਵਾਸਿਯਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਚ੍ਛੇਦਨਂ ਵਾ ਉਚ੍ਛੁਤਚ੍ਛਨਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਮਹਾਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਅਯਂ ਭਾਜਿਯਾ। ਸਮ੍ਮੁਞ੍ਜਨਿਦਣ੍ਡਖਣਨਕਂ ਪਨ ਅਦਣ੍ਡਕਂ ਫਲਮਤ੍ਤਮੇਵ, ਯਂ ਸਕ੍ਕਾ ਸਿਪਾਟਿਕਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਰਿਤੁਂ, ਅਯਂ ਭਾਜਨੀਯਾ। ਤਿਪੁਕੋਟ੍ਟਕਉਪਕਰਣੇਸੁ ਤਿਪੁਚ੍ਛੇਦਨਕਸਤ੍ਥਕਂ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰੂਪਕਰਣੇਸੁ ਸੁਵਣ੍ਣਚ੍ਛੇਦਨਕਸਤ੍ਥਕਂ ਚਮ੍ਮਕਾਰਉਪਕਰਣੇਸੁ ਚਮ੍ਮਛਿਨ੍ਦਨਕਂ ਖੁਦ੍ਦਕਸਤ੍ਥਂ ਨਹਾਪਿਤਤੁਨ੍ਨਕਾਰਉਪਕਰਣੇਸੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਕਤ੍ਤਰਿਂ ਮਹਾਸਣ੍ਡਾਸਞ੍ਚ ਮਹਾਪਿਪ੍ਫਲਕਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਭਾਜਨੀਯਭਣ੍ਡਾਨਿ। ਤਥਾ ਕੁਞ੍ਚਿਕਾ। ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਪਨ ਲੋਹਭਣ੍ਡੇ ਅਭਾਜਿਯਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੩੩੦. "**ਵੇਲ਼ੁਮ੍ਹੀ**"ਤਿਆਦਿਨਾ ਦਾਰੁਭਣ੍ਡਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਦਾਰੁਭਣ੍ਡੇਨ ਪਨ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਦਾਰੁਵੇਲ਼ੁਚਮ੍ਮਪਾਹਨਾਦਿਵਿਕਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡੋ ਚ ਸਲਾਕਾ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। ਉਪਾਹਨਾਯ ਦਣ੍ਡਕੋ **ਉਪਾਹਨਦਣ੍ਡਕੋ**।

੩੩੧. **ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਵਾਸਿਦਣ੍ਡੋ**ਤਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਵਾਸਿਯਾ ਦਣ੍ਡੋ। **ਅਰਣਞ੍ਜਨਿਸਿਙ੍ਗਾਦੀ**ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਞ੍ਜਨਿਸਲਾਕਾ ਛਤ੍ਤਂ ਮੁਟ੍ਠਿਪਣ੍ਣਂ ਉਪਾਹਨਾ ਧਮ੍ਮਕਰਣੋ ਪਾਦਗਣ੍ਹਨਕਤੋ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਆਮਲਕਤੁਮ੍ਬਂ ਆਮਲਕਘਟੋ ਲਾਬੁਕਤੁਮ੍ਬਂ ਲਾਬੁਕਘਟੋ ਵਿਸਾਣਤੁਮ੍ਬਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ।

੩੩੨. ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਦਾਰੁਭਣ੍ਡੇਸੁ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ। ਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯੋ ਪਾਦਘਟਕੋ ਭਾਜਿਯੋਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਪਾਦਘਟਕੋ**ਤਿ ਪਾਦਸ੍ਸ ਪਹੋਨਕੋ ਘਟਕੋ। ਇਮਿਨਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾਭਣ੍ਡਂ ਉਪਲਕ੍ਖੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਤ੍ਤੋ ਥਾਲਕਂ ਕੁਣ੍ਡਿਕਾਤਿ ਇਮਾਨਿ ਭਾਜਨੀਯਾਨਿ, ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਾ ਅਭਾਜਿਯਾ।

੩੩੩-੪. ਗਰੁਨਾ ਗਰੁਭਣ੍ਡਞ੍ਚ ਥਾਵਰਞ੍ਚ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ, ਥਾਵਰੇਨ ਚ ਥਾਵਰਮ੍ਪਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਗਰੁਨਾ** ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦਿਨਾ। **ਥਾਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਆਰਾਮਾਦਿ ਪਠਮਰਾਸਿਦ੍ਵਯਂ। **ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਚ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਞ੍ਚ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਆਭਤਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਵਿਧਿਮ੍ਹਿ ਅਯਂ ਤੁਂਪਚ੍ਚਯੋ। ਫਾਤਿਕਮ੍ਮੇਨ ਵਲ੍ਲਾਦਿਂ ਗਣ੍ਹੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨੀਯਂ। **ਫਾਤਿਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ ਸਮਕਂ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਂ ਵਾ ਤਦਗ੍ਘਨਕਂ ਵਾ ਵਡ੍ਢਿਕਮ੍ਮਂ। **ਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਰਾਸਿਤ੍ਤਿਕਨ੍ਤਿ।

ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੧. ਪਕਿਣ੍ਣਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੩੩੫. ਸਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਨੇ ਸੋਦੁਕ੍ਖਲਕਪਾਸਕੇ ਠਾਨੇ ਦਿਵਾ ਸਯਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਕਂ ਦ੍ਵਾਰਂ ਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਦ੍ਵਾਰਞ੍ਚ ਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਨਞ੍ਚ ਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਮਜ੍ਝੇਪਦਲੋਪਵਸੇਨ, ਬਨ੍ਧਨ-ਸਦ੍ਦੇਨੇਵ ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਬਾਹਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਸਹ ਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਨੇਹੀਤਿ **ਸਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਨਂ,** ਠਾਨਂ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਉਦੁਕ੍ਖਲਕਞ੍ਚ ਉਪਰਿ ਪਾਸਕੋ ਚ, ਸਹ ਉਦੁਕ੍ਖਲਪਾਸਕੇਹੀਤਿ ਸਮਾਸੋ।

ਤਾਦਿਸੇ ਠਾਨੇ ਪਾਕਾਰਾਦਿਪਰਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਸੋ ਚ ਉਚ੍ਚਤੋ ਸਹਸੇਯ੍ਯਪ੍ਪਹੋਨਕੇ ਵੁਤ੍ਤੁਨਯੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ । **ਸਯਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਪਾਦੇ ਭੂਮਿਤੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਨ। **ਪਰਿਵਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੰਵਰਣਵਿਵਰਣਵਸੇਨ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਯੋਗ੍ਗਂ। **ਦ੍ਵਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਮਸੋ ਦੁਸ੍ਸਸਾਣਿਦ੍ਵਾਰਮ੍ਪਿ। **ਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਵਿਧਿਨਾ ਯਾਵਤਾ ਸੀਸਂ ਨ ਪਵਿਸਤਿ, ਤਾਵਤਾਪਿ ਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯ, ਸੰਵਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੩੩੬. ਆਭੋਗੋ ਚਾਪੀਤਿ ''ਏਸ ਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਭੋਗੋ ਚਾਪਿ। **ਚ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ''ਦ੍ਵਾਰਂ ਜਗ੍ਗਾਹੀ''ਤਿ ਵਚਨਮ੍ਪਿ ਸਮੁਚ੍ਚਿਨੋਤਿ। **ਸਵਸੇ ਤਂ ਆਕਾਰਂ ਵਿਨਾ**ਤਿ ਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇ ਆਯਤ੍ਤੇ ਠਾਨੇ, ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਬਹੂਨਂ ਸਞ੍ਚਰਣਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਸਂਵੁਤਮ੍ਪਿ ਸਂਵੁਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਦ੍ਵਾਰਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਪਾਕਾਰਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਤਾਦਿਸੇ ਪਰਿਵੇਣੇ ਸਂਵਰਣਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਥ ਵਾ ਸਸ੍ਸ ਵਸੋ ਆਯਤ੍ਤੋ, ਨ ਯਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਤੇਹਿ ਗਹਿਤਕਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਭਾਵੇਨਾਤਿ **ਸਵਸੋ**। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਂ ਸਂਵਰਣਆਭੋਗਕਰਣਵਚਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਆਕਾਰਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੩੭. ਰਤਨਾਨੀਤਿ ਮੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਦਸਵਿਧਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਜਾਤਿਫਲਿਕਂ ਉਪਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਮਣਿ ਵੇਲੁਰਿਯੋਪਿ ਲੋਹਿਤਙ੍ਕੋ ਮਸਾਰਗਲ੍ਲੋ ਚ ਧੋਤਾਪਿ ਅਧੋਤਵਿਦ੍ਧਾਪਿ ਅਨਾਮਾਸਾ, ਕਾਚਮਣਿ ਚ ਪਾਨੀਯਸਙ੍ਖੋ ਧੋਤੋ ਅਧੋਤੋਪਿ ਆਮਾਸਾ, ਸਿਲਾ ਧੋਤਵਿਦ੍ਧਾ ਸੁਵਣ੍ਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਚਿਤਾ ਮੁਗ੍ਗਵਣ੍ਣਾ ਚ ਅਨਾਮਾਸਾ। ਚੇਤਿਯਘਰਗੋਪਕਾਨਂ ਸੁਵਣ੍ਣਚੇਤਿਯੇ ਕਚਵਰਮੇਵ ਹਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਆਰਕੂਟਲੋਹਮ੍ਪਿ ਜਾਤਰੂਪਗਤਿਕਮੇਵ। **ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਾਨੀ**ਤਿ ਅਨੁਮਸੋ ਪਿਟ੍ਠਮਯਇਤ੍ਥਿਰੂਪਾਨਿਪਿ। **ਧਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਮਸੋ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਮ੍ਪਿ ਮਗ੍ਗੇ ਪਸਾਰਿਤਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਤਵਿਧਂ ਧਞ੍ਞਂ। ਕੀਲਾਵਸੇਨ ਅਪਰਣ੍ਣਾਨਿ ਤਾਲਫਲਾਦੀਨਿਪਿ ਅਨਾਮਾਸਾਨਿ, ਪਸਾਰਿਤਮ੍ਪਿ ਨ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਅਸਤਿ ਮਗ੍ਗੇ ਮਗ੍ਗਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। **ਇਤ੍ਥਿਪਸਾਧਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਮਸੋ ਪਿਲ਼ਨ੍ਧਨਤ੍ਥਾਯ ਠਪਿਤਂ ਨਿਵਾਸਨਤਾਲਪਣ੍ਣਮੁਦ੍ਦਿਕਮ੍ਪਿ।

੩੩੮. ਸਿਤ੍ਥਤੇਲੋਦਤੇਲੇਹੀਤਿ ਮਧੁਸਿਤ੍ਥਕਨਿਯ੍ਯਾਸਾਦੀਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਤੇਲਮਿਸ੍ਸਕਸਿਲੇਸੇਨ ਚ ਉਦਕਮਿਸ੍ਸਕਤੇਲੇਨ ਚ। **ਫਣਹਤ੍ਥਫਣੇਹੀ**ਤਿ ਫਣਮਿਵ ਫਣਂ, ਅਙ੍ਗੁਲੀਹਿ ਫਣਕਿਚ੍ਚਕਰਣੇਨ ਹਤ੍ਥੋਯੇਵ ਫਣਂ ਹਤ੍ਥਫਣਂ, ਦਨ੍ਤਮਯਾਦਿ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਫਣਞ੍ਚੇਵ ਹਤ੍ਥਫਣਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। **ਓਸਣ੍ਠੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਓਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਾਪੇਯ੍ਯ।

੩੩੯. ਏਕਪਾਵੁਰਣਾ ਵਾ ਏਕਤ੍ਥਰਣਾ ਵਾ ਨ ਤੁਵਟ੍ਟਯੁਂ, ਏਕਮਞ੍ਚੇ ਨ ਤੁਵਟ੍ਟਯੁਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਏਕਂ ਪਾਵੁਰਣਂ ਏਕਂ ਅਤ੍ਥਰਣਂ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ। **ਨ ਤੁਵਟ੍ਟਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਨਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਭਾਜਨੇ ਵਾਪਿ ਨ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ।

੩੪੦. ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਮਾਣਙ੍ਗੁਲੇਨ ਅਟ੍ਠ ਅਙ੍ਗੁਲਾਨਿ ਯਸ੍ਸ, ਅਧਿਕੇਨ ਸਹਿਤਂ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਨ੍ਤਿ ਸਮਾਸੋ। **ਲਸੁਣਂ** ਮਗਧੇਸੁ ਜਾਤਂ ਆਮਲਕਭਣ੍ਡਿਕਂ ਲਸੁਣਂ ਨ ਖਾਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਨ ਅਕਲ੍ਲਕੋ**ਤਿ ਅਗਿਲਾਨੋ।

੩੪੧. ਹੀਨੁਕ੍ਕਟ੍ਠੇਹਿ ਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਂ ਵਾ ਹੀਨਂ ਵਾ ਉਜੁਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਪਦੇਸੇਨ ਵਾ ਦਵਾ ਵਦੇ, ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਜਾਤਿਆਦੀਹੀ**ਤਿ ਜਾਤਿਨਾਮਗੋਤ੍ਤਕਮ੍ਮਸਿਪ੍ਪਆਬਾਧਲਿਙ੍ਗਕਿਲੇਸਆਪਤ੍ਤਿਅਕ੍ਕੋਸੇਹਿ । **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਤਜਾਦੀਹਿਯੇਵ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਂ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾ। **ਦਵਾ**ਤਿ ਕੇਲ਼ਿਹਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਤਾਯ। **ਉਜੁਂ** ਵਾਤਿ ''ਚਣ੍ਡਾਲੋਸੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ। **ਅਞ੍ਞਾਪਦੇਸੇਨ** ਵਾਤਿ ''ਸਨ੍ਤਿ ਇਧੇਕਚ੍ਚੇ ਚਣ੍ਡਾਲਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ।

੩੪੨. ਦੀਘੇ ਨਖੇਤਿ ਮਂਸਪ੍ਪਮਾਣਤੋ। **ਦੀਘੇ ਕੇਸੇ**ਤਿ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਤੋ। ਸਚੇਪਿ ਨ ਦੀਘਾ, ਦੁਮਾਸਤੋ ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। **ਦੀਘੇ ਨਾਸਲੋਮੇ**ਤਿ ਨਾਸਤੋ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ। **ਵੀਸਤਿਮਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਵੀਸਤਿਯਾ ਨਖਾਨਂ ਮਟ੍ਠਞ੍ਚ। **ਸਮ੍ਬਾਧੇ**ਤਿ ਉਭੋਸੁ ਉਪਕਚ੍ਛਕੇਸੁ, ਮੁਤ੍ਤਕਰਣੇ ਚ ਲੋਮਹਾਰਣਞ੍ਚ ਨ ਲਬ੍ਭਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨੀਯਂ। **ਨ ਲਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਏਤੇ ਮਟ੍ਠਾਦਯੋ ਨ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਨਿਪਾਤੋ ਵਾ **ਲਬ੍ਭਾ**ਤਿ। ਆਬਾਧਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਪਨ ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਲੋਮਂ ਸਂਹਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੩੪੩. ਸਙ੍ਘੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠੰ ਵਾ ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਵਾ ਸਯਨਾਸਨੰ ਯਥਾਵੁਡ੍ਢੰ ਨ ਬਾਧੇਯਜਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠੰ **ਸਙ੍ਘੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠੰ,** ਸਙ੍ਘੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਯੋ ਯੋ ਵੁਡ੍ਢੋ **ਯਥਾਵੁਡ੍ਢੰ,** ਵੁਡ੍ਢਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਬਾਧੇਯਜਾ**ਤਿ ਨ ਪਟਿਬਾਹੇਯਜ। **ਅਲ੍ਲਪਾਦਾ** ਨਾਮ ਯੇਹਿ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਉਦਕੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। **ਸਯਨਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦਿ, ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਭਣ੍ਡਕਤਾ ਭੂਮੀਤਿਪਿ ਉਪਲਕ੍ਖਿਤਾ। ਸੁਧੋਤਪਾਦਕੰ ਵਾਪਿ ਸਉਪਾਹਨੋ ਤਥੇਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸੁਧੋਤਪਾਦਕ**ਨ੍ਤਿ ਧੋਤਪਾਦੇਹੇਵ ਅਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੰ। ਧੋਤਾ ਪਾਦਾ ਯਸ੍ਸ ਅਕ੍ਕਮਨਸ੍ਸਾਤਿ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਨਸਮਾਸੋ। ਯਦਿ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਨੇਵਾਸਿਕਾ ਅਧੋਤਪਾਦੇਹਿਪਿ ਵਲਞ੍ਜੇਨ੍ਤਿ, ਤਥੇਵ ਵਲਞ੍ਜੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਤਥੇ**ਵਾਤਿ ਪਰਿਭਣ੍ਡਕਤੰ ਭੂਮਿੰ ਸੇਨਾਸਨੰ ਵਾ ਨਕ੍ਕਮੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੪੪. **ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ। ਪਾਦੇ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨੰ ਪਲ੍ਲਤ੍ਥੋ, ਪਲ੍ਲਤ੍ਥੰ ਕਰੋਤੀਤਿ ਪਲ੍ਲਤ੍ਥਾਤਿਧਾਤੁਸ੍ਸ ਪਲ੍ਲਤ੍ਥੇਤਿ ਰੂਪੰ। ਵਿਹਾਰੇਪਿ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇਪਿ ਪਲ੍ਲਤ੍ਥਿਕਾਯ ਨ ਨਿਸੀਦੇਯਜਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤੰ ਭਿਤ੍ਤਾਦਿਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਤਵਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੇਨ ਵਾ ਕਤਪਰਿਕਮ੍ਮੰ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਾਦਿੰ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਨ ਅਪਸ੍ਸਯੇ**ਤਿ ਚੀਵਰਾਦਿਨਾ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਪਸ੍ਸਯਨੰ ਨ ਕਰੇਯਜ। **ਨੇ ਨ ਆਚਮੇ**ਤਿ ਨੇਵ ਨ ਆਚਮੇ, ਆਚਮੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦ੍ਵੇ ਪਟਿਸੇਧਾ ਪਕਤਿਯਤ੍ਥੰ ਗਮੇਨ੍ਤੀਤਿ। **ਸਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਦਕੇ ਅਸਨ੍ਤੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

੩੪੫. **ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਮਾਦਾਨੇ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੰ ਸਾਮਣੇਰਾਨੰ ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਸਮਾਦਾਨੇ। **ਦ**ਵਾਤਿ ਨਿਪਾਤੋ , ਕੀਲ਼ਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਿਲਾਪਵਿਜ੍ਝਨੇ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਹਤ੍ਥਯਨ੍ਤੇਨਪਿ ਸਕ੍ਖਰਿਕਾਯਪਿ ਖਿਪਨੇ। ਸਭਾਗਾਯ ਦੇਸਨਾਯ ਆਵਿਕਮ੍ਮੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **ਸਭਾਗਾਯਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਥਵਸੇਨ ਸਮਾਨੋ ਭਾਗੋ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ। **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਤਾਦਿਸਿਯਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮਤ੍ਤੰ ਸਮੁਚ੍ਚਿਨੋਤਿ।

੩੪੬. **ਪਟਿਸ੍ਸ**ਵੋ ਨਾਮ ''ਉਭੋਪਿ ਮਯੰ ਇਧ ਵਸ੍ਸੰ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮ, ਏਕਤੋ ਉਦ੍ਦਿਸਾਪੇਮਾ''ਤਿਆਦਿਪਟਿਜਾਨਨੰ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਸੰਵਾਦੋ ਪਚ੍ਛਾ ਅਕਰਣੰ **ਪਟਿਸ੍ਸਵਵਿਸੰਵਾਦੋ,** ਤਸ੍ਮਿੰ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮੰ। **ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਥਨਸਮਯੇ ''ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਪਵਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ। **ਇਤਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ।

੩੪੭. **ਕਿਚ੍ਚੇ**ਤਿ ਸੁਕ੍ਖਕਟ੍ਠਾਦਿਗ੍ਗਹਣਕਿਚ੍ਚੇ ਸਤਿ ਏਵ ਪੋਰਿਸੰ ਪੁਰਿਸਪ੍ਪਮਾਣੰ ਅਭਿਰੁਹੇਯਜਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਆਪਦਾਸੂ**ਤਿ ਵਾਲ਼ਮਿਗਦਸ੍ਸਨਾਦੀਸੁ।

੩੪੮. ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨੰ ਵਿਨਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਦ੍ਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਿਮਨ੍ਤੇਨ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਸਙ੍ਖਾਤੰ ਅਦ੍ਧਾਨੰ। ਸਚੇ ਨ ਹੋਤਿ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨੰ ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਰਣੋ ਵਾ, ਸਙ੍ਘਾਟਿਕਣ੍ਣੋਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੋ। **ਯਾਚਮਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨੰ ਯਾਚਨ੍ਤਸ੍ਸ।

੩੪੯. ਆਬਾਧਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੇਸਙ੍ਗੇ ਚ ਅਤ੍ਤਘਾਤਨੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਸੇਸਙ੍ਗੇ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਤੋ ਕਣ੍ਣਨਾਸਾਦਿਅਵਸੇਸੇ ਅਵਯਵਚ੍ਛੇਦਨੇ। **ਅਤ੍ਤਘਾਤਨੇ**ਤਿ ਆਹਾਰੁਪਚ੍ਛੇਦਾਦਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਾਰਣੇ।

੩੫੦. ਤੂਲਿਕਾਯ ਕਯਿਰਮਾਨੰ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਦਿਕੰ ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪੋਤ੍ਥਕਞ੍ਚ ਕਟ੍ਠਾਦੀਸੁ ਕਯਿਰਮਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤਪੋਤ੍ਥਕਾਨਿ, ਤਾਨਿਯੇਵ ਰੂਪਾਨੀਤਿ ਸਮਾਸੋ। ਜਾਤਕਾਦੀਨਿ ਪਨ ਪਰੇਹਿ ਕਾਰਾਪੇਤੁੰ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਮਾਲਾਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਸਯਮ੍ਪਿ ਕਾਤੁੰ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਆਰਾਮਾਰਞ੍ਞਗੇਹੇਸੁ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੰ ਨ ਉਟ੍ਠਾਪੇਯਜਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। ਵਿਹਾਰਸਙ੍ਖਾਤੋ ਆਰਾਮੋ ਚ ਅਰਞ੍ਞਞ੍ਚ ਅਨ੍ਤਰਘਰਸਙ੍ਖਾਤੰ ਗੇਹਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। ''ਆਰਾਮ...ਪੇ॰... ਗੇਹੇਸੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਏ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਅ-ਕਾਰਕਰਣੇਨ ਗਾਥਾਬਨ੍ਧਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਓਕਾਸੇ ਕਤੇ ਪਨ ''ਪਵਿਸਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਚ ਪਵਿਸਿਤਬ੍ਬੰ ਉਪਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਞ੍ਚ।

੩੫੧. ਪੁਮਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਯਾਨਾਨਿ ਚ ਸਿਵਿਕਞ੍ਚ ਹਤ੍ਥਵਟ੍ਟਕਞ੍ਚ ਪਾਟਙ੍ਕਿਞ੍ਚ ਅਭਿਰੁਹਿਤੁਂ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਤੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪੁਮਯੁਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਗਵਾਦਿਪੁਰਿਸਯੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਨ ਧੇਨੁਯੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਸਾਰਥਿ ਪਨ ਇਤ੍ਥੀ ਵਾ ਹੋਤੁ ਪੁਰਿਸੋ ਵਾ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਹਤ੍ਥਵਟ੍ਟਕੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ, **ਯਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਰਥਸਕਟਾਦੀਨਿ, **ਸਿਵਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਪੀਠਕਸਿਵਿਕਂ, ਪੀਠਕਯਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਾਟਙ੍ਕੀ**ਤਿ ਅਨ੍ਦੋਲਿਕਾ। **ਗਿਲਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਗਿਲਾਨੋ** ਨਾਮ ਨ ਅਪ੍ਪਕੇਨਪਿ ਸੀਸਾਬਾਧਾਦਿਮਤ੍ਤੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਯੋ ਪਨ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਵਿਨਾ ਯਾਨੇਨ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਏਵਰੂਪੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਥਾ ਹਿ ਯਾਨਂ ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਕੋਸਲੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਗਿਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਗਨ੍ਤੁਮਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਾਯ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ “ਏਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ”ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ “ਨਾਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਗਿਲਾਨੋਮ੍ਹੀ”ਤਿ **ਵੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੩) ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ, ਤਥਾ ਵਦਨ੍ਤੋ ਚ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਮਨੁਪਚ੍ਛੇਦਸਾਧਕਮੇਵ ਗੇਲਞ੍ਞਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹਾਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਥਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਯਾ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ, ਅਪਿਚ ਯਾਨੇਨ ਏਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਯ ਉਪਾਹਨਾਯ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਠਪੇਨ੍ਤੇਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯੇਨ “ਗਿਲਾਨੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਉਪਾਹਨੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਗਿਲਾਨੋ ਨਾਮ ਯੋ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਅਨੁਪਾਹਨੇਨ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤੁ”ਨ੍ਤਿ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੫੬) ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਗਿਲਾਨੋਵ ਗਿਲਾਨੋਤਿ ਨਿਟ੍ਠਮੇਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ।

੩੫੨. **ਦਵਂ ਕਰਣੇ**ਤਿ ਕੇਲ਼ਿਯਾ ਕਰਣੇ। **ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸਾਪਿ। **ਉਪਲਾਲ਼ਨੇ**ਤਿ “ਪਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਚੀਵਰਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ”ਤਿਆਦਿਨਾ।

੩੫੩. ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨ ਦਸ੍ਸਯੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨੀਯਂ। **ਤਾ** ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ।

੩੫੪. **ਓਵਾਦ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਤੇਰਸਿਯਂ ਵਾ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਯਂ ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ “ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੋ”ਤਿਆਦਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤੇ ਪੁਨ ਤਾਹਿ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਵਾਦੂਪਸਙ੍ਕਮਨਯਾਚਨਂ, ਤਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਕਤਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਟਿਪਦੇ ਪਚ੍ਚਾਹਰਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਜਾਨਨਕਂ **ਬਾਲ**ਞ੍ਚ ਤਥਾ ਕਾਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਂ **ਗਿਲਾਨ**ਞ੍ਚ ਪਾਟਿਪਦੇ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਂ **ਗਮਿਯ**ਞ੍ਚ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਗਹਣਪਚ੍ਚਾਹਰਣਾਨਿ ਅਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **“ਨ ਗਣ੍ਹਤੋ”**ਤਿਆਦਿ।

੩੫੫. **ਲੋਕਾਯਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰਤ੍ਥਕਕਾਰਣਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਤ੍ਥਂ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾ ਚ ਇਮਿਨਾਵ ਉਪਲਕ੍ਖਿਤਾ। **ਨ ਵਾਚੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਨ ਵਾਚੇਯ੍ਯ। ਇਮਿਨਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਯਾਪੁਣਨਮ੍ਪਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਲੋਕਾਯਤਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਤਿ ਚ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਵਡ੍ਢਾਨਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦਿਗਰਹਿਤਾ ਸਗ੍ਗਮੋਕ੍ਖਾਨਂ ਤਿਰੋ ਤਿਰਿਯਤੋ ਅਞ੍ਛਿਤਾ ਗਤਾ ਪਵਤ੍ਤਾ ਕਬ੍ਬਨਾਟਕਾਦਿਕਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਵਿਜ੍ਜਾ ਅਨੁਲੋਮਵਸੇਨ ਵਾ ਵਿਨਯਪਰਿਯਾਯਂ ਪਤ੍ਵਾ ਗਰੁਕੇ ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਿਨਯਯੁਤ੍ਤਿਤੋਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਞ੍ਚ ਨੋ ਗਰੂਨਮੁਪਦੇਸੋ। **ਪੇਲ਼ਾਯਪੀ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਪਾਤਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਖਿਨੋ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਮ੍ਬਲੋਹੇਨ ਰਜਤੇਨ ਵਾ ਕਤਾਯ ਤਾਯ ਆਸਿਤ੍ਤਕੂਪਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਪੇਲ਼ਾਯ ਠਪੇਤ੍ਵਾ।

੩੫੬. ਪਾਰੁਤਞ੍ਚ ਨਿਵਾਸਨਞ੍ਚ, ਗਿਹੀਨਂ ਹਤ੍ਥਿਸੋਣ੍ਡਾਦਿਵਸੇਨ ਪਾਰੁਤਨਿਵਾਸਨਂ ਯਸ੍ਸ ਪਾਰੁਪਨਸ੍ਸ ਨਿਵਾਸਨਸ੍ਸਾਤਿ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਨਸਮਾਸੋ । ਗਿਹਿਪਾਰੁਤਨਿਵਾਸਨਂ ਨ ਪਾਰੁਪੇ ਨ ਨਿਵਾਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸਂਵੇਲ੍ਲਿਯਂ ਨ ਨਿਵਾਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਮਲ੍ਲਕਮ੍ਮਕਰਾਦਯੋ ਵਿਯ ਕਚ੍ਛਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਨਿਵਾਸੇਯ੍ਯ। ਏਵਂ ਨਿਵਾਸੇਤੁਂ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸਾਪਿ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸਾਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਮ੍ਪਿ ਮਗ੍ਗਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਏਕਂ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਕੋਣੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਲਗ੍ਗਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਂ ਅਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਅਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਚ ਨਿਬ੍ਬਿਕਾਰਂ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਂ ਪਾਰੁਪਿਤਬ੍ਬਂ ਤਿਮਣ੍ਡਲਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਂ ਨਿਵਾਸੇਤਬ੍ਬਞ੍ਚ, ਤਥਾ ਅਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਅਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਚ ਆਰਾਮੇ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਵਾ ਅਨਾਦਰੇਨ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਦਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਵਨਂ। **ਨਾਲਿਮ੍ਪਯੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ “ਸਬ੍ਬੂਪਕਾਰਾਨਿ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤੂ”ਤਿ ਵਾ ਖਿਡ੍ਡਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਾ ਨਾਲਿਮ੍ਪਯੇਯ੍ਯ।

੩੫੭. ਖਿਡ੍ਢਿਂ ਨੋ ਪਯੋਜਯੇ ਅਵ੍ਵਾਤਕਪ੍ਪਵ਼ਾਰਿਤੇ ਨੋ ਯਾਚੇਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਅਵ੍ਵਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸਾਪਿ। ਕਤਿਪਾਹਂ ਭੁਤ੍ਵਾ ਵ਼ਾਤਿ ਯੋਜਨੀਯਂ। **ਪੁਨੇ**ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ।

੩੫੮. ਦਣ੍ਡਿਨਂ ਵੁਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਵੁਤ੍ਵਾ ਵਾ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਂ ਯਾਚਨੇ ਦਣ੍ਡਿਤੇ ਦਣ੍ਡੋ ਅਸ੍ਸ ਗੀਵ਼ਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਦਣ੍ਡਂ ਗਣ੍ਹਤੀਤਿ ਪਚ੍ਚਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦਣ੍ਡਿਨਂ ਦਣ੍ਡਗ੍ਗਹਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵਿਹਾਰੇ ਅਸੁਕੇਨ ਚ ਅਸੁਕੇਨ ਚ ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ, ''ਕਰਿਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਏਵਂ ਅਤੀਤਂ ਵਾ ਅਨਾਗਤਂ ਵਾ ਆਰਬ੍ਭ। **ਯਾਚਨੇ**ਤਿ ਵੋਹਾਰਿਕੇਸੁ ਯਾਚਨੇ ਸਤਿ। **ਦਣ੍ਡਿਤੇ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਦਣ੍ਡੇ ਗਹਿਤੇ ਸੋ ਦਣ੍ਡੋ ਅਸ੍ਸ ਯਾਚਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਗੀਵਾ, ਇਣਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵੋਹਾਰਿਕੇਹਿ ਪਨ ''ਕੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਅਸੁਕੇਨਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤੁਮ੍ਹੇਯੇਵ ਜਾਨਿਸ੍ਸਥ, ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਮਯਂ ਰਕ੍ਖਂ ਯਾਚਾਮ, ਤਂ ਨੋ ਦੇਥ, ਅਵਹਟਭਣ੍ਡਞ੍ਚ ਮੇ ਆਹਰਾਪੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ । ਏਵਂ ਅਨੋਦਿਸ੍ਸ ਆਚਿਕ੍ਖਣਾ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਕਾ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ।

੩੫੯.''ਹਰਨ੍ਤੇਸੁ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ,
ਚੋਰੋ ਚੋਰੋਤਿ ਭਾਸਿਤੇ।
ਅਨਤ੍ਥਾਯੇਸਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ''ਤਿ॥ –

ਪਾਠੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ''ਹਰਨ੍ਤੇਸੂ''ਤਿ ਬਹੁਵਚਨੇਨ ਸਹ ਘਟਤੇ। ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਹਰਨ੍ਤੇਸੁ ਏਸਂ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ''ਚੋਰੋ ਚੋਰੋ''ਤਿ ਭਾਸਿਤੇ ਦਣ੍ਡਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਤਤ੍ਤਕਂ ਅਸ੍ਸ ਗੀਵ਼ਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਹਰਨ੍ਤੇਸੂ**ਤਿ ਚੋਰੇਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਸੁ। **ਏਸ**ਨ੍ਤਿ ਚੋਰਾਨਂ। **ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਵੋਹਾਰਿਕਜਨੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ। ਯਤ੍ਤਕਂ ਗਹਿਤਂ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਅਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਗੀਵਾ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੬੦. ਪਾਕਾਰਕੁਟ੍ਟਾਨਂ ਬਹਿ ਵਲ਼ਞ੍ਜੇ ਵਾਪਿ ਵੀਹਾਦਿਨਾਲ਼ਿਕੇਰਾਦਿਰੋਪਿਮੇ ਹਰਿਤੇ ਵਾਪਿ ਵਿਘਾਸੁਚ੍ਚਾਰਸਙ੍ਕਾਰਮੁਤ੍ਤਂ ਨਾਵਲੋਕਿਯ ਛਡ੍ਡੇਯ੍ਯ, ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਵਲ਼ਞ੍ਜੇ ਨਾਵਲੋਕਿਯਾ**ਤਿ ਚ ਇਮਿਨਾ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਵਲ਼ਞ੍ਜੇ ਵਾ ਵਿਘਾਸਾਦੀਨਿ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਦੀਪੇਤਿ। ਵੀਹਿ ਆਦਿ ਯੇਸਂ ਸਾਲਿਆਦੀਨਂ ਤੇ ਵੀਹਾਦਯੋ, ਨਾਲ਼ਿਕੇਰੋ ਆਦਿ ਯੇਸਂ ਅਮ੍ਬਪਨਸਾਦੀਨਂ ਤੇ ਨਾਲ਼ਿਕੇਰਾਦਯੋ, ਵੀਹਾਦਯੋ ਚ ਨਾਲ਼ਿਕੇਰਾਦਯੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ, ਤੇਸਂ ਰੋਪੋ, ਤੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ **ਵੀਹਾਦਿ…ਪੇ॰… ਰੋਪਿਮਂ। ਹਰਿਤੇ**ਤਿ ਹਰਿਤਟ੍ਠਾਨੇ। **ਵਿਘਾਸੋ** ਨਾਮ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠੋਦਕਚਲਕਾਦਿ।

੩੬੧. ਧਮ੍ਮਯੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਚ੍ਚਞ੍ਚ ਗੀਤਞ੍ਚ ਵ਼ਾਦਿਤਞ੍ਚ ਯੋਜਾਪੇਤੁਞ੍ਚ ਪਯੋਜੇਤੁਞ੍ਚ ਪਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਪਸ੍ਸਿਤੁਞ੍ਚ ''ਉਪਹਾਰਂ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਾ ਨ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਧਮ੍ਮਯੁਤ੍ਤਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਰਤਨਤ੍ਤਯਗੁਣੂਪਸਂਹਿਤਤਾਯ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਧਮ੍ਮੇਨ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਸਂਯੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ। **ਨਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਮੋਰਸੁਕਮਕ੍ਕਟਾਦੀਨਂ ਨਚ੍ਚਮ੍ਪਿ। **ਗੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਗੀਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਕਯਿਰਮਾਨਂ ਦਨ੍ਤਗੀਤਮ੍ਪਿ। **ਵਾਦਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਉਦਕਭੇਰਿਵਾਦਿਤਮ੍ਪਿ। **ਯੋਜਾਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਕਾਰਾਪੇਤੁਂ। **ਪਯੋਜੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਾਤੁਂ। ਆਯਤਕੇਨ ਗੀਤਸ੍ਸਰੇਨ ਧਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਭਾਸਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪਯੁਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਪਰੇਹਿ ਯੇਹਿ ਕੇਹਿਚਿ ਕਤਾਨਿ। **ਪਸ੍ਸਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨੋਲੋਚਨਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਸੋਤੁਨ੍ਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਅਨ੍ਤਰਾਰਾਮੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਵੀਥਿਯਂ ਠਤ੍ਵਾ ਗੀਵਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਤੋਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਕਰਣੀਯੇਨ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੁਣਾਤਿ ਵਾ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ। ''ਉਪਹਾਰਕਰਣਂ ਨਾਮ ਸੁਨ੍ਦਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵਾ-ਸਦ੍ਦੋ ਸਮੁਚ੍ਚਯੇ।

੩੬੨. ''ਕੀਲ਼ਤ੍ਥਂ ਕਤਂ ਰਾਜਾਗਾਰ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਚਿਤ੍ਤਕਂ ਆਗਾਰਂ **ਚਿਤ੍ਤਾਗਾਰਕਂ**।

੩੬੩. ਆਸਨੇਨ ਨਵੇ ਨ ਪਟਿਬਾਹੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਆਸਨੇਨਾ**ਤਿ ਆਸਨਤੋ। **ਨ ਪਟਿਬਾਹੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਨ ਉਟ੍ਠਾਪੇਯ੍ਯ। ਉਣ੍ਹੇ ਚੀਵਰਂ ਨ ਨਿਦਹੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜਨੀਯਂ। **ਨ ਨਿਦਹੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਅਧਿਕਂ ਨ ਨਿਦਹੇਯ੍ਯ। **ਗਰੁਨਾ**ਤਿ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਨ। **ਪਣਾਮਿਤੋ**ਤਿ ''ਮਾ

ਇਧ ਪਵਿਸਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਿਤੋ।

੩੬੪. ਸਤ੍ਤੁਹਿ ਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵਾਪਿ ਅਦ੍ਧਵੇਨੇਵ ਚ ਉਪਾਸਕਂ ਵਾਪਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਅਕ੍ਕੋਸਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਚਾ**ਤਿ **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਵਧਾਰਣੇ। **ਅਦ੍ਧਵੇਨੇਵ ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਏਵ ਚਾ**ਤਿ ਨਿਪਾਤਸਮੁਦਾਯੋ, ਏਕੋ ਏਵ ਵਾ ਅਵਧਾਰਣੇ, ਵੁਤ੍ਤੋ ਅਦ੍ਧਵੇਨੇਵ ‘‘ਅਸਦ੍ਧੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ**ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਮੁਖੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਪਾਪਗਰਹਣਵਸੇਨ ਪਨ ਵਦਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

੩੬੫. **ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਂ** ਸਦ੍ਧਾਯ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਚੀਵਰਞ੍ਚ ਚ-ਸਦ੍ਦੇਨ ਅਵਸੇਸਮ੍ਪਿ ਵਿ**ਨਿਪਾਤੇਤੁਂ** ਨਾਸੇਤੁਂ ਨ ਲਬ੍ਭਂ, ਪਿਤ੍ਤੂਨਂ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਵਾਤੀਨਮ੍ਪੀ**ਤਿ **ਪਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਸਮ੍ਭਾਵਨੇ।

੩੬੬. ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥੋ ਅਞ੍ਞਤੋ ਭਾਗਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ। **ਅਞ੍ਞਤੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਵਿਹਾਰਤੋ। **ਪਟਿਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦਦੇਯ੍ਯ। ਗਹਿਤੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਨਟ੍ਠੇ ਵਾ ਜਿਣ੍ਣੇ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਗੀਵਾਹੋ ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਚੋਦਿਤੋ ਨੋ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਤੇਸਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਤੋ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘਕਾਰਿਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਚੋਦਿਤੋ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਸਾਮਿਕੇਹਿ ‘‘ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਲਾਭੀਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ।

੩੬੭. ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰੋ ਵਾ ਕਲ੍ਲੋ ਸਉਪਾਹਨੋ ਵਾ ਗਾਮਂ ਨ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯ, ਚਾਮਰੀਮਕਸਬੀਜਨਿਂ ਨ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜਨੀਯਂ। ਅਨ੍ਤਰਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਰਞ੍ਚ, ਸਹ ਅਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰੇਨ **ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰੋ**। ਅਗ੍ਗਲਗੁਤ੍ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਆਰਞ੍ਞਕੇਨ ਪਨ ਭਣ੍ਡੁਕ੍ਖਲਿਕਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣਰੁਕ੍ਖਸੁਸਿਰਾਦੀਸੁ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇਸੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਅਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰਾਨਂ ਨਿਕ੍ਖੇਪੇ ਅਯਮੇਵ ਨਯੋ। **ਕਲ੍ਲੋ**ਤਿ ਅਗਿਲਾਨੋ। ਮਕਸਾਨਂ ਬੀਜਨੀ ਮਕਸਬੀਜਨੀ, ਚਮਰੀਨਂ ਵਾਲੇਹਿ ਕਤਾ ਮਕਸਬੀਜਨੀਤਿ ਸਮਾਸੋ।

੩੬੮. ਆਰਾਮਤੋ ਬਹੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨੀਯਂ। **ਆਰਾਮਤੋ**ਤਿ ਆਰਾਮੂਪਚਾਰਤੋ। **ਨ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਅਗਿਲਾਨੋ ਨ ਧਾਰੇਯ੍ਯ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਕਾਯਦਾਹੋ ਵਾ ਪਿਤ੍ਤਕੋਪੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਚਕ੍ਖੁ ਵਾ ਦੁਬ੍ਬਲਂ, ਅਞ੍ਞੋ ਵਾ ਕੋਚਿ ਆਬਾਧੋ ਵਿਨਾ ਛਤ੍ਤੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਗਾਮੇ ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾ ਛਤ੍ਤਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਗੁਤ੍ਤਿਯਾ ਲਬ੍ਭਤੀ**ਤਿ ਵਸ੍ਸੇ ਚੀਵਰਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥਂ, ਵਾਲਮਿਗਚੋਰਭਯੇਸੁ ਅਤ੍ਤਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕਪਣ੍ਣਛਤ੍ਤਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੩੬੯. ਉਭਤੋਕਾਜਂ ਨ ਗਾਹੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਉਭਤੋ ਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਉਭਯਕੋਟਿਯਂ ਭਾਰਬਨ੍ਧਕਾਜਂ **ਉਭਤੋਕਾਜਂ,** ਅਲੋਪਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। **ਏਕਨ੍ਤਰਿਕਕਾਜਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਮੇਵ ਅਨ੍ਤਰਿਕਂ, ਏਕਞ੍ਚ ਅਨ੍ਤਰਿਕਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ, ਏਕਨ੍ਤਰਿਕੇ ਭਾਰਬਨ੍ਧਕਾਜਨ੍ਤਿ ਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ ਏਕਤੋਕਾਜਕਂ, ਅਨ੍ਤਰਿਕਕਾਜਕਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਹਤ੍ਥੇ ਓਲਮ੍ਬੋ ਅਸ੍ਸ ਭਾਰਸ੍ਸਾਤਿ ਸਮਾਸੋ।

੩੭੦. **ਅਨੋਕਾਸਕਤ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਕਰੋਤੁ ਮੇ ਆਯਸ੍ਮਾ ਓਕਾਸਂ, ਅਹਂ ਤਂ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ’’ਤਿ ਏਵਂ ਚੋਦਕੇਨ ਓਕਾਸੇ ਕਾਰਾਪਿਤੇ ਨਤ੍ਥਿ ਓਕਾਸੋ ਕਤੋ ਅਨੇਨ ਚੁਦਿਤਕੇਨਾਤਿ ਬਹੁਬ੍ਬੀਹਿ। **ਚੋਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਚਾਵਨਅਕ੍ਕੋਸਕਮ੍ਮਵੁਟ੍ਠਾਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਚੋਦੇਯ੍ਯ। ਉਪੋਸਥਪ੍ਪਵਾਰਣਟ੍ਠਪਨਅਨੁਵਿਜ੍ਜਧਮ੍ਮਕਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਸੁ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਨਤ੍ਥਿ। **ਸੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਤਾਯ ਸੁਦ੍ਧਸ੍ਸ। **ਅਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਕਾਰਣੇ। **ਤਥਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਅਤਿਦਿਸਤਿ। ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ‘‘ਭੂਤਮੇਵ ਨੁ ਖੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਵਦਤਿ, ਅਭੂਤ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਤੁਲਯਿਤ੍ਵਾ ਓਕਾਸਂ ਕਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੫੩) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੩੭੧. ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਕਤਙ੍ਗੁਲੇਨ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਾਧਿਕਂ ਮਞ੍ਚਪ੍ਪਟਿਪਾਦਂ ਵਾ ਉਚ੍ਚਪਾਦਕਂ ਮਞ੍ਚਂ ਵਾ ਨ ਧਾਰਯੇਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਪਕਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗੁਲਂ **ਪਕਤਙ੍ਗੁਲਂ**। ਤਞ੍ਚ ਵਡ੍ਢਕਿਅਙ੍ਗੁਲਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਟ੍ਠ ਚ ਤਾਨਿ ਅਙ੍ਗੁਲਾਨਿ ਚ, ਤੇਹਿ ਤਮਧਿਕਂ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਸਮਾਸੋ। ਮਞ੍ਚਾਨਂ ਪਟਿਪਾਦੋ, ਯਤ੍ਥ ਮਞ੍ਚਪਾਦੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ। ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਤੋ ਉਚ੍ਚਾ ਪਾਦਾ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਬਹੁਬ੍ਬੀਹਿ।

੩੭੨. ਮੂਗਬ੍ਬਤਾਦਿਨ੍ਤਿ ਮੂਗਾਨਮਿਵ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਂ ਵਤਂ ਆਦਿ ਯਸ੍ਸ ਗੋਵਤਾਦਿਨੋ ਤਿਤ੍ਥਿਯਵਤਸ੍ਸਾਤਿ ਸਮਾਸੋ। ਖੁਰਮੇਵ ਭਣ੍ਡਂ **ਖੁਰਭਣ੍ਡਂ**। ਪੁਬ੍ਬੇ ਨ੍ਹਾਪਿਤੋ **ਨ੍ਹਾਪਿਤਪੁਬ੍ਬਕੋ,** ਵਿਸੇਸਨਸ੍ਸ ਪਰਨਿਪਾਤੋ।

੩੭੩. ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਵਡ੍ਢਕਿਆਦੀਨਂ ਕਮ੍ਮਂ। ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਂ ''ਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਤਂ ਮੇ ਯੇਨ ਯਾਚਿਤਂ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਇਮਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਅਨੁਸਾਰੋ, ਤਸ੍ਸਾ ਯਾਚਨਾਯ ਅਨੁਸਾਰੋ **ਤਦਨੁਸਾਰੋ,** ਤਤੋ ਲਦ੍ਧਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਹੇਤੁਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਕਮ੍ਮਤੋ ਨਿਗ੍ਗਤੋ **ਨਿਕ੍ਕਮ੍ਮੋ,** ਵਿਘਾਸਾਦਾਦਿ। ਤਂ ਅਯਾਚਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕਾਰੇਤੁਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਆਹਰਾਪੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਆਨੇਤੁਂ। **ਅਪਰਸਨ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਦਾਰੁਤਿਣਪਲਾਲਾਦਿਕਂ ਅਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ।

੩੭੪. ਗਿਹੀਨਂ ਯਤ੍ਤਕਂ ਦੇਤਿ, ਗੋਪਕੇ ਦੇਨ੍ਤੇ ਗਹੇਤੁਂ ਲਬ੍ਭਂ, ਸਙ੍ਘਚੇਤਿਯਸਨ੍ਤਕੇ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਗਹੇਤੁਂ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਦੇਤੀ**ਤਿ ਗੋਪਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਂ ਦੇਤਿ। **ਗਹੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਤਕਂ ਗਹੇਤੁਂ। **ਸਙ੍ਘਚੇਤਿਯਸਨ੍ਤਕੇ**ਤਿ ਵੇਤਨਗੋਪਕੇਹਿ ਦੀਯਮਾਨੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਚ ਸਨ੍ਤਕੇ। **ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਤੇਸਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ ਹੋਤਿ ''ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਖਾਦਥਾ''ਤਿ, ਤਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ। ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਚ ਚੇਤਿਯਸਨ੍ਤਕੇ ਚ ਕੇਣਿਯਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਰਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਹਿ ਦਾਨੇ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ।

੩੭੫. "ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ"ਤਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੇ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇ ਸਤਿ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਭਾਵਸਮ੍ਭਵਤੋ। **ਛਹਿ** ਵਾਤਿ ਆਪਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਰਣਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿ ਛਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਹਿ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਸਬ੍ਬਾਪਤ੍ਤੀਨਞ੍ਹਿ ਕਾਯੋ ਵਾਚਾ ਕਾਯਵਾਚਾ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਂ ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਂ ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਛ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾਨਿ।

> ਤਿਧਾ ਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ, ਪਞ੍ਚਧਾ ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ।
> ਦ੍ਵਿਧਾ ਤਿਚਤੁਰੋ ਠਾਨਾ, ਏਕਧਾ ਛਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ॥

ਤਤ੍ਥ ਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਪਞ੍ਚਮੇਨ ਛਟ੍ਠੇਨ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤੋ **ਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਤਿਧਾ**। ਪਠਮਚਤੁਤ੍ਥੇਹਿ ਚ ਦੁਤਿਯਪਞ੍ਚਮੇਹਿ ਚ ਤਤਿਯਛਟ੍ਠੇਹਿ ਚ ਚਤੁਤ੍ਥਛਟ੍ਠੇਹਿ ਚ ਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠੇਹਿ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤੋ **ਦ੍ਵਿਸਮੁਟ੍ਠਿਤਾ ਪਞ੍ਚਧਾ** । ਪਠਮੇਹਿ ਚ ਤੀਹਿ ਪਚ੍ਛਿਮੇਹਿ ਚ ਤੀਹਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤੋ **ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਦ੍ਵਿਧਾ**। ਪਠਮਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥਛਟ੍ਠੇਹਿ ਚ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਪਞ੍ਚਮਛਟ੍ਠੇਹਿ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤੋ **ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਦ੍ਵਿਧਾ**। ਛਹਿਪਿ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤੋ **ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾ ਏਕਧਾ**। ਅਲਜ੍ਜਿ...ਪੇ॰... ਸਞ੍ਞਿਤਾਯ ਚਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਛਹਿ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਯੋ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਰਿਗੂਹਤਿ, ਅਗਤਿਗਮਨਞ੍ਚ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਦਿਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਲਜ੍ਜੀ ਪੁਗ੍ਗਲੋ। ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ਅਞ੍ਞਾਣੋ ਚ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਕਤੋ ਚ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੇਨ ਅਭਿਭੂਤੋਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। ਭਾਵੇ ਤ੍ਤੁਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ।

ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤੋਯੇਵ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਯਂ **ਅਲਜ੍ਜਿਤਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ**। ਮਨ੍ਦੋ ਮੋਮੂਹੋ ਕਤ੍ਤੁਬ੍ਬਾਕਤ੍ਤੁਬ੍ਬਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਅਕਤ੍ਤੁਬ੍ਬਂ ਕਰੋਤਿ, ਕਤ੍ਤੁਬ੍ਬਂ ਵਿਰਾਧੇਤਿ, ਅਯਂ **ਅਞ੍ਞਾਣਤ੍ਤਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ**। ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਵਿਨਯਧਰਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਅਯਂ **ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਕਤਤ੍ਤਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ**। ਸਤਿਯਾ ਪ੍ਲਵੋ ਸਮ੍ਮੋਹੋ **ਸਤਿਪ੍ਲਵੋ,** ਸਹਸੇਯ੍ਯਜਤਿਚੀਵਰਵਿਪ੍ਪਵਾਸਾਦੀਨਿ ਸਤਿਪ੍ਲਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਪ੍ਪਞ੍ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਾਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਕਪ੍ਪਾਕਪ੍ਪਿਯੇ ਸਞ੍ਞਾ, ਸਾ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਕਪ੍ਪਾ...ਪੇ॰... ਸਞ੍ਞੀ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੋਤਿ ਤਾ-ਪਚ੍ਚਯੋ। ਯ-ਲੋਪੇਨ ਪਨ **"ਸਞ੍ਞਿਤਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਵਾ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਂ। ਤੇ ਚ ''ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ''ਤਿਆਦੀਨਂ ਯਥਾਕ੍ਕਮੇਨ ਯੁਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਅਚ੍ਛਮਂਸਂ ''ਸੂਕਰਮਂਸ''ਨ੍ਤਿ ਖਾਦਤਿ, ਵਿਕਾਲੇ ਕਾਲਸਞ੍ਞਿਤਾਯ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਅਯਂ **ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਿਤਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ**। ਯੋ ਪਨ ਸੂਕਰਮਂਸਂ ''ਅਚ੍ਛਮਂਸ''ਨ੍ਤਿ ਖਾਦਤਿ, ਕਾਲੇ ਵਿਕਾਲਸਞ੍ਞਾਯ ਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਅਯਂ **ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸਞ੍ਞਿਤਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ**।

੩੭੬. ਅਲਜ੍ਜਿਅਞ੍ਞਾਣਤਾਯ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਛਾਦਯੇਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਲਿਙ੍ਗੇ**ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਨਨਿਮਿਤ੍ਤੰ। ਲਿਙ੍ਗੇ ਸਙ੍ਘੇ ਚ ਗਣੇ ਚ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਚਾਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਿਤਿ ਚਤੁਧਾ ਹੋਤੀਤਿ ਸੇਸੋ।

੩੭੭. **ਪਚ੍ਚਯਦ੍ਵਯੇ**ਤਿ ਚੀਵਰੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਚ। **ਪਰਿਕਥੋਭਾਸਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਲਾਪਮਤ੍ਤਮੇਤੰ। ਸਹਚਰਿਤਸ੍ਸ ਪਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਸ੍ਸਾਪਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਗਹੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਥਨੰ **ਪਰਿਕਥਾ**। ਉਜੁਕਮੇਵ ਅਵਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਵਿਭੂਤੋ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਓਭਾਸਨੰ **ਓਭਾਸੋ**। ਪਚ੍ਚਯੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਯਥਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਞਾਯਤਿ, ਏਵੰ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨੰ **ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ**। ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਰਣੰ **ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੰ। ਤਤਿਯੇ**ਤਿ ਸੇਨਾਸਨੇ। **ਸੇਸੇ**ਤਿ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੇ।

੩੭੮. ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨੰ ਅਚ੍ਚਯੇ ਦਾਨੰ ਨ ਰੂਹਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਚ੍ਚਯੇ ਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਮਮਚ੍ਚਯੇਨ ਮਯ੍ਹੰ ਸਨ੍ਤਕੰ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਹੋਤੂ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪਗਮੇ ਦਾਨੰ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਦਿਨ੍ਨੰ ਚੀਵਰਾਦਿਕੰ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ ਚ ਹੋਤਿ, ਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਗਿਹੀਨੰ ਪਨਾ**ਤਿ ਗਿਹੀਨੰ ਅਚ੍ਚਯੇ ਦਾਨੰ ਪਨ। ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਦਾਨਗ੍ਗਹਣਲਕ੍ਖਣੰ – ‘‘ਇਦੰ ਤੁਯ੍ਹੰ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਵਾ ‘‘ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਦੇਮੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਪਿ ਦਿਨ੍ਨੰਯੇਵ ਹੋਤਿ। ‘‘ਤੁਯ੍ਹੰ ਗਣ੍ਹਾਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਮਯ੍ਹੰ ਗਣ੍ਹਾਮੀ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਸੁਦਿਨ੍ਨੰ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ। ‘‘ਤਵ ਸਨ੍ਤਕੰ ਕਰੋਹਿ, ਤਵ ਸਨ੍ਤਕੰ ਹੋਤੁ, ਤਵ ਸਨ੍ਤਕੰ ਕਾਰਾਪੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਮਮ ਸਨ੍ਤਕੰ ਕਰੋਮਿ, ਮਮ ਸਨ੍ਤਕੰ ਹੋਤੁ, ਮਮ ਸਨ੍ਤਕੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਦਤਿ। ਦੁਦ੍ਦਿਨ੍ਨੰ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ। ਸਚੇ ਪਨ ‘‘ਤਵ ਸਨ੍ਤਕੰ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹੰ ਗਣ੍ਹਾਮੀ’’ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ।

੩੭੯. ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੋ ਵਾ **ਉਪਸ੍ਸਯੇ** ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨੰ ਵਿਹਾਰੇ **ਕਾਲੰ ਕਯਿਰਾਥ** ਯਦਿ ਕਾਲਙ੍ਕਰੇਯ੍ਯ, **ਤਤ੍ਥ** ਤਸ੍ਮਿੰ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਸਨ੍ਤਕੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਏਵ **ਦਾਯਜ੍ਜੋ** ਸਾਮੀ ਹੋਤੀਤਿ ਸੇਸੋ। **ਸੇਸੇਪੀ**ਤਿ ਅਵਸੇਸੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਿਕ੍ਖਮਾਨਸਾਮਣੇਰਿਸਨ੍ਤਕੇਪਿ। **ਅਯੰ ਨਯੋ**ਤਿ ਯਦਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਵਿਹਾਰੇ ਕਾਲੰ ਕਰੇਯ੍ਯੁੰ, ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਕੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੋ ਏਵ ਦਾਯਜ੍ਜੋਤਿ ਅਯਮੇਵ ਨਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੮੦. ‘‘ਇਮੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਦੇਹੀ’’ਤਿ **ਦਿਨ੍ਨੰ** ਯਾਵ ਪਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੰ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਾਵ **ਪੁਰਿਮਸ੍ਸੇਵ,** ਯੋ ਪਹਿਣਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਮ੍ਮੀ**ਤਿ ‘‘ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਦੇਮੀ’’ਤਿ **ਦਿਨ੍ਨੰ** ਪਨ **ਪਚ੍ਛਿਮਸ੍ਸੇਵ,** ਯਸ੍ਸ ਪਹਿਣਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਮੰ ਵਿਧਿੰ** ‘‘ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਇਮੇ ਸਾਮਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਏਤੰ ਪਕਾਰੰ **ਞਤ੍ਵਾ** ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹੰ ਵਾ ਗਣ੍ਹੇ, ਮਤਕਚੀਵਰੰ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਵਿਸ੍ਸਾਸਗਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮੀਸੁ ਜੀਵਨ੍ਤੇਸੁ ਵਿਸ੍ਸਾਸੇਨ ਗਾਹੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। **ਮਤਕਚੀਵਰੰ ਅਧਿਟ੍ਠੇ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਮਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞੇ ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨ ਸਨ੍ਤਿ, ‘‘ਮਯ੍ਹੰ ਤੰ ਪਾਪੁਣਾਤੀ’’ਤਿ ਮਤਕਚੀਵਰੰ ਅਧਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ। ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਅਦਤ੍ਵਾ ਦੂਰੇ ਠਪਿਤਮਤਕਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਮ੍ਹਿ ਕਾਲਕਤੇ ਸਙ੍ਘੋ ਸਾਮੀ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੇ, ਅਪਿਚ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਾ ਬਹੂਪਕਾਰਾ, ਸਙ੍ਘੇਨ ਤਿਚੀਵਰਞ੍ਚ ਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕਾਨੰ ਦਾਤਬ੍ਬੰ। ਯੰ ਤਤ੍ਥ ਲਹੁਭਣ੍ਡੰ ਲਹੁਪਰਿਕ੍ਖਾਰੰ, ਤੰ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਭਾਜੇਤਬ੍ਬੰ। ਯੰ ਤਤ੍ਥ ਗਰੁਭਣ੍ਡੰ ਗਰੁਪਰਿਕ੍ਖਾਰੰ, ਤੰ ਆਗਤਾਨਾਗਤਸ੍ਸ ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯੰ ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯੰ। **ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਕੋ** ਨਾਮ ਗਿਹੀ ਵਾ ਹੋਤੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵਾ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਮਾਤੁਗਾਮੋਪਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਭਾਗੰ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਬਹੂ ਚੇ ਸਬ੍ਬੇ ਸਮਗ੍ਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਸਮਭਾਗੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸੇਨ ਉਪਟ੍ਠਹਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਸੇਸੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ।

੩੮੧. ‘‘ਲੋਹਭਣ੍ਡੇ ਪਹਰਣਿੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਪ੍ਪਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **ਪਹਰਣਿ**ਨ੍ਤਿ ਆਵੁਧੰ। ਪਾਦੁਕਾ ਚ ਸਙ੍ਕਮਨੀਯੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਦੋ। ਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯੇ ਕਤਕੰ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਿਕਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਯੋਜਨੀਯੰ, ਧਨਿਯਸ੍ਸੇਵ ਸਬ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯਕੁਟਿ **ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਿਕਾ**ਤਿ।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੨. ਦੇਸਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੨. ਇਦਾਨਿ ਦੇਸਨਾਨਿਦਸ੍ਸਨਬਜਾਸੇਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਕਾਨਿਚਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਉਪਦਿਸਿਤੁੰ **“ਚਾਗੋ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਸ੍ਸ ਯੋ ਚਾਗੋ, ਸਾ ਪਾਰਾਜਿਕਦੇਸਨਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਭਵਤਿ ਅਨੇਨਾਤਿ ਭਾਵੋ, ਸਦ੍ਦਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤੰ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਾਵੋ ਭਿਕ੍ਖੁ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁਕਿਚ੍ਚੰ **ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੋ**, ਤਸ੍ਸ। ਦਿਸੀ ਉਚ੍ਚਾਰਣੇ, ਉਚ੍ਚਾਰਣਾ ਪਕਾਸਨਾ ਦੇਸਨਾ। ‘‘ਛਨ੍ਨਮਤਿਵਸ੍ਸਤਿ, ਵਿਵਟ੍ਟਂ ਨਾਤਿਵਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ (ਉਦਾ॰ ੪੫) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਧ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਪਰਿਚ੍ਚਾਗੋਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਾਯ ਪਕਾਸਨਾ ਨਾਮ ਪਾਰਾਜਿਕਾਯ ਦੇਸਨਾ। ‘‘ਯੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਸੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਯੁਤ੍ਤੰ, ਤਥਾਪਿ ਸਬ੍ਬਾਦੀਹਿ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਲਿਙ੍ਗਮਾਦਿਯਜਤੇ ਵਕ੍ਖਮਾਨਸ੍ਸ ਵਾਤਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਦੇਸਨਾਪੇਕ੍ਖਾਯ **“ਸੋ”**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਥਾ ਯੇਨ ਪਕਾਰੇਨ ‘‘ਛਾਦੇਤਿ ਜਾਨਮਾਪਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤੰ **ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੰ**, ਤੇਨ। ਵੁਤ੍ਤਮਨਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮਾਤਿ ਅਬ੍ਯਯੀਭਾਵਵਸੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਧਾਪਿ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਾਨਾਨਤਿਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਪਕਾਸਨਾ ਦੇਸਨਾ ਸਿਯਾਤਿ **“ਵੁਟ੍ਠਾਨਂ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਦੇਸਨਾ”**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

੩੮੩. ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **“ਏਵ”**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਏਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ।

੩੮੪. **ਤੁਮ੍ਹਮੂਲੇ**ਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਮੂਲੇ ਸਮੀਪੇ। **ਪਟਿਦੇਸੇਮੀ**ਤਿ ਪਕਾਸੇਮਿ। **ਸਂਵਰੇਯ੍ਯਜਾਸੀ**ਤਿ ਸਂਯਮੇਯ੍ਯਜਾਸਿ, ਸਂਵਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯਜਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੮੫. **ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਨਾ**ਤਿ ਏਕਬਹੁਭਾਵਂ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਦਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ, ਤੇਨ। ‘‘ਇਮਂ...ਪੇ॰... ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਚੀਵਰਂ ਦੇਯ੍ਯਜਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। ‘‘ਇਮਂ ਚੀਵਰਂ ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ।

੩੮੬. (ਕ) **ਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਚੀਵਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨਨਯੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੇਸੁ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦੀਸੁ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਚੀਵਰਂ। **ਵਿਪ੍ਪਵੁਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਥਂ।

(ਖ) **ਅਕਾਲਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਵਸ੍ਸਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਮਾਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸੇ ਏਕਾਦਸਮਾਸੇ, ਅਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਤਞ੍ਚ ਮਾਸਂ ਹੇਮਨ੍ਤਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸੇ ਸਤ੍ਤਮਾਸੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਕਾਲੇਪਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ‘‘ਇਦਂ ਅਕਾਲਚੀਵਰ’’ਨ੍ਤਿ ਏਕਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ‘‘ਇਦਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ। ਇਤਰਂ ਪਨ ਕਾਲਚੀਵਰਂ। **ਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਕਾਲਚੀਵਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਊਨਸ੍ਸ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸਙ੍ਘਗਣਾਦਿਤੋ ਸਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚਾਸਾਯ ਮਾਸਮੇਕਂ ਪਰਿਹਾਰੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਂ ਮਾਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ।

(ਗ) **ਪੁਰਾਣਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਉਸ੍ਸੀਸਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋ। **ਚੀਵਰਂ** ਨਾਮ ਛਨ੍ਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਿਕਪ੍ਪਨੂਪਗਂ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਵਕ੍ਖਮਾਨਚੀਵਰਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ।

(ਘ) **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਹਰੀਤਕੀਖਣ੍ਡੇਨਪਿ ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਂ ਵਿਨਾ।

(ਙ) **ਗਹਪਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਅਪਬ੍ਬਜਿਤਕਂ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਮਯਾ**ਤਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਨਟ੍ਠਚੀਵਰਸਮਯਂ ਵਿਨਾ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰੇਹਿ ਪਨ ਸਾਖਾਪਲਾਸਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਵਾਕਾਦੀਨਿ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਵਾਸੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਗੇਵ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ। ਚੀਵਰਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਨ੍ਤਿ ਆਹ **“ਅਞ੍ਞਾਤਕ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿ।

(ਚ) **ਤਦੁਤ੍ਤਰੀ**ਤਿ ਤਤੋ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਅਭਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਵਾਰਿਤਚੀਵਰਤੋ ਤੀਸੁ ਨਟ੍ਠੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਨਟ੍ਠੇਸੁ ਏਕਂ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਕਤਿਯਾ ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰੇਨ ਚਰਨ੍ਤੇਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ਨਟ੍ਠੇਸੁ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਨਟ੍ਠੇ ਏਕਂਯੇਵ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਸ੍ਸ ਏਕਂਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਟ੍ਠੇ ਦ੍ਵੇ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

(ਛ) **ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋ**ਤਿ ਗਹਪਤਿਨਾ ਵਾ ਗਹਪਤਾਨਿਯਾ ਵਾ। **ਵਿਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਪਠਮਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤੋ ਮੂਲਂ ਵਡ੍ਢਾਪੇਨ੍ਤੋ ਸੁਨ੍ਦਰਕਾਮਤਾਯ ''ਆਯਤਂ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਿਸਿਟ੍ਠਕਪ੍ਪਂ ਅਧਿਕਵਿਧਾਨਂ।

(ਜ) **ਅਞ੍ਞਾਤਕੇ ਗਹਪਤਿਕੇ**ਤਿ ਬਹੂਨਂ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਮੇਵ ਪੁਰਿਮਤੋ ਵਿਸੇਸੋ।

(ਝ) **ਚੋਦਨਾਯਾ**ਤਿ ''ਅਤ੍ਥੋ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਚੀਵਰੇਨਾ''ਤਿ ਚੋਦਨਾਯ। **ਠਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਯਚੋਦਨਮਾਹ। ਰਾਜਾਦੀਹਿ ਪੇਸਿਤੇਨ ਹਿ ਦੂਤੇਨ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚੋਦਨਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਚੋਦਨਾਯ ਦਿਗੁਣਂ ਠਾਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਚੇ ਚੋਦੇਤਿਯੇਵ, **ਨ** ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਛ ਚੋਦਨਾ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿਯੇਵ, ਨ ਚੋਦੇਤਿ, ਦ੍ਵਾਦਸ ਠਾਨਾਨਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਉਭਯਂ ਕਰੋਤਿ, ਏਕਾਯ ਚੋਦਨਾਯ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ ਹਾਪੇਤਬ੍ਬਾਨਿ।

(ਟ) ਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਚ ਤਾਨਿ ਕਾਲ਼ਕਾਨਿ ਚ ਜਾਤਿਯਾ ਰਜਨੇਨ ਵਾ।

(ਠ) **ਤੁਲ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਤੁਲਾਹਿ ਕਾਰੇਤੁਕਾਮਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਯਤ੍ਤਕੇਹਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮੇਹਿ ਕਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਕਾਲ਼ਕਾਨਂ, ਏਕੋ ਓਦਾਤਾਨਂ, ਏਕੋ ਗੋਚਰਿਯਾਨਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਤੁਲਾ** ਨਾਮ ਪਲਸਤਂ। **ਗੋਚਰਿਯਾ** ਨਾਮ ਕਪਿਲਵਣ੍ਣਾ। ਇਦਂ ਮੇ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਰਾਪਿਤਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ।

(ਞ) **ਤਿਯੋਜਨਪਰਮ**ਨ੍ਤਿ ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਤੀਣਿ ਯੋਜਨਾਨਿ ਪਰਮੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨਸ੍ਸਾਤਿ ਭਾਵਨਪੁਂਸਕਵਸੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਅਨੁਮਸੋ ਸੁਤ੍ਤਕੇਨਪਿ ਭਣ੍ਡਕਤਭਣ੍ਡਹਰਣਂ ਵਿਨਾ ਅਨੁਮਸੋ ਵਾਤਾਬਾਧਪ੍ਪਟਿਕਾਰਤ੍ਥਂ ਕਣ੍ਣਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਿਤਾਨਿ।

੩੮੭-੯. **ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਨਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ। **ਅਥਾ**ਤਿ ਦੇਸਿਤਾਨਨ੍ਤਰਂ। ''ਇਮਂ ਜਾਨਾਹੀ''ਤਿ ਗਿਹਿਂ ਵਦੇਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਸੋ**ਤਿ ਆਰਾਮਿਕਾਦਿਕੋ ਗਿਹੀ। ''ਇਮਿਨਾ ਕਿਂ ਆਹਰਾਮੀ''ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਵਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯਦਿ ਵਦਤਿ। **ਇਮਨ੍ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਇਮਂ ਆਹਰਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਤੇਲਾਦਿਨ੍ਤਿ ਵਦੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਆਦਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤਂ। ਤੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾਨ ਸੋ ਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਆਹਰਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ । **ਦ੍ਵੇਪੇਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤੇ ਰੂਪਿਯਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਕੇ ਦ੍ਵੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸੇਹਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ। **ਤਤੋ**ਤਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤਕਪ੍ਪਿਯਤੋ। **ਅਞ੍ਞੇਨਾ**ਤਿ ਅਨੁਮਸੋ ਆਰਾਮਿਕੇਨਾਪਿ। **ਤੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ।

੩੯੦. ਅਨੁਮਸੋ ਤਨ੍ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਰੁਕ੍ਖਚ੍ਛਾਯਾਪੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤਨ੍ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਵਤ੍ਥੁਨਾ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਆਰਾਮੇ ਰੁਕ੍ਖਚ੍ਛਾਯਾ ਤਨ੍ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਤਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਤਿ ਸਮਾਸੋ। **ਆਦਿਤੋ ਸਨ੍ਥਤਤ੍ਤਯ**ਨ੍ਤਿ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਕੋਸਿਯਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਦ੍ਵੇਭਾਗਸਨ੍ਥਤਤ੍ਤਯਂ।

੩੯੧. **ਏਵਂ ਚੇ ਨੋ ਲਭੇਥਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਨੋ ਚੇ ਲਭੇਯ੍ਯ, **ਸੋ** ਗਿਹੀ ''ਇਮਂ ਛਡ੍ਡੇਹੀ''ਤਿ **ਸਂਸਿਯੋ** ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਏਵਂ ਰੂਪਿਯਛਡ੍ਡਕੋ ਗਿਹੀ ਨੋ ਚੇ ਲਭੇਯ੍ਯ, ਸਮ੍ਮਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਡ੍ਡੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਸਮ੍ਮਤੋ**ਤਿ ''ਯੋ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਨ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੫੮੪) ਵੁਤ੍ਤਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਰੂਪਿਯਛਡ੍ਡਕਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਸਮ੍ਮਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ।

੩੯੨. **ਏਤਾਨੀ**ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਰੂਪਿਯਾਨਿ। **ਦੁਤਿਯਂ ਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੇ ਸਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤਪਤ੍ਤਂ ਸਙ੍ਘੇ ਵਤ੍ਤੁਂ ਲਬ੍ਭਰੇਤਿ ਪਦਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਵਤ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ''ਅਹਂ ਭਨ੍ਤੇ ਰੂਪਿਯਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸਿ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਤ੍ਤੁਂ। ਸੇਸਾਨਿ ਅਵਸੇਸਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੂਨਿ ਸਙ੍ਘੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਗਣੇ ਚ ਵਤ੍ਤੁਂ ਲਬ੍ਭਰੇਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਭਾਸਨ੍ਤਰੇਨਪਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਲਬ੍ਭ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਪਾਲ਼ਿਭਾਸਾਯਮੇਵ, ਸੀਹਲ਼ਾਦਿਭਾਸਾਯਪਿ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੯੩. (ਕ) **ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰਾਦੀਨਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਨੇਕਵਿਧਂ। ਕਯੋ ਗਹਣਂ, ਵਿਕ੍ਕਯੋ ਦਾਨਂ। ਕਯੋ ਚ ਵਿਕ੍ਕਯੋ ਚ **ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਂ**।

(ਗ) **ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੇਨਾ**ਤਿ ਊਨਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਯਸ੍ਸ, ਤੇਨ, ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਲਕ੍ਖਣੇ ਕਰਣਵਚਨਂ। ਯਥਾਕਥਞ੍ਚਿ ਪਨ ਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੋ ਪਤ੍ਤੋ, ਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੋਕਾਸੋ ਵਾ, ਸੋ ਅਪਤ੍ਤੋ, ਅਞ੍ਞਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੩੯੪. **ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤ੍ਵਾਨਾ**ਤਿ ਪਦਭਾਜਨੀਯੇ ਵੁਤ੍ਤਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮੇਨ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤ੍ਵਾ। **ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਨ੍**ਤਿ **ਅਨ੍ਤ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਅਨ੍ਤੇ ਭਵੋ ਲਾਮਕੋ ਪਤ੍ਤੋਯੇਵ ਗਹਿਤੋ, ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਗੁਣਂ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਦੁਤਿਯਤ੍ਥੇਰਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਤੇਨੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਯਾਵਸਙ੍ਘਨਵਕਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯੋ ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇਸੁ ਪਰਿਯਨ੍ਤੋ ਪਤ੍ਤੋ, ਤਂ ਪਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਤਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ। **ਦਾਪਯੇ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਤੇਨ ਪਤ੍ਤਗਾਹਾਪਕੇਨ ਦਾਪੇਯ੍ਯ।

੩੯੫. (ਕ) **ਭੇਸਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਭੇਸਜ੍ਜਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਤੁ ਵਾ, ਮਾ ਵਾ, ਏਵਂ ਲਦ੍ਧਵੋਹਾਰਂ ਸਪ੍ਪਿਆਦਿਕਂ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕਂ।

(ਖ) ਗਿਮ੍ਹਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਮਾਸੇ ਪੁਰਿਮੋ ਅਦ੍ਧਮਾਸੋ ਪਰਿਯੇਸਨਕਰਣਾਨਂ ਖੇਤ੍ਤਂ, ਪਚ੍ਛਿਮਦ੍ਧਮਾਸੋ ਪਰਿਯੇਸਨਕਰਣਨਿਵਾਸਨਾਨਂ ਖੇਤ੍ਤਂ, ਵਸ੍ਸਿਕਮਾਸਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਸਹ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਖੇਤ੍ਤਂ, ਇਮੇਯੇਵ ਪਞ੍ਚਮਾਸਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸਮਯੋ, ਇਤਰਸਤ੍ਤਮਾਸਾ ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯੋ। ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯੇ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਕੁਚ੍ਛਿਸਮਯੇ ਚ ਅਤਿਰੇਕਦ੍ਧਮਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਦਹਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ "**ਅਤਿਰੇਕਮਾਸੇ ਸੇਸੇ**"ਤਿ।

(ਗ) **ਸਾਮਂ ਦਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਾਦੀਨਿ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਮਾਨੋ ਸਯਮੇਵ ਦਤ੍ਵਾ। **ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ। ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਪਿ ਚੀਵਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ, ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਸਕਸਞ੍ਞਂ ਵਿਨਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ।

(ਙ) **ਵਿਕਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ''ਆਯਤਞ੍ਚ ਕਰੋਹਿ ਵਿਤ੍ਥਤਞ੍ਚਾ''ਤਿਆਦਿਕਂ ਅਧਿਕਵਿਧਾਨਂ।

(ਚ) **ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਗਮਿਕਗਿਲਾਨਗਬ੍ਭਿਨਿਅਭਿਨਵੁਪ੍ਪਨ੍ਨਸਦ੍ਧਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਪਵਾਰਣਮਾਸਸ੍ਸ ਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖਪਞ੍ਚਮਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਅਚ੍ਚਾਯਿਕਚੀਵਰਂ। ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਏਕਾਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕੋ ਮਾਸੋ, ਅਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਏਕਾਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕਾ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾ ਚੀਵਰਕਾਲਸਮਯੋ, ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ "**ਚੀਵਰਕਾਲਸਮਯਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਿਤ**"ਨ੍ਤਿ। ਕਾਲੋ ਚ ਸੋ ਸਮਯੋ ਚ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਕਾਲਸਮਯੋ, ਤਂ।

(ਛ) ਸਪ੍ਪਟਿਭਯੇ ਆਰਞ੍ਞਕਸੇਨਾਸਨੇ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਤਿਣ੍ਣਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਚੀਵਰਂ ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਪਵਾਰਿਤਤਾ, ਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸਤਾ, ਪਞ੍ਚਧਨੁਸਤਿਕਪਚ੍ਛਿ ਮਪ੍ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਸੇਨਾਸਨਤਾ, ਸਾਸਙ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਯਤਾਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਚਤੁਰਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਛਾਰਤ੍ਤਪਰਮਂ ਤੇਨ ਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤੋ ਚੇ ਉਤ੍ਤਰਿ ਵਿਪ੍ਪਵਸੇਯ੍ਯ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ "**ਅਤਿਰੇਕਛਾਰਤ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ।

(ਜ) **ਜਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ।

੩੯੬. **ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਵਿਯਾ**ਤਿ ਪਠਮਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇ ਵਿਯ।

३९७. (ख) अनुरघरं पविट्ठाय भिक्खुनिया हत्थतो खादनीयादिप्पटिग्गहणे च भिक्खूसु कुलेसु भुञ्जन्तेसु ''इध सूपं, सूपं देथा''तिआदिना नयेन वोसासमानाय भिक्खुनिया अनपसादनेन च सेखसम्मतेसु कुलेसु पुब्बे अनिमन्तितस्स खादनीयादीनं पटिग्गहणे च सप्पटिभये आरञ्ञकसेनासने विहरन्तस्स पुब्बे अप्पटिसंविदितखादनीयादिप्पटिग्गहणे च पाटिदेसनीयं नाम आपत्तिनिकायो वुत्तो। तेन वुत्तं **"गारय्ह"**न्तिआदि।

३९८. **"अदेसनागामिनिया"**न्तिआदि ''न देसये''ति एत्थ कम्मं। पाराजिका सङ्घादिसेसा च **अदेसनागामिनियो** नाम। न आपत्ति **अनापत्ति,** तं। कतदेसनं **देसितं**। नानासंवासनिस्सीमट्ठितानं न देसयेति सम्बन्धो। एवं चतुपञ्चहि न देसये, मनसा न देसये, अपकतत्तानं न देसये, नाना ''एका''ति न देसयेति। **मनसा**ति केवलं चित्तेनेव। **नाना**ति सम्बहुला आपत्तियो ''एका''ति वत्वा। एकं पन आपत्तिं ''सम्बहुला''ति देसेतुं वट्टतीति।

देसनानिद्देसवण्णना निट्ठिता।

४३. छन्ददाननिद्देसवण्णना

३९९. **कम्मप्पत्ते**ति उपोसथादिने कम्मस्स पत्ते युत्ते अनुरूपे। **सङ्घे समागते**ति चतुवग्गादिके सङ्घे एकत्थ सन्निपतिते। एत्थ च छन्दहारकेनापि सद्धिं चतुवग्गादिको वेदितब्बो।

४००. छन्ददानादिविधिं दस्सेतुं **"एक"**न्तिआदिमाह। **उपागम्मा**ति सन्तिं आपत्तिं पकासेत्वा ततो पच्छा उपगन्त्वा। **छन्दं ददे**ति वक्खमानेसु तीसु एकेनपि बहि उपोसथं कत्वा आगतो छन्दं ददेय्य, केनचि करणीयेन सन्निपातट्ठानं गन्त्वा कायसामग्गिं अदेन्तो पन पारिसुद्धिं देन्तो छन्दं ददेय्य।

४०२. उभिन्नं दाने किंपयोजनन्ति आह **"पारिसुद्धी"**तिआदि। पारिसुद्धिप्पदानेन सङ्घस्स अत्तनो चापि उपोसथं सम्पादेतीति सम्बन्धो। परिसुद्धि एव पारिसुद्धि, तस्स पदानं, तेन। ननु च पारिसुद्धितापदानमत्तमेव उपोसथकम्मं नामाति पारिसुद्धिप्पदानं अत्तनो उपोसथं सम्पादेतु, कथं सङ्घस्साति? वुच्चते – पारिसुद्धिदानस्स धम्मकम्मतासम्पादनेन सङ्घस्सापि उपोसथं सम्पादेतीति।

एत्थ पन चतूसु एकस्स छन्दपारिसुद्धिं आहरित्वा तयो पारिसुद्धिउपोसथं करोन्ति, तीसु वा एकस्स छन्दपारिसुद्धिं आहरित्वा द्वे पातिमोक्खं उद्दिसन्ति, **अधम्मेन वग्गं** उपोसथकम्मं। चत्तारो पारिसुद्धिउपोसथं करोन्ति, तयो वा द्वे वा पातिमोक्खं उद्दिसन्ति, **अधम्मेन समग्गं**। चतूसु एकस्स आहरित्वा तयो पातिमोक्खं उद्दिसन्ति, तीसु वा एकस्स आहरित्वा द्वे पारिसुद्धिउपोसथं करोन्ति, **धम्मेन वग्गं**। सचे पन चत्तारो सन्निपतित्वा पातिमोक्खं उद्दिसन्ति, तयो पारिसुद्धिउपोसथं, द्वे अञ्ञमञ्ञं पारिसुद्धिउपोसथं करोन्ति, **धम्मेन समग्गं**। पवारणकम्मेसुपि पञ्चसु एकस्स पवारणं आहरित्वा चत्तारो गणञत्तिं ठपेत्वा पवारेन्ति, चतूसु तीसु वा एकस्स आहरित्वा तयो द्वे वा सङ्घञत्तिं ठपेत्वा पवारेन्ति, अधम्मेन वग्गं पवारणकम्मन्तिआदि वुत्तनयमेव। **सेसकम्मं विबाधती**ति अवसेससङ्घकिच्चं विबाधेति अलद्धाधिप्पायत्ताति अधिप्पायो।

४०३. **द्वय**न्ति उपोसथकरणञ्चेव अवसेसकिच्चञ्च। अत्तनो न साधेतीति सम्बन्धनीयं।

४०४. **हरेय्या**ति पुब्बे वुत्तं सुद्धिकछन्दं वा इमं वा छन्दपारिसुद्धिं हरेय्य। **परम्परा न हारये**ति परम्परा न आहरेय्य। कस्माति आह **"परम्पराहटा"**तिआदि। **तेना**ति पठमतो गहितछन्दपारिसुद्धिकेन।

ਪਰਮ੍ਪਰਾਹਟਾਤਿ ਯਥਾ ਬਿਲ਼ਾਲਸਙ੍ਖਲਿਕਾਯ ਪਠਮਂ ਵਲਯਂ ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਤਿਯਂ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਏਵਂ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਨ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ''ਪਰਿਮ੍ਪਰਾਹਟਾ ਛਨ੍ਦ-ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ।

੪੦੫. **ਸਬ੍ਬੂਪਚਾਰ**ਨ੍ਤਿ ''ਏਕਂਸਂ ਚੀਵਰਂ ਕਤ੍ਵਾ'' ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਉਪਚਾਰਂ।

੪੦੬. ਸੋ ਆਗਤੋ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਅਥਾ**ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰਤ੍ਥੇ। **ਆਗਤੋ**ਤਿ ਪਵਾਰਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ। **ਆਰੋਚੇਤ੍**ਵਾਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ। **ਏ**ਵਨ੍ਤਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਕ੍ਕਮੇਨ।

੪੦੭-੮. ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹਾਰਕੋਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਨਾਹਟਾ**ਤਿ ਆਹਟਾਵ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਹਾਰਕੋ ਸਙ੍ਘਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਹੇਯ੍ਯ, ਆਹਟਾ ਹੋਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਥਾ **ਹੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤਾਦਿਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ।

੪੦੯. ਸਙ੍ਘਂ ਪਤ੍ਤੋ ਪਮਤ੍ਤੋ ਵਾ ਸੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ਨਾਰੋਚਯੇਯ੍ਯ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਚਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਚ**-ਸਦ੍ਦੋ ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਹਰਣਂ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤੀਤਿ।

ਛਨ੍ਦਦਾਨਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੪. ਉਪੋਸਥਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੦. **ਦੁਵੇ** **ਉਪੋਸਥਾ**ਤਿ ਸੁਲਭਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਯੋ ਪਨ ਦਿਵਸਵਸੇਨੇਵ ਉਪੋਸਥਾ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕੋ ਪਨ੍ਨਰਸਿਕੋ ਸਾਮਗ੍ਗਿਕੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਹੇਮਨ੍ਤਗਿਮ੍ਹਵਸ੍ਸਾਨਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਉਤੂਨਂ ਤਤਿਯਸਤ੍ਤਮਪਕ੍ਖੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਕਤ੍ਵਾ ਛ **ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕਾ,** ਸੇਸਾ **ਪਨ੍ਨਰਸਿਕਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਏਕਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਚਤੁਵੀਸਤਿਉਪੋਸਥਾ। ਇਦਂ ਤਾਵ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਕਤਿਚਾਰਿਤ੍ਤਂ। ''ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਆਵਾਸਿਕਾਨਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ (ਮਹਾਵ॰ ੧੭੮) ਪਨ ਤਥਾਰੂਪਪਚ੍ਚਯੇ ਸਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੇ ਉਪੋਸਥਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੪੧੧. ਸੁਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸੋ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਤਂ ਉਪੋਸਥੋ ਚਾਤਿ ਕਮ੍ਮਧਾਰਯੋ। **ਸੇਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵਾ। ''ਦੁਵੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਚ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੋ ਪਨ੍ਨਰਸੋ ਸਾਮਗ੍ਗੀਤਿ ਦਿਵਸਵਸੇਨ, ਸੁਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧੀਤਿ ਕਰਣਪ੍ਪਕਾਰੇਨ, ਸਙ੍ਘੁਪੋਸਥੋ ਗਣੁਪੋਸਥੋ ਪੁਗ੍ਗਲੁਪੋਸਥੋਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨ ਚਾਤਿ ਨਵ ਉਪੋਸਥਾ ਦੀਪਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

੪੧੨. **ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇ**ਤਿ –

''ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਤੁਕ੍ਖਾਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਗਣਨਾ ਚ ਓਵਾਦੋ।
ਉਪੋਸਥਸ੍ਸ ਏਤਾਨਿ, ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੬੮) –

ਏਵਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਾਨਨ੍ਤਰਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇ।

ਪੁਬ੍ਬਕਰਣੇਤਿ –

''ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨੀ ਪਦੀਪੋ ਚ, ਉਦਕਂ ਆਸਨੇਨ ਚ।
ਉਪੋਸਥਸ੍ਸ ਏਤਾਨਿ, ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੬੮) –

ਏਵ਼ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯੇਹੇਵ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਪੁਬ੍ਬਕਰਣੇ। **ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲੇ**ਤਿ ਉਪੋਸਥਾਦੀਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਙ੍ਗਾਨਂ ਸਮ੍ਭਵੇਨ ਪਤ੍ਤੋ ਕਾਲੋ ਇਮਸ੍ਸਾਤਿ ਪਤ੍ਤਕਾਲਂ, ਪਤ੍ਤਕਾਲਮੇਵ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ। ਕਿਂ ਤਂ? ਉਪੋਸਥਾਦਿਕਮ੍ਮਂ। ਤਂ ਪਨ ਚਤੂਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ। ਯਥਾਹੁ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾ –

> ‘‘ਉਪੋਸਥੋ ਯਾਵਤਿਕਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾ,
> ਸਭਾਗਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚ ਨ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।
> ਵਜ੍ਜਨੀਯਾ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ,
> ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ॥ (ਮਹਾਵ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧੬੮)।

ਸਮਾਨਿਤੇਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਆਨੀਤੇ ਪਵਤ੍ਤਿਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੋ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸੋ। **ਪਞ੍ਚਧਾ**ਤਿ ਨਿਦਾਨੁਦ੍ਦੇਸੋ ਪਾਰਾਜਿਕੁਦ੍ਦੇਸੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੁਦ੍ਦੇਸੋ ਅਨਿਯਤੁਦ੍ਦੇਸੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰੁਦ੍ਦੇਸੋਤਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਧਾ।

੪੧੩. **ਵਿਨਾਨ੍ਤਰਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਜਨ੍ਤਰਾਯੋ ਚੋਰਨ੍ਤਰਾਯੋ ਅਗ੍ਯਨ੍ਤਰਾਯੋ ਉਦਕਨ੍ਤਰਾਯੋ ਮਨੁਸ੍ਸਨ੍ਤਰਾਯੋ ਅਮਨੁਸ੍ਸਨ੍ਤਰਾਯੋ ਵਾਲ਼ਨ੍ਤਰਾਯੋ ਸਰੀਸਪਨ੍ਤਰਾਯੋ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਰਾਯੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਰਾਯੋਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੫੦) ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਦਸਸੁ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਵਿਨਾ। **ਸਙ੍ਖੇਪੇਨਾ**ਤਿ ਵਿਨਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਂ। ‘‘ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵੀਸੁ ਤੀਸੁ ਵਾ ਉਦ੍ਦੇਸੇਸੁ ਵਿਸਦੇਸੁ ਥੇਰੋਵ ਇਸ੍ਸਰੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਵਤ੍ਤਨ੍ਤੇਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਸੁ ਉਦ੍ਦੇਸੇਸੁ। **ਅਵਤ੍ਤਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਵਤ੍ਤਮਾਨੇ ਅਪ੍ਪਗੁਣੇ। **ਵਟ੍ਟਤੀ**ਤਿ ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਮਿਨਾਵ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਉਦ੍ਦੇਸਕਸ੍ਸ ਅਵਤ੍ਤਨ੍ਤੇਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਦ੍ਵੀਸੁ ਵਤ੍ਤਮਾਨੇਸੁ ਇਸ੍ਸਰਤ੍ਤੇ ਅਧਿਕੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ **‘‘ਤੀਸੂ’’**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **‘‘ਥੇਰੋਵ ਇਸ੍ਸਰੋ’’**ਤਿਆਦਿਨਾ ਇਦਂ ਪਰਿਦੀਪੇਤਿ – ਦ੍ਵੇ ਅਖਣ੍ਡਾ ਸੁਵਿਸਦਾ ਵਾਚੁਗ੍ਗਤਾ, ਥੇਰਾਧੇਯ੍ਯਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਸਚੇ ਪਨ ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਵਿਸਦਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਬ੍ਯਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਯਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਯਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਞ੍ਞਾ ਵਾ ਅਜ੍ਝੇਸਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

੪੧੪. ਉਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤੇ ਸਮਾ ਵਾ ਅਥ ਥੋਕਿਕਾ ਵਾ ਯਦਿ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਨੀਯਂ। **ਉਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤੇ** ਆਵਾਸਿਕੇਹਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਮਾਨੇ। **ਸਮਾ ਵਾ ਥੋਕਿਕਾ** ਵਾਤਿ ਆਵਾਸਿਕੇਹਿ ਸਮਾ ਵਾ ਥੋਕਿਕਾ ਵਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ। **ਅਵਸੇਸਕਂ ਸੋਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਪਿ ਉਪੋਸਥੋ ਕਤੋਯੇਵ ਨਾਮਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

੪੧੫. **ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂਯੇਵ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਂ। **ਮਤ੍ਤ**-ਸਦ੍ਦੋ ਅਵਧਾਰਣੇ। ਸਕਲਾਯ ਏਕਚ੍ਚਾਯ ਵਾ ਉਟ੍ਠਿਤਾਯ ਸਮਾ ਵਾ ਥੋਕਿਕਾ ਵਾ ਯਦਿ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਸਕਲਾਯਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਯ ਪਰਿਸਾਯ। **ਏਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਕਰੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਏਸਂ ਆਵਾਸਿਕਾਨਂ ਸਮੀਪੇ ਤੇ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥਂ ਕਰੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਬਹੁਕਾ ਚੇ, ਸਬ੍ਬਵਿਕਪ੍ਪੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਯੋਜਨੀਯਂ। ਵਿਕਪ੍ਪੀਯਨ੍ਤਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪੀਯਨ੍ਤੀਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪਾ, ਅਵਸੇਸਸਵਨਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥਵਿਧਾਨਾ ਸਬ੍ਬੇ ਚ ਤੇ ਵਿਕਪ੍ਪਾ ਚੇਤਿ **ਸਬ੍ਬਵਿਕਪ੍ਪਾ**। ਤੇਸੁ। **ਪੁਨੁਦ੍ਦਿਸੇ**ਤਿ ਪੁਨ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯ।

੪੧੬. **ਇਤਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਂ। **ਇਤਰੋ**ਤਿ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯੇਸਂ ਪਨ੍ਨਰਸੋ, ਤੇ ਅਤੀਤਂ ਉਪੋਸਥਂ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕਂ ਅਕਂਸੂਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਯਮੇਤ੍ਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਤਾਦਿਸੇ ਪਚ੍ਚਯੇ ਸਤਿ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਤੇਸਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਤਤਿਯਸਤ੍ਤਮਪਕ੍ਖਸਙ੍ਖਾਤਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਤੇਰਸੀਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪੋਸਥਤ੍ਤਾ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਉਪੋਸਥੋ ਨ ਕਤੋਤਿ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੋਯੇਵ ਪਨ੍ਨਰਸੋ ਜਾਤੋ। **ਸਮਾਨੇਤਰੇ**ਤਿ ਸਮਾ ਊਨਾ ਇਤਰੇਤਿ ਪਦਚ੍ਛੇਦੋ। **ਇਤਰੇ**ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ। **ਪੁਰਿਮਾਨਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਨ੍ਤੂ**ਤਿ ਆਵਾਸਿਕੇਹਿ ‘‘ਅਜ੍ਜੁਪੋਸਥੋ ਪਨ੍ਨਰਸੋ’’ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਪੁਰਿਮਾਨਂ ਆਵਾਸਿਕਾਨਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਨ੍ਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਚੇਧਿਕਾ**ਤਿ ਯਦਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਬਹੁਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਪੁਰਿਮਾ**ਤਿ ਆਵਾਸਿਕਾ। **ਤੇਸਂ ਅਨੁਵਤ੍ਤਨ੍ਤੂ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਂ ‘‘ਅਜ੍ਜੁਪੋਸਥੋ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੋ’’ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਅਨੁਵਤ੍ਤਨ੍ਤੁ। **ਸੇਸੇਪੀ**ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਂ ਪਨ੍ਨਰਸਵਾਰੇਪਿ। **ਅਯਂ ਨਯੋ**ਤਿ ‘‘ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਂ ਪਨ੍ਨਰਸੋ ਇਤਰਾਨਂ

ਸਚੇਤਰੋ’’ਤਿਆਦਿਕੋ ਅਯਮੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯੇਸੰ ਪਨ੍ਨਰਸੋ, ਤੇ ਤਿਰੋਰਟ੍ਠਤੋ ਵਾ ਆਗਤਾ ਅਤੀਤੰ ਵਾ ਉਪੋਸਥੰ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕੰ ਅਕੰਸੂਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੪੧੭. ਅਤੀਤੁਪੋਸਥਸ੍ਸ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਯੰ ਕਤਤ੍ਤਾ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਯੰ ਪਨ੍ਨਰਸੁਪੋਸਥੋ ਕਤੋਤਿ ਪਨ੍ਨਰਸੀ ਆਵਾਸਿਕਾਨੰ ਪਾਟਿਪਦੋ ਜਾਤੋਤਿ ਆਹ “**ਆਵਾਸਿਕਾਨੰ ਪਾਟਿਪਦੋ**”ਤਿ। **ਇਤਰਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨੰ। **ਉਪੋਸਥੋ**ਤਿ ਪਨ੍ਨਰਸੋ ਉਪੋਸਥੋ। **ਸਮਥੋਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਮਾਨੰ ਵਾ ਥੋਕਾਨੰ ਵਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨੰ। **ਮੂਲਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਆਵਾਸਿਕਾ। **ਕਾਮਤੋ ਦੇਨ੍ਤੂ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਚ੍ਛਾਯ ਦੇਨ੍ਤੁ।

੪੧੮. ਨੋ ਚੇ ਦੇਨ੍ਤੀਤਿ ਯਦਿ ਆਵਾਸਿਕਾ ਕਾਯਸਾਮਗ੍ਗਿੰ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਪਨ ਆਵਾਸਿਕਾਨੰ ਹਿਯ੍ਯੋ ਉਪੋਸਥਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਅਜ੍ਜ ਉਪੋਸਥਕਰਣੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਬਹੂਸੁ ਅਨਿਚ੍ਛਾਯ ਕਾਯਸਾਮਗ੍ਗਿੰ ਦਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਬਹੂਸੂ**ਤਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਸੁ ਬਹੁਕੇਸੁ। **ਬਹਿ ਵਾ ਵਜੇ**ਤਿ ਆਵਾਸਿਕਭਿਕ੍ਖੁਪਰਿਸਾ ਨਿਸ੍ਸੀਮੰ ਵਾ ਵਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੧੯. **ਸਾਵੇਯ੍ਯ ਸੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਙ੍ਖਾਤੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਵਾਯਮਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵੇਯ੍ਯ।

੪੨੦. ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤੁੰ ...ਪੇ॰... ਉਦਕਾਸਨੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁਞ੍ਚ ਮਹਾਥੇਰੇਨ ਪੇਸਿਤੋ ਕਲ੍ਲੋ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ ਤਥਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਕਲ੍ਲੋ**ਤਿ ਅਗਿਲਾਨੋ। **ਤਥਾ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਅਤਿਦਿਸਤਿ। ਆਸਨੇਸੁ ਅਸਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਸਾਖਾਭਙ੍ਗਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਤੇਲੇ ਅਸਤਿ ਕਪਲ੍ਲੇ ਅਗ੍ਗਿਪਿ ਜਾਲੇਤਬ੍ਬੋ।

੪੨੧-੩. **ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਕਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਭੋਜਨੀਯਪਾਨੀਯੋਦਕਞ੍ਚ ਆਸਨਞ੍ਚ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤੰ ਕਤ੍ਵਾ। **ਗਣਞ੍ਞਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨੰ ਗਣੇਨ ਠਪੇਤਬ੍ਬੰ ਞਤ੍ਤਿੰ। **ਤੇ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇ ਦੁਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ। **ਸਮਤ੍ਤਪੁਬ੍ਬਾਰਮ੍ਭੇਨਾ**ਤਿ ਸਮਤ੍ਤੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇਸੁ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੇਕੰਸਕਰਣਾਦੀਸੁ ਆਰਮ੍ਭੋ ਯਸ੍ਸਾਤਿ ਤਿਪਦਬਹੁਬ੍ਬੀਹਿ। ਨਵੇਨ ਤੇ ਏਵਮੀਰਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤੇ**ਤਿ ਇਤਰੇ ਦ੍ਵੇ।

੪੨੪. **ਕਤ੍ਤੁਬ੍ਬੰ ਕਤ੍ਵਾ** ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਦਿਕੰ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਨਵੋ ਏਵੰ ਈਰਿਯੋਤਿ ਯੋਜਨਾ।

੪੨੭. **ਯਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿੰ ਹਰਿਤ੍ਵਾਨਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਏਕੇਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਚ੍ਛਾਯੰ ਦ੍ਵਿਤ੍ਤੰ। ਕਿਰਿਯਾਯ ਗੁਣੇਨ ਦਬ੍ਬੇਨ ਵਾ ਭਿਨ੍ਨੇ ਅਤ੍ਥੇ ਬ੍ਯਾਪਿਤੁੰ ਇਚ੍ਛਾ ਵਿਚ੍ਛਾ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਛਨ੍ਨੰਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਹਰਣਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਕਿਰਿਯਾਯ ਚਤੂਸੁ ਚ ਤੀਸੁ ਚ ਦ੍ਵੀਸੁ ਚ ਭਿਨ੍ਨਮੇਕੇਕੰ ਬ੍ਯਾਪਿਤੁੰ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤੁੰ ਇਚ੍ਛਾਤਿ ਵਿਚ੍ਛਾ। **ਇਤਰੀਤਰੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਕਰਣਕਿਰਿਯਾਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਯੋ ਦ੍ਵੇ ਏਕੋ ਵਾ ਤੰ ਤੰ ਸਙ੍ਘੁਪੋਸਥੰ ਗਣੁਪੋਸਥੰ ਪੁਗ੍ਗਲੁਪੋਸਥੰ ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਚਤੂਸੁ ਏਕਸ੍ਸ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਯੋ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤੀਸੁ ਵਾ ਏਕਸ੍ਸ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਸਙ੍ਘੁਪੋਸਥੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, **ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਵਗ੍ਗੰ** ਉਪੋਸਥਕਮ੍ਮੰ। ਅਥ ਪਨ ਏਕਸ੍ਸ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਯੋ ਸਙ੍ਘੁਪੋਸਥੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਕਸ੍ਸ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, **ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਵਗ੍ਗੰ** ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਯਦਿ ਪਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਯੋ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਸਙ੍ਘੁਪੋਸਥੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, **ਅਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮਗ੍ਗੰ** ਨਾਮ ਹੋਤੀਤਿ। ਤਬ੍ਬਿਪਰਿਯਾਯੇਨ **ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮਗ੍ਗੰ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੪੨੮. ਵਗ੍ਗੇ ਸਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ‘‘ਵਗ੍ਗੋ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਿਨੋ ਵਿਮਤਿਸ੍ਸ ਵਾ ਕਰੋਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਵਗ੍ਗੇ**ਤਿ ਵਗ੍ਗਸਙ੍ਘੇ। **ਵਿਮਤਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ‘‘ਵਗ੍ਗੋ ਨੁ ਖੋ, ਸਮਗ੍ਗੋ’’ਤਿ ਏਵੰ ਵੇਮਤਿਕਸ੍ਸ। ਇਮਿਨਾਵ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਕਤਵਾਰੋਪਿ ਉਪਲਕ੍ਖਿਤੋ। **ਕਰੋਤੋ**ਤਿ ਉਪੋਸਥੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਭੇਦਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਕਰੋਤੋਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਾਪਸ੍ਸ ਬਲਵਤਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਸਞ੍ਞਿਨੋ**ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਸੀਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਚਿਤ੍ਤਵਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੨੯-੩੦. “**ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**”ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਜ੍ਜਨੀਯਪੁਗ੍ਗਲੇ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਤ੍ਤੁਅਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ। ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸਾਧਨਤ੍ਤਾ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਕਤ੍ਤੂਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। “**ਸੇਸਾਨ**”ਨ੍ਤਿ ਵਿਸੇਸਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨਂ ਬ੍ਯਭਿਚਾਰੇਨ ਸਾਤ੍ਥਕਤਾ। **ਅਭਬ੍ਬਸ੍ਸ** ਪਣ੍ਡਕਾਦਿਏਕਾਦਸਵਿਧਸ੍ਸ ਅਭਬ੍ਬਸ੍ਸ। ਨਿਸਿਨ੍ਨਪਰਿਸਾਯਞ੍ਚ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਨ ਉਦ੍ਦਿਸੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਸਭਾਗਾਪਤ੍ਤਿਕੋ ਤਥਾ ਨ ਉਦ੍ਦਿਸੇਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਾਦਿਵਤ੍ਥੁਤੋ ਸਮਾਨੋ ਭਾਗੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਏਤਿਸ੍ਸਾਤਿ ਸਭਾਗਾ, ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਬਹੁਬ੍ਬੀਹਿ।

ਛਨ੍ਦੇਨ ਪਰਿਵੁਤ੍ਥੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਪਾਰਿਵਾਸਿਯਂ ਪਰਿਸਪਾਰਿਵਾਸਿਯਂ ਰਤ੍ਤਿਪਾਰਿਵਾਸਿਯਂ ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਵਾਸਿਯਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਪਾਰਿਵਾਸਿਯਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਮੇਘੁਟ੍ਠਾਨਾਦਿਨਾ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਅਨੋਕਾਸੋ, ਅਥ ‘‘ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਾਮਾ’’ਤਿ ਛਨ੍ਦਂ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾਵ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਇਦਂ **ਪਰਿਸਪਾਰਿਵਾਸਿਯਂ** ਨਾਮ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਰਿਸਪਾਰਿਵਾਸਿਯਂ, ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਨ ਅਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

‘‘ਯਾਵ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਏਕਂ ਅਜ੍ਝੇਸਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇਯੇਵ ਅਰੁਣੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਚੇ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਕਂ ਕਾਤੁਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ਪਨ੍ਨਰਸੋਤਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਚੇ ਪਨ੍ਨਰਸਿਕਂ ਕਾਤੁਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ਪਾਟਿਪਦੇ ਅਨੁਪੋਸਥੇ ਉਪੋਸਥਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਪਨ ਸਙ੍ਘਕਿਚ੍ਚਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਦਂ **ਰਤ੍ਤਿਪਾਰਿਵਾਸਿਯਂ** ਨਾਮ।

ਏਵਂ ਪਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਕੋਚਿ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਪਾਠਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਦਾਰੁਣਂ, ਇਮਂ ਕਮ੍ਮਂ ਮਾ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਛਨ੍ਦਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਥਞ੍ਞੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਪਟਿਮਾਨੇਨ੍ਤਂ, ਅਤ੍ਥੋ ਬਾਲਂ ਉਪਚ੍ਚਗਾ’’ਤਿ (ਜਾ॰ ੧.੧.੪੯) ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇਨ, ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਇਦਂ **ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਵਾਸਿਯਞ੍ਚੇਵ ਅਜ੍ਝਾਸਯਪਾਰਿਵਾਸਿਯਞ੍ਚ**। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਾਰਿਵਾਸਿਯੇ ਪੁਨ ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੪੩੧. ਆਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਵੇਮਤਿਕਞ੍ਚ ਅਦੇਸਯਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਾਵਿਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਉਪੋਸਥਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਚ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਨਾਵਿਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨਾਵਿਕਤ੍ਵਾ। **ਨ ਚਾ**ਤਿ ਨੇਵ।

੪੩੨. **ਅਟ੍ਠਿਤੋਪੋਸਥਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਿਤੋ ਅਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੋ ਉਪੋਸਥੋ ਯਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਬਹੁਬ੍ਬੀਹਿ। **ਤਦਹੂ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ। ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਵਾ ਸਙ੍ਘਂ ਵਾ ਵਿਨਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਸੀਮਮੇਵ ਵਾ ਨ ਵਜੇਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਗਣੁਪੋਸਥਮ੍ਪਿ ਉਪਲਕ੍ਖੇਤਿ। **ਸੀਮ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਦਿਮ੍ਪਿ।

ਉਪੋਸਥਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੫. ਪਵਾਰਣਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩੩. “**ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਪ੍ਪਵਾਰਣਾ**”ਤ੍ਯਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੇਹਿ ਕਾਤਬ੍ਬਾ ਪਵਾਰਣਾ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਣ੍ਣਂ ਚਤੁਨ੍ਨਞ੍ਚ ਗਣਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਪ੍ਪਵਾਰਣਾ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਨ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾਵ। **ਅਧਿਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਵਾਰਣਾ, ਯੁਪਚ੍ਚਯਨ੍ਤਾਨਂ ਭਾਵੇ ਨਿਯਤਨਪੁਂਸਕਤ੍ਤਾ ‘‘ਅਧਿਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸੇਸਾ** ਪਞ੍ਚਾਦੀਹਿ ਕਾਤਬ੍ਬਾ ਅਵਸੇਸਾ **ਸਙ੍ਘਪ੍ਪਵਾਰਣਾ** ਸਙ੍ਘਵਸੇਨ ਞਤ੍ਤਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਏਤੇਨ ਨਵਸੁ ਸਙ੍ਘਪ੍ਪਵਾਰਣਾਦਯੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। ਨਵ ਹਿ ਪਵਾਰਣਾ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀ ਪਨ੍ਨਰਸੀ ਸਾਮਗ੍ਗੀਤਿ ਦਿਵਸਵਸੇਨ, ਤੇਵਾਚੀ ਦ੍ਵੇਵਾਚੀ ਏਕਵਾਚੀਤਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾਕਾਰਵਸੇਨ, ਸਙ੍ਘੇ ਪਵਾਰਣਾ, ਗਣੇ ਪਵਾਰਣਾ, ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਪਵਾਰਣਾਤਿ ਕਾਰਕਵਸੇਨ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾ ਵਾ ਤੇਸਂਯੇਵ ਸਚੇ ਭਣ੍ਡਨਕਾਰਕੇਹਿ ਉਪਦ੍ਦੁਤਾ ਪਵਾਰਣਂ ਪਚ੍ਚੁਕ੍ਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸਸ੍ਸ ਕਾਲਪਕ੍ਖਚਾਤੁਦ੍ਦਸੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾ ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥਾਨਞ੍ਚ ਪਚ੍ਛਿਮਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾ ਏਵ ਵਾ

ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਪਕਤਿਚਾਰਿਤ੍ਤਂ। ਤਥਾਰੂਪਪ੍ਪਚ੍ਚਯੇ ਸਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕਤ੍ତਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਨਂ ਪੁਰਿਮੇਸੁ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੇਸੁਪਿ ਪਵਾਰਣਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਭਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਪਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਾਮਗ੍ਗਿਯਂ ਯੋ ਕੋਚਿ ਦਿਵਸੋ ਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸੋ ਹੋਤਿ। ਇਮਾ ਦਿਵਸਵਸੇਨ ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਵਾਰਣਾ। ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾਕਾਰਵਸੇਨ ਪਨ ਵਕ੍ਖਮਾਨਨਯੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਾ।

੪੩੪. "**ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇ**"ਤਿਆਦੀਸੁ –

''ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨੀ ਪਦੀਪੋ ਚ, ਉਦਕਂ ਆਸਨੇਨ ਚ।
ਪਵਾਰਣਾਯ ਏਤਾਨਿ, ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

''ਛਨ੍ਦਪ੍ਪਵਾਰਣਾ ਉਤੁਕ੍ਖਾਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਗਣਨਾ ਚ ਓਵਾਦੋ।
ਪਵਾਰਣਾਯ ਏਤਾਨਿ, ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

''ਪਵਾਰਣਾ ਯਾਵਤਿਕਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾ,
ਸਭਾਗਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚ ਨ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।
ਵਜ੍ਜਨੀਯਾ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ,
ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ –

ਏਵਂ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਦਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਞਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਂ ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਸਙ੍ਘਞਤ੍ਤਿਂ। ਏਵਂ ਪਨ ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਠਪਿਤਾਯ ਕਾਰਣੇ ਸਤਿ ਤੇਵਾਚਿਕਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕਏਕਵਾਚਿਕਸਮਾਨਵਸ੍ਸਿਕਵਸੇਨਪਿ ਪਵਾਰੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਯਮੇਵ ਪਨ ਞਤ੍ਤਿ ''ਸਙ੍ਘੋ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਸਙ੍ਘੋ ਤੇਵਾਚਿਕਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯ, ਸਙ੍ਘੋ ਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯ, ਸਙ੍ਘੋ ਏਕਵਾਚਿਕਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯ, ਸਙ੍ਘੋ ਸਮਾਨਵਸ੍ਸਿਕਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਪਿ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਿਯਂ ਪਨ ਸਾਮਗ੍ਗਿਯਞ੍ਚ ''ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀ ਸਾਮਗ੍ਗੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

੪੩੭. ਥੇਰੇਸੁ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸਜ੍ਜ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤੇਸੁ ਨਵੋ ਯਾਵ ਸਯਂ ਪਵਾਰੇਤਿ, ਤਾਵ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੋ ਏਵ ਅਚ੍ਛਤੂਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਅਚ੍ਛਤੂ**ਤਿ ਨਿਸੀਦੇਯ੍ਯ।

੪੪੦-੨. ਧਮ੍ਮਸਾਕਚ੍ਛਾ ਚ ਕਲਹੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵਨ੍ਨੋ। ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਖੇਪਿਤਭਾਵਤੋ ਤੇਵਾਚਿਕਾਯ ਓਕਾਸੇ ਅਸਤਿ ਦਸਵਿਧੇ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇ ਸਤਿ ''ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ...ਪੇ॰... ਸਮਾਨਵਸ੍ਸਿਕਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਅਨੁਰੂਪਤੋ ਞਤ੍ਤਿਂ ਵਤ੍ਵਾ ਯਥਾਠਪਿਤਞਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਰੂਪੇਨ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਨੁਰੂਪਤੋ**ਤਿ ''ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ...ਪੇ॰... ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤੇਹਿ ਰਤ੍ਤਿ ਖੇਪਿਤਾ, ਸਚੇ...ਪੇ॰... ਰਤ੍ਤਿ ਵਿਭਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਤੇਨ ਖੇਪਿਤਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਰੂਪੇਨ। ''ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ ਭਨ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘੋ, ਅਯਂ ਰਾਜਨ੍ਤਰਾਯੋ, ਸਚੇ ਸਙ੍ਘੋ ਤੇਵਾਚਿਕਂ...ਪੇ॰... ਸਙ੍ਘੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਥਾਯਂ ਰਾਜਨ੍ਤਰਾਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਰਾਜਨ੍ਤਰਾਯਾਦੀਨਂ ਅਨੁਰੂਪੇਨ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਅਥਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਰਾਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਨ ਪੇਯ੍ਯਾਲਵਸੇਨ ਅਨ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਰਾਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਕਂ ਪਨ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਲਙ੍ਘਨਕ੍ਕਮੇਨ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਚਨਸਮਯੇ ਪਨ ''ਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯ''ਇਚ੍ਚਾਦਿਨਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। **ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ ਯਦਿ ਸਮਾਆਦਿਕਾ ਚਾ**ਤਿ ''ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ ਯਦਿ ਸਮਾ''ਇਚ੍ਚਾਦਯੋ ਉਪੋਸਥੇ ਵੁਤ੍ਤਾ ਗਾਥਾਯੋ ਚ। **ਏਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਏਤਿਸ੍ਸਂ ਪਵਾਰਣਾਯਂ। ਅਯਮੇਵ ਚ ਆਹਰਣਕ੍ਕਮੋ –

ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ ਯਦਿ ਸਮਾ, ਪਵਾਰੇਨ੍ਤੇਵ ਥੋਕਿਕਾ।

ਪਵਾਰਿਤਾ ਤੇ ਸੁਪ੍ਪਵਾਰਿਤਾ, ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਚ ਪਵਾਰਿਯੰ।
ਪਵਾਰਿਤੇਸੁ ਸਕਲਾ-ਯੇਕਚ੍ਚਾਯੁਟ੍ਠਿਤਾਯ ਵਾ॥

ਪਵਾਰੇਯਜੁਞ੍ਞੂ ਤੇ ਤੇਸੰ, ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਬਹੁਕਾ ਸਚੇ।
ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਵਿਕਪ੍ਪੇਸੁ, ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੰ ਪੁਨੁਦ੍ਦਿਸੇਤਿ॥

''ਆਵਾਸਿਕਾਨੰ ਪਨ੍ਨਰਸੋ''ਤਿਆਦਿਕਾ ਗਾਥਾਯੋ ਪਨ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਸਮਾਨਾ।

੪੪੩. **ਵਤ੍ਤਿੰ ਵਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨਗਣਵਤ੍ਤਿੰ ਵਤ੍ਵਾ।

੪੪੪. **ਸਮੁਦੀਰਿਯਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਵਾ ਵਕ੍ਖਮਾਨਕ੍ਕਮੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ।

੪੪੬-੮. ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਦਿਕੰ। ਨਵੇਨਪਿ ''ਅਹੰ ਭਨ੍ਤੇ...ਪੇ॰... ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਥੇਰੋ ਈਰਿਯੋਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਵਕ੍ਖਮਾਨੰ ਪਰਾਮਸਤਿ।

੪੪੯. "**ਯਸ੍ਮਿ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੪੫੦. **ਗਾਥਾਯੋ**ਤਿ ''ਵਗ੍ਗੇ ਸਮਗ੍ਗੇ ਵਗ੍ਗੋਤਿ, ਸਞ੍ਞਿਨੋ''ਤਿਆਦਿਕਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਗਾਥਾਯੋ ਵਾ। ਅਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸੋ – **ਕਰੋਤੋ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਵਾਰਣੰ ਕਰੋਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਤਿਯ ਗਾਥਾਯ ''ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਨ ਉਦ੍ਦਿਸੇ''ਤਿ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ''ਨੋ ਕਰੇਯ੍ਯ ਪਵਾਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਪਦੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬੰ। ਚਤੁਤ੍ਥਗਾਥਾਯ ''ਅਨੁਪੋਸਥੇ''ਤਿਆਦਿਗਾਥਾਬਨ੍ਧੰ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ''ਨੇਵ ਪਵਾਰਣੇ ਕਾਤੁੰ, ਸਾ ਕਪ੍ਪਤਿ ਪਵਾਰਣਾ''ਤਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬੰ। ਪਞ੍ਚਮਗਾਥਾਯ ''ਅਟ੍ਠਿਤੋਪੋਸਥਾਵਾਸਾ''ਤਿ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ''ਪਵਾਰਣਾਠਿਤਾਵਾਸਾ''ਤਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬੰ।

੪੫੧. **ਸਙ੍ਘਮ੍ਹਿ ਪਵਾਰਿਤੇ**ਵਾਤਿ ਪੁਰਿਮਵਸ੍ਸੂਪਗਤੇ ਸਙ੍ਘਮ੍ਹਿ ਪਵਾਰਿਤੇ ਏਵ। **ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੰ ਕਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਨ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਉਪੋਸਥਗ੍ਗੇ ਦ੍ਵੇ ਞਤ੍ਤਿਯੋ ਠਪੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਵਸ੍ਸੋ **ਅਵੁਤ੍ਥੋ।** **ਅਨੁਪਾਗਤੋ**ਤਿ ਵਸ੍ਸੰ ਅਨੁਪਾਗਤੋ। ਅਯਮੇਤ੍ਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਤਾ ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਾ ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਉਪਗਤਾ ਤੇਹਿ ਸਮਾ ਵਾ ਊਨਤਰਾ ਵਾ ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਵਾ ਉਪਗਤੇਹਿ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਉਪਗਤਾ ਥੋਕਤਰਾ ਚੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਘਪ੍ਪਵਾਰਣਾਯ ਗਣੰ ਪੂਰੇਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਪ੍ਪਵਾਰਣਾਵਸੇਨ ਞਤ੍ਤਿੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ਅਥ ਚ ਉਭੋਪਿ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘੰ ਨ ਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਗਣੰ ਪਨ ਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਗਣਞਤ੍ਤਿੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਵਾਰੇਤਬ੍ਬੰ, ਪਚ੍ਛਾ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਯਦਿ ਪਨ ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਏਕੋ, ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਏਕੋ, ਏਕੇਨ ਏਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਵਾਰੇਤਬ੍ਬੰ, ਏਕੇਨ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਵਸ੍ਸੂਪਗਤੇਹਿ ਪਚ੍ਛਾ ਵਸ੍ਸੂਪਗਤਾ ਏਕੇਨਪਿ ਅਧਿਕਾ ਸਙ੍ਘੰ ਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਪਠਮੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਵਾਰੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਗਣੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਵਮੁਪਰਿਪਿ ਯਥਾਯੋਗੰ ਚਿਨ੍ਤਨੀਯੰ।

੪੫੨. **ਚਾਤੁਮਾਸਿਨਿਯਾ**ਤਿ ਅਪਰਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਯੰ। **ਸਙ੍ਘੇਨਾ**ਤਿ ਪਠਮੰ ਵਸ੍ਸੂਪਗਤੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ। ਵੁਤ੍ਥਾ ਵਸ੍ਸਾ ਯੇਹਿ ਤੇ **ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾ,** ਪਚ੍ਛਿਮਵਸ੍ਸੂਪਗਤਾ। **ਸਚੇ ਅਪ੍ਪਤਰਾ ਸਿਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਯਦਿ ਅਧਿਕਤਰਾ ਵਾ ਸਮਸਮਾ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਵਾਰਣਾਞਤ੍ਤਿੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਵਸ੍ਸੂਪਗਤੇਹਿ ਪਠਮੰ ਪਵਾਰਿਤੇ ਪਚ੍ਛਾ ਇਤਰੇਹਿ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦੀਪੇਤੀਤਿ।

ਪਵਾਰਣਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੬. ਸਂਵਰਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੩. ਸਂਵਰਣਂ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਾਦੀਨਂ ਸਤਿਕਵਾਟੇਨ ਪਿਦਹਨਂ **ਸਂਵਰੋ**। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਚਕ੍ਖੁਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਸਂਵਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਨ ਹਿ ਚਕ੍ਖੁਪਸਾਦਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨੇਵ ਭਵਙ੍ਗਸਮਯੇ ਆਵਜ੍ਜਨਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਸਮਯੇ, ਜਵਨਕ੍ਖਣੇ ਪਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਤਦਾ ਸਂਵਰੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਹੋਨ੍ਤੇ ਪਨ ਸੋ ਚਕ੍ਖੁਦ੍ਵਾਰਾਦੀਨਂ ਸਂਵਰੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਚਕ੍ਖੁਸੋਤਾਦਿਭੇਦੇਹੀ**ਤਿ ਚਕ੍ਖੁ ਚ ਸੋਤਞ੍ਚ, ਤਾਨਿ ਆਦਿ ਯੇਸਂ, ਤੇਵ ਭੇਦਾ ਚਾਤਿ ਸਮਾਸੋ, ਤੇਹਿ ਦ੍ਵਾਰੇਹਿ। ਅਭਿਜ੍ਝਾਦਿਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤੋਪਕਾਰਕਤ੍ਤਾ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਚੇਤ੍ਥ ਤਤਿਯਾ। ਏਤੇਨ ਚਕ੍ਖੁਸੋਤਘਾਨਜਿਵ੍ਹਾਕਾਯਮਨਸਙ੍ਖਾਤਾਨਿ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। **ਰੂਪਸਦ੍ਦਾਦਿਗੋਚਰੇ**ਤਿ ਰੂਪਸਦ੍ਦਗਨ੍ਧਰਸਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤੇ ਵਿਸਯੇ। **ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਾਦਿਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਭਿਮੁਖਂ ਝਾਯਤੀਤਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾ, ਬਲਵਤਣ੍ਹਾ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਆਦਯੋ ਅਨੇਕੇ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ।

੪੫੪. ਸਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਕਿਟ੍ਠਾਦਿਂ ਦੁਪ੍ਪਸੁਂ ਵਿਯ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਕਿਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਸ੍ਸਂ ਗਹਿਤਂ। ਕਿਟ੍ਠਂ ਅਦਤੀਤਿ **ਕਿਟ੍ਠਾਦਿ**, ਤਂ। **ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**ਤਿ ਸਾਤ੍ਥਕਸਪ੍ਪਾਯਗੋਚਰਅਸਮ੍ਮੋਹਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਚਤੁਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਸਮ੍ਮਾ ਪਜਾਨੋ। ਇਮਿਨਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰਸੀਲਂ ਕਥਿਤਂ।

ਸਂਵਰਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੭. ਸੁਦ੍ਧਿਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੫. ਦੇਸਨਾ ਸਂਵਰੋ ਏਟ੍ਠਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ ਭੇਦਤੋ ਸੁਦ੍ਧਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ''ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਂ ਭੇਦਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤਲੋਪੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਦੇਸਨਾਸੁਦ੍ਧਿ ਸਂਵਰਸੁਦ੍ਧਿ ਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿਸੁਦ੍ਧਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸੁਦ੍ਧੀਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਜ੍ਝਤੀਤਿ ਸੁਦ੍ਧਿ, ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਨਾਯ ਸੁਦ੍ਧਿ **ਦੇਸਨਾਸੁਦ੍ਧਿ**। ਵੁਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸਾਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਦੇਸਨਾਯ ਏਵ ਸਙ੍ਗਹੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਮੂਲਾਪਤ੍ਤੀਨਂ ਪਨ ਅਭਿਕ੍ਖੁਤਾਪਟਿਞ੍ਞਾਵ ਦੇਸਨਾਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸਾਵਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਭਬ੍ਬੋ ਝਾਨਾਦੀਨਿ ਅਧਿਗਨ੍ਤੁਂ। ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੋ ਹਿਸ੍ਸ ਸਗ੍ਗਨ੍ਤਰਾਯੋ ਚੇਵ ਹੋਤਿ, ਮਗ੍ਗਨ੍ਤਰਾਯੋ ਚ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

''ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਦੁਪ੍ਪਰਾਮਟ੍ਠਂ, ਨਿਰਯਾਯੂਪਕਡ੍ਢਤੀ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੩੧੧)।

ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ –

''ਸਿਥਿਲੋ ਹਿ ਪਰਿਬ੍ਬਜੋ, ਭਿਯ੍ਯੋ ਆਕਿਰਤੇ ਰਜ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੩੧੩)।

ਇਚ੍ਚਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਗਿਹਿਆਦਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਾਨਸਰਣਸੀਲਸਂਵਰਾਦੀਹਿ ਸਗ੍ਗਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਆਰਾਧੇਤੁਂ ਭਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਗਿਹਿਆਦਿਭਾਵੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਸਿਟ੍ਠੇਨ ਸਂਵਰੇਨ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ **ਸਂਵਰਵਿਸੁਦ੍ਧਿ**। ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਏਟ੍ਠਿਯਾ ਸੁਦ੍ਧਿ **ਏਟ੍ਠਿਸੁਦ੍ਧਿ**। ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਸੁਦ੍ਧਿ **ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸੁਦ੍ਧਿ**। ''ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾ ਪਾਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ **ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸਮ੍ਮਤ**ਨ੍ਤਿ ''ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰੋ''ਤਿ ਸਮ੍ਮਤਂ ਸੀਲਂ।

੪੫੬. ਚਿਤ੍ਤਾਧਿਟ੍ਠਾਨਸਂਵਰਾ ਸੁਜ੍ਝਤੀਤਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੋ ਸਂਵਰਸੁਦ੍ਧੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਯੋਜਨਾ।

੪੫੭. ਅਨੇਸਨਂ ਪਹਾਯ ਧਮ੍ਮੇਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੁਸ੍ਸ ਏਟ੍ਠਿਯਾ ਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਆਜੀਵਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਏਟ੍ਠਿਸੁਦ੍ਧੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੁਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੁਸ੍ਸ।

੪੫੮. **ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸੁਜ੍ਝਨਾ**ਤਿ ਹੇਤੁਮ੍ਹਿ ਪਞ੍ਚਮੀਤਿ।

ਸੁਦ੍ਧਿਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੮. ਸਨ੍ਤੋਸਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੯. ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਪਿਣ੍ਡਿਯਾਲੋਪੋ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਪੂਤਿਮੁਤ੍ਤਭੇਸਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਨਕਤਾਯ ਅਪ੍ਪਾ ਚੇਵ ਕਸ੍ਸਚਿਪਿ ਆਲਯਾਭਾਵੇਨ ਅਨਵਜ੍ਜਾ ਚ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਲਬ੍ਭਮਾਨਤਾਯ ਸੁਲਭਾ ਚਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੇਨਾਹ **"ਅਪ੍ਪੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ। **ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੂ**ਤਿ ਪਰਿਯੇਸਨਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਪਰਿਭੋਗਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾਵਸੇਨ ਪਮਾਣਞ੍ਞੂ।

੪੬੦. ਕਥਂ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋਤਿ ਆਹ **"ਅਤੀਤ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿ। **ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਯਾਪੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਯਥਾਲਾਭਯਥਾਬਲਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਵਸੇਨ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਚਤੁਬ੍ਬਿਧਪਚ੍ਚਯੇਨ ਯਾਪੇਨ੍ਤੋਤਿ।

ਸਨ੍ਤੋਸਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪੯. ਚਤੁਰਾਰਕ੍ਖਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੬੧-੨. ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿ ...ਪੇ... ਮਰਣਸ੍ਸਤੀਤਿ ਇਮਾ ਚਤੁਰਾਰਕ੍ਖਾ ਨਾਮਾਤਿ ਸੇਸੋ। **ਆਰਕਤ੍ਤਾਦਿਨਾ**ਤਿ ਆਰਕਭਾਵੋ ਆਰਕਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਆਦਿ ਯਸ੍ਸ ''ਅਰੀਨਂ ਹਤਤ੍ਤਾ''ਤਿਆਦਿਕਸ੍ਸ ਤਂ **ਆਰਕਤ੍ਤਾਦਿ**। ਤੇਨ ਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਸਵਾਸਨਾਨਂ ਅਰਾਨਂ ਹਤਤ੍ਤਾ ਆਰਕਾ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇਹਿ ਸੁਵਿਦੂਰਵਿਦੂਰੇ ਠਿਤੋਤਿ ਆ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਰਸ੍ਸਤ੍ਤਂ, ਕ-ਕਾਰਸ੍ਸ ਹ-ਕਾਰਂ ਸਾਨੁਨਾਸਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਰਹ''ਨ੍ਤਿ ਪਦਸਿਦ੍ਧਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ''ਆਰਕਾ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਾਮਞ੍ਞਜੋਤਨਾਯ ਵਿਸੇਸੇ ਅਵਟ੍ਠਾਨਤੋ, ਵਿਸੇਸਤ੍ਥਿਨਾ ਚ ਵਿਸੇਸਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਯੋਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ''ਕਿਲੇਸੇਹੀ''ਤਿ ਲਬ੍ਭਤਿ।

ਸਮ੍ਮਾਤਿ ਅਵਿਪਰੀਤਂ। **ਸਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਯਮੇਵ, ਅਪਰਨੇਯ੍ਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਸਂ-ਸਦ੍ਦੋ ''ਸਯ''ਨ੍ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਬੋਧਕੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਬੁਦ੍ਧਤੋ**ਤਿ ਭਾਵਪ੍ਪਧਾਨੋਯਂ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ''ਅਰਹਂ'' ਇਤਿ ਵਾ ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ'' ਇਤਿ ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਨਵਭੇਦੇ ਗੁਣੇ ਯਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿ, ਸਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਇਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਅ-ਕਾਰੋ ਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਆਗਤੋ। **ਇਤਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਆਦਿਅਤ੍ਥੋ, ਇਚ੍ਚਾਦੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਵਭੇਦੇ**ਤਿ ''ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥੀ''ਤਿ ਏਕਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਉਪਚਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਅਪ੍ਪਨਾ, ਤਥਾ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿਯਂ। ਇਤਰੇਸੁ ਪਨ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿ।

੪੬੩-੪. **"ਸੀਮਟ੍ਠਾ"**ਤਿਆਦਿਨਾ ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸੀਮਟ੍ਠਸਙ੍ਘੇ**ਤਿ ਸੀਮਾਯਂ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ ਸੀਮਟ੍ਠੋ , ਸੋਵ ਸਙ੍ਘੋ। ਗੋਚਰਗਾਮਮ੍ਹਿ ਇਸ੍ਸਰੇ ਜਨੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਮਾਨੁਸੇ ਉਪਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਸੂਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ। ਸੁਖਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਅਵੇਰਾਤਿ ਪਦਚ੍ਛੇਦੋ। **ਆਦਿਨਾ**ਤਿ ''ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਅਨੀਘਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਸੁਖੀ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ। **ਪਰਿਚ੍ਛਿਜ੍ਜ ਪਰਿਚ੍ਛਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਸਬ੍ਬੇ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਏਵਮ੍ਪਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ। ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨਾ।

੪੬੫-੬. ਇਦਾਨਿ ਅਸੁਭੰ ਨਿਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ਸਾਧੇਤਬ੍ਬੰ ਸਤ੍ਤਵਿਧਮੁਗ੍ਗਹਕੋਸਲ੍ਲੰ "**ਵਣ੍ਣੇ**"ਚ੍ਚਾਦਿਨਾ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਸਤ੍ਤਵਿਧਞ੍ਹਿ ਤੰ ਨਯਤੋ ਆਗਤੰ ਵਾਚਾਸਜ੍ਝਾਯਮਨਸਾਸਜ੍ਝਾਯੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ। ਤਤ੍ਥ ਪਠਮੰ ਵਾਚਾਯ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਤਚਪਞ੍ਚਕਾਦੀਨਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਲੋਮਪ੍ਪਟਿਲੋਮਵਸੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਯਥਾ ਪਨ ਵਚਸਾ, ਤਥੇਵ ਮਨਸਾਪਿ ਸਜ੍ਝਾਯੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਵਚਸਾ ਸਜ੍ਝਾਯੋ ਹਿ ਮਨਸਾ ਸਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਸੋ ਪਨ ਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਟਿਵੇਧਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ। ਤਤ੍ਥ **ਵਣ੍ਣੋ** ਨਾਮ ਕੇਸਾਦੀਨੰ ਵਣ੍ਣੋ। **ਸਣ੍ਠਾਨੰ** ਤੇਸੰਯੇਵ ਸਣ੍ਠਾਨੰ। **ਓਕਾਸੋ** ਤੇਸੰਯੇਵ ਪਤਿਟ੍ਠੋਕਾਸੋ। **ਦਿਸਾ** ਨਾਭਿਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਉਪਰਿਮਦਿਸਾ, ਅਧੋ ਹੇਟ੍ਠਿਮਾ। **ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ** ਨਾਮ ''ਅਯੰ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਚ ਉਪਰਿ ਚ ਤਿਰਿਯਞ੍ਚ ਇਮਿਨਾ ਨਾਮ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਭਾਗਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਚੇਵ ''ਕੇਸਾ ਨ ਲੋਮਾ, ਲੋਮਾ ਨ ਕੇਸਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਮਿਸ੍ਸਕਤਾਵਸੇਨ ਵਿਸਭਾਗਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਚ। ਕੇਸਾਦਿਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ।

ਏਵਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਨ੍ਤੇਨ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੰ ਸਤ੍ਤਵਿਧੰ ਉਗ੍ਗਹਕੋਸਲ੍ਲੰ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸਵਿਧੰ ਮਨਸਿਕਾਰਕੋਸਲ੍ਲੰ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਤੋ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਨਾਤੋ ਤਯੋ ਚ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਨਯਤੋਵਾਗਤੇ ਨਾਤਿਸੀਘਾਦੀਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦਸਵਿਧਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਤੋ**ਤਿ ਸਜ੍ਝਾਯਕਰਣਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾ। **ਨਾਤਿਸੀਘੰ ਨਾਤਿਸਣਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਨੰ। **ਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਪਟਿਬਾਹਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪੁਥੁਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣੇ ਚੇਤਸੋ ਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਪਟਿਬਾਹਨ੍ਤੋ। **ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿੰ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਯਾਯੰ ''ਕੇਸਾ ਲੋਮਾ''ਤਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ, ਤੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ, ''ਪਟਿਕ੍ਕੂਲ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਤੋ ਮੁਞ੍ਚਨੁਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੋ ਯੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਨ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਤੰ ਤੰ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਮੁਞ੍ਚਤੋ, ਤਸ੍ਸ ''ਭਾਵਨਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੪੬੭. ਏਵਂ ਉਭਯਕੋਸਲ੍ਲੰ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਵਣ੍ਣਾਦਿਵਸੇਨ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਵਣ੍ਣਾਦਿਵਸੇਨੇਵ ਪਞ੍ਚਧਾ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਤਾ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਵਣ੍ਣਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਵਣ੍ਣ...ਪੇ॰... ਓਕਾਸੇਹਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾਤਿ ਭਾਵਨਾ ਅਸੁਭਨ੍ਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਰ ਕੇਸਾ ਤਾਵ ਪਕਤਿਵਣ੍ਣੇਨ ਕਾਲਕਾ ਅਦ੍ਦਾਰਿਟ੍ਠਕਵਣ੍ਣਾ, ਸਣ੍ਠਾਨਤੋ ਦੀਘਵਟ੍ਟਤੁਲਾਦਣ੍ਡਸਣ੍ਠਾਨਾ, ਦਿਸਤੋ ਉਪਰਿਮਦਿਸਾਯ ਜਾਤਾ, ਓਕਾਸਤੋ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਕਣ੍ਣਚੂਲਿਕਾਹਿ, ਪੁਰਤੋ ਨਲ਼ਾਟਨ੍ਤੇਨ, ਪਚ੍ਛਤੋ ਗਲ਼ਵਾਟਕੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ, ਸੀਸਕਟਾਹਵੇਠਨਅਲ੍ਲਚਮ੍ਮੰ ਕੇਸਾਨੰ ਓਕਾਸੋ। ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਕੇਸਾ ਸੀਸਵੇਠਨਚਮ੍ਮੇ ਵੀਹਗ੍ਗਮਤ੍ਤੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੂਲਤਲੇਨ, ਉਪਰਿ ਆਕਾਸੇਨ, ਤਿਰਿਯੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ। ਦ੍ਵੇ ਕੇਸਾ ਏਕਤੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਯੰ ਸਭਾਗਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ। ''ਕੇਸਾ ਨ ਲੋਮਾ, ਲੋਮਾ ਨ ਕੇਸਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਵਸੇਸਏਕਤਿੰ ਸਕੋਟ੍ਠਾਸੇਹਿ ਅਮਿਸ੍ਸੀਕਤਾ ਕੇਸਾ ਨਾਮ ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ ਏਕੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋਤਿ ਅਯੰ ਵਿਸਭਾਗਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ। ਇਦੰ ਕੇਸਾਨੰ ਵਣ੍ਣਾਦਿਤੋ ਨਿਚ੍ਛਯਨੰ। ਇਦੰ ਪਨ ਨੇਸੰ ਵਣ੍ਣਾਦਿਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਧਾ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਤੋ ਨਿਚ੍ਛਯਨੰ – ਕੇਸਾ ਨਾਮੇਤੇ ਵਣ੍ਣਤੋਪਿ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾ ਆਸਯਤੋਪਿ ਸਣ੍ਠਾਨਤੋਪਿ ਗਨ੍ਧਤੋਪਿ ਓਕਾਸਤੋਪਿ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾਤਿ ਏਵਂ ਸੇਸਕੋਟ੍ਠਾਸਾਨਮ੍ਪਿ ਯਥਾਯੋਗੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੂਤਿ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਵਿਨੀਲਕਵਿਪੁਬ੍ਬਕਵਿਚ੍ਛਿਦ੍ਦਕਵਿਕ੍ਖਾਯਿਤਕਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਹਤਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕਲੋਹਿਤਕਪੁਲ਼ਵਕਅਟ੍ਠਿਕਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਦਸੇਸੁ ਅਵਿਞ੍ਞਾਣਕਅਸੁਭਵਤ੍ਥੂਸੁ ਅਸੁਭਾਕਾਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਾ ਭਾਵਨਾ ਵਾ ਅਸੁਭਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਅਸੁਭਭਾਵਨਾ।

੪੬੮. ''ਮਰਣੰ ਮੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਜੀਵਿਤੰ ਮੇ ਉਪਰੁਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਮਰਣੰ ਮਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਯੋਨਿਸੋ ਭਾਵਯਿਤ੍ਵਾਨਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਜੀਵਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਞ੍ਚ ਅਰੂਪਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਞ੍ਚ। **ਯੋਨਿਸੋ**ਤਿ ਉਪਾਯੇਨ। ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਯਤੋਯੇਵ ਹਿ ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਨੀਵਰਣਾਨਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਮਰਣਾਰਮ੍ਮਣਾ ਸਤਿ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਮੇਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਹੋਤਿ।

੪੬੯-੪੭੦. ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਵਧਕਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਾਦੀਹਿ ਅਟ੍ਠਹਾਕਾਰੇਹਿ ਮਰਣੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਵਧਕਸ੍ਸੇ**ਵਾ"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਵਧਕਸ੍ਸ ਇਵ ਉਪਟ੍ਠਾਨਾ**ਤਿ ''ਇਮਸ੍ਸ ਸੀਸੰ ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਸਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗੀਵਾਯ ਸਞ੍ਚਾਰਯਮਾਨਸ੍ਸ ਵਧਕਸ੍ਸ ਵਿਯ ਮਰਣਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨਤੋ। **ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤਿਤੋ**ਤਿ ਭੋਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਜੀਵਿਤਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਵਿਨਾਸਮਰਣਸਙ੍ਖਾਤਵਿਪਤ੍ਤਿਤੋ। **ਉਪਸੰਹਰਤੋ**ਤਿ ਯਸਮਹਤ੍ਤਤੋ ਪੁਞ੍ਞਮਹਤ੍ਤਤੋ ਥਾਮਮਹਤ੍ਤਤੋ ਇਦ੍ਧਿਮਹਤ੍ਤਤੋ ਪਞ੍ਞਾਮਹਤ੍ਤਤੋ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਤੋਤਿ ਇਮੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਸੰਹਰਣਤੋ। **ਕਾਯਬਹੁਸਾਧਾਰਣਾ**ਤਿ ਅਸੀਤਿਯਾ ਕਿਮਿਕੁਲਾਨੰ, ਅਨੇਕਸਤਾਨੰ ਰੋਗਾਨੰ, ਬਾਹਿਰਾਨਞ੍ਚ ਅਹਿਵਿਚ੍ਛਿਕਾਦੀਨੰ ਮਰਣਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਾਨੰ ਸਾਧਾਰਣਤੋ। **ਆਯੁਦੁਬ੍ਬਲਤੋ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੂਪਨਿਬਦ੍ਧਤ੍ਤਇਰਿਯਾਪਥੂਪਨਿਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾਦਿਨਾ ਆਯੁਨੋ ਦੁਬ੍ਬਲਤੋ। **ਕਾਲਵਵਤ੍ਥਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ**ਤਿ ''ਇਮਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਕਾਲੇ ਮਰਿਤਬ੍ਬੰ, ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਕਾਲਵਵਤ੍ਥਾਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ। **ਅਦ੍ਧਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾ**ਤਿ ''ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਜੀਵਿਤਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਾਮ ਏਤਰਹਿ ਪਰਿਤ੍ਤੋ, ਅਦ੍ਧਾ ਯੋ ਚਿਰੰ ਜੀਵਤਿ, ਸੋ ਵਸ੍ਸਸਤੰ ਜੀਵਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਅਦ੍ਧਾਨਸ੍ਸ ਕਾਲਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੁਕਾਮੇਨ ਬੁਦ੍ਧਪੁਤ੍ਤੇਨ ਯੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਙ੍ਖੇਪੇਨੋਪਦਿਸ੍ਸਾਮ। ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੰ ਤਾਵ ਸੀਲੰ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਵਿਧਾ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨਾ ਅਨਾਪਜ੍ਜਨੰ, ਆਪਨ੍ਨਵੁਟ੍ਠਾਨੰ, ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਪੀਲ਼ਨੰ। ਏਵੰ ਵਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਸ੍ਸ ਹਿ ਭਾਵਨਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਮ੍ਪਿਦੰ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਵਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਵਸੇਨ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਸੀਲੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਧੁਕੰ ਪਰਿਪੂਰੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਤੋ –

''ਆਵਾਸੋ ਚ ਕੁਲੰ ਲਾਭੋ, ਗਣੋ ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚਮੰ।
ਅਦ੍ਧਾਨੰ ਞਾਤਿ ਆਬਾਧੋ, ਗਨ੍ਥੋ ਇਦ੍ਧੀਤਿ ਤੇ ਦਸਾ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੪੧) –

ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਦਸਸੁ ਪਲਿਬੋਧੇਸੁ ਯੋ ਪਲਿਬੋਧੋ, ਯੋ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵੰ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਪਲਿਬੋਧੇਨ –

''ਪਿਯੋ ਗਰੁ ਭਾਵਨੀਯੋ, ਵਤ੍ਤਾ ਚ ਵਚਨਕ੍ਖਮੋ।
ਗਮ੍ਭੀਰਞ੍ਚ ਕਥੰ ਕਤ੍ਤਾ, ਨੋ ਚਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਯੋਜਕੋ''ਤਿ॥ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੩੭) –

ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੰ ਆਚਰਿਯੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਤੰ ਦੁਵਿਧੰ ਹੋਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਪਾਰਿਹਾਰਿਯਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ** ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਾਦੀਸੁ ਮੇਤ੍ਤਾ, ਮਰਣਸ੍ਸਤਿ ਚ, ''ਅਸੁਭਸਞ੍ਞਾ''ਤਿਪਿ ਏਕੇ। ਏਤੰ ਪਨ ਤਯੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਯਿਤਬ੍ਬੰ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ, ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਸ੍ਸ ਚ ਯੋਗਾਨੁਯੋਗਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਦਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ''ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਟ੍ਠਤਿੰਸਾਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਪਨ ਯੰ ਯਸ੍ਸ ਚਰਿਤਾਨੁਕੂਲੰ, ਤੰ ਤਸ੍ਸ ਨਿਚ੍ਚੰ ਪਰਿਹਰਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ "**ਪਾਰਿਹਾਰਿਯਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਤੋ –

''ਮਹਾਵਾਸੰ ਨਵਾਵਾਸੰ, ਜਰਾਵਾਸਞ੍ਚ ਪਨ੍ਥਨਿੰ।
ਸੋਣ੍ਡਿੰ ਪਣ੍ਣਞ੍ਚ ਪੁਪ੍ਫਞ੍ਚ, ਫਲੰ ਪਤ੍ਥਿਤਮੇਵ ਚ॥

''ਨਗਰੰ ਦਾਰੁਨਾ ਖੇਤ੍ਤੰ, ਵਿਸਭਾਗੇਨ ਪਟ੍ਟਨੰ।
ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਸੀਮਾਸਪ੍ਪਾਯੰ, ਯਤ੍ਥ ਮਿਤ੍ਤੋ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ॥

''ਅਟ੍ਠਾਰਸੇਤਾਨਿ ਠਾਨਾਨਿ, ਇਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਯ ਪਣ੍ਡਿਤੋ।
ਆਰਕਾ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਮਗ੍ਗੰ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯੰ ਯਥਾ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੫੨) –

ਵੁਤ੍ਤਅਟ੍ਠਾਰਸਸੇਨਾਸਨਦੋਸਵਜ੍ਜਿਤੰ ''ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੇਨਾਸਨੰ ਨਾਤਿਦੂਰੰ ਹੋਤਿ ਨਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੰ ਗਮਨਾਗਮਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਦਿਵਾ ਅਪ੍ਪਾਕਿਣ੍ਣੰ ਰਤ੍ਤਿੰ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦੰ ਅਪ੍ਪਨਿਗ੍ਘੋਸੰ ਅਪ੍ਪਡੰਸਮਕਸਵਾਤਾਤਪਸਰੀਸਪਸਮ੍ਫਸ੍ਸੰ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖੋ ਪਨ ਸੇਨਾਸਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਕਸਿਰੇਨੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸੇਨਾਸਨਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਖੋ ਪਨ ਸੇਨਾਸਨੇ ਥੇਰਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਆਗਤਾਗਮਾ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਧਰਾ ਮਾਤਿਕਾਧਰਾ। ਤੇ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤਿ ਪਰਿਪਞ੍ਹਤਿ 'ਇਦੰ ਭਨ੍ਤੇ ਕਥੰ, ਇਮਸ੍ਸ ਕੋ ਅਤ੍ਥੋ'ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਅਵਿਵਟਞ੍ਚੇਵ ਵਿਵਰਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਤ੍ਤਾਨੀਕਤਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਾਨਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਨੇਕਵਿਹਿਤੇਸੁ ਚ ਕਙ੍ਖਾਠਾਨੀਯੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਕਙ੍ਖੰ ਪਟਿਵਿਨੋਦੇਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੇਨਾਸਨੰ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੧੧) ਵੁਤ੍ਤਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਸੇਨਾਸਨੰ ਉਪਗਮ੍ਮ ਤਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ''ਦੀਘਾਨਿ ਕੇਸਲੋਮਨਖਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਜਿਣ੍ਣਚੀਵਰੇਸੁ ਅਗ੍ਗਲਅਨੁਵਾਤਪਰਿਭਣ੍ਡਦਾਨਾਦਿਨਾ ਦਲ੍ਹੀਕਮ੍ਮੰ ਵਾ ਤਨ੍ਤੁਚ੍ਛੇਦਾਦੀਸੁ ਤੁਨ੍ਨਕਮ੍ਮੰ ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਕਿਲਿਟ੍ਠਾਨਿ ਰਜਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਸਚੇ ਪਤ੍ਤੇ ਮਲੰ ਹੋਤਿ, ਪਤ੍ਤੋ ਪਚਿਤਬ੍ਬੋ, ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਨਿ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਾਨੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਖੁਦ੍ਦਕਪਲਿਬੋਧੇਨ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੇਨ ਭਤ੍ਤਸਮ੍ਮਦੰ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਰਤਨਤ੍ਤਯਗੁਣਾਨੁਸ੍ਸਰਣੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਸਮ੍ਪਹੰਸੇਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯੁਗ੍ਗਹਤੋ ਏਕਪਦਮ੍ਪਿ ਅਸਮ੍ਮੁਯ੍ਹਨ੍ਤੇਨ ਮਨਸਿ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਚਤੁਰਾਰਕ੍ਖਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫੦. ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੧-੨. **ਨਾਮਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਚੇਤਸਿਕਸਙ੍ਖਾਤੰ ਨਾਮਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਵੀਸਤਿਵਿਧੰ ਰੂਪਞ੍ਚ। ''ਨਮਨਲਕ੍ਖਣੰ ਨਾਮੰ, ਰੁਪ੍ਪਨਲਕ੍ਖਣੰ ਰੂਪੰ, ਨਾਮਰੂਪਤੋ ਨ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾਦਿਕੋ ਕੋਚਿ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਝਾਨਲਾਭੀ ਚੇ, ਝਾਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਝਾਨਗਤੰ ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯਾਨਿਕੋ ਚੇ, ਪਕਿਣ੍ਣਕਭੂਤੰ ਨਾਮਰੂਪੰ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ। ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਾਦਿ ਸੀਲਵਿਸੁਦ੍ਧਿ, ਚਤੁਰਾਰਕ੍ਖਵਸੇਨ ਦੀਪਿਤਾ ਸੋਪਚਾਰਸਮਾਧਿਸਙ੍ਖਾਤਾ ਚਿਤ੍ਤਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਾਵ ਨਾਮਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਕਥਿਤਾ। ਤਤੋ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯ**ਨ੍ਤਿ ''ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕ੍ਖਣੇ ਨਾਮਰੂਪਦ੍ਵਯਮੇਵ ਅਵਿਜ੍ਜਾਤਣ੍ਹਾਉਪਾਦਾਨਕਮ੍ਮੇਹਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਇਸ੍ਸਰਾਦਿਕਾਰਣੇਨਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਣੰ, ਇਮਿਨਾ ਕਙ੍ਖਾਵਿਤਰਣਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾ।

ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਤੋ ਅਨਿਚ੍ਚਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਨਾਮਰੂਪਸਙ੍ਖਾਰਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵਾਪਜ੍ਜਨਤੋ ਅਨਿਚ੍ਚਾ। **ਉਦਯਬ੍ਬਯਪੀਲ਼ਨਾ ਦੁਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਾਦਨਿਰੋਧਵਸੇਨ ਪੀਲ਼ਨਤੋ ਦੁਕ੍ਖਾ। **ਅਵਸਵਤ੍ਤਿਤ੍ਤਾ ਅਨਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇ ਅਵਤ੍ਤਨਤੋ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਏਵੰ ਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਤਿਲਕ੍ਖਣੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ। **ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤੋ ਸਮਥਯਾਨਿਕੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯਾਨਿਕੋ ਚ ਯੋਗਾਵਚਰੋ। ਇਮਿਨਾ ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿ, ਪਟਿਪਦਾਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਚ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਮੇਵ ਹਿ ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਦਿਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਤੋ ਉਦਯਬ੍ਬਯਭਙ੍ਗਭਯਆਦੀਨਵਨਿਬ੍ਬਿਦਾਮੁਞ੍ਚਿਤੁਕਮ੍ਯਤਾਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾਞਾਣਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਵਿਧਸ੍ਸ ਞਾਣਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੰ ਪਟਿਪਦਾਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਨਾਮ। **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਸੰਯੋਜਨਕ੍ਖਯੰ ਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। **ਸਬ੍ਬਸੰਯੋਜਨਕ੍ਖਯ**ਨ੍ਤਿ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨੰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇਨ ਖੇਪਿਤਤ੍ਤਾ, ਇਤਰੇਸੰ ਉਦ੍ਧਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨੰ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਖੇਪਿਤਤ੍ਤਾ ਚ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਖਯਨ੍ਤੇ ਜਾਤੰ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੰ।

ਨਿਗਮਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੩. ਯਸ੍ਮਾ ਕਾਰਣਾ ਯਾ ਸਿਕ੍ਖਨਾ, ਅਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁਕਿਚ੍ਚੰ, **ਅਤੋ** ਤਸ੍ਮਾ ਕਾਰਣਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੭੪. **ਨਿਚ੍ਚਸੋ ਲੋਕਵਿਚਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਂ ਲੋਕੇ ਵਿਚਰਤੋ। ਮਾਲੁਤਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਸ੍ਸਮੋ ਨ ਸਮ੍ਭੋਤੀਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਮਾਲੁਤਸ੍ਸੇ**ਵਾਤਿ ਵਾਤਸ੍ਸ ਇਵ। **ਨ ਸਮ੍ਭੋਤੀ**ਤਿ ਨ ਹੋਤਿ।

੪੭੫-੬. ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿ ਏਵ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯੋ, ਕੇਤੁ ਵਿਯ ਕੇਤੁ, ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯੇ ਕੇਤੂਤਿ ਤਪ੍ਪੁਰਿਸੋ। ਤੇਨ ਰਚਿਤਾ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਞ੍ਞੂਪਸਂਸਿਤਾ ਅਯਂ ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ ਪਰਿਮਾਣਤੋ ਗਾਥਾਨਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਸਤੇਹਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨਿਟ੍ਠਾਨਮੁਪਾਗਤਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

ਨਿਗਮਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਗਮਨਕਥਾ

ਕਾਰਾਪਿਤੇਤਿਰੁਚਿਰੇ ਪਵਰੇ ਵਿਹਾਰੇ।
ਮਾਨਾਧਿਕਾਰਿਪੁਰਿਨਾ ਗਰੁਨਾ ਗੁਣੇਨ।
ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਂ ਦਮਿਲ਼ਸੋ ਵਿਯਹਂ ਅਕਾਸਿਂ।
ਆਕਙ੍ਖਟੀਕ ਜਿਨਸਾਸਨਸਮ੍ਪਵੁਦ੍ਧਿਂ॥

ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਸਤ੍ਥਰਚਨਾਜਨਿਤੇਨ ਤੇਨ।
ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨਵਰੋਦਯਕਾਰਣੇਨ।
ਲੋਕਾਮਿਸੇਸੁ ਪਨ ਮੇ ਸਮਯਂ ਅਲਗ੍ਗੋ।
ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨਵਰੋਦਯਮਾਚਰੇਯਜਂ॥

ਅਤ੍ਥੇਸੁ ਅਕ੍ਖਰਪਦੇਸੁ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਸੁ।
ਪੁਬ੍ਬਾਪਰੇਸੁ ਲਿਖਿਤਂ ਖਲਿਤਂ ਯਦਤ੍ਥਿ।
ਓਹਾਯ ਖਨ੍ਤੁਮਰਹਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੁ ਸਨ੍ਤਾ।
ਦਿਟ੍ਠਾਪਰਾਧਮਥ ਵਾ ਕਿਮੁਲਾਲਨੇਨ॥

ਯੇਨਨ੍ਤੁਤਨ੍ਤੁਰਤਨਾਕਰਮਨ੍ਥਨੇਨ।
ਮਨ੍ਥਾਚਲੋਲ੍ਲਸਿਤਞਾਣਵਰੇਨ ਲਦ੍ਧਾ।
ਸਾਰਾਮਤਾਤਿਸੁਖਿਤਾ ਸੁਖਯਨ੍ਤਿ ਚਞ੍ਞੇ।
ਤੇ ਮੇ ਜਯਨ੍ਤਿ ਗਰਵੋ ਗਰਵੋ ਗੁਣੇਹਿ॥

ਪਰਤ੍ਥਸਮ੍ਪਾਦਨਤੋ, ਪੁਞ੍ਞੇਨਾਧਿਗਤੇਨਹਂ।
ਪਰਤ੍ਥਸਮ੍ਪਾਦਨਕੋ, ਭਵੇਯਜਂ ਜਾਤਿਜਾਤਿਯਂ॥

ਸਿਸ੍ਸੋ ਆਹ –

ਪਰਮਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਨੇਕਸਨ੍ਤੋਸੋਪਸਮੇਸਿਨਂ।
ਸੁਚਿਸਲ੍ਲੇਖਵੁਤ੍ਤੀਨਂ, ਸਦਾਰਞ੍ਞਨਿਵਾਸਿਨਂ॥

ਸਾਸਨੁਜ੍ਜੋਤਕਾਰੀਨਂ, ਆਚੇਰਤ੍ਤੁਮੁਪਾਗਤਂ।

ਉਦੁਮ੍ਬਰਗਿਰਿਖਜਾਤਯਤੀਨੰ ਯਤਿਪੁਙ੍ਗਵੰ॥

ਮੇਧਙ੍ਕਰ ਇਤਿ ਖਜਾਤਨਾਮਧੇਯਜੰ ਤਪੋਧਨੰ।
ਥੇਰੰ ਥਿਰਦਯਾਮੇਧਾਨਿਧਾਨੰ ਸਾਧੁਪੂਜਿਤੰ॥

ਸਿਸ੍ਸੰ ਸਹਾਯਮਾਗਮ੍ਮ, ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤਨੋ।
ਸੋਧੇਤੁੰ ਸਾਸਨੰ ਸਤ੍ਥੁ, ਪਰਕ੍ਕਮਮਕਾਸਿ ਯੋ॥

ਸੁਸਦ੍ਦਸਿਦ੍ਧਿੰ ਯੋ ਯੋਗਨਿਚ੍ਛਯੰ ਸਬ੍ਭਿ ਵਣ੍ਣਿਤੰ।
ਅਕਾ ਸੁਬੋਧਾਲਙ੍ਕਾਰੰ, ਵੁਤ੍ਤੋਦਯਮਨਾਕੁਲੰ॥

ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਨਾਮੇਨ, ਮਹਾਥੇਰੇਨ ਧੀਮਤਾ।
ਨਿਵਾਸਭੂਤੇਨਾਨੇਕਗੁਣਾਨਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਦਿਨੰ॥

ਤੇਨੇਵ ਰਚਿਤਾ ਸਾਧੁ, ਸਾਸਨੋਦਯਕਾਰਿਨਾ।
ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾਯ ਟੀਕਾਪਿ, ਸੁਮਙ੍ਗਲਪ੍ਪਸਾਦਨੀ॥

ਨਿਗਮਨਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਇਤਿ ਸੁਮਙ੍ਗਲਪ੍ਪਸਾਦਨੀ ਨਾਮ

ਖੁਦ੍ਦਸਿਕ੍ਖਾ-ਅਭਿਨਵਟੀਕਾ ਸਮਤ੍ਤਾ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਮੂਲਸਿਕ੍ਖਾ

ਗਨ੍ਥਾਰਮ੍ਭਕਥਾ

ਨਤ੍ਵਾ ਨਾਥਂ ਪਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਮੂਲਸਿਕ੍ਖਂ ਸਮਾਸਤੋ।
ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਵਕੇਨਾਦੋ, ਮੂਲਭਾਸਾਯ ਸਿਕ੍ਖਿਤੁਂ॥

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

੧. ਸਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਵੇਸਨ੍ਤੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇ ਚੁਤੋ।
ਪਵੇਸਨਟ੍ਠਿਤੁਦ੍ਧਾਰ-ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਚੇਪਿ ਸਾਦਿਯਂ॥

੨. ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਮਾਨੁਸਂ ਭਣ੍ਡਂ, ਥੇਯ੍ਯਾਯੇਕੇਨ ਆਦਿਯਂ।
ਪਞ੍ਚਵੀਸਾਵਹਾਰੇਸੁ, ਗਰੁਕਂ ਚੇ ਚੁਤੋ ਭਵੇ॥

੩. ਆਦਿਯਨ੍ਤੋ ਹਰਨ੍ਤੋਵ-ਹਰਨ੍ਤੋਪਿਰਿਯਾਪਥਂ।
ਵਿਕੋਪੇਨ੍ਤੋ ਤਥਾ ਠਾਨਾ, ਚਾਵੇਨ੍ਤੋਪਿ ਪਰਾਜਿਕੋ॥

੪. ਤਤ੍ਥ ਨਾਨੇਕਭਣ੍ਡਾਨਂ, ਪਞ੍ਚਕਾਨਂ ਵਸਾ ਪਨ।
ਅਵਹਾਰਾ ਦਸਦ੍ਵੇਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਾ ਵਿਭਾਵਿਨਾ॥

੫. ਸਾਹਤ੍ਥਾਣਤ੍ਤਿਕੋ ਚੇਵ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਚਾਤ੍ਥਸਾਧਕੋ।
ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਨਞ੍ਚੇਵ, ਇਦਂ ਸਾਹਤ੍ਥਪਞ੍ਚਕਂ॥

੬. ਪੁਬ੍ਬਸਹਪ੍ਪਯੋਗੋ ਚ, ਸਂਵਿਧਾਹਰਣਮ੍ਪਿ ਚ।
ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਪੁਬ੍ਬਪ੍ਪਯੋਗਪਞ੍ਚਕਂ॥

੭. ਥੇਯ੍ਯਾਪਸਯ੍ਹਪਰਿਕਪ੍ਪ-ਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕੁਸਾਦਿਕਾ।
ਅਵਹਾਰਾ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ, ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬਾ ਵਿਭਾਵਿਨਾ॥

੮. ਮਨੁਸ੍ਸਪਾਣਂ ਪਾਣੋਤਿ, ਜਾਨਂ ਵਧਕਚੇਤਸਾ।
ਜੀਵਿਤਾ ਯੋ ਵਿਯੋਜੇਤਿ, ਸਾਸਨਾ ਸੋ ਪਰਾਜਿਤੋ॥

੯. ਞਾਨਾਦਿਭੇਦਂ ਹਦਯੇ ਅਸਨ੍ਤਂ,
ਅਞ੍ਞਪਦੇਸਞ੍ਚ ਵਿਨਾਧਿਮਾਨਂ।
ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਸ੍ਸ ਵਦੇਯ੍ਯ ਭਿਕ੍ਖੁ,
ਞਾਤਕ੍ਖਣੇ ਤੇਨ ਪਰਾਜਿਕੋ ਭਵੇਤਿ॥

੨. ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

੧੦. ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਚਿਤ੍ਤੇਨ, ਉਪਕ੍ਕਮ੍ਮ ਵਿਮੋਚਯੰ।
ਸੁਕ੍ਕਮਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੁਪਿਨਾ, ਸਮਣੋ ਗਰੁਕੰ ਫੁਸੇ॥

੧੧. ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ , ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿੰ ਪਰਾਮਸੰ।
ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ ਉਪਕ੍ਕਮ੍ਮ, ਸਮਣੋ ਗਰੁਕੰ ਫੁਸੇ॥

੧੨. ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਸ੍ਸਾਦੇਨ, ਮਗ੍ਗੰ ਵਾਰਬ੍ਭ ਮੇਥੁਨੰ।
ਓਭਾਸਨ੍ਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿੰ, ਸੁਣਮਾਨੰ ਗਰੁੰ ਫੁਸੇ॥

੧੩. ਵਣ੍ਣੰ ਵਤ੍ਵਾਤ੍ਤੁਨੋਕਾਮ-ਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਮੇਥੁਨੰ।
ਇਤ੍ਥਿੰ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ, ਯਾਚਮਾਨੋ ਗਰੁੰ ਫੁਸੇ॥

੧੪. ਸਨ੍ਦੇਸੰ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ, ਪੁਰਿਸਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾਪਿ ਵਾ।
ਵੀਮੰਸਿਤ੍ਵਾ ਹਰੰਪਚ੍ਚਾ, ਸਮਣੋ ਗਰੁਕੰ ਫੁਸੇ॥

੧੫. ਚਾਵੇਤੁਕਾਮੋ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ, ਅਮੂਲਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ।
ਚੋਦਾਪਯੰ ਵਾ ਸਮਣੋ, ਸੁਣਮਾਨੰ ਗਰੁੰ ਫੁਸੇ॥

੧੬. ਲੇਸਮਤ੍ਤੰ ਉਪਾਦਾਯ, ਅਮੂਲਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ।
ਚਾਵੇਤੁਕਾਮੋ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ, ਸੁਣਮਾਨੰ ਗਰੁੰ ਫੁਸੇਤਿ॥

੩. ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

੧੭. ਵਿਕਪ੍ਪਨਮਧਿਟ੍ਠਾਨ-ਮਕਤ੍ਵਾ ਕਾਲਚੀਵਰੰ।
ਦਸਾਹਮਤਿਮਾਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਸਿਯਾ॥

੧੮. ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾਞ੍ਞਤ੍ਰ, ਤਿਚੀਵਰਮਧਿਟ੍ਠਿਤੰ।
ਏਕਾਹਮਤਿਮਾਪੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿ ਸਮਯੰ ਵਿਨਾ॥

੧੯. ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ, ਪੁਰਾਣਚੀਵਰੰ ਪਨ।
ਧੋਵਾਪੇਤਿ ਰਜਾਪੇਤਿ, ਆਕੋਟਾਪੇਤਿ ਤੰ ਸਿਯਾ॥

੨੦. ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ, ਹਤ੍ਥਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮੂਲਕੰ।
ਅਦਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਾਦਾਨੇ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮੁਦੀਰਿਤੰ॥

੨੧. ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਮਞ੍ਞਾਤਿੰ, ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰੰ।
ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਮਯਾ ਤਸ੍ਸ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮੁਦੀਰਿਤੰ॥

੨੨. ਰਜਤੰ ਜਾਤਰੂਪੰ ਵਾ, ਮਾਸਕੰ ਵਾ ਕਹਾਪਣੰ।
ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਪੇਯ੍ਯ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿ ਸਾਦਿਯੇਯ੍ਯ ਵਾ॥

੨੩. ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਯਜ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿ, ਰਜਤਾਦਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ।
ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯੇਨਾਪਿ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇ॥

੨੪. ਵਿਕਪ੍ਪਨਮਧਿਟ੍ਠਾਨ-ਮਕਤ੍ਵਾਨ ਪਮਾਣਿਕਂ।
ਦਸਾਹਮਤਿਮਾਪੇਤਿ, ਪਤ੍ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਸਿਯਾ॥

੨੫. ਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨਤੋ ਊਨ-ਪਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਪਰਂ ਪਨ।
ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ ਨਵਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਸਿਯਾ॥

੨੬. ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ, ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਦਿਕਂ ਪਨ।
ਸਤ੍ਤਾਹਮਤਿਮਾਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਸਿਯਾ॥

੨੭. ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਪੁਨ।
ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਾਪਯਤੋਪਿ ਵਾ॥

੨੮. ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਮਞ੍ਞਾਤਿਂ , ਸੁਤ੍ਤਂ ਯਾਚਿਯ ਚੀਵਰਂ।
ਵਾਯਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿ, ਵਿਨਾ ਞਾਤਿਪ੍ਪਵਾਰਿਤੇ॥

੨੯. ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ, ਲਾਭਂ ਪਰਿਣਤਂ ਪਨ।
ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ॥

੪. ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

੩੦. ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੁਦੀਰਿਤਂ।
ਭਿਕ੍ਖੁਞ੍ਚ ਓਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਪੇਸੁਞ੍ਞਹਰਣੇਪਿ ਚ॥

੩੧. ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਪਿਟਕਤ੍ਤਯਂ।
ਪਦਸੋਧਮ੍ਮਂ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੁਦੀਰਿਤਂ॥

੩੨. ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨੇਵ, ਸਯਿਤ੍ਵਾਨ ਤਿਰਤ੍ਤਿਯਂ।
ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਹਸੇਯਜਾਯ, ਚਤੁਤ੍ਥਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ ਪੁਨ॥

੩੩. ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਏਕਰਤ੍ਤਮ੍ਪਿ, ਸੇਯਜਂ ਕਪ੍ਪਯਤੋਪਿ ਵਾ।
ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਾ ਵਿਞ੍ਞੁਂ, ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਛਪ੍ਪਦੁਤ੍ਤਰਿਂ॥

੩੪. ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਜ੍ਜਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਵਿਨਾ।
ਅਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੁਦੀਰਿਤਂ॥

੩੫. ਖਣੇਯਜ ਵਾ ਖਣਾਪੇਯਜ, ਪਥਵਿਞ੍ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ।
ਭੂਤਗਾਮਂ ਵਿਕੋਪੇਯਜ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾ॥

੩੬. ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਤੁ ਮਞ੍ਚਾਦਿਂ, ਕਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਣਾਦਿਕਂ।
ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਯਾਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ, ਅਕਤ੍ਵਾਪੁਚ੍ਛਨਾਦਿਕਂ॥

੩੭. ਸਙ੍ਘਿਕਾਵਸਥੇ ਸੇਯ੍ਯਂ, ਕਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਣਾਦਿਕਂ।
ਅਕਤ੍ਵਾਪੁਚ੍ਛਨਾਦਿਂ ਯੋ, ਯਾਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਪਿ॥

੩੮. ਜਾਨਂ ਸਪ੍ਪਾਣਕਂ ਤੋਯਂ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ।
ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਂ॥

੩੯. ਚੀਵਰਂ ਦੇਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ, ਚੀਵਰਂ ਸਿਬ੍ਬਤੋਪਿ ਚ।
ਅਤਿਰਿਤ੍ਤਂ ਅਕਾਰੇਤ੍ਵਾ, ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾਨ ਭੁਞ੍ਜਤੋ॥

੪੦. ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਸਾਦਨਾਪੇਕ੍ਖੋ, ਪਵਾਰੇਤਿ ਪਵਾਰਿਤਂ।
ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤੇਨ ਭੁਤ੍ਤੇ ਤੁ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੁਦੀਰਿਤਂ॥

੪੧. ਸਨ੍ਨਿਧਿਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜੇ, ਵਿਕਾਲੇ ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ।
ਭੁਞ੍ਜਤੋ ਵਾਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ, ਅਗਿਲਾਨੋ ਪਣੀਤਕਂ॥

੪੨. ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾਨ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਸਪ੍ਪਿਭਤ੍ਤਾਦਿਕਮ੍ਪਿ ਚ।
ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਭੁਞ੍ਜੇ, ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠੋਦਕਂ ਵਿਨਾ॥

੪੩. ਤਿਤ੍ਥਿਯਸ੍ਸ ਦਦੇ ਕਿਞ੍ਚਿ, ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਸਹਤ੍ਥਤੋ।
ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਵਾਰਹੋ ਕਪ੍ਪੇ, ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਚੇਕਤੋ॥

੪੪. ਸੁਰਾਮੇਰਯਪਾਨੇਪਿ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੁਦੀਰਿਤਂ।
ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕੇ ਚਾਪਿ, ਹਸਧਮ੍ਮੇਪਿ ਚੋਦਕੇ॥

੪੫. ਅਨਾਦਰੇਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਭੀਸਯਤੋਪਿ ਵਾ।
ਭਯਾਨਕਂ ਕਥਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਭਯਾਨਕਂ॥

੪੬. ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ, ਅਗਿਲਾਨੋ ਜਲੇਯ੍ਯ ਵਾ।
ਜੋਤਿਂ ਜਲਾਪਯੇਯ੍ਯਾਪਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾ॥

੪੭. ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁਮਨਾਦਾਯ, ਨਵਚੀਵਰਭੋਗਿਨੋ।
ਹਸਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚੀਵਰਾਦਿਕਂ॥

੪੮. ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਨਿਧੇਨ੍ਤੁਸ੍ਸ, ਨਿਧਾਪੇਨ੍ਤੁਸ੍ਸ ਵਾ ਪਨ।
ਜਾਨਂ ਪਾਣਂ ਮਾਰੇਨ੍ਤੁਸ੍ਸ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਮ੍ਪਿ ਚ॥

੪੯. ਛਾਦੇਤੁਕਾਮੋ ਛਾਦੇਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਪਿ ਚ।

ਗਾਮਨ੍ਤਰਗਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਸੰਵਿਧਾਯਿਤ੍ਥਿਯਾ ਸਹ॥

੫੦. ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਹਰਤੋ ਵਾਪਿ, ਤਲਸਤ੍ਤਿਕਮੁਗ੍ਗਿਰੇ।
ਚੋਦੇਤਿ ਵਾ ਚੋਦਾਪੇਤਿ, ਗਰੁਕਾਮੂਲਕੇਨਪਿ॥

੫੧. ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੁਪ੍ਪਾਦਨੇ ਚਾਪਿ, ਭਣ੍ਡਨਤ੍ਥਾਯੁਪਸ੍ਸੁਤਿਂ।
ਸੋਤੁਂ ਭਣ੍ਡਨਜਾਤਾਨਂ, ਯਾਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾ॥

੫੨. ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਲਾਭਂ ਪਰਿਣਾਮਿਤਂ ਤੁ,
ਨਾਮੇਤਿ ਯੋ ਤਂ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ।
ਪੁਚ੍ਛਂ ਅਕਤ੍ਵਾਪਿ ਚ ਸਨ੍ਤੁਭਿਕ੍ਖੁਂ,
ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਗਾਮਸ੍ਸ ਗਤੇ ਵਿਕਾਲੇਤਿ॥

੫. ਪਕਿਣ੍ਣਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

੫੩. ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਯੋ, ਦੇਤਿ ਅਵ੍ਵਸ੍ਸ ਇਸ੍ਸਰੋ।
ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਯਥਾਵਤ੍ਥੁਂ, ਥੇਯ੍ਯਜਾ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਪਿ॥

੫੪. ਕੁਸਾਦਿਮਯਚੀਰਾਨਿ, ਕਮ੍ਬਲਂ ਕੇਸਵਾਲਜਂ।
ਸਮਯਂ ਵਿਨਾ ਧਾਰਯਤੋ, ਲੂਕਪਕ੍ਖਾਜਿਨਕ੍ਖਿਪਂ॥

੫੫. ਸਤ੍ਥਕਮ੍ਮੇ ਵਤ੍ਥਿਕਮ੍ਮੇ, ਸਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਞ੍ਚ ਛਿਨ੍ਦਤੋ।
ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ, ਮਂਸਾਦਿਭੋਜਨੇਪਿ ਵਾ॥

੫੬. ਕਦਲੇਰਕਕ੍ਕਦੁਸ੍ਸਾਨਿ , ਪੋਤ੍ਥਕਂ ਸਬ੍ਬਨੀਲਕਂ।
ਸਬ੍ਬਪੀਤਾਦਿਕਞ੍ਚਾਪਿ, ਧਾਰਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ॥

੫੭. ਹਤ੍ਥਿਸ੍ਸੁਰਗਸੋਣਾਨਂ, ਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘਚ੍ਛਦੀਪਿਨਂ।
ਤਰਚ੍ਛਸ੍ਸ ਚ ਮਂਸਾਦਿਂ, ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤਕਮ੍ਪਿ ਚ॥

੫੮. ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤਮਂਸਞ੍ਚ, ਭੁਞ੍ਜਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ।
ਯਾਤਾਨੁਪੁਬ੍ਬਂ ਹਿਤ੍ਵਾਨ, ਦਕਤਿਤ੍ਥਾਦਿਕਂ ਵਜੇ॥

੫੯. ਸਹਸਾ ਵੁਬ੍ਭਜਿਤ੍ਵਾਨ, ਪਵਿਸੇ ਨਿਕ੍ਖਮੇਯ੍ਯ ਵਾ।
ਵਚ੍ਚੁਪਸ੍ਸਾਵਕੁਟਿਕਂ, ਵਿਨਾ ਉਕ੍ਕਾਸਿਕਂ ਵਿਸੇ॥

੬੦. ਨਿਤ੍ਥੁਨਨ੍ਤੋ ਕਰੇ ਵਚ੍ਚਂ, ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਖਾਦਯਂ।
ਵਚ੍ਚੁਪਸ੍ਸਾਵਦੋਣੀਨਂ, ਬਹਿ ਵਚ੍ਚਾਦਿਕਂ ਕਰੇ॥

੬੧. ਖਰੇਨ ਚਾਵਲੇਖੇਯ੍ਯ, ਕਟ੍ਠਂ ਪਾਤੇਯ੍ਯ ਕੂਪਕੇ।

ਊਹਤਞ੍ਚ ਨ ਧੋਵੇਯ੍ਯ, ਉਕ੍ਲਾਪਞ੍ਚ ਨ ਸੋਧਯੇ॥

੬੨. ਦਕਕਿਚ੍ਚੰ ਕਰੋਨ੍ਤੁਸ੍ਸ, ਕਤ੍ਵਾ ''ਚਪੁਚਪੂ''ਤਿ ਚ।
ਅਨਜ੍ਝਿਟ੍ਠੋਵ ਥੇਰੇਨ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਉਦ੍ਦਿਸੇ॥

੬੩. ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾਯ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ, ਕਥਨੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਪਿ ਚ।
ਸਜ੍ਝਾਯਕਰਣੇ ਦੀਪ-ਜਾਲਨੇ ਵਿਜ੍ਝਾਪਨੇਪਿ ਚ॥

੬੪. ਵਾਤਪਾਨਕਵਾਟਾਨਿ, ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ ਥਕੇਯ੍ਯ ਵਾ।
ਵਨ੍ਦਨਾਦਿੰ ਕਰੇ ਨਗ੍ਗੋ, ਗਮਨੰ ਭੋਜਨਾਦਿਕੰ॥

੬੫. ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਰੇ ਕਾਰੇ, ਤਿਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕੰ ਵਿਨਾ।
ਕਾਯੰ ਨਹਾਯੰ ਘੰਸੇਯ੍ਯ, ਕੁਟ੍ਟੇ ਥਮ੍ਭੇ ਤਰੁਮ੍ਹਿ ਵਾ॥

੬੬. ਕੁਰੁਵਿਨ੍ਦਕਸੁਤ੍ਤੇਨ, ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਾਯਤੋ।
ਅਗਿਲਾਨੋ ਬਹਾਰਾਮੇ, ਚਰੇਯ੍ਯ ਸਉਪਾਹਨੋ॥

੬੭. ਉਪਾਹਨੰ ਯੋ ਧਾਰੇਤਿ, ਸਬ੍ਬਨੀਲਾਦਿਕਮ੍ਪਿ ਚ।
ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਰਤ੍ਤੋ, ਮੁਖੰ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਦਾਯਿਯਾ॥

੬੮. ਉਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞੀ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਪਤ੍ਤੰ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖੰ।
ਆਦਾਸਾਦਿਮ੍ਹਿ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਉਚ੍ਚਾਸਨਮਹਾਸਨੇ॥

੬੯. ਨਿਸਜ੍ਜਾਦਿੰ ਕਰੋਨ੍ਤੁਸ੍ਸ, ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਵਨ੍ਦਨੇਪਿ ਚ।
ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨ-ਨਾਨਾਸੰਵਾਸਕਾਦਿਨੰ॥

੭੦. ਏਕਤੋ ਪਣ੍ਡਕਿਤ੍ਥੀਹਿ, ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਨ ਵਾ।
ਦੀਘਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦੇਯ੍ਯ, ਅਦੀਘੇ ਆਸਨੇ ਪਨ॥

੭੧. ਅਸਮਾਨਾਸਨਿਕੇਨ, ਮਞ੍ਚਪੀਠੇ ਸਯੇਯ੍ਯ ਵਾ।
ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥੰ ਦਦਤੋ, ਫਲਪੁਪ੍ਫਾਦਿਕਮ੍ਪਿ ਚ॥

੭੨. ਗਨ੍ਥਿਮਾਦਿੰ ਕਰੇ ਕਾਰੇ, ਜਿਨਵਾਰਿਤਪਚ੍ਚਯੇ।
ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਅਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸੇਯ੍ਯ ਵਾ॥

੭੩. ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੇਹਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ, ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਵਾ ਕਰੇ ਵਦੇ।
ਕਰੇ ਸਾਪਤ੍ਤਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਉਪੋਸਥਪ੍ਪਵਾਰਣੰ॥

੭੪. ਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਾਦਿਕੇ ਠਾਨੇ, ਪਰਿਵਤ੍ਤਕਵਾਟਕੰ।
ਅਪਿਧਾਯ ਵਿਨਾਭੋਗੰ, ਨਿਯੋਗੰ ਵਾ ਸਯੇ ਦਿਵਾ॥

੭੫. ਧਞ੍ਞਿਤ੍ਥਿਰੂਪਰਤਨਂ, ਆਵੁਧਿਤ੍ਥਿਪਸਾਧਨਂ।
ਤੁਰਿਯਭਣ੍ਡਂ ਫਲਂ ਰੁਕ੍ਖੇ, ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਦਿਞ੍ਚ ਆਮਸੇ॥

੭੬. ਸਸਿਤ੍ਥੋਦਕਤੇਲੇਹਿ, ਫਣਹਤ੍ਥਫਣੇਹਿ ਵਾ।
ਕੇਸਮੋਸਣ੍ਠਨੇਕਸ੍ਮਿਂ, ਭਾਜਨੇ ਭੋਜਨੇਪਿ ਚ॥

੭੭. ਏਕਤ੍ਥਰਣਪਾਵੁਰਣਾ, ਸਯੇਯ੍ਯੁਂ ਦ੍ਵੇਕਮਞ੍ਚਕੇ।
ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਖਾਦੇਯ੍ਯ, ਅਧਿਕੂਨਂ ਪਮਾਣਤੋ॥

੭੮. ਯੋਜੇਤਿ ਵਾ ਯੋਜਾਪੇਤਿ, ਨਚ੍ਚਂ ਗੀਤਞ੍ਚ ਵਾਦਿਤਂ।
ਦਸ੍ਸਨਂ ਸਵਨਂ ਤੇਸਂ, ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਂ॥

੭੯. ਵੀਹਾਦਿਰੋਪਿਮੇ ਚਾਪਿ, ਬਹਿਪਾਕਾਰਕੁਟ੍ਟਕੇ।
ਵਚ੍ਚਾਦਿਛਡ੍ਡਨਾਦਿਮ੍ਹਿ, ਦੀਘਕੇਸਾਦਿਧਾਰਣੇ॥

੮੦. ਨਖਮਟ੍ਠਕਰਣਾਦਿਮ੍ਹਿ, ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਲੋਮਹਾਰਣੇ।
ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਂ ਭੂਮਿਂ, ਅਕ੍ਕਮੇ ਸਉਪਾਹਨੋ॥

੮੧. ਅਧੋਤਅਲ੍ਲਪਾਦੇਹਿ, ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਮਞ੍ਚਪੀਠਕਂ।
ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਂ ਭਿਤ੍ਤਿਂ, ਆਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ॥

੮੨. ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾਪਿ ਪਲ੍ਲਤ੍ਥੇ, ਦੁਪ੍ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ ਚੀਵਰਂ।
ਅਕਾਯਬਨ੍ਧਨੋ ਗਾਮਂ, ਵਜੇ ਕਤ੍ਵਾਨ ਵਚ੍ਚਕਂ॥

੮੩. ਨਾਚਮੇਯ੍ਯ ਦਕੇ ਸਨ੍ਤੇ, ਸਮਾਦੇਯ੍ਯ ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ।
ਦੇਸਨਾਰੋਚਨਾਦਿਮ੍ਹਿ, ਸਭਾਗਾਪਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਚ॥

੮੪. ਨ ਵਸੇ ਵਸ੍ਸਂ ਵਿਸਂਵਾਦੇ, ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇ ਪਟਿਸ੍ਸਵਂ।
ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨੇ, ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਕਿਚ੍ਚਤੋ॥

੮੫. ਵਿਨਾਪਦਂ ਤਰੁਸ੍ਸੁਦ੍ਧਂ, ਪੋਰਿਸਮ੍ਹਾਭਿਰੂਹਣੇ।
ਅਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨੋਦ੍ਧਾਨਂ, ਵਜੇ ਤਂ ਯਾਚਤੋ ਨ ਦੇ॥

੮੬. ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਾਤਨੇ ਇਤ੍ਥਿ-ਰੂਪਾਦਿਂ ਕਾਰਯੇਯ੍ਯ ਵਾ।
ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਾਲਾਦਿਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਜਾਤਕਾਦਿਂ ਸਯਂ ਕਰੇ॥

੮੭. ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਮੁਟ੍ਠਪੇ ਤਸ੍ਸ, ਸਾਲਾਦੀਸੁ ਨਿਸੀਦਤੋ।
ਵੁਡ੍ਢਾਨਂ ਪਨ ਓਕਾਸਂ, ਅਦਤ੍ਵਾ ਵਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ॥

੮੮. ਯਾਨਾਦਿਮਭਿਰੂਹੇਯ੍ਯ, ਕਲ੍ਲਕੋ ਰਤਨਤ੍ਤਯਂ।

ਆਰਬ੍ਭ ਵਦੇ ਦਵਢ੍ਵ-ਪਰਿਸਾਯੋਪਲਾਲਨੇ॥

੮੯. ਕਾਯਾਦਿਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾਨ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਨ ਦਸ੍ਸਯੇ।
ਵਾਚੇ ਲੋਕਾਯਤਂ ਪਲਿਤਂ, ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ ਗਣ੍ਹਾਪੇਯ੍ਯ ਵਾ॥

੯੦. ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪੇਲ਼ਾਯਂ, ਭੁਞ੍ਜਤੋ ਪਤੁਹਤ੍ਥਕੋ।
ਵਾਤਪਾਨਕਵਾਟਂ ਵਾ, ਪਣਾਮੇ ਸੋਦਕਮ੍ਪਿ ਚ॥

੯੧. ਉਣ੍ਹੇਯ੍ਯ ਪਟਿਸਾਮੇਯ੍ਯ, ਅਤਿਉਣ੍ਹੇਯ੍ਯ ਵੋਦਕਂ।
ਠਪੇਯ੍ਯ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤ੍ਤਂ, ਅਙ੍ਕੇ ਵਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਕੇ॥

੯੨. ਮਿਡ੍ਢਨ੍ਤੇ ਪਰਿਭਣ੍ਡਨ੍ਤੇ, ਪਾਦੇ ਛਤ੍ਤੇ ਠਪੇਤਿ ਵਾ।
ਚਲਕਾਦਿਂ ਠਪੇ ਪਤ੍ਤਂ, ਪਤ੍ਤੇ ਵਾ ਹਤ੍ਥਧੋਵਨੇ॥

੯੩. ਪਤ੍ਤੇਨ ਨੀਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਮੁਦਕਮ੍ਪਿ ਚ।
ਅਕਪ੍ਪਿਯਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ॥

੯੪. ਵਦੇ ''ਜੀਵਾ''ਤਿ ਖਿਪਿਤੇ, ਨ ਸਿਕ੍ਖਤਿ ਅਨਾਦਰੋ।
ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਕਾਦਿਮ੍ਹਿ, ਸੇਖਿਯੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ॥

੯੫. ਯੋ ਭਣ੍ਡਗਾਰੇ ਪਯੁਤੋਵ ਭਣ੍ਡਕਂ,
ਮਾਤੂਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮਸ੍ਸ ਗੋਪਯੇ।
ਦਵਾਯ ਹੀਨੇਨਪਿ ਜਾਤਿਆਦਿਨਾ,
ਵਦੇਯ੍ਯ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਮੁਤ੍ਤਮਮ੍ਪਿ ਯੋਤਿ॥

੬. ਵਤ੍ਤਾਦਿਕਣ੍ਡਨਿਦ੍ਦੇਸੋ

੯੬. ਉਪਜ੍ਝਾਚਰਿਯਵਤ੍ਤਞ੍ਚ, ਗਮਿਕਾਗਨ੍ਤੁਕਮ੍ਪਿ ਚ।
ਸੇਨਾਸਨਾਦਿਵਤ੍ਤਞ੍ਚ, ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਪਿਯਸੀਲਿਨਾ॥

੯੭. ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਿਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ, ਗਹਿਤਬ੍ਬਂ ਦਦੇ ਤਿਧਾ।
ਗਹੇਤੁਕਾਮੋ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਦ੍ਵਿਧਾਯਂ ਸਮ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੋ॥

੯੮. ਸਙ੍ਘਾਟਿਮੁਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ, ਤਥਾ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਂ।
''ਏਤਂ ਇਮਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮਿ'', ਤਥਾ ''ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮਿ''ਤਿ॥

੯੯. ''ਇਮਂ ਇਮਾਨਿ ਏਤਾਨਿ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ।
''ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਾਨੀ''ਤਿ, ਤਥਾ ''ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮਿ''ਤਿ॥

੧੦੦.''ਏਤਂ ਇਮਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮਿ, ਪਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮਿ''ਤਿ।

ਏਵੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰੇਧਿਟ੍ਠੇ, ਚੀਵਰਾਦਿੰ ਯਥਾਵਿਧਿ॥

੧੦੧.ਸਬ੍ਬੁਰਿਤੁੰ ਵਿਨਾ ਸੇਸਾ, ਸਚਿਤ੍ਤਾ ਗਰੁਕਨ੍ਤਿਮਾ।
ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੰ ਪਰਿਣਤੰ ਹਿਤ੍ਵਾ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮਚਿਤ੍ਤਕੰ॥

੧੦੨.ਪਦਸੋਧਮ੍ਮੰ ਦੁਵੇ ਸੇਯ੍ਯਾ, ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ।
ਦੁਵੇ ਸੇਨਾਸਨਾਨੀਪਿ, ਸਿਬ੍ਬਨੰ ਚੀਵਰਸ੍ਸਪਿ॥

੧੦੩.ਪਵਾਰਿਤੰ ਸੁਰਾਪਾਨੰ, ਪਞ੍ਚਸਨ੍ਨਿਧਿਆਦਿਕੰ।
ਜੋਤਿਨੁਜ੍ਜਾਲਨਞ੍ਚੇਵ, ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁਮਨਾਦਿਕੰ।
ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਨ੍ਤੇਤੇ, ਪਾਚਿਤ੍ਤੀਸੁ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾ॥

੧੦੪.ਪਕਿਣ੍ਣਕੇਸੁ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ-ਕਤੰ ਹਿਤ੍ਵਾਞ੍ਞਮੰਸਕੰ।
ਏਕਤ੍ਥਰਣਪਾਵੁਰਣੰ, ਏਕਮਞ੍ਚੇ ਤੁਵਟ੍ਟਨੰ।
ਏਕਤੋ ਭੁਞ੍ਜਨਞ੍ਚਾਪਿ, ਨਚ੍ਚਗੀਤਾਦਿਸਤ੍ਤਪਿ॥

੧੦੫.ਅਕਾਯਬਨ੍ਧਨਞ੍ਚਾਪਿ , ਪਤ੍ਤਹਤ੍ਥਕਵਾਟਕੰ।
ਅਚਿਤ੍ਤਕਮਿਦੰ ਸਬ੍ਬੰ, ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਸਚਿਤ੍ਤਕੰ॥

੧੦੬.ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨਚਿਤ੍ਤੇਨ, ਸਚਿਤ੍ਤਕਮਚਿਤ੍ਤਕੰ।
ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਜਾਨਨੇਨਾਪਿ, ਵਦਨ੍ਤਾਚਰਿਯਾ ਤਥਾ॥

੧੦੭.ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਾਦਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਉਪੋਸਥਪ੍ਪਵਾਰਣੰ।
ਨਵਧਾ ਦੀਪਿਤੰ ਸਬ੍ਬੰ, ਕਾਤਬ੍ਬੰ ਪਿਯਸੀਲਿਨਾ॥

੧੦੮.ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨੀ ਪਦੀਪੋ ਚ, ਉਦਕੰ ਆਸਨੇਨ ਚ।
ਉਪੋਸਥਸ੍ਸ ਏਤਾਨਿ, ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

੧੦੯.ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਤੁਕ੍ਖਾਨੰ , ਭਿਕ੍ਖੁਗਣਨਾ ਚ ਓਵਾਦੋ।
ਉਪੋਸਥਸ੍ਸ ਏਤਾਨਿ, ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

੧੧੦.ਉਪੋਸਥੋ ਯਾਵਤਿਕਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾ,
ਸਭਾਗਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਚ ਨ ਵਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।
ਵਜ੍ਜਨੀਯਾ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ,
ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

੧੧੧. ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਾਨਿ ਸਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਸਿਤਾਪਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਸਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਨੁਮਤਿਯਾ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤੁੰ ਆਰਾਧਨੰ ਕਰੋਮ।

੧੧੨.ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਅਧਿਟ੍ਠਾਨ-ਸੁਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਵਸਾ ਤਿਧਾ।

ਗਣਪੁਗ੍ਗਲਸਙ੍ਘਾ ਚ, ਤਂ ਕਰੇਯ੍ਯੁਂ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ॥

੧੧੩.ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੋ ਪਨ੍ਨਰਸੋ, ਸਾਮਗ੍ਗੀ ਦਿਨਤੋ ਤਿਧਾ।
ਦਿਨਪੁਗ੍ਗਲਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾ-ਕਾਰਤੋ ਤੇ ਨਵ◌ੇਰਿਤਾ॥

੧੧੪.ਤਯੋ ਤਯੋਤਿ ਕਤ੍ਵ◌ਾਨ, ਦਿਨਪੁਗ੍ਗਲਭੇਦਤੋ।
ਤੇਵ◌ਾਚੀਦ੍ਵ◌ੇਕਵ◌ਾਚੀਤਿ, ਨਵ ਵ◌ੁਤ੍ਤਾ ਪਵ◌ਾਰਣਾ॥

੧੧੫.ਕਤ੍ତਿਕਨ੍ਤਿਮਪਕ੍ਖਮ੍ਹਾ, ਹੇਮਂ ਫਗ੍ਗੁਨਪੁਣ੍ਣਮਾ।
ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਿਮਪਕ੍ਖਮ੍ਹਾ, ਗਿਮ੍ਹਂ ਆਸਾਲ੍ਹਿਪੁਣ੍ਣਮਾ।
ਵਸ੍ਸਕਾਲਂ ਤਤੋ ਸੇਸਂ, ਚਤੁਵ◌ੀਸਤੁਪੋਸਥਾ॥

੧੧੬.ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਾ ਛ ਏਤੇਸੁ, ਪਕ੍ਖਾ ਤਤਿਯਸਤ੍ਤਮਾ।
ਞੇਯ੍ਯਾ ਪਨ੍ਨਰਸਾ ਸੇਸਾ, ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਉਪੋਸਥਾ॥

੧੧੭. ''ਛਨ੍ਦਂ ਦਮ੍ਮਿ, ਛਨ੍ਦਂ ਮੇ ਹਰ, ਛਨ੍ਦਂ ਮੇ ਆਰੋਚੇਹੀ''ਤਿ ਛਨ੍ਦਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ।

੧੧੮. ''ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਦਮ੍ਮਿ, ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਮੇ ਹਰ, ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਮੇ ਆਰੋਚੇਹੀ''ਤਿ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਦਾਤਬ੍ਬਾ।

੧੧੯. ''ਪਵ◌ਾਰਣਂ ਦਮ੍ਮਿ, ਪਵ◌ਾਰਣਂ ਮੇ ਹਰ, ਪਵ◌ਾਰਣਂ ਮੇ ਆਰੋਚੇਹਿ, ਮਮਤ੍ਥਾਯ ਪਵ◌ਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਪਵ◌ਾਰਣਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ।

੧੨੦. ਆਪਤ੍ਤਿਦੇਸਕੇਨ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਿਂ, ਤਾ ਤੁਮ੍ਹਮੂਲੇ ਪਟਿਦੇਸੇਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਨ ''ਪਸ੍ਸਸਿ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਨ ''ਆਯਤਿਂ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਸਂਵਰੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ''ਸਾਧੁ, ਸੁਟ੍ਠੁ, ਭਨ੍ਤੇ ਸਂਵਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਂ।

੧੨੧. ਵ◌ੇਮਤਿਂ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੇਨ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਸੁ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੁਕਾਸੁ ਆਪਤ੍ਤੀਸੁ ਵ◌ੇਮਤਿਕੋ, ਯਦਾ ਨਿਬ੍ਬੇਮਤਿਕੋ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਦਾ ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਆਰੋਚੇਤਬ੍ਬਂ।

੧੨੨. ''ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਉਪੋਸਥੋ 'ਪਨ੍ਨਰਸੋ, ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੋ'ਤਿ ਵ◌ਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪੋਸਥੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ।

੧੨੩. ਦ੍ਵ◌ੀਸੁ ਪਨ ਥੇਰੇਨ ''ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਅਹਂ ਆਵ◌ੁਸੋ, 'ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ'ਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਨਵਕੇਨਪਿ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਧਾਰੇਥਾ''ਤਿ ਵਚਨਂ ਵ◌ਿਸੇਸੋ।

੧੨੪. ਤੀਸੁ ਪਨ ''ਸੁਣਨ੍ਤੁ ਮੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾ, ਅਜ੍ਜੁਪੋਸਥੋ ਪਨ੍ਨਰਸੋ, ਯਦਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ, ਮਯਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ ਞਤ੍ਤਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ।

੧੨੫. ''ਅਜ੍ਜ ਮੇ ਪਵ◌ਾਰਣਾ 'ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀ, ਪਨ੍ਨਰਸੀ'ਤਿ ਵ◌ਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਏਕੇਨ ਪਵ◌ਾਰੇਤਬ੍ਬਂ।

੧੨੬. ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਨ ਥੇਰੇਨ ‘‘ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪਵਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਨਵਕੇਨਾਪਿ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵਚਨਂ ਵਿਸੇਸੋ।

੧੨੭. ਤੀਸੁ ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਵਾ ਪਨ ‘‘ਸੁਣਨ੍ਤੁ ਮੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾ, ਅਜ੍ਜ ਪਵਾਰਣਾ ਪਨ੍ਨਰਸੀ, ਯਦਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ, ਮਯਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾਮਾ’’ਤਿ ਞਤ੍ਤਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ‘‘ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਨ੍ਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪਵਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਨਵਕੇਹਿਪਿ ਤਥੇਵ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਵਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿਵਚਨਂ ਵਿਸੇਸੋ।

੧੨੮. ਚਤੂਹਿ ਅਧਿਕੇਸੁ ਪਨ ‘‘ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ ਆਵੁਸੋ ਸਙ੍ਘੋ, ਅਜ੍ਜ ਪਵਾਰਣਾ ਪਨ੍ਨਰਸੀ, ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ, ਸਙ੍ਘੋ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਞਤ੍ਤਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵੁਡ੍ਢਤਰੇਨ ‘‘ਸਙ੍ਘਂ, ਆਵੁਸੋ, ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਨ੍ਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪਵਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਨਵਕੇਹਿਪਿ ਤਥੇਵ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ‘‘ਸਙ੍ਘਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਵਾਰੇਮਿ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਾਯ ਵਾ, ਵਦਨ੍ਤੁ ਮਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪਵਾਰੇਤਬ੍ਬਂ।

ਮੂਲਸਿਕ੍ਖਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਮੂਲਸਿਕ੍ਖਾ-ਟੀਕਾ

ਗਨ੍ਥਾਰਮ੍ਭਕਥਾ

ਸਬ੍ਬਕਾਮਦਦੰ ਸਬ੍ਬਰਤਨੇ ਰਤਨਤ੍ਤਯੰ।
ਉਤ੍ਤਮੰ ਉਤ੍ਤਮਤਰੰ, ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਨਾਰਹੰ॥

ਚਰਣੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨੰ, ਆਚਰਿਯਾਨੰ ਸਿਰੰ ਮਮ।
ਠਪੇਤ੍ਵਾਨ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਮੂਲਸਿਕ੍ਖਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨੰ॥

ਗਨ੍ਥਾਰਮ੍ਭਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

ਤਤ੍ਥਾਦੋ ਤਾਵ ਸਬ੍ਬਸਕ੍ਕਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੁਤ੍ਤਮਸ੍ਸ ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਪਣਾਮੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ "**ਨਤ੍ਵਾ ਨਾਥ**"ਨ੍ਤ੍ਯਾਦਿ। **ਨਾਥੰ** ਚਤੂਹਿ ਨਾਥਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਭਗਵਨ੍ਤੰ **ਨਤ੍ਵਾ** ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ **ਆਦੋ** ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ **ਨਵਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ** ਅਧੁਨਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ **ਮੂਲਭਾਸਾਯ** ਮਾਗਧਭਾਸਾਯ ਸਿਕ੍ਖਿਤੁੰ **ਸਮਾਸਤੋ** ਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਮੂਲਸਿਕ੍ਖੰ ਅਹੰ ਪਵਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਪਿਣ੍ਡਤ੍ਥੋ।

ਅਯੰ ਪਨ ਅਵਯਵਤ੍ਥੋ – **ਨਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਨ੍ਨਿਨ੍ਨਤਪ੍ਪੋਣਤਪ੍ਪਬ੍ਭਾਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਾਯਵਚੀਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨਾਥਤੀਤਿ ਨਾਥੋ, ਵੇਨੇਯਜਾਨੰ ਹਿਤਸੁਖੰ ਮੇਤ੍ਤਾਯਨਵਸੇਨ ਆਸੀਸਤਿ ਪਤ੍ਥੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਥ ਵਾ ਨਾਥਤਿ ਵੇਨੇਯਜਗਤੇ ਕਿਲੇਸੇ ਉਪਤਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਨਾਥਤਿ ਵਾ ਯਾਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਭਗਵਾ ਹਿ ''ਸਾਧੁ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲੰ ਅਤ੍ਤਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੭) ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਤੰ ਤੰ ਹਿਤਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿੰ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕਰੁਣਾਯ ਸਮੁਸ੍ਸਾਹਿਤੋ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਨਿਯੋਜੇਤਿ। ਪਰਮੇਨ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਿਸ੍ਸਰਿਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇ ਈਸਤਿ ਅਭਿਭਵਤੀਤਿ ਪਰਮਿਸ੍ਸਰੋ ਭਗਵਾ ''ਨਾਥੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਬ੍ਬੋ ਚਾਯਮਤ੍ਥੋ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਾਨੁਸਾਰਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਪਵਕ੍ਖਾਮੀ**ਤਿ ਪਕਾਰੇਨ ਕਥੇਸ੍ਸਾਮਿ। **ਮੂਲਸਿਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਅਧਿਸੀਲਅਧਿਚਿਤ੍ਤਅਧਿਪਞ੍ਞਾਵਸੇਨ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵਸਾਧਨਟ੍ਠੇਨ ਮੂਲਾ ਚ ਸਾ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਚਾਤਿ ਮੂਲਸਿਕ੍ਖਾ। ਗਨ੍ਥਵਸੇਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਦ੍ਦੀਪਨੋ ਗਨ੍ਥੋ ''ਮੂਲਸਿਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੰ ਸੀਲੰ, ਕਤਮੰ ਅਧਿਸੀਲੰ, ਕਤਮੰ ਚਿਤ੍ਤੰ, ਕਤਮੰ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤੰ, ਕਤਮਾ ਪਞ੍ਞਾ, ਕਤਮਾ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਅਟ੍ਠਙ੍ਗਦਸਙ੍ਗਸੀਲੰ ਤਾਵ ਸੀਲਮੇਵ। ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੀਲੰ ਪਨ ''ਅਧਿਸੀਲ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਸੂਰਿਯੋ ਵਿਯ ਪਜ੍ਜੋਤਾਨੰ, ਸਿਨੇਰੁ ਵਿਯ ਪਬ੍ਬਤਾਨੰ ਸਬ੍ਬਲੋਕਿਯਸੀਲਾਨੰ ਅਧਿਕਞ੍ਚੇਵ ਉਤ੍ਤਮਞ੍ਚ। ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਤੋਪਿ ਚ ਮਗ੍ਗਫਲਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਸੀਲੰ ਅਧਿਸੀਲੰ, ਤੰ ਪਨ ਇਧ ਨਾਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। ਨ ਹਿ ਤੰ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਤਿ। ਕਾਮਾਵਚਰਾਨਿ ਪਨ ਅਟ੍ਠ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਾਨਿ, ਲੋਕਿਯਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਏਕਜ੍ਝੰ ਕਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕੰ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਚਿਤ੍ਤੰ ਪਨ ''ਅਧਿਚਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਸਬ੍ਬਲੋਕਿਯਚਿਤ੍ਤਾਨੰ ਅਧਿਕਞ੍ਚੇਵ ਉਤ੍ਤਮਞ੍ਚ। ਤਤੋਪਿ ਚ ਮਗ੍ਗਫਲਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਪਨ ਇਧ ਨਾਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। ਨ ਹਿ ਤੰ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਯਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤੰ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਾਞਾਣੰ ਪਞ੍ਞਾ, ਤਿਲਕ੍ਖਣਾਕਾਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕੰ ਪਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੰ ''ਅਧਿਪਞ੍ਞਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਾ ਹਿ ਸਬ੍ਬਲੋਕਿਯਪਞ੍ਞਾਨੰ ਅਧਿਕਾ ਚੇਵ ਉਤ੍ਤਮਾ ਚ। ਤਤੋਪਿ ਚ ਮਗ੍ਗਫਲਪਞ੍ਞਾਵ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾ, ਸਾ ਪਨ ਇਧ ਨਾਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਨ ਹਿ ਤੰ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਤਿ।

ਤਾਸੁ ਤੀਸੁ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾ ਚਾਰਿਤ੍ਤਵਾਰਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਸੀਲੰ ਯਥਾਨੁਸਿਟ੍ਠੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੇਨ, ਤਪ੍ਪਟਿਪਕ੍ਖੇ ਕਿਲੇਸੇ ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨਵਸੇਨ ਪਜਹਨ੍ਤੇਨ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਅਭਿਯੋਗਵਸੇਨ ਝਾਨਪ੍ਪਟਿਪਕ੍ਖਾਨੰ ਨੀਵਰਣਗਣਾਨੰ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਪ੍ਪਹਾਨੰ ਕੁਰੁਮਾਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਸਿਕ੍ਖਾ ਪਨ ਯਥਾਨੁਰੂਪੰ

ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਸਾਨੁਸਯੇ ਕਿਲੇਸੇ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵਸਾਧਨਟ੍ਠੇਨ ਮੂਲਾ ਚ ਸਾ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਚਾਤਿ ਮੂਲਸਿਕ੍ਖਾ, ਕਮ੍ਮਵਚਨਿਚ੍ਛਾਯੰ ‘‘ਮੂਲਸਿਕ੍ਖ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਸਮਾਸੀਯਤੇ ਸਙ੍ਖਿਪੀਯਤੇਤਿ ਸਮਾਸੋ, ਤਤੋ **ਸਮਾਸਤੋ**। ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਅਕੁਪ੍ਪੇਨ ਠਾਨਾਰਹੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ। ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਕਰਣੀਯੇ ਕਮ੍ਮੇ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾ, ਤੇਸੰ ਆਗਤਤ੍ਤਾ, ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨੰ ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਆਹਟਤ੍ਤਾ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾਨਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਕਮ੍ਮੇ ਸਮਗ੍ਗਭਾਵੰ ਉਪਗਤੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ ਤੀਹਿ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾਹਿ ਏਕਾਯ ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਧਮ੍ਮਿਕੇਨ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮੇਨ ਵਤ੍ਥੁਞਤ੍ਤਿਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਸੀਮਾਪਰਿਸਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਕੋਪੇਤਬ੍ਬਤੰ, ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬਤੰ ਉਪਗਤੇਨ ਠਾਨਾਰਹੇਨ ਕਾਰਣਾਰਹੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਾਰਹੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨਾਮ, ਉਪਰਿਭਾਵੰ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੋ ਹਿ ਉਪਰਿਭਾਵੋ। ਤਞ੍ਹੇਸ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਸਮਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ‘‘ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤੇਨ **ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ**। ਊਨਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਤਾਯ ਨਵਕੋ, ਤੇਨ **ਨਵਕੇਨ** ਅਧੁਨਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ, ਅਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਆਦੋ**ਤਿ ਆਦਿਮ੍ਹਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਵਾ। ਅਪਿ ਚ ਥੇਰੋ ‘‘ਆਦੋ’’ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੰ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਆਲਸਿਯਦੋਸੇਨ, ਅਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਾਨੰ ਅਞ੍ਞਾਣਦੋਸੇਨ ਚ ਅਞ੍ਞਥਾ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਾਨੰ ਸੰਵੇਗੰ ਜਨੇਤਿ। ਕਥੰ? ਅਤਿਦੁਲ੍ਲਭੰ ਖਣੰ ਸਮਵਾਯੰ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਙ੍ਖਣੰ ਨ ਕੁਸੀਤੇਨ ਵਾ ਨਿਰਤ੍ਥਕਕਥਾਪਸੁਤੇਨ ਵਾ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤਬ੍ਬੰ, ਕਿੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ? ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਰਨ੍ਤਰਮੇਵ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਆਦਰੋ ਜਨੇਤਬ੍ਬੋਤਿ।

‘‘ਸਾ ਮਾਗਧੀ ਮੂਲਭਾਸਾ, ਨਰਾ ਯਾਯਾਦਿਕਪ੍ਪਿਕਾ।
ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਚਸ੍ਸੁਤਾਲਾਪਾ, ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਚਾਪਿ ਭਾਸਰੇ’’ਤਿ॥ –

ਵਚਨਤੋ **ਮੂਲਭਾਸਾਯਾ**ਤਿ ਮਾਗਧਮੂਲਾਯ ਭਾਸਾਯ, ਸਭਾਵਨਿਰੁਤ੍ਤਿਯਾ ਭਾਸਾਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਸਿਕ੍ਖਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁੰ।

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧. ਇਦਾਨਿ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਨੰ ਪਨ ਮੂਲਭੂਤਤ੍ਤਾ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾਵ ਪਠਮੰ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਤ੍ਤਾ, ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਨਤੋ ਚ ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਸੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤ”**ਨ੍ਤ੍ਯਾਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇ ਸੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਵੇਸਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚੁਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ, ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਏਕਤਿਲਬੀਜਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖੋ। **ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸਾਮਨੁਸ੍ਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨੰ ਵਸੇਨ ਤਿਸ੍ਸੋ ਇਤ੍ਥਿਯੋ, ਤਯੋ ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾ, ਤਯੋ ਪਣ੍ਡਕਾ, ਤਯੋ ਪੁਰਿਸਾਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤਾਨੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੰ ਨਿਸ੍ਸਯਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੰ ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਮੁਖਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ। ਤਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਯੋ, ਅਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਯੋ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਯੋਤਿ ਨਵ , ਤਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸੁਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾਦੀਨੰ। ਮਨੁਸ੍ਸਪਣ੍ਡਕਾਦੀਨੰ ਪਨ ਵਚ੍ਚਮੁਖਮਗ੍ਗਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇਤਿ ਛ, ਤਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਪੁਰਿਸਾਦੀਨਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਵਸੇਨ ਤਿੰਸ ਮਗ੍ਗਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਧ ‘‘ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯੇ, ਦ੍ਵਾਦਸਨ੍ਨੰ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਤੀਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਮਗ੍ਗੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚੁਤੋ**ਤਿ ਸਕ੍ਕਤ੍ਤਾ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਤ੍ਤਾ ਵਾ ਚੁਤਸਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਾਸਨਤੋ ਚੁਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਦਾਨਿ ਪਵੇਸਨੰ ਨਾਮ ਨ ਕੇਵਲੰ ਅਤ੍ਤੂਪਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਹੋਤਿ, ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨਾਪਿ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥਾਪਿ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ **“ਪਵੇਸਨਾ”**ਤ੍ਯਾਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਵੇਸਨਟ੍ਠਿਤਉਦ੍ਧਰਣਪਵਿਟ੍ਠਕ੍ਖਣੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਖਣੰ **ਚੇਪਿ ਸਾਦਿਯੰ** ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋ ਸਚੇਪਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੋ, **ਚੁਤੋ** ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋ ਆਸੀਵਿਸਮੁਖੰ ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁੰ ਪਵਿਟ੍ਠੰ ਵਿਯ ਚ ਮਞ੍ਞਤਿ, ਸੋ ਨਿਪ੍ਪਰਾਧੋ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਠਿਤੰ** ਨਾਮ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਮਯਪ੍ਪਤ੍ਤੰ। ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੰ।

੨-੭. ਇਦਾਨਿ ਦੁਤਿਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਮਾਨੁਸੰ ਭਣ੍ਡ"**ਨ੍ਤ੍ਯਾਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਮਾਨੁਸੰ ਗਰੁਕੰ ਭਣ੍ਡੰ ਪਞ੍ਚਵੀਸਾਵਹਾਰੇਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਵਹਾਰੇਨ ਆਦਿਯਨ੍ਤੋ ਚੁਤੋ ਭਵੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕੰ ਭਣ੍ਡੰ, ਤੰ ਤੇਹਿ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਨ ਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਅਦਿਨ੍ਨੰ, ਅਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੰ ਅਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੰ ਰਕ੍ਖਿਤੰ ਗੋਪਿਤੰ ਮਮਾਯਿਤੰ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੰ। ਮਨੁਸ੍ਸਸ੍ਸ ਇਦਨ੍ਤਿ **ਮਾਨੁਸੰ,** ਮਨੁਸ੍ਸਸਨ੍ਤਕੰ, ''ਭਣ੍ਡ''ਨ੍ਤਿਮਿਨਾ ਤੁਲ੍ਯਾਧਿਕਰਣੰ। **ਥੇਯ੍ਯਾਯੇਕੇਨਾ**ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਾਯ ਏਕੇਨ, ਏਕੇਨ ਅਵਹਾਰੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਲਿਙ੍ਗਭੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਥੇਯ੍ਯਾ ਕੇਨਚੀ''ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ। ਤਤ੍ਥ **ਥੇਨੇ**ਤਿ ਚੋਰੋ, ਥੇਨਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਥੇਯ੍ਯਾ,** ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਚੇਤੰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਕੇਨਚਿ ਥੇਯ੍ਯੇਨ ਅਵਹਾਰੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਦਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਆਦਿਯਨ੍ਤੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ। **ਪਞ੍ਚਵੀਸਾਵਹਾਰੇਸੂ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਕੇ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿ ਅਵਹਾਰਾ। ਤਤ੍ਥ **ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਕਾਨਿ** ਨਾਮ ਨਾਨਾਭਣ੍ਡਪਞ੍ਚਕੰ ਏਕਭਣ੍ਡਪਞ੍ਚਕੰ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਪਞ੍ਚਕੰ ਪੁਬ੍ਬਪ੍ਪਯੋਗਪਞ੍ਚਕੰ ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਪਞ੍ਚਕਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਾਵਿਞ੍ਞਾਣਕਮਿਸ੍ਸਕਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਨਾਨਾਭਣ੍ਡਪਞ੍ਚਕੰ, ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਏਕਭਣ੍ਡਪਞ੍ਚਕੰ। ਤਤ੍ਥ ਨਾਨਾਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਤਾਵ ਏਵੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਯੋ ਆਰਾਮੰ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਵਿਮਤਿੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਸਾਮਿਕੋ ''ਨ ਮਯ੍ਹੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਧੁਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡੰ ਹਰਨ੍ਤੋ ਸੀਸੇ ਭਾਰੰ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਖਨ੍ਧੰ ਓਰੋਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਭਣ੍ਡੰ ''ਦੇਹਿ ਮੇ ਭਣ੍ਡ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ''ਨਾਹੰ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ ਭਣਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਵਿਮਤਿੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਸਾਮਿਕੋ ''ਨ ਮਯ੍ਹੰ ਦਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਧੁਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। ''ਸਹਭਣ੍ਡਹਾਰਕੰ ਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਠਮੰ ਪਾਦੰ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਦੁਤਿਯੰ ਪਾਦੰ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। ਥਲਟ੍ਠੰ ਭਣ੍ਡੰ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਨਾਨਾਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਯੋਜਨਾ। ਏਕਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਪਨ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕੰ ਦਾਸੰ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨੰ ਵਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨ ਅਭਿਯੋਗਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਆਦਿਯਤਿ ਵਾ ਹਰਤਿ ਵਾ ਅਵਹਰਤਿ ਵਾ ਇਰਿਯਾਪਥੰ ਕੋਪੇਤਿ ਵਾ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤਿ ਵਾਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਏਕਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਯੋਜਨਾ।

ਪਞ੍ਚ ਅਵਹਾਰਾ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ ਆਣਤ੍ਤਿਕੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ** ਨਾਮ ਪਰਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡੰ ਸਹਤ੍ਥਾ ਅਵਹਰਤਿ। **ਆਣਤ੍ਤਿਕੋ** ਨਾਮ ''ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡੰ ਅਵਹਰਾ''ਤਿ ਅਞ੍ਞੰ ਆਣਾਪੇਤਿ। **ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ** ਨਾਮ ਅਨ੍ਤੋਸੁਙ੍ਕਘਾਤੇ ਠਿਤੋ ਬਹਿਸੁਙ੍ਕਘਾਤੰ ਪਾਤੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। **ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋ** ਨਾਮ ''ਅਸੁਕੰ ਭਣ੍ਡੰ ਯਦਾ ਸਕ੍ਕੋਸਿ, ਤਦਾ ਅਵਹਰਾ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਚੇ ਪਰੋ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੰ ਅਵਹਰਤਿ, ਆਣਾਪਕੋ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਅਵਹਾਰਕੋ ਪਨ ਅਵਹਟਕਾਲੇ, ਅਯੰ ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋ। **ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ** ਪਨ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਇਦੰ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਪਞ੍ਚਕੰ।

ਅਪਰੇਪਿ ਪਞ੍ਚ ਅਵਹਾਰਾ ਪੁਬ੍ਬਪ੍ਪਯੋਗੋ ਸਹਪ੍ਪਯੋਗੋ ਸੰਵਿਧਾਵਹਾਰੋ ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਆਣਤ੍ਤਿਵਸੇਨ **ਪੁਬ੍ਬਪ੍ਪਯੋਗੋ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਠਾਨਾਚਾਵਨਵਸੇਨ **ਸਹਪ੍ਪਯੋਗੋ। ਸੰਵਿਧਾਵਹਾਰੋ** ਨਾਮ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਅਮੁਕੰ ਨਾਮ ਗੇਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਛਦਨੰ ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ਸਨ੍ਧਿੰ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡੰ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸੰਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਭਣ੍ਡੰ ਅਵਹਰਤਿ, ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਧਾਰੇ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। **ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮੰ** ਨਾਮ ਸਞ੍ਜਾਨਨਕਮ੍ਮੰ ਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਸਞ੍ਞਾਕਰਣੰ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਅਵਹਰਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਜ੍ਜ ਵਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਅਵਹਰਤੁ, ਸ੍ਵੇ ਵਾ ਅਨਾਗਤੇ ਸੰਵਚ੍ਛਰੇ ਵਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ, ਸਙ੍ਕੇਤਕਾਰਕਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ, ਇਤਰਸ੍ਸ ਠਾਨਾ ਚਾਵਨੇਤਿ ਏਵੰ ਆਪਤ੍ਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੰ** ਨਾਮ ਸਞ੍ਞੁਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਰਣੰ ਅਕ੍ਖਿਨਿਖਣਨਹਤ੍ਥਾਲਙ੍ਘਨਪਾਣਿਪ੍ਪਹਾਰਅਙ੍ਗੁਲਿਫੋਟਨਗੀਵੁਨ੍ਨਾਮਨਉਕ੍ਕਾਸਨਾਦਿਨਾ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰੰ। ਅਵਹਾਰਕੋ ਆਣਾਪਕੇਨ ਯੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਞ੍ਞੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ''ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤਮੇਵ ਅਵਹਰਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਯੰ ''ਅਵਹਰਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ''ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞੰ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਠਾਨੇ ਠਪਿਤੰ ਅਵਹਰਤਿ, ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਇਦੰ ਪੁਬ੍ਬਪ੍ਪਯੋਗਪਞ੍ਚਕੰ।

ਅਪਰੇਪਿ ਪਞ੍ਚ ਅਵਹਾਰਾ ਥੇਯਜਾਵਹਾਰੋ ਪਸਯ੍ਹਾਵਹਾਰੋ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵਹਾਰੋ ਕੁਸਾਵਹਾਰੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਕੂਟਮਾਨਕੂਟਕਹਾਪਣਾਦੀਹਿ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵੰ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ **ਥੇਯਜਾਵਹਾਰੋ**। ਯੋ ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦਾਦੀਹਿ ... ਸਨ੍ਤਕਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਯੋ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਬਲਿਤੋ ਚ ਅਧਿਕਂ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦਯੋ ਵਿਯ, ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ **ਪਸਯ੍ਹਾਵਹਾਰੋ**। ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋ ਪਨਾਵਹਾਰੋ **ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ**। ਸੋ ਦੁਵਿਧੋ ਭਣ੍ਡੋਕਾਸਪਰਿਕਪ੍ਪਵਸੇਨ। ਤਤ੍ਰ ਯੋ ''ਸਾਟਕੋ ਚੇ, ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸੁਤ੍ਤਂ ਚੇ, ਨ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਪਸਿਬ੍ਬਕਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਸਾਟਕੋ ਚੇ, ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਸੁਤ੍ਤਂ ਚੇ ਹੋਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ। ਅਯਂ **ਭਣ੍ਡਪਰਿਕਪ੍ਪੋ** ਨਾਮ। ਯੋ ਠਾਨਂ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਯਂ **ਓਕਾਸਪਰਿਕਪ੍ਪੋ** ਨਾਮ। ਏਵਮਿਮੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਨਂ ਵਸੇਨ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ। ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵਹਾਰੋ** ਨਾਮ। ਕੁਸਂ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾ ਅਵਹਰਣਂ **ਕੁਸਾਵਹਾਰੋ**। ਯੋ ਕੁਸਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਭਾਜਿਯਮਾਨੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤਂ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਤਰਂ ਵਾ ਮਹਗ੍ਘਤਰਂ ਵਾ ਸਮਸਮਂ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਚੇ ਪਠਮਤਰਂ ਪਰਕੋਟ੍ਠਾਸਤੋ ਕੁਸਦਣ੍ਡਕਂ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਪਾਤੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਪਾਤਨੇਪਿ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਤੋ ਪਨ ਕੁਸਦਣ੍ਡਂ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਤਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਪਾਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਯਂ ਕੁਸਾਵਹਾਰੋ ਨਾਮਾਤਿ ਇਮੇਸੁ ਪਞ੍ਚਵੀਸਾਵਹਾਰੇਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਵਹਾਰੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਭਵਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਗਰੁਕਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ। ਵੀਸਤਿਮਾਸਕੋ ਹਿ ਕਹਾਪਣੋ, ਕਹਾਪਣਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਭਾਗੋ ਪਾਦੋ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ ਵਾ ਪਾਦਂ ਵਾ ਗਰੁਕਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵੀਹਯੋ ਗੁਞ੍ਜਾ, ਦ੍ਵੇ ਗੁਞ੍ਜਾ ਮਾਸਕੋ ਭਵੇ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਵੀਹਿਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਵੀਹਯੋ ਦਸ ਗੁਞ੍ਜਾ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਂ ਪਨ ਸਾਮਣੇਰਸਿਕ੍ਖਾਯਂ ''ਵੀਸਤਿਵੀਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਨੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯਂ, ਨ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਵੀਮਂਸਿਤਬ੍ਬਮੇਤਂ। ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਂ।

੮. ਇਦਾਨਿ ਤਤਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਮਨੁਸ੍ਸਪਾਣਂ ਪਾਣੋ"**ਤ੍ਯਾਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਮਨੁਸ੍ਸਪਾਣੋ'' ਇਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਧਕਚਿਤ੍ਤੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਪਾਣਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵਿਯੋਜੇਤਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਾਸਨਾ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤੀਤਿ ਸਮੁਦਾਯਤ੍ਥੋ।

ਮਨੁਸ੍ਸਪਾਣਨ੍ਤਿ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਹੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਤਿਪਰਿਤ੍ਤਂ ਕਲਲਰੂਪਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕਤਿਯਾ ਵੀਸਵਸ੍ਸਸਤਾਯੁਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਵ ਮਰਣਕਾਲਾ ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਵੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ, ਏਸੋ ਮਨੁਸ੍ਸਪਾਣੋ ਨਾਮ, ਏਵਰੂਪਂ ਮਨੁਸ੍ਸਪਾਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਾਣੋਤਿ ਜਾਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਪਾਣੋ'' ਇਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ''ਤਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਮੀ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ। ਵ**ਧਕਚੇਤਸਾ**ਤਿ ਵਧਕਚਿਤ੍ਤੇਨ, ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤੇ ਕਰਣਵਚਨਂ, ਵਧਕਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਜੀਵਿਤਾ**ਤਿ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਤੋ। **ਯੋ**ਤਿ ਅਨਿਯਮਵਚਨਂ। **ਸੋ**ਤਿ ਏਤੇਨ ਨਿਯਮਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਵਿਯੋਜੇਤੀ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਂ ਕਲਲਕਾਲੇਪਿ ਤਾਪਨਮਦ੍ਦਨੇਹਿ ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਸਮ੍ਪਦਾਨੇਨ ਵਾ ਤਤੋ ਵਾ ਉਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਤਦਨੁਰੂਪੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਜੀਵਿਤਾ ਵਿਯੋਜੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਾਸਨਾ**ਤਿ ਪਰਾਪੁਬ੍ਬਜਿਧਾਤੁਪ੍ਪਯੋਗੇ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕਵਚਨਂ, ਤੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰਾਜਿਤੋ**ਤਿ ਪਰਾਜਯਮਾਪਨ੍ਨੋ। ਹੋਤੀਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ। ਤਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਂ।

੯. ਇਦਾਨਿ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਝਾਨਾਦਿਭੇਦ"**ਨ੍ਤ੍ਯਾਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਞ੍ਞਾਪਦੇਸਞ੍ਚ ਅਧਿਮਾਨਞ੍ਚ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਹਦਯੇ ਅਸਨ੍ਤਂ ਝਾਨਾਦਿਭੇਦਂ ਧਮ੍ਮਂ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਞਾਤੇ ਸੋ ਤਤੋ ਸਾਸਨਾ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਏਵ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਝਾਨਾਦਿਭੇਦਨ੍ਤਿ ''ਝਾਨਂ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਸਮਾਧਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾ ਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਂ ਵਿਨੀਵਰਣਤਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੇ ਅਭਿਰਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੯੮) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਝਾਨਾਦਿਭੇਦਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ। **ਹਦਯੇ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ। **ਅਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਂਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ। **ਅਞ੍ਞਾਪਦੇਸ**ਨ੍ਤਿ ''ਯੋ ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਲਾਭੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ

ਨਯੇਨ ਅਵ੍ਵਾਪਦੇਸਂ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਨਾ**ਤਿ ਵਜ੍ਜਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਧਿਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ''ਅਧਿਗਤਾ ਮਯਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਮਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਧਿਗਤੋ ਮਾਨੋਤਿ ਵਿਗ੍ਗਹੋ, ਤਂ ਅਧਿਮਾਨਂ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਸ੍ਸ, ਨ ਦੇਵਬ੍ਰਹ੍ਮਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯ। **ਞਾਤਕ੍ਖਣੇ**ਤਿ ਞਾਤੇ ਖਣੇਤਿ ਛੇਦੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਤੇਨਾਰੋਚਿਤਕ੍ਖਣੇ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕੇਨ ਞਾਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਕ੍ਕੇ ਕਰਣਵਚਨਂ, ਤਤੋ ਸਾਸਨਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਚਤੁਤ੍ਥਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਪਾਰਾਜਿਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੦. ਇਦਾਨਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਪਕਾਸੇਤੁਂ **"ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਚਿਤ੍ਤੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ ਮੋਚੇਤੁਂ ਕਾਮੇਤੀਤਿ ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਂ, ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਞ੍ਚ ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚਾਤਿ **ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਚਿਤ੍ਤਂ** , ਤੇਨ, ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਚਿਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕਾਦਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਰਾਗਾਨਂ ਏਕੇਨ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਰਿਮੇ ਏਕਾਦਸ ਅਸ੍ਸਾਦਾ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੋ ਮੁਚ੍ਚਨਸ੍ਸਾਦੋ ਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦੋ ਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਦੋ ਫਸ੍ਸਸ੍ਸਾਦੋ ਕਣ੍ਡੂਵਨਸ੍ਸਾਦੋ ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਦੋ ਨਿਸਜ੍ਜਸ੍ਸਾਦੋ ਵਾਚਸ੍ਸਾਦੋ ਗੇਹਸਿਤਪੇਮਂ ਵਨਭਙ੍ਗਿਯਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦ**ਚੇਤਨਾਯ ਚੇਤੇਨ੍ਤੋ ਚੇਵ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੋ ਚ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ , ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਚੇ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਸਯਨਕਾਲੇ ਰਾਗਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਊਰੁਨਾ ਵਾ ਮੁਟ੍ਠਿਨਾ ਵਾ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਗਾਲ੍ਹਂ ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਸਉਸ੍ਸਾਹੋ ਸੁਪਤਿ, ਸੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਸ੍ਸ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। **ਮੁਚ੍ਚਨਸ੍ਸਾਦੇ** ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਮੁਚ੍ਚਮਾਨਂ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤਿ, ਨ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦੇ** ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਮੁਤ੍ਤੇ ਠਾਨਾ ਚੁਤੇ ਅਸੁਚਿਮ੍ਹਿ ਪਚ੍ਛਾ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਾ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਦੇ** ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤੇਨ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਫਸ੍ਸਸ੍ਸਾਦੇ** ਦੁਵਿਧੋ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕੋ ਬਾਹਿਰੋ ਚਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ''ਥਦ੍ਧਂ, ਮੁਦੁਕਨ੍ਤਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਲੋਲਭਾਵੇਨ ਵਾ ਕੀਲ਼ਾਪਯਤੋ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਬਾਹਿਰਫਸ੍ਸਸ੍ਸਾਦੇ ਪਨ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਇਤ੍ਥਿਂ ਫੁਸਤੋ, ਆਲਿਙ੍ਗਤੋ ਚ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਪਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਕਣ੍ਡੂਵਨਸ੍ਸਾਦੇ ਦਦ੍ਦੁਕਚ੍ਛੁਪਿਲ਼ਕਪਾਣਕਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਖਜ੍ਜਮਾਨਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਕਣ੍ਡੂਵਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਕਣ੍ਡੂਵਤੋ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਦੇ** ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਅਨੋਕਾਸਂ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਤੋ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਨ ਹੋਤਿ। **ਨਿਸਜ੍ਜਸ੍ਸਾਦੇ** ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰਹੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ , ਰਹੋਨਿਸਜ੍ਜਾਪਤ੍ਤਿ ਪਨ ਹੋਤਿ। **ਵਾਚਸ੍ਸਾਦੇ** ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਮੇਥੁਨਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਓਭਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਪਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਗੇਹਸਿਤਪੇਮੇ** ਮਾਤਾਦੀਨਂ ਮਾਤਾਦਿਪੇਮੇਨ ਆਲਿਙ੍ਗਨਾਦਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਵਨਭਙ੍ਗੇ** ਸਨ੍ਥਵਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਪੇਸਿਤਪੁਪ੍ਫਾਦਿਵਨਭਙ੍ਗਸਞ੍ਞਿਤਂ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਾਯ ਇਮਂ ਪੇਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ ਆਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ। ਏਵਮੇਤੇਸੁ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਮੋਚੇਤੁ...ਪੇ॰... ਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਥ ਵਾ ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਯਸ੍ਸ ਸੋਯਂ **ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਚਿਤ੍ਤੋ,** ਤੇਨ, ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤੇ ਕਰਣਵਚਨਂ, ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਉਪਕ੍ਕਮ੍ਮਾਤਿ ਹਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਮੋਚਯ**ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਏਕਾ ਖੁਦ੍ਦਕਮਕ੍ਖਿਕਾ ਪਿਵੇਯ੍ਯ, ਤਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਵਿਮੋਚੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੁਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਨੀਲਪੀਤਲੋਹਿਤੋਦਾਤਤਕ੍ਕਤੇਲਦਕਖੀਰਦਧਿਸਪ੍ਪਿਵਣ੍ਣਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਦਸਵਿਧੇਸੁ ਸੁਕ੍ਕੇਸੁ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸੁਕ੍ਕਂ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੁਪਿਨਾ**ਤਿ ਯਾ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮਣੋ**ਤਿ

ਯੋ ਕੋਚਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਗਰੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ। **ਫੁਸੇ**ਤਿ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਚੇਤਨਾ ਉਪਕ੍ਕਮੋ ਮੁਚ੍ਚਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨੀਤਿ। ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ।

੧੧. ਇਦਾਨਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਰਦ੍ਧਂ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਂ ਪਰਾਮਸਨ੍ਤੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਹਣਾਦਿਕਾਯਸਮ੍ਫਸ੍ਸੇਨ ਰਾਗੇਨ ਕਾਯਮਿਸ੍ਸਰਾਗੇਨ। **ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿ**ਨ੍ਤਿ ਤਦਹੁਜਾਤਮ੍ਪਿ ਜੀਵਮਾਨਕਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਂ। **ਪਰਾਮਸ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਾਮਸਨ੍ਤੋ, ਇਤ੍ਥੀਤਿ ਸਞ੍ਞਾ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਾ , ਸਾ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ,** ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥੀ, ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੋ, ਤੇਨ ਰਾਗੇਨ ਵਾਯਾਮੋ, ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਾਹਾਦਿਸਮਾਪਜ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ।

੧੨. ਇਦਾਨਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਸ੍ਸਾਦੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਸ੍ਸਾਦੇਨਾ**ਤਿ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਵਾਚਸ੍ਸਾਦਰਾਗੇਨ। **ਮਗ੍ਗਂ ਵਾਰਬ੍ਭ ਮੇਥੁਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਮੇਥੁਨਂ ਵਾ ਆਰਬ੍ਭਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਓਭਾਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਵਭਾਸਨ੍ਤੋ। **ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞੂਂ ਪਟਿਬਲਂ ਸੁਭਾਸਿਤਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਸਮਤ੍ਥਂ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਂ। **ਸੁਣਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਣਨ੍ਤਿਂ। ਇਮਿਨਾ ਪਟਿਬਲਾਯਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਅਵਿਞ੍ਞੁਤ੍ਤਿਪਥੇ ਠਿਤਾਯ ਦੂਤੇਨ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥੀ, ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਸ੍ਸਾਦਰਾਗੋ, ਤੇਨ ਰਾਗੇਨ ਓਭਾਸਨਂ, ਤਙ੍ਖਣਵਿਜਾਨਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਸ੍ਸਾਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ।

੧੩. ਇਦਾਨਿ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਵਣ੍ਣ"**ਨ੍ਤ੍ਯਾਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਵਤ੍ਵਾ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਇਤ੍ਥਿਂ ਮੇਥੁਨਂ ਯਾਚਮਾਨੋ ਗਰੁਂ ਫੁਸੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਵਣ੍ਣਂ ਵਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਗੁਣਂ ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ। **ਅਤ੍ਤਨੋਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯਾ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਕਾਮੇਨ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾ, ਅਲੁਤ੍ਤਸਮਾਸੋਯਂ। ਅਥ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋਤਿ ਕਤ੍ਵਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਮਿਤਾ ਇਚ੍ਛਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋਕਾਮਾ, ਸਯਂ ਮੇਥੁਨਰਾਗਵਸੇਨ ਪਤ੍ਥਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਤ੍ਤਨੋਕਾਮਾ ਚ ਸਾ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾ , ਤਾਯ **ਅਤ੍ਤਨੋਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ,** ''ਏਤਦਗ੍ਗਂ, ਭਗਿਨਿ, ਪਾਰਿਚਰਿਯਾਨਂ, ਯਾ ਮਾਦਿਸਂ ਸੀਲਵਨ੍ਤਂ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਂ ਏਤੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਪਰਿਚਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਵਣ੍ਣਂ ਵਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਾਚਧਾਤੁਨੋ ਦ੍ਵਿਕਮ੍ਮਿਕਤ੍ਤਾ **"ਇਤ੍ਥਿਂ ਮੇਥੁਨਂ ਯਾਚਮਾਨੇ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਇਤ੍ਥਿ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੋਭਾਸਨੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਇਤ੍ਥਿਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥੀ, ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਿਤਾ , ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਰਾਗੋ, ਤੇਨ ਰਾਗੇਨ ਵਣ੍ਣਭਣਨਂ, ਤਙ੍ਖਣਵਿਜਾਨਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ।

੧੪. ਇਦਾਨਿ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਸਨ੍ਦੇਸ"**ਨ੍ਤ੍ਯਾਦਿਮਾਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਾ ਸਨ੍ਦੇਸਂ, ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਸਨ੍ਦੇਸਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਹਰਨ੍ਤੋ ਗਰੁਕਂ ਫੁਸੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਦੇਸ**ਨ੍ਤਿ ''ਗਚ੍ਛ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤਂ ਬ੍ਰੂਹਿ 'ਹੋਹਿ ਕਿਰ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਧਨਕ੍ਕੀਤਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੦੫) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ, ''ਗਚ੍ਛ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਪੁਰਿਸਂ ਬ੍ਰੂਹਿ 'ਅਹਂ ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੨੬-੩੨੭ ਥੋਕਂ ਵਿਸਦਿਸਂ) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਾਸਨਂ। **ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ''ਸਾਧੁ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਹੋਤੂ''ਤਿ ਵਾ ''ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਵਚੀਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸੀਸਕਮ੍ਪਨਾਦੀਹਿ ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਸਾਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਤੇਸਂ ਅਵਸ੍ਸਾਰੋਚਨਕਾਨਂ ਮਾਤਾਪਿਤਾਭਾਤਾਭਗਿਨਿਆਦੀਨਂ ਵਾ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਹਰਂਪਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਪਚ੍ਚਾਹਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਛਨ੍ਦਹਾਨਿਭਯਾ ਹਰ-ਸਦ੍ਦਂ ਪੁਬ੍ਬਨਿਪਾਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਯਤ੍ਥ ਪਹਿਤੇਨ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਆਰੋਚਿਤਾ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤੁ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤੁ ਵਾ ਲਜ੍ਜਾਯ ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤੁ, ਪੁਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਰਨ੍ਤੋ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਇਮਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਰੋਚਨਪ੍ਪਚ੍ਚਾਹਰਣਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਤਿਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ

ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਸੰ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਤਾ, ਅਲੰਵਚਨੀਯਤਾ, ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਵੀਮੰਸਨਪ੍ਪਚ੍ਚਾਹਰਣਾਨੀਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ।

੧੫. ਇਦਾਨਿ ਅਮੂਲਕੰ ਪਕਾਸੇਤੁੰ "**ਚਾਵੇਤੁਕਾਮੋ**"ਤਿਆਦਿਮਾਰਦ੍ਧੰ। ਚਾਵੇਤੁਕਾਮੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਮੂਲਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ ਅਞ੍ਞੰ ਸੁਣਮਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ ਵਾ ਚੋਦਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਾ ਗਰੁੰ ਫੁਸੇਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਚਾਵੇਤੁਕਾਮੋ**ਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾ ਚਾਵੇਤੁਕਾਮੋ। **ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਤ੍ਵੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਆਪਨ੍ਨੋਸਿ, ਅਸ੍ਸਮਣੋਸਿ, ਅਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯੋਸੀ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਵਚਨੇਹਿ ਸਯੰ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵੰ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। **ਅਮੂਲਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ**ਤਿ ਯੰ ਚੋਦਕੇਨ ਚੁਦਿਤਕਮ੍ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਅਦਿਟ੍ਠੰ ਅਸੁਤੰ ਅਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ, ਇਦੰ ਏਤੇਸੰ ਦਸ੍ਸਨਸਵਨਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਸਙ੍ਖਾਤਾਨੰ ਮੂਲਾਨੰ ਅਭਾਵਤੋ ਨਾਸ੍ਸ ਮੂਲਨ੍ਤਿ ਅਮੂਲੰ, ਅਨ੍ਤਿਮੰ ਵਤ੍ਥੁ ਯਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਤਦਿਦੰ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁ, ਅਮੂਲਞ੍ਚ ਤੰ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁ ਚੇਤਿ ਅਮੂਲਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁ, ਤੇਨ ਅਮੂਲਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਰੂਪੇਸੁ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚੋਦਾਪਯ**ਨ੍ਤਿ ਚੋਦਾਪਯਨ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚੋਦਾਪੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਗਰੁੰ ਫੁਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੁਣਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਦੂਤੇਨ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਰੁਹਤੀਤਿ ਦੀਪਿਤੰ ਹੋਤਿ। ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਪਨ ਸਤ੍ਤਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਯੰ ਚੋਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯੂਪਗਮਨੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸੁਦ੍ਧਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਯੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਚੋਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਾਦਿਵਸੇਨ ਅਮੂਲਕਤਾ, ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਚੋਦਨਾ, ਤਸ੍ਸ ਤਙ੍ਖਣਵਿਜਾਨਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਅਮੂਲਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ।

੧੬. ਇਦਾਨਿ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਲੇਸਮਤ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਲੇਸਮਤ੍ਤਮੁਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਜਾਤਿਨਾਮਗੋਤ੍ਤਲਿਙ੍ਗਾਪਤ੍ਤਿਪਤ੍ਤਚੀਵਰੂਪਜ੍ਝਾਯਾਚਰਿਯਸੇਨਾਸਨਲੇਸਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਦਸਸੁ ਲੇਸੇਸੁ ਯੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੰ ਲੇਸਮਤ੍ਤੰ ਉਪਾਦਾਯ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾ ਚਾਵੇਤੁਕਾਮੋ ਅਮੂਲਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ ਸੁਣਮਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ ਗਰੁੰ ਫੁਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਥੰ? ਅਞ੍ਞੋ ਖਤ੍ਤਿਯਜਾਤਿਕੋ ਇਮਿਨਾ ਚੋਦਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਅਞ੍ਞੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਰਿੰ ਖਤ੍ਤਿਯਜਾਤਿਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਖਤ੍ਤਿਯਜਾਤਿਲੇਸੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ''ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮਯਾ ਦਿਟ੍ਠੋ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ, ਤ੍ਵੰ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਆਪਨ੍ਨੋਸੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਤ੍ਵੰ ਸੋ ਖਤ੍ਤਿਯੋ, ਨਾਞ੍ਞੋ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਸੀ''ਤਿ ਵਾ ਚੋਦੇਤਿ, ਏਵੰ ਨਾਮਲੇਸਾਦਯੋਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਨਨ੍ਤਰਸਦਿਸਾਨਿ। ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ।

ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭. ਇਦਾਨਿ ਚੀਵਰਵਿਧਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ "**ਵਿਕਪ੍ਪਨ**"ਨ੍ਤ੍ਯਾਦਿਮੁਦ੍ਧਟੰ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਕਾਲਚੀਵਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪਨਞ੍ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਅਕਤ੍ਵਾ ਦਸਾਹੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਸਿਯਾਤਿ ਪਿਣ੍ਡਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਅਕਾਲਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਕਾਲੇ ਚੀਵਰੰ, ਖੋਮੰ ਕਪ੍ਪਾਸਿਕੰ ਕੋਸੇਯ੍ਯੰ ਕਮ੍ਬਲੰ ਸਾਣੰ ਭਙ੍ਗਨ੍ਤਿ ਜਾਤਿਤੋ ਛ ਚੀਵਰਾਨਿ, ਦੁਕੂਲੰ ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣੰ ਸੋਮਾਰਪਟ੍ਟੰ ਚੀਨਪਟ੍ਟੰ ਇਦ੍ਧਿਜੰ ਦੇਵਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਛ ਅਨੁਲੋਮਚੀਵਰਾਨਿ। ਤੇਸੁ ਦੁਕੂਲੰ ਸਾਣਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮੰ ਵਾਕਮਯਤ੍ਤਾ। ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣਾਦੀਨਿ ਤੀਣਿ ਕੋਸੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਾਨਿ ਪਾਣਕੇਹਿ ਕਤਸੁਤ੍ਤਮਯਤ੍ਤਾ। ਇਦ੍ਧਿਜਾਦੀਨਿ ਦ੍ਵਯਾਨਿ ਖੋਮਾਦੀਨੰ ਅਨੁਲੋਮਾਨਿ ਤੇਸਮਞ੍ਞਤਰਭਾਵਤੋ । ਇਮੇਸੰ ਛਨ੍ਨੰ ਚੀਵਰਾਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਅਕਾਲਚੀਵਰੰ।

ਵਿਕਪ੍ਪਨਮਧਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਵਿਕਪ੍ਪਨੂਪਗੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੂਪਗਞ੍ਚ ਏਵੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਪਾਲ਼ਿ – ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਯਾਮੇਨ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲੰ ਸੁਗਤਙ੍ਗੁਲੇਨ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਵਿਤ੍ਥਤੰ ਪਚ੍ਛਿਮਚੀਵਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੮)। ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਦੀਘਸੋ ਦ੍ਵੇ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ, ਤਿਰਿਯੰ ਵਿਦਤ੍ਥਿ। ਦ੍ਵੇ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਚ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਚ। ਕਥੰ? ''ਇਮੰ ਚੀਵਰੰ ਤੁਯ੍ਹੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਅਯੰ **ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ**। ''ਮਯ੍ਹੰ ਸਨ੍ਤਕੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹਿ

ਵਾ ਯਥਾਪਚ੍ਚਯਂ ਵਾ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ, ਏਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ''ਇਮਂ ਚੀਵਰਂ ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਅਪਰਾਪਿ **ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ**। ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ''ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹਿ ਵਾ ਯਥਾਪਚ੍ਚਯਂ ਵਾ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ, ''ਇਮਂ ਚੀਵਰਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਵਿਕਪ੍ਪਨਤ੍ਥਾਯ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ''ਕੋ ਤੇ ਮਿਤ੍ਤੋ ਵਾ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਵਾ ਸਮ੍ਭਤ੍ਤੋ ਵਾ''ਤਿ, ਤਤੋ ਇਤਰੇਨ ''ਤਿਸ੍ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਪੁਨ ਤੇਨ ''ਅਹਂ ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ **ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ**। ''ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹਿ ਵਾ ਯਥਾਪਚ੍ਚਯਂ ਵਾ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਬਹੁਕੇ ''ਇਮਾਨੀ''ਤਿ, ਅਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ''ਏਤਂ, ਏਤਾਨੀ''ਤਿ ਵਾ। ਏਵਂ ਵਿਕਪ੍ਪਨਞ੍ਚ ਅਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸ ਪਨ ਪਮਾਣਂ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਸੁਗਤਚੀਵਰਤੋ ਊਨਕਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਲਾਮਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ, ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਸ੍ਸ ਚ ਦੀਘਤੋ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕਂ, ਤਿਰਿਯਂ ਮੁਟ੍ਠਿਤ੍ਤਿਕਂ, ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੋ ਦੀਘਤੋ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕੋ, ਤਿਰਿਯਂ ਦ੍ਵਿਹਤ੍ਥੋਪਿ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯੋ ਵਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਅਧਿਕਞ੍ਚ ਊਨਕਞ੍ਚ ''ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਦ੍ਵੇ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ। ਤਿਚੀਵਰਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਨ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਰਾਣਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ''ਇਮਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮੀ''ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਨਵਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਭੋਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕਾਯਵਿਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਕਾਯੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ, ਇਦਂ ਕਾਯੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ। ਤਂ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਰੀਰਾਵਯਵੇਨ ਅਫੁਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵਾਚਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਪਨ ਵਚੀਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਸਚੇ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ''ਇਮਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ, ਸਚੇ ਅਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਵਾਚਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ । ਏਸ ਨਯੋ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੇ, ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੇ ਚ। ਤਿਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ''ਇਮਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਏਵਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਅਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦਸ ਅਹਾਨਿ **ਦਸਾਹਂ। ਅਤਿਮਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ। **ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ, ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ, ਕਿਂ ਤਂ? ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋ ਸਹਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਿਨਯਕਮ੍ਮਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾ, ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਚੀਵਰਂ ਯਂ ਦਿਵਸਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਤਸ੍ਸ ਯੋ ਅਰੁਣੋ, ਸੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦਿਵਸਨਿਸ੍ਸਿਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਚੀਵਰੁਪ੍ਪਾਦਦਿਵਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਾਦਸੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ। ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤਾ, ਜਾਤਿਪ੍ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਤਾ, ਛਿਨ੍ਨਪਲਿਬੋਧਭਾਵੋ, ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਤਾ, ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਪਠਮਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ।

੧੮. ਇਦਾਨਿ ਦੁਤਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ”**ਤਜਾਦਿਮਾਰਦ੍ਧਂ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਂ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਞ੍ਚ ਵਿਨਾ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਤਿਚੀਵਰਂ ਏਕਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਾਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾਞ੍ਞਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਯਂ ਸਙ੍ਘੋ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸਮ੍ਮੁਤਿਂ ਦੇਤਿ , ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। **ਤਿਚੀਵਰਮਧਿਟ੍ਠਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ, ਤੇਨ ਤਿਚੀਵਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨਨਯੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੇਸੁ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦੀਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਚੀਵਰੇਨ। **ਏਕਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਰਤ੍ਤਂ। **ਅਤਿਮਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਵਸਤਿ, ਵਿਯੁਤ੍ਤੋ ਵਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਸ ਅਲਦ੍ਧਸਮ੍ਮੁਤਿਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਏਕਰਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮਯਂ ਵਿਨਾ**ਤਿ ਚੀਵਰਕਾਲਂ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ। ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰਤਾ, ਅਨਤ੍ਥਤਕਥਿਨਤਾ, ਅਲਦ੍ਧਸਮ੍ਮੁਤਿਤਾ, ਰਤ੍ਤਿਵਿਪ੍ਪਵਾਸੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਦੁਤਿਯਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ।

੧੯. ਇਦਾਨਿ ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾ”**ਤਜਾਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ''ਪਟਿਸਙ੍ਖਾ ਯੋਨਿਸੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ, ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਨੇਵ ਮਾਤੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਨ ਨ ਪਿਤੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਨ ਸਮ੍ਬਦ੍ਧਾਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਵਾਚਿਕਕਮ੍ਮੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯ। **ਆਕੋਟਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਪਹਰਾਪੇਤਿ। ਤਨ੍ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ

ਅਤ੍ਥੋ। ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਤਾ, ਉਪਚਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਆਣਾਪਨੰ, ਤਸ੍ਸਾ ਧੋਵਨਾਦੀਨਿ ਚਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ।

੨੦. **ਕਿਞ੍ਚਿ ਮੂਲਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਾਭਤੰ। **ਚੀਵਰਾਦਾਨੇ**ਤਿ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਆਦਾਨੇ ਚੀਵਰਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ। ਵਿਕਪ੍ਪਨੂਪਗਚੀਵਰਤਾ, ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਾਭਾਵੋ, ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਹਤ੍ਥਤੋ ਗਹਣਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਚੀਵਰਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ।

੨੧. **ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ''ਵਦੇਯ੍ਯਾਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਇਚ੍ਛਾਪਿਤੰ ਇਚ੍ਛੰ ਰੁਚਿੰ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੰ, ਨ ਪਵਾਰਿਤਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੰ। **ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਾਚਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਮਯਾ**ਤਿ ਨਟ੍ਠਚੀਵਰਕਾਲੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। ਵਿਕਪ੍ਪਨੂਪਗਚੀਵਰਤਾ, ਸਮਯਾਭਾਵੋ, ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਤਾਯ ਚ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ।

੨੨. **ਰਜਤ**ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਿਯੰ। **ਜਾਤਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣੰ। **ਮਾਸਕ**ਨ੍ਤਿ ਤਯੋ ਮਾਸਕਾ ਲੋਹਮਾਸਕੋ ਦਾਰੁਮਾਸਕੋ ਜਤੁਮਾਸਕੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਲੋਹਮਾਸਕੋ**ਤਿ ਤਮ੍ਬਲੋਹਾਦੀਹਿ ਕਤਮਾਸਕੋ। **ਦਾਰੁਮਾਸਕੋ**ਤਿ ਸਾਰਦਾਰੁਨਾ ਵਾ ਵੇਲ਼ੁਪੇਸਿਕਾਯ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਾਲਪਣ੍ਣੇਨਪਿ ਰੂਪੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਤਮਾਸਕੋ। **ਜਤੁਮਾਸਕੋ**ਤਿ ਲਾਖਾਯ ਵਾ ਨਿਯ੍ਯਾਸੇਨ ਵਾ ਰੂਪੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਮਾਸਕੋ। **ਕਹਾਪਣ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਮਯੰ ਵਾ ਰੂਪਿਯਮਯੰ ਵਾ ਪਾਕਤਿਕੰ ਵਾ। **ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਦੀਯਮਾਨੰ ਵਾ ਕਤ੍ਥਚਿ ਠਿਤੰ ਵਾ ਨਿਪ੍ਪਰਿਗ੍ਗਹੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਯੰ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ। **ਗਣ੍ਹਾਪੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਤਦੇਵ ਅਞ੍ਞੇਨ ਗਾਹਾਪੇਯ੍ਯ। **ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੀ**ਤਿ ਗਹਣਾਦੀਸੁ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਘਨਬਦ੍ਧੇਸੁ ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਾਦਿਯੇਯ੍ਯ** ਵਾਤਿ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਧਿਵਾਸੇਯ੍ਯ। ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਭਾਵੋ, ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾ, ਗਹਣਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਭਾਵੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਰੂਪਿਯਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ।

੨੩. ਰਜਤਾਦਿਚਤੁਬ੍ਬਿਧੰ ਅਕਪ੍ਪਿਯੰ ਕਪ੍ਪਿਯੇਨਾਪਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਅਕਪ੍ਪਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁੰ। **ਕਪ੍ਪਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ। **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਾਮਣੇਰਸਾਮਣੇਰਿਸਿਕ੍ਖਮਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਪਞ੍ਚ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇ। ਰੂਪਿਯਭਾਵੋ, ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਰੂਪਿਯਪਰਿਵਤ੍ਤਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ।

੨੪. ''ਇਮੰ ਪਤ੍ਤੰ ਤੁਯ੍ਹੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ **ਵਿਕਪ੍ਪਨਞ੍ਚ** ''ਇਮੰ ਪਤ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ **ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ** ਅਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਮਾਣਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਯੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – ਅਨੁਪਹਤਪੁਰਾਣਸਾਲਿਤਣ੍ਡੁਲਾਨੰ ਸੁਕੋਟ੍ਟਿਤਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨੰ ਦ੍ਵੇ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਤਣ੍ਡੁਲੇਹਿ ਅਨੁਤ੍ਤਣ੍ਡੁਲਮਕਿਲਿਨ੍ਨਮਪਿਣ੍ਡਿਤੰ ਸੁਵਿਸਦੰ ਕੁਨ੍ਦਮਕੁਲ਼ਰਾਸਿਸਦਿਸੰ ਅਵਸ੍ਸਾਵਿਤੋਦਨੰ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰਵਸੇਸੰ ਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਓਦਨਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗਪ੍ਪਮਾਣੋ ਨਾਤਿਘਨੋ ਨਾਤਿਤਨੁਕੋ ਹਤ੍ਥਹਾਰਿਯੋ ਸਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰਸਙ੍ਖਤੋ ਮੁਗ੍ਗਸੂਪੋ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬੋ, ਤਤੋ ਆਲੋਪਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪੰ ਯਾਵਚਰਿਮਾਲੋਪਪ੍ਪਹੋਨਕੰ ਮਚ੍ਛਮੰਸਾਦਿਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਤਕ੍ਕਰਸਕਞ੍ਜਿਕਾਦੀਨਿ ਪਨ ਅਗਣਨੂਪਗਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਾਨਿ ਹਿ ਓਦਨਗਤਿਕਾਨਿ ਨੇਵ ਹਾਪੇਤੁੰ, ਨ ਵਡ੍ਢੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਤੰ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਸਚੇ ਪਨ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਰਾਜਿਸਮੰ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਹੀਰੇਨ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਹੀਰਸ੍ਸ ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਨ੍ਤੰ ਫੁਸਤਿ, ਅਯੰ **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋ** ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਚੇ ਤੰ ਰਾਜਿੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਥੂਪੀਕਤੰ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਯੰ **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋਮਕੋ** ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਚੇ ਤੰ ਰਾਜਿੰ ਨ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਨ੍ਤੋਗਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਅਯੰ **ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੁਕ੍ਕਟ੍ਠੋ** ਨਾਮ। ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਤੋ ਉਪਡ੍ਢਪ੍ਪਮਾਣੋ **ਮਜ੍ਝਿਮੋ**। ਮਜ੍ਝਿਮਤੋ ਉਪਡ੍ਢਪ੍ਪਮਾਣੋ **ਓਮਕੋ**। ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਚ੍ਚੇਤੇਸੁ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੁਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਚ ਓਮਕੋਮਕੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਪਤ੍ਤਾ, ਸੇਸਾ ਸਤ੍ਤ ਪਤ੍ਤਾ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਾ ਨਾਮਾਤਿ ਏਵੰ ਪਮਾਣੇਨ ਯੁਤ੍ਤੋ ਪਮਾਣਿਕੋ, ਤੰ ਪਮਾਣਿਕੰ। **ਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਸੁ ਪਤ੍ਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਪਤ੍ਤੰ। ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤਾ, ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਤਾ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੂਪਗਤਾ, ਅਤਿਰੇਕਪਤ੍ਤਤਾ, ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਪਠਮਪਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ।

੨੫. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨਤੋ ਊਨਪਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਪਰਂ ਪਨ ਨਵਂ ਪਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਪਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ, ''ਨਵਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿਮਿਨਾ ਤੁਲ੍ਯਾਧਿਕਰਣਂ। ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੂਪਗਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨਤਾ, ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾ, ਕਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਤਾਯ ਚ ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ।

੨੬. ਯੋ ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਦਿਕਂ ਪਨ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਮਂ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ , ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਨਵਨੀਤਮਧੁਫਾਣਿਤਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਪ੍ਪਿ** ਨਾਮ ਗਵਾਦੀਨਂ ਸਪ੍ਪਿ, ਯੇਸਂ ਮਂਸਂ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਤੇਸਂ ਸਪ੍ਪਿ, ਤਥਾ **ਨਵਨੀਤਂ। ਤੇਲਂ** ਨਾਮ ਤਿਲਸਾਸਪਮਧੁਕਏਰਣ੍ਡਵਸਾਦੀਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ। **ਮਧੁ** ਨਾਮ ਮਕ੍ਖਿਕਾਮਧੁਮੇਵ। ਉਚ੍ਛੁਰਸਂ ਉਪਾਦਾਯ ਪਨ ਅਪਕ੍ਕਾ ਵਾ ਅਵਤ੍ਥੁਕਪਕ੍ਕਾ ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਉਚ੍ਛੁਵਿਕਤਿ **ਫਾਣਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਭੇਸਜ੍ਜਵਿਧਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ।

੨੭. ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਾਪਯਤੋਪਿ ਵਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਦਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਾਦੀਨਿ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਮਾਨੋ ਦਤ੍ਵਾ। **ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਾਦੀਨਿ ਅਕਰੋਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਤਥਾ **ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਾਪਯਤੋ**ਤਿ। ਵਿਕਪ੍ਪਨੂਪਗਚੀਵਰਤਾ, ਸਾਮਂਦਿਨ੍ਨਤਾ, ਸਕਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਾ, ਕੋਧਵਸੇਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਂ ਵਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਾਪਨਂ ਵਾਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ।

੨੮. ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਂ ਅਞ੍ਞਾਤਿਂ ਗਹਪਤਿਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਞਾਤਿਪ੍ਪਵਾਰਿਤੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਨ੍ਤਵਾਯੇਹਿ ਚੀਵਰਂ ਵਾਯਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਪਿਣ੍ਡਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਛਬ੍ਬਿਧਂ ਖੋਮਸੁਤ੍ਤਾਦਿਕਂ ਵਾ ਤੇਸਂ ਅਨੁਲੋਮਂ ਵਾ। **ਯਾਚਿਯਾ**ਤਿ ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ। ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤਸੁਤ੍ਤਂ, ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਤਾ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਤਨ੍ਤਵਾਯੇਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾਯਾਪਨਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਸੁਤ੍ਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ।

੨੯. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਣਤਂ ਲਾਭਂ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਜਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ। **ਲਾਭ**ਨ੍ਤਿ ਲਭਿਤਬ੍ਬਂ ਚੀਵਰਾਦਿਵਤ੍ਥੁਂ। **ਪਰਿਣਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਨ੍ਨਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪੋਣਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਬ੍ਭਾਰਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਣਾਮੇਤੀ**ਤਿ ''ਮਯ੍ਹਂ ਦੇਥਾ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨਿ ਨਿਨ੍ਨਂ ਕਰੋਤਿ। ਸਙ੍ਘੇ ਪਰਿਣਤਭਾਵੋ, ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਣਾਮਨਂ, ਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਇਮਾਨੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ। ਪਰਿਣਾਮਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ।

ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੩੦. ਇਦਾਨਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇ"**ਤ੍ਯਾਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ ਮੁਸਾ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਨ੍ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਤਂਹੇਤੁ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਉਦੀਰਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਿਕ੍ਖੁਞ੍ਚ ਓਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਜਾਤਿਨਾਮਗੋਤ੍ਤਕਮ੍ਮਸਿਪ੍ਪਵਯਆਬਾਧਲਿਙ੍ਗਕਿਲੇਸਾਪਤ੍ਤਿਅਕ੍ਕੋਸੇਸੁ ਭੂਤੇਨ ਵਾ ਅਭੂਤੇਨ ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਮੁਖਸਤ੍ਤਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਓਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਉਦੀਰਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੇਸੁਞ੍ਞਹਰਣੇਪਿ ਚਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪੇਸੁਞ੍ਞਹਰਣੇ, ਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਿਯਕਮ੍ਯਤਾਯ ਵਾ ਭੇਦਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਾ ਯੋ ਅਕ੍ਕੁਦ੍ਧੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਪੇਸੁਞ੍ਞਹਰਣਵਚਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਉਦੀਰਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੧. ਸਙ੍ਗੀਤਿਤ੍ਤਯਮਾਰੁਲ਼੍ਹੰ ਪਿਟਕਤ੍ਤਯੰ ਧਮ੍ਮੰ ਭਿਕ੍ਖੁਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਤੋ ਪਦੰ ਪਦੰ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਦਗਣਨਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਉਦੀਰਿਤਨ੍ਤਿ ਸਮੁਦਾਯਤ੍ਥੋ।

੩੨. **ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨੇ**ਵਾਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਿਮਸੋ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤੇਨ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੇਨਾਪਿ ਸਹ ਤਿਰਤ੍ਤਿਯੰ ਸਯਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਦਿਵਸੇ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤੇ ਸੂਰਿਯੇ ਪੁਨ ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਯਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ, ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨਚ੍ਛਨ੍ਨਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਵਾ ਸੇਨਾਸਨੇ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਿਯੇਨ ਵਾ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਵਾ ਏਕਤੋ ਨਿਪਜ੍ਜਨਾਯ। ਤਤ੍ਥ ਛਦਨੰ ਅਨਾਹਚ੍ਚ ਦਿਯਡ੍ਢਹਤ੍ਥੁਬ੍ਬੇਧੇਨ ਪਾਕਾਰਾਦਿਨਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮਿਚ੍ਚੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੩੩. ਏਕਰਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸੇਯ੍ਯੰ ਕਪ੍ਪਯਤੋ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਇਤ੍ਥਿਯਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਿਮਸੋ ਤਦਹੁਜਾਤਾਯਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ। **ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਾ ਵਿਞ੍ਞੁੰ, ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਛਪ੍ਪਦੁਤ੍ਤਰਿ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞੁੰ ਪੁਰਿਸੰ ਵਿਨਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਛਪ੍ਪਦਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ''ਛਪ੍ਪਦੁਤ੍ਤਰਿ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਕੋ ਗਾਥਾਪਾਦੋ ਏਕੰ ਪਦਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਦਪ੍ਪਮਾਣੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਛ ਪਦਾਨਿ ਛਪ੍ਪਦੰ, ਛਪ੍ਪਦਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿੰ ਛਪ੍ਪਦੁਤ੍ਤਰਿੰ।

੩੪. ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲੰ ਵਜ੍ਜੰ ਅਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਉਦੀਰਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੰ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। **ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ**ਤਿ ਯੰ ਸਙ੍ਘੋ ਅਭਿਣ੍ਹਾਪਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਯਤਿੰ ਸੰਵਰਤ੍ਥਾਯ ਆਪਤ੍ਤੀਨਞ੍ਚ ਕੁਲਾਨਞ੍ਚ ਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਕਤਿਕੰ ਕਰੋਤਿ, ਤੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। **ਅਭਿਕ੍ਖੁਨੋ**ਤਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ। ਵ**ਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ।

੩੫. ਯੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯੰ ਪਥਵਿੰ ਖਣੇਯ੍ਯ ਵਾ ਖਣਾਪੇਯ੍ਯ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਸਿਯਾ। ਤਤ੍ਥ **ਅਕਪ੍ਪਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧਨਪਚਨਾਦਿਵਸੇਨ ਵਾ ਤਥਾ ਤਥਾ ਅਦਡ੍ਢਾ ਵਾ ਜਾਤਪਥਵੀ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਾ ਤਿਵਿਧਾ ਸੁਦ੍ਧਮਿਸ੍ਸਪੁਞ੍ਜਵਸੇਨ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਦ੍ਧਪਥਵੀ** ਨਾਮ ਪਕਤਿਯਾ ਸੁਦ੍ਧਪੰਸੁ ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਮਤ੍ਤਿਕਾ ਵਾ। **ਮਿਸ੍ਸਪਥਵੀ** ਨਾਮ ਯਤ੍ਥ ਪੰਸੁਤੋ ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਤੋ ਵਾ ਪਾਸਾਣਸਕ੍ਖਰਕਥਲਮਰੁਮ੍ਬਵਾਲੁਕਾਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਤਤਿਯਭਾਗੋ ਹੋਤਿ। **ਪੁਞ੍ਜਪਥਵੀ** ਨਾਮ ਅਤਿਰੇਕਚਾਤੁਮਾਸੰ ਓਵਟ੍ਠੋ ਪੰਸੁਪੁਞ੍ਜੋ ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾਪੁਞ੍ਜੋ ਵਾ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੇਨ ਪਨ ਮਿਸ੍ਸਕਪੁਞ੍ਜੋਪਿ ਪਿਟ੍ਠਿਪਾਸਾਣੇ ਠਿਤਸੁਖੁਮਰਜਮ੍ਪਿ ਚ ਦੇਵੇ ਫੁਸਯਨ੍ਤੇ ਸਕਿੰ ਚੇ ਤਿਨ੍ਤੰ, ਚਾਤੁਮਾਸਚ੍ਚਯੇਨ ਤਿਨ੍ਤੋਕਾਸੋ ਪੁਞ੍ਜਪਥਵੀਸਙ੍ਖਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭੂਤਗਾਮੰ ਵਿਕੋਪੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਭੂਤਗਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਅਭਵੁੰ ਚਾਤਿ ਭੂਤਾ, ਜਾਯਨ੍ਤਿ ਵਡ੍ਢਨ੍ਤਿ ਜਾਤਾ ਵਡ੍ਢਿਤਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਗਾਮੋਤਿ ਰਾਸਿ, ਭੂਤਾਨੰ ਗਾਮੋ, ਭੂਤਾ ਏਵ ਵਾ ਗਾਮੋਤਿ ਭੂਤਗਾਮੋ, ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਹਰਿਤਤਿਣਰੁਕ੍ਖਾਦੀਨਮੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਤੰ ਭੂਤਗਾਮੰ। **ਵਿਕੋਪੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਛੇਦਨਭੇਦਨਾਦੀਨਿ ਕਰੇਯ੍ਯ।

੩੬. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਮਞ੍ਚਾਦਿੰ ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੇ ਸਨ੍ਥਰਣਾਦਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਪੁਚ੍ਛਨਾਦਿਕੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਯਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਸਙ੍ਘਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕੰ। **ਮਞ੍ਚਾਦਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪੀਠਭਿਸਿਕੋਚ੍ਛਾਦਿੰ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਸਨ੍ਥਰਣਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਥਰਣਾਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ। **ਆਪੁਚ੍ਛਨਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਆਪੁਚ੍ਛਨੰ ਵਾ ਉਦ੍ਧਰਣੰ ਵਾ ਉਦ੍ਧਰਾਪਨੰ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਾਤੀ**ਤਿ ਗਚ੍ਛਤਿ।

੩੭. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਿਕਾਵਸਥੇ ਸੇਯ੍ਯੰ ਸਨ੍ਥਰਣਾਦਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਪੁਚ੍ਛਨਾਦਿਕੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਯਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਸਙ੍ਘਿਕਾਵਸਥੇ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕੇ ਆਵਸਥੇ ਵਿਹਾਰੇ ਗਬ੍ਭੇ ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਵਾ ਸਬ੍ਬਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਗੁਤ੍ਤਸੇਨਾਸਨੇ। **ਸੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਸਿ ਚਿਮਿਲਿਕਾ ਪਾਵੁਰਣੰ ਉਤ੍ਤਰਤ੍ਥਰਣੰ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣੰ ਤਟ੍ਟਿਕਾ ਚਮ੍ਮਕ੍ਖਣ੍ਡੰ ਨਿਸੀਦਨੰ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੰ ਤਿਣਸਨ੍ਥਾਰੋ ਪਣ੍ਣਸਨ੍ਥਾਰੋਤਿ ਏਵਮਾਦਿਕੰ। **ਸਨ੍ਥਰਣਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਤ੍ਥਰਣਾਦਿਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ।

੩੮-੯. ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਾਨੰ ਸਪ੍ਪਾਣਕੰ ਤੋਯੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਯੇ, ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਜਾਨੰ ਸਪ੍ਪਾਣਕ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਸਪ੍ਪਾਣਕਮਿਦ’’ਨ੍ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਜਾਨਨ੍ਤੋ। **ਤੋਯ**ਨ੍ਤਿ ਉਦਕੰ। **ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਯੇ**ਤਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚੀਵਰੰ ਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾ। ਚੀਵਰਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੋ ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ, ਅਯੰ ਵਿਸੇਸੋ। ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਚੀਵਰੰ ਸਿਬ੍ਬਤੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨੂਪਗੰ। **ਸਿਬ੍ਬਤੋ**ਤਿ ਸਯੰ ਸਿਬ੍ਬਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੂਚਿੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਣੇ ਪਯੋਗਗਣਨਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ। ਸਿਬ੍ਬਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ‘‘ਸਿਬ੍ਬਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਸਚੇਪਿ ਸਬ੍ਬੰ ਸੂਚਿਕਮ੍ਮੰ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ, ਏਕਮੇਵ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ, ਆਣਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗਗਣਨਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾਨ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤੰ ਅਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – ਓਦਨੋ ਸਤ੍ਤੁ ਕੁਮ੍ਮਾਸੋ ਮਚ੍ਛੋ ਮੰਸਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਭੋਜਨਾਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਜ੍ਝੋਹਰਿਤ੍ਵਾ ਭੋਜਨੰ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥੇਨ ‘‘ਅਲਮੇਤੰ ਸਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਅਤਿਰਿਤ੍ਤੰ ਅਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀਤਿ।

੪੦. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਸਾਦਨਾਪੇਕ੍ਖੋ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿੰ ਪਵਾਰਿਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ‘‘ਹਨ੍ਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਖਾਦ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜ ਵਾ’’ਤਿ ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤੇਨ ਪਵਾਰੇਤਿ, ਭੋਜਨੇ ਭੁਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਉਦੀਰਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਆਸਾਦਨਾਪੇਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਆਸਾਦਨੰ ਚੋਦਨੰ ਮਙ੍ਕੁਕਰਣਭਾਵੰ ਅਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ।

੪੧-੨. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਨਿਧਿਭੋਜਨੰ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਨਿਧਿਭੋਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਰਤ੍ਤੰ ਵੀਤਿਨਾਮਿਤਭੋਜਨੰ। ਵਿਕਾਲੇ ਯਾਵਕਾਲਿਕੰ ਭੁਞ੍ਜਤੋ ਵਾਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਕਾਲੇ**ਤਿ ਵਿਗਤਕਾਲੇ, ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਾਤਿਕ੍ਕਮਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਾਵਕਾਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਨਮੂਲਫਲਾਦਿਕੰ ਆਮਿਸਭੋਜਨੰ। ਅਗਿਲਾਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਣੀਤਕੰ ਸਪ੍ਪਿਭਤ੍ਤਾਦਿਕਮ੍ਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾਨ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਅਗਿਲਾਨੋ**ਤਿ ਕਲ੍ਲਕੋ। **ਪਣੀਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਮਚ੍ਛਮੰਸਖੀਰਦਧਿਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿ ਸੰਸਟ੍ਠੰ ਸਤ੍ਤਧਞ੍ਞਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ ਪਣੀਤਭੋਜਨੰ । ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠੋਦਕੰ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਕੰ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾ ਕਾਯਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਨ ਦਿਨ੍ਨੰ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਨਾਮ।

੪੩. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਿਤ੍ਥਿਯਸ੍ਸ ਸਹਤ੍ਥਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਤਿਤ੍ਥਿਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਸ੍ਸ। **ਕਿਞ੍ਚਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭੋਜਨੀਯੰ। **ਸਹਤ੍ਥਤੋ**ਤਿ ਸਹਤ੍ਥਾ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਏਕਤੋ ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜੰ ਕਪ੍ਪੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਰਹੋ**ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ। **ਕਪ੍ਪੇ**ਤਿ ਕਪ੍ਪੇਯ੍ਯ। **ਏਕਤੋ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਿੰ।

੪੪. **ਸੁਰਾਮੇਰਯਪਾਨੇ**ਪੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਿਟ੍ਠਾਦੀਹਿ ਕਤੰ ਮਜ੍ਜੰ **ਸੁਰਾ**। ਪੁਪ੍ਫਾਦੀਹਿ ਕਤੋ ਆਸਵੋ **ਮੇਰਯੰ**। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਬੀਜਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕੁਸਗ੍ਗੇਨਾਪਿ ਪਿਵਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਪ੍ਪਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਉਦੀਰਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕੇ ਚਾਪੀ**ਤਿ ਅਙ੍ਗੁਲੀਹਿ ਉਪਕਚ੍ਛਕਾਦੀਨੰ ਘਟ੍ਟਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਹਸਧਮ੍ਮੇਪਿ ਚੋਦਕੇ**ਤਿ ਉਪਰਿਗੋਪ੍ਫਕੇ ਉਦਕੇ ਹਸਧਮ੍ਮੇ ਕੀਲ਼ਾਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੫. **ਅਨਾਦਰੇਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨਾਦਰਕਰਣੇਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਵਚਨੰ ਅਕਤ੍ਤੁਕਾਮਤਾਯ, ਤੰ ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਅਸਿਕ੍ਖਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਅਨਾਦਰਿਯੰ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਨਾਦਰਿਯੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਭਯਾਨਕੰ ਕਥੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਭਯਾਨਕੰ ਰੂਪੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਭੀਸਯਤੋਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੬. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਗਿਲਾਨੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਚ੍ਚਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਜੋਤਿਂ ਜਲੇਯ੍ਯ ਵਾ ਜਲਾਪੇਯ੍ਯ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਚ੍ਚਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਦੀਪੁਜ੍ਜਲਨਂ ਵਾ ਪਤ੍ਤਪਚਨਾਦੀਸੁ ਜੋਤਿਕਰਣਂ ਵਾਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਪਚ੍ਚਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। **ਜੋਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਂ।

੪੭-੮. ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁਂ ਅਨਾਦਾਯ **ਨਵਚੀਵਰਭੋਗਿਨੋ** ਨਵਂ ਚੀਵਰਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁ**ਨ੍ਤਿ ਮੋਰਕ੍ਖਿਮਣ੍ਡਲਮਙ੍ਕੁਲਪਿਟ੍ਠੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਪ੍ਪਮਾਣਂ ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁਂ। **ਅਨਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ। ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚੀਵਰਾਦਿਕਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਨਿਧੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਨਿਧਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਹਸਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚੀਵਰਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਪਤ੍ਤਨਿਸੀਦਨਸੂਚਿਘਰਕਾਯਬਨ੍ਧਨਾਦਿਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਨਿਧੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਿਦਹਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਹਸਾਪੇਕ੍ਖਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਹਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ। **ਜਾਨਂ ਪਾਣਂ ਹਨੇ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਮ੍ਪਿ ਚਾ**ਤਿ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ‘‘ਪਾਣੋ’’ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਂ ਪਾਣਂ ਖੁਦ੍ਦਕਮ੍ਪਿ ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹਨੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੯. **ਛਾਦੇਤੁਕਾਮੋ ਛਾਦੇਤਿ, ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਪਿ ਚਾ**ਤਿ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਛਾਦੇਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਛਾਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਹ ਸਂਵਿਧਾਯ ਗਾਮਨ੍ਤਰਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ।

੫੦. **ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵਾ ਪਹਰੇਯ੍ਯਾਥਾ**ਤਿ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਹਰੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਤਲਸਤ੍ਤਿਕਮੁਗ੍ਗਿਰੇ**ਤਿ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਹਰਣਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਕਾਯਂ ਵਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਵਾ ਉਗ੍ਗਿਰੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚੋਦੇਯ੍ਯ ਵਾ ਚੋਦਾਪੇਯ੍ਯ, ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਚਾ**ਤਿ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਚੋਦੇਯ੍ਯ ਵਾ ਚੋਦਾਪੇਯ੍ਯ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਅਮੂਲਕੇਨਾ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਾਦਿਮੂਲਵਿਰਹਿਤੇਨ।

੫੧. **ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੁਪ੍ਪਾਦਨੇ ਚਾ**ਪੀਤਿ ‘‘ਊਨਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸੋ ਤ੍ਵਂ ਮਞ੍ਞੇ’’ਤਿਆਦੀਨਿ ਭਣਨ੍ਤੋ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੁਪ੍ਪਾਦਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਣ੍ਡਨਤ੍ਥਾਯ ਭਣ੍ਡਨਜਾਤਾਨਂ ਵਚਨਂ ਸੋਤੁਂ ਉਪਸ੍ਸੁਤਿਂ ਯਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਭਣ੍ਡਨਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਕਲਹਤ੍ਥਾਯ। **ਭਣ੍ਡਨਜਾਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਲਹਜਾਤਾਨਂ। **ਉਪਸ੍ਸੁਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਤਿਸਮੀਪਂ।

੫੨. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਣਾਮਿਤਂ ਯਂ ਲਾਭਂ, ਤਂ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਨਾਮੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਨਾਮੇਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ। **ਪੁਚ੍ਛਂ ਅਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ‘‘ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਂ ਆਪੁਚ੍ਛਾਮੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਾ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ। **ਸਨ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯ ਦਸ੍ਸਨੂਪਚਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਂ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਪਕਤਿਵਚਨੇਨ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ, ਤਾਦਿਸਂ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ। **ਗਾਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਗਾਮਂ, ਕਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨਂ। **ਗਤੇਤਿ** ਸਮ੍ਪਦਾਨਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ, ਗਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਨ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਂ ਗਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਪਕਿਣ੍ਣਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੫੩. ਇਦਾਨਿ ਪਕਿਣ੍ਣਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਸਙ੍ਘਿਕ”**ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਆਰਦ੍ਧਂ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਸ੍ਸਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਸਿਯਾ। ਥੇਯ੍ਯਾਯ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦੇਤਿ, ਯਥਾਵਤ੍ਥੁ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿ ਸਿਯਾ, ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਵਤ੍ਥੁ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਸਿਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੫੪. **ਕੁਸਾਦਿਮਯਚੀਰਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇ ਵਾਕਫਲਕਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਕੁਸਮਯਚੀਰਂ ਵਾਕਮਯਚੀਰਂ ਫਲਕਮਯਚੀਰਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੁਸੇ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਕਤਚੀਰਂ ਕੁਸਮਯਚੀਰਂ। ਵਾਕਮਯਚੀਰਂ ਨਾਮ ਤਾਪਸਾਨਂ ਵਕ੍ਕਲਂ। ਫਲਕਮਯਚੀਰਂ ਨਾਮ ਫਲਕਸਣ੍ਠਾਨਾਨਿ ਫਲਕਾਨਿ ਸਿਬ੍ਬੇਤ੍ਵਾ ਕਤਚੀਰਂ। **ਕਮ੍ਬਲਂ ਕੇਸਵਾਲਜ**ਨ੍ਤਿ ਕੇਸਜਂ ਕਮ੍ਬਲਂ ਵਾਲਜਂ ਕਮ੍ਬਲਂ, ਕੇਸਕਮ੍ਬਲਂ ਵਾਲਕਮ੍ਬਲਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਸੇਹਿ ਤਨ੍ਤੇ ਵਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਤਕਮ੍ਬਲਂ ਕੇਸਕਮ੍ਬਲਂ। ਚਮਰਿਵਾਲੇਹਿ ਵਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਤਕਮ੍ਬਲਂ ਵਾਲਕਮ੍ਬਲਂ। **ਸਮਯਂ ਵਿਨਾ**ਤਿ ਨਟ੍ਠਚੀਵਰਕਾਲਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। **ਧਾਰਯਤੋ** ਧਾਰਯਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਲੂਕਪਕ੍ਖਾਜਿਨਕ੍ਖਿਪ**ਨ੍ਤਿ ਉਲੂਕਪਕ੍ਖਿਅਜਿਨਕ੍ਖਿਪਂ। ਤਤ੍ਥ **ਉਲੂਕਪਕ੍ਖੀਤਿ** ਉਲੂਕਸਕੁਣਪਕ੍ਖੇਹਿ ਕਤਨਿਵਾਸਨਂ। **ਅਜਿਨਕ੍ਖਿਪ**ਨ੍ਤਿ ਸਲੋਮਂ ਸਖੁਰਂ ਅਜਿਨਮਿਗਚਮ੍ਮਂ। ਨਟ੍ਠਚੀਵਰਕਾਲਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਇਮੇਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਵਤ੍ਥੇਸੁ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਧਾਰਯਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੫੫. ਸਤ੍ਥਕੇਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਮ੍ਮਂ ਸਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ **ਸਤ੍ਥਕਮ੍ਮੇ**। ਵਤ੍ਥਿਮ੍ਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਕਮ੍ਮਂ ਵਤ੍ਥਿਕਮ੍ਮਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ **ਵਤ੍ਥਿਕਮ੍ਮੇ। ਸਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ। ਤਂ ਛਿਨ੍ਦਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਮਂਸਾਦਿਭੋਜਨੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇ ਅਟ੍ਠਿਲੋਹਿਤਚਮ੍ਮਲੋਮਾਨਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਮਂਸਅਟ੍ਠਿਲੋਹਿਤਚਮ੍ਮਲੋਮਭੋਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੫੬. **ਕਦਲੇਰਕਕ੍ਕਦੁਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਦਲਿਏਰਕਅਕ੍ਕਵਾਕੇਹਿ ਕਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਧਾਰਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਪੋਤ੍ਥਕ**ਨ੍ਤਿ ਮਕਚਿਵਾਕੇਹਿ ਕਤਂ ਪੋਤ੍ਥਕਦੁਸ੍ਸਂ। **ਸਬ੍ਬਪੀਤਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਸਬ੍ਬਲੋਹਿਤਕਸਬ੍ਬਕਣ੍ਹਕਸਬ੍ਬਮਞ੍ਜੇਟ੍ਠਿਕਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਨੀਲਕਂ **ਸਬ੍ਬਨੀਲਕਂ**। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁਪਿ। **ਨੀਲਂ** ਉਮ੍ਮਾਰਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਂ। **ਪੀਤਂ** ਕਣਿਕਾਰਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਂ। **ਲੋਹਿਤਂ** ਜਯਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਂ। **ਕਣ੍ਹਂ** ਅਦ੍ਦਾਰਿਟ੍ਠਕਵਣ੍ਣਂ। **ਮਞ੍ਜੇਟ੍ਠਿਕਂ** ਲਾਖਾਰਸਵਣ੍ਣਂ। ਇਮੇਸੁ ਅਟ੍ਠਸੁ ਵਤ੍ਥੇਸੁ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਧਾਰਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੫੭-੮. **ਹਤ੍ਥਿਸ੍ਸੁਰਗਸੋਣਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਉਰਗਸੋਣਾਨਂ ਮਂਸਂ ਅਟ੍ਠਿਰੁਧਿਰਚਮ੍ਮਲੋਮਾਨਿ। **ਸੀਹਬਜਗ੍ਘਚ੍ਛਦੀਪਿਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਹਬਜਗ੍ਘਅਚ੍ਛਦੀਪੀਨਂ ਮਂਸਾਦੀਨਿ। ਤਰਚ੍ਛਸ੍ਸ ਚ ਮਂਸਾਦਿਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤਮਂਸਞ੍ਚ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤਮਂਸਞ੍ਚ ਭੁਞ੍ਜਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। **ਦਕਤਿਤ੍ਥਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇ ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਕੁਟਿਯੋ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤੇਨ **ਯਾਤਾਨੁਪੁਬ੍ਬਂ** ਆਗਤਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਂ **ਹਿਤ੍ਵਾਨ** ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨਹਾਨਤਿਤ੍ਥਞ੍ਚ ਵਚ੍ਚਕੁਟਿਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਾਵਕੁਟਿਞ੍ਚ **ਵਜੇ** ਵਜੇਯਜ ਗਚ੍ਛੇਯਜ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਤਸ੍ਸ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੫੯. **ਸਹਸਾ**ਤਿ ਵੇਗਸਾ ਵੇਗੇਨ। **ਵੁਬ੍ਭਜਿਤ੍ਵਾਨਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਂ ਦੂਰਤੋਵ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ, ਵ-ਕਾਰੋ ਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨਾਗਤੋ। **ਪਵਿਸੇ**ਤਿ ਪਵਿਸੇਯਜ। **ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਕੁਟਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਵਚ੍ਚਕੁਟਿਕਂ ਪਸ੍ਸਾਵਕੁਟਿਕਂ। **ਵਿਸੇ**ਤਿ ਪਵਿਸੇਯਜ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਕੁਟਿਕਂ ਸਹਸਾ ਪਵਿਸੇਯਜ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮੇਯਜ ਵਾ, ਉਬ੍ਭਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਵਿਸੇਯਜ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮੇਯਜ ਵਾ, ਉਕ੍ਕਾਸਿਕਂ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਿਸੇਯਜ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ।

੬੦. ਨਿਤ੍ਥੁਨਨ੍ਤੋ ਵਚ੍ਚਂ ਕਰੇਯਜ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਖਾਦਨ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਦੋਣੀਨਂ ਬਹਿ ਵਚ੍ਚਾਦਿਕਂ ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਂ ਕਰੇਯਜ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ।

੬੧. **ਖਰੇਨ ਚਾਵਲੇਖੇਯਜਾ**ਤਿ ਫਾਲਿਤਕਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਫਰੁਸੇਨ ਵਾ ਗਣ੍ਠਿਕੇਨ ਵਾ ਪੂਤਿਕਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਸਿਰੇਨ ਵਾ ਅਵਲੇਖੇਯਜਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਲੇਖਨਕਟ੍ਠਂ। **ਕੂਪਕੇ**ਤਿ ਵਚ੍ਚਕੂਪਕੇ। **ਊਹਤਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਗੂਥਮਕ੍ਖਿਤਞ੍ਚ। **ਨ ਧੋਵੇਯਜਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਨ ਧੋਵੇਯਜ ਪਰੇਨ ਵਾ ਨ ਧੋਵਾਪੇਯਜ। **ਉਕ੍ਲਾਪਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਕਚਵਰਞ੍ਚ। **ਨ ਸੋਧਯੇ**ਨ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜੇਯਜ।

੬੨. **ਚਪੁਚਪੂ**ਤਿ ਸਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਦਕਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਚਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਜ੍ਝਿਟ੍ਠੋ**ਵਾਤਿ ਅਨਾਣਤ੍ਤੋਯੇਵ। **ਥੇਰੇਨਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੇਨ। **ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਂ। **ਉਦ੍ਦਿਸੇ** ਉਦ੍ਦਿਸੇਯਜ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ।

੬੩. ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾਯ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਕਥਨੇ, ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾਯ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ, ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾਯ ਸਜ੍ਝਾਯਕਰਣੇ, ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾਯ ਪਦੀਪਜਾਲਨੇ, ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾਯ ਪਦੀਪਵਿਜ੍ਝਾਪਨੇਤਿ ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ।

੬੪. ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਵਾਤਪਾਨਕਵਾਟਾਨਿ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ ਵਾ ਥਕੇਯ੍ਯ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਵਨ੍ਦਨਾਦਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਵਨ੍ਦਾਪਨਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਗ੍ਗੋ ਵਨ੍ਦਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਵਨ੍ਦਾਪਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਗਮਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਭੋਜਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਪਿਵਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਖਾਦਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਗਹਣਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਦਾਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੬੫. **ਤਿਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਂ ਵਿਨਾ**ਤਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਯੋ ਜਨ੍ਤਾਘਰਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਂ ਉਦਕਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਂ ਵਤ੍ਥਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ. ੨੬੧) ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਯੋ ਸਮਾਹਟਾਤਿ ''ਤਿਪਟਿਚ੍ਛਾਦੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਿਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਸਯਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਪਰਂ ਕਾਰਾਪੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ **ਨਹਾਯਂ** ਨਹਾਯਨ੍ਤੋ ਕੁਟ੍ਟੇ ਵਾ ਥਮ੍ਭੇ ਵਾ ਤਰੁਮ੍ਹਿ ਵਾ ਕਾਯਂ ਉਪਘਂਸੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ।

੬੬. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਹਾਯਨ੍ਤੋ ਕੁਰੁਵਿਨ੍ਦਕਸੁਤ੍ਤੇਨ ਕਾਯਂ ਘਂਸੇਯ੍ਯ, **ਕਾਯਤੋ** ਕਾਯੇਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਘਂਸੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਯੋ ਅਗਿਲਾਨੋ ਸਉਪਾਹਨੋ **ਬਹਾਰਾਮੇ** ਬਹਿਆਰਾਮੇ ਚਰੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੬੭. **ਸਬ੍ਬਨੀਲਾਦਿਕਮ੍ਪਿ ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਲੋਹਿਤੋਦਾਤਪੀਤਕਣ੍ਹਮਞ੍ਜੇਟ੍ਠਮਹਾਰਙ੍ਗਮਹਾਨਾਮਰਙ੍ਗਰਤ੍ਤਾਦਯੋ ਉਪਾਹਨਾਯੋ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਬ੍ਬਨੀਲਸਬ੍ਬਲੋਹਿਤਾਦਿਕਂ ਉਪਾਹਨਂ ਧਾਰੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ **ਰਤ੍ਤੋ** ਰਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਤਦਹੁਜਾਤਾਯਪਿ **ਇਤ੍ਥਿਯਾ** ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ **ਭਿਕ੍ਖਦਾਯਿਯਾ** ਭਿਕ੍ਖਦਾਯਿਕਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਮੁਖਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ।

੬੮-੯. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਜ੍ਝਾਨਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ **ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ** ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। ਆਦਾਸਾਦਿਮ੍ਹਿ ਉਦਕਪਤ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮੁਖਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। ਉਚ੍ਚਾਸਨਮਹਾਸਨੇ **ਨਿਸਜ੍ਜਾਦਿਂ** ਨਿਸੀਦਨਸਯਨਾਦਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕਾਦੀਨਂ ਵਨ੍ਦਨੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਦਸ੍ਸਨੇ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੋ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮੇ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੋ, ਪਾਪਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਕੋਤਿ ਤਿਵਿਧੋਪਿ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਾਮਣੇਰਸਾਮਣੇਰਿਸਿਕ੍ਖਮਾਨਪਣ੍ਡਕਇਤ੍ਥਿਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਕਾ ਗਹਿਤਾ। **ਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕਾ**ਤਿ ਲਦ੍ਧਿਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕਾ ਗਹਿਤਾ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਕਾ ਗਹਿਤਾ।

੭੦-੭੧. ਯੋ ਦੀਘਾਸਨੇ **ਪਣ੍ਡਕਿਤ੍ਥੀਹਿ** ਪਣ੍ਡਕੇਨ ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਨ ਵਾ ਏਕਤੋ ਨਿਸੀਦੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। **ਅਦੀਘੇ ਆਸਨੇ**ਤਿ ਰਸ੍ਸੇ ਆਸਨੇ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਰਸ੍ਸਾਸਨੇ ਮਞ੍ਚੇ ਵਾ ਪੀਠੇ ਵਾ ਅਸਮਾਨਾਸਨਿਕੇਨ ਏਕਤੋ ਸਯੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਫਲਪੁਪ੍ਫਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵੇਲ਼ੁਚੁਣ੍ਣਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਮਤ੍ਤਿਕਾਦਯੋ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਫਲਪੁਪ੍ਫਾਦਿਕਂ ਦਦਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੭੨-੩. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਣ੍ਠਿਮਾਦਿਂ ਸਯਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਪਰਂ ਕਾਰਾਪੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਿਨੇਨ ਵਾਰਿਤਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। **ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ** ਬਾਲੋ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇ **ਅਨਿਸ੍ਸਾਯ** ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਸੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ **ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੇਹਿ** ਮਾਤਾਪਿਤੁਆਦੀਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇਹਿ **ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ** ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰੇਯ੍ਯ ਵਾ ਵਦੇਯ੍ਯ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। ਸਾਪਤ੍ਤਿਕੋ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪੋਸਥਪ੍ਪਵਾਰਣਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਜਿਨੇਨ ਭਗਵਤਾ ਵਾਰਿਤਾ ਜਿਨਵਾਰਿਤਾ, ਜਿਨਵਾਰਿਤਾ ਚ ਤੇ ਪਚ੍ਚਯਾ ਚੇਤਿ ਜਿਨਵਾਰਿਤਪਚ੍ਚਯਾ, ਤੇ **ਜਿਨਵਾਰਿਤਪਚ੍ਚਯੇ**। ਦ੍ਵੇਮਾਤਿਕਾਅਪ੍ਪਗੁਣਤਾਯ **ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ**।

੭੪. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਭੋਗਂ ਵਾ ਨਿਯੋਗਂ ਵਾ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਾਦਿਕੇ ਠਾਨੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤਕਵਾਟਕਂ ਅਪਿਧਾਯ ਦਿਵਾ ਸਯੇਯਜ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਾਦਿਕੇ**ਤਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇਪਿ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇਪਿ ਅਨੁਮਸੋ ਇਮਿਨਾ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਯੁਤ੍ਤਆਕਾਸਙ੍ਗਣੇਪਿ। **ਅਪਿਧਾਯਾ**ਤਿ ਅਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ। **ਵਿਨਾਭੋਗ**ਨ੍ਤਿ ''ਏਸ ਦ੍ਵਾਰਂ ਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਭੋਗਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਯੋਗ**ਨ੍ਤਿ ਅਵਸਟ੍ਠਾਨਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਵਸਂ ਬਹੁਸਾਧਾਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ। ''ਸਵਸੋ''ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਸਵਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦਿਵਾ**ਤਿ ਦਿਵਾਕਾਲੇ।

੭੫. **ਧਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਲਿ ਵੀਹਿ ਯਵੋ ਗੋਧੁਮੋ ਕਙ੍ਗੁ ਵਰਕੋ ਕੁਦ੍ਰੂਸਕੋਤਿ ਸਤ੍ਤਵਿਧਂ ਧਞ੍ਞਂ। **ਇਤ੍ਥਿਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਦਾਰੁਲੋਹਮਯਾਦਿਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ। **ਰਤਨ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਤ੍ਤਾਦਿਦਸਵਿਧਂ ਰਤਨਂ। **ਆਵੁਧ**ਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਿਤੋਮਰਾਦਿਸਬ੍ਬਾਵੁਧਭਣ੍ਡਂ। **ਇਤ੍ਥਿਪਸਾਧਨ**ਨ੍ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸੀਸਾਦਿਅਲਙ੍ਕਾਰਂ। **ਤੂਰਿਯਭਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ਧਮਨਸਙ੍ਖਾਦਿਸਬ੍ਬਂ ਤੂਰਿਯਭਣ੍ਡਂ। **ਫਲਰੁਕ੍ਖੇ**ਤਿ ਫਲਿਤਰੁਕ੍ਖੇ। **ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਗ੍ਗਮਾਸਾਦਿਕਂ। **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਵਾਕੁਰਕੁਮਿਨਾਦਯੋ ਗਹਿਤਾ। ਏਤੇਸੁ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਆਮਸੇਯਜ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੭੬. **ਸਸਿਤ੍ਥੋਦਕਤੇਲੇਹੀ**ਤਿ ਯੋ ਪਨ ਮਧੁਸਿਤ੍ਥਕਤੇਲੇਨ ਵਾ ਉਦਕਮਿਸ੍ਸਕਤੇਲੇਨ ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਚਿਕ੍ਖਲ੍ਲੇਨ ਵਾ। **ਫਣਹਤ੍ਥਫਣੇਹਿ** ਵਾਤਿ ਦਨ੍ਤਮਯਾਦਿਫਣੇਨ ਵਾ ਫਣਕਿਚ੍ਚਸਾਧਕੇਹਿ ਹਤ੍ਥਙ੍ਗੁਲੀਹਿ ਵਾ ਕੋਚ੍ਛੇਨ ਵਾ ਕੇਸਮੋਸਣ੍ਠਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਭਾਜਨੇ ਭੋਜਨਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੭੭. ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਤ੍ਥਰਣਾ ਸਯੇਯਜੁਂ, ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਪਾਵੁਰਣਾ ਸਯੇਯਜੁਂ, ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਮਞ੍ਚਕੇ ਸਯੇਯਜੁਂ, ਤੇਸਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਪਮਾਣਤੋ ਅਧਿਕਂ ਵਾ ਊਨਂ ਵਾ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਖਾਦੇਯਜ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। ਤਤ੍ਥ **ਅਧਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਤੋ ਅਧਿਕਂ। **ਊਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਤੋ ਊਨਂ।

੭੮. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਚ੍ਚਞ੍ਚ ਗੀਤਞ੍ਚ ਵਾਦਿਤਞ੍ਚ ਯੋਜੇਤਿ ਵਾ ਯੋਜਾਪੇਤਿ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। ਤੇਸਂ ਨਚ੍ਚਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਂ, ਤੇਸਂ ਗੀਤਾਨਂ ਸਵਨਂ, ਤੇਸਂ ਵਾਦਿਤਾਨਂ ਸਵਨਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੭੯. **ਵੀਹਾਦਿਰੋਪਿਮੇ**ਤਿ ਵੀਹਿਆਦੀਨਂ ਰੁਹਨਟ੍ਠਾਨੇ। **ਬਹਿਪਾਕਾਰਕੁਟ੍ਟਕੇ**ਤਿ ਪਾਕਾਰਕੁਟ੍ਟਾਨਂ ਬਹਿ। **ਵਚ੍ਚਾਦਿਛਡ੍ਡਨਾਦਿਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਵਚ੍ਚਪਸ੍ਸਾਵਸਙ੍ਕਾਰਚਲਕਾਦੀਨਂ ਛਡ੍ਡਨਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੀਘਕੇਸਾਦਿਧਾਰਣੇ**ਤਿ ਦੀਘਕੇਸਧਾਰਣੇ ਦੀਘਨਖਧਾਰਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੮੦. **ਨਖਮਟ੍ਠਕਰਣਾਦਿਮ੍ਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ਰਜਨਕਰਣਂ ਗਹਿਤਂ। **ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਲੋਮਹਾਰਣੇ**ਤਿ ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਉਪਕਚ੍ਛਕਮੁਤ੍ਤਕਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਲੋਮੁਦ੍ਧਰਣੇ। ਸਉਪਾਹਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਂ ਭੂਮਿਂ ਅਕ੍ਕਮੇਯਜਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੮੧. **ਅਧੋਤਅਲ੍ਲਪਾਦੇਹੀ**ਤਿ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧੋਤਪਾਦੇਹਿ ਵਾ ਅਲ੍ਲਪਾਦੇਹਿ ਵਾ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਮਞ੍ਚਂ ਵਾ ਪੀਠਂ ਵਾ ਅਕ੍ਕਮੇਯਜ, ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਂ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਕਾਯਤੋ ਆਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੮੨-੩. **ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾਪਿ ਪਲ੍ਲਤ੍ਥੇ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰੇਨ ਵਿਹਾਰੇ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਵਾ ਪਲ੍ਲਤ੍ਥਿਕਂ ਕਰੇਯਜ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਦੁਪ੍ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯਜ ਚੀਵ**ਰਨ੍ਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਚੀਵਰਂ ਦੁਪ੍ਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯਜ। **ਅਕਾਯਬਨ੍ਧਨੋ**ਤਿ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਵਿਰਹਿਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਾਮਂ ਵਜੇਯਜ ਗਚ੍ਛੇਯਜ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ **ਵਚ੍ਚਂ** ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾਨ ਉਦਕੇ ਸਨ੍ਤੇ **ਨਾਚਮੇਯਜ** ਉਦਕਸੁਦ੍ਧਿਂ ਨ ਕਰੇਯਜ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮਾਦੇਯਜ ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਾਦਿਕੇ ਸੇਸਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇ ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਨਿਯੋਜੇਯਜ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਭਾਗਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦੇਸਨਾਰੋਚਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਭਾਗਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁਸਭਾਗਤਾਵ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਨ ਆਪਤ੍ਤਿਸਭਾਗਤਾ।

੮੪. **ਨ ਵਸੇ ਵਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਸ੍ਸਂ ਨ ਵਸੇਯ੍ਯ ਨ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। **ਵਿਸਂਵਾਦੇ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਦਾਨਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ, ਪਟਿਸ੍ਸਵਂ ਵਿਸਂਵਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ **ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਕਿਚ੍ਚਤੋ** ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਕਿਚ੍ਚੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਗਮਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ।

੮੫. ਆਪਦਂ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਰੁਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਂ ਪੋਰਿਸਮ੍ਹਾ ਅਭਿਰੁਹਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਆਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ। **ਤਰੁਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ। **ਪੋਰਿਸਮ੍ਹਾ**ਤਿ ਏਕਪੋਰਿਸਪ੍ਪਮਾਣਾ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਹਤ੍ਥਾ। ਅਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨੋ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਯੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਂ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਂ ਯਾਚਤੋ ਨ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ। **ਅਦ੍ਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਮੇਵ ਅਨ੍ਤਿਮਮਦ੍ਧਾਨਂ।

੮੬. ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਾਤਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਾਦਿਰੂਪਂ ਕਰੇਯ੍ਯ ਵਾ ਕਾਰਾਪੇਯ੍ਯ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। ਮਾਲਾਦਿਕਂ ਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਜਾਤਕਾਦਿਵਤ੍ਥੁਂ ਸਯਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੮੭. **ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਮੁਟ੍ਠਪੇ**ਤਿ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। ਭਤ੍ਤਸਾਲਾਦੀਸੁ ਵੁਡ੍ਢਾਨਂ ਓਕਾਸਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ।

੮੮. **ਯਾਨਾਨੀ**ਤਿ ਵਯ੍ਹਂ ਰਥੋ ਸਕਟਂ ਸਨ੍ਦਮਾਨਿਕਾਦੀਨਿ। **ਕਲ੍ਲਕੋ**ਤਿ ਅਗਿਲਾਨੋ। ਅਗਿਲਾਨੋ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਾਨਾਨਿ ਅਭਿਰੁਹੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਦੇ ਦ**ਵਨ੍ਤਿ ਕੇਲ਼ਿਂ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਰਤਨਤ੍ਤਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕੇਲ਼ਿਂ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਞ੍ਞਪਰਿਸਾਯ ਉਪਲਾਲਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਹੋਤਿ।

੮੯. **ਕਾਯਾਦਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਊਰੁਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਕਾਯਂ ਵਾ ਊਰੁਂ ਵਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ **ਨ ਦਸ੍ਸਯੇ** ਨ ਦਸ੍ਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਲੋਕਾਯਤਂ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਾਦਿਵਿਜ੍ਜਂ ਨ ਚ ਸਯਂ ਵਾਚੇਯ੍ਯ, ਪਰਞ੍ਚ ਨ ਵਾਚਾਪੇਯ੍ਯ। ਪਲਿਤਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਪੇਯ੍ਯ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਯੋਜਨਾ।

੯੦-੯੨. ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪੇਲ਼ਾਯਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਪਤ੍ਤਹਤ੍ਥਕੋ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਾਤਪਾਨਂ ਵਾ ਕਵਾਟਂ ਵਾ **ਪਣਾਮੇ** ਪਣਾਮੇਯ੍ਯ, **ਸੋਦਕਂ** ਪਤ੍ਤਂ **ਉਣ੍ਹੇਯ੍ਯ** ਉਣ੍ਹੇ ਓਤਾਪੇਯ੍ਯ ਵਾ ਪਟਿਸਾਮੇਯ੍ਯ ਵਾ, **ਵੋਦਕਂ** ਪਤ੍ਤਂ **ਅਤਿਉਣ੍ਹੇਯ੍ਯ** ਅਤਿਠਪੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਤ੍ਤਂ ਭੂਮਿਯਂ ਵਾ ਅਙ੍ਕੇ ਵਾ ਮਞ੍ਚੇ ਵਾ ਪੀਠੇ ਵਾ ਮਿਡ੍ਢਨ੍ਤੇ ਵਾ ਪਰਿਭਣ੍ਡਨ੍ਤੇ ਵਾ ਪਾਦੇ ਵਾ ਛਤ੍ਤੇ ਵਾ ਠਪੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਭੂਮਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਨਤ੍ਥਤਾਯ ਪਂਸੁਸਕ੍ਖਰਮਿਸ੍ਸਾਯ। **ਅਙ੍ਕੇ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਊਰੂਨਂ ਮਜ੍ਝੇ। **ਮਿਡ੍ਢਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਮਿਡ੍ਢਪਰਿਯਨ੍ਤੇ। **ਪਰਿਭਣ੍ਡਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਬਾਹਿਰਪਸ੍ਸੇ ਕਤਾਯ ਤਨੁਕਮਿਡ੍ਢਿਯਾ ਅਨ੍ਤੇ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਲਕਾਦਿਂ ਵਾ ਪਤ੍ਤੇ ਠਪੇਯ੍ਯ, ਪਤ੍ਤੇ ਵਾ **ਹਤ੍ਥਧੋਵਨੇ** ਹਤ੍ਥਸ੍ਸ ਧੋਵਨਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੯੩. ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਂ ਮੁਖਧੋਵਨਂ **ਉਦਕਮ੍ਪਿ** ਪਤ੍ਤੇਨ **ਨੀਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ** ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਪਤ੍ਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ **ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਦਾਰੁਮਯਪਤ੍ਤਾਦਿਂ।

੯੪. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਖਿਪਿਤੇ ‘‘ਜੀਵਾ’’ਤਿ **ਵਦੇ** ਵਦੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਕਾਦਿਮ੍ਹਿ ਪਞ੍ਚਸਤ੍ਤਤਿ **ਸੇਖਿਯੇ** ਅਨਾਦਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ।

੯੫. ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰੇ ਪਯੁਤੋ ਮਾਤੁਯਾ ਪਿਤੁਨੋ ਚ ਭਣ੍ਡਕਂ ਗੋਪੇਯ੍ਯ, **ਅਸ੍ਸ** ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ **ਪਯੁਤੋ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰੇ ਬ੍ਯਾਪਾਰਵਸੇਨ ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ। **ਗੋਪਯੇ**ਤਿ ਗੋਪੇਯ੍ਯ। **ਯੋ** ਭਿਕ੍ਖੁ ਦਵਾਯ ਹੀਨੇਨ ਜਾਤਿਆਦਿਨਾ ਉਤ੍ਤਮਮ੍ਪਿ

ਵਦੇਯ੍ਯ, ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਸਿਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਹੀਨੇਹਿ ਵਾ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੇਹਿ ਵਾ ਜਾਤਿਆਦੀਹਿ ਏਵਂ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਂ ਵਾ ਹੀਨਂ ਵਾ ''ਚਣ੍ਡਾਲੋਸੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਉਜੁਂ ਵਾ ''ਸਨ੍ਤਿ ਇਧੇਕਚ੍ਚੇ ਚਣ੍ਡਾਲਵੇਨਨੇਸਾਦਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਞ੍ਞਾਪਦੇਸੇਨ ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਵਾ ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਵਿਨਾ ਕੇਵਲਂ ਕੀਲਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਸਿਯਾਤਿ।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਵਤ੍ਤਾਦਿਕਣ੍ਡਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ

੯੬. ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਉਪਜ੍ਝਾਚਰਿਯਵਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਉਪਜ੍ਝਾਯਵਤ੍ਤਞ੍ਚ ਆਚਰਿਯਵਤ੍ਤਞ੍ਚ ਗਮਿਕਵਤ੍ਤਞ੍ਚ ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸੇਨਾਸਨਾਦਿਵਤ੍ਤਞ੍ਚ **ਪਿਯਸੀਲੇਨ** ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਗਮਿਕਾਗਨ੍ਤੁਕ**ਨ੍ਤਿ ਗਮਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਨ੍ਤਿ ਛੇਦੋ, ਗਮਿਕਵਤ੍ਤਂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਵਤ੍ਤਞ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੯੭. ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਿਤੋ **ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਹਿਤਬ੍ਬਂ** ਏਕੇਨ ਪੁਰਿਸੇਨ ਗਹਿਤਬ੍ਬਂ ਉਕ੍ਖਿਪਨਕ੍ਖਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ **ਤਿਧਾ** ਤੀਸੁ ਪਕਾਰੇਸੁ ਏਕੇਨਾਕਾਰੇਨ ਦਦੇਯ੍ਯ, **ਗਹੇਤੁਕਾਮੋ** ਭਿਕ੍ਖੁ **ਦ੍ਵਿਧਾ** ਦ੍ਵੀਸੁ ਏਕੇਨ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, **ਅਯਂ** ਪਞ੍ਚਙ੍ਗੋ ਪਟਿਗ੍ਗਹੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੯੮-੧੦੦. ਦੂਰੇ ਠਿਤਂ ਚੀਵਰਂ ਠਪਿਤੋਕਾਸਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਠਿਤਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਆਮਸਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ''ਏਤਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮਿ, ਇਮਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਪਦਾਨਂ ਮਜ੍ਝੇ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦੀਸੁ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਤਿਚੀਵਰਂ ਅਧਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ। ਕਥਂ? ''ਏਤਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮਿ, ਇਮਂ ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ। ਏਵਂ ਸੇਸੇਸੁ ਚ ਚੀਵਰੇਸੁ। ਯਥਾ ਚੀਵਰਾਦਿਂ ਵਿਧਾਨਂ ਏਵਂ ਪਤ੍ਤੇਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੦੧. ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾ ਗਰੁਕਾ ਚ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਚ ਸਚਿਤ੍ਤਕਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। **ਅਨ੍ਤਿਮਾ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾ। ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ, ਪਰਿਣਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮਂ ਦ੍ਵਯਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੦੨-੩. **ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਨ੍ਤੇਤੇ**ਤਿ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਂ ਇਤਿ ਏਤੇ। ਪਾਚਿਤ੍ਤੀਸੁ **ਏਤੇ** ਪਦਸੋਧਮ੍ਮਾਦਯੋ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਰਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾ।

੧੦੪-੫. ਪਕਿਣ੍ਣਕੇਸੁ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ **ਅਞ੍ਞਮਂਸਕਂ** ਸੇਸਮਂਸਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਪਕਿਣ੍ਣਕੇਸੁ ਅਞ੍ਞਮਂਸਾਦਿਕਂ ਪਤ੍ਤਹਤ੍ਥੋ ਕਵਾਟਕਨ੍ਤਂ ਤੇਰਸਵਿਧਂ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸਚਿਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੦੬. ਆਚਰਿਯਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਜਾਨਨੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤਥਾ ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਆਚਰਿਯਾ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਥਾ**-ਸਦ੍ਦੇਨ ''ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕ''ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਗਹਿਤਂ।

੧੦੭-੯. **ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਾਦਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਦਿ**-ਸਦ੍ਦੋ ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ –

''ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨੀ ਪਦੀਪੋ ਚ, ਉਦਕਂ ਆਸਨੇਨ ਚ।
ਉਪੋਸਥਸ੍ਸ ਏਤਾਨਿ, ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ॥

''ਛਨ੍ਦਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਤੁਕ੍ਖਾਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਗਣਨਾ ਚ ਓਵਾਦੋ।
ਉਪੋਸਥਸ੍ਸ ਏਤਾਨਿ, ਪੁਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ –

ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬਕਰਣਾਦਿਕਂ ਨਵਧਾ ਦੀਪਿਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਉਪੋਸਥਪ੍ਪਵਾਰਣਂ ਪਿਯਸੀਲਿਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੧੨. **ਯਥਾਕ੍ਕਮ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਗਣੋ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਉਪੋਸਥਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਸਙ੍ਘੋ ਸੁਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਉਪੋਸਥਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ।

੧੧੩. **ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੋ ਪਨ੍ਨਰਸੋ, ਸਾਮਗ੍ਗੀ ਦਿਨਤੋ ਤਿਧਾ**ਤਿ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੋ ਉਪੋਸਥੋ , ਪਨ੍ਨਰਸੋ ਉਪੋਸਥੋ, ਸਾਮਗ੍ਗੀਉਪੋਸਥੋਤਿ ਦਿਨਤੋ ਤਿਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਦਿਨਤੋ ਪੁਗ੍ਗਲਤੋ ਕਤ੍ਤੁਬ੍ਬਾਕਾਰਤੋ ਤੇ ਉਪੋਸਥਾ ਨਵ ਇਤਿ ਈਰਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੧੪. **ਤੇਵਾਚੀ ਦ੍ਵੇਕਵਾਚੀ**ਤਿ ਤੇਵਾਚਿਕਾ ਪਵਾਰਣਾ, ਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕਾ ਪਵਾਰਣਾ, ਏਕਵਾਚਿਕਾ ਪਵਾਰਣਾ ਇਤਿ ਨਵ ਪਵਾਰਣਾ ਵੁਤ੍ਤਾ।

੧੧੫. **ਤਸ੍ਸਾਤਿ** ਫਗ੍ਗੁਨਮਾਸਸ੍ਸ। **ਤਤੋ ਸੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਆਸਾਲ੍ਹਿਅਨ੍ਤਿਮਪਕ੍ਖਮ੍ਹਾ ਯਾਵ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾ ਵਸ੍ਸਕਾਲਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਚਤੁਵੀਸਤਿਉਪੋਸਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

੧੧੬. **ਏਤੇਸੂ**ਤਿ ਏਤੇਸੁ ਤੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਉਤੁਮ੍ਹਿ ਤਤਿਯਪਕ੍ਖਾ ਸਤ੍ਤਮਪਕ੍ਖਾ। **ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਾ**ਤਿ ਛ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵਾਤਿ।

ਵਤ੍ਤਾਦਿਕਣ੍ਡਨਿਦ੍ਦੇਸਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਗਮਨਕਥਾ

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਮਾਰਦ੍ਧਾ, ਮੂਲਸਿਕ੍ਖਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ।
ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਯਾ ਸਮਾਸੇਨ, ਅਡ੍ਢਮਾਸਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇ॥

ਅਧੁਨੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ, ਹਿਤਤ੍ਥਾਯ ਸਮਾਸਤੋ।
ਇਮਂ ਅਤ੍ਥਂ ਵਣ੍ਣਯਤਾ, ਯਂ ਪੁਞ੍ਞਂਧਿਗਤਂ ਮਯਾ॥

ਤੇਨ ਪੁਞ੍ਞੇਨਯਂ ਲੋਕੋ, ਸੁਖਾਯ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ।
ਪਾਪੁਣਾਤੁ ਵਿਸੁਦ੍ਧਾਯ, ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਅਜਰਂ ਪਦਂ॥

ਨਾਨਾਤਰੁਗਣਾਕਿਣ੍ਣੇ , ਨਾਨਾਕੁਸਲਕਾਮਿਨੋ।
ਰਮ੍ਮੇ ਯੁਦ੍ਧਾਨਪਤਿਨੋ, ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਾ ਸਤਾ॥

ਸਾਸਨੇ ਸਿਦ੍ਧਿਪਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਸਿਦ੍ਧਿਨਾ ਞਾਣਸਿਦ੍ਧਿਨਾ।
ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਕਤਾ ਏਸਾ, ਮੂਲਸਿਕ੍ਖਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ॥

ਮੂਲਸਿਕ੍ਖਾ-ਟੀਕਾ ਸਮਤ੍ਤਾ।